Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2020–2021

35 570 XVI

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2021

Nr. 1

VOORSTEL VAN WET
Ontvangen 15 september 2020

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:
Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat ingevolge artikel 105 van de Grondwet de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Rijk bij de wet moet worden vastgesteld en dat artikel 2.1 van de Comptabiliteitswet 2016 bepaalt welke begrotingen tot de rijksbegroting behoren;
Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

De bij deze wet behorende departementale begrotingsstaat voor het jaar 2021 wordt vastgesteld.

Artikel 2

De bij deze wet behorende begrotingsstaat inzake de agentschappen voor het jaar 2021 wordt vastgesteld.

Artikel 3

De vaststelling van de begrotingsstaat geschiedt in duizenden euro's.

Artikel 4

Deze wet treedt in werking met ingang van 1 januari van het onderhavige begrotingsjaar. Indien het Staatsblad waarin deze wet wordt geplaatst, wordt uitgegeven op of na deze datum van 1 januari, treedt zij in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van dat Staatsblad en werkt zij terug tot en met 1 januari.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Vastgestelde departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2021 (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	Vastgestelde begroting		
		Verplichtingen	**Uitgaven**	**Ontvangsten**
	Totaal	**25.412.377**	**25.886.826**	**204.719**
	Beleidsartikelen			
1	Volksgezondheid	1.860.039	2.169.805	13.903
2	Curatieve Zorg	3.413.893	3.389.019	95.053
3	Langdurige zorg en ondersteuning	11.513.176	11.389.116	5.691
4	Zorgbreed beleid	1.874.328	2.158.939	68.655
5	Jeugd	117.426	117.426	9.182
6	Sport en bewegen	356.475	380.487	740
7	Oorlogsgetroffenen en Herinnering Wereldoorlog II	240.285	241.085	2.901
8	Tegemoetkoming specifieke kosten	5.625.749	5.625.749	0
	Niet-beleidsartikelen			
9	Algemeen	32.024	35.892	0
10	Apparaat Kerndepartement	371.406	371.732	8.594
11	Nog onverdeeld	7.576	7.576	0

Vastgestelde begrotingsstaat inzake de baten-lastenagentschappen voor het jaar 2021 (bedragen x € 1.000).

Naam	Baten	Lasten	Saldo
College ter Beoordeling van Geneesmiddelen	55.120	55.120	0
Centraal Informatiepunt Beroepen Gezondheidszorg	93.765	93.765	0
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu	453.800	453.800	0
Totaal	**602.685**	**602.685**	**0**

Vastgestelde begrotingsstaat inzake de baten-lastenagentschappen voor het jaar 2021 (bedragen x € 1.000).

Naam	Totaal kapitaaluitgaven	Totaal kapitaalontvangsten
College ter Beoordeling van Geneesmiddelen	500	0
Centraal Informatiepunt Beroepen Gezondheidszorg	10814	7583
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu	5600	0
Totaal	**16914**	**7583**

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2020–2021

35 570 XVI

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2021

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING
Ontvangen 15 september 2020

INHOUDSOPGAVE

Geraamde uitgaven en ontvangsten **3**

A. Artikelsgewijze toelichting bij het begrotingswetsvoorstel **4**

B. Artikelsgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen **5**

1. Leeswijzer **5**

2. Beleidsagenda **6**
2.1 Beleidsprioriteiten 6
2.2 Belangrijkste beleidsmatige mutaties 25
2.3 Overzicht niet-juridisch verplichte uitgaven 30
2.4 Meerjarenplanning beleidsdoorlichtingen 32
2.5 Overzicht risicoregelingen 39

3. Beleidsartikelen **43**
3.1 Artikel 1 Volksgezondheid 43
3.2 Artikel 2 Curatieve zorg 57
3.3 Artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning 71
3.4 Artikel 4 Zorgbreed beleid 84
3.5 Artikel 5 Jeugd 97
3.6 Artikel 6 Sport en bewegen 105
3.7 Artikel 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering WO II 113
3.8 Artikel 8 Tegemoetkoming specifieke kosten 120

4. Niet-beleidsartikelen **123**
4.1 Artikel 9 Algemeen 123
4.2 Artikel 10 Apparaat Kerndepartement 128
4.4 Artikel 11 Nog onverdeeld 135

5. Begroting agentschappen **136**
5.1 College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) 136

5.2 Centraal Informatiepunt Beroepen Gezondheidszorg (CIBG) 143
5.3 Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) 147

6. Financieel beeld zorg 152
6.1 Inleiding 152
6.2 Zorguitgaven in vogelvlucht 153
6.3 Verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten 166
6.4 Horizontale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten 188
6.5 Financiering van de zorguitgaven 195

7. Bijlagen 212
Bijlage 1: ZBO's en RWT's 212
Bijlage 2: Verdiepingshoofdstuk 214
Bijlage 3: Moties en toezeggingen 221
Bijlage 4: Subsidieoverzicht 328
Bijlage 5: Evaluatie- en overig onderzoek 332
Bijlage 6: Lijst van afkortingen 337

GERAAMDE UITGAVEN EN ONTVANGSTEN

Figuur 1 Geraamde uitgaven verdeeld over beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen (bedragen x € 1 mln.). Totaal € 25.886,8

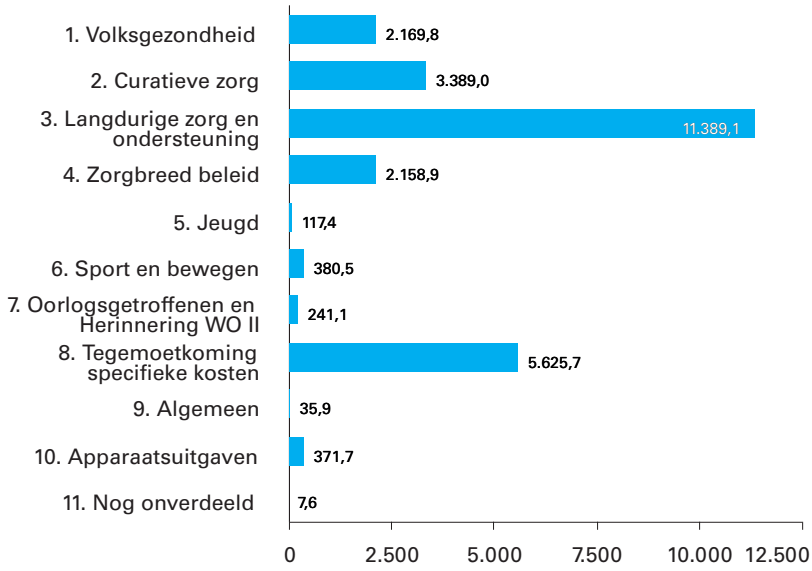

Figuur 2 Geraamde ontvangsten verdeeld over beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen (bedragen x € 1 mln.). Totaal € 204,7

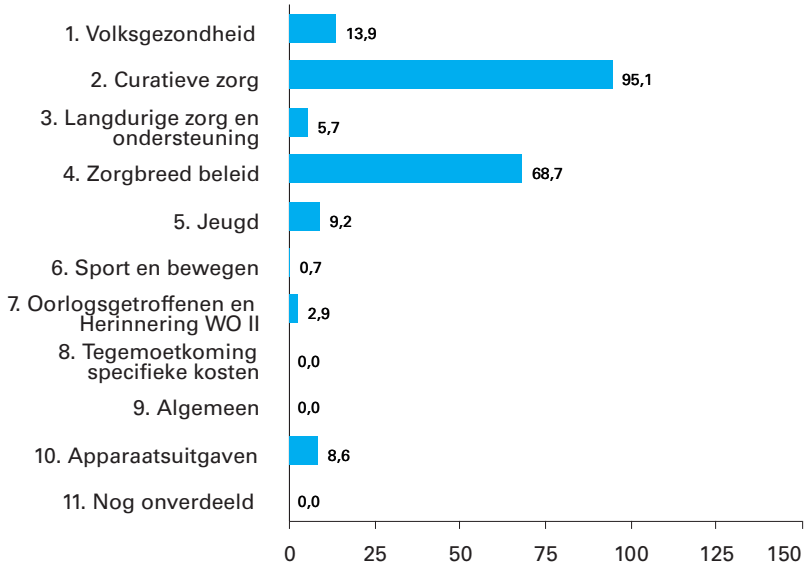

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET BEGROTINGSWETSVOORSTEL

Wetsartikel 1
De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld.

Het wetsvoorstel strekt ertoe om de onderhavige begrotingsstaat/begrotingsstaten voor het aangegeven jaar vast te stellen.

Alle voor dit jaar vastgestelde begrotingswetten tezamen vormen de Rijksbegroting voor dat jaar. Een toelichting bij de Rijksbegroting als geheel is opgenomen in de Miljoenennota.

Met de vaststelling van dit wetsartikel worden de uitgaven, verplichtingen en de ontvangsten vastgesteld. De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zogenoemde begrotingstoelichting).

Wetsartikel 2
Met de vaststelling van dit wetsartikel worden de baten en de lasten, het saldo van de baten en de lasten en de kapitaaluitgaven en -ontvangsten van de in de staat opgenomen baten-lastenagentschappen voor het onderhavige jaar vastgesteld en worden de verplichtingen, ontvangsten en uitgaven van verplichtingen-kasagentschappen voor het onderhavige jaar vastgesteld. De in die begrotingen opgenomen begrotingsartikelen worden toegelicht in onderdeel B (Begrotingstoelichting) van deze memorie van toelichting en wel in de paragraaf inzake de agentschappen.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

H.M. de Jonge

B. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELEN

1. Leeswijzer

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2021 van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Deze begroting bestaat uit de volgende onderdelen:
- Beleidsagenda
- Beleidsartikelen en de niet-beleidsartikelen
- Begroting agentschappen
- Financieel Beeld Zorg
- Diverse bijlagen

De budgettaire verwerking van de beleidsprioriteiten met betrekking tot de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg worden vermeld in het Financieel Beeld Zorg.

Groeiparagraaf
De VWS-monitor wordt naar aanleiding van het wetgevingsoverleg d.d. 18 juni 2019 over het jaarverslag 2018 van VWS separaat aan de Tweede Kamer verzonden tegelijk met de ontwerpbegroting van VWS. Voorts wordt invulling gegeven aan de motie van de leden Van den Berg en Kerstens uit datzelfde wetgevingsoverleg. Met de indicatoren die in de beleidsagenda en de beleidsartikelen zijn toegevoegd voldoen wij aan het verzoek om de begroting 2021 conform het verzoek van de vaste Kamercommissie VWS van 2015 op te stellen.

Toelichting Budgettaire tabel
Afzonderlijke posten in de budgettaire tabellen in de beleidsartikelen worden toegelicht als het hiermee gepaard gaande bedrag voor de uitgaven en ontvangsten hoger is dan € 2,5 miljoen. Daar waar het kleinere bedragen betreft worden deze alleen toegelicht indien deze politiek relevant zijn.

COVID-19
De begroting 2021 heeft in de beleidsagenda een overzicht met uitgaven voor COVID-19. De uitgaven hebben betrekking op zowel 2020 als 2021.

2. Beleidsagenda

2.1 Beleidsprioriteiten

Hoofdstuk 1: Inleiding
De coronacrisis heeft ons allen hard geraakt. Mensen hebben afscheid moeten nemen van hun geliefden of kampen zelf tot de op de dag van vandaag nog met de vaak langdurige gevolgen van het virus. De maatregelen, die we in de eerste helft van het jaar hebben moeten nemen, waren ingrijpend. Voor de economie en voor de samenleving. Voor mensen die ziekenhuiszorg nodig hadden, mensen in zorginstellingen, mensen met een beperking of chronische ziekte, ouderen thuis, (kwetsbare) jongeren en mantelzorgers. Zorg en ondersteuning werden vaak afgeschaald en mensen durfden thuis niet altijd zorgmedewerkers toe te laten. Een belangrijke voorziening als dagbesteding kon vaak niet meer (op de gebruikelijke manier) plaatsvinden. De impact op de gezondheidszorg was en is groot. De coronacrisis heeft de zorg zwaar op de proef gesteld en doet dat nog steeds. Dat geldt in de eerste plaats voor de zorgprofessionals en hun collega's, die samen een prestatie van formaat hebben geleverd. Dat geldt ook voor de manier waarop we onze zorg en ondersteuning organiseren: samenwerking, coördinatie en regie bleken hard nodig.

Zolang het coronavirus onder ons is, zetten we alles op alles om de verspreiding van het virus te beheersen. Met het dashboard coronavirus kunnen we tijdig lokale brandhaarden signaleren, analyseren en gericht ingrijpen, lokaal als het kan, nationaal als het moet. Om goed zicht te krijgen op het virus verzoeken we mensen met (milde) klachten zich te laten testen. Indien nodig wordt er dan bron- en contactonderzoek gedaan en verzoeken we mensen dringend om in thuisquarantaine te gaan. Ook wordt nagegaan hoe digitale ondersteuning kan bijdragen bij contactopsporing en zelfmonitoring. Daarbij is het belangrijk dat de mogelijke introductie van digitale middelen zorgvuldig verloopt en voldoet aan harde eisen op het gebied van informatieveiligheid, privacy, grondrechten, nationale veiligheid en het gebruik ervan moet vrijwillig zijn. Het kabinet heeft in Europees verband de krachten gebundeld om de ontwikkeling en productie van een vaccin tegen corona veilig te stellen. Zolang er geen vaccin of effectief medicijn beschikbaar is, blijven we testen, traceren en monitoren zodat lokale uitbraken en (clusters) met besmettingen kunnen worden opgespoord en ingedamd. Hoe beter we daartoe in staat zijn, hoe kleiner de kans dat we tot algemene maatregelen moeten besluiten, met alle economische en sociale nadelen van dien.

Afgelopen zomer zijn we in gesprek gegaan met experts om te horen wat zij zien als de belangrijkste lessen uit de eerste fase van de aanpak van de coronacrisis. In totaal zijn meer dan honderd experts benaderd zoals medische professionals, patiëntvertegenwoordigers, bestuurders, hoogleraren, professionals uit andere sectoren, ervaringsdeskundigen, aangevuld met expertise vanuit onder andere de Nza, GGD'en en gemeenten. Ook uit deze gesprekken kwam naar voren dat we met onze kennis en data zo precies en snel als mogelijk moeten ingrijpen bij (lokale) brandhaarden. Om de kwetsbare mensen te beschermen en het virus maximaal te beheersen. Daarbij moeten we steeds oog houden voor de balans tussen het medische noodzakelijke en het menselijk wenselijke. Vanuit deze balans kan de reguliere zorg worden gecontinueerd voor mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben, kan personeel worden opgeleid en behouden blijven in de zorg en is er (domein overstijgende)

samenwerking en regie op lokaal, regionaal en landelijk beleid. De geleerde lessen en wat het kabinet hiermee doet op dit moment, en met het oog op een eventuele tweede golf, zijn begin september in een aparte brief aan de Tweede Kamer verzonden.

Wegwijzers voor de toekomst

De coronacrisis heeft in verschillende opzichten de kracht van onze zorg opnieuw aangetoond. We hebben veel professionele en betrokken medewerkers en bestuurders gezien die zo goed mogelijk deden wat nodig was om coronapatiënten op te vangen en te verplegen, binnen en buiten het ziekenhuis. Digitaal ondersteunde zorg en e-health toepassingen werden omarmd en zijn op grote schaal ingevoerd voor reguliere vormen van zorg, die na een periode van uitval weer teruggeschaald werden. Er kwamen veel maatschappelijke initiatieven van de grond om de gevolgen van de crisis en de genomen maatregelen te verzachten, bijvoorbeeld voor kwetsbare mensen thuis of mensen die geen bezoek meer konden krijgen in het verpleeghuis. De samenwerking tussen zorgorganisaties kreeg een sterke impuls: partijen konden de crisis veelal niet alleen aan, hadden elkaar nodig om de crisis het hoofd te bieden en zochten elkaar op in informele netwerken en formele verbanden. Dat gebeurde in de regio én domeinoverstijgend. Inkopende partijen (zorgverzekeraars, zorgkantoren, gemeenten) waren nauw betrokken en er werden goede financiële afspraken gemaakt om de zorgcapaciteit, niet alleen nu, maar ook in de toekomst in stand te houden. Het organiserend en aanpassingsvermogen van (de partijen in) de sector is van grote waarde gebleken.

Deze ontwikkelingen zijn belangrijk om vast te houden naar de toekomst. De vraag naar zorg zal onder druk van de dubbele vergrijzing, de groei van het aantal mensen met chronisch en leefstijlgerelateerde ziekten en steeds meer medische mogelijkheden, sterk toenemen. De groei van de beroepsbevolking en het aantal mantelzorgers blijft sterk achter om langs die weg aan de vraag te voldoen. Op dit moment werkt al 1 op de 7 mensen in zorg en bij ongewijzigd beleid kan dit toe bewegen naar 1 op de 4 in 2040. Een beroep op de arbeidsmarkt van deze omvang is niet realistisch. Als we willen voorkomen dat we de aanspraken op zorg aanzienlijk moeten verminderen of de eigen betalingen substantieel moeten verhogen, dan is het belangrijk andere oplossingen te vinden om de zorg beter organiseerbaar en betaalbaar te maken. De groeiende schaarste aan mensen en voor een deel ook aan middelen laat zich nu reeds voelen en vraagt de komende jaren nog meer van ons allen en van ons stelsel. De coronacrisis liet zich op een aantal cruciale onderdelen van de zorg kenmerken door een abrupte en grote schaarste en leert ons ons daarmee ook zien wat er nodig kan zijn naar de toekomst toe. In die context van schaarste werkte de reguliere aanpak niet meer, was de samenwerking in de regio vaak ontoereikend en bleken coördinatie en regie noodzakelijk. Dat gold in het bijzonder voor de spreiding van IC-patiënten (Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding, LCPS), de inkoop en verdeling van persoonlijke beschermingsmiddelen (Landelijk Consortium voor Hulpmiddelen, LCH), de vergaring van testmateriaal en de opbouw van testcapaciteit (Landelijk Coördinatiestructuur Testcapaciteit, LCT), en de benutting van innovatieve mogelijkheden als de Coronamelder. Kenmerkend voor deze initiatieven is dat ze op enig moment, en soms langer, een zichtbare hand van de overheid vereisten. Dat gold voor de sturing op deze initiatieven, maar ook voor de financiering hiervan. Daarnaast heeft het kabinet vroegtijdig met inkopende partijen afspraken gemaakt over meerkosten en de financiering van zorgcontinuïteit.

De coronacrisis heeft ons allereerst laten zien dat gezondheid, sociaal contact en welbevinden basisbehoeften zijn voor iedere Nederlander. Samengenomen wijzen ook de bovengenoemde ervaringen tijdens de coronacrisis, samen met alle andere praktische en bestuurlijke ervaringen in de beweging naar juiste zorg op de juiste plek, de weg hoe we de zorg beter kunnen organiseren, daarop beter te sturen en zorg toekomstbestendig te maken. Daarbij behouden we het goede en verbeteren we het noodzakelijke. Dat is ook de insteek van de nota Contouren voor een gezonde toekomst. De insteek van de nota is drieledig: (1) we zetten in op preventie en gezondheid, (2) sturen op samenwerking, coördinatie en regie en (3) bieden ruimte voor vernieuwing en werkplezier voor professionals. De consultatieversie van de nota wordt voor de begrotingsbehandeling aan de Kamer gestuurd.

Zorg is en blijft mensenwerk

Zonder de mensen die het werk doen in de zorg, is er geen zorg. Zij zijn ongelooflijk belangrijk. Zorgverleners hebben de afgelopen maanden dag en nacht gewerkt om goede zorg te blijven bieden, onder soms moeilijke omstandigheden. Ook de infectieziektebestrijders en vele vrijwilligers hebben keihard gewerkt om de pandemie onder controle te krijgen. Zorgverleners in de langdurige zorg en ondersteuning hebben een maximale inspanning geleverd om de meest kwetsbare mensen zo goed mogelijk te beschermen, om de juiste zorg te bieden aan coronapatiënten en de noodzakelijke zorg en ondersteuning te blijven bieden aan de andere cliënten. Daar zijn wij heel trots op, want de druk was enorm. Om onze dankbaarheid en waardering uit te drukken, heeft het kabinet besloten tot een bonus van netto duizend euro in 2020 en van netto vijfhonderd euro in 2021. Daarnaast blijven we inzetten om mensen aan te trekken, te motiveren en te behouden voor de zorg. Voor het aantrekkelijker maken van werken in de zorg wordt structureel 130 miljoen uitgetrokken.

Flexibel en/of extra personeel kunnen inzetten is van groot belang. Het initiatief Extra handen voor de zorg is een voorbeeld van hoe dit in de afgelopen periode is opgepakt. Mensen die niet meer werkzaam waren in de zorg hebben zich weer gemeld en konden aan de slag, maar ook de belangstelling en erkenning van het beroep is door de coronacrisis toegenomen. Dit willen we vasthouden. Want de vergrijzing legt druk op de arbeidsmarkt. Deze ontwikkeling vraagt wat van de opleidingen van de huidige en toekomstige zorgprofessionals. Vernieuwend opleiden, met het oog op een veranderende zorgvraag, blijft nodig en vraagt gezamenlijke inzet en intensieve samenwerking tussen betrokken partijen in de zorg. Het is belangrijk dat zorgprofessionals medezeggenschap hebben en kunnen meepraten over nieuwe initiatieven en uitdagingen in crisistijd (en daarbuiten).

Het is van groot belang dat mensen in de zorg willen en blijven werken. Dit vraagt om een prettige en veilige werkomgeving met veel aandacht voor onder meer goede sfeer in het team, flexibele werkroosters, mogelijkheden voor (loopbaan)ontwikkeling en tijd voor persoonlijk contact met cliënten en patiënten. Goed werkgeverschap is hiervoor een cruciale voorwaarde, maar ook het merkbaar verminderen van de ervaren regeldruk voor professional én patiënt. Ook de inzet van technologie is een waardevolle aanvulling gebleken. Met verzekeraars en andere financiers werken we daarom aan het vastleggen van digitale zorg in de contractering van zorg. In 2021 wordt de kaderwet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg aangeboden aan het parlement. Elektronische gegevensuitwisseling in de

zorg is belangrijk om goede zorg te kunnen leveren. Een zorgverlener moet op het juiste moment over de juiste informatie beschikken om te weten wat er speelt en welke behandeling een patiënt eerder heeft gehad. Tijd die een verpleegkundige of arts aan een patiënt kan besteden en waarmee het werkplezier kan worden vergroot. Het kabinet zet zich daarom in voor een brede toepassing van e-health en digitaal ondersteunende zorg.

Leeswijzer

Het vervolg van deze beleidsagenda staat in het teken van de beweging die we op gang hebben gebracht en die we nog verder zullen brengen: preventie en publieke gezondheid (hoofdstuk 2), de beweging van de juiste zorg op de juiste plek (hoofdstuk 3) en naar een sterker sociaal domein (hoofdstuk 4). Dit sluit aan bij de contourennota waarin de bewegwijzering van de toekomst van de gezondheidszorg wordt beschreven. Hier beschrijven we wat er in onze visie nodig is om de gezondheidszorg organiseerbaar en betaalbaar te houden en hoe dat in verschillende scenario's kan worden gerealiseerd. In 'De contouren voor een gezonde toekomst' staan drie aandachtsvelden centraal: (1) meer preventie om de gezondheid en het welbevinden van mensen waar nodig te stimuleren, (2) meer samenwerking, coördinatie en regie zodat de samenhang van het zorgstelsel verbetert en de verschillende verantwoordelijkheden helder zijn en (3) meer ruimte voor vernieuwing, bijvoorbeeld voor digitale ondersteuning, om ook bij te dragen aan het werkplezier van de zorgprofessionals. Want dat is en blijft de missie waar we als kabinet voor staan: een kwalitatief goede, toegankelijke en betaalbare gezondheidszorg. Zodat iedereen de zorg en ondersteuning krijgt, nu en in de toekomst.

Hoofdstuk 2: Preventie en publieke gezondheid
Het voorkomen dat mensen ziek worden en het beschermen van de gezondheid van mensen, doen we al jaren met verschillende bevolkingsonderzoeken en het Rijksvaccinatieprogramma. De coronacrisis heeft laten zien hoe belangrijk het is om ons waar mogelijk te beschermen tegen gezondheidsbedreigingen zoals infecties. Dat doen we door ons stelsel van infectieziektebestrijding te verstevigen en door, waar mogelijk, ons te beschermen tegen infecties met vaccins. Daar gaan we natuurlijk mee door. Zo wordt in 2021 bijvoorbeeld het HPV-vaccin (humaan papillomavirus) aan alle kinderen van 9 jaar aangeboden. Ook krijgen jongeren de kans om de prik alsnog te halen wanneer ze 14 of tussen de 16 en 17 jaar oud zijn. Dit vaccin is belangrijk omdat het de kans op baarmoederhalskanker verkleint.

Indicator - Gezondheidsbescherming

We spannen ons in om de vaccinatiegraad te bevorderen. Uit het Vaccinatiegraadrapport 2020 blijkt dat de vaccinatiegraad is gestegen. Van de kinderen die in 2016 geboren zijn, heeft in 2020 90,8% vóór het bereiken van de tweejarige leeftijd alle vaccinaties volgens het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) ontvangen. In 2018 en 2019 was dat 90,2%. Ten opzichte van 2017 is nog wel sprake van een daling.

De veiligheid van voedingsmiddelen is gestegen. In 2018 vond 68% van de consumenten dat voedingsmiddelen over het algemeen veilig zijn ten opzichte van 61% in 2015.

	0-meting	Actuele stand
Vaccinatiegraad[1]	91,2% (2017)	90,8% (2020)
Aantal verloren gezonde levensjaren ten gevolge van voedselinfecties	4.200 (2017)	4.200 (2019)
Voedselvertrouwen[2]	61% (2015)	68% (2018)

1 Betreft (in afwijking van de wijze van rapporteren in de begroting 2020) het percentage in het verslagjaar over het jaar daaraan voorafgaand, conform de wijze waarop hierover gerapporteerd wordt in de Staat van Volksgezondheid en Zorg.
2 Bron: NVWA consumentenmonitor 2018

We weten dat leefstijl grote invloed heeft op de gezondheid van mensen. Wie ongezond leeft, loopt een groter risico op het krijgen van ziekten als kanker, COPD en hartfalen. Bovendien blijkt dat het coronavirus vaak ernstige gevolgen heeft voor mensen met leefstijlgerelateerde aandoeningen. Een gezonde leefstijl en een gezonde omgeving leidt tot een betere gezondheid, voor iedereen. Tegelijkertijd helpt het om het zorgstelsel te ontlasten (voorkomen van onnodige medicalisering, minder dure zorg) en de sociaaleconomische gezondheidsverschillen te verkleinen.

Afgelopen jaren heeft het kabinet flinke stappen gezet om de leefstijl van mensen te verbeteren. Dat er groot draagvlak voor is in de samenleving laat het Nationaal Preventieakkoord zien. Ruim 70 partijen hebben samen stevige ambities geformuleerd en er worden meer dan 200 acties uitgevoerd om roken, problematisch alcoholgebruik en overgewicht terug te dringen. We streven met elkaar naar een rookvrije generatie. In 2021 treden meerdere maatregelen in werking die in het Nationaal Preventieakkoord zijn afgesproken. Voor de aanpak van roken mag er bijvoorbeeld per 1 januari 2021 in speciaalzaken geen reclame meer worden gemaakt en is gevelreclame evenmin toegestaan. Het uitstalverbod dat nu al geldt voor supermarkten zal per 1 januari 2021 ook voor andere verkooppunten gaan gelden[1]. Daarnaast is wetgeving in voorbereiding waarmee rookruimtes in (semi-)publieke en openbare gebouwen per 1 juli 2021 verboden worden. Ook werken we aan mogelijkheden om het aantal verkooppunten van tabak te verminderen en gaan we op grond van de nieuwste inzichten de aantrekkelijkheid van e-sigaretten verminderen. Nederland organiseert samen met de WHO-Framework Convention on Tobacco Control ook een grote mondiale conferentie om op politiek niveau afspraken te maken om tabaksgebruik verder tegen te gaan. In verband met de coronacrisis is deze conventie verplaatst van eind 2020 naar eind 2021.

De strijd tegen overgewicht en obesitas is een complex vraagstuk. Eten moeten we allemaal, maar je eetgedrag aanpassen en gezonde keuzes volhouden is niet makkelijk. Voldoende beweging speelt een grote rol, net als onze leefomgeving waarin we dagelijks verleid worden tot ongezond gedrag. Overal waar je komt zijn snacks te koop, de lift is beter zichtbaar dan de trap en lang niet iedereen voelt zich veilig om in de buurt te gaan hardlopen.

Op het gebied van voeding werken we aan productverbetering samen met de industrie. Zo is er de Richtlijn Gezondere Eetomgevingen van het Voedingscentrum, gebaseerd op de Schijf van Vijf. Ook bereiden wij in Nederland de lancering van het voedselkeuze logo (Nutri-Score) medio 2021

[1] Uitgezonderd van het uitstalverbod en de uitbreiding van het reclameverbod, zijn speciaalzaken die alleen rookwaren, rookaccessoires, loten en dagbladen verkopen en bestaande kleine zaken met meer dan 75% omzet uit tabaksproducten.

voor. Dit doen we door Nederlandse regelgeving aan te passen, zodat bij introductie van het logo, deze is toegestaan op grond van de Nederlandse regelgeving. Met het logo kunnen consumenten in één oogopslag een gezondere keuze maken en kunnen ze soortgelijke producten vergelijken. Dit maakt de gezonde keuze makkelijker. We blijven ook overgewicht bij kinderen bestrijden door kinderhelden niet meer op de verpakking van ongezonde producten toe te staan. Dat maakt ze minder aantrekkelijk.

De aanpak tegen overgewicht en obesitas vraagt om actief beleid van Rijk en gemeenten. Niet alleen de acties uit het Nationaal Preventieakkoord, maar juist ook de lokale akkoorden leveren een belangrijke bijdrage. Lokale akkoorden die worden ondersteund door de VNG en waar ook de link wordt gelegd met het sportakkoord. Deze lokale aanpak is ook belangrijk voor de implementatie van de gecombineerde leefstijlinterventie (GLI) en het programma 2DiaBeat. Wanneer alle partijen goed samenwerken ontstaat er een breed gedragen integrale aanpak om obesitas en diabetes type 2 terug te dringen.

Indicator - Preventie

Eind 2018 is het Nationaal Preventieakkoord gesloten. Doel is om een zichtbare bijdrage te leveren aan de afname van het percentage rokers, het problematisch alcoholgebruik en mensen met overgewicht en obesitas. Het gaat om gedragsveranderingen waarbij het enige tijd vergt voordat de effecten van beleid zich materialiseren. Daarom zijn er doelstellingen voor de langere termijn gesteld. Daarnaast is in het kader van het missiegedreven topsectorenbeleid de volgende missie geformuleerd: In 2040 leven alle Nederlanders tenminste vijf jaar langer in goede gezondheid, en zijn de gezondheidsverschillen tussen de laagste en hoogste sociaal-economische groepen met 30% afgenomen.

[1]	0-meting	Actuele stand	Doelstelling
Roken (volwassenen)	23% (2017)	22% (2019)	< 5% (2040)
Roken (jongeren)	8% (2017)	8% (2019	0% (2040)
Roken (zwangere vrouwen)	9% (2017)	7% (2018)	0% (2040)
Overmatig drinken (volwassenen)	9% (2017)	9% (2019)	5% (2040)
Overgewicht (volwassenen)	49% (2017)	50% (2019)	< 38% (2040)
Overgewicht (jongeren)	14% (2017)	13% (2019)	< 9,1% (2040)
Levensverwachting in goed ervaren gezondheid bij geboorte	64,4 jaar (2017)	65 jaar (2019)	+ 5 jaar (2040)
Verschil in levensverwachting in goed ervaren gezondheid tussen hoge en lage SES	14,7 jaar (2015-2018)	–	– 30% (2040)

1 Alle indicatoren zijn opgenomen in de Staat van VenZ; de indicatoren die betrekking hebben op jongeren en zwangere vrouwen zijn ook in de VWS-monitor opgenomen.

Overmatig alcoholgebruik is van grote invloed op de gezondheid van mensen. In het Nationaal Preventieakkoord hebben we de ambitie geuit om het percentage zware en overmatige drinkers daarom flink te verlagen. We willen toewerken naar een samenleving waarin kinderen en zwangere vrouwen niet drinken. Waarin volwassenen zich bewust zijn van de risico's van alcohol. En waarin er minder probleemdrinkers zijn. Tegelijk is drinken in een sociale setting nog te vaak de geldende norm. Daarom blijven we in

2021 inzetten op het werken aan een nieuwe gedragsnormering, waarin niet drinken normaal is. We gaan daartoe door met de acties uit het Nationaal Preventieakkoord en monitoren de effecten van deze acties. In 2021 treedt naar verwachting de nieuwe Alcoholwet in werking die de wederverstrekking strafbaar stelt. Oftewel: het doorgeven van alcoholhoudende drank van 18-plussers aan 18-minners in de openbare ruimte wordt daarmee strafbaar, ook als het een familierelatie betreft.

Naast het Preventieakkoord zetten we in op het tegengaan van drugsgebruik. Zo willen we lachgas op de lijst II van de Opiumwet plaatsen en alleen de eigenlijke toepassingen van lachgas hiervan uitzonderen. De gezondheidsrisico's door het recreatief gebruik van lachgas worden steeds zichtbaarder in onze samenleving. Daarnaast veroorzaakt dit op lokaal niveau ook overlast en leidt recreatief gebruik van lachgas in het verkeer tot onveilige situaties. Het streven is het verbod de eerste helft van 2021 in werking te laten treden. Met het verbod wordt deze situatie aangepakt en is het straks bijvoorbeeld in alle gevallen verboden om gasflessen gevuld met lachgas aan particulieren te verkopen.

Juist tijdens de coronacrisis merken we hoe belangrijk een gezonde leefstijl is. Voldoende beweging en sport zijn belangrijk voor ons welbevinden en we realiseren ons des te meer dat sport ook een groot sociaal aspect heeft. De coronacrisis heeft ook een grote impact op de sportsector. Om samen onze sportinfrastructuur gezond te houden helpen we lokale sportverenigingen met financiële steun om bijvoorbeeld hun gebouwen te blijven beheren. Ook in 2021 gaan we voortvarend aan de slag met het sportbeleid en het Sportakkoord en willen we de gevolgen van de coronacrisis voor de sportsector zoveel mogelijk beperken.

Indicator - Sport en bewegen

> We willen dat iedereen een leven lang met plezier kan sporten en bewegen. Belemmeringen die mensen ervaren nemen we weg, bijvoorbeeld door de inzet van buurtsportcoaches. Onze doelstelling is het aantal buurtsportcoaches te verhogen van 2.900 fte in 2016 naar 3.665 fte in 2021. Op 7 juli 2020 lag het aantal op 3.600 fte, 98% van de doelstelling van 2021.
> Daarnaast willen we dat het aandeel van de bevolking dat sport toeneemt, dat meer wordt voldaan aan de beweegrichtlijn, dat er voldoende sportfaciliteiten in de buurt zijn en het aandeel dat actief is als vrijwilliger in de sport verhogen.
> In 2019 deed 54% van de Nederlandse bevolking van 4 jaar en ouder wekelijks aan sport en voldeed 49% van de Nederlanders aan de beweegrichtlijn. Beide percentages zijn relatief stabiel. Daarnaast was in 2018 86% van de personen van 12 jaar en ouder tevreden met het sport- en beweegaanbod in hun omgeving. Ook is 9% maandelijks of vaker actief als vrijwilliger in de sport. Deze percentages zijn vrijwel gelijk aan de nulmeting (uit 2016).

	0-meting	Actuele stand	Doelstelling
Aantal buurtsportcoaches (fte)[1]	2.900 (2016)	3.600 (2020)	3.665 (2021)
Sporten wekelijks	55% (2017)	54% (2019)	–
Voldoet aan beweegrichtlijn	47% (2017)	49% (2019)	75% (2040)
Tevreden met sportfaciliteiten in de buurt	86% (2016)	86% (2018)	–
Vrijwilligers in de sport[2]	10% (2016)	9% (2018)	–

1 Bron: https://www.volksgezondheidenzorg.info/sport/sportopdekaart/beleid-gemeente-wijk-en-buurt#!node-buurtsportcoaches-en-combinatiefunctionarissen-gemeente
2 Bron:https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kernindicatoren/vrijwilligerswerk

Meer werk maken van gezondheidsbevordering via leefstijl en sport is cruciaal. Niet alleen in de samenleving via het Nationaal Preventieakkoord, ook in de zorg valt nog veel winst te behalen door de omslag te maken van ziekte en genezen naar voorkomen en gezond leven. Dat is belangrijk voor mensen persoonlijk en voor de toegankelijkheid en betaalbaarheid van het zorgstelsel. Samenwerking tussen de financiers van zorg is nodig om de werkzaamheden van professionals uit de verschillende domeinen goed op elkaar af te stemmen en de overgang van zorg en ondersteuning van het ene naar het andere domein vlekkeloos te laten verlopen, zodat de juiste zorg en ondersteuning tijdig wordt geboden en duurdere zorg wordt voorkomen.

Hoofdstuk 3: De beweging van de Juiste Zorg op de Juiste Plek
De zorg in Nederland is van een kwalitatief hoog niveau, voor iedereen goed toegankelijk en op solidaire wijze gefinancierd. Uit internationale vergelijkingen blijkt dat onze gezondheidszorg op veel dimensies relatief goed presteert. We zijn koploper als het gaat om het bestrijden van antibioticaresistentie, de nieuwe donorwet is in werking getreden en we zorgen er met het geneesmiddelenbeleid voor dat deze beschikbaar blijven tegen betaalbare prijzen. Maar we zijn nog niet klaar voor de toekomst waarin door de vergrijzing en toename van chronische ziekte en krapte op de arbeidsmarkt de druk zal toenemen. Daarom werken we verder aan verbetering. Dat doen we onder meer vanuit de afgesloten hoofdlijnenakkoorden en de beweging naar de Juiste Zorg op de Juiste Plek, het stimuleren van gepast gebruik en onderbouwde gezondheidszorg en het ontwikkelen van uitkomstindicatoren.

Het besef dat verandering in de zorg nodig is, dringt steeds meer door. Krapte op de arbeidsmarkt en stijgende zorgkosten maken dat we wel moeten overgaan naar een nieuwe manier van kijken naar de zorg en hoe we hieraan (samen)werken en als kabinet de regie pakken om deze noodzakelijke transitie mogelijk te maken.

Indicator - Werken in de zorg

Het verwachte personeelstekort in 2022 is op basis van de meest actuele prognoses lager en het aantal werknemers stijgt sinds de start van het actieprogramma Werken in de Zorg. Een visuele weergave van alle kernindicatoren van het actieprogramma is te vinden op https://dashboards.cbs.nl/v1/AZWDashboard/ onder het kopje 'Werken in de Zorg'. Om een nog actueler beeld te krijgen van de uitstroom, verzuim en belastbaarheid van zorgmedewerkers wordt daarnaast een arbeidsmarktdashboard ingericht dat hier inzicht in moet bieden.

	0-meting	Actuele stand
Verwachte personeelstekort in 2022	100-125 dzd (2018)	80 dzd. (2019)
Aantal werknemers, seizoensgecorrigeerd	1.172 dzd. (Q4 2017)	1.250 dzd. (Q4 2019)
Percentage medewerkers binnen zorg en welzijn dat (zeer) tevreden is[1]	67% (2017)[2]	78% (2019, 2e meting)
Percentage medewerkers binnen zorg en welzijn dat vindt dat ze goed toegerust zijn[1]	89% (2017)[2]	87% (2019, 2e meting)
Zij-instromers	31.800 (Q4-2017)	42.230 (Q4-2019)
Herintreders	33.710 (Q4-2017)	40.320 (Q4-2019)
Ziekteverzuim	5,1% (Q2-2017)	5,9 % (Q4-2019)

1 Door een andere methode van meten zijn de waarden vanaf 2019 niet helemaal vergelijkbaar met die in 2017. De waarden over 2019 worden desondanks wel gezien als een verbetering, zoals ook gerapporteerd in de voortgangsrapportage https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/12/20/voortgangsrapportage-werken-in-de-zorg.
2 inclusief kinderopvang bij de 0-meting.

Een gezonde bevolking en excellente zorg bereiken we niet alleen in de huisartsenpraktijk, het ziekenhuis of het verpleeghuis. Het vraagt samenwerking, coördinatie en regie tussen heel veel partijen. Ook in het sociaal domein, want je kunt letterlijk en figuurlijk ziek worden van schulden, eenzaamheid en andere sociale problemen, of als kind starten met een achterstand. Om de samenwerking te verstevigen werkt het zorgveld al een aantal jaar aan de beweging van De Juiste Zorg op de Juiste Plek; over de verschillende zorgdomeinen heen. Het rapport van de Taskforce Juiste Zorg op de Juiste Plek vormt hiervoor de basis.

Uitgangspunten zijn het voorkomen van duurdere zorg, verplaatsen van zorg (dichtbij de mensen) en vervangen van zorg door meer innovatieve zorgvormen. Dit zien we terugkomen in veel initiatieven in de zorg en in de programma's die door VWS worden gefaciliteerd.

Indicator - De beweging naar de Juiste Zorg Op de Juiste Plek

We willen dat mensen de juiste zorg en ondersteuning op de juiste plek krijgen. Als het kan in de eigen omgeving. Het liefst gewoon thuis.

We willen dat in 2030 zorg 50% meer (of vaker) in de eigen leefomgeving (in plaats van in zorginstellingen) wordt georganiseerd, samen met het netwerk van mensen.

	0-meting	Doelstelling
Zorg meer (of vaker) in de eigen leefomgeving (in plaats van in zorginstellingen) 1	–	+ 50% (2030

[1]In het kader van het vernieuwde Topsectorenbeleid heeft het ministerie van VWS in samenwerking met andere departementen en stakeholders missies opgesteld op het gebied van Gezondheid en Zorg. Deze missies geven richting aan de activiteiten van de Topsectoren in de komende jaren, en richten zich specifiek op een aantal terreinen waar VWS een meerwaarde ziet voor de Topsectoren. Deze missies zijn in april 2019 door het kabinet vastgesteld (kst-33009-82). Hoewel de missies oorspronkelijk bedoeld zijn voor het Topsectorenbeleid, hebben ze betekenis voor het beleid van VWS in de volle breedte.

De centrale missie is: In 2040 leven alle Nederlanders tenminste vijf jaar langer in goede gezondheid, en zijn de gezondheidsverschillen tussen de laagste en hoogste sociaal-economische groepen met 30% afgenomen.

Daaronder vallen vier missies die elk bijdragen aan de realisatie van de centrale missie:

Missie 1: In 2040 is de ziektelast als gevolg van een ongezonde leefstijl en ongezonde leefomgeving met 30% afgenomen;

Missie 2: In 2030 wordt zorg 50% meer (of vaker) in de eigen leefomgeving (in plaats van in zorginstellingen) georganiseerd, samen met het netwerk rond mensen;

Missie 3: In 2030 is het aantal mensen met een chronische ziekte of levenslange beperking dat naar wens en vermogen kan meedoen in de samenleving met 25% toegenomen;

Missie 4: In 2030 is de kwaliteit van leven van mensen met dementie met 25% toegenomen.

Om deze beweging in de praktijk mogelijk te maken, is onder meer afgesproken dat er per regio een beeld komt van de sociale en gezondheidssituatie, inclusief voorspellingen over de ontwikkelingen de komende jaren. Zo kan een gezamenlijke veranderaanpak worden gerealiseerd. De regiobeelden zijn inmiddels beschikbaar op de website.

De beweging moet gezondheid bevorderen en de kwaliteit van leven vergroten. Daarvoor is het noodzakelijk om samen met betrokken zorgpartijen ook de zorgopleidingen te vernieuwen. Daar wordt al aan gewerkt, bijvoorbeeld in het herziene raamplan voor de geneeskundeopleiding. Daarin is veel meer aandacht voor de rol van de arts in het bevorderen en beschermen van gezondheid. Zo wordt in het meerjarige project Opleiden 2025, waar de Federatie van Medisch Specialisten het voortouw heeft, de beweging van de Juiste Zorg Op de Juiste Plek opgenomen in de medisch-specialistische vervolgopleidingen. De komende jaren blijft vernieuwing in deze en andere zorgopleidingen van groot belang om gelijke tred te houden met ontwikkelingen in de samenleving.

Meer dan ooit worden e-health en technologie toegepast om Nederland gezond te maken en houden. De koudwatervrees voor beeldbellen en andere technologische toepassingen lijkt grotendeels weggenomen, al blijft voor sommige groepen rechtstreeks contact van groot belang. Preventie is actueler dan ooit en bij het opstarten van de reguliere zorg na de eerste golf van de coronacrisis wordt nagedacht over wat zinnige zorg is en hoe hiermee wachtlijsten kunnen worden verminderd.

In de komende periode moeten we mede aan de hand van zinnige zorg in de reguliere zorg een nieuwe, gerichte stap zetten met deze beweging. Lag in de afgelopen periode de nadruk op pionieren en enthousiasmeren, in 2021 willen we de opstartfase van het verzamelen van goede voorbeelden gaan inruilen voor een duurzame transformatie in de praktijk. De ambitie is samen met veldpartijen te komen tot een collectieve regioaanpak met aandacht voor de personele vraagstukken voor de zorg. Waarin regiobeelden, kennis, kunde en (financiële) instrumenten rondom de Juiste Zorg

op de Juiste Plek worden verbonden. Ook willen we knelpunten inventariseren en opruimen, zodat we ook kunnen verwachten dat veldpartijen domeinoverstijgend gaan samenwerken en zich organiseren in de regio.

De Juiste Zorg op de Juiste Plek is ook een belangrijke pijler in de bestuurlijke akkoorden en afspraken die met vijf sectoren[2] in de curatieve zorg voor 2019-2022 gesloten zijn. De concrete financiële afspraken die in de verschillende sectoren zijn gemaakt om het gedachtegoed van de Juiste Zorg op de Juiste Plek uit te voeren staan daarmee niet op zichzelf, maar zorgen voor gezamenlijk (bestuurlijk) commitment in de curatieve zorg voor de gewenste beweging en de bijbehorende financiële afspraken. De akkoorden leveren daarmee tot en met 2022 een belangrijke bijdrage aan het beheersen van de zorguitgaven. In 2021 mag het volume van medisch-specialistische zorg met maximaal 0,3% toenemen en in de geestelijke gezondheidszorg met maximaal 0,9%. Daar staat tegenover dat het volume in de huisartsenzorg in 2021 met 3% mag groeien en in de wijkverpleging met 2,4%, om de verplaatsing van zorg naar de eerste lijn mogelijk te maken.

De afspraken uit de akkoorden staan nog steeds overeind. Ongeacht de effecten van de coronacrisis op de inhoudelijke en financiële resultaten, die nog nader in beeld moeten worden gebracht. We zijn in 2021 halverwege de looptijd van de akkoorden. Het merendeel van de ambities voor de eerste periode van de akkoorden is in uitvoering gekomen[3]. Partijen spannen zich actief in om met elkaar stappen vooruit te zetten en resultaten te boeken. Het is zaak dit voor de tweede helft van de looptijd van de akkoorden met volle kracht voort te zetten.

Indicator - De betaalbaarheid van de zorg onder druk

De directe, beïnvloedbare indicator voor de betaalbaarheid is de plafondtoets voor de zorg, omdat die aangeeft of de zorguitgaven binnen het door het kabinet gestelde maximum blijven. Zoals in het Financieel Beeld Zorg (VWS-begroting 2021) beschreven blijven de netto-zorguitgaven jaarlijks meer dan € 1 miljard onder dat gestelde plafond. Daarmee wordt dus ruimschoots voldaan aan de doelstelling. Twee bredere relevante indicatoren voor de betaalbaarheid van de zorg betreffen het aandeel van het BBP dat wordt besteed aan zorg en de gemiddelde lasten per volwassene. Voor 2020 en 2021 is dit percentage nog niet bekend, maar wordt een lichte stijging verwacht omdat de groei van de zorguitgaven hoger wordt verondersteld dan de economische groei (zie Financieel Beeld Zorg, paragraaf : Financieel beeld op hoofdlijnen). De lasten per volwassene stijgen van € 5.178 in 2018 naar € 5.939 in 2021.

[2] Het betreft de vier hoofdlijnenakkoorden met respectievelijk de medisch specialistische zorg, de huisartsenzorg, de wijkverpleging, de geestelijke gezondheidszorg alsmede de bestuurlijke afspraken met de paramedische zorg. Als over «de akkoorden» wordt gesproken, betreft het deze vijf sectoren.
[3] Zie Voortgangsbrief Hoofdlijnenakkoorden.

	2018	2019	2020	2021
Plafond zorguitgaven (€ mld.)[1]	72,5[2]	71,2	74,7	76,5
Zorguitgaven onder plafond (€ mld.)	71	69,7	73,5	75,3
Zorguitgaven brede definitie (€ mld.)[1]	78,7	84,4	93,1	92,7[3]
% BBP besteed aan zorg	10,0%	10,0%	–	–
Zorglasten per volwassene	€ 5.178	€ 5.438	€ 5.630	€ 5.939

1 bron: FBZ
2 bovenste twee indicatoren zijn niet gecorrigeerd voor de overheveling van Wmo/jeugd-budgetten per 2019. Dat verklaart de schijnbare daling van de uitgaven in 2019 ten opzichte van 2018.
3 In de brede definitie van zorg worden de uitgaven inclusief uitgaven in het gemeentelijk sociaal domein meegenomen. Door de extra uitgaven op de VWS-begroting in 2020 vanwege de coronacrisis stijgen de zorguitgaven in 2021 ten opzichte van 2020 niet.

Hoofdstuk 4: Naar een sterker sociaal domein
Vanaf het begin van de corona-uitbraak in Nederland treden Rijk en medeoverheden als één overheid op om de economische en sociale gevolgen van de crisis te beheersen en waar mogelijk te bestrijden. Alle overheden hebben hun verantwoordelijkheid genomen. Zij hebben bijgedragen aan de uitvoering van noodzakelijke maatregelen om corona zoveel mogelijk de kop in te drukken en de gevolgen van de pandemie op te vangen. Gemeenten zijn het eerste vangnet als mensen in de bijstand raken, zorg of maatschappelijke ondersteuning nodig hebben.

De coronamaatregelen hebben veel impact op het leven van kinderen, jongeren, ouders en ouderen. De afgelopen maanden hebben (pleeg)ouders, professionals, aanbieders, scholen, kinderopvang, gemeenten en Rijk zich enorm ingespannen om de gevolgen voor jeugdigen en gezinnen zo goed mogelijk op te vangen. Bijzondere aandacht is nodig voor kwetsbare groepen. Zij moeten, net als andere mensen, kunnen (blijven) deelnemen aan de samenleving.

Indicator - Leven met een beperking

We willen een merkbare verbetering realiseren voor mensen met een beperking. We willen dit realiseren door mensen met een beperking die een complexe zorgvraag hebben, beter passende zorg en ondersteuning te bieden en de maatschappelijke participatie van personen met een beperking of chronische ziekte te verhogen. In de voortgangsrapportages van de programma's Volwaardig Leven en Onbeperkt Meedoen! is dit verder geoperationaliseerd. In onderstaande tabel is een aantal kernindicatoren uit die rapportages opgenomen. Een volgende meting van deze cijfers komt beschikbaar met de voortgangsrapportage van het programma Onbeperkt Meedoen, die in het najaar van 2020 verschijnt. Met betrekking tot volwaardig leven is in 2019 cliëntondersteuning geregeld voor een derde van het aantal naasten en mensen met een beperking dat we ons voor 2021 ten doel hebben gesteld. Onbeperkt Meedoen! laat zien dat steeds meer gemeenten werken met een lokaal inclusieplan en dat er met betrekking tot openbaar vervoer en werk flinke progressie wordt geboekt richting de doelstellingen op die terreinen.
Daarnaast is in het kader van het missiegedreven topsectorenbeleid als missie geformuleerd dat in 2030 van de mensen met een chronische ziekte of levenslange beperking het deel dat naar wens en vermogen kan meedoen in de samenleving met 25% is toegenomen.

	0-meting	Actuele stand	Doelstelling
Aantal deelnemers pilots cliëntondersteuning volwaardig leven[1]	0 (2017)	430 (juni 2020)	450 (2021)
Gemeenten die werken aan/met een lokaal inclusieplan[2]	26% (2018)	35,5% (2019)	–
Treinreizigers die van of naar een toegankelijk station reizen[3]	39% (2016)	53% (2018)	90% (2021)
Aantal banen voor mensen uit de doelgroep banenafspraak[4]	97.733 (2016)	127.135 (2018)	200.179 (2025)
Mensen met een chronische ziekte of levenslange beperking die naar wens en vermogen kunnen meedoen in de samenleving	–	–	+ 25% (2030)

1 https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gehandicaptenzorg/documenten/rapporten/2019/09/30/voortgangsrapportage-volwaardig-leven
2 https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/rechten-van-mensen-met-een-handicap/documenten/rapporten/2019/06/06/voortgangsrapportage-2019-onbeperkt-meedoen
3 https://www.rivm.nl/sites/default/files/2019-12/CijferOverzichtOnbeperktMeedoen_toegankelijke%20versie_DEF.pdf
4 https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/07/04/brief-tweede-kamer-resultaten-banenafspraak-2018

In de afgelopen jaren is het stelsel voor de jeugdzorg flink gewijzigd. Gemeenten zijn nu primair verantwoordelijk voor goede zorg voor de jeugd. Het is gebleken dat de gewenste transformatie van de jeugdzorg nog onvoldoende gerealiseerd is. Om de zorg aan kinderen en gezinnen met complexe problemen te verbeteren is meer samenwerking en regie in het jeugdstelsel nodig. Het kabinet dient daartoe in 2021 een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer in om de organisatie van de jeugdzorg te verbeteren.

Daarnaast wil het kabinet samen met gemeenten, zorgaanbieders, professionals en cliënten de zorg aan kinderen en gezinnen merkbaar en meetbaar verbeteren. Dat gebeurt met het Programma Zorg voor de Jeugd. Jongeren die te maken hebben met meervoudige en complexe problematiek moeten kunnen rekenen op de beste hulp. Het huidige aanbod is te veel gericht op enkelvoudige hulp, zoals de behandeling op één deelaspect van de problematiek. Meervoudige problematiek vraagt om een integrale benadering, behandeling van meerdere aspecten en onderliggende problematiek. Het kabinet geeft invulling aan het amendement van de leden Westerveld en Klaver door in 2021 structureel € 26 miljoen extra beschikbaar te stellen voor gespecialiseerde regionale expertisecentra voor kinderen en jongeren met weinig voorkomende ernstige psychiatrische of anderszins complexe problemen.

Indicator - Jeugd en gezin

We willen dat alle kinderen een goede start maken en dat jongeren en gezinnen zich in de jeugdhulp merkbaar beter ondersteund voelen. Van de pasgeboren kinderen had in 2018 rond de 16% geen goede start door vroeggeboorte, een te laag geboortegewicht of een combinatie daarvan. Onder andere om dit percentage terug te dringen zetten we in op lokale coalities. Per juli 2020 hebben 275 gemeenten zich aangemeld om lokale coalities te vormen. In het kader van het programma ‘Zorg voor de Jeugd’ willen we dat meer kinderen en ouders weten waar ze terecht kunnen als ze hulp nodig hebben en sneller geholpen geworden.

	0-meting	Actuele stand
% kinderen vroeggeboorte en/of laaggeboortegewicht (BIG2)	15,6% (2017)[1]	15,6 % (2018)
Aantal lokale coalities Kansrijke Start[2]	0 (2017)	275 (juli 2020)
Ik weet waar ik terecht kan als ik hulp nodig heb[3]	87% (2017)	87% (2018)
Ik ben snel geholpen[3]	65% (2017)	64% (2018)
Passende jeugdhulp (Traject eenzijdig door cliënt beëindigd)[3]	3,4% (2017)	3,5% (2019)
% herhaald beroep bij start traject[4]	25% (2017)	23% (2019)
% medewerkers binnen jeugdzorg dat (zeer) tevreden is	69% (2017)	78% (2019)

1 In de begroting 2020 stond een 0-meting van 16,5% in 2017. Door verdere validering van de methode van berekening en de dynamische aard van de dataset is dit percentage bijgewerkt naar 15,6%.
2 Bron: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/07/08/kansrijke-start-derde-voortgangsrapportage-juli-2020
3 Bron: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/05/31/vierde-voortgangsrapportage-actieprogramma-zorg-voor-de-jeugd
4 Bron: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/06/17/jeugdhulp-2019

Volgens schattingen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) telt ons land bijna 40.000 dak- en thuislozen. Elke dakloze heeft een eigen verhaal, maar bij allemaal is er sprake is van veel persoonlijk leed. Het kabinet heeft € 200 miljoen extra beschikbaar gesteld voor preventie, vernieuwing van de opvang en het wonen met begeleiding. De aanpak is erop gericht de instroom in de opvang zoveel mogelijk te beperken, de door- en uitstroom te bevorderen en gemeenten in staat te stellen voor dakloze mensen de omslag te maken van opvang naar wonen met begeleiding.

Indicator - Psychische kwetsbaarheid

We willen dat zorg en ondersteuning voor personen met psychische problemen tijdig en zoveel mogelijk in de eigen omgeving plaatsvindt. Een steeds groter deel van de ggz-uitgaven betreft daarom zorg zonder verblijf.

De gemiddelde wachttijd in de curatieve ggz lag eind 2018 in de basis ggz onder en in de gespecialiseerde ggz rond de Treeknorm van 14 weken. In 2019 zijn deze gemiddelde wachttijden nauwelijks veranderd. Het aantal wachtenden op Wlz-zorg in de ggz, langer dan de Treeknorm en zonder overbruggingszorg, is stabiel. Er is door het kabinet actie ondernomen om in samenwerking met het veld overschrijdingen van de Treeknorm terug te dringen. Eind 2020 komt via de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein meer informatie beschikbaar over de wachttijden in het Wmo-domein beschermd wonen.

Uiteindelijk willen we dat meer mensen zich gezond voelen. Ruim één op de tien personen van 12 jaar of ouder heeft helaas psychische problemen.

	0-meting	Actuele stand
Uitgaven ggz zonder verblijf als percentage van totale ggz-uitgaven[1][1]	51% (2015-2017)	53% (2018-2019)
Basis ggz: gemiddelde wachttijd in weken [2]	9 (nov. 2018)	8 (sept. 2019)
Gespecialiseerde ggz: gemiddelde wachttijd in weken[2]	13 (nov. 2018)	14 (sept. 2019)
Aantal wachtenden op Wlz-zorg in de ggz[3]	2 (oktober 2017)	21 (april 2020)
% personen dat zich psychisch ongezond voelt	11,0% (2017)	11,5% (2019)

1 Betreft de uitgaven binnen de Zvw
2 Het onderscheid tussen instellingen en vrijgevestigden dat in de begroting 2020 was opgenomen wordt in de informatiekaart van de NZa niet langer gemaakt.
3 https://www.staatvenz.nl/kerncijfers/wachtenden-op-wlz-gefinancierde-zorg

Met het programma Geweld Hoort Nergens Thuis zet het kabinet stevig in op het eerder signaleren en het duurzaam oplossen van geweld in afhankelijkheidsrelaties, waar ook kindermishandeling vaak aan de orde is. De aanpak van huiselijk geweld is er nadrukkelijk één van de lange adem. We moeten met elkaar een veilig netwerk vormen rondom de slachtoffers, (potentiële) plegers en hun sociale omgeving. Organisaties zoals Veilig Thuis, de vrouwenopvang en de centra seksueel geweld spelen hierin een belangrijke rol. Het kabinet heeft structureel extra middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten voor de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld, waaronder jaarlijks € 38,6 miljoen voor Veilig Thuis, € 14 miljoen voor het creëren van extra opvangplekken in de vrouwenopvang en € 1,5 miljoen voor de centra seksueel geweld. Voor de aanpak van Schadelijke Praktijken krijgen gemeenten zowel in 2020 en 2021 € 5 miljoen.

In Nederland kun je je eigen leven inrichten zoals je wilt, mag je houden van wie je wilt, kun je trouwen met wie je wilt en ben je de baas over je eigen lichaam. Haaks daarop staan praktijken als eergerelateerd geweld, gedwongen huwelijken en vrouwelijke genitale verminking. Het zijn praktijken die niet passen bij de normen en waarden die wij als samenleving met elkaar delen. Naast de bestaande inzet om slachtoffers tegen dit soort fenomenen te beschermen, waaronder de aangepaste wetgeving strafbaarstelling van huwelijksdwang en vrouwelijke genitale verminking en de Wet Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandelingen, zet het kabinet extra stappen om de problematiek eerder in beeld te krijgen en duurzaam te stoppen. Mede namens de ministers van SZW, OCW en BZ zal het kabinet in 2021 verder uitvoering geven aan de Actieagenda schadelijke praktijken.

De Nederlandse bevolking is geleidelijk aan het vergrijzen. Ouderen willen langer zelfstandig thuis blijven wonen, maar de zorg, ondersteuning en de woningen zijn hier nog onvoldoende op ingericht. Ook is eenzaamheid een groot probleem. Het kabinet werkt aan een verdere invulling van een brede visie op ouderenzorg. In 2021 zullen de aangekondigde maatregelen een eerste uitwerking krijgen.

Indicator - Waardig ouder worden

We willen dat er meer tijd en aandacht is voor bewoners van verpleeghuizen en dat er voldoende, gemotiveerde en deskundige zorgverleners zijn. Dit meten we onder andere aan de hand van cijfers over cliënttevredenheid en medewerkerstevredenheid. De cliënttevredenheid is in 2019 gestegen ten opzichte van de nulmeting in 2017,

het is maar de vraag of dit als gevolg van de coronacrisis ook voor 2020 en verder geldt. Daarnaast is in de voortgangsrapportage van het programma Thuis in het Verpleeghuis gemeld dat in 2019 76% van de medewerkers in de verpleeghuiszorg (zeer) tevreden was met het werk dat ze doen, aanmerkelijk meer dan in 2017.

Ook willen we dat het aandeel ouderen dat zich eenzaam voelt (in 2016: 55%, waarvan 12% ernstig) afneemt en dat zij een goede kwaliteit van leven ervaren. Een actuele stand met betrekking tot deze indicator is nog niet beschikbaar. Daarnaast rapporteert het RIVM in de Monitor Langer thuis dat het percentage 75-plussers dat een goede kwaliteit van leven ervaart in 2020 68% bedroeg.

	0-meting	Actuele stand
Cliënttevredenheid verpleeghuiszorg	7,9 (2017)[1]	8,3 (2019)
Medewerkerstevredenheid verpleeghuiszorg[2]	59% (2017)	76% (2019)
% 75-plussers dat zich eenzaam voelt	55% (2016)	–
% 75-plussers met een goede kwaliteit van leven[3]	65% (2014-2019)	68% (2020)

1 In de begroting 2020 stond een 0-meting van 83% in 2017, o.b.v. de jaarlijkse cijfers van het Zorginstituut. Per 2019 wordt er gebruik gemaakt van de tweejaarlijkse medewerkersenquête van ZorgkaartNederland, die ook voor eerdere jaren beschikbaar is. Daarom is de 0-meting 2017 aangepast.
2 De actuele stand is niet goed te vergelijken met de 0-meting door een breuk in de meetmethode. De waarden over 2019 worden desondanks wel gezien als een verbetering, zoals ook gerapporteerd in de voortgangsrapportage: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/12/12/derde-voortgangsrapportage-thuis-in-het-verpleeghuis
3 https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/07/03/monitor-langer-thuis-2020

De afgelopen periode hebben veel zorgaanbieders, cliënten en hun naasten de toegevoegde waarde van digitale zorg ervaren. Veel zorgaanbieders en hun cliënten zullen blijvend behoefte hebben aan de technologische mogelijkheden voor zorg op afstand. Denk bijvoorbeeld aan de mogelijkheden van beeldschermzorg, indicatiestelling via een app en medicijndispensers. Het kabinet zet daarom ook in 2021 stevig in op ondersteuning en zorg op afstand via digitale toepassingen zoals de Stimuleringsregeling E-Health Thuis (SET) voor zorgaanbieders.

Veel van bovenstaande opgaven pakken gemeenten, Rijk en andere medeoverheden samen aan. Om dit te kunnen doen is het van belang dat de financiële positie van gemeenten toereikend is. Naast de genomen maatregelen ter compensatie van medeoverheden vindt het kabinet het in deze tijd belangrijk de schommelingen in het budget voor medeoverheden te dempen. In overleg met de VNG en het IPO is daarom besloten om de stand van het accres zoals gepresenteerd in de Voorjaarsnota 2020 te bevriezen voor de jaren 2020 en 2021. Als er zich grote onverwachte wijzigingen voordoen, zal het kabinet hierover met de VNG en het IPO in gesprek gaan.

Overzicht coronamaatregelen
De afgelopen maanden zijn voor een belangrijk deel getekend door de coronacrisis. Het kabinet heeft diverse (nood)maatregelen genomen om de crisis het hoofd te bieden. Deze paragraaf geeft een overzicht op aggregatieniveau van de maatregelen die op de begroting van VWS zijn genomen. Een uitgebreid overzicht is te vinden op https://www.rijksfinancien.nl/corona-visual.

Tabel 1 Coronamaatregelen op begroting in duizenden euro's			
Maatregel	Bedrag 2020[1]	Bedrag 2021	Bedrag 2022
1) Onderzoek inzake COVID-19	42	25	
2) Aanschaf en distributie medische beschermingsmiddelen	1.589	– 60	
3) Testcapaciteit RIVM en GGD	300		
4) Vaccinontwikkeling en medicatie	455	300	
5) Zorgbonus	1.327	834	
6) Ondersteuning zorgpersoneel	33	3	
7) Ondersteuning sportsector	146		
8) Zorgkosten Caribisch Nederland	57	13	
9) GGD'en veiligheidsregio's	511	459	
10) IC-capaciteit	118	167	20
11) Overige maatregelen	17	111	
12) Meerkosten Corona Wlz (UPZ)	190		
13) Diversen (UPZ)	16	45	
Totaal	**4.801**	**1.897**	**20**

1 2019/20, 35450 XVI, nr. 1, Kamerstukken II 2019/20, 34493, nr. 1, kamerstukken II 2019/20, 35493, nr. 5, nr. ISB 2 volgt

Voor een uitputtend overzicht verwijs ik u naar de eerste suppletoire en eerste en tweede incidentele begrotingen van VWS. In de ontwerpbegroting is gekozen om een meer geaggregeerd overzicht te presenteren. Voor wat betreft de uitgaven in 2021 is bij de artikelen waar de uitgaven neerslaan eveneens een toelichting opgenomen.

Onderzoek inzake COVID-19
In 2020 en 2021 zijn er middelen beschikbaar gesteld om noodzakelijk onderzoek te doen naar COVID-19, waaronder rioolonderzoek. Het onderzoek wordt uitgevoerd door ZonMW, RIVM, GGD en derden.

Aanschaf en distributie medische beschermingsmaterialen
De totale uitgaven aan medische beschermingsmaterialen worden in 2020 geraamd op € 1,5 miljard. Dit zijn zowel uitgaven die door VWS zijn gedaan voor persoonlijke beschermingsmaterialen als de verleende bevoorschotting aan het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH). Met de verleende bevoorschotting heeft het LCH persoonlijke beschermingsmaterialen ingekocht. Voor de uitlevering van medische hulpmiddelen aan zorginstellingen in 2020 is bij de eerste suppletoire wet 2020 en eerste incidentele suppletoire begrotingswet 2020 een ontvangstenbudget van in totaal € 470 miljoen begroot. Dit ontvangstenbudget voor 2020 wordt volledig afgeraamd, omdat de ontvangsten naar verwachting na 2020 met het LCH worden afgerekend.

Testcapaciteit
Vanaf 1 juni kan iedereen met milde klachten getest worden op COVID-19, hiervoor is een uitbreiding van de testcapaciteit nodig. De test wordt uitgevoerd door de GGD'en.

Vaccinontwikkeling en medicatie
Door de EU worden overeenkomsten gesloten om de beschikbaarheid van vaccins veilig te stellen. Hieruit volgen ook financiële verplichtingen voor de lidstaten om vaccins af te nemen. Het kan daarbij gaan om zowel aanschaf- als productie- en ontwikkelkosten. Door het ontbreken van

definitieve informatie over prijzen en volumina (dat komt pas na afronding overeenkomsten EU) is besloten een deel van de middelen te schuiven naar 2021. Tevens is € 50 miljoen beschikbaar gesteld voor onderzoek voor CEPI.

Zorgbonus
Naar aanleiding van de motie van het lid Van Kooten-Arissen heeft het kabinet een bonusregeling voor zorgprofessionals uitgewerkt, van € 1.000,- (netto) per betrokken zorgprofessional. De verwachte uitgaven voor de bonus bedragen 800 miljoen euro (netto), plus de aanvulling voor de eindheffing loonbelasting (640 miljoen euro). In 2021 is aanvullend een bonus van € 500,- (netto) met de bijbehorende aanvulling voor de loonbelasting is dit € 720 miljoen.

Ondersteuning zorgpersoneel
Naast de zorgbonus zijn er ook ondersteunende maatregelen genomen zodat personeel dat beschikbaar wilde zijn tijdens de coronacrisis geregistreerd kon worden en een aangepaste opleiding kon volgen. (Her)registratie is ook in 2021 nog mogelijk.

Digitale ondersteuning
Er worden kosten gemaakt voor het opzetten van een app, een nieuw digitaal registratiesysteem voor de testen, en een klantencontactcentrum om digitale gegevensuitwisseling mogelijk te maken.

Ondersteuning Sportsector
Voor de sportsector (sportbonden, sportverenigingen en sportaanbieders) worden extra middelen beschikbaar gesteld als aanvullende compensatie voor het waarborgen van de continuïteit van de sportinfrastructuur.

Ondersteuning Koninkrijkslanden
Het Caribisch deel van het Koninkrijk wordt op basis van het Koninkrijksstatuut ondersteund in de coronacrisis. Conform OMT adviezen wordt de zorgcapaciteit op deze eilanden opgebouwd. VWS helpt bij de tijdelijke uitbreiding van de IC capaciteit, versterken van de publieke gezondheid, extra capaciteit medische evacuaties, en het zorgen voor voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen.

GGD’en en veiligheidsregio’s
De GGD'en en Veiligheidsregio’s vervullen een belangrijke rol tijdens de Coronacrisis. De extra middelen zijn benodigd zodat deze partijen hun rol blijven vervullen. Zo maken GGD'en kosten voor het opzetten, bemensen en uitvoeren van het bron- en contactonderzoek en het opzetten van teststraten. Daarnaast zijn er middelen nodig voor bemonstering en uitgestelde dienstverlening. Voor de veiligheidsregio’s zijn middelen beschikbaar gesteld voor de extra kosten die gemaakt worden voor onder andere de coronacentra, distributie beschermingsmiddelen en crisiscommunicatie.

IC-capaciteit
Op basis van het opschalingplan van het Landelijk Netwerk Acute Zorg worden voor het beschikbaar maken en houden van capaciteit in het kader van de opschaling naar 1350 IC-bedden, de flexibele verdere opschaling naar 1700 IC-bedden en de daarmee corresponderende uitbreiding van het aantal klinische bedden middelen gereserveerd in 2020 en 2021. Daarnaast worden er middelen beschikbaar gesteld voor kosten van opleidingen die samenhangen met het opschalen van de IC-capaciteit.

Overige maatregelen
Er zijn meerdere kleine maatregelen, waaronder een vergoeding voor JGZ-instellingen, middelen voor de campagne Samen Sterk en bijdragen aan het Landelijk Coördinatiecentrum Patienten Spreiding.

2.2 Belangrijkste beleidsmatige mutaties

Tabel 2 Belangrijkste beleidsmatige uitgavenmutaties t.o.v. vorig jaar (bedragen x € 1.000)							
	Art.	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand begroting 2020 (inclusief NvW)		**18.846.295**	**19.992.357**	**23.154.479**	**24.271.979**	**24.832.799**	**24.832.799**
Belangrijkste mutaties							
Ter dekking van problematiek op de begroting wordt een meerjarige korting verwerkt van structureel € 100 miljoen op diverse beleidsartikelen.	1	– 8.480	– 6.502	– 5.119	– 5.439	– 4.967	– 4.967
Een verdubbeling van het aantal daklozen in tien jaar vraagt een tijdelijke impuls (van € 73 miljoen in 2020 en van €123 miljoen in 2021) om het aantal dak- en thuislozen te verminderen.	1	73.000	123.000	0	0	0	0
Het budget is verhoogd als gevolg van de toedeling van de loonbijstelling.	1	5.865	5.313	3.898	4.132	3.670	3.625
Extra middelen voor 21 centrumgemeenten (€ 67,5 miljoen) en alle regiogemeenten (€ 10 miljoen) in verband met brede aanpak dak- en thuisloosheid.	1	– 73.000	– 77.500	0	0	0	0
Door de coronacrisis zijn ZonMw-programma's vertraagd. De kaseffecten schuiven door naar latere jaren (€ 19 miljoen voor 2021).	1	– 76.000	19.000	19.000	19.000	19.000	0
Voor COVID-onderzoek is in 2020 € 23 miljoen beschikbaar gesteld. Dit betreffen echter meerjarige onderzoeken waardoor een deel van de kaseffecten in latere jaren plaatsvindt.	1	– 13.350	6.043	4.247	1.540	1.520	0
Voortzetting van uitvoering lokale en regionale preventieakkoorden in het kader van het Nationaal Preventie akkoord.	1	0	8.000	10.000	10.000	0	0
Start wetenschappelijk onderzoek 13-wekenecho als gevolg van het onafhankelijke advies van de Gezondheidsraad (motie Bergkamp en Tellegen).	1	0	10.150	20.300	20.300	20.300	20.300
Uitbreiding HPV-vaccinatie naar jongens en naar kinderen boven negenjarige leeftijd, naar aanleiding van rapport Gezondheidsraad.	1	0	64.600	39.200	14.800	14.800	0
Het programma Corona Data, dat als doelstelling heeft om met behulp van data sneller op uitbraken te reageren, lokaal en nationaal, en de virusontwikkeling in Nederland zo dicht mogelijk te kunnen volgen. Nu de besmettingen weer toenemen zien we de aandacht voor de functionaliteit en de inhoud van het dashboard nog meer toenemen.	1	8.800	8.800	0	0	0	0
Voor het beschikbaar maken en houden van capaciteit in het kader van de opschaling naar 1.350 IC-bedden, de flexibele verdere opschaling naar 1.700 IC-bedden en de daarmee corresponderende uitbreiding van het aantal klinische bedden worden middelen gereserveerd.	1	80.100	93.900	0	0	0	0
Er is in 2021 € 300 miljoen nodig voor de vaccinontwikkeling.	1	0	300.000	0	0	0	0
Meerkosten voor de GGD GHOR. Deze maakt kosten voor ondere andere het opzetten van een app, nieuw digitiaal registratiesysteem voor de testen, klantencontactcentrum en bron- en contactonderzoek.	1	126.000	100.000	0	0	0	0
Deze middelen zijn bedoeld voor het op de middellangetermijn beheersen van het coronavirus. Dit kan onderverdeeld worden	1	0	73.500	0	0	0	0

	Art.	2020	2021	2022	2023	2024	2025
in de thema's Ondersteuning lokale aanpak bestrijding brandhaarden en Implementatie/ verspreiding vaccin en ontwikkeling innovatieve behandeling.							
Deze middelen zijn nodig voor het rioolonderzoek dat wordt opgezet door het RIVM.	1	15.000	21.000	0	0	0	0
Vergoeding van de meerkosten die Veiligheidsregio's maken voor COVID-19.	1	15.400	9.200	0	0	0	0
Meerkosten voor de GGD'en. Deze maken kosten voor bron- en contactonderzoek en bemonstering en uitgestelde dienstverlening.	1	350.000	350.000	0	0	0	0
Overheveling orgaancentrum NTS van premiesector MSZ naar VWS-begroting (budgetneutraal). De kosten van de NTS worden per 2021 niet langer deels door zorgverzekeraars gefinancierd maar vanuit de begroting.	2	0	5.200	5.200	5.200	5.200	5.200
Ondersteuning bij implementatie nieuwe richtlijn medicatieoverdracht ter vermindering vermijdbare medicatiefouten.	2	8.309	22.550	37.175	27.083	15.850	850
Technische overheveling uit sector HLA Wijkverpleging naar VWS-begroting. Als onderdeel van afspraken met veldpartijen die afgelopen voorjaar zijn gemaakt om de onderschrijding wijkverpleging in te zetten voor overschrijding Wlz.	2	0	60.000	60.000	0	0	0
Kostenstijging CIBG in verband met meerkosten shared service centra.	2	5.373	5.373	5.373	5.373	5.373	5.373
Toename aantal personen dat beroep doet op subsidieregeling Onverzekerde personen door wijziging regelingsvoorwaarden (vervallen eis verzekeringsplicht en vergoeding alle zorg).	2	31.000	30.300	29.600	29.600	29.600	29.600
Dit betreft de bijstelling van de uitgavenraming rijksbijdrage 18- naar aanleiding van de actuele ramingen van het CPB.	2	0	– 64.400	– 92.400	– 162.500	– 177.900	– 104.200
Het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH) ontvangt in 2020 en 2021 meer bevoorschotting vanuit VWS om additioneel voldoende medische beschermingsmiddelen aan te schaffen en te distribueren. Het betreft voor 2020 een aanvullend bedrag van € 166,5 miljoen en voor 2021 € 25 miljoen.	2	166.500	25.000	0	0	0	0
De Stimuleringsregeling E-Health (SET) wordt uitgebreid met een corona-clausule, waardoor technologie die het gedurende de coronacrisis mogelijk maakt om zorg op afstand te verlenen kan worden gesubsidieerd. Het subsidieplafond is in 2020 verhoogd.	3	19.000	– 7.000	– 6.000	– 6.000	0	0
Aanpassing kasritme met betrekkking tot subsidieregeling InZicht.	3	0	– 20.000	19.000	0	0	0
Gedeeltelijke doorschuiving van budget naar 2021 voor voortzetting van het programma Waardigheid en trots als onderdeel van programma Thuis in het Verpleeghuis.	3	– 19.386	19.386	0	0	0	0
Overheveling van uitgavenplafond zorg naar begroting ten behoeve van aardbevingsbestendig maken van zorggebouwen in Groningen.	3	6.200	6.200	6.200	6.200	6.200	6.200

	Art.	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bijstelling van de uitgavenraming rijksbijdrage WLZ naar aanleiding van actuele ramingen van het CPB.	3	2.833.400	3.310.000	2.695.100	3.338.000	4.523.000	5.624.400
Kosten beheer en communicatie ten behoeve van PGB 2.0-systeem.	3	11.758	9.940	0	0	0	0
Meerkosten CIZ- uitvoeringstoets Wet zorg en dwang in verband met toename aanvragen Wlz-indicatie, uitvoeringstoets van Wzd en van ggz in de Wlz.	3	0	8.397	8.192	8.806	8.704	8.704
Meerkosten CIZ - regulier en groei in verband met toename aanvragen Wlz-indicatie, uitvoeringstoets van Wzd en van ggz in de Wlz.	3	2.894	7.766	8.905	10.238	11.774	13.515
Bijstelling van de uitgavenraming rijksbijdrage BIKK naar aanleiding van actuele ramingen van het CPB.	3	– 20.300	14.200	20.600	9.900	38.200	46.900
Voor de verdeling van de exploitatiekosten is met de verstrekkers afgesproken dat wordt uitgegaan van het aantal actieve zorgovereenkomsten per wet als 'costdriver'. Op grond van de overeengekomen verdeling tussen de wetten wordt 24,3 miljoen overgeheveld vanuit het gemeentefonds ten behoeve van de uitvoering van het pgb trekkingsrecht voor het gemeentelijk domein.	3	0	24.264	0	0	0	0
Ter dekking van problematiek op de begroting wordt een meerjarige korting verwerkt van structureel € 100 miljoen op diverse beleidsartikelen	4	– 11.376	– 9.485	– 9.485	– 9.485	– 9.485	– 9.485
Vanwege onderrealisatie is het kasritme van Regioplus aangepast. Op basis van de aanvragen voor het volgende tijdvakken is de verwachting dat het gehele bedrag (€ 62 miljoen) in de latere jaren wordt uitgegeven (€ 20 miljoen voor 2021).	4	– 62.197	20.000	42.197	0	0	0
Overheveling G39 Maatschappelijke diensttijd.	4	0	90.620	94.255	94.655	94.955	94.955
Herschikking van middelen tussen de jaren 2020 t/m 2023 om de budgetten voor de programma's en actieonderzoek Innovatieve zorg en Zorg voor innoveren 2020 en 2021 aan te laten sluiten bij de liquiditeitsbehoefte van ZonMw.	4	– 5.000	5.000	0	0	0	0
Bevordering digitaal ondersteunende zorg voor onder andere kennisdeling en ondersteuning mkb-innovatoren.	4	2.800	7.500	5.500	4.800	4.800	4.800
Verdere ontwikkeling authenticatie in de zorg, onder andere voor toegang patiënt tot medisch dossier.	4	5.242	6.906	9.509	9.509	9.509	9.509
Om uitvoering te geven aan de zorgbonus is besloten om de uitvoering van de subsidieregeling van het stagefonds in 2021 te laten plaatsvinden in plaats van in het najaar van 2020.	4	– 112.623	112.623	0	0	0	0
Aruba, Sint Maarten en Curaçao hebben Nederland om bijstand gevraagd op de COVID-19 crisis op basis van het Koninkrijksstatuut. In het MCCb is besloten om deze verzoeken in te willigen en de zorgcapaciteit, mede naar aanleiding van de OMT adviezen, op deze eilanden op te bouwen. Daarnaast is VWS direct verantwoordelijke voor de zorg voor de inwoners van Caribisch Nederland en daarmee ook voor de extra zorg als gevolg van COVID-19. VWS helpt bij tijdelijke uitbreiding IC-capaciteit, versterken van de publieke gezondheid, extra capaciteit	4	25.600	12.900	0	0	0	0

	Art.	2020	2021	2022	2023	2024	2025
medische evacuaties, en het zorgen voor voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen.							
Voor kosten van opleidingen die samenhangen met het opschalen van de IC-capaciteit worden middelen beschikbaar gesteld.	4	37.700	73.000	20.000	0	0	0
Zorgbonus 2021.	4	0	720.000	0	0	0	0
Meer kortdurende opleidingstrajecten op maat.	4	0	10.000	63.000	113.000	113.000	113.000
Meer loopbaancoaching.	4	0	5.000	11.000	11.000	11.000	11.000
Amendement expertisecentra voor gespecialiseerde jeugdzorg.	5	11.500	26.000	26.000	26.000	26.000	26.000
Verdere ontwikkeling Jeugdautoriteit ten behoeve van continuïteit jeugdhulp en verbeterprogramma's.	5	7.000	10.000	10.000	4.000	4.000	4.000
Ter dekking van problematiek op de begroting wordt een meerjarige korting verwerkt van structureel € 100 miljoen op diverse beleidsartikelen	6	– 10.453	– 7.863	– 8.511	– 8.543	– 8.793	– 8.793
Middelen ten behoeve van artikel 6 Sport en Bewegen ter invulling van Bestuurlijke afspraken Brede Regeling Combinatiefuncties.	6	– 62.300	– 62.300	– 62.300	0	0	0
Tegemoetkoming Indische gemeenschap naar aanleiding van de motie Van Gerven en Kersten (11-2-2020). De behoefte zal in overleg worden vastgesteld.	7	2.400	14.650	2.567	700	700	700
Bijstelling raming tegemoetkomingen van (dalend aantal) verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen.	7	– 8.455	– 8.586	– 8.180	– 8.190	– 5.880	– 6.017
Het budget is verhoogd als gevolg van de toedeling van de loonbijstelling.	7	7.089	6.552	6.097	5.617	5.085	5.023
Dit betreft de bijstelling van de uitgavenraming zorgtoeslag naar aanleiding van actuele ramingen van het CPB.	8	247.900	– 53.000	– 137.000	– 359.000	– 547.700	– 874.400
Structurle bijstelling ten behoeve van hogere uitgaven voor de Tegemoetkoming Specifieke Zorgkosten.	8	17.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Bijstelling Zorgtoeslag als gevolg van Verhoging heffingsvrij vermogen in het Belastingplan.	8	0	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
De coronacrisis vraagt om extra ambtelijke capaciteit.	10	1.700	5.000	0	0	0	0
Het budget is verhoogd als gevolg van de toedeling van de loonbijstelling.	11	30.654	28.790	27.725	25.023	25.092	25.142
Amendement expertisecentra voor gespecialiseerde jeugdzorg.	11	– 7.644	– 8.280	– 7.667	– 7.532	– 8.182	– 8.182
Resterende taakstelling voor amendement expertisecentra voor gespecialiseerde jeugdzorg.	11	0	– 14.432	– 14.993	– 15.184	– 15.086	– 15.086
Structurele kosten voor expertisecentra voor jongeren met meervoudige problemen (naar aanleiding van motie Westerveld en Klaver uit 2020).	11	0	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Overige mutaties.		4.121.482	301.194	209.788	89.092	67.918	519.132
Stand ontwerpbegroting 2021		**26.632.397**	**25.886.826**	**26.359.452**	**27.620.674**	**29.157.056**	**30.416.597**

Tabel 3 Belangrijkste beleidsmatige ontvangstenmutaties t.o.v. vorig jaar (bedragen x € 1.000)							
	Art.	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand begroting 2020 (inclusief NvW)		**133.631**	**114.719**	**105.622**	**105.622**	**105.622**	**105.622**
Belangrijkste mutaties							
Door CAK geraamde opbrengst ontvangsten aanpak wanbetalers en onverzekerden.	2	1.300	5.000	7.500	7.500	7.500	7.500
Voor de verkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen vanuit het LCH aan zorginstellingen is bij de eerste suppletoire begroting 2020 en eerste incidentele suppletoire begroting 2020 een ontvangst begroot van in totaal € 470 miljoen. Hierbij is vooruit gelopen op de afrekening van de voorschotten die VWS aan het LCH heeft verstrekt. Naar alle waarschijnlijkheid zal afrekening van de verstrekte voorschotten pas in 2021 plaats vinden. Daarom wordt in 2021 een ontvangst geraamd.	2	0	85.000	0	0	0	0
Overige mutaties		38.461	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2021		**173.392**	**204.719**	**113.122**	**113.122**	**113.122**	**113.122**

2.3 Overzicht niet-juridisch verplichte uitgaven

Tabel 4 Overzicht niet-juridisch verplichte uitgaven en bestemming (bedragen x €1.000)

Art.	Naam artikel (totale uitgaven artikel)	Juridisch verplichte uitgaven	Niet-juridische verplichte uitgaven	Bestemming van de niet-juridisch verplichte uitgaven
1	Volksgezondheid (€ 2.169.805)	€ 1.559.705 (71,7%)	€ 610.100 (28,1%)	Subsidieregeling Preventiecoalities (€ 1.000)
				Subsidieregeling Nader onderzoek naar de doodsoorzaak van kinderen (NODOK) (€ 500)
				Kansrijke start (€ 1.000)
				Intensivering productveiligheid (€ 2.100)
				Voedselveiligheid en productveiligheid (€ 500)
				ZonMw programma's Maatschappelijke Diensttijd en Topzorg (€ 7.000)
				Tijdelijke impuls om het aantal dak- en thuislozen te verminderen (€ 45.500)
				Uitvoering van het Preventieakkoord (€ 11.700)
				Bevorderen van de seksuele gezondheid en de preventie en ondersteuning bij onbedoelde (tiener) zwangerschappen (€ 1.300)
				Douane toezicht tabak (€ 500)
				COVID-19 Ontwikkeling en aankoop van vaccins (€ 300.000)
				Overige COVID-activiteiten (€ 238.500)
2	Curatieve zorg (€ 3.389.319)	€ 3.389.319 (100%)		
3	Langdurige zorg en ondersteuning (€ 11.389.116)	€11.380.561 (99,9%)	€8.555 (0,1%)	Subsidies (€1.283)
				Opdrachten (€7.272)
4	Zorgbreed beleid (€ 1.158.939)	€ 2.154.939 (99,8%)	€ 4.000 (0,3%)	Subsidie (€ 2.000)
				Transparantie kwaliteit van zorg
				Samenwerking, verbinding zorgveld
				Opdrachten (€ 2.000)
				Arbeidsmarkt beroepen en opleidingen
				Samenwerking, verbinding zorgveld
5	Jeugd (€ 117.426)	€ 114.451 (97,5%)	€ 2.975 (2,5%)	Subsidie (€153)
				Zorg voor de Jeugd
				Opdrachten (€ 2.822)
				Zorg voor de Jeugd
				Professionalisering
				Vakmanschap
				Kennis en informatiebeleid
				Kindermishandeling
				Kinderrechten
				Gepaste zorg
6	Sport en bewegen (€ 380.487)	€ 372.887 (98%)	€ 7.600 (2%)	Subsidie (€ 5.700)
				Sportakkoord

Art.	Naam artikel (totale uitgaven artikel)	Juridisch verplichte uitgaven	Niet-juridische verplichte uitgaven	Bestemming van de niet-juridisch verplichte uitgaven
				Sportevenementen
				Kennis en Innovatie
				Opdrachten (€ 1.900)
				Sportakkoord
				Sportevenementen
				Kennis en Innovatie
7	Oorlogsgetroffenen en Herinnering WOII (€ 241.085)	€ 237.307 (98,4%)	€ 3.778 (1,6%)	Subsidie en Opdrachten (€ 3.529)
				Projecten toekomst Herinnering WOII
				Verhoging instellingssubsidie Nationaal Comite 4 en 5 mei
Totaal aan niet verplichte uitgaven			€ 637.008	

2.4 Meerjarenplanning beleidsdoorlichtingen

Strategische Evaluatie Agenda (SEA)

Opzet Strategische Evaluatie Agenda van VWS
De minister van Financiën heeft in april van dit jaar aan de Kamer gemeld dat elk departement in de begroting 2021 invulling zal geven aan een Strategische Evaluatie Agenda (SEA).[4] Het doel is om met de SEA te komen tot betere en meer bruikbare inzichten in de maatschappelijke toegevoegde waarde op belangrijke beleidsthema's, het meer benutten van dit inzicht en daarmee uiteindelijk hogere maatschappelijke toegevoegde waarde van beleid.

In 2018 heeft VWS een vernieuwende opzet van de evaluatieagenda geïntroduceerd als onderdeel van de pilot Lerend evalueren. Deze programmering ondersteunt de ontwikkeling van VWS als lerende organisatie. Enkele belangrijke resultaten vanuit de pilot zijn[5]:

- De aandacht voor evalueren komt steeds eerder in het beleidsproces van VWS te liggen. Dit blijkt onder andere uit verschillende ex ante en ex durante onderzoeken die de afgelopen periode zijn uitgevoerd. Dit verstevigt het evalueren als onderdeel van de beleidscyclus.
- Een samenhangend beleidsonderwerp - ongeacht financieringsbron en begrotingsartikel - zorgt voor meer integraal evaluatieonderzoek. Dat vergroot de bruikbaarheid van de resultaten van de evaluatie.
- De zorg is van en voor ons allemaal en daarom is het belangrijk om in de evaluaties de leerlessen op een begrijpelijke wijze te communiceren door 'te tellen en te vertellen'. Door het betrekken van de praktijk bij de evaluaties worden ervaringen van mensen ('leefwereld') gekoppeld aan de regelgeving van het zorgstelsel ('systeemwereld').

De SEA biedt de mogelijkheid om een volgende stap te zetten met de evaluatieprogrammering in vervolg op de goede ervaringen met de pilot Lerend evalueren, te weten: kort-cyclisch leren, reflecteren en verantwoording afleggen met en in de praktijk, en experimenteren met verschillende de onderzoeksmethoden. In de SEA 2021-2023 wordt de doorontwikkeling van de evaluatiefunctie van VWS zichtbaar. Belangrijke nieuwe elementen hierbij zijn:

1. Versteviging evaluatieagenda en -functie door het samenbrengen van belangrijke evaluaties in de SEA en voor de ondersteuning hiervan wordt het Expertise Centrum Evaluaties (ECE) opgericht.
2. Meer aandacht in de evaluaties van de wetten van het zorgstelsel voor de doeltreffendheid en de effecten in de praktijk.
3. Verbreding van de evaluatieagenda met beleidsevaluaties op het gebied van informatievoorziening, innovatie en zorgvernieuwing.
4. Verbreding van de evaluatieagenda door toevoeging van onder meer interdepartementale beleidsonderzoeken (IBO's) en trajecten zoals Zorgkeuzes in Kaart (ZiK) en Brede Maatschappelijke Heroverwegingen (BMH).
5. Versterking van de verbinding tussen kennis, beleid en uitvoering door toevoegen van lerende evaluaties van de verschillende concernorganisaties van VWS.

[4] TK 31865 nr. 168, Derde voortgangsrapportage operatie Inzicht in Kwaliteit.
[5] Kamerstukken II 2018/19, 31865 nr. 153, Voortgang Pilot beleidsevaluaties VWS 2018-2019.

6. Opname van de belangrijke monitors van de werking van het zorgstelsel om zo gebruik hiervan bij beleidsontwikkeling in de praktijk (ex durante) te bevorderen.

Ad 1. Verstevigen evaluatieagenda en -functie
De Strategische Evaluatie Agenda (SEA) bevat evaluaties op het gebied van beleid en wetgeving van het zorgstelsel: van volksgezondheid, jeugd en maatschappelijke ondersteuning, curatieve zorg, langdurige zorg, zowel sectoraal als domeinoverstijgend. Nieuw in de SEA is dat evaluaties en monitors van de (stelsel)wetten, beleidsonderwerpen en VWS-concernorganisatie zijn opgenomen en geordend per beleidsthema worden samengebracht. Tevens is in de programmering aangegeven wanneer de meest recente (synthese-)evaluatie per beleidsthema is gepubliceerd. Dit ondersteunt de ontwikkeling van VWS als lerende organisatie, omdat de onderlinge kennisuitwisseling wordt vergemakkelijkt. Verder wordt de Review Board gecontinueerd en wordt aanvullend het Expertise Centrum Evaluaties (ECE) binnen VWS opgericht. Het ECE zal bestaan uit een team van beleids- en kennismedewerkers van VWS die in wisselende samenstelling meedenken over onder meer de taakopdrachten en onderzoeksmethodes. Gestreefd wordt naar een situatie waarbij leren en evalueren een vanzelfsprekendheid is in de beleidscyclus.

Ad 2. Evaluaties wetten gezondheidzorgstelsel
Het zorgstelsel in Nederland wordt geregeld met vier zorgstelselwetten: de Zorgverzekeringswet (Zvw), de Wet langdurige zorg (Wlz), de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet. Daarnaast spelen ook de Wet publieke gezondheid (Wpg), de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg) en enkele andere kwaliteits- en zorgwetten een belangrijke rol in de werking van het stelsel. De evaluaties van deze wetten maken voortaan onderdeel uit van de SEA.[6] In de uitvoering van deze wetsevaluaties zal waar mogelijk, naast aandacht voor juridische aspecten en sociaal-maatschappelijke effecten, ook de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid op een lerende wijze worden onderzocht. Voor 2021 staat de evaluatie van de Wet publieke gezondheid ingepland. Deze wet is een belangrijk instrument bij de aanpak van de coronacrisis. Deze evaluatie vervangt de eerder aangekondigde evaluatie Samenhang Wpg, Wmo 2015 en Jeugdwet.

Ad 3. Nieuwe beleidsevaluaties VWS
De SEA wordt jaarlijks in de begroting van VWS opgenomen met een planning voor het komende jaar en een indicatieve vooruitblik van de evaluatieonderzoeken in de daaropvolgende jaren. Er is sprake van flexibiliteit. Er kunnen evaluaties worden toegevoegd of aangepast naar aanleiding van de actualiteit of politieke wensen. Deze dynamische opzet heeft er onder andere toe geleid dat een aantal evaluaties aan deze SEA zijn toegevoegd. Op het gebied van Maatschappelijke ondersteuning zijn dit de evaluatie van het VN-verdrag Handicap (2021) en evaluatie AMvB reële prijs Wmo 2015 (2020). Voor de langdurige zorg zijn de evaluaties van de beleidsprogramma's Thuis in het verpleeghuis en Waardigheid en trots op locatie opgenomen, evenals de evaluatie Kennisinfrastructuur langdurige zorg en de evaluatie van de Wet verplichte ggz en de Wet zorg en dwang. Ook zijn enkele VWS-brede thema's toegevoegd. Zo wordt de evaluatie van het

[6] De evaluatieverplichtingen van de overige wet- en regelgeving onder verantwoordelijkheid van VWS zijn specifiek en zijn veelal per wet geformuleerd. Om de SEA overzichtelijk te houden zijn deze niet in het evaluatieoverzicht opgenomen.

programma Innovatie en Zorgvernieuwing in 2021 uitgevoerd en de resultaten aan uw Kamer aangeboden. De evaluatie van het informatiebeleid staat voor 2023 gepland.

De afgelopen maanden is VWS samen met alle betrokkenen intensief aan de slag met de aanpak van de coronacrisis. Voor een versnelde kennisontwikkeling voor de vervolgaanpak zijn en worden de komende periode verschillende evaluaties uitgevoerd. Naast de evaluatie van de Wpg zijn dit de evaluatie Lessons Learned COVID-19 (uitvoering van de motie van het lid Kuzu[7]), de narratieve reconstructie Aanpak coronavirus VWS door het NSOB en de aanpak Coronacrisis door de Onderzoeksraad voor Veiligheid.

Ad 4. (Inter)departementale beleidsonderzoeken
Ook interdepartementaal is de onderzoeks- en evaluatiefunctie volop in ontwikkeling. In interdepartementale beleidsonderzoeken (IBO's) en in trajecten als de brede maatschappelijke heroverwegingen en Zorgkeuzes in Kaart worden beleidsvraagstukken geanalyseerd en beleidsopties in beeld gebracht. Dit geldt ook voor externe onderzoeken op het terrein van de zorg door adviesraden en planbureaus, zoals Houdbare zorg (WRR), Betaalbaarheid zorg (SER), de programma's Zorg en ondersteuning, Gezondheid en Welzijn (SCP) en de Commissie Toekomst zorg thuiswonende ouderen. Het toevoegen van dergelijke onderzoeken aan de SEA levert een goede programmering van de SEA op.

Ad 5. Evaluaties organisaties VWS-concern
Voor de werking van het zorgstelsel vervult een aantal organisaties een belangrijke rol. Belangrijke kennis-, stelsel-, en uitvoeringorganisaties zijn: RIVM, NVWA, ZonMw, NZa, Zorginstituut, CIBG, aCBG, CAK en CIZ. Deze organisaties worden veelal geëvalueerd op basis van de Kaderwet. VWS hecht er als opdrachtgever veel belang aan om in de uitvoering van de evaluaties actief de praktijk te betrekken. De bruikbaarheid van het resultaat van het evaluatieonderzoek is gebaat bij kwantitatieve gegevens ('tellen'), maar ook bij het tot leven brengen van cijfers met (nadrukkelijk) exemplarische kwalitatieve duidingen ('vertellen'). Tellen en vertellen bieden beide mogelijkheden om het burgerperspectief inzichtelijk te maken. De opgedane praktijkervaringen zoals uit de Kaderwetevaluatie CIZ 'Lerend evalueren: verantwoorden én leren' (gestart in 2020) zullen worden meegenomen in aankomende doorlichtingen. Voor 2021 staat de lerende evaluatie van het RIVM geprogrammeerd.

Ad 6. Monitors gezondheidszorgstelsel
De belangrijke kerncijfers voor het VWS-beleid zijn gebundeld in enkele overzichtelijke (digitale) producten. De belangrijkste zijn De Staat van Volksgezondheid en Zorg, Volksgezondheid en Zorg, Monitor Sociaal Domein, Monitors NZa en Zorginstituut en Monitor Langdurige Zorg.

Bij de opzet en uitvoering van ex ante en ex durante evaluaties spelen deze monitors een steeds prominentere rol om de effecten van het beleid goed te kunnen volgen en op basis daarvan waar nodig tussentijds bij te sturen. Aan de andere kant kunnen nieuw ontwikkelde indicatoren uit evaluaties weer worden opgenomen in de betreffende monitor zodat deze verder wordt verbeterd. Om deze wisselwerking te ondersteunen zijn ter informatie de belangrijkste monitors in de SEA opgenomen.

[7] Kamerstukken II 2019/20, 35470 nr. 20, Gewijzigde motie van het lid Kuzu over aandacht voor doelmatigheid en rechtmatigheid bij de coronamaatregelen.

Dit alles bij elkaar maakt dat de Strategische Evaluatie Agenda 2021-2023 van VWS er als volgt uitziet:

Tabel 5 Strategische Evaluatie Agenda (SEA)

Beleidsthema voor evaluatie	Meest recent evaluatieonderzoek (synthese)	looptijd	2021	2022	2023
Volksgezondheid					
Monitor Staat van Volksgezondheid	De Staat van Volksgezondheid en Zorg	continu	ED	ED	ED
Wet publieke gezondheid	Evaluatie Wet publieke gezondheid	2020-2021	EP[1]		
RIVM	Doorlichting / lerende evaluatie RIVM	2014, 2021	EP		
Gezondheidsbeleid	Nationaal Preventieakkoord	2019-2022	ED	EP	
Ziektepreventie	Adviseren over vaccinaties (GR), Rijksvaccinatieprogramma	2020, 2022		EP	
Gezondheidsbevordering	Alles is gezondheid …	2018-2022	EP		
Sport en bewegen	Buurtsportcoach	2020-2022	ED	EP	
Sport en bewegen	Topsport	2020-2021	EP		
NVWA	Kostentoerekening en doelmatigheid van de NVWA	2020			
Ethiek	Onderzoek: snijvlak van ethiek en gezondheid (GR)	2020			
Jeugd en Maatschappelijke ondersteuning					
Monitor Jeugd	Jeugdmonitor	continu	ED	ED	ED
Jeugdwet	Evaluatie Programma Zorg voor de Jeugd	2022		EP	
Jeugdwet	Eerste evaluatie Jeugdwet	2017-2018			
Jeugdstelsel	Evaluatie Transitie Autoriteit Jeugd	2019[2]			
Jeugdstelsel	Onderzoek naar structureel benodigd budget jeugdzorg	2020			
Nederlandse jeugd	Programma SCP: Opgroeien en leren	2020			
Jeugdpreventie	Evaluaties jeugdpreventie	2019			
Jeugd-GGZ	De Jeugd-GGZ na de Jeugdwet	2018-2019			
Monitor sociaal domein	CAK: Wmo-monitor	continu	ED	ED	ED
Monitor sociaal domein	CBS: gemeentelijke monitor Sociaal Domein	continu	ED	ED	ED
Monitor sociaal domein	Waar staat je gemeente?	2017-2018	ED	ED	ED
Maatschappelijke diensttijd	MDT: Inzicht in de werkzame elementen	2018-2022	ED	EP	
Maatschappelijke ondersteuning	Rapportage VN-Verdrag Handicap	2018-2022	ED	EP	
Maatschappelijke ondersteuning	Eén tegen eenzaamheid	2019-2021[3]	ED	EP	
Maatschappelijke ondersteuning	(Onafhankelijke) cliëntondersteuning	2019-2021	EP		
Sociaal domein	SCP: overall rapportage Sociaal Domein	2018,2021	ED		
Wet maatschappelijke ondersteuning	Zicht op de Wmo 2015 & Wmo 2015 in de praktijk	2017,2018			
Wet maatschappelijke ondersteuning	Evaluatie besluit reële prijs	2020			
Maatschappelijke ondersteuning	Programma SCP: Zorg & ondersteuning, Gezondh. Welzijn,	2020			
Curatieve zorg					
Monitors curatieve zorg	Monitors en Markscans NZa	jaarlijks	ED	ED	ED
Governance	Juiste zorg op de juiste plek (JZOJP)	2020-2022[4]	ED	EP	
Governance	Bestuurlijke afspraken zorg (HLA's)	2020-2021	EP		
Geneesmiddelen	Evaluatie Geneesmiddelenvisie 2016-2018	2019-2021		EP	
aCBG	Doorlichting College ter Beoordeling van Geneesmiddelen	2020-2021	EP		
CAK	Evaluatie CAK 2013-2018	2020			
Zorgverzekeringswet	Evaluatie Zorgverzekeringswet *(KPMG Plexus)*	2014			
Zorgverzekeringswet	Zorgevaluatie en Gepast Gebruik (ZiNL)	2019			
Zorgverzekeringswet	Wanbetalers Zvw-premie	2019[5]			

Beleidsthema voor evaluatie	Meest recent evaluatieonderzoek (synthese)	looptijd	2021	2022	2023
Persoonsgebonden budget	Evaluatie Zvw-pgb 2017	2018			
Eerstelijnszorg	Onderzoek kwaliteit eerstelijnsverblijf	2018			
Eerstelijnszorg	In één keer goed!	2018			
Wijkverpleging	Evaluatie van de wijkverpleging	2017			
GGZ	Bekostiging van de curatieve geestelijke gezondheid (ARK)	2017			
Langdurige zorg					
Monitor langdurige zorg	Monitor langdurige zorg	continu	ED	ED	ED
Ouderenzorg	Langer thuiswonende ouderen	2018-2022		EP	
Ouderenzorg	Thuis in het verpleeghuis / Waardigheid en trots op locatie	2020-2022		ED/EP	
Ouderenzorg	Commissie Toekomst Zorg Thuiswonende Ouderen	2019-2020			
Informatievoorziening zorg	Kennisinfrastructuur langdurige zorg	2021-2022		ED	
Wet verplichte GGZ en Wet zorg en dwang	Wet verplichte GGZ en Wet zorg en dwang	2020-2021	EP		
Wet langdurige zorg	Evaluatie hervorming langdurige zorg	2018-2019			
Wet langdurige zorg	Experimenten persoonsvolgende zorg	2018-2019			
CIZ	Kaderwetevaluatie CIZ	2020			
Zorg en ondersteuning	Programma SCP: Zorg en ondersteuning	2020			
Gehandicaptenzorg	Groei in de langdurige verstandelijk gehandicaptenzorg	2016-2017			
VWS-breed					
Monitor Nederlandse gezondheidszorg	VWS-monitor – kerncijfers gezondheidszorg	halfjaarlijks	ED	ED	ED
E-health	Monitor RIVM	2020-2023	ED	ED	ED
Governance	Goed bestuur	2020-2021	EP		
Kwaliteit	Uitkomstgerichte zorg	2019-2022	ED	EP	
Innovatie en Zorgvernieuwing	Evaluatie programma Innovatie en Zorgvernieuwing	2021	EP		
Informatiebeleid	Evaluatie informatiebeleid	2022-2023			EP
VWS als lerende organisatie	Kennisfunctie VWS	2020-2021	EP		
VWS als lerende organisatie	pilot Lerend evalueren	2019-2022	ED	EP	
Arbeidsmarkt en opleiden	Actieprogramma werken in de zorg	2020-2021	ED		
Arbeidsmarkt en opleiden	Evaluatie Stagefond Zorg	2020			
Kwaliteit, klachten en geschillen zorg	Evaluatie Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz)	2019-2021	EP		
Wet marktordening gezondheidszorg	Commissie Borstlap – evaluatie Wmg	2014-2015			
Subsidies	Evaluatie subsidies	2019			
NZa	Evaluatie Nederlandse Zorgautoriteit 2014-2017	2017-2018			EP
CIBG	Doorlichting CIBG	2012, 2020			
Zorginstituut Nederland	Kaderwetevaluatie Zorginstituut	2019-2020			
ZonMw	Kwaliteit, transparantie en kennisontwikkeling	2017-2019			
Brede Maatschappelijke heroverweging	o.a. Naar een toekomstig bestendigzorgstelsel	2019-2020			
Zorgkeuzes in Kaart	Zorgkeuzes in Kaart 2020	2019-2020			
Visiedocument	Contourennota VWS	2019-2020			
Houdbare zorg	Maatschappelijk, Financieel-economisch advies	2018-2020			
Betaalbaarheid zorg	Verkenningsaanvraag 'Betaalbaarheid zorg'	2018-2020			
n.a.v. coronacrisis	'Sturen in de mist' (narratieve reconstructie - NSOB)	2020			
n.a.v. coronacrisis	Lessons learned COVID-19	2020			
Interdepartementaal en -nationaal					

Beleidsthema voor evaluatie	Meest recent evaluatieonderzoek (synthese)	looptijd	2021	2022	2023
Monitor internationale zorgstelsels	Nederlandse zorgstelsel in internationaal perspectief	periodiek	ED	ED	ED
n.a.v. coronacrisis	Aanpak Coronacrisis (Onderzoeksraad voor Veiligheid)	2020			
Welzijn	Programma SCP: Maats.Participatie & Duurzame samenleving	2020			
Interdepartementaal beleidsonderzoek	Vernieuwing in de zorg, zorg voor implementatie	2016-2017			
Interdepartementaal beleidsonderzoek	Mensen met een licht verstandelijke beperking	2018-2019			

1 EA = Ex ante, ED = Ex durante, EP = Ex post
2 TK 2020D00908, Evaluatie Transitie Autoriteit Jeugd.
3 TK 2020D00963, Rapportage eerste fase ex durante evaluatie programma Eén tegen Eenzaamheid.
4 TK 2020Z12367, Bijlage - Lerende Evaluatie Juiste Zorg Op de Juiste Plek, Plan van aanpak op hoofdlijnen.
5 Kamerstukken II 2019/20, 33077, nr. 23, Rapport evaluatie wanbetalersregeling.

Voortgang evaluatieonderzoeken 2020-2021

Ex durante evaluatie Maatschappelijke Diensttijd (MDT)
Met onderzoeksfase 5 bereikt MDT een kantelpunt in het ex durante onderzoek. Terwijl eerst de focus lag op wat werkt in de praktijk verschuift deze nu naar wat de (potentiële) waarde is van MDT. Daarmee wordt uitgestegen boven de waan van de dag en wordt de waarde van MDT als geheel centraal gesteld (uitgesplitst naar de drie doelstellingen). Daarin wordt ook het perspectief op MDT verbreed: onderzocht wordt niet alleen hoe jongeren en MDT-organisaties tegen MDT aankijken, maar ook wordt het perspectief van bijvoorbeeld scholen, bedrijven, gastorganisaties, fondsen, het Rijk en gemeenten meegenomen. Onderzocht wordt waar MDT als geheel nu staat, hoe het ontwerp vorm krijgt in de praktijk, waar MDT naartoe kan en zou moeten groeien en doen we aanbevelingen over wat er moet gebeuren om daar te komen. Doel van het onderzoek is drieledig: inzicht in de voortgang van MDT, inzicht in de mate waarin de drie doelstellingen worden bereikt, met daarbij een focus op de ervaring van jongeren en inzicht in de (potentiële) waarde van MDT.

Ex post evaluatie Goed bestuur
Omdat VWS het van groot belang vindt dat de evaluatie een directe verbinding heeft met het werkveld, is ervoor gekozen om sub-evaluaties uit te laten voeren door de branche- en beroepsverenigingen die de verschillende maatregelen van de agenda Goed bestuur binnen de sector uitrollen. Er zijn drie onderzoeken in het kader van de sub-evaluaties gestart, namelijk: bijdrage Governancecode Zorg aan professionalisering van bestuur en toezicht in de zorg, bijdrage accreditatie zorgbestuurders aan professionalisering van bestuur en toezicht in de zorg, en wat heeft het programma Goed Toezicht opgeleverd ten behoeve van de professionalisering van raden van toezicht. Deze evaluaties zijn input voor de evaluatie Goed bestuur. Zodra de sub-evaluaties zijn afgerond wordt de taakopdracht voor de evaluatie Goed bestuur opgesteld en naar de Tweede Kamer verzonden.

Ex durante pilot
In deze evaluatie wordt onderzocht in hoeverre met de pilot Lerend evalueren het inzicht in doeltreffendheid en doelmatigheid is verbeterd en de resultaten van de evaluaties daadwerkelijk worden gebruikt om het beleid te verbeteren. Deze evaluatie levert ook inzicht in de werking van de pilot en waar deze eventueel kan worden verbeterd. De taakopdracht van deze evaluatie wordt aan de Tweede Kamer verzonden.

Vervolg
VWS zal de komende periode voor de belangrijke beleidsthema's de stand van het huidige inzicht en de behoefte aan inzicht verder uitbouwen, mede op basis van de verwachte belangrijke besluitvormingsmomenten. Deze analyse zal als input worden gebruikt voor de SEA voor de begroting van 2022.

2.5 Overzicht risicoregelingen

In reactie op het rapport van de Commissie Risicoregelingen heeft het kabinet in 2013 voor nieuwe en bestaande risicoregelingen een garantiekader opgesteld (Kamerstukken II 2013/14, 33750, nr. 13). In lijn met het kabinetsbeleid gaat VWS terughoudend om met het gebruik van risicoregelingen. Conform de afspraken binnen het kabinet worden in deze paragraaf de garanties en achterborgstelling van VWS uitgebreid toegelicht.

Tabel 6 Overzicht verstrekte garanties (bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving	o.g.v.	Uitstaande Garanties 2019	Geraamd te verlenen 2020	Geraamd te vervallen 2020	Uitstaande garanties 2020	Geraamd te verlenen 2021	Geraamd te vervallen 2021	Uitstaande Garanties 2021	Garantie plafond	Totaal plafond
2	Voorzieningen tbv De Hoogstraat	Begrotingswet	8.043		833	7.210		833	6.377		7.210
2	Voorzieningen tbv Ziekenhuizen	Regeling 1958	167.626		27.057	140.569		24.372	116.197		140.569
3	Voorzieningen tbv Verpleeghuizen	Financiering	7.012		1.558	5.454		898	4.556		5.454
3	Voorzieningen tbv Psychiatrische instellingen	Regeling 1958	15.888		2.480	13.408		2.480	10.928		13.408
3	Voorzieningen tbv Zwakzinnigen inrichtingen	Regeling 1958	3.260		713	2.547		621	1.926		2.547
3	Voorzieningen tbv Overige instellingen	Regeling 1958	151		43	108		43	65		108
3	Voorzieningen tbv Instellingen gehandicapten	Regeling 1958	12.706		1.765	10.941		1.765	9.176		10.941
3	Voorzieningen tbv Zwakzinnigen inrichtingen	Rijksregeling	3.391		400	2.991		400	2.591		2.991
3	Voorzieningen tbv instellingen gehandicapten	Rijksregeling	44.847	180	4.615	40.412		4.132	36.280		40.412
2	Voorzieningen tbv Ziekenhuizen	Rijksregeling	201		34	167		33	134		167
3	Niet sedentaire personen		463		127	336		127	209		336
2	Garantie NRG Petten[1]		22.624		0	22.624		0	22.624		22.624
2	Garantie NVZA		0	20.400	20.400	0		0	0		0
2	Garantie LCH/ Mediq		0		0	0		0	0		0
	Totaal		**286.212**	**20.580**	**60.025**	**246.767**		**35.704**	**211.063**		**246.767**

1 Betreft geen nieuwe verlening per 2019 maar een gedeeltelijke overheveling van een bestaande garantie van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat naar het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Toelichting

Doel en werking garantieregeling
De in de tabel vermelde verstrekte garanties komen grotendeels voort uit drie aparte regelingen: de Garantieregeling inrichtingen voor gezondheidszorg 1958, de Rijksregeling Dagverblijven voor gehandicapten inzake

erkenning, subsidiëring, verlening van garanties en toezicht uit 1971 en de Rijksregeling Gezinsvervangende Tehuizen voor gehandicapten, ook uit 1971. De betreffende regelingen dateren uit een tijd dat de overheid een expliciete verantwoordelijkheid had voor bouw en spreiding van intramurale zorgvoorzieningen. Door het afgeven van de garanties was het voor zorginstellingen eenvoudiger om via institutionele beleggers, en in latere jaren door banken, financiering te krijgen voor investeringen in hun vastgoed.

Beheersing risico's en versobering
De Rijksgarantieregelingen zijn rond de eeuwwisseling gesloten voor nieuwe gevallen waardoor het financiële risico van het ministerie van VWS door reguliere en vervroegde aflossing van de uitstaande leningen geleidelijk wordt afgebouwd. De laatste rijksgegarandeerde lening loopt af in 2043. Het monitoren van de instellingen aan wie een rijksgarantie verstrekt is, alsmede van de leningen, wordt sinds 2004 in mandaat uitgevoerd door het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WFZ) namens de minister van VWS (Besluit van 17 december 2003, Stcrt. 2004, nr. 7, blz. 11).

Instellingen die financieel in de gevarenzone dreigen te komen, worden door het WFZ onder verscherpte bewaking gesteld waarbij onder meer frequent informatie wordt ingewonnen. Indien een zorginstelling met een geborgde lening niet in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen dan neemt het ministerie van VWS in een dergelijk geval de betalingsverplichting van de zorginstelling over. Dit betekent dat een schade niet ineens hoeft te worden uitgekeerd, maar ook verspreid over de resterende looptijd van de lening kan worden betaald.

Premiestelling en kostendekkendheid
Voor de afgegeven garanties worden geen risicopremies doorberekend en dit is op basis van de afgesloten contracten ook niet mogelijk.

Tabel 7 Overzicht verstrekte garantie Go Cure (bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving	Uitstaande Garanties 2019	Geraamd te verlenen 2020	Geraamd te vervallen 2020	Uitstaande garanties 2020	Geraamd te verlenen 2021	Geraamd te vervallen 2021	Uitstaande Garanties 2021	Garantie plafond	Totaal plafond
2	Go Cure	1.633	0	1.633	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Garantie ondernemingsfinanciering cure
De tijdelijke regeling Garantie Ondernemingsfinanciering Curatieve Zorg (GO Cure) is in het kader van de kredietcrisis ingesteld om de bouw in de curatieve gezondheidszorg te stimuleren. Ziekenhuizen, categorale instellingen, geestelijke gezondheidszorg en zelfstandige behandelcentra hebben tot en met 2012 gebruik kunnen maken van de regeling. Bij de GO Cure heeft de overheid garanties verstrekt voor 50% van een nieuwe banklening vanaf € 1,5 tot € 50 miljoen, met een maximale looptijd van 8 jaar. De verstrekte garanties zijn in 2020 komen te vervallen.

De GO Cure maakt deel uit van de bredere Garantieregeling Ondernemingsfinanciering (GO) die wordt uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken.

Tabel 8 Overzicht achterborgstellingen (bedragen x € 1 mln.)			
Omschrijving	2019	2020	2021
Achterborgstelling	6.705,9	6.390,2	6.130,4
Bufferkapitaal	291,3	295,3	299,6
Obligo	202,3	191,2	183,4

Toelichting

Doel en werking garantieregeling
De bovenstaande tabel is gebaseerd op gegevens van het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WFZ). Het WFZ verstrekt garanties aan financiële instellingen voor leningen van de bij het WFZ aangesloten leden. De Staat is achterborg voor het WFZ. Het WFZ is voortgekomen uit de financieringsproblemen voor zorginstellingen die ontstonden begin jaren '90 van de vorige eeuw. Het WFZ is door de koepels in de sector opgericht om de financiering voor zorginstellingen te vergemakkelijken en daarmee de continuïteit van de zorg veilig te stellen. Het totaalbedrag aan uitstaande verplichtingen is volgens de raming van het WFZ € 6,1 miljard in 2021.

Beheersing risico's en versobering
De risico's voor het ministerie van VWS van de achterborg worden beperkt door een aantal maatregelen. Allereerst kent het WFZ een selectieve toelating. Voor deelname aan het WFZ moeten zorginstellingen hun financiële situatie voldoende op orde hebben. Daarnaast worden garanties alleen verstrekt aan vertrouwenwekkende investeringen. Te risicovolle projecten worden niet geborgd. Verder zijn aangesloten leden gebonden aan het reglement van het WFZ en de daarin omschreven risicobeperkende bepalingen. Een deelnemer mag bijvoorbeeld niet zonder toestemming van het WFZ gebruik maken van rentederivaten. In het kader van het kabinetsbeleid van versobering van risicoregelingen heeft een evaluatieonderzoek van het WFZ plaatsgevonden. Dit onderzoek is in maart 2015 afgerond (Kamerstukken II 2014/15, 34000 XVI, nr. 108). Het onderzoek laat zien dat de doelstellingen van het WFZ nog steeds actueel zijn: bevorderen van de continuïteit van financiering, beperken van de macrorentekosten en stimuleren van goed financieel management bij zorginstellingen. Het WFZ, met het Rijk als achterborg, speelt kortom nog steeds een waardevolle rol bij de financierbaarheid van investeringen in zorgvastgoed.

Premiestelling en kostendekkendheid
Het ministerie van VWS ontvangt geen premie voor de achterborg. Zorginstellingen betalen een eenmalige premie (disagio) voor de garantstelling aan het WFZ. Hiermee bouwt het WFZ een risicovermogen op waarmee eventuele claims kunnen worden gedekt. Als dit risicovermogen onvoldoende zou zijn om eventuele schades te dekken, kunnen de deelnemers aan het WFZ via de zogenaamde obligo worden verplicht een financiële bijdrage te leveren van maximaal 3% van de uitstaande garanties van de instelling. Als het risicovermogen van het WFZ en de obligoverplichting van de deelnemers tezamen niet voldoende zijn voor het WFZ om aan zijn verplichtingen richting geldverstrekkers te kunnen voldoen, kan het WFZ zich richting VWS beroepen op de achterborg. Dit houdt in dat op dat moment VWS het WFZ van een lening zal voorzien zodat het WFZ aan zijn verplichtingen kan voldoen. Het WFZ heeft nog nooit een beroep hoeven doen op de obligoverplichting van de WFZ-deelnemers.

Begrotingsreserve
Het is nog nooit nodig geweest voor het WFZ om de achterborg van het Rijk in te roepen. Niettemin is besloten om in het kader van de verdere beperking van de risico's vanaf het jaar 2017 een begrotingsreserve aan te leggen voor eventuele schade in het kader van de achterborg. Deze begrotingsreserve is opgenomen onder artikel 9.

3. Beleidsartikelen

3.1 Artikel 1 Volksgezondheid

A. Algemene doelstelling

Een goede volksgezondheid, waarbij mensen zo min mogelijk blootstaan aan bedreigingen van hun gezondheid én zij in gezondheid leven.

	1981	2005	2010	2016	2017	2018	2019
1. Absolute levensverwachting in jaren:[1]							
- mannen	72,7	77,2	78,8	79,9	80,1	80,2	80,5[2]
- vrouwen	79,3	81,6	82,7	83,1	83,3	83,3	83,6[2]
2. Waarvan jaren in goed ervaren gezondheid:[3]							
- mannen	59,9	62,5	63,9	64,9	65,0	64,2	64,8
- vrouwen	62,4	61,8	63,0	63,3	63,8	62,7	63,2

1 Staat van Volksgezondheid en Zorg De levensverwachting van in Nederland geboren vrouwen in 2018 bedroeg 83,3 jaar. Dat is 3,1 jaar hoger dan die van mannen (80,2 jaar). Sinds 1981 is het verschil in levensverwachting tussen de seksen kleiner geworden. Mannen boekten vanaf 1981 een winst van 7,5 jaar, vrouwen zijn gemiddeld 4 jaar ouder geworden.
2 Voorlopige cijfers.
3 Staat van Volksgezondheid en Zorg Voor het berekenen van levensverwachting in goed ervaren gezondheid is het aantal «gezonde» jaren bepaald op basis van een vraag naar de ervaren gezondheid. In de loop der jaren is de vraag naar de ervaren gezondheid op twee (vrijwel identieke) manieren gesteld, namelijk: 1. Hoe is het over het algemeen met uw gezondheid? 2. Hoe is over het algemeen de gezondheidstoestand van de onderzochte persoon? Mensen die deze vraag beantwoorden met «goed» of «zeer goed» worden gezond genoemd.

B. Rol en verantwoordelijkheid

Een belangrijke beleidsopgave voor de minister is het beschermen en bevorderen van de gezondheid van burgers. Mensen zijn in eerste instantie echter wel zelf verantwoordelijk voor hun gezondheid en dienen zichzelf – indien mogelijk – te beschermen tegen gezondheidsrisico's.

De minister vervult de volgende rollen:

Stimuleren: van het maken van gezonde keuzes, van de beschikbaarheid van betrouwbare informatie over gezonde keuzes, en van een gezonder aanbod van voeding.

Financieren: van (bevolkings)onderzoeken/screeningen, van diverse nationale programma's, projecten en organisaties die zich bezig houden met de bescherming en bevordering van de gezondheid van burgers en preventie van ziekten.

Regisseren: het opstellen van wettelijke kaders voor verschillende manieren om burgers te beschermen tegen gezondheidsrisico's.

C. Beleidswijzigingen

13-wekenecho
De 13-wekenecho wordt in de tweede helft van 2021 in de prenatale screening opgenomen. Zwangere vrouwen kunnen van dit aanbod gebruik maken als zij dat willen. Met de 13-wekenecho krijgen zwangere vrouwen

eerder dan nu met de 20-wekenecho (die eveneens blijft aangeboden), informatie over eventuele ernstige structurele afwijkingen bij de foetus. Het betreft in eerste instantie een tijdelijke uitbreiding die gepaard gaat met een vierjarig landelijk wetenschappelijk onderzoek. Dit onderzoek zal leiden tot inzichten op welke wijze de uitvoering van de 13-wekenecho kan gaan plaatsvinden. Deze inzichten worden meegenomen bij een eventuele definitieve implementatie.

HPV vaccinatie
Conform het advies van de Gezondheidsraad (Kamerstukken II 2018/19, 32793, nr. 392) worden vanaf 2021 ook jongens gevaccineerd tegen HPV. Verder wordt de leeftijdsgrens voor de eerste oproep verlaagd van 13-14 jaar naar 9-10 jaar, en degenen die het vaccin hebben gemist krijgen nogmaals de kans om de prik te halen na hun 14e. Ook komt er een inhaalmogelijkheid voor spijtoptanten van 18 tot en met 26 jaar (Kamerstukken II 2019/20, 32793, nr. 446).

Nationaal Preventieakkoord
Het Nationaal Preventieakkoord heeft als doel om roken, overgewicht en overmatig alcoholgebruik onder de Nederlandse samenleving terug te dringen. In 2019 is de al dalende trend van het aantal rokenden in Nederland doorgezet naar 22%. De ambitie is dat maximaal 5% van de Nederlanders nog rookt in 2040, momenteel is ongeveer de helft van de Nederlanders te zwaar. Het akkoord wil dit percentage terugdringen naar onder de 40% in 2040. In 2019 dronk 9% van de Nederlanders overmatig of zwaar, de ambitie is om dit terug te brengen naar 5%. In 2019, het eerste jaar, is het grootste deel van alle programma's in de voorbereidende of uitvoerende fase gebracht. Om een versnelling aan te brengen in het realiseren van de ambities uit het Nationaal Preventieakkoord is, in lijn met de sportakkoorden, besloten om ook voor de uitvoering van maatregelen uit lokale en regionale preventieakkoorden een bijdrage voor gemeenten beschikbaar te stellen. Om zodoende gemeenten te stimuleren om met de lokale partners afspraken te maken over de inzet op preventie en een gezonde leefstijl.

Voedselkeuzelogo
Er wordt een nieuw voedselkeuzelogo geïntroduceerd. Er zijn drie soorten voedselkeuzelogo's met elkaar vergeleken en Nutri-Score bleek het beste te helpen bij het maken van gezonde keuzes. Hoewel het logo goed werkt, wijst onderzoek van het RIVM en het Voedingscentrum uit dat bepaalde onderdelen nog niet helemaal aansluiten op de Nederlandse voedingsrichtlijnen. Dit zal eerst verbeterd worden, voordat het logo in gebruik wordt genomen. De verwachting is dat dit logo na evaluatie in 2021 een wettelijk toegelaten logo is (Kamerstukken II 2019/20, 32793, nr. 459).

Experiment gesloten coffeeshopketen
Het Experiment gesloten coffeeshopketen is in 2020 gestart met de voorbereidingsfase. De telers kunnen zich aanmelden en zullen in 2021 worden aangewezen. Zodra de telers een bestendige productie met voldoende kwaliteit en diversiteit produceren en aan de randvoorwaarden van een gesloten coffeeshopketen wordt voldaan zal de overgangsfase en aansluitend de experimentfase worden gestart. Voor de cannabisgebruiker betekent dit dat vanaf de overgangsfase in de 10 deelnemende gemeenten cannabis gekocht kan worden die in het kader van het experiment geteeld is. Vanaf dat moment levert de teler de cannabis aan de deelnemende coffeeshops.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Tabel Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 (bedragen x € 1.000)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	**1.484.927**	**2.142.921**	**1.860.039**	**828.471**	**799.646**	**921.165**	**961.816**
Uitgaven	**980.201**	**2.340.855**	**2.169.805**	**1.074.460**	**1.043.027**	**1.012.829**	**961.816**
waarvan juridisch verplicht			71,7%,				
1. Gezondheidsbeleid							
Subsidies (regelingen)	**231.270**	**25.381**	**24.693**	**22.494**	**18.313**	**18.313**	**18.308**
(Lokaal) gezondheidsbeleid	14.329	24.881	24.325	22.231	18.050	18.050	18.045
Overige	216.941	500	368	263	263	263	263
Opdrachten	**1.878**	**2.765**	**3.225**	**2.711**	**2.710**	**2.711**	**2.711**
(Lokaal) gezondheidsbeleid	1.878	2.765	3.225	2.711	2.710	2.711	2.711
Bijdrage aan agentschappen	**111.032**	**123.957**	**118.310**	**115.532**	**115.034**	**114.098**	**114.068**
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit	87.264	94.594	96.954	96.178	96.177	96.180	96.156
RIVM: wettelijke taken en beleidsondersteuning zorgbreed	23.533	29.170	20.605	18.613	18.102	17.163	17.157
Overige	235	193	751	741	755	755	755
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**226.858**	**236.071**	**374.855**	**246.410**	**243.342**	**218.728**	**181.529**
ZonMw: programmering	226.858	236.071	374.855	246.410	243.342	218.728	181.529
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	**0**	**15**	**8.133**	**30.662**	**30.662**	**20.663**	**20.657**
Aanpak Gezondheidsachterstanden	0	0	8.000	30.529	30.529	20.530	20.524
Overige	0	15	133	133	133	133	133
2. Ziektepreventie							
Subsidies (regelingen)	**50.314**	**216.098**	**224.369**	**225.472**	**224.103**	**224.808**	**224.364**
Ziektepreventie	34.716	21.161	18.951	8.964	8.964	8.964	7.962
Bevolkingsonderzoeken	15.598	145.228	153.568	162.081	159.975	160.135	160.525
Vaccinaties	0	49.709	51.850	54.427	55.164	55.709	55.877
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	**655**	**618.599**	**586.778**	**10.574**	**11.121**	**11.115**	**11.460**
Ziektepreventie	655	618.599	586.778	10.574	11.121	11.115	11.460
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	**255.202**	**577.214**	**316.236**	**269.561**	**247.637**	**253.537**	**240.404**
RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra	255.202	458.585	112.014	85.326	85.843	91.218	91.193
RIVM: Bevolkingsonderzoeken	0	37.362	40.795	44.511	45.411	45.411	45.923
RIVM: Vaccinaties	0	81.254	163.414	139.711	116.370	116.895	103.275
Overige	0	13	13	13	13	13	13
Bijdrage aan medeoverheden	**919**	**371.277**	**359.227**	**28**	**28**	**28**	**27**
Overige	919	371.277	359.227	28	28	28	27
3. Gezondheidsbevordering							
Subsidies (regelingen)	**58.985**	**117.645**	**105.028**	**101.852**	**101.191**	**99.689**	**99.153**
Preventie van schadelijk middelengebruik	19.755	22.925	17.075	15.382	15.647	15.423	14.912
Gezonde leefstijl en gezond gewicht	24.111	30.619	23.864	17.851	17.650	17.552	17.548
Letselpreventie	4.552	4.677	4.414	4.459	4.604	4.459	4.458
Bevordering van seksuele gezondheid	5.917	58.422	58.787	62.983	62.113	61.096	61.076
Overige	4.650	1.002	888	1.177	1.177	1.159	1.159
Opdrachten	**6.463**	**8.127**	**6.266**	**5.350**	**5.350**	**5.351**	**5.350**
Gezondheidsbevordering	6.463	8.127	6.266	5.350	5.350	5.351	5.350
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	**60**	**0**	**1.452**	**1.174**	**1.003**	**993**	**993**
Overige	60	0	1.452	1.174	1.003	993	993

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**0**	**117**	**134**	**767**	**767**	**767**	**767**
Overige	0	117	134	767	767	767	767
Bijdrage aan medeoverheden	**13.779**	**14.364**	**14.785**	**15.557**	**15.450**	**15.698**	**15.693**
Heroïnebehandeling op medisch voorschrift	13.779	14.364	14.785	15.557	15.450	15.698	15.693
Overige	0	0	0	0	0	0	0
4. Ethiek							
Subsidies (regelingen)	**20.613**	**25.831**	**23.729**	**23.731**	**23.731**	**23.733**	**23.735**
Abortusklinieken	18.162	17.878	17.881	17.881	17.881	17.883	17.887
Medische Ethiek	2.451	7.953	5.848	5.850	5.850	5.850	5.848
Opdrachten	**523**	**785**	**353**	**353**	**353**	**353**	**353**
Medische Ethiek	523	785	353	353	353	353	353
Bijdrage aan agentschappen	**1.650**	**2.609**	**2.232**	**2.232**	**2.232**	**2.244**	**2.244**
CIBG: Uitvoeringstaken medische ethiek	1.650	2.609	2.232	2.232	2.232	2.244	2.244
Ontvangsten	**23.488**	**23.903**	**13.903**	**13.903**	**13.903**	**13.903**	**13.903**
Overige	23.488	23.903	13.903	13.903	13.903	13.903	13.903

Budgetflexibiliteit

Subsidies
Van het beschikbare budget voor 2021 van € 377,8 miljoen is 95,6% juridisch verplicht. Het betreft de financiering van de aangegane verplichtingen op basis van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS, de beleidsregels subsidiëring regionale centra prenatale screening én de Subsidieregelingen publieke gezondheid, NIPT, Kunstmatige inseminatie donorkinderen en Abortusklinieken.

Opdrachten
Van het budget voor 2021 van € 596,6 miljoen is 37,9% juridisch verplicht. Het betreft de financiering van de aangegane verplichtingen.

Bijdragen aan agentschappen
Het budget betreft de financiering van de opdrachtverlening voor 2021 aan het RIVM, de NVWA en het CIBG. Op basis van het offertetraject is het budget 2021 van € 438,2 miljoen voor 99,9% juridisch verplicht.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's
Dit betreft de financiering van projecten en onderzoek op het gebied van gezondheid, preventie en zorg via ZonMw en de Afgifte van Schengenverklaringen via het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Het budget voor 2021 van € 375,0 miljoen is voor 86,0% juridisch verplicht.

Bijdragen aan medeoverheden
Dit betreft de heroïneverstrekking door gemeenten op medisch voorschrift via een toevoeging aan het gemeentefonds, de bijdrage aan het College voor de Toelating van Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (CTGB). Het budget voor 2021 van € 382,1 miljoen is voor 52,8% juridisch verplicht.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

1. Gezondheidsbeleid
Subsidies

(Lokaal) gezondheidsbeleid
In 2021 geven wij verdere uitwerking aan de voornemens die zijn opgenomen in de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2020-2024 (Kamerstukken II 2019/20, 32793, nr. 481). De Landelijke Nota Gezondheidsbeleid die vanuit de Wet publieke gezondheid (Wpg) iedere vier jaar wordt opgesteld[8] beschrijft de landelijke prioriteiten op het gebied van publieke gezondheid en is richtinggevend voor het lokale gezondheidsbeleid van gemeenten. In totaal is hiervoor in 2021 € 24,3 miljoen beschikbaar.

Om dit te bereiken worden onder andere de volgende uitgaven gedaan:

Alles is gezondheid ....
Het programmabureau Alles is Gezondheid stimuleert samenwerking tussen bedrijfsleven, burgerinitiatieven, maatschappelijke organisaties en politiek. Deze partijen werken met elkaar samen vanuit hun eigen invalshoek, maar pogen hetzelfde doel te bereiken, namelijk de samenleving vitaler maken. Via dit bureau worden maatschappelijke initiatieven gestimuleerd die bijdragen aan een gezonder Nederland en aansluiten bij de gestelde doelen in het Nationaal Programma Preventie. Maatschappelijke organisaties zijn zelf verantwoordelijk voor het resultaat. Netwerkvorming en kennisdeling worden daarbij benut om het bereik en de impact van deze initiatieven te vergroten. Hier is € 3 miljoen voor beschikbaar.

Preventiecoalities
Dit betreft het faciliteren van samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars door middel van bijdragen in de kosten van de procescoördinatie. Hiermee ondersteunen we effectieve preventieactiviteiten voor risicogroepen met als doel de gezondheid van deze risicogroepen te verbeteren. Hier is € 1,6 miljoen voor beschikbaar.

Bevordering van kwaliteit en toegankelijkheid van zorg
De Stichting Pharos ontvangt als kennis- en adviescentrum subsidie voor het stimuleren van de toepassing van kennis in de praktijk om de kwaliteit en effectiviteit van de zorg voor migranten en mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden te verbeteren. Het gaat daarbij om mensen die minder vaardig zijn in het verkrijgen, begrijpen en gebruiken van informatie over (hun) gezondheid bij het nemen van gezondheidsgerelateerde beslissingen. Verder worden gemeenten geactiveerd om lokale gezondheidsachterstanden structureel aan te pakken. Vanuit de Stichting Pharos en platform 31 wordt kennis van werkzame interventies, goede voorbeelden en ervaringen samengebracht en gedeeld (Kamerstukken II 2016/17, 32793, nr. 267). Hier gaat € 4,7 miljoen naartoe.

Kansrijke start
Met het programma Kansrijke Start willen we ervoor zorgen dat kinderen een stevige basis krijgen tijdens de cruciale eerste 1.000 dagen van het leven. Dat doen we door voorlichting en passende begeleiding te geven aan risicogroepen tijdens de zwangerschap. Daarvoor moeten de professionals

[8] Wet publieke gezondheid, art. 13, lid 1

in de geboortezorg, de jeugdgezondheidszorg en de jeugdzorg goed met elkaar samenwerken (Kamerstukken II 2017/18, 32279, nr. 124). Het actieprogramma zet vanaf het begin in op het bouwen en versterken van lokale coalities en doet dat op twee manieren: via een financiële impuls en via een stimuleringsprogramma voor gemeenten. Op dit moment werken 275 gemeenten mee aan het bouwen en versterken van een lokale coalitie Kansrijke Start. Hier gaat € 4,7 miljoen naartoe.

Veenkoloniën
Het amendement Wolbert (Kamerstukken II 2014/15, 34000, nr. 43) vraagt om een regionale aanpak van gezondheidsachterstanden in de Veenkoloniën waar meerdere gemeenten en regionale (zorg)organisaties bij betrokken zijn. VWS financiert deze regionale aanpak. Het programma besteedt nadrukkelijk aandacht aan de wensen, behoefte en participatie van bewoners. Hier is € 1,3 miljoen voor beschikbaar.

Lifelines
Het doel van Lifelines is om mensen in de toekomst gezonder oud te laten worden. Dit proberen ze te bereiken door van een grote groep deelnemers allerlei gegevens en lichaamsmaterialen zoals urine, bloed en haar te verzamelen en dit beschikbaar te stellen aan onderzoekers. Hiervoor is €4 miljoen beschikbaar.

Bijdragen aan agentschappen

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
De minister voor Medische Zorg en Sport (MZS) is opdrachtgever van het agentschap Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). De NVWA heeft als toezichthouder een centrale rol bij het bewaken van de veiligheid van voedsel- en consumentenproducten op grond van wettelijke normen. Hiervoor is in 2021 € 96,9 miljoen beschikbaar.

Het toezicht voor productveiligheid zal in 2021 verder worden uitgebreid doordat er meer capaciteit beschikbaar is voor onder andere controles. Het gaat hier om meer risicogericht toezicht, herinspecties en afhandeling meldingen. In het Nationaal Preventieakkoord zijn daarnaast afspraken gemaakt die tot nieuwe toezichtstaken van de NVWA leiden. Deze nieuwe toezichtstaken zijn onderdeel van de wetswijziging van de Drank- en Horecawet en de Tabaks- en rookwarenwet.

De voortgang van de aanpak om voedselinfecties te voorkomen, wordt door het RIVM gemonitord via de vaststelling van zogenoemde DALYs (disability adjusted life year). In onderstaande tabel is weergegeven hoe het aantal verloren levensjaren door voedselinfecties, veroorzaakt door de verschillende pathogenen, zich ontwikkelt.

Tabel 10 Kengetallen voedselveiligheid: Aantal verloren gezonde levensjaren ten gevolge van voedselinfecties door ziekteverwekkende micro-organismen in voedsel in Nederland gegevens 2012-2019

Micro-organismen	Aantal verloren gezonde levensjaren (DALY=Disability Adjusted Life Year)[1]							
	2012	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Campylobacter	1.951	1.917	1.869	1.691	1.501	1.291	1.345	1.387
STEC O157	61	61	61	61	61	61	61	61
L. monocytogenes	94	68	191	165	310	191	181	126
Salmonella	1.486	670	649	643	757	675	617	600
B. cereus toxine	28	28	28	28	28	29	29	29
C. perfringens toxine	176	176	177	177	177	178	179	180
S. aureus toxine	194	194	193	192	192	192	193	193
Hepatitis-A virus	7	7	6	5	5	6	8	8
Hepatitis-E virus	3	3	3	3	3	70	71	63
Norovirus	297	286	285	301	375	269	324	308
Rotavirus	161	186	78	165	88	143	154	145
C. parvum	6	11	11	19	22	14	19	15
G. lamblia	29	29	29	29	29	29	28	29
T. gondii	1.093	1.068	1.088	1.063	1.062	1.062	1.064	1.042
Totaal	**5.588**	**4.705**	**4.668**	**4.542**	**4.609**	**4.209**	**4.270**	**4.186**

1 De getallen over 2012 t/m 2015 zijn enigszins afwijkend van de getallen die in eerdere begrotingen zijn gerapporteerd dit vanwege: a) nieuwere incidentie schattingen voor hepatitis-E virus, Cryptosporidium spp. and Giaria spp.; en b) noodzakelijke modelaanpassingen (zoals m.n. het gebruik van nieuwe «disability weights» afkomstig uit een recente Europeese studie waarbij : >30,000 mensen waren betrokken (Bron: Haagsma et al. 2015; Popul Health Metr.)). Meer details zijn te vinden in Mangen et al., 2017 RIVM Letter Report 2017-0097 (http://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2017-0097.pdf). Deze noodzakelijke modelaanpassingen hebben er toe geleid dat de ranking veranderd is ten opzichte van vroegere berekeningen.

RIVM: wettelijke taken en beleidsondersteuning zorgbreed
Het RIVM heeft de wettelijke taak periodiek te rapporteren over de toestand en de toekomstige ontwikkeling van de volksgezondheid. Het RIVM vormt voorts samen met een zevental kennisinstellingen een consortium, dat verantwoordelijk is voor de Staat van Volksgezondheid en Zorg. De Staat van Volksgezondheid en Zorg bevat kerncijfers voor het zorgbeleid. Via deze webportal worden actuele en eenduidige cijfers beschikbaar gesteld over de domeinen van het ministerie van VWS. De kerncijfer, zoals opgenomen in de Staat, vormen een belangrijke basis voor de VWS-monitor. Verder voert het RIVM opdrachten uit op terrein van sport, geneesmiddelen en medische technologie en risicoschatting en -beoordeling voor beleid. In totaal is voor het RIVM voor deze taken in 2021 € 20,6 miljoen beschikbaar. De verwachting is dat al deze taken worden uitgevoerd naast de extra werkzaamheden door corona.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

ZonMw: Uitvoeren van projecten en onderzoek
ZonMw is een intermediaire organisatie die op programmatische wijze projecten en onderzoek op het gebied van gezondheid, preventie en zorg laat uitvoeren. ZonMw bewaakt daarbij de kwaliteit, relevantie en samenhang. In onderstaande tabel zijn de activiteiten uitgesplitst naar de verschillende beleidsterreinen waarop de programma's bij ZonMw betrekking hebben:

Tabel 11 Overzichtstabel geraamde programma-uitgaven ZonMw 2021-2025 (Bedragen x € 1 mln.)

	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal ZonMw	**374,9**	**246,4**	**243,3**	**218,7**	**182,8**
Artikel 1 Volksgezondheid: onder andere programma's Preventie, Infectieziektebestrijding, Jeugdgezondheidszorg, Onbedoelde zwangerschap en kwetsbaar (jong) ouderschap, Pluripotent stamcelonderzoek en COVID-19 onderzoek	48,9	44,6	40,6	39,9	30,3
Artikel 2 Curatieve zorg: onder andere programma's Doelmatigheidsonderzoek, Goed Gebruik Geneesmiddelen, Citrienfonds, Mensen met verward gedrag, Zwangerschap en geboorte, Expertisefunctie Zintuigelijk Gehandicapten, Translationeel Onderzoek, Personalized medicine, Oncode, Kwaliteitsrichtlijnen wijkverpleging, Kwaliteitsgelden, Topspecialistische Zorg en onderzoek, Goed Gebruik Hulpmiddelenzorg en onderzoeksprogramma GGZ	147,2	122,9	154,3	131,4	114,6
Artikel 3 Maatschappelijke ondersteuning en langdurige zorg: onder andere programma's Palliantie, Meer dan Zorg, Memorabel, Academische werkplaatsen ter versterking kennisinfrastructuur langdurige zorg, Langdurige Zorg en ondersteuning, Academische werkplaatsen Verstandelijke beperking en Zingeving en Geestelijke verzorging	92,4	37,9	25,1	26,4	22,8
Artikel 4 Zorgbreed beleid: Maatschappeljike diensttijd, Juiste zorg op de juiste plek, Zorgevaluatie en gepast gebruik en Voor elkaar!	71,8	30,2	17,4	14,2	11,1
Artikel 5 Jeugd: onder andere programma's Wat werkt voor de jeugd, Geweld hoort nergens thuis en Regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd	4,5	4,6	4,8	5,9	3,4
Artikel 6 Sport en bewegen: onder andere programma's, Kennis- en innovatieagenda sport, Topteam sport, Sportimpuls en het onderzoeksprogramma Sport en Bewegen	10,0	6,3	1,1	0,9	0,6

Bijdragen aan medeoverheden

Aanpak gezondheidsachterstanden
Vanuit deze bijdrage wordt in de financiering van het programma Gezond in de Stad (GIDS) (Kamerstukken II 2016/17, 32793, nr. 267) voorzien. GIDS heeft als doel om gemeenten te bewegen hun taken zo in te vullen dat zij lokale gezondheidsverschillen kunnen terugdringen. Het beschikbare budget van jaarlijks € 20 miljoen is voor de periode 2018 tot en met 2021 overgeheveld naar het gemeentefonds en wordt via een decentralisatie-uitkering aan de gemeenten beschikbaar gesteld. Voor de periode 2019-2021 is dit budget verhoogd met jaarlijks € 3 miljoen en voor de periode 2020-2022 nogmaals met jaarlijks € 1,7 miljoen voor de financiering van gemeenten die een lokale coalitie willen vormen rondom de eerste 1.000 dagen van kinderen, als onderdeel van het programma Kansrijke start.

Om een versnelling aan te brengen in het realiseren van de ambities uit het Nationaal Preventieakkoord is, in lijn met de sportakkoorden, besloten om ook voor de uitvoering van maatregelen uit lokale en regionale preventieakkoorden een bijdrage voor gemeenten beschikbaar te stellen. Om zodoende gemeenten te stimuleren om met de lokale partners afspraken te maken over de inzet op preventie en een gezonde leefstijl (€ 8 miljoen).

Tabel 12 Kengetallen Deelname aan vaccinatieprogramma, bevolkingsonderzoeken en screeningen in procenten

[1]	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019
Percentage deelname aan Rijksvaccinatieprogramma	95,8%	95,0%	94,8%	93,1%	91,2%	90,2%	90,2%[2]
Percentage deelname aan Nationaal Programma Grieppreventie	76,9%	68,9%	50,1%	53,5%	49,9%	51,3%[3]	n.n.b.
Percentage deelname aan Bevolkingsonderzoek borstkanker	81,7%	80,7%	77,6%	77,3%	76,8%	76,6%[4]	n.n.b.
Percentage deelname aan Bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker	65,5%	64,3%	64,4%	60,3%	56,9%	57,6%.[5]	n.n.b.
Percentage deelname aan Bevolkingsonderzoek darmkanker	–	–	73,0%	73,0%	72,7%	72,7%[6]	n.n.b.
Percentage deelname aan hielprik	99,6%	99,7%	99,3%	99,2%	99,2%	99,1%[7]	n.n.b.
Percentage deelname aan NIPT	–	–	–	–	39,2%	43,9%[8]	n.n.b.

1 In de tabel zijn de meest actuele kengetallen uit de staat van Volksgezondheid en Zorg opgenomen. Deze worden jaarlijks geactualiseerd.
2 Staat van Volksgezondheid en Zorg Voor het verslagjaar 2019 (betreft alle vaccinaties gegeven t/m 2018) is dit percentage 90,2%. Dit betreft het percentage kinderen geboren in 2015 dat alle vaccinaties volgens het RVP-schema toegediend heeft gekregen vóór het bereiken van de leeftijd van 2 jaar. Zie ook de brief Verder met vaccineren van 19 november 2018 (Kamerstukken II 2018/2019, 32793, nr. 338) voor actielijnen om de vaccinatiebereidheid te vergroten.
3 Staat van Volksgezondheid en Zorg Dit kerncijfer betreft het percentage gevaccineerde personen in de groep patiënten die conform het advies van de Gezondheidsraad in aanmerking komen voor vaccinatie tegen influenza. Zie ook de brief Maatregelen griep van 10 oktober 2018 (Kamerstukken II 2018/2019, 32793, nr. 332) en Verder met vaccineren van 19 november 2018 (Kamerstukken II 2018/2019, 32793, nr. 338).
4 Staat van Volksgezondheid en Zorg Dit kerncijfer betreft het percentage vrouwen uit de doelgroep, dat deelneemt aan het bevolkingsonderzoek borstkanker. De doelgroep van het bevolkingsonderzoek bestaat uit vrouwen van 50 tot 75 jaar.
5 Staat van Volksgezondheid en Zorg Dit kerncijfer betreft het percentage vrouwen uit de doelgroep, dat deelneemt aan het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker. De doelgroep van dit bevolkingsonderzoek bestaat uit 30-60 jarige vrouwen.
6 Staat van Volksgezondheid en Zorg Dit kerncijfer betreft het percentage personen dat deelneemt aan het bevolkingsonderzoek dikke darmkanker.
7 Staat van Volksgezondheid en Zorg Dit kerncijfer betreft het percentage pasgeborenen dat gescreend is.
8 Staat van Volksgezondheid en Zorg Deelname NIPT vanaf april 2017. Dit kerncijfer betreft het percentage zwangere vrouwen dat deelneemt aan de NIPT ter bepaling van een eventuele verhoogde kans op een kind met het downsyndroom, edwardssyndroom of patausyndroom.

Deze cijfers geven een goede indicatie van de ontwikkelingen op de beleidsterreinen met dien verstande dat de nadruk op geïnformeerde keuze voor deelname ligt en niet op een zo hoog mogelijk percentage. Hierbij moet in acht worden genomen dat de beschermingsgraad in de praktijk hoger ligt bijvoorbeeld voor het Rijksvaccinatieprogramma dan het met het deelnamepercentage weergegeven cijfer in verband met bijvoorbeeld de groepsimmuniteit.

Subsidies

Ziektepreventie
De minister zorgt op het terrein van de ziektepreventie subsidies (€ 10,7 miljoen) voor een goede bescherming tegen infectieziekten, preventie van chronische ziekten en de jeugdgezondheidszorg (JGZ) door onder andere te zorgen voor:
- een goede landelijke structuur om bekende en onbekende infectieziektedreigingen inclusief zoönosen en vectorgebonden (o.a. teken, invasieve exotische muggen) aandoeningen snel te kunnen signaleren en bestrijden.
- het internationaal uitwisselen van informatie en afstemmen van voorbereidings- en bestrijdingsmaatregelen.
- subsidiëring van het Nederlands Lymeziekte-expertisecentrum dat zich inzet om de preventie, diagnostiek en behandeling van de ziekte van Lyme te verbeteren, waarbij alle betrokken partijen hun eigen inbreng leveren.
- subsidiëring van de stichting Q-support om patiënten, die na de Q-koorts-epidemie te maken hebben met langdurige klachten, te ondersteunen, te adviseren en te begeleiden.

– financiering van het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ) voor activiteiten gericht op het ondersteunen van de JGZ-organisaties en de professionals bij het invoeren van vernieuwingen en verbeteringen in de praktijk.
– financiering van Lareb, het Nederlandse meld- en kenniscentrum voor bijwerkingen van geneesmiddelen, waaronder vaccins.

COVID-19
Voor de nazorg van COVID-19 patiënten zal Q-support - met de ervaringen voor de Q-koortspatiënt als basis - een C-support inrichten (€ 2,4 miljoen) inrichten.
Verder is € 4,5 miljoen beschikbaar voor de vergoeding van meerkosten van Jeugdgezondheidszorg-instellingen niet vallend onder een GGD.

Bevolkingsonderzoeken
Onder deze post vallen: (1) het financieren, bewaken en verbeteren van de kwaliteit van de landelijke bevolkingsonderzoeken naar borstkanker, baarmoederhalskanker en darmkanker, (2) het financieren van de Regionale centra prenatale screening, (3) het financieren van de niet-invasieve prenatale test (NIPT) en (4) het financieren van de 13-weken echo. In totaal gaat het hierbij om € 153,5 miljoen.

Vaccinaties
Doel van dit programma is om kwetsbare groepen (alle 60-plussers en mensen onder de 60 jaar met een risico-indicatie, zoals longziekten, hart- of nieraandoeningen en diabetes mellitus) te beschermen tegen (de ernstige gevolgen van) griep. Tevens worden 60-plussers vanaf 2020 gevaccineerd tegen pneunokokken (Kamerstukken II 2018/19, 32793, nr. 331) om hen te beschermen. Bij het beschikbaar komen van een vaccin tegen het coronavirus zal begonnen worden met het vaccineren van de kwetsbare groepen. Ook worden rotavirusvaccinatie aangeboden aan kinderen die te vroeg zijn geboren, een laag geboortegewicht hebben of een andere medische indicatie (Kamerstukken II 2018/19, 32793, nr. 389). In totaal gaat het hierbij om € 51,9 miljoen.

Opdrachten

Ziektepreventie
Er is in totaal € 7,4 miljoen gereserveerd voor vaccinonderzoek (circa € 5,8 miljoen) en onderzoek naar alternatieven voor dierproeven (circa € 1,7 miljoen). Voorts is € 3,2 miljoen beschikbaar voor onder andere de voorbereiding van de uitbreiding van vaccinaties en preventieve medicatie.

COVID-19
In het kader van de bestrijding van (de gevolgen van) COVID-19 zijn de volgende middelen beschikbaar voor:
– de ontwikkeling en aankoop van vaccins (€ 300 miljoen);
– het beschikbaar maken en houden van voldoende IC-bedden en klinische bedden (€ 93,9 miljoen in 2021);
– de uitvoering van opdrachten door GGD GHOR (€ 100 miljoen). Deze maakt kosten voor onder andere de digitale ondersteuning van de testprocessen, het bron- en contactonderzoek, het uitvoeren van de landelijke en regionale corona-organisatie en in stand houden van een klant contact center;
– de beheersing van het coronavirus (€ 73,5 miljoen) door ondersteuning lokale aanpak bestrijding brandhaarden en implementatie/verspreiding vaccin en ontwikkeling innovatieve behandelingen;

– het programma Corona Data (€ 8,8 miljoen) dat als doelstelling heeft om met behulp van data sneller op uitbraken te reageren, lokaal en nationaal, en de virusontwikkeling in Nederland zo dicht mogelijk te kunnen volgen.

Bijdrage aan agentschappen

RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra
Het RIVM stelt zich tot doel om de gezondheid van de Nederlandse bevolking te beschermen en te bevorderen. Het RIVM doet dit door middel van het (doen) uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek en advisering op het terrein van volksgezondheid en het voeren van de regie op diverse terreinen van de publieke gezondheid. Binnen het RIVM zijn hiertoe verschillende centra actief, zoals:
– het Centrum Infectieziektebestrijding (CIb) ontvangt financiële middelen voor het vervullen van zijn taken ten aanzien van de preventie en bestrijding van infectieziekten. Daarbij is specifiek aandacht voor antimicrobiële resistentie, het bevorderen van seksuele gezondheid door de ondersteuning van professionals bij een goede uitvoering en taken op het gebied van vaccinologie.
– het Centrum voor Bevolkingsonderzoek (CVB) ontvangt financiële middelen voor het uitvoeren van zijn coördinerende taken gericht op de voorlichting over bevolkingsonderzoeken, het Nationaal Programma Grieppreventie en pre- en neonatale screeningen en de kwaliteit van de uitvoering en monitoring ervan. Mensen die tot de betreffende doelgroep behoren, kunnen vrijwillig aan de bevolkingsonderzoeken deelnemen.
– het Centrum Gezondheid en Milieu (CGM) ontvangt financiële middelen om het ministerie van VWS en de regio's bij te staan met gezondheidskundige advisering, advisering over het uitvoeren van gezondheidsonderzoek en risicoanalyses over mogelijke gezondheidseffecten en over psychosociale nazorg. Vragen over gezondheid en veiligheid in relatie tot milieu en het voorkomen van incidenten en rampen komen samen bij het CGM. Het CGM is erop gericht deze kennis waar nodig te ontwikkelen, te borgen en te ontsluiten voor professionals en bestuurders.
– de Dienst Vaccinatievoorzieningen en Preventieprogramma's (DVP) zorgt ervoor dat er voldoende goede en betaalbare vaccins, antisera en slecht verkrijgbare medicijnen beschikbaar zijn voor het Rijksvaccinatieprogramma (RVP), het Nationaal Programma Grieppreventie (NPG) en calamiteiten.
– het Centrum Gezond Leven (CGL) ontvangt financiële middelen met als doel samenhangende en effectieve lokale gezondheidsbevordering te faciliteren. Het CGL bevordert het gebruik van erkende leefstijlinterventies, onder meer door beschikbare interventies overzichtelijk te presenteren en te beoordelen op kwaliteit en samenhang en het versterken van gezondheidsbeleid via diverse handreikingen. Daarnaast voert het CGL het programma 'Structurele versterking Gezondeschool.nl' uit.

In het totaal gaat het hierbij om € 91 miljoen.

COVID – 19
Voor de opschaling van de COVID-19 afvalwatersurveillance in Nederland is in 2021 € 21 miljoen beschikbaar. Rioolwatersurveillance wordt beschouwd als een zeer kansrijke vroegsignaleringsindicator voor het in ontwikkeling

zijnde dashboard coronavirus, mede vanwege de goede ervaringen op het gebied van antibioticaresistentie en poliovirus.

RIVM: Bevolkingsonderzoeken
Betreft de uitvoering van de prenatale screening infectieziekten en erytrocytenimmunisatie (PSIE) en de neonatale hielprikscreening. In totaal gaat het hierbij om € 40,8 miljoen.

RIVM: Vaccinaties
Het RIVM draagt onder andere door de aanschaf van vaccins en medicatie zorg voor een goede uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma, de HPV-vaccinatie, het Nationaal Programma Grieppreventie, de Pneumokkokken-vaccinatie en de Maternale kinkhoestvaccinatie. In totaal gaat het hierbij om € 98,8 miljoen. Voor de inhaalcampagne HPV is in 2021 € 64,6 miljoen beschikbaar.

Bijdrage aan Medeoverheden

Ziektepreventie

COVID-19
Voor de vergoeding van de meerkosten die GGD'en en veiligheidsregio's als gevolg van de uitbraak van COVID-19 is € 359,2 miljoen beschikbaar.

3. Gezondheidsbevordering
Subsidies

Preventie van schadelijk middelengebruik (alcohol, drugs en tabak)
In 2021 worden diverse subsidies verstrekt voor activiteiten die gericht zijn op preventie van (schadelijk) alcohol-, tabaks- en drugsgebruik. In het kader van het Nationaal Preventieakkoord zijn maatregelen afgesproken voor een rookvrije generatie en het tegengaan van problematisch alcoholgebruik. Voor 2021 gaat het om projectsubsidies van circa € 10 miljoen en bij de instellingssubsidies gaat het in totaal om circa € 7 miljoen.
Een van de organisaties die uit deze middelen wordt gesubsidieerd is het Trimbos-instituut. Trimbos zet zich in om wetenschappelijk onderbouwde, onafhankelijke informatie te geven aan professionals en burgers. Voorbeelden zijn de uitvoering van de Nationale Drug Monitor (NDM), het Drugs Informatie en Monitoring Systeem (DIMS), het Nationaal Expertisecentrum Tabak (NET) en de infolijnen.

Gezonde leefstijl en gezond gewicht
De inzet op gezonde leefstijl, gezonde voeding en een gezond gewicht krijgt ook in 2021 extra aandacht via het Nationaal Preventieakkoord. Hierbij sluiten wij zo veel mogelijk aan bij effectieve en bestaande programmalijnen.
Er worden diverse subsidies verstrekt onder andere:
– subsidie aan het Voedingscentrum om te voorzien in de juiste informatie over gezonde en veilige voeding voor burgers en professionals.
– subsidie aan de Stichting Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) om in gemeenten een gezonde(re) omgeving te creëren en in te zetten op een stijging van het aantal jongeren op een gezond gewicht. Hierbij werkt de stichting samen met diverse partijen: overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.
– de brede programma’s Gezonde School en Gezonde Kinderopvang. Hierin worden in nauwe samenwerking met de ministeries van OCW, LNV en SZW de kinderen in voorschoolse voorzieningen, het basis- en

voortgezet onderwijs en mbo gestimuleerd tot een gezonde leefstijl. Onderdeel daarvan is het streven dat alle schoolkantines beschikken over een gezond aanbod volgens de richtlijnen van het Voedingscentrum. Specifiek op het domein van voeding is een intensieve samenwerking met het programma Jong Leren Eten van het ministerie van LNV.

In totaal gaat het om € 23,5 miljoen.

Letselpreventie
Voor letselpreventie is in 2021 € 4,4 miljoen beschikbaar voor onder andere een instellingssubsidie aan de Stichting VeiligheidNL voor het uitvoeren en monitoren van haar activiteiten die zijn gericht op letselpreventie. Zij doen dit door middel van het ontwikkelen van interventies en programma's voor bijvoorbeeld jongeren en ouderen.

Bevordering van de seksuele gezondheid
In 2021 geven wij verdere uitwerking aan de voornemens die zijn opgenomen in de beleidsbrief seksuele gezondheid (Kamerstukken II 2018/19, 32 239, nr. 8). Het gaat hierbij om de voortzetting van het zevenpuntenplan onbedoelde zwangerschappen (Kamerstukken II 2017/18, 32279, nr. 123). Thema's die in dit plan onder andere worden benoemd zijn: preventie op scholen, keuzehulpgesprekken, campagnes, kennisontwikkeling en specifiek beleid op hoogrisicogroepen.
Om de seksuele gezondheid te bevorderen worden subsidies verstrekt aan diverse instellingen die zich bezighouden met gezondheidsbevordering. Dit betreft onder andere FIOM, Rutgers, Soa-Aids Nederland, Stichting hiv-monitoring en de hiv-vereniging Nederland.
Tevens wordt soa-onderzoek, aanvullende seksuele gezondheidszorg, het aanbieden van hiv-remmers, Pre Expositie Profylaxe (PrEP) aan de hoogrisicogroep van mannen die seks hebben met mannen (MSM), gefinancierd.
In totaal gaat het hierbij om € 61,3 miljoen.

Opdrachten

Gezondheidsbevordering
Er worden in 2021 diverse opdrachten verstrekt in het kader van gezondheidsbevordering (de medicatie voor de medische heroïnebehandeling), de preventie van alcohol, drugs en tabak, letselpreventie en gezonde leefstijl, gezonde voeding en een gezond gewicht.
De geraamde kosten voor de medicatie voor de medische heroïnebehandeling zijn € 2,7 miljoen. Daarnaast is er € 3,5 miljoen beschikbaar voor de diverse opdrachten.

Bijdragen aan medeoverheden

Heroïnebehandeling op medisch voorschrift
Er wordt een financiële bijdrage van circa € 14 miljoen verstrekt aan gemeenten voor het binnen een gesloten systeem aanbieden van een behandeling van een beperkte groep langdurige opiaatverslaafden, waarbij naast methadon, medicinale heroïne wordt verstrekt.

4. Ethiek
Subsidies

Abortusklinieken
Sinds de inwerkingtreding van de Wet langdurige zorg vindt de subsidiëring van de abortusklinieken plaats via een subsidieregeling. In totaal gaat het hierbij om € 17,9 miljoen.

Medische Ethiek
Voor de uitvoering van de subsidieregeling Kunstmatige inseminatie met donorsemen (KID) is € 5 miljoen beschikbaar en voor de overige subsidieactiviteiten € 0,8 miljoen.

Bijdragen aan agentschappen

CIBG: Uitvoeringstaken medische ethiek
Het CIBG verzorgt het secretariaat van de stichting donorgegevens kunstmatige bevruchting. In totaal gaat het hierbij om € 2,2 miljoen.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (CCMO)
CCMO is een bij wet (Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen en de Embryowet) ingestelde commissie en deze waarborgt de bescherming van proefpersonen betrokken bij medisch-wetenschappelijk onderzoek, via toetsing aan de daarvoor vastgestelde wettelijke bepalingen en met inachtneming van de voortgang van de medische wetenschap. Vanwege de implementatie van EU-verordening 536/2014 voor klinisch geneesmiddelenonderzoek krijgt de CCMO een aantal extra taken en bevoegdheden. De daarmee samenhangende middelen staan geraamd op artikel 10 onder Personele en materiële uitgaven SCP en raden.

Overige
De secretariaten van de regionale toetsingscommissies euthanasie en de beoordelingscommissie late zwangerschapsafbreking en levensbeëindiging bij pasgeborenen zijn bij een uitvoeringseenheid van het Ministerie van VWS ondergebracht. De daarmee samenhangende middelen staan geraamd op artikel 10 onder Personele en materiële uitgaven kerndepartement.

Ontvangsten
In het kader van haar handhavingsbeleid schrijft de NVWA bestuurlijke boetes uit. Hieruit vloeien ontvangsten voort. Deze worden voor 2021 geraamd op € 5,3 miljoen. Verder worden ontvangsten geraamd als gevolg van in eerdere jaren te hoog verstrekte (subsidie)voorschotten (€ 8,6 miljoen).

3.2 Artikel 2 Curatieve zorg

A. Algemene doelstelling

Een kwalitatief goed, toegankelijk en betaalbaar aanbod voor curatieve zorg.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De minister voor Medische Zorg is verantwoordelijk voor een goed werkend en samenhangend stelsel voor de curatieve zorg. De Zorgverzekeringswet vormt samen met de zorgbrede wetten, zoals de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg) en de Wet Toelating Zorginstellingen (WTZi) de wettelijke basis van dit stelsel. Vanuit deze verantwoordelijkheid vervult de minister de volgende rollen:

Stimuleren: van het bevorderen van kwaliteit, veiligheid en innovatie in de curatieve zorg, van het bevorderen van de beschikking over de benodigde materialen, van het ondersteunen van de toegankelijkheid en betaalbaarheid van de curatieve zorg, van het bevorderen van de werking van het zorgverzekeringsstelsel en van het beschikken over de juiste informatie over het zorgverzekeringsstelsel.

Financieren: van de zorguitgaven voor kinderen tot 18 jaar, van diverse onderzoeken en initiatieven binnen de curatieve zorg, van initiatieven op gebied van ICT-infrastructuur en van de risicoverevening binnen het stelsel.

Regisseren: het onderhouden van wet- en regelgeving op gebied van geneesmiddelen, medische hulpmiddelen, lichaamsmaterialen, bloedvoorziening en registers.

C. Beleidswijzigingen

Juiste Zorg op de Juiste Plek
Het voorkomen van (duurdere) zorg, verplaatsen van zorg (dichterbij mensen thuis als het kan, verder weg als het moet) en het vervangen van zorg (door andere zorg zoals e-health) zijn belangrijke elementen van het nog beter laten functioneren en betaalbaar houden van ons zorgstelsel. In het rapport van de Taskforce Juiste Zorg op de Juiste Plek zijn deze thema's benoemd en uitgewerkt (Kamerstukken II 2017/18, 29689, nr. 896). Met de hoofdlijnenakkoorden hebben de partijen in het veld zich gecommitteerd aan de gewenste beweging naar de Juiste Zorg op de Juiste Plek.
De bedoeling van de beweging is om de focus te verleggen van het verlenen van zorg door afzonderlijke behandelaren naar integrale zorg in de regio, over de muren van de zorgdomeinen heen en ondersteund door technologie. Daarnaast moet zorg waar mogelijk worden voorkomen en wordt niet effectieve zorg niet meer geleverd.
De beweging om de juiste zorg op de juiste plek te organiseren was al gaande, maar krijgt steeds meer aanhang en navolging. Om deze beweging op gang te brengen en te houden, is extra aandacht, inzet en expertise noodzakelijk. Op basis van de input uit het veld is in 2019 door VWS een breed ondersteuningsaanbod opgezet (Kamerstukken II 2018/19, 29689, nr. 995).
Dit ondersteuningsaanbod bestaat onder meer uit het ontwikkelen van een subsidieregeling Juiste Zorg Op de Juiste Plek bij ZonMW. Deze biedt financiële ondersteuning aan startende- en bestaande regionale

samenwerkingsverbanden die een integraal en op de behoeften van hulpvragers aansluitend zorg-, welzijns- en ondersteuningsaanbod en daarmee samenhangende nieuwe werkwijzen willen ontwikkelen, onder andere via regiobeelden. Omdat deze regeling wordt verbreed en er onder andere extra focus komt voor digitalisering/innovatie zijn extra middelen beschikbaar gesteld. Dit aanvullende budget is gevonden binnen de middelen die vanuit het regeerakkoord bestemd waren voor digitaal ondersteunde zorg omdat dit tegelijkertijd een van de speerpunten is van De Juiste Zorg op de Juiste Plek. Het totaal beschikbare budget voor de regeling wordt daarmee in 2021 met € 7,8 miljoen opgehoogd tot een totaal van € 16,8 miljoen.

In het komende jaar wordt daarnaast binnen het programma verder gegaan met het beschikbaar stellen en doorontwikkelen van de website Regiobeeld.nl. Deze site geeft inzicht in de stand van zaken en toekomstige ontwikkelingen over gezondheid, zorg en welzijn in de regio. De site biedt cijfers en visualisaties over zorggebruik, zorgaanbod, gezondheid en leefstijl, bevolkingsontwikkeling, sociale en fysieke omgeving.

Het programma zet ook in op communicatie en kennisdeling. Onder andere via de website www.dejuistezorgopdejuisteplek.nl maar ook via het organiseren van themabijeenkomsten in het land.

De regiobeelden, de opstart van de reguliere zorg na de coronacrisis in het voorjaar van 2020 en de contourennota zijn van invloed op de focus en accenten die in het komende jaar aan het programma wordt gegeven. Dit kan leiden tot kleine wijzigingen en prioritering van activiteiten en herschikking van middelen binnen het programma.

Omdat De Juiste Zorg op de Juiste Plek een brede beweging is over de schotten van de zorgdomeinen heen, worden de uitgaven voor het programma niet alleen verantwoord op dit artikel.

Medicatieoverdracht
Jaarlijks worden ruim 27.000 mensen in het ziekenhuis opgenomen vanwege vermijdbare medicatiefouten waarbij ongeveer 1.000 mensen overlijden. Dit aantal moet drastisch omlaag. De medicatieveiligheid gaat sterk verbeteren door een goede elektronische overdracht van medicatiegegevens door zorgverleners in de keten. Medicatieoverdracht is in de praktijk het eerste traject dat als onderdeel van de beweging Gegevensoverdracht in de zorg wordt uitgevoerd. In het landelijke Programma Medicatieoverdracht gaat VWS partijen ondersteunen in het implementeren van de richtlijn medicatieoverdracht en de drie bijbehorende informatiestandaarden. Voor de sector openbare farmacie komt er een versnellingsprogramma informatie-uitwisseling patiënt en professional (VIPP-Farmacie).

Nederlandse Transplantatiestichting
Met ingang van 2021 hevelen wij de financiering van het orgaancentrum vanuit de premie over naar de begroting van VWS. Hierdoor komt de financiering van de Nederlandse Transplantatie Stichting voor zowel de donatie- en voorlichtingsactiviteiten als voor het orgaancentrum in één hand te liggen.

Bevorderen contracteren
Basis van het zorgverzekeringsstelsel is dat zorgverzekeraars met zorgaanbieders afspraken maken over de kwaliteit van geleverde zorg en de bijbehorende prijzen. Dat is in het belang van patiënten en premiebetalers. Uit onderzoek[9] blijkt dat (vooral) in de wijkverpleging en (deelsectoren van) de ggz het aandeel niet-gecontracteerde zorg stijgt. Dit is zorgelijk omdat contractering hèt vehikel is om de kwaliteit van de zorg te verbeteren, de betaalbaarheid te vergroten en de toegankelijkheid te waarborgen. In de hoofdlijnenakkoorden (HLA) ggz en wijkverpleging hebben partijen diverse maatregelen afgesproken om de contractering te bevorderen. Gedurende de looptijd van de hoofdlijnenakkoorden monitort de NZa of de afspraken die partijen hebben gemaakt, leiden tot verbeteringen in het contracteerproces en voert Vektis jaarlijks onderzoek uit naar het aandeel niet-gecontracteerde zorg in de ggz en wijkverpleging. Uit onderzoek van Vektis blijkt dat het aandeel van de kosten van niet-gecontracteerde wijkverpleging in het eerste kwartaal van 2019 (7,4%) is teruggelopen ten opzichte van 2018 (8,9%). Daarmee lijkt de stijgende trend van de jaren 2016–2018 tot staan gebracht. Dit wordt veroorzaakt door de daling van het aantal uren wijkverpleging bij niet-gecontracteerde zorg en daarmee de gemiddelde kosten per cliënt. Het aantal cliënten dat gebruik maakt van niet-gecontracteerde wijkverpleging is stabiel. Het percentage niet-gecontracteerde wijkverpleging lag in het eerste kwartaal 2019 (7,4%) nog wel boven het percentage van het eerste kwartaal 2017 (6,2%). In de ggz lag het aandeel niet-gecontracteerde zorg in 2017 hoger dan in 2016[10] (6,9% versus 6,1%). Een bestuurlijke weging van deze uitkomsten moet leiden tot de beslissing om de hoogte van de vergoeding van de niet-gecontracteerde zorg in (nadere) regelgeving vast te leggen. Om dit mogelijk te maken, bereidt VWS, conform de afspraken uit de HLA, het wetsvoorstel bevorderen zorgcontractering voor. Dit wetsvoorstel wordt in 2020 aan de Tweede Kamer aangeboden. Indien het wetsvoorstel wordt aangenomen moet besloten worden of de vergoeding voor een bepaalde sector wordt vastgelegd in nadere wet- en regelgeving.

Verzekerdeninvloed
Per 1 januari 2021 treedt de wet verzekerdeninvloed in werking. Zorgverzekeraars moeten hiervoor een schriftelijke inspraakregeling vastleggen en een representatieve, deskundige en onafhankelijke verzekerdenvertegenwoordiging organiseren. Daarmee wordt de invloed van verzekerden op het beleid van hun zorgverzekeraar wettelijk verankerd. De Eerste Kamer heeft dit wetsvoorstel op 3 maart 2020 aanvaard. De inwerkingtreding geschiedt bij koninklijk besluit.

Zorg aan illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen
Voor de regeling financiering van de zorg aan onverzekerbare vreemdelingen (122a Zvw) wordt een wetswijziging voorbereid, zodat deze regeling meer fraudebestendig wordt en medisch toerisme wordt tegengegaan. Er wordt overwogen een legitimatieplicht in te voeren om meer zicht te krijgen op de reguliere gebruikers (illegalen en onverzekerbare vreemdelingen) en een wachttijd om zorgtoerisme tegen te gaan.

---

[9] Vektis (2019), Ontwikkeling (niet-)gecontracteerde wijkverpleging 2016-2018 en Vektis (2019), ontwikkeling (niet-)gecontracteerde ggz, 2016-2019, macro-cijfers.
[10] Vanwege de lange doorlooptijd van de dbc's in de ggz zijn nog geen recentere gegevens beschikbaar.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 13 Tabel Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 (bedragen x € 1.000)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	**3.157.586**	**4.735.967**	**3.413.893**	**3.438.691**	**3.318.511**	**3.392.187**	**3.444.626**
Uitgaven	**3.112.270**	**4.736.436**	**3.389.019**	**3.345.783**	**3.328.242**	**3.394.511**	**3.446.126**
waarvan juridisch verplicht			100%				
1. Kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg							
Subsidies (regelingen)	**172.263**	**172.482**	**312.670**	**244.904**	**176.892**	**162.703**	**140.238**
Medisch specialistische zorg	77.503	63.461	75.518	75.997	78.532	74.740	65.692
Curatieve ggz	0	19.060	27.676	25.531	25.330	24.838	24.834
Eerste lijnszorg	0	10.153	71.270	72.368	13.054	14.579	16.174
Lichaamsmateriaal	17.002	18.571	24.891	24.756	24.765	24.670	24.664
Medische producten	48.473	61.237	113.315	46.252	35.211	23.876	8.874
Overige	29.285	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	**14.668**	**1.596.192**	**38.451**	**13.680**	**14.059**	**13.743**	**13.739**
Medisch specialistische zorg	0	973	669	669	669	279	278
Curatieve ggz	0	4.917	4.927	3.916	3.592	3.575	3.574
Eerste lijnszorg	0	206	89	89	102	102	102
Lichaamsmateriaal	7.933	7.592	3.488	2.221	2.221	2.221	2.221
Medische producten	2.670	1.582.504	29.278	6.785	7.475	7.566	7.564
Overige	4.065	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	**17.300**	**38.201**	**15.763**	**11.858**	**10.960**	**11.612**	**11.461**
aCBG	2.140	1.831	1.051	432	432	1.083	933
aCBG	1.714	2.200	2.200	300	0	0	0
CIBG	13.446	34.170	12.512	11.126	10.528	10.529	10.528
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**1.713**	**1.320**	**1.233**	**505**	**745**	**1.111**	**1.660**
Overige	1.713	1.320	1.233	505	745	1.111	1.660
Bijdrage aan medeoverheden	**0**	**2**	**139**	**139**	**139**	**139**	**139**
Overige	0	2	139	139	139	139	139
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige	0	0	0	0	0	0	0
3. Ondersteuning van het zorgstelsel							
Subsidies (regelingen)	**76.084**	**120.460**	**149.546**	**156.586**	**136.515**	**127.352**	**127.974**
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen	1.083	1.337	1.337	1.337	1.337	1.337	1.337
Regeling medisch noodzakelijke zorg onverzekerden	0	44.771	44.924	44.229	44.229	44.229	44.225
Regeling veelbelovende zorg	0	4.094	37.819	55.321	66.766	72.187	72.799
Medisch-specialistische zorg	63.262	47.851	43.794	34.800	18.753	2.036	2.053
Curatieve ggz	9.020	8.999	11.592	12.221	2.542	5.499	5.497
Eerste lijnszorg	0	13.397	10.069	8.667	2.877	2.053	2.052
Overige	2.719	11	11	11	11	11	11
Bekostiging	**2.789.138**	**2.761.184**	**2.834.970**	**2.888.834**	**2.959.446**	**3.048.062**	**3.121.749**
Rijksbijdrage Zorgverzekeringsfonds voor financiering van verzekerden 18-	2.749.100	2.722.900	2.796.500	2.850.300	2.921.000	3.009.600	3.083.300
Zorg illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen	39.885	38.284	38.470	38.534	38.446	38.462	38.449
Overige	153	0	0	0	0	0	0
Inkomensoverdrachten	**25.286**	**18.523**	**11.261**	**7.981**	**7.290**	**6.674**	**6.058**
Overgangsregeling FLO/VUT ouderenregeling ambulancepersoneel	25.185	18.397	11.135	7.855	7.164	6.548	5.932
Overige	101	126	126	126	126	126	126

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Opdrachten	**2.951**	**13.953**	**9.425**	**5.722**	**6.620**	**7.456**	**7.454**
Risicoverevening	1.084	1.874	2.019	2.019	2.019	2.019	2.018
Uitvoering zorgverzekeringstelsel	267	846	888	916	916	916	916
Medisch-specialistische zorg	0	7.620	4.120	445	1.218	1.935	1.934
Curatieve ggz	0	424	424	30	30	34	34
Eerste lijnszorg	0	102	102	102	102	102	102
Overige	1.600	3.087	1.872	2.210	2.335	2.450	2.450
Bijdrage aan agentschappen	**12.467**	**9.813**	**10.640**	**10.642**	**10.644**	**10.644**	**10.640**
	12.467	9.813	10.640	10.642	10.644	10.644	10.640
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**400**	**4.304**	**4.919**	**4.930**	**4.930**	**4.930**	**4.929**
SVB: Onverzekerden	400	3.877	3.877	3.878	3.878	3.878	3.877
Overige	0	427	1.042	1.052	1.052	1.052	1.052
Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken	**0**	**2**	**2**	**2**	**2**	**85**	**85**
VenJ: Bijdrage C2000	0	2	2	2	2	85	85
Ontvangsten	**6.158**	**6.353**	**95.053**	**12.553**	**12.553**	**12.553**	**12.553**
Overige	6.158	6.353	95.053	12.553	12.553	12.553	12.553

Budgetflexibiliteit

Subsidies
Van het beschikbare budget voor 2021 van € 462 miljoen is 100% juridisch verplicht. Het betreft diverse subsidies op het gebied van kwaliteit en (patiënt)veiligheid, subsidies ter bevordering van de toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg en subsidies die de werking van het stelsel bevorderen.

Opdrachten
Van het beschikbare budget voor 2021 van € 47,9 miljoen is 100% juridisch verplicht. Het betreft diverse opdrachten op het gebied van kwaliteit en (patiënt)veiligheid en opdrachten die de toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg en de werking van het stelsel moeten bevorderen.

Bekostiging
Van het beschikbare budget voor 2021 van € 2,8 miljard is 100% juridisch verplicht. Het betreft de rijksbijdrage aan het Zorgverzekeringsfonds voor de financiering van verzekerden jonger dan 18 jaar en de bekostiging van de compensatie van (een deel van) de gederfde inkomsten van zorgaanbieders als gevolg van het verstrekken van zorg aan illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen.

Inkomensoverdrachten
Van het beschikbare budget 2021 van € 11,3 miljoen is 100% juridisch verplicht. Het betreft de overgangsregeling FLO/VUT voor het ambulancepersoneel.

Bijdragen aan agentschappen
Van het beschikbare budget voor 2021 van € 26,4 miljoen is 100% juridisch verplicht. Het betreft voornamelijk de bijdrage aan het CJIB voor de aanpak van onverzekerden en wanbetalers Zorgverzekeringswet.

Bijdragen aan medeoverheden
Van het beschikbare budget voor 2021 van € 139.000 is 100% juridisch verplicht.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's
Van het beschikbare budget voor 2021 van € 6,2 miljoen is 100% juridisch verplicht. Het betreft voornamelijk de bijdrage aan het Zorginstituut Nederland voor de aanpak van onverzekerden en wanbetalers Zorgverzekeringswet en de bijdrage aan ZonMw voor het programma goed gebruik hulpmiddelen.

Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken
Van het beschikbare budget 2021 van € 2.000 is 100% juridisch verplicht. Het betreft de bijdrage aan C2000. Het communicatienetwerk voor hulp en veiligheidsdiensten.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

1. Kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg
Subsidies

Medisch-specialistische zorg
VWS stelt in 2021 € 75,5 miljoen beschikbaar voor het verstrekken van subsidies ter bevordering van de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de medisch specialistische zorg. Hieronder valt een aantal zorggebieden, zoals: oncologie, geboortezorg, acute zorg en antibioticaresistente.

Voor de oncologie is in 2021 in totaal € 61,7 miljoen beschikbaar voor:
- het bevorderen van fundamenteel, translationeel en klinisch kankeronderzoek ten behoeve van verbetering van de overleving van kanker en het bevorderen van kwaliteit van leven van de patiënt;
- het verbeteren van de oncologische en palliatieve zorg door het verzamelen van gegevens, het bewaken van kwaliteit, het faciliteren van samenwerkingsverbanden en bij- en nascholing;
- de eenmalige registratie van alle pathologie-uitslagen, het beheer hiervan in een landelijke databank en het computernetwerk voor de gegevensuitwisseling met alle pathologielaboratoria in Nederland. Deze gegevens vormen de basis voor de landelijke kankerregistratie, zijn onmisbaar voor de evaluatie en monitoring van de bevolkingsonderzoeken, ondersteunen de patiëntenzorg en worden gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek.

Voor de geboortezorg is in 2021 in totaal € 3,7 miljoen beschikbaar voor het doorvoeren van verdere verbeteringen met als doel het terugdringen van de perinatale sterfte en het bevorderen van een goede start van moeder en kind. Met deze middelen wordt ingezet op:
- Het koppelen van afzonderlijke registraties (van de verschillende beroepsgroepen) waardoor een sectorbrede perinatale registratie ontstaat, die mogelijkheden biedt voor onderzoek, vergelijkingen en indicatoren op basis waarvan verbeteringen kunnen worden doorgevoerd.
- Het verder ontwikkelingen van de perinatale audituitvoering mede door het analyseren van uitgevoerde audits, het formuleren van verbeterpunten voor regio's, actief inzetten op kennisdeling en rapporteren over auditthema's.
- Visieontwikkeling, verbinden, agenderen, adresseren, faciliteren en regievoeren op het gebied van preventie, kwaliteitsontwikkeling, zwangere centraal en verbeteren integrale geboortezorg op basis van

de adviezen van de stuurgroep Zwangerschap en Geboorte Een goed begin (2010) en de agenda geboortezorg 2018–2022 (Kamerstukken II 2017/18, 32 279, nr. 119).
- Het ondersteunen van regio's die stappen willen zetten richting integrale bekostiging geboortezorg.
- Ondersteunen van kraamzorg op maat. Dit betekent het meer flexibel inzetten van kraamzorg zodat het goed aansluit op de vraag per gezin.

Daarnaast is er € 2,4 miljoen beschikbaar voor de voortzetting van het ZonMw-programma Zwangerschap en geboorte op basis van de nieuwe onderzoeksagenda Een gezonde start voor moeder en kind; Integrale zorg rondom zwangerschap. Deze middelen zijn overgeheveld naar artikel 1 Volksgezondheid.

Voor de acute zorg is in 2021 in totaal € 0,5 miljoen beschikbaar. Deze middelen zijn onder andere bestemd voor de uitvoering van de afspraken uit het Actieplan ambulancezorg (Kamerstukken II 2018/19, 29247, nr. 263). Op 12 november 2018 heeft de minister voor Medische Zorg het actieplan ambulancezorg gepresenteerd. Het actieplan loopt 3 jaar en moet mogelijk maken dat de ambulancesector nu en in de toekomst goede ambulancezorg kan blijven bieden. Doel van het actieplan is:
- verbeteren van de responstijden voor spoedeisende ambulancezorg.
- zorgdragen voor een efficiëntere inzet van spoedeisende en planbare ambulancezorg: alleen een ambulance waar het echt moet, andere zorg waar het kan. Met als uitgangspunt dat de patiënt minimaal even goede of zelfs betere zorg ontvangt.
- het expliciteren van de kwaliteitseisen waaraan de ambulancezorg moet voldoen.
- zorgdragen voor voldoende ambulancezorgprofessionals, die zijn toegerust voor het belangrijke werk dat zij doen.
- daarnaast willen partijen met dit actieplan een bijdrage leveren aan het oplossen van de druk op de acute zorg, door binnen de acute zorg de samenwerking te intensiveren en werkwijzen te uniformeren.

Voor het thema patiëntveiligheid is in de jaren 2020–2023 in totaal € 20 miljoen beschikbaar voor het plan van aanpak Tijd voor verbinding dat op 1 oktober 2018 is aangeboden aan de minister voor Medische Zorg (bijlage bij Kamerstukken II 2018/19, 31016, nr. 111). Het doel van het plan is in vier jaar tijd te komen tot een aanmerkelijke en betekenisvolle daling van de potentieel vermijdbare schade en sterfte in de ziekenhuiszorg. Kern van het plan van aanpak is de inrichting en uitvoering van een Netwerkorganisatie Patiëntveiligheid. De opdracht aan de netwerkorganisatie is een beweging van professionals, bestuurders en patiënten op gang te brengen die gezamenlijk in alle ziekenhuizen de patiëntveiligheid verder verbetert.

Voor de aanpak van antibioticaresistentie in de zorg is in 2021 een bedrag van € 10,6 miljoen beschikbaar. Op 13 februari 2019 zijn de beleidsregels subsidiëring regionale zorgnetwerken antibiotica resistentie (ABR) gepubliceerd. Op grond van deze beleidsregels kunnen de tien regionale zorgnetwerken ABR subsidie aanvragen voor activiteiten om antibioticaresistentie tegen te gaan. Het Centrum Infectiebestrijding van het RIVM (RIVM-CIb) verstrekt de subsidies in opdracht van het ministerie van VWS. De zorgnetwerken worden georganiseerd door tien aangewezen partijen: acht universitaire medisch centra, het Amphia ziekenhuis en het Isala ziekenhuis.

Voor transgenderzorg is vanaf 2021 structureel € 2,8 miljoen beschikbaar. Deze middelen zijn bestemd voor een subsidieregeling die het voor transgendervrouwen eenmalig mogelijk maakt om een subsidie aan te vragen voor het operatief plaatsen van borstprothesen.

Voor het doen van onderzoek naar genderverschillen in de gezondheidszorg, en het beter verspreiden van kennis voert ZonMw van 2016 tot en met 2022 het programma Gender en gezondheid uit. VWS heeft hiervoor in totaal € 12 miljoen ter beschikking gesteld. De middelen hiervoor zijn overgeheveld naar artikel 1 Volksgezondheid.

Voor het vervolg op het ZonMw-onderzoeksprogramma Memorabel is in totaal € 32 miljoen beschikbaar voor de periode 2017–2020. Met dit programma wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het onderzoek naar de oorzaken, preventie, diagnostiek en behandeling van dementie en de zorg voor mensen met dementie. Voor de curatieve zorg is hier jaarlijks € 3 miljoen voor beschikbaar gesteld, die zijn overgeheveld naar artikel 1 Volksgezondheid.

Curatieve geestelijke gezondheidszorg
VWS stelt in 2021 € 27,7 miljoen beschikbaar voor het verstrekken van subsidies ter bevordering van de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de curatieve geestelijke gezondheidszorg.

Voor de sluitende aanpak voor personen met verward gedrag wordt een samenhangend pakket aan maatregelen genomen waarvoor in 2021 € 33,1 miljoen en structureel € 32,8 miljoen beschikbaar is. Uit de € 33,1 miljoen voor 2021 wordt een bijdrage geleverd van € 14,8 miljoen aan de subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg onverzekerden. Het doel van deze subsidieregeling is het wegnemen van belemmeringen voor het verstrekken van medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerde personen, waaronder ook personen met verward gedrag. Circa € 8 miljoen is beschikbaar op artikel 1 Volksgezondheid voor de uitvoering van het actieprogramma personen met verward gedrag door ZonMW om gemeentelijke projecten en initiatieven te faciliteren die bijdragen aan het realiseren van een regionale sluitende aanpak voor personen met verward gedrag, de inrichting van regionale meldpunten, de inzet van ggz-expertise in de wijk en flexibele inzet van zorg en begeleiding en pilots met vervoer van personen met verward gedrag door regionale ambulancevoorzieningen Daarnaast is er € 4,5 miljoen beschikbaar voor de inzet van het vervoer van personen met verward gedrag (psycholances) dat wordt gefinancierd vanuit de premiemiddelen.

Voor suïcidepreventie is in 2021 in € 14,3 miljoen beschikbaar.

Hiervan is € 4,8 miljoen beschikbaar voor de uitvoering van de doelstellingen en activiteiten van een nieuwe landelijke agenda suïcidepreventie (2021-2025). Deze agenda baseert zich op de eerdere agenda's, maar vooral op recente kennis en voorbeelden van effectieve suïcidepreventie. In totaal is hiervoor in de jaren 2021-2025 jaarlijks € 4,8 miljoen beschikbaar gesteld. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de motie Voordewind c.s. (TK 32 793, nr. 466).

De overige middelen zijn bedoeld voor:
- het verlenen van concrete hulp en interventies als ook voor de verspreiding van kennis via voorlichting, bewustwording en advisering over het terugdringen van suïcide;

- het realiseren van een lokale aanpak binnen zeven regio's om het aantal suïcides terug te dringen.

De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) is op 1 januari 2020 in werking getreden. Voor de het ondersteunen van de afronding van de implementatie en de uitvoering van de wet is structureel € 3,7 miljoen beschikbaar. De middelen zijn onder andere beschikbaar voor het ketenprogramma Wvggz, de wetsevaluatie en het ontwikkelen en beheren van een informatiestandaard voor gegevensuitwisseling in de keten.

Voor vertrouwenspersonen in de ggz is in 2021 € 9 miljoen beschikbaar. Deze middelen maken het mogelijk dat er in de ggz een beroep kan worden gedaan op de patiëntvertrouwenspersoon (pvp) en de familievertrouwenspersoon (fvp). Met ingang van 2020 hebben de werkzaamheden van de pvp en fvp hun wettelijke basis in de wet verplichte ggz.

Eerstelijnszorg
VWS stelt in 2021 € 71,3 miljoen beschikbaar voor het verstrekken van subsidies ter bevordering van de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de eerstelijnszorg.

Voor de uitvoering van de bestuurlijke afspraken paramedische zorg is voor de periode 2019–2022 in totaal € 15 miljoen beschikbaar. Van dit bedrag zal € 10 miljoen worden weggezet via ZonMW voor het bevorderen van kwaliteit (zorgstandaarden en richtlijnen), transparantie, kennis en onderzoek. De overige € 5 miljoen worden ingezet voor het verbeteren van de informatievoorziening voor de patiënt, het verhogen van de organisatiegraad in de sector en digitalisering.

Voor de uitvoering van het hoofdlijnenakkoord wijkverpleging is voor de periode 2019–2022 jaarlijks € 5 miljoen beschikbaar. Van dit bedrag zal jaarlijks € 2 miljoen worden ingezet voor realisatie en uitbreiding van het richtlijnenprogramma wijkverpleging inclusief patiëntenparticipatie.

Daarnaast stelt VWS voor de HLA-periode € 60 miljoen beschikbaar voor het verstrekken van subsidies ten behoeve van investeringen in de wijkverpleging. De subsidieregeling is in 2020 in samenspraak met de HLA partijen uitgewerkt. De middelen worden rechtstreeks aan zorgaanbieders en/of zorgprofessionals beschikbaar gesteld. De regeling dient bij te dragen aan het kwalitatief verbeteren van de (organisatie van) zorg en het bevorderen van de gezondheid en zelfredzaamheid van cliënten in de eigen (woon- en leef) omgeving. Zeggenschap voor zorgprofessionals dient geborgd te zijn evenals aandacht voor vroeg signalering en preventie.

Lichaamsmateriaal
VWS stelt in 2021 € 24,9 miljoen beschikbaar voor het verstrekken van subsidies Lichaamsmateriaal. Het is voor activiteiten rond donatie waarvoor de Nederlandse Transplantatiestichting (€ 14 miljoen) en ziekenhuizen (€ 4,7 miljoen) binnen de zeven orgaandonatieregio's (Groningen, Nijmegen, Maastricht, Utrecht, Amsterdam, Leiden en Rotterdam) subsidies ontvangen. Doel van deze subsidies is burgers naar behoefte te informeren over orgaandonatie, het proces rond orgaan- en weefseldonatie kwalitatief en logistiek zo goed mogelijk vorm te geven en te zorgen voor een goed ondersteunend proces rond orgaan- en weefseldonatie in ziekenhuizen.

Voor de periode 2021 tot en met 2030 wordt jaarlijks een bedrag van € 1,5 miljoen geraamd voor een onderzoeksprogramma voor regeneratieve geneeskunde (Regmed). Dit bedrag zal naar het ministerie van EZK worden overgeboekt die penvoerder voor dit programma zal zijn.

Voor pilotstudies om te onderzoeken of perfusie van organen bijdraagt aan een grotere geschiktheid en grotere slagingskans voor transplantatie ontvangen een aantal academische centra sinds een aantal jaren subsidies van in totaal € 2,7 miljoen. De resultaten van de pilots lijken positief. Het voornemen bestaat om na afronding van de pilots deze op te nemen in de reguliere financiering van de zorg.

Medische producten
Voor subsidies Medische producten is € 113,3 miljoen beschikbaar in 2021. Hier worden subsidies geraamd rond medicatieoverdracht, een VIPP-regeling Farmacie, onafhankelijke informatie over geneesmiddelen aan zorgverleners, informatievoorziening voor gebruikers van hulpmiddelen en de beschikbaarheid van medische radio-isotopen.

Opdrachten

Curatieve geestelijke gezondheidszorg
In 2021 is € 4,9 miljoen beschikbaar voor het uitvoeren van opdrachten ter bevordering van de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid in de geestelijke curatieve gezondheidszorg, waaronder € 2,1 miljoen voor het opzetten en de exploitatie van een landelijk meldnummer personen met verward gedrag en € 2,3 miljoen voor campagnes gericht op depressie, stigmatisering en LHBTI.

Lichaamsmateriaal
Dit betreft onder meer de kosten geraamd voor de publieksvoorlichting rond orgaandonatie. In 2021 zal deze in het teken staan van de nieuwe Donorwet. Specifieke aandacht gaat uit naar doelgroepen waaronder die met beperkte gezondheidsvaardigheden, die moeite ervaren om informatie en kennis over gezondheid te verkrijgen en toe te passen. In 2021 is hiervoor € 2 miljoen beschikbaar.

Medische producten
Voor de inkoop van medische hulpmiddelen is 2021 een bedrag beschikbaar van € 29,3 miljoen. Hiervan is een bedrag van € 25 miljoen beschikbaar voor de inkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen en testmaterialen en de kosten die hiermee samenhangen zoals transportkosten en facilitaire kosten zoals gemaakt door het Landelijk coördinatiecentrum hulpmiddelen.

De overige middelen zijn bedoeld voor diverse opdrachten op het gebied van informatievoorziening over het voorschrijven van geneesmiddelen, een internationaal onderzoeksprogramma (Gard-P) voor de ontwikkeling van nieuwe antibiotica en diverse onderzoeken op het gebied van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen,de Stichting Farmaceutische Kengetallen, het Zorginstituut voor registers geneesmiddelen en het RIVM voor een onderzoek naar implantaten.

Bijdrage aan agentschappen

aCBG
Het agentschap College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (aCBG) ontvangt een bijdrage (€ 1,1 miljoen) om de informatie over geneesmiddelen voor patiënten op een begrijpelijke wijze te ontsluiten. Daarnaast ontvangt aCGB een bijdrage (€ 2,2 miljoen) voor de internationale samenwerking met verschillende nieuwere EU-lidstaten als gevolg van afspraken die zijn gemaakt bij de komst van het Europese Geneesmiddelen Agentschap (EMA).

CIBG
Hier worden de bijdragen geraamd voor onder meer het Donorregister (€ 4,9 miljoen), het uitvoeren van de Wet op de Geneesmiddelenprijzen (WGP) en het Geneesmiddelenvergoedingensysteem (€ 3,3 miljoen) en het verlenen van vergunningen en ontheffingen (€ 2,7 miljoen). Daarnaast voert het CIBG onder meer taken uit in het kader van het implantatenregister, vergunningen en ontheffingen.

3. Ondersteuning van het zorgstelsel
Subsidies

Subsidieregeling Veelbelovende Zorg Sneller bij de Patiënt
De uitvoering van de subsidieregeling Veelbelovende Zorg Sneller bij de Patiënt ligt bij het Zorginstituut in samenwerking met ZonMw. De nieuwe regeling is ter vervanging van de regeling voor de voorwaardelijke pakkettoelating. Het doel van de subsidieregeling is dat innovaties voor de patiënt op een veilige wijze én sneller dan voorheen in het basispakket kunnen stromen, en dat we beter inzicht krijgen in de (kosten)effectiviteit van deze veelbelovende innovatieve interventies. Tevens is de regeling bedoeld om kleinere partijen beter te ondersteunen met het doen van onderzoek. In 2021 is een bedrag van € 37,8 miljoen beschikbaar.

Subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg onverzekerden
Het doel van deze subsidie is het wegnemen van financiële belemmeringen voor het verstrekken van medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerde personen, waaronder dak- en thuislozen en personen met verward gedrag. De kosten worden met name gemaakt bij ggz-zorg en ziekenhuizen. De uitgavenposten worden door de uitvoerder van de regeling (CAK) gemonitord. In 2021 is een bedrag van € 44,9 miljoen begroot.

Stichting klachten en geschillen zorgverzekeringen
De Stichting klachten en geschillen zorgverzekeringen (SKGZ) ontvangt voor het project Zorgverzekeringslijn een instellingssubsidie. De activiteiten van de Zorgverzekeringslijn voorzien in informatie en advies over de zorgverzekering, de verzekeringsplicht, wat te doen bij betalingsproblemen of onverzekerdheid en biedt zo nodig en gewenst een doorverwijzing naar lokaal welzijnswerk of schuldbemiddeling. In 2021 zal de Zorgverzekeringslijn ook gemeenten actief informeren over de geleerde lessen van gemeenten die actief aan de slag zijn gegaan met de lijst wanbetalers zorgpremie van het CAK. In 2021 is € 1,3 miljoen beschikbaar voor de SKGZ.

Medisch-specialistische zorg
VWS stelt in 2021 € 43,8 miljoen beschikbaar voor het verstrekken van subsidies ter ondersteuning van het zorgstelsel ten behoeve van de medisch-specialistische zorg.

Voor het ontsluiten van patiëntgegevens in de medisch-specialistische zorg en de uitwisseling tussen instellingen onderling is er de periode 2020-2023 in totaal € 75 miljoen beschikbaar voor ziekenhuizen, universitair medische centra en overige instellingen voor medisch specialistische zorg (VIPP programma voor de MSZ). De uitgaven in 2021 worden geraamd op € 27 miljoen.

Om ervoor te zorgen dat ook in de geboortezorg patiënten veilig en digitaal kunnen beschikken over hun gestandaardiseerde medische gegevens in een persoonlijke gezondheidsomgeving en alle betrokken zorgverleners optimaal zijn geïnformeerd is in de periode 2019-2023 € 15 miljoen beschikbaar (Babyconnect). De uitgaven in 2021 worden geraamd op € 4,4 miljoen.

Bij de invoering van integrale tarieven in de MSZ is een subsidieregeling ingesteld om de financiële belemmeringen voor vrijgevestigde medisch specialisten bij een overstap naar loondienst te verminderen. Daarnaast zijn er middelen beschikbaar die zijn toegekend in het kader van het regeerakkoord om de gelijkgerichtheid in ziekenhuizen te bevorderen. De uitgaven voor de subsidieregeling en het bevorderen van gelijkgerichtheid in 2021 worden geraamd op € 8,7 miljoen.

Curatieve geestelijke gezondheidszorg
VWS stelt in 2021 € 11,6 miljoen beschikbaar voor het verstrekken van subsidies ter ondersteuning van het zorgstelsel ten behoeve van de curatieve geestelijke gezondheidszorg.

In de nieuwe afspraken aanpak wachttijden ggz (Kamerstukken II 2016/17, 25424, nr. 369) is afgesproken om de inzet van e-health in de ggz te stimuleren en te investeren in de informatievoorziening, waaronder een verbeterde uitwisseling tussen zorgverleners en hun patiënten. Dit draagt eraan bij dat de patiënt veilig en gestandaardiseerd over zijn medische gegevens kan beschikken in een persoonlijke gezondheidsomgeving en kan kiezen met welke zorgverleners hij deze wil delen. De inzet van e-health is belangrijk om patiënten meer steun te kunnen bieden als zij op de wachtlijst staan, en ervoor te zorgen dat de patiënt eerder bij de juiste zorgverlener terecht kan. Hierdoor kan er doelmatiger worden behandeld wat op termijn bijdraagt aan kortere wachttijden. Hiervoor is in de periode 2018–2021 in totaal € 50 miljoen beschikbaar.

In het kader van de uitvoering van het hoofdlijnenakkoord geestelijke gezondheidszorg is gedurende de looptijd van het akkoord (2019–2022) jaarlijks € 2 miljoen beschikbaar voor projecten gericht op destigmatisering en zelfmanagement en herstel.
In het hoofdlijnenakkoord 2019–2022 hebben partijen afgesproken dat het Onderzoeksprogramma ggz bij ZonMW wederom gedurende de looptijd van het akkoord bestendigd wordt met jaarlijks € 5 miljoen. Belangrijke thema's binnen het programma zijn vroege herkenning en behandeling en gepersonaliseerde zorg, en het stimuleren van kwaliteit en doelmatigheid. Gedurende de looptijd worden verdere inhoudelijke prioriteiten gesteld in afstemming met de ggz-partijen van de Agenda voor gepast gebruik en transparantie.

Eerstelijnszorg
VWS stelt in 2021 € 10,1 miljoen beschikbaar voor het verstrekken van subsidies ter ondersteuning van het zorgstelsel ten behoeve van de eerstelijnszorg.

Voor de uitvoering van het hoofdlijnenakkoord huisartsenzorg zijn de volgende middelen gereserveerd:
- voor het programma OPEN ten behoeve van het ontsluiten van patiëntengegevens uit eerstelijnszorg is gedurende de periode 2019-2022 € 27,6 miljoen beschikbaar. In 2021 zijn de uitgaven geraamd op € 6,6 miljoen.
- het NHG heeft de Nationale Onderzoeksagenda Huisartsgeneeskunde opgesteld. Voor deze onderzoeksagenda wordt voor de looptijd van dit akkoord jaarlijks € 2 miljoen extra beschikbaar gesteld via een programma van ZonMw.
- voor de uitvoering van landelijke projecten die ondersteunend zijn aan de afspraken in dit akkoord is jaarlijks een bedrag van maximaal € 1 miljoen beschikbaar uit het budgettair kader huisartsenzorg. Alle ondertekenaars van dit akkoord kunnen projectvoorstellen aandragen en gezamenlijk wordt besloten over de inzet van de middelen.

Bekostiging

Rijksbijdrage Zorgverzekeringsfonds voor financiering van verzekerden 18-
Kinderen tot achttien jaar betalen geen nominale premie Zvw. De rijksbijdrage Zorgverzekeringsfonds (circa € 2,8 miljard) voorziet in de financiering van deze premie.

Zorg aan illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen
Zorgaanbieders kunnen een bijdrage vragen aan het CAK als zij medisch noodzakelijke zorg hebben verleend aan illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen en de kosten daarvan niet of niet volledig verhaalbaar blijken op de patiënt. Zorgaanbieders kunnen in aanmerking komen voor compensatie uit collectieve middelen onder in de wet (Zvw, art. 122a) gestelde voorwaarden. In 2021 is € 38,5 miljoen beschikbaar voor de regeling. De uitvoeringskosten van deze regeling zijn opgenomen in artikel 4 Zorgbreed beleid.

Inkomensoverdrachten

Overgangsrecht FLO/VUT-ouderenregeling
Bij de afschaffing van de regelingen rond Functioneel Leeftijdsontslag/Vervoegde Uittreding (FLO/VUT) zijn afspraken gemaakt over de vergoeding van het overgangsrecht ouderenregelingen voor de verschillende diensten om de continuïteit van ambulancezorg te garanderen en om een ongelijk speelveld tussen de verschillende soorten ambulancediensten (publiek, B3 en particulier) te voorkomen. De kosten van het overgangsrecht zijn in de tarieven voor de ambulancediensten verwerkt. Met de ambulancediensten is een overeenkomst gesloten, waarin is geregeld dat een groot deel van de kosten bij VWS gedeclareerd kan worden. Om verschillen in de tariefstelling ten gevolge van de ouderenregelingen te voorkomen, is ervoor gekozen de betalingen van alle drie deze regelingen via de begroting van VWS te laten verlopen. In 2021 is hiervoor een bedrag beschikbaar van € 11,1 miljoen.

Opdrachten

Risicoverevening
In 2021 worden er in het kader van de risicoverevening diverse onderzoeken verricht. Het onderzoeksprogramma wordt jaarlijks besproken met de Werkgroep Ontwikkeling Risicoverevening (WOR). Het accent van het onderzoek ligt op onderhoud van het vereveningsmodel en aansluiting op mogelijke nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld een wijziging in de bekostiging of nieuwe databronnen. De komende jaren zal de uitbraak van COVID-19 grote impact hebben op de databestanden en daarmee op de berekeningen van het vereveningsmodel. Hier wordt in het komende onderzoeksprogramma rekening mee gehouden. In 2021 is € 2 miljoen beschikbaar voor het onderzoeksprogramma.

Bijdragen aan agentschappen

CJIB: onverzekerden en wanbetalers
Het kabinet vindt het ongewenst dat mensen zich aan de solidariteit van de Zorgverzekeringswet onttrekken door zich niet te verzekeren. Op grond van de Wet opsporing en verzekering onverzekerden zorgverzekering (Wet Ovoz) worden onverzekerde verzekeringsplichtigen actief opgespoord. Die opsporing vindt plaats door het CAK in samenwerking met de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Bij niet nakomen van de verzekeringsplicht kan tot twee keer een bestuursrechtelijke boete worden opgelegd. Inning van de bestuurlijke boetes vindt plaats door het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB). De uitvoeringskosten van het CAK (opgenomen in artikel 4 Zorgbreed beleid), de SVB en het CJIB worden door VWS betaald. In 2021 is € 10,6 miljoen beschikbaar voor het CJIB.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

SVB: Onverzekerden
Op grond van de Wet opsporing en verzekering onverzekerden zorgverzekering (Wet Ovoz) worden onverzekerde verzekeringsplichtigen actief opgespoord. Die opsporing vindt plaats door het CAK in samenwerking met de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Bij niet nakomen van de verzekeringsplicht kan tot twee keer een bestuursrechtelijke boete worden opgelegd. Inning van de bestuurlijke boetes vindt plaats door het Centraal Justitieel Incasso Bureau. De uitvoerings-kosten van de SVB worden door VWS betaald. In 2021 is € 3,9 miljoen beschikbaar voor de SVB.

Ontvangsten
Voor 2021 worden de totale ontvangsten op dit artikel geraamd op € 10 miljoen. De ontvangsten hebben hoofdzakelijk betrekking op afrekening van eerder verstrekte subsidievoorschotten en de afrekening van de uitvoeringskosten in het kader van de aanpak van zowel wanbetalers als onverzekerden.

3.3 Artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning

A. Algemene doelstelling

Een stelsel voor maatschappelijke ondersteuning en langdurige zorg dat: 1. ieder mens in staat stelt om zijn leven zo lang mogelijk zelf in te vullen en 2. – wanneer dit nodig is – thuis of in een instelling kwalitatief goede ondersteuning en zorg biedt. Daarbij worden ondersteuning en zorg geboden aansluitend op informele vormen van hulp. De complexiteit van de zorgvraag en de weerbaarheid van de burger staan centraal bij het bieden van passende zorg. Er wordt gestreefd naar welbevinden en een afname van de afhankelijkheid van ondersteuning en zorg. Dit alles tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De minister is verantwoordelijk voor een effectief en efficiënt werkend systeem van langdurige zorg en maatschappelijke ondersteuning in Nederland. Mensen die het nodig hebben moeten zorg op maat en van goede kwaliteit krijgen. Gemeenten dragen zorg voor de ondersteuning via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Voor mensen met een blijvende behoefte aan permanent toezicht en die 24 uur per dag zorg in de nabijheid nodig hebben, is zorg vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) beschikbaar. De minister is verantwoordelijk voor:

Stimuleren: en uitvoeren van betreffende wetten en vernieuwing in de maatschappelijke ondersteuning en de langdurige zorg. Stimuleren van de ontwikkeling en verspreiding van kennis en initiatieven om de kwaliteit en het innoverend vermogen van de ondersteuning en zorg te versterken.

Financieren: van de Wmo en Wlz, en van partijen die een belangrijke rol vervullen binnen het stelsel.

Regisseren: vaststellen van de wettelijke kaders, het houden van interbestuurlijk toezicht en monitoren en evalueren van de Wmo en Wlz.

C. Beleidswijzigingen

Programma Eén tegen eenzaamheid
De doelstelling van het programma Eén tegen eenzaamheid is het signaleren en bespreekbaar maken alsmede het doorbreken en duurzaam aanpakken van eenzaamheid teneinde de trend van eenzaamheid onder ouderen te doorbreken. De lokale coalities bij gemeenten breiden zich verder uit en de ondersteuning daarvan zal met de adviseurs van het Centrum tegen eenzaamheid gericht zijn op het onderhouden van het netwerk. Het ministerie speelt hierbij een inspirerende rol. In juni 2021 komen de nieuwe cijfers van de gezondheidsmonitor waarmee inzichtelijk wordt wat de staat van eenzaamheid is per wijk, gemeente en op landelijk niveau. Met de praktijkkennis die is opgedaan zal worden bezien hoe lokaal beleid verder kan worden versterkt. Het actieprogramma loopt tot eind 2021 en zal dit jaar vooral ook gericht zijn op het borgen van kennis en het doorzetten van de gezamenlijke beweging op eenzaamheid. Onze inzet verschuift hiermee van agenderen naar het stimuleren van acties die helpen om de eenzaamheid te bestrijden.

Programma Onbeperkt meedoen
Het programma Onbeperkt meedoen geeft in de periode 2018–2021 een gerichte impuls aan de uitvoering van het VN-verdrag voor mensen met een handicap. Dit programma wordt samen met maatschappelijke organisaties, bedrijven, ministeries (OCW, SZW, BZK en I&W) en gemeenten uitgevoerd. 2021 is het laatste jaar van het programma. Een aantal activiteiten zal worden afgerond in 2021. Zo lopen de projecten van de VNG, waarmee een impuls wordt gegeven aan de lokale inclusie-agenda's van gemeenten en de sectorplannen van VNO-NCW/MKB-Nederland voor toegankelijke winkelgebiden eind 2021 af. In 2021 zullen bij de Tweede Kamerverkiezingen de eerste resultaten zichtbaar worden van het Actieplan toegankelijk stemmen dat in maart 2020 is gelanceerd. Andere activiteiten, zoals de verbetering van de overgang van school naar werk, het werken aan inclusiever onderwijs, en ondersteuning van initiatieven die mensen helpen bij het reizen met het openbaar vervoer lopen ook in 2021 door. Door Nivel zijn er indicatoren gemaakt die inzicht geven in het programma en deze richten zich op drie clusters: 1. de feitelijke participatie van mensen op negen domeinen, 2. in welke mate mensen de mogelijkheid hebben om te participeren zoals zij dat willen en zoals dat bij hen past en 3. de participatie op onderdelen van het leven die voor mensen zelf belangrijk zijn.

Actieagenda schadelijke Praktijken
Binnen het programma Geweld hoort nergens thuis wordt gewerkt aan verbeteringen rondom de vrouwenopvang, Veilig Thuis, ouderenmishandeling en partnergeweld. Een nadere uitwerking van dit programma is de actieagenda Schadelijke Praktijken, die op 18 februari 2020 door de minister van VWS en de minister voor Rechtsbescherming, mede namens de ministers van SZW, OCW en Buitenlandse Zaken, aangeboden is aan de Tweede Kamer. Binnen dit progamma is VWS opdrachtgever voor het doen van onderzoek. In de actieagenda zijn maatregelen opgenomen voor het eerder en beter in beeld brengen en het stoppen en duurzaam oplossen van vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en achterlating en eergerelateerd geweld. Een voorbeeld daarvan is een maatregel om het uitvoeren van maagdenvliesheristeloperaties te stoppen. Voor de uitvoering van de actieagenda is € 10 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten voor de jaren 2020 en 2021.

Opvolging commissie Dannenberg
Met de meerjarenagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang worden partijen op lokaal en regionaal niveau ondersteund bij het realiseren van een versnelling in de implementatie van het advies van de commissie Dannenberg. Kern van dit advies in dat gemeenten en partijen toewerken naar sociale inclusie. Dit houdt in dat begeleiding en ondersteuning zoveel mogelijk in gewone woningen en wijken, in de eigen sociale omgeving van mensen, moet gebeuren en gericht moet zijn op herstel. Conform het advies van de commissie Dannenberg worden alle gemeenten verantwoordelijk voor beschermd wonen. Deze zogenoemde doordecentralisatie vindt stapsgewijs plaats. In 2022 wordt een deel van de middelen voor het eerst objectief verdeeld.

Aanpak dakloosheid
De brede aanpak van dak- en thuisloosheid en het Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren vormen een nadere uitwerking van de meerjarenagenda ten aanzien van dakloosheid. Het Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren richt zich daarbij op een specifieke groep dakloze mensen (namelijk de jongeren van 18-27 jaar). Met de brede aanpak dak- en thuisloosheid wordt in de periode medio 2020–2021 extra ingezet op een

forse vermindering van het huidige aantal dak- en thuisloze mensen. De aanpak is erop gericht om dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk te voorkomen en om dak- en thuisloze mensen zo snel mogelijk toe te leiden naar een passende woonplek met maatwerk begeleiding. De gezamenlijke ambitie is dat uiterlijk eind 2021, 10.000 extra woonplekken zijn gerealiseerd voor dak- en thuisloze mensen. In de tweede helft van 2020 starten 21 van de 43 centrumgemeenten maatschappelijke opvang en beschermd wonen met het nemen van extra maatregelen. De verwachting is dat in 2021 de overige 22 centrumgemeenten starten met de uitvoering van hun regionale plannen. Voor de uitvoering van de plannen stelt het kabinet tot eind 2021, € 200 miljoen extra ter beschikking (Kamerstukken II 2019/20, 29325, nr. 119). Gemeenten worden verder vanuit het Rijk ondersteund op het gebied van preventie (o.a. aanpak van schulden), vernieuwing van de opvang en wonen met begeleiding. Het ondersteuningsaanbod bestaat o.a. uit een Preventie Alliantie en een Platform Woonplek dat publieke en private samenwerking stimuleert. Om de regionale samenwerking te stimuleren, ontvangen regiogemeenten ook financiële middelen voor de brede aanpak van dak- en thuisloosheid.

Het actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren (Kamerstukken II 2018/19, 29325, nr. 97) beoogt in de periode 2019–2021 een forse vermindering van het huidige aantal dak- en thuisloze jongeren en het voorkomen van nieuwe instroom. Het uitgangspunt is dat elke dak- en thuisloze jongere er één te veel is. In veertien gemeenten lopen pilots waarbij wordt gestreefd naar 100% terugdringing. Deze zijn door VWS geïnitieerd. Succesvolle acties worden gebundeld, zodat alle gemeenten in staat worden gesteld van de opgedane lessen te leren en zelf toe te passen. Daarnaast wordt maatwerk advisering geboden aan gemeenten ten aanzien van de terugdringing van dak- en thuisloosheid onder jongeren en worden verschillende type stakeholders gestimuleerd om bij te dragen aan het gezamenlijk werken aan betere ondersteuning van en hulp aan deze jongeren. VWS heeft hier vooral een coördinerene en initiërende rol.

Toegang tot de Wlz voor mensen met een psychische stoornis.
In juli 2019 heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel Toegang tot de Wlz voor mensen met een psychische stoornis aanvaard[11]. Conform de eerdere verwachting zullen ca. 9.000 cliënten vanuit de Wmo en Zvw op 1 januari 2021 overgaan naar de Wlz.

In 2021 zal het accent liggen op de monitoring van de uitkomsten van het implementatieproces met CIZ, Zorgaanbieders en ZN. Hierbij wordt bezien of de overgang voor de cliënten adequaat is verlopen. Het gaat hierbij om het aantal cliënten dat daadwerkelijk is overgegaan (indicatiebesluiten CIZ) en de contracten die zijn afgesloten tussen zorgaanbieders en zorgkantoren. Ook zal worden bezien of het conform de doelstelling is gelukt om te voorkomen dat cliënten moeten verhuizen.

Wachtlijsten verpleeghuizen
Vanaf 2019 is er sprake van een toenemende groei van het aantal cliënten dat op en wachtlijst staat om in een verpleeghuis terecht te kunnen. In het voorjaar van 2020 heeft de Tweede Kamer aangedrongen op een concrete aanpak van de wachtlijstproblematiek. In reactie daarop is door de Minister

[11] Kamerstuk 35 146; Handelingen II 2018/19, nr. 100, item 30

van VWS een actieplan opgesteld en zijn door ZN, Actiz, NZa, CIZ, Zorginstituut en TNO, acties in gang gezet. In de zomer van 2020 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang van deze acties.

Eind 2020 zijn ook de regioplannen per zorgkantoor gereed en zal op basis van de aangepaste wachtlijstregistratie de zorgbemiddeling meer gericht worden ingezet door de zorgkantoren en de zorgaanbieders. Tevens kan in 2021 een verbinding worden gelegd met de activiteiten van de Taskforce wonen en zorg. De Taskforce ondersteunt gemeenten bij het formuleren van een lokale visie op wonen en zorg voor ouderen en het maken van afspraken om te kunnen voldoen aan de ondersteuningsvraag op het gebied van wonen en zorg van ouderen op de middellange termijn. Hierdoor kan capaciteit van verpleeghuizen op de middellange termijn worden vergroot en kan de omvang van de wachtlijst verpleeghuizen worden beperkt.

Dementie
In 2021 maken we een start met de uitvoering van de Nationale Dementiestrategie 2021-2030[12], de opvolger van het Deltaplan Dementie[13]. Onderdeel van deze strategie is wetenschappelijk onderzoek, met als ultiem doel een wereld zonder dementie. Om dit ultieme doel te bereiken willen we de komende jaren duidelijke stappen zetten op weg naar mogelijkheden om het risico op dementie te verminderen en werken aan behandeling en genezing van verschillende vormen van dementie. Daarnaast willen we met onderzoek een bijdrage leveren aan missie IV van de topsector LSH[14]: in 2030 is de kwaliteit van leven van mensen met dementie met 25% toegenomen.

ZonMw gaat, in vervolg op het onderzoeksprogramma Memorabel[15], van 2021 tot 2030 een dementieonderzoeksprogramma uitvoeren. Dit programma gaat meer focus en synergie binnen het dementieonderzoek realiseren. Dit bereiken we onder andere door baanbrekend onderzoek te financieren van topcentra die zich de afgelopen jaren hebben gespecialiseerd. En door het financieren van consortia waarin diverse disciplines samenwerken. Dit onderzoeksprogramma werkt nauw samen met de nog nader vorm te geven andere onderdelen van de dementiestrategie die gericht zijn op meedoen in de samenleving en verbetering van ondersteuning en zorg.

Voor het onderzoek is in 2021 € 10 miljoen beschikbaar. Dit bedrag zal met € 2 miljoen per jaar stijgen tot een jaarlijks bedrag van € 16 miljoen vanaf 2024.

---

[12] Kamerstukken II 2019/20, 25 424, nr. 491
[13] Kamerstukken II 2012/13, 25 424, nr. 203
[14] Kamerstukken II 2019/20, 33 009, nr. 81
[15] https://www.zonmw.nl/nl/over-zonmw/ehealth-en-ict-in-de-zorg/programmas/programma-detail/memorabel/

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 14 Tabel Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 (bedragen x € 1.000)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	**8.287.933**	**6.831.340**	**11.513.176**	**13.907.003**	**14.921.941**	**16.195.912**	**16.807.514**
Uitgaven	**6.110.787**	**10.162.314**	**11.389.116**	**13.739.543**	**14.921.941**	**16.195.912**	**17.314.614**
waarvan juridisch verplicht			99,9%				
1. Participatie en zelfredzaamheid van mensen met beperkingen							
Subsidies (regelingen)	**38.092**	**170.310**	**56.253**	**37.316**	**26.289**	**22.693**	**20.687**
Toegang tot zorg en ondersteuning	0	12.737	13.780	5.425	5.413	5.405	3.403
Passende zorg en levensbrede ondersteuning	0	45.927	23.448	14.218	7.836	4.221	4.220
Inclusieve samenleving	0	14.014	6.236	5.419	5.022	4.941	4.940
Kennis en informatiebeleid	0	9.665	10.974	9.916	7.494	7.483	7.481
Overige	38.092	87.967	1.815	2.338	524	643	643
Opdrachten	**80.829**	**87.313**	**85.771**	**82.391**	**82.153**	**82.261**	**84.298**
Bovenregionaal gehandicaptenvervoer	63.679	60.193	61.204	60.724	60.600	60.512	60.499
Toegang tot zorg en ondersteuning	0	809	1.780	1.751	1.738	1.729	1.728
Passende zorg en levensbrede ondersteuning	0	5.303	3.005	1.442	951	950	949
Inclusiviteit	0	9.153	5.076	5.249	4.732	4.890	4.889
Kennis, informatie en innovatiebeleid	0	1.525	1.525	1.525	1.525	1.525	1.525
Aanbesteden Sociaal Domein	0	3.316	3.495	0	0	0	0
Overige	17.150	7.014	9.686	11.700	12.607	12.655	14.708
Bijdrage aan agentschappen	**0**	**4.256**	**4.300**	**4.300**	**4.300**	**4.300**	**4.300**
Overige	0	4.256	4.300	4.300	4.300	4.300	4.300
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**7.531**	**13.737**	**13.714**	**12.826**	**12.799**	**12.781**	**12.777**
Doventolkvoorzieningen	7.531	13.737	13.714	12.826	12.799	12.781	12.777
Bijdrage aan medeoverheden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Storting/onttrekking begrotingsreserve	**28.400**	**28.634**	**29.108**	**0**	**0**	**0**	**0**
Stimulerings regeling wonen en zorg	28.400	28.634	29.108	0	0	0	0
2. Zorgdragen voor langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten							
Subsidies (regelingen)	**129.876**	**117.744**	**168.589**	**161.522**	**117.222**	**122.090**	**128.967**
Zorg merkbaar beter maken	89.563	53.531	84.254	83.693	58.285	61.350	67.552
Kennis, informatie en innovatiebeleid	2.167	22.015	41.013	32.637	13.236	13.539	14.214
Palliatieve zorg en ondersteuning	38.146	42.198	43.322	45.192	45.701	47.201	47.201
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Bekostiging	**5.660.000**	**9.566.500**	**10.889.200**	**13.339.200**	**14.576.300**	**15.847.900**	**16.959.100**
Bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK)	3.710.000	3.666.500	4.039.200	4.139.200	4.226.300	4.347.900	4.459.100
Bijdrage Wlz	1.950.000	5.900.000	6.850.000	9.200.000	10.350.000	11.500.000	12.500.000
Opdrachten	**35.051**	**39.773**	**18.132**	**8.996**	**8.943**	**8.545**	**8.543**
Zorgdragen voor langdurige zorg	35.051	39.773	18.132	8.996	8.943	8.545	8.543
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	**244**	**500**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige	244	500	0	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**130.764**	**133.547**	**124.049**	**92.992**	**93.935**	**95.342**	**95.942**
Uitvoeringskosten Sociale Verzekerings Bank	44.264	36.086	32.296	1.649	1.364	1.339	0
Uitvoeringskosten Centrum Indicatiestelling Zorg	86.500	97.461	91.753	91.343	92.571	94.003	95.942

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ontvangsten	**9.577**	**5.691**	**5.691**	**5.691**	**5.691**	**5.691**	**5.691**
Overige	9.577	5.691	5.691	5.691	5.691	5.691	5.691

Budgetflexibiliteit

Subsidies
Van het beschikbare budget van € 224,8 miljoen is 99,4% juridisch verplicht.

Bekostiging
Van het beschikbare budget van € 11,5 miljard is 100% juridisch verplicht.

Opdrachten
Van het beschikbare budget van € 103,9 miljoen is 93% reeds juridisch verplicht.

Bijdrage aan agentschappen
Van het beschikbare budget van € 4,3 miljoen is 100% juridisch verplicht.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's
Van het beschikbare budget van € 137,7 miljoen is 100% juridisch verplicht.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

1. Participatie en zelfredzaamheid van mensen met beperkingen

Kengetal: De participatie van mensen met een lichamelijke beperking, lichte of matige verstandelijke beperking, ouderen (≥ 65 jaar) en de algemene bevolking in 2019 (percentages)

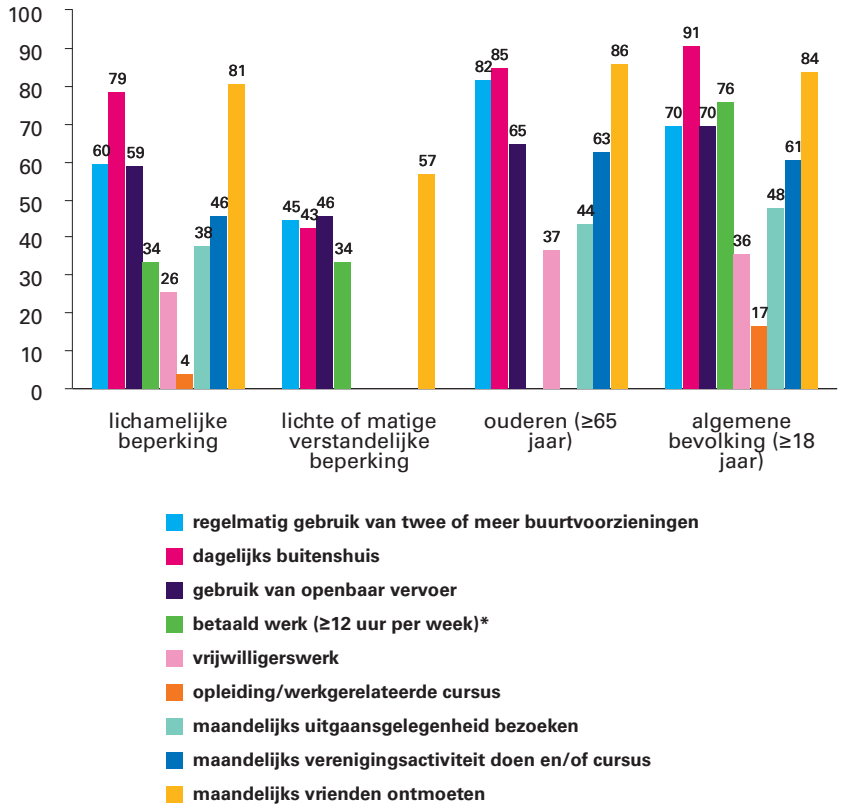

*< 65 jaar. Bij mensen met een verstandelijke beperking gaat het om (on)betaald werk, zowel 65-plus als 65-min.

Bron: notitie NIVEL Participatiecijfers 2009 – 2019

Bovenstaand kengetal geeft inzicht in de participatie van mensen met beperkingen, ouderen en de algemene bevolking op negen deelgebieden in 2019 op basis van de notitie NIVEL Participatiecijfers 2009–2019.

Kernbevindingen participatie 2009-2019
- De afgelopen 10 jaar laten zien dat de participatie stabiel is van mensen met een lichamelijke beperking of een verstandelijke beperking en van ouderen. De participatie van de algemene bevolking is afgenomen in deze periode.
- Mensen met een matige verstandelijke of ernstige lichamelijke beperking participeren in de periode 2009-2019 minder dan mensen met een minder ernstige beperking.

- Hoewel de participatie van de totale groep mensen met een lichamelijke beperking niet is veranderd in de periode 2009-2019, is er wel een afname in de participatie van mensen met een lichamelijke beperking in de leeftijd van 15-39 jaar. Er is geen afname in participatie in de algemene bevolking in dezelfde leeftijdsgroep. Dit is een indicatie dat de kloof tussen jongeren met en zonder beperking groter wordt.
- In bijna alle jaren participeren mannen met een lichamelijke beperking minder dan vrouwen. Ook gaan mannen niet mee in de stijgende trend in het doen van vrijwilligerswerk en het bezoeken van uitgaansgelegenheden die we wel bij vrouwen met een lichamelijke beperking zien.
- Het percentage mensen met een verstandelijke beperking dat naar een dagactiviteitencentrum gaat is tussen 2009 en 2019 toegenomen.
- In de periode 2009-2019 zijn meer mensen met een lichamelijke beperking en meer ouderen uitgaansgelegenheden gaan bezoeken en zijn minder mensen gaan deelnemen aan verenigingsactiviteiten. Deze ontwikkelingen zijn ook te zien bij de algemene bevolking.
- Mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking participeerden in 2019 op alle gebieden minder dan de algemene bevolking, met name op het gebied van betaald werk.
- De participatie van ouderen (≥ 65 jaar) is in 2019 vergelijkbaar met die van de algemene bevolking.

Subsidies

Toegang tot zorg en ondersteuning
Deze post van € 13,8 miljoen bestaat uit subsidies voor onafhankelijke cliëntondersteuning, gratis Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en de Landelijke Luisterlijn (voorheen: dove tolkvoorziening en luisterend oor).

In juli 2018 is de aanpak cliëntondersteuning 2018–2021 naar de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstukken II 2017/18, 31476, nr. 22). De aanpak richt zich via verschillende activiteiten op de volgende opgaven (a) meer inzicht krijgen in de behoefte naar cliëntondersteuning, (b) het dichtbij organiseren van cliëntondersteuning, (c) het beter bekend maken onder cliënten en professionals van dit gratis recht, (d) het bevorderen van kwaliteit en deskundigheid van de ondersteuning, in bijzonder waar het gaat om specifieke groepen om deze beter te bedienen. Hiervoor is in 2021 € 8,1 miljoen beschikbaar.

Voor het verstrekken van een gratis VOG is in 2021 totaal € 7 miljoen beschikbaar, voor opdrachten en subsidies € 2,7 miljoen en voor bijdrage aan agentschappen € 4,3 miljoen. In het regeerakkoord is als ambitie opgenomen dat alle vrijwilligers, die werken met mensen in een afhankelijkheidssituatie, gratis een VOG kunnen aanvragen.

Het doel van de Landelijke Luisterlijn is dat personen in 2021 op ieder moment van de dag kosteloos en anoniem een telefonisch of elektronisch gesprek kunnen voeren over hun persoonlijke situatie en daarover advies kunnen krijgen. De functie van een luisterend oor is gecentraliseerd om dit voor iedereen mogelijk te maken. De Landelijke Luisterlijn voert de functie van het luisterend oor in Nederland al geruime tijd uit. In 2020 is € 5,2 miljoen beschikbaar ten behoeve van de financiering van de Landelijke luisterlijn.

Passende zorg en levensbrede ondersteuning
Deze post bestaat uit subsidie voor MantelzorgNL, brede aanpak LVB, daklozen en zwerfjongeren, Stimulering e-health thuis, actieprogramma Schadelijke praktijken en opvang mensenhandel.

Voor MantelzorgNL is in 2021 een budget voor instellingssubsidie beschikbaar van € 2,5 miljoen vanwege hun kennis en activiteiten gericht op het versterken en verlichten van mantelzorgers en vrijwilligers. In het Regeerakkoord zijn middelen beschikbaar gesteld voor mensen met een lichtverstandelijke beperking (LVB) die steeds moeilijker aansluiting vinden in onze samenleving. In dit onderzoek is levensbreed gekeken naar de ondersteuning van mensen met een LVB. Mensen met een LVB waren betrokken bij het onderzoek. In 2021 is € 0,4 miljoen beschikbaar. Voor subsidies is € 0,9 miljoen beschikbaar. Tevens is er € 2,5 miljoen beschikbaar voor de actieagenda Schadelijke Traditionele Praktijken In de agenda zijn maatregelen opgenomen om vrouwelijke genitale verminking, huwelijks-dwang en eergerelateerd geweld eerder en beter in beeld te krijgen of te stoppen en duurzaam op te lossen. Vanaf 2021 zal worden bezien hoe de expertise voor schadelijke traditionele praktijken kan worden gebundeld.

De nieuwe Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) geeft een impuls aan de opschaling en borging van e-health-toepassingen die mensen thuis ondersteuning en zorg bieden. Het gaat hierbij om digitale toepassingen die de kwaliteit van leven van mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag verbeteren, die door de cliënt (of door zijn naasten) kan worden bediend dan wel (deels) in zijn directe omgeving wordt geplaatst. De ambitie van VWS is dat cliënten mede door het beschikbaar zijn en gebruik van e-health langer thuis kunnen blijven wonen. In 2021 is € 19,6 miljoen beschikbaar.

Inclusieve samenleving
De middelen voor de programma's onbeperkt meedoen en waardig ouder vallen onder deze post van in totaal € 11,4 miljoen (voor opdrachten en subsidies). Voor het programma onbeperkt meedoen is in 2021 € 3,2 miljoen beschikbaar en voor de Programma Eén tegen eenzaamheid en Langer thuis is in 2021 € 8,2 miljoen beschikbaar.

Kennis, informatie en innovatiebeleid
Deze post van € 10 miljoen bestaat uit de subsidies voor Movisie en de sociale werkplaatsen.

Voor het kennisinstituut Movisie is een subsidie budget van € 7,7 miljoen beschikbaar voor het verzamelen, verrijken, valideren en verspreiden van kennis voor de ondersteuning van gemeenten en instellingen ten behoeve van een adequate uitvoering van de Wmo 2015 en aanpalende terreinen. Voor 2021 is aan de verschillende Werkplaatsen Sociaal Domein € 3 miljoen gesubsidieerd. Dit zijn regionale samenwerkingsverbanden van gemeenten, instellingen, hogescholen en cliëntorganisaties, met als doel een goed functionerend en vraag gestuurd regionaal kennisnetwerk sociaal domein, waarin wordt gewerkt op basis van een door de betrokken partijen gedragen meerjarige kennisagenda.

Opdrachten

Bovenregionaal gehandicaptenvervoer (BRV)
Mensen met een mobiliteitsbeperking kunnen gebruik maken van het bovenregionaal sociaalrecreatief vervoer (ook bekend als Valys) per (deel)taxi (€ 61,2 miljoen in 2021). Over het geheel genomen geven de pashouders het reizen met het BRV een hoog waarderingscijfer (zie onderstaand overzicht).

Kengetal: Over het geheel genomen geven de pashouders het reizen met het BRV een hoog waarderingscijfer.

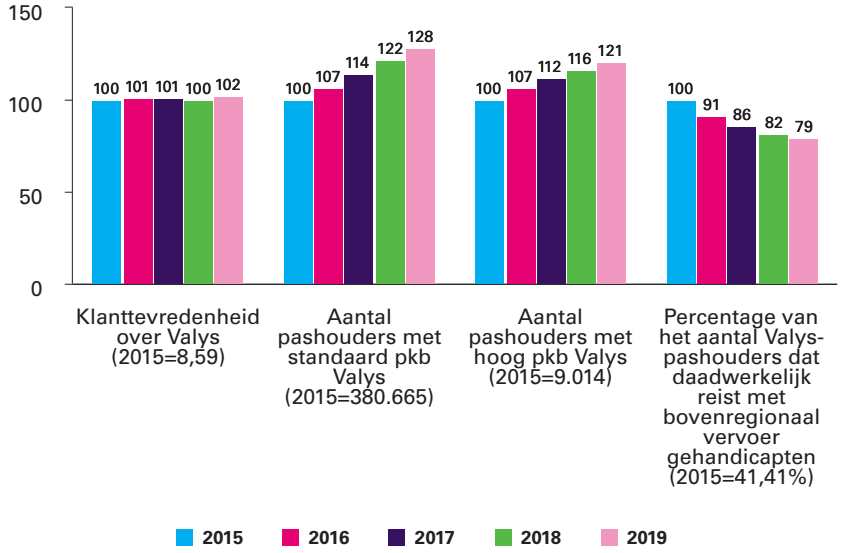

Passende zorg en levensbrede ondersteuning
Met het actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren (Kamerstukken II 2018/19, 29325, nr. 97) wordt in de periode 2020–2021 extra ingezet op een forse vermindering van het huidige aantal dak- en thuisloze jongeren en op voorkoming van nieuwe instroom. Voor opdrachten is € 1,6 miljoen beschikbaar. Tevens is voor de opvang van slachtoffers van mensenhandel in 2021 € 1,2 miljoen beschikbaar. Voor het beleid Geweld in afhankelijkheidsrelaties wordt het programma landelijk Netwerk Veilig Thuis en de publiekscampagne Veilig Thuis voortgezet. Hiervoor is € 3 miljoen beschikbaar.

Inclusieve samenleving
De middelen voor de programma's onbeperkt meedoen en waardig ouder vallen onder deze post van in totaal € 11,4 miljoen (voor opdrachten en subsidies). Voor het programma onbeperkt meedoen is in 2021 € 3,2 miljoen beschikbaar en voor de Programma Eén tegen eenzaamheid en Langer thuis is in 2021 € 8,2 miljoen beschikbaar.

Programma Inkoop en Aanbesteden Sociaal Domein
Voor het programma Inkoop en Aanbesteden Sociaal Domein (Kamerstukken II 2019/20, 34 477, nr. 67) is in 2021 een budget beschikbaar van € 3,5 miljoen. Dit programma bestaat uit een nationaal ondersteuningsprogramma dat gemeenten en (zorg)aanbieders ondersteunt bij de inkoop in

het sociaal domein zowel algemeen als met aanbod op maat, en de Europa Strategie met als hoofddoelen een evaluatie, die mogelijk leidt tot een aanpassing van de Europese aanbestedingsrichtlijn.

Nationaal ondersteuningsprogramma
Er is ongeveer € 1 miljoen beschikbaar voor de subsidie voor het inhuren van regio-adviseurs voor het gezamenlijke regioteam en bemensen van de helpdesk. Daarnaast worden onder andere opdrachten voor opleidingen (bijv. basisleergang Wmo 2015 en basisopleiding aanbieders, totaal ongeveer € 0,8 miljoen), uitvoering vertrouwelijke reviews van vraag van een gemeente (ongeveer € 0,4 miljoen, op basis van huidige opdracht 2020), handreikingen en andere producten vanuit de verschillende werkgroepen (bijv. dialoog, kwaliteit en transformatie, ongeveer € 0,3 miljoen), job rotation (ongeveer € 0,03 miljoen) en procesbegeleiding (ongeveer € 0,3 miljoen) uitgevoerd.

Wetgeving
In het kader van het wetsvoorstel maatschappelijk verantwoord inkopen Jeugdwet en Wmo2015 worden pilots georganiseerd met nieuwe wijzen van inkopen en in samenwerking met experts een handreiking ontwikkeld (ongeveer € 0,15 miljoen).

Europa Strategie
Er is ongeveer € 0,05 miljoen voor de Europa Strategie beschikbaar voor opleveren en implementeren van een strategiedocument in periode 2020/2021. Tot slot is ongeveer € 0,1 miljoen beschikbaar voor diverse opdrachten voor ondersteuning van de Europa Strategie.

Bijdragen aan agentschappen

Voor het verstrekken van een gratis VOG is in 2021 totaal € 7 miljoen beschikbaar (voor opdrachten en subsidies € 2,7 miljoen en voor bijdrage aan agentschappen € 4,3 miljoen). Voor de uitvoering van de regeling Gratis VOG is in 2021 € 4,3 miljoen beschikbaar voor de dienst Justis en het CIBG.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

Doventolkvoorziening
De tolkvoorziening voor mensen met een auditieve beperking wordt in het leefdomein geregeld door Tolkcontact. Mensen met een auditieve beperking hebben recht op 30 uur tolk in het leefdomein per jaar, voor bijvoorbeeld begrafenissen of doktersbezoek. Aanvullend kunnen meeruren worden aangevraagd. Voor mensen die daarbij ook een visuele beperking hebben, geldt het recht op 168 uur per jaar. Het UWV is aangewezen als uitvoerder van de voorziening. In 2021 is voor de doventolkvoorziening € 12,7 miljoen beschikbaar.

Dak-thuislozen jongeren
Op dit instrument is € 1 miljoen beschikbaar voor het actieprogramma Dak- en thuislozen jongeren (Kamerstukken II 2018/19, 29325, nr. 97).

Storting/onttrekking begrotingsreserve

Stimuleringsregeling wonen en zorg
Om nieuwe woonzorginitiatieven te ontwikkelen kan gebruik gemaakt worden van de stimuleringsregeling wonen en zorg, speciaal voor vernieuwende huisvesting. Hiervoor is in 2021 € 29,1 miljoen beschikbaar.

2. Zorgdragen voor langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten

Subsidies

Zorg merkbaar beter maken

Kwetsbare ouderen, mensen met een handicap en mensen met een psychische aandoening die 24 uur per dag zorg en toezicht nodig hebben, krijgen dat op basis van de Wet langdurige zorg. Het CIZ bepaalt door middel van een indicatiestelling of iemand recht heeft op zorg. Op het moment dat mensen een indicatie voor langdurige zorg hebben is het belangrijk dat deze zorg van hoge kwaliteit is. Het kabinet streeft er naar deze zorg merkbaar beter te maken. Hiervoor is in totaal € 79,6 miljoen beschikbaar. De speerpunten zijn de ouderenzorg en gehandicaptenzorg. Voor ouderen (samen met hun naasten) die naar een verpleeghuis verhuizen, is het belangrijk dat zij weten wat ze van een verpleeghuis mogen verwachten. Er moet meer tijd en aandacht voor de bewoners zijn, er moeten voldoende gemotiveerde en deskundige zorgverleners op de vloer werken, die blijvend leren, verbeteren en innoveren. Het Zorginstituut Nederland heeft in 2017 voor dit doel het kwaliteitskader verpleeghuiszorg opgesteld. Om de verpleeghuizen te ondersteunen bij de implementatie hiervan is in april 2018 het programma Thuis in het Verpleeghuis – Waardigheid en Trots op elke locatie gepresenteerd. Hiervoor is € 32,5 miljoen beschikbaar.

Voor mensen met een beperking en een intensieve zorgvraag (en hun naasten) is het extra belangrijk dat de zorg van hoge kwaliteit is. Hun gevoel van afhankelijkheid zal door goede zorg verminderen en ze zullen meer kwaliteit van leven ervaren. Ter verbetering van deze zorg is in 2018 het programma Volwaardig Leven opgesteld. Hiervoor is in 2021 € 17 miljoen beschikbaar. Voor expertise over ernstig probleemgedrag kunnen zorgverleners terecht bij het CCE. Zij richt zich op de meest complexe zorgvragen bij deze groep, waarbij de zorgverleners vastlopen en de kwaliteit van bestaan van de cliënt ernstig onder druk staat. Met deze expertise krijgen zorgaanbieders meer zicht hoe ze probleemgedrag kunnen voorkomen. Hier is € 15,1 miljoen voor beschikbaar. Daarnaast wordt onder andere ingezet op dementie, antibioticaresistentie, het terugdringen van de administratieve lasten, het Groninger zorgakkoord, de Wet zorg en dwang, de hersenletselteams en de inzet van vrijwillige mentoren bij kwetsbare cliënten (totaal € 15 miljoen).

Kennis, informatie en innovatiebeleid

Kennis, informatie en innovatiebeleid moet uiteindelijk leiden tot juiste, passende en efficiënte zorg. In 2021 is hiervoor € 41 miljoen beschikbaar. Het doel is om de kwaliteit van de geboden zorg te verbeteren door continu het kennisniveau bij zorgverleners en cliënten te vergroten. Tevens investeert het kabinet in wetenschappelijk onderzoek in langdurige zorg. ZonMw ontvangt hiervoor jaarlijks een bijdrage. Deze financieringsstroom loopt via artikel 1. Digitale gegevensuitwisseling tussen cliënt en zorgprofessional, zorgprofessionals onderling moet veilig en eenduidig plaatsvinden. Mensen moeten er op kunnen vertrouwen dat partijen in de zorgketen zorgvuldig omgaan met hun gegevens. Om dit te kunnen realiseren, moeten zorginstellingen hun ICT-infrastructuur en de technologie van hun systemen aanpassen. InZicht is de stimuleringsregeling uit het kennis, informatie en innovatiebeleid die dit mogelijk maakt voor de langdurige zorg. Hiervoor is in 2021 € 27,2 miljoen beschikbaar.

Palliatieve zorg en ondersteuning
Voor mensen die door ziekte en kwetsbaarheid in hun laatste levensfase verkeren is palliatieve zorg voorhanden. Deze zorg is gericht op de verlichting en het verzachten van de ervaren pijn, psychische hulp of thuiszorg. Het kabinet ondersteunt vrijwilligers en netwerken die deze zorg verlenen met subsidie. Voor mensen die in deze fase ook behoefte hebben aan geestelijke verzorging is in 2021 ondersteuning beschikbaar. In totaal is in 2021 € 43,3 miljoen beschikbaar.

Bekostiging

Bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK)
De BIKK is een rijksbijdrage die is ingesteld bij de invoering van het nieuwe belastingstelsel in 2001. Bij die belastingherziening werden aftrekposten (die de heffing drukte over de hoogste schijf waaronder een belastingplichtige viel) omgezet in heffingskortingen (die bij iedereen neerslaan in de eerste schijf). Hierdoor hebben personen met hoge inkomens geen voordeel boven personen met lage inkomens. Het gevolg hiervan was dat de opbrengst van de premies volksverzekeringen daalde. Het Wlz fonds (en het AOW-fonds en het ANW-fonds) compenseert voor deze systematiekverandering. De raming voor 2021 bedraagt circa € 3,9 miljard.

Bijdrage Wlz
Met ingang van 2019 wordt het (verwachte) negatieve saldo van het Fonds Langdurige Zorg (FLZ) jaarlijks weggewerkt door een even grote Rijksbijdrage Wlz in het fonds te storten. Een negatief saldo roept het onbedoelde en onjuiste beeld op dat er onvoldoende budget is om zorg te leveren. De Rijksbijdrage heeft een puur administratief karakter en dus geen materiële betekenis. De raming voor 2021 bedraagt € 3,7 miljard en loopt in latere jaren op vanwege de stijging van de Wlz-uitgaven, waar slechts een kleinere toename van de Wlz-ontvangsten tegenover staat. Zie voorts paragraaf 6.3.2 van het Financieel Beeld Zorg over de financiering van de Wet Langdurige Zorg.

Opdrachten

Zorgdragen voor langdurige zorg
Voor opdrachten is in 2021 € 18,1 miljoen beschikbaar. Hieronder vallen onder meer kosten voor de eerdergenoemde programma's, Volwaardig Leven, de stimuleringsregeling InZicht en het beheer en de doorontwikkeling van het PGB2.0-systeem.

Bijdrage ZBO's/RWT's

Uitvoeringskosten Centrum Indicatiestelling Zorg
De toegang tot de zorg moet goed en onafhankelijk georganiseerd zijn. Het CIZ heeft de opdracht om te beoordelen of iemand in aanmerking komt voor deze zorg via de indicatiestelling. Het kabinet stelt € 91,5 miljoen beschikbaar voor deze taakuitvoering.

Uitvoeringskosten Sociale Verzekeringsbank
Onderdeel van het PGB2.0-systeem is het Financieel domein dat ontwikkeld en beheerd wordt door de SVB. Daarnaast worden er uitvoeringskosten gemaakt voor het Zvw-pgb. Voor 2021 is hiervoor in totaal € 6,5 miljoen beschikbaar.

3.4 Artikel 4 Zorgbreed beleid

A. Algemene doelstelling

Het scheppen van randvoorwaarden om het zorgstelsel verder te optimaliseren zodat de kwaliteit, de toegankelijkheid en de betaalbaarheid van de zorg voor de burger gewaarborgd blijft.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De minister bevordert de werking van het stelsel door partijen in staat te stellen hun rol te spelen en door belemmeringen weg te nemen die een goede werking van het stelsel in de weg staan. Daar waar publieke belangen in het geding zijn die niet voldoende door (partijen in) het stelsel behartigd kunnen worden, bevordert de minister dat deze belangen worden behartigd.

De minister is verantwoordelijk voor:

Stimuleren: van een stevige positie van de cliënt in het zorgstelsel en transparantie van zorg, een logische beroepenstructuur die aansluit op de huidige en toekomstige zorg- en ondersteuningsvraag en van beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd zorgpersoneel (via meer aantrekken en behouden), van andere manieren van werken en kwalitatief goede en toekomstbestendige opleidingen, van innovaties en (digitale) vaardigheden in de zorg en de ontwikkeling hiervan, alsmede betrouwbaar informatiebeleid en van vertrouwen in datagebruik in de zorg, van een gezonde leefstijl voor de mensen woonachtig in Caribisch Nederland.

Financieren: de minister draagt bij aan de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg door middel van het financieren van organisaties gemoeid met patiënten, zoals gehandicaptenorganisaties en ZBO's of agentschappen. Tevens financiert de minister projecten en onderzoeken uitgevoerd door ZonMw, opleidings- en bijscholingsinstrumtenten, de zorg in Caribisch Nederland, en financiert instrumenten voor persoonlijke gezondheidsomgevingen (PGO) om het gebruik te stimuleren.

Regisseren: van wet- en regelgeving die zorgen voor een stevige positie van de patiënt in het zorgstelsel, verlagen van de regeldruk in de zorg, voorkomen van systeemrisico's bij financiering in de zorg, regisseren van een duurzaam informatiestelsel.

C. Beleidswijzigingen

(Ont)Regel de Zorg
Het doel van het programma (Ont)Regel de Zorg is het zorgbreed merkbaar verminderen van de ervaren regeldruk voor professional én patiënt/cliënt. In het jaar 2021 vervolgen we de uitvoering van dit programma, samen met alle daarbij betrokken organisaties. Daarbij betrekken we de uitkomsten van de monitoring die in de loop van 2020 beschikbaar is gekomen. Het gaat dan onder meer om merkbaarheidsscans, waarbij in verschillende sectoren wordt gemeten in hoeverre de maatregelen uit het programma al leiden tot een daadwerkelijk gevoelde afname van administratieve lasten. Ook monitoren we de voortgang op de ruim 160 acties uit het programma. We bouwen – voor zover de ontwikkelingen rondom corona dat toe zullen laten – voort op de in 2020 ingezette intensivering van de lokale aanpak van

regeldruk, voortvloeiend uit verplichtingen of procedures die op instellings- of locatieniveau gelden. Hier spelen we onder andere op in door de inzet van speciaal adviseurs voor verschillende domeinen en door de (Ont)Regelbus langs zorgaanbieders te laten rijden om op locatie samen met medewerkers en bestuurders aan de slag te gaan met interne regels. Ondertussen gaan we vanzelfsprekend door met de uitvoering van de sectorplannen met eigen accenten en acties die gericht zijn op het in 2021 verder wegnemen van concrete knelpunten waar professionals in die specifieke sector in hun dagelijkse praktijk tegenaan lopen.

Werken in de Zorg
Op 14 maart 2018 is het Actieprogramma Werken in de Zorg uitgebracht (Kamerstukken II 2017/18, 29282, nr. 303). Samen met partijen in het veld werken wij om voldoende, tevreden en deskundige medewerkers beschikbaar te hebben in de zorg. Het zwaartepunt van de aanpak ligt in de regio. Daar zijn en worden op basis van regionale analyses in regionale actieplannen aanpak tekorten (RAAT's) afspraken gemaakt over meer stagemogelijkheden en nieuwe innovatieve onderwijsvormen zodat onderwijs en praktijk beter op elkaar aansluiten. Regionale partijen in de zorg, zetten zich via concrete acties in om deze regionale afspraken te realiseren. Een voorbeeld hiervan zijn de regionale contactpunten die mensen die in de zorg willen werken, helpen de juiste baan of opleiding te vinden. De indicatoren met betrekking tot de ambitie van voldoende, goed toegeruste en tevreden medewerkers staan in de beleidsagenda. Wij zullen in 2021 aan de hand van de indicatoren zoals het aantal medewerkers in de zorg aan de Tweede Kamer rapporten over de voortgang.

Als gevolg van COVID-19 hebben veel zorgprofessionals extra hard gewerkt. Er is veel waardering voor hoe zorgprofessionals ook in deze moeilijke tijd voor ons klaar staan. Naast de jaarlijkse overheidsbijdrage in arbeidskostenontwikkeling (over 2018-2020 ongeveer € 5 miljard structureel), heeft het kabinet daarom eerder besloten tot een bonus van netto 1.000 euro. Ook het komende jaar zal, vanwege COVID-19, veel extra blijven vragen van de zorgprofessionals. Daarom komt in 2021 een tweede bonus van netto 500 euro (€ 720 miljoen). Dit laat onverlet dat het hard nodig is om de veelzijdige problemen in de dagelijkse praktijk van zorgprofessionals aan te pakken en om te zorgen dat zij de waardering ervaren voor het belangrijke werk dat zij doen.
Het kabinet heeft, onder andere met het actieprogramma *Werken in de Zorg,* een aanpak gericht op het aantrekken en het behouden van professionals. Hiervoor zijn tot en met 2021 middelen beschikbaar. Om de aanpak te kunnen voortzetten en te intensiveren, komt € 20 miljoen extra beschikbaar voor 2021, oplopend tot jaarlijks € 130 miljoen vanaf 2023. De focus van deze intensivering ligt op meer mogelijkheden voor loopbaanontwikkeling, meer ruimte en tijd, en meer zeggenschap voor zorgprofessionals. Het kabinet stelt daarnaast een verkenner aan die met de betrokken partijen (sociale partners e.a) mogelijke aanvullende knelpunten en kansen analyseert en verschillende scenario's uitwerkt voor een volgende kabinetsformatie.

Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg
De Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG) is een kwaliteitswet ter bescherming van patiënten. De doelstelling van de wet is tweeledig: het bewaken en bevorderen van de kwaliteit van de beroepsuitoefening en het beschermen van de patiënt tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen door beroepsbeoefenaren in de individuele gezondheidszorg.

Als gevolg van verschillende maatschappelijke ontwikkelingen, zoals opkomende technologie, werken over domeinen heen en het steeds meer werken in teams, komen vragen op over de houdbaarheid van begrippen en principes uit de Wet BIG op de langere termijn. De Raad voor de Volksgezondheid en Samenleving heeft in oktober 2019 advies uitgebracht over de toekomstbestendigheid van de Wet BIG. Aan de Tweede Kamer is toegezegd om een lange termijnvisie te formuleren. Samen met veldpartijen (patiëntenverenigingen, werkgevers, werknemers, beroepsgroepen, zorgverzekeraars, wetenschap etc.) wordt die visie ontwikkeld en zal worden bezien welk vervolg dit moet krijgen in beleid en regelgeving.

Taakherschikking past bij het idee dat iedere professional moet doen waar hij goed in is en de patiënt hierbij maximaal is geholpen: dit komt het werkplezier, de kwaliteit én de efficiency van professionals ten goede en daarmee de effectiviteit van de zorg. Wat betreft taakherschikking zijn er momenteel VWS breed verschillende initiatieven. Overkoepelend onderzoek naar de rode draden in die initiatieven loopt.

Gegevensuitwisseling
Elektronische gegevensuitwisseling in de zorg is belangrijk om goede zorg te kunnen leveren. De Wet Elektronische Gegevensuitwisseling in de Zorg wordt voorbereid om in 2021 aan de Tweede Kamer aan te bieden. Deze wet verplicht straks dat gegevensuitwisseling tussen zorgaanbieders elektronisch verloopt. In de algemene maatregel van bestuur (AMvB) komt te staan welke gegevensuitwisselingen vanaf wanneer elektronisch moeten plaatsvinden. Ook wordt uitgewerkt volgens welke afspraken (normering en certificering) de uitwisseling moet verlopen.

Toegang
Een belangrijke doelstelling van VWS is het stimuleren van digitale gegevensuitwisselingen tussen zorgaanbieders en patiënten. Omdat het hier om medische informatie gaat, moet de toegang tot deze informatie op veiligheidsniveau 'hoog' worden ontsloten. In de Wet Digitale Overheid is bepaald welke middelen hiervoor gebruikt mogen worden. Op dit moment wordt gewerkt aan het inloggen via DigiD, en aan een machtigingsvoorziening voor patiënten die niet digitaal vaardig zijn.

In 2020 is gestart met het aansluiten van zorgaanbieders op DigiD; dit zal in 2021 verder vervolgd worden. Het ontwikkelen van de machtigingsvoorziening bij BZK loopt nog. De minister van BZK heeft de Tweede Kamer daarover geïnformeerd (Kamerstukken II 2019/2020, 26643, nr. 693). Dat betekent dat ook in 2021 volop gewerkt gaat worden aan het opleveren van deze machtigingsvoorziening en het aansluiten van de zorgsector daarop.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 15 Tabel Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 (bedragen x € 1.000)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	**1.269.494**	**2.260.178**	**1.874.328**	**1.183.633**	**1.088.788**	**1.150.020**	**1.170.704**
Uitgaven	**1.121.528**	**2.506.861**	**2.158.939**	**1.273.048**	**1.165.267**	**1.168.999**	**1.170.704**
waarvan juridisch verplicht			99,4%				
1. Positie cliënt en transparantie van zorg							
Subsidies (regelingen)	**41.643**	**39.069**	**39.418**	**37.568**	**30.668**	**30.881**	**30.871**
Patiënten- en gehandicaptenorganisaties	16.200	16.465	17.000	17.000	21.000	21.000	21.000

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Transparantie van zorg	25.442	22.604	22.418	20.568	9.668	9.881	9.626
Overige	1	0	0	0	0	0	245
Opdrachten	**32.774**	**26.244**	**8.937**	**7.133**	**7.090**	**7.090**	**7.089**
Ondersteuning cliëntorganisaties	3.987	2.717	177	102	71	71	70
Transparantie van zorg	14.543	989	935	935	923	923	923
Overige	14.244	22.538	7.825	6.096	6.096	6.096	6.096
Bijdrage aan agentschappen	**5.838**	**7.420**	**6.469**	**6.470**	**6.469**	**6.470**	**6.469**
CIBG	5.838	7.420	6.469	6.470	6.469	6.470	6.469
2. Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt							
Subsidies (regelingen)	**420.711**	**1.872.030**	**1.519.300**	**654.340**	**561.330**	**561.083**	**558.018**
Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	420.711	1.872.030	1.519.300	654.340	561.330	561.083	558.018
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	**4.894**	**8.793**	**9.082**	**9.495**	**9.495**	**9.495**	**9.493**
Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	4.894	8.793	9.082	9.495	9.495	9.495	9.493
Bijdrage aan agentschappen	**10.973**	**12.162**	**14.553**	**12.680**	**10.862**	**10.862**	**10.859**
CIBG	10.973	12.162	14.553	12.680	10.862	10.862	10.859
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1.731**
ZiNL	0	0	0	0	0	0	1.731
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	**61**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige	61	0	0	0	0	0	0
3. Informatiebeleid							
Subsidies (regelingen)	**4.378**	**32.510**	**113.315**	**113.070**	**109.171**	**109.472**	**109.469**
Informatiebeleid	0	19.562	16.981	14.101	14.102	14.103	14.100
Maatschappelijke diensttijd	0	331	90.834	94.469	94.869	95.169	95.169
Overige	4.378	12.617	5.500	4.500	200	200	200
Opdrachten	**1.824**	**33.499**	**24.002**	**18.984**	**19.784**	**19.784**	**19.782**
Informatiebeleid	0	26.753	14.197	12.553	12.553	12.553	12.551
Overige	1.824	6.746	9.805	6.431	7.231	7.231	7.231
Bijdrage aan agentschappen	**12.223**	**24.918**	**22.318**	**24.924**	**24.924**	**24.926**	**24.922**
Informatiebeleid	12.223	24.918	22.318	24.924	24.924	24.926	24.922
4. Inrichting Zorgstelsel							
Subsidies (regelingen)	**0**	**280**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Programma's Zorgstelsel	0	280	0	0	0	0	0
Opdrachten	**1.090**	**2.161**	**1.876**	**1.565**	**548**	**548**	**548**
Programma's Zorgstelsel	533	1.613	1.328	1.017	0	0	0
Overige	557	548	548	548	548	548	548
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**256.409**	**251.227**	**245.580**	**241.427**	**235.805**	**232.244**	**230.949**
CAK	129.101	118.100	117.147	110.014	109.745	109.561	109.524
NZa	60.752	62.046	64.627	63.127	63.127	63.127	63.107
Zorginstituut Nederland	63.501	68.791	60.904	65.580	60.638	57.236	56.001
CSZ	2.200	2.200	1.900	1.900	1.900	1.900	1.898
Overige	855	90	1.002	806	395	420	419
Bijdrage aan medeoverheden	**750**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige	750	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2.500**	**2.500**
EZK: ACM	0	0	0	0	0	2.500	2.500
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Begrotingsreserve	**200.000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige	200.000	0	0	0	0	0	0

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
5. Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland							
Subsidies (regelingen)	**0**	**3.142**	**2.224**	**2.223**	**2.223**	**2.223**	**650**
Zorg en Welzijn	0	3.142	2.224	2.223	2.223	2.223	650
Bekostiging	**127.870**	**189.845**	**150.318**	**141.684**	**145.413**	**149.936**	**155.869**
Zorg en Welzijn	127.870	189.845	150.318	141.684	145.413	149.936	155.869
Bijdrage aan medeoverheden	**90**	**3.561**	**1.547**	**1.485**	**1.485**	**1.485**	**1.485**
Overige	90	3.561	1.547	1.485	1.485	1.485	1.485
Ontvangsten	**76.293**	**70.655**	**68.655**	**66.655**	**66.655**	**66.655**	**66.655**
Wanbetalers en onverzekerden	61.638	59.502	57.502	55.502	55.502	55.502	55.502
Overige	14.655	11.153	11.153	11.153	11.153	11.153	11.153

Budgetflexibiliteit

Subsidies
Van het beschikbare budget van € 1,7 miljard is 99,9% juridisch verplicht.

Bekostiging
Van het beschikbare budget van € 150,3 miljoen is 100% juridisch verplicht.

Opdrachten
Van het beschikbare budget van € 43,9 miljoen is 95,4% reeds juridisch verplicht.

Bijdrage aan agentschappen
Van het beschikbare budget van € 43,3 miljoen is 100% juridisch verplicht.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's
Van het beschikbare budget van € 245,6 miljoen is 100% juridisch verplicht.

Bijdrage aan medeoverheden
Van het beschikbare budget van € 1,5 miljoen is 100% juridisch verplicht.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

1. Positie cliënt en transparantie van zorg
Subsidies

Patiënten- en gehandicaptenorganisaties (pg-organisaties)
De drie landelijke pg-koepels en circa 200 landelijke pg-organisaties ontvangen een instellingssubsidie voor het uitvoeren van activiteiten in het kader van informatievoorziening, lotgenotencontact en belangenbehartiging (€ 17 miljoen in 2021).

Daarnaast wordt een samenhangend projectsubsidieprogramma bij ZonMw ingericht (€ 4 miljoen) met dezelfde duur als het beleidskader, waarop niet alleen de bestaande pg-organisaties maar ook nieuwe organisaties/netwerken kunnen inschrijven (https://www.zonmw.nl/nl/onderzoek-resultaten/gehandicapten-en-chronisch-zieken/voor-elkaar/).

Transparantie van zorg
Voor onderzoek naar de effectiviteit en de kwaliteit van de gezondheidszorg in Nederland en (de relatie tussen) de verschillende partijen in de zorg wordt subsidie verleend (€ 6,3 miljoen) aan het Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (Nivel). Het Nivel ontwikkelt en beheert hiertoe databases, panels en monitors.

Het Kwaliteitsinstituut, als onderdeel van het Zorginstituut, is gemandateerd (Staatscourant 27 102, nr. 1) voor het verstrekken van subsidies voor de stimulering van transparantie over de kwaliteit van zorg (€ 3,0 miljoen).

Voor de in het Regeerakkoord beschikbaar gestelde middelen met betrekking tot uitkomstgerichte zorg zal zoveel mogelijk worden aangesloten bij al lopende activiteiten zoals het programma Kwaliteit van zorg bij ZonMw en worden onder andere subsidies ter ondersteuning van de koepels en een campagne Samen Beslissen verstrekt (€ 12,1 miljoen).

Aan de hand van onder meer het programma Rechtmatige Zorg 2018-2021, dat op 19 april 2018 naar de Tweede Kamer is gezonden (Kamerstukken II 2017/18, 28828, nr. 108) wordt ingezet op een forse vermindering van onbedoelde fouten en opzettelijke fraude in de zorgsector. In 2021 continueren wij de uitvoering van de acties en maatregelen uit dit programma (€ 1,1 miljoen).

Opdrachten

Ondersteuning cliëntenorganisaties
Met PGO-support, een onafhankelijke netwerkorganisatie die versterking en ondersteuning biedt aan patiënten- en gehandicaptenorganisaties, is een overeenkomst gesloten voor de ondersteuning van de cliëntenorganisaties (€ 4 miljoen).

Bijdragen aan agentschappen

CIBG
Het CIBG heeft voert onder andere onderstaande taken uit:
- instellingen die zorg willen aanbieden die op grond van de Zorgverzekeringswet of Wet langdurige zorg voor vergoeding in aanmerking komt, dienen op grond van de Wet toelating zorginstellingen (WTZi) een toelating te hebben. De uitvoering van de WTZi (toelatingen) vindt plaats bij het CIBG.
- het Landelijk Register Zorgaanbieders (LRZa) is een landelijk en openbaar register van zorgaanbieders. Dit register maakt duidelijk wie, waar, welke zorg verleent en draagt bij aan de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz).
- via het Jaardocument Maatschappelijke Verantwoording (JMV) verantwoorden zorgaanbieders zich jaarlijks over de geleverde (financiële) prestaties. Alle partijen die een rol spelen binnen het zorgstelsel hebben toegang tot deze uniforme, digitale informatie via www.jaarverslagenzorg.nl.

Voor het uitvoeren van bovenstaande taken is € 6,5 miljoen beschikbaar.

2. Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt
Subsidies

Opleidingen
Met de Subsidieregeling stageplaatsen zorg II (het stagefonds) worden zorgaanbieders gestimuleerd tot het aanbieden van kwalitatief goede stageplaatsen. Voor het studiejaar 2020-2021 is hiervoor € 112 miljoen beschikbaar. De subsidieregeling vaccinatie stageplaatsen zorg voorziet in een tegemoetkoming van de kosten van het vaccinatietraject hepatitis B van eerstejaarsstudenten die zorgopleiding volgen. De regeling draagt eraan bij dat jaarlijks 30 à 35 duizend stagiairs gevaccineerd worden tegen hepatitis B. In 2021 is hiervoor € 5,2 miljoen beschikbaar.

Voor zorgopleidingen is het beleid erop gericht te stimuleren dat voldoende gespecialiseerde artsen worden opgeleid voor de uitvoering van de Wet publieke gezondheidszorg en de Jeugdwet. In 2021 is voor deze opleidingen € 27,7 miljoen beschikbaar. Verpleegkundig specialisten (VS) en physician assistants (PA) worden opgeleid om minder complexe en routinematige taken van de huisarts of de specialist over te nemen. Verpleegkundig specialisten (VS) en physician assistants (PA) worden opgeleid om minder complexe en routinematige taken van de huisarts of de specialist over te nemen. Het is de verwachting dat in 2021 de maximaal beschikbare instroom van 700 benut zal worden. Hiervoor is € 38 miljoen beschikbaar. De regeling «Opleiding in een jeugd-ggz-instelling» heeft als doel te borgen dat zorgverleners in de jeugd ggz tijdens hun opleiding ook praktijkervaring in deze sector kunnen opdoen. Het beleid is geëvalueerd in de evaluatie beschikbaarheidbijdragen voor medische vervolgopleidingen. Op grond van de evaluatie van de regeling zelf is de regeling verlengd tot 2022. In 2021 is voor de regeling € 2,3 miljoen beschikbaar. Voor de uitvoering van motie 35300 XVI 72 Dik-Faber om het opleiden van tropenartsen extra te subsidiëren en gestructureerde overdracht van door hen in het buitenland opgedane kennis te stimuleren is € 1,2 miljoen beschikbaar in 2021.

Voor kosten van opleidingen die samenhangen met het opschalen van de IC-capaciteit worden middelen beschikbaar gesteld (€ 73,0 miljoen in 2021).

Arbeidsmarkt

Kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg
Voor de kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg (KPZ) is het doel om ziekenhuizen en UMC's te stimuleren meer en strategischer te investeren in bij- en nascholing van personeel. In het hoofdlijnenakkoord medisch-specialistische zorg 2019-2022 hebben partijen afgesproken dat de middelen voor de KPZ beschikbaar blijven voor de sector (circa € 206 miljoen per jaar).

Versterking regionaal onderwijs- en arbeidsmarktbeleid
Met de subsidie aan RegioPlus investeert VWS in een goed werkende, landelijk dekkende regionale arbeidsmarktinfrastructuur. Het regionaal arbeidsmarktbeleid staat in 2021 in het teken van het Actieprogramma Werken in de Zorg en in het bijzonder de 28 regionale actieplannen aanpak tekorten (RAAT). Voor regionaal arbeidsmarktbeleid is in 2021 € 17,1 miljoen beschikbaar.

Het actieprogramma Werken in de Zorg investeert in een pakket aan maatregelen gericht op het vergroten van de instroom in de zorgsector. Met een sluitende aanpak worden geïnteresseerde die zich melden via bijvoorbeeld de wervingscampagne toegeleid naar een baan of opleiding in de

zorg. Het betreft verschillende maatregelen zoals een scholingsimpuls en loopbaanadvies. Dit gebeurt onder andere via SectorplanPlus en Sterk in je Werk.

Overige
Via de leerstoel betaalbare zorg die is ingesteld door het Radboud UMC wordt onafhankelijk, beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek naar de betaalbaarheid van zorg gestimuleerd. Voorts ontvangt het Capaciteitsorgaan een instellingsubsidie om onafhankelijke ramingen op te stellen omtrent de benodigde opleidingscapaciteit bij de medische en tandheelkundige vervolgopleidingen, FZO en GGZ-opleidingen.

Opdrachten

Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt
De ingezette taakherschikking en de inzet van nieuwe beroepen zoals de Bachelor Medisch Hulpverlener zal worden gemonitord en geëvalueerd. Ook wordt er via ZonMw geïnvesteerd in het verder ontwikkelen van een onderzoeksinfrastructuur voor verpleegkundigen en verzorgenden. Hiervoor is € 12 miljoen beschikbaar in de periode van 2019 – 2025. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar de functiedifferentiatie van mbo- en hbo-opgeleide verpleegkundigen. Hiervoor is € 5 miljoen beschikbaar voor de periode 2019 tot en met juni 2023.

Overige
Er worden bedragen ingezet voor de ontwikkeling van kennis en expertise op het terrein van de zorg, voor beleid en praktijk. Daarbij gaat het onder meer om bijdragen aan de onderzoeksprogramma's van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP), het Centraal Planbureau (CPB), het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Bijdragen aan agentschappen

CIBG
Het CIBG is verantwoordelijk voor het beheer van het BIG-register, de uitvoering van diverse besluiten en regelingen met betrekking tot de uitoefening van medische beroepen op de BES eilanden, de erkenning buitenlandse diploma's en toezicht en handhaving WNT en informatieverstrekking hieromtrent. In totaal is voor deze taken in 2021 € 14,6 miljoen gereserveerd.

3. Informatiebeleid
Subsidies

Informatiebeleid
Jaarlijks wordt subsidie verleend aan het Nationaal ICT Instituut in de Zorg (Nictiz). Nictiz is het landelijke expertisecentrum dat ontwikkeling van ICT in de zorg faciliteert. Voor de invulling van de coördinerende functie die Nictiz heeft bij de ontwikkeling van ICT- en informatiestandaarden en als kenniscentrum bij het gebruik van deze standaarden is in 2021 een bedrag van € 9,5 miljoen beschikbaar. Om de zorgsector te ondersteunen bij de efficiënte inzet van standaarden en informatie, analyseert en duidt Nictiz ontwikkelingen in het gebruik van ICT in de zorg. Tevens fungeert Nictiz als nationaal en internationaal kennis- en expertisecentrum en vervult het een verbindende rol bij de ontwikkeling en het gebruik van ICT in de zorg.

Bij de verdergaande digitalisering van de zorg is informatiebeveiliging een essentiële voorwaarde. Structureel is € 1,5 miljoen beschikbaar voor professionaliseren en doorontwikkelen van de diensten en staande Z-CERT organisatie en collectieve deelname zorgsectoren.

Innovatie & Zorgvernieuwing
In het Regeerakkoord zijn extra middelen vrijgemaakt om de schaarse capaciteit aan zorgpersoneel optimaal te benutten voor zorg en aandacht voor cliënten en patiënten. Daarin acht het kabinet het wenselijk digitaal ondersteunde zorg gericht in te zetten en de verspreiding van innovatieve werkwijzen (e-health) te bevorderen in en tussen regio's. VWS ondersteunt dit door het vergroten van kennis over digitale toepassingen bij burgers en professionals via het communicatietraject Zorg van Nu, het vergroten van de digitale vaardigheden van professionals in het zorgveld en van toekomstig personeel in het zorgonderwijs via digivaardigindezorg.nl en door een impulsfinanciering voor persoonlijke gezondheidsomgeving (pgo) om het gebruik van pgo's te vergroten.In een pgo kan gegevensuitwisseling tussen patienten en zorgverleners plaatsvinden zodat patienten inzicht hebben in hun gegevens en zo regie hebben op hun zorg. Om gegevens-uitwisseling tussen de pgo's van patiënten en zorgverleners mogelijk te maken is het noodzakelijk dat zowel pgo leveranciers als de systemen van zorgaanbieders het MedMij-label behalen. Al dan niet met financiele steun vanuit VWS zijn er inmiddels 29 MedMij-labels behaald door leveranciers. VWS ondersteunt zorgaanbieders voor het behalen van de MedMij-labels via de VIPP-regelingen. Om het pgo-gebruik te stimuleren is er een gebruikersregeling vanuit VWS, die ervoor zorgt dat iedere Nederlander die dat wil kosteloos een pgo kanebruik te stimuleren is er een gebruikersregeling vanuit VWS, die ervoor zorgt dat iedere Nederlander die dat wil kosteloos een pgo kan kiezen en gebruiken mits het pgo aan MedMij voldoet. pgo-leveranciers krijgen € 7,50 per jaar voor elke pgo-gebruiker, die tenminste één keer actief gegevens heeft opgehaald of gedeeld. Via deze regeling worden burgers in 2021 in staat gesteld om die pgo's ook daadwerkelijk te gaan gebruiken. Totaal is er in de begroting 2021 voor het programma Innovatie en zorgvernieuwing € 5,5 miljoen gereserveerd voor subsidies.

Opdrachten

Informatiebeleid
Hieronder vallen het Iformatieberaad, de veilige gegevensuitwisseling en authenticatie in de zorg en internationale gegevensuitwisseling. Het Informatieberaad komt ook in 2021 minstens viermaal per jaar bijeen. Om de besluitvorming in goede onderlinge afstemming met de leden, het veld en internationale gremia voor te bereiden, is € 2,2 miljoen beschikbaar. Het Informatieberaad moet naast externe kennis en capaciteit ook de leden van het Informatieberaad (de bureaus van de koepels en brancheorganisaties) direct kunnen steunen bij het vertalen van de afspraken naar de consequenties voor hun sector en achterban.

Elektronische gegevensuitwisseling is cruciaal voor goede zorg. Voor patiënten en zorgverleners is het van groot belang dat zij tijdig over de juiste informatie beschikken om de juiste zorg op de juiste plaats te kunnen leveren. VWS ondersteunt het veld op het gebied van informatieveiligheid en privacy.

Het programma Gegevensuitwisseling richt zich op de totstandkoming van elektronische uitwisseling, zodat gegevens tussen zorgverleners op een goede manier uitgewisseld kunnen worden. Hiervoor is wetgeving opgesteld en worden randvoorwaarden ingevuld.

Veilig inloggen door burgers en zorgverleners is een belangrijke randvoorwaarde voor veilige digitalisering. VWS levert een bijdrage aan BZK voor het door ontwikkelen, implementeren en stimuleren van het gebruik van veilige authenticatie in de zorg. Hiervoor is binnen VWS het programma Toegang opgericht dat de zorg wil laten aansluiten op de middelen en voorzieningen van BZK en een hoger betrouwbaarheidsniveau bij de toegang tot medische gegevens wil realiseren.

Het programma Artificiële Intelligentie richt zich samen met het veld op de vraag hoe we de toename in verzameling van medische data willen en kunnen gebruiken en welke randvoorwaarden er nodig zijn om dit op een verantwoorde manier te doen.

Ook wordt over de grens gekeken en met andere landen samen gewerkt aan betere zorg en informatiedeling voor patiënten en worden afspraken gemaakt over gezamenlijke standaarden voor taal en techniek.

Innovatie & zorgvernieuwing
In 2021 wordt in februari als vervolg op de e-healthweek de slimme Zorgestafette georganiseerd. In de regio vindt een regionale bijeenkomst plaats waarbij zorgorganisaties, zorginkopers (zorgverzekeraar, zorgkantoor en gemeenten), werkgeversorganisaties en onderwijs aanwezig zijn. Het doel hiervan is om de implementatie van slimme zorg in die regio te versnellen en te bouwen aan de regionale samenwerking. Met de extra middelen uit het Regeerakkoord wordt vanuit VWS het communicatietraject Zorg van Nu gecontinueerd om het algemene publiek en professionals te wijzen op de kansen en mogelijkheden van innovaties in de zorg en in nieuwe zorgprocessen, via het delen en laten ervaren van goede voorbeelden. Via zorgvoorinnoveren worden zorgorganisaties en innovatoren in de zorg ondersteund bij het implementeren en opschalen van digitale toepassingen en de website en via het inzetten van implementatie- en opschalingscoaches. Zorg voor innoveren heeft ook een regeling ontworpen waarmee digicoaches in organisaties aangesteld en getraind kunnen worden zodat zij collega's wegwijs kunnen maken in digitale toepassingen en trainen in digitale vaardigheden. VWS geeft tevens een bijdrage aan enkele bestaande initiatieven in het veld voor bundeling en doorontwikkeling en om patiënten wegwijs te maken en hen te ondersteunen bij de keuze in de wereld van betrouwbare gezondheidsinformatie en -apps. Voor 2021 voert het RIVM de nieuwe e-healtmonitor uit met nieuwe indicatoren en passende operationele doelstellingen. Dit als vervolg op de eerdere drie e-healthdoelstellingen die in 2019 voor het laatst zijn gemeten. Het RIVM heeft bij de vormgeving de adviezen van de Algemene Rekenkamer meegenomen.

Totaal is er in de begroting 2021 voor het programma Innovatie en zorgvernieuwing € 7,1 miljoen gereserveerd.

Bijdragen aan agentschappen

Informatiebeleid
De kosten voor het gebruik van Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) voorzieningen worden doorbelast aan de gebruiker. Hieronder valt bijvoorbeeld het gebruik van DigiD om online toegang te krijgen tot je medisch

dossier of in te loggen bij de zorgverzekeraar. Het ministerie van VWS financiert de kosten voor het gebruik van deze voorzieningen in de zorg. Voor 2021 is hiervoor € 15,5 miljoen beschikbaar.

Ook is een bijdrage beschikbaar (€ 5,6 miljoen) voor het CIBG voor de SBV-Z en het UZI-register:
– De Sectorale Berichten Voorziening in de Zorg (SBV-Z) van het CIBG is een betrouwbare bron voor het leveren van burgerservicenummers (BSN's) aan de zorgsector.
– Het UZI-register (Unieke Zorgverlener Identificatie register) van het CIBG verstrekt UZI-passen aan zorgaanbieder en indicatieorganen waarmee unieke identificatie van zorgaanbieders en indicatieorganen in de zorg mogelijk wordt gemaakt.

4. Inrichting Zorgstelsel
Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Centraal administratiekantoor (CAK)
Het CAK voert diverse wettelijke taken uit: de centrale betaling aan instellingen voor langdurige zorg, het innen van de eigen bijdragen voor langdurige zorg (Wlz), de uitvoering van de burgerregelingen (wanbetalers, onverzekerden, gemoedsbezwaarden, onverzekerbare vreemdelingen en de zogeheten buitenlandtaak), de uitvoering van de subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden, het vaststellen, opleggen en innen van de eigen bijdrage Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en het verstrekken van de Schengenverklaringen. Het CAK stopt per 2021 met de uitvoering van de website 'regelhulp'.
Per 2020 is het abonnementstarief voor Wmo-voorzieningen ingevoerd. In 2021 zal het CAK de samenwerking in de keten verder verbeteren, en daarbij ook werken aan doelmatigheidsverbeteringen in de interne organisatie om zo verder te kunnen besparen op de kosten voor de uitvoering van de Wmo 2020.
In 2021 is € 117,1 miljoen beschikbaar voor het CAK.

Nederlandse Zorgautoriteit (NZa)
De NZa ziet toe op een rechtmatige uitvoering van de Zvw en de Wlz en reguleert tarieven en prestaties in de zorg. Tevens ziet zij toe op naleving van de Wmg. Inclusief de middelen voor het centraal meldpunt zorgfraude (€ 1,5 miljoen) bedraagt het beschikbare budget in 2021 circa € 64,6 miljoen.

Zorginstituut Nederland (ZiNL)
Het Zorginstituut Nederland voert diverse wettelijke taken uit: adviseren over het verzekerde Zvw- en Wlz-pakket, het stimuleren van de verbetering van de kwaliteit van de gezondheidszorg in Nederland, er voor zorgen dat iedereen toegang heeft tot begrijpelijke en betrouwbare informatie over de kwaliteit van geleverde zorg (het Kwaliteitsinstituut), adviseren over de gewenste ontwikkeling van beroepen en opleidingen in de gezondheidszorg, fondsbeheerder van het Zorgverzekeringsfonds (inclusief uitvoering van de risicoverevening) en het Fonds Langdurige Zorg; bevorderen van de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de Wlz en het adviseren of het wenselijk is dat een nieuw beroep of specialisme in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg moet worden gereguleerd.

Het Zorginstituut voert in samenwerking met ZonMw de subsidieregeling Veelbelovende Zorg Sneller bij de Patiënt uit. Het doel van deze regeling is het versnellen van de toegang van de patiënt tot potentieel veelbelovende en innovatieve zorg via opname in het basispakket.
In 2021 is € 60,9 miljoen in totaal beschikbaar voor het Zorginstituut.

Maatschappelijke diensttijd
Maatschappelijke diensttijd (MDT) is na de experimentfase in 2018 en 2019, in maart 2020 officieel van start gegaan met de honorering van 27 projecten. Een groot deel van de MDT-projecten die in 2020 begonnen zijn en nog zullen beginnen, lopen nog door in 2021. Al deze projecten dragen bij aan de doelstelling van een landelijk dekkend netwerk van MDT-organisaties en jongeren, waardoor iedere jongere die dit wil, een MDT kan doen. Met de nieuwe projecten in 2021 wordt erop ingezet om deze netwerken verder te versterken. Naast de reguliere subsidierondes komt er ook een speciale ronde voor MDT in het onderwijs. Een andere doelstelling van MDT, de aansluiting van MDT-projecten op de wensen en behoeften van jongeren, wordt in 2021 nog verder geoptimaliseerd door gebruik te maken van de ontwikkelde 8 concepten van MDT. De verkenning naar een meer verplichtende variant van MDT wordt in het najaar van 2020 afgerond en gedeeld met de Tweede Kamer.

In 2021 komt er via het doorlopende evaluatie-onderzoek onder andere een update van het inzicht in de bereikte effecten voor en door de jongeren. Aan de hand van deze effecten wordt beoordeeld in hoeverre de drie ambities van MDT worden gerealiseerd. Deze ambities zijn: iets doen voor een ander/de samenleving, talentontwikkeling en ontmoetingen met mensen met een andere achtergrond. Naast de effecten voor de jongeren komt er ook inzicht in de maatschappelijke impact van de MDT-organisaties zelf. In 2021 zal verder worden gewerkt aan de duurzame inrichting van MDT richting een brede maatschappelijke alliantie van partners, zoals maatschappelijke organisaties, gemeenten, onderwijs, jongeren, bedrijfsleven en fondsen. In de verdere ontwikkeling van de uitvoeringsorganisatie komt in 2021 een kwaliteitssysteem beschikbaar en wordt het lerend netwerk verder uitgebouwd. Ook zal vanaf het najaar van 2020 een basisontwerp van het landelijk MDT-certificaat beschikbaar zijn dat in 2021 doorontwikkeld wordt. De voorbereidingen voor een MDT in Caribisch Nederland worden begin 2021 afgerond, zodat ook in Caribisch Nederland met MDT kan worden begonnen. In 2021 zal weer een verdere stap worden gezet in het vergroten van de cofinanciering om MDT zo minder afhankelijk te laten zijn van de Rijksoverheid en daarmee MDT echt van de samenleving te maken. Vanuit het Rijk is voor 2021 € 100 miljoen beschikbaar. De opgestarte campagne wordt vervolgd in 2021 en de digitale infrastructuur met verschillende adviestools voor organisaties en jongeren, zoals een online zoekfunctionaliteit en een matchingsplatform, zal worden doorontwikkeld.

5. Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland
Subsidies

Zorg en welzijn
VWS subsidieert op Caribisch Nederland een aantal jeugdorganisaties. Hiervoor is € 2,2 miljoen begroot.

Bekostiging

Zorg en welzijn
De totale geraamde kosten in 2021 voor de zorguitgaven op Caribisch Nederland die voortvloeien uit het Besluit Zorgverzekering BES bedragen circa € 136 miljoen. Daarnaast is circa € 1 miljoen gereserveerd voor pleegzorgvergoedingen en begeleidingen van jongeren via Jeugdzorg en Gezinsvoogdij Caribisch Nederland (JGCN). Dit bedrag is exclusief de apparaatskosten van JGCN; deze kosten staan op artikel 10.

Bijdragen aan medeoverheden

Overige
VWS verstrekt jaarlijks bijzondere uitkeringen aan de openbare lichamen op basis van artikel 92 lid 2 sub c Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba aan de Openbare Lichamen verstrekt. Hiervoor is € 2,2 miljoen begroot.

Ontvangsten

Wanbetalers en onverzekerden
Van de ontvangsten van de bestuursrechtelijke premie (in het kader van de wanbetalersregeling) wordt 23% toegevoegd aan de begroting van VWS. Op grond van de Wet verbetering wanbetalersmaatregelen vloeien de bestuurlijke boeten, bedoeld in de artikelen 9b en 9c (onverzekerdenregeling), naar de ontvangsten op de VWS-begroting (artikel 9c, 4e lid, Zvw). In 2021 worden de totale ontvangsten op de VWS-begroting (voor zowel wanbetalers als onverzekerden) geraamd op € 57,5 miljoen.

3.5 Artikel 5 Jeugd

A. Algemene doelstelling

Kinderen in Nederland groeien gezond en veilig op, ontwikkelen hun talenten en doen mee aan de samenleving.

B. Rol en verantwoordelijkheid

Ouders/verzorgers zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding en verzorging van hun kinderen. Als ouders of het ondersteunende sociale netwerk hun rol niet kunnen vervullen, is er een taak weggelegd voor de overheid om jeugdigen met hulp op maat naar een zelfstandige toekomst te leiden. Kinderen die in hun ontwikkeling worden bedreigd, moeten passende hulp krijgen en indien nodig in bescherming worden genomen.

Met de invoering van de Jeugdwet op 1 januari 2015 zijn gemeenten bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor de ondersteuning, hulp en zorg van jeugdigen (jeugdhulp). De ministers van VWS en JenV zijn systeemverantwoordelijk voor het gedecentraliseerde stelsel van jeugdhulp, waaronder het wettelijk kader (de Jeugdwet).

De minister is verantwoordelijk voor:

Regisseren: van het wettelijk kader. De Jeugdwet bevat regels voor de inrichting van het jeugdstelsel waaraan gemeenten, jeugdhulpaanbieders en andere partijen moeten voldoen, onder andere op het gebied van toegang, kwaliteit en beleidsinformatie. De minister voert bestuurlijk overleg met de relevante actoren gericht op het realiseren van de maatschappelijke doelen van het jeugdstelsel. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en de Inspectie van Justitie en Veiligheid (JenV) zijn verantwoordelijk voor onafhankelijk toezicht op de aanbieders van jeugdhulp. De Jeugdautoriteit heeft de taak om risico's met betrekking tot de continuïteit van cruciale zorg voor jeugdigen te signaleren, te voorkomen en op te kunnen vangen. De minister is bovendien verantwoordelijk voor het monitoren en evalueren van de werking van het jeugdstelsel.

Financieren: van de gemeenten via het gemeentefonds om hun verantwoordelijkheid voor jeugdhulp op grond van de Jeugdwet waar te kunnen maken. Uitvoeren van de Subsidieregeling schippersinternaten en subsidiëren van vertrouwenswerk en de kindertelefoon.

Stimuleren: de minister bevordert dat de actoren in het jeugdstelsel de jeugdhulp merkbaar en meetbaar beter maken voor de cliënt, de kwaliteit van de jeugdhulp borgen en waar nodig verbeteren. Verbetering van de samenhang tussen beleid en uitvoering op de terreinen van zorg, school en werk. Zorgen voor een landelijke kennisinfrastructuur voor beleidsontwikkeling en -implementatie en zorgvernieuwing.

C. Beleidswijzigingen

Jeugdhulp merkbaar en meetbaar beter
Met het programma Zorg voor de Jeugd wordt de jeugdhulp in 2021 merkbaar en meetbaar verbeterd voor kinderen en gezinnen (Kamerstukken II 2017/18, 34880, nr. 3) zodat gezinnen en kinderen op tijd passende hulp ontvangen. Hierbij wordt gewerkt langs zes actielijnen zoals, betere toegang

tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen, meer kinderen zolang mogelijk thuis laten opgroeien en kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden. Het meten van het resultaat wordt gedaan via reguliere bronnen zoals CBS Beleidsinformatie Jeugd die jaarlijks beschikbaar komen. De Tweede Kamer wordt jaarlijks in mei en november over de voortgang geïnformeerd, waarbij de voortgangsrapportage van mei wordt vergezeld van een uitgebreide monitor. Het programma loopt tot en met 2021.

Naar aanleiding van het verdiepend onderzoek jeugd is besloten gemeenten voor de periode 2019-2021 € 1.020 miljoen extra ter beschikking te stellen voor de uitvoering van de Jeugdwet. In 2021 ontvangen gemeenten € 300 miljoen extra (Kamerstukken II 2018/19 31839, nr. 657). Gemeenten worden daarmee in staat gesteld de belangrijke en noodzakelijke veranderingen op gang te brengen en voldoende passende hulp te kunnen blijven bieden. In 2021 is het aan het nieuwe kabinet om samen met gemeenten conclusies te trekken over het structureel benodigde budget (2022 en volgende jaren) voor jeugdhulp naar aanleiding van het onderzoek naar de volume- en uitgavenontwikkeling dat in 2020 plaatsvindt. In 2021 vindt invulling plaats van de voorstellen om de organisatie van de jeugdhulp te verbeteren zoals aangegeven in de brief 'Perspectief voor de jeugd' van 20 maart 2020 (Kamerstukken II 2019/20, 31839, nr 723). Zo is een wijziging van de Jeugdwet in voorbereiding om de regionale samenwerking bij (zeer) complexe jeugdhulp te versterken. Dit wetsvoorstel stelt ook nadere regels aan de toegang tot jeugdhulp, de governance bij jeugdhulpaanbieders en versterking van het toezicht in het jeugdstelsel. Zodra het wetsvoorstel Maatschappelijk verantwoord inkopen Jeugdwet en Wmo 2015 door het parlement is aanvaard, zullen bij algemene maatregel van bestuur (AMvb) nadere regels worden gesteld ten aanzien van reële tarieven die gemeenten met aanbieders afspreken. In 2021 vindt uitbreiding plaats van de regionale expertisecentra voor kinderen en jongeren met weinig voorkomende ernstige psychiatrische of anderszins complexe problemen. Hiervoor is € 26 miljoen beschikbaar in 2021. Rijk, gemeenten, aanbieders, professionals en cliënten zetten in 2021 de samenwerking voort om de gevolgen van coronacrisis voor (kwetsbare) kinderen en jongeren zo goed mogelijk op te vangen en de continuïteit en kwaliteit van zorg zo goed mogelijk te borgen.

Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
Geweld hoort nergens thuis. Toch zijn huiselijk geweld en kindermishandeling de meest voorkomende gevallen van geweld die in Nederland plaatsvinden. De opgave is geweld eerder en beter in beeld te krijgen, het stoppen en terugdringen van dit geweld en de schade ervan te beperken zodat de cirkel van geweld en de overdracht hier van generatie op generatie wordt doorbroken. Dit alles is gericht op de 28 regio's (Veilig Thuis-regio's) en gebeurt, binnen het https://vng.nl/artikelen/over-het-programma-geweld-hoort-nergens-thuisprogramma Geweld hoort nergens thuis, langs drie actielijnen Huiselijk Geweld en Kindermishandeling eerder en beter in beeld, Geweld stoppen en duurzaam oplossen en aandacht voor specifieke groepen zoals kinderen in kwetsbare opvoedsituaties.

In 2021 wordt, met de inzichten uit de evaluatie van de Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, verder geïnvesteerd in het verbeteren en borgen van het gebruik van de meldcode en de kindcheck door professionals. Ook worden de GGD'en in staat gesteld de afspraken voor de versterking van de forensische expertise van kindermishandeling in te voeren en worden de Veilig Thuis-organisaties verder versterkt met betrekking tot informatiemanagement, nieuwe leermodules en Veiligheid

Voorop. Tevens wordt ingezet op versterking van de (wijk)teams en het werken met de visie gefaseerde ketenzorg en de bouwstenen van MDA++ voor gezinnen met structureel geweld en complexe problematiek. Daarbij is ook aandacht voor traumascreening en –behandeling en verbeteringen in de vrouwenopvang. Daarnaast wordt in 2021 de actieagenda schadelijke praktijken verder uitgevoerd waarin maatregelen zijn opgenomen voor het eerder en beter in beeld brengen en het stoppen en duurzaam oplossen van vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en achterlating en eergerelateerd geweld. De middelen hiervoor zijn begroot in artikel 3.

De inhoudelijke ambities van het programma Geweld hoort nergens thuis en Dat wat werkt moet op regionale schaal worden ontwikkeld en geconsolideerd. De doelstelling voor 2021 is dat alle regio's een plan hebben om hun aanpak duurzaam te borgen. In 2021 gaat elke regio verder met de implementatie van de eigen aanpak. Hierbij prioriteren de regio's om merkbare effecten te realiseren, zoals duurzame veiligheid. Dit moet zorgen voor een afname van een herhaald beroep op (zwaardere) zorg in een later stadium. De voortgang van het programma wordt tweemaal per jaar gerapporteerd via een voortgangsrapportage in juni en december. Tevens is een impactmonitor huiselijk geweld en kindermishandeling ontwikkeld, met indicatoren op de doelstellingen, die jaarlijks in december verschijnt.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 16 Tabel Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 (bedragen x € 1.000)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	**110.659**	**155.670**	**117.426**	**110.654**	**95.274**	**95.185**	**95.135**
Uitgaven	**90.989**	**165.670**	**117.426**	**110.654**	**95.274**	**95.185**	**95.135**
waarvan juridisch verplicht			97,5%				
3. Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel							
Subsidies (regelingen)	**84.840**	**154.216**	**106.705**	**100.222**	**84.676**	**84.586**	**84.539**
Kennis en informatiebeleid	12.531	11.155	11.347	11.258	11.233	11.217	11.215
Jeugdbeleid	1.872	118.678	54.617	48.454	39.072	39.112	39.168
Jeugdstelsel	70.437	24.383	40.741	40.510	34.371	34.257	34.156
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	**4.849**	**9.872**	**9.140**	**8.850**	**9.003**	**9.004**	**9.002**
Kennis en informatiebeleid	1.382	1.679	1.679	1.679	1.886	1.887	1.886
Jeugdbeleid	3.467	8.193	7.461	7.171	7.117	7.117	7.116
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	**1.300**	**1.577**	**1.359**	**1.360**	**1.360**	**1.360**	**1.359**
Overige	1.300	1.577	1.359	1.360	1.360	1.360	1.359
Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken	**0**	**5**	**222**	**222**	**235**	**235**	**235**
Overige	0	5	222	222	235	235	235
Ontvangsten	**4.650**	**26.085**	**9.182**	**2.085**	**2.085**	**2.085**	**2.085**
Overige	4.650	26.085	9.182	2.085	2.085	2.085	2.085

Budgetflexibiliteit

Subsidies
Van het beschikbare budget 2021 van € 106,7 miljoen is circa 99,7% juridisch verplicht Het betreft hier o.a. financiering van de schippersinternaten, het Nederlands jeugdinstituut, de Nationale jeugdraad, LOC, de Nederlandse

vereniging pleeggezinnen, Kinderrechtencollectief, GGD GHOR, het Landelijk Expertise Centrum Kindermishandeling (LECK), Kindertelefoon en het Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg (AKJ). Daarnaast worden er ook een aantal projectsubsidies gefinancierd rondom de thema's kindermishandeling en huiselijk geweld, gepaste zorg, zorg voor de jeugd, jeugdzorg plus, pleegzorg en professionalisering. De niet-juridisch verplichte middelen zijn voornamelijk gereserveerd voor subsidies voor de programma's Zorg voor de Jeugd en Geweld hoort nergens thuis.

Opdrachten
Van het beschikbare budget in 2021 van € 9,1 miljoen, is 69,8% juridisch verplicht. De niet-juridisch verplichte middelen zijn met name gereserveerd voor de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld, professionalisering, gepaste zorg, kinderrechten en informatievoorziening.

Bijdragen aan agentschappen
Van het beschikbare budget 2019 van € 1,4 miljoen is 100% juridisch verplicht. Het betreft een bijdrage aan het CIBG voor de uitvoeringskosten, het jaardocument Jeugd en het beheer van de Verwijsindex risicojongeren.

Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken
Van het beschikbare bedrag van € 0,2 miljoen is 100% juridisch verplicht.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

3. Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel
Subsidies en opdrachten

Kennis en informatiebeleid
Voor het hoofdbudget kennis en informatiebeleid is een bedrag van circa € 13 miljoen beschikbaar voor opdrachten en subsidies. De middelen zijn onder andere beschikbaar voor het door het CBS verzamelen van gegevens ten behoeve van beleidsinformatie jeugd. Het CBS publiceert twee keer per jaar statistieken en rapportages over het jeugdhulpgebruik per gemeente. Op basis van de halfjaarlijkse rapportages worden maximaal een viertal nadere onderzoeken uitgezet, om verschillende scores op het jeugdhulpgebruik bij gelijksoortige gemeenten te verklaren. De Jeugdmonitor wordt eenmaal per jaar gepubliceerd om de situatie te laten zien van de jeugd aan de hand van maatschappelijke indicatoren die het brede jeugdveld bestrijken, te weten: wonen, school, werken, middelengebruik, politiecontacten en kindermishandeling.

Tevens zijn er middelen beschikbaar gesteld om actuele en betrouwbare kennis over jeugd, vakmanschap en de organisatie van het jeugdveld aan een ieder en om niet aan te kunnen bieden. Deze publieke kennistaak wordt met subsidie van VWS uitgevoerd door het Nederlands Jeugdinstituut (NJI). Hiervoor ontvangst het NJI in 2021 een instellingssubsidie van circa € 9,6 miljoen.

Met de Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd (AWTJ) 2015-2020 is met de inmiddels beproefde werkplaatsformule ondersteuning geboden aan de transformatie van de jeugdzorg. De AWTJ's verbinden de werelden van wetenschap, praktijk, onderwijs en beleid met structurele inbreng van ouders en jongeren. Verkregen kennis wordt direct vertaald naar praktijk of beleid in de vorm van toepasbare kennisproducten, zoals brochures, waarmee gemeenten en aanbieders aan de slag kunnen. In 2020 is ZonMw

het programma Regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd (RKJ) 2020-2024 gestart. Ook in dit nieuwe programma RKJ werken kennis, beleid en praktijk samen aan jeugdbeleid in de regio, wederom met structurele inbreng van ouders en jongeren. In het programma RKJ ligt de nadruk meer dan voorheen op de regionale samenwerking en de kennisbehoefte vanuit de regio's.

Jeugdbeleid

Geweld hoort nergens thuis
Voor kindermishandeling en huiselijk geweld worden de inhoudelijke ambities uit de programmalijnen en dat wat werkt op regionale schaal geconsolideerd. Elke regio heeft een eigen aanpak en heeft speerpunten gekozen in de uitvoering van de programmalijnen. Iedere regio werkt aan borging van de aanpak. Het Rijk ondersteunt de aanpak kindermishandeling en huiselijk geweld door middelen beschikbaar te stellen voor het aanstellen van een projectleider in elke regio. Middelen voor de regionale aanpak van kindermishandeling worden in 2021, net als in 2019 in 2020, toegevoegd aan het gemeentefonds. Daarnaast stelt het Rijk € 2,5 miljoen beschikbaar aan onder andere ZonMw en voor de activiteiten die vallen onder het onderzoeksprogramma onder leiding van een Adviescommissie. De commissie heeft de opdracht om: 1) bestaande kennis over de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in te brengen in de regio, 2) een kennisprogramma te ontwikkelen en 3) de outcome-monitor in 2021 verder uit te breiden met relevante indicatoren. Voor het programma Geweld Hoort nergens thuis is in 2021 € 10 miljoen beschikbaar. Verder stelt het Rijk € 1,9 miljoen beschikbaar voor de implementatie van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en € 2 miljoen voor het versterken van Forensisch-medische expertise bij kindermishandeling (FMEK), onder andere voor het project FMEK van de GGD GHOR. Het totale beschikbare budget voor de post tegen gaan van Kindermishandeling is € 17,7 miljoen.

Zorg voor de jeugd
Voor de taken en werkzaamheden van de aanpak van het programma Zorg voor de Jeugd ontvangt het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd (OZJ) , in 2021 circa € 4,7 miljoen. Het OZJ ondersteunt en adviseert de gemeenten bij jeugdhulpvernieuwing, verbetering van de jeugdbescherming, inkoop van specialistische jeugdhulp en uitvoering van de regionale transformatieplannen.

In totaal is voor het gehele thema € 45,1 miljoen beschikbaar in 2021. Hiervan is € 41,8 miljoen gereserveerd voor subsidies en € 3,3 miljoen voor opdrachten. Binnen dit thema wordt een aantal deelonderwerpen onderscheiden:

Expertisecentra gespecialiseerde jeugdzorg
In de Jeugdwet is de opdracht aan de colleges van BenW gegeven om passende jeugdhulp te bieden aan kinderen en jongeren in de gemeente. Bij amendement van de fractie van GroenLinks (Kamerstukken II 2019/20, 35300-XVI, nr. 7) is op de begroting van VWS vanaf 2021 structureel € 26 miljoen extra beschikbaar gekomen voor Expertisecentra voor gespecialiseerde jeugdhulp. Acht gemeenten krijgen de regie om in gezamenlijkheid met de omliggende gemeenten en betrokken partijen op bovenregionale schaal te zorgen voor de opzet en inbedding van acht expertisecentra gericht op jongeren met complexe en meervoudige problematiek. De expertisecentra krijgen de taak om drie functies bij elkaar te organiseren.

1. Professionals kunnen vanuit het expertisecentrum advies en consultatie geven als een situatie (dreigt) vast te lopen of de hulp niet het gewenste effect heeft.
2. Het bieden van zorg en ondersteuning door:
   - Het tijdelijk beschikbaar stellen van professionals om te ondersteunen en het bieden van ambulante hulp.
   - Vanuit het expertisecentrum plekken beschikbaar stellen, zodat deze jongeren niet hoeven te wachten op de juiste plek.
   - Vanuit het expertisecentrum bijdragen aan de ontwikkeling van een vervolgvoorziening.
3. Het expertisecentrum organiseert en faciliteert het bundelen van kennis van professionals uit de verschillende domeinen.

Via een op te zetten kwaliteitsmonitor wordt gemeten wat de kwaliteit is van de expertisecentra en of ze bijdragen aan een passende oplossing voor jongeren met complexe en meervoudige problematiek. De acht regisserende gemeenten ontvangen in 2021 gezamenlijk een bedrag van € 23,7 miljoen via een specifieke uitkering. Daarnaast wordt € 1,3 miljoen wordt via een subsidie verstrekt aan het Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie voor de aanpak van eetstoornissen. Daarnaast is € 1 miljoen beschikbaar voor de landelijke kennisfunctie.

Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen
Ouders moeten weten waar ze terecht kunnen met hun hulpvraag, weten wat ze van een lokaal team mogen verwachten. En kunnen erop vertrouwen dat professionals met expertise hun hulpvraag beoordelen, samen met hen afwegingen maken en dat -indien nodig- ook zo dicht mogelijk in de buurt specialistische hulp beschikbaar is, die gericht is op de versterking van het gewone leven. Uit het KPMG-onderzoek komen vijf basisfuncties en bijbehorende inzichten. Hiermee zijn gemeenten en hun lokale teams aan de slag. Om hen te ondersteunen bij het in de praktijk brengen en borgen van de functies, biedt het OZJ samen met kennisinstituten en de associatie wijkteams regionale bijeenkomsten, dialoogsessies en lokale ondersteuning aan. Middels subsidie aan het OZJ, de kennisinstituten en de associatie wijkteams wordt het collectief leren van lokale teams gefaciliteerd. De basisfuncties maken onderdeel uit van de regiovisie van de Gezamenlijke Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) van de VNG, waarmee gemeenten met hulp van het OZJ aan de slag gaan. Specifiek voor het aspect ‘veiligheid’ ontvangen gemeenten via het Programma Geweld hoort nergens thuis (GHNT) ondersteuning met instrumenten die op basis van het Kwaliteitskader Werken aan Veiligheid voor lokale (wijk)teams en gemeenten zijn gemaakt. Met de zelfscan zien gemeenten hoe zij hun lokale teams kunnen versterken. Daarnaast wordt een informatiebox ontwikkeld.

Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien
Voor de uitvoering van actielijn 2 Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien van het actieprogramma Zorg voor de Jeugd verstrekt VWS subsidie aan Jeugdzorg Nederland gedurende de periode 2019-2022. In 2021 is hiervoor € 2,3 miljoen beschikbaar. De middelen zet de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ) in voor actielijnbrede activiteiten, zoals de uitvoering van het actieplan ‘Best passende zorg voor kwetsbare jongeren’ en voor de Uitvoeringsagenda Gezinshuizen.

Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen
Door een betere verbinding van onderwijs en zorg op lokaal en regionaal niveau worden ontwikkelingskansen voor kinderen vergroot. Een in 2020 gestart programmateam voegt ook in 2021 kennis toe in de regio door

middel van experts en kennisuitwisseling. Concreet ondersteunt het team in 11 regio's de samenwerking en vernieuwing in onderwijs en zorg en wordt kennis gedeeld met 250 aandeelhouders. Hiervoor is vanuit VWS in 2021 ruim € 340.000 beschikbaar. Om de financiering van zorg in onderwijstijd te vereenvoudigingen worden twee regionale pilots gestart met collectieve financiering van zorg in onderwijstijd. Gelijktijdig wordt informatie verzameld bij een aantal scholen om op termijn landelijke collectieve financiering vorm te kunnen geven. Deze scholen worden tevens ondersteund door een zorgarrangeur om hen op korte termijn te helpen bij het regelen van de zorg in onderwijstijd. Voor de ondersteuning van ouders en kinderen door onderwijszorgconsulenten wordt in 2021 circa € 1,7 miljoen beschikbaar gesteld. Op basis van onderzoek naar doorzettingsmacht is besloten dat er wetgeving nodig is (Kamerstukken II 2018/19, 26695, nr. 123). Deze wetgeving wordt in 2020 opgesteld. Naar verwachting zal deze in 2022 in werking kunnen treden.

Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden
Ook in 2021 blijven gemeenten en zorgaanbieders ondersteund bij het komen tot doorlopende en ontwikkelingsgerichte zorgarrangementen voor kwetsbare jongeren. Hiervoor heeft het kabinet structureel € 11,4 miljoen uitgetrokken die is toegevoegd aan het gemeentefonds. Vanuit de instellingssubsidie aan het Nederlands Jeugdinstituut wordt ook in 2021 gewerkt aan het ontwikkelen en ontsluiten van kennis voor gemeenten en zorgorganisaties die relevant is voor een goede ondersteuning bij het begeleiden van jongeren naar volwassenheid. Richting deze volwassenheid hebben jongeren ondersteuning nodig op meerdere leefgebieden. Dit integraal toekomstgericht werken is dan ook vanuit de domeinen: onderwijs/werk, wonen, zorg, support en inkomen/schulden.

Investeren in vakmanschap van jeugdprofessionals
Vanuit de instellingssubsidie aan het Nederlands Jeugdinstituut wordt in 2021 het richtlijnenprogramma jeugdhulp en jeugdbescherming en het samenwerkingsplatform vakmanschap jeugdprofessionals gefinancierd. De middelen worden ingezet voor het ontwikkelen, onderhouden en implementeren van richtlijnen en het faciliteren van kennisuitwisseling en -toepassing met en door jeugdprofessionals. De samenwerkende beroepsverenigingen ontvangen voor diverse activiteiten ter versterking van het vakmanschap van professionals een meerjarige subsidie. In 2021 ontvangen ze hiervoor € 0,4 miljoen. Om invulling en uitvoering te geven aan projecten uit de arbeidsmarktagenda jeugd ontvangt FCB een subsidie van € 2,4 miljoen voor ruim 3 jaar. VWS stelt verder voor drie jaar in totaal € 1,3 miljoen beschikbaar voor Erkenning van eerder Verworven Competenties (EVC) via de subsidieregeling EVC Jeugd- en gezinsprofessional.

Jeugdstelsel
Voor het hoofdbudget jeugdstelsel is een bedrag van circa € 40,7 miljoen beschikbaar op het instrument subsidies, waarmee diverse jeugdstelsel onderwerpen worden gefinancierd.

Voor de opvang en verzorging van minderjarige kinderen van binnenschippers, kermisexploitanten en circusartiesten ontvangen internaten subsidie (circa € 15,5 miljoen).

In 2021 wordt € 4 miljoen beschikbaar gesteld voor de Jeugdautoriteit. De Jeugdautoriteit is op 1 januari 2019 opgericht om bij te dragen aan de borging van continuïteit van jeugdhulp, kinderbescherming of jeugdreclassering, door te signaleren, te voorkomen en op te vangen. Daarbij adviseert

de Jeugdautoriteit het Rijk tot en met 2021 over de «Subsidieregeling Continuïteit Cruciale Jeugdzorg». In 2021 zal de Jeugdautoriteit opereren conform het instellingsbesluit Jeugdautoriteit dat in de zomer van 2020 gepubliceerd wordt. De Jeugdautoriteit zal verder toegroeien naar de toezichts- en onderzoekstaken die wettelijk zullen worden vastgelegd. Daarnaast zal de Jeugdautoriteit in 2021 het Early Warning System Jeugd verfijnen, om zodoende de continuïteit van jeugdhulp, kinderbescherming of jeugdreclassering te monitoren, te signaleren en daarop te acteren. Verder is in 2021, € 6 miljoen beschikbaar gesteld t.b.v. verbeterprogramma's, waarbij aanbieders van cruciale jeugdhulp die dat nodig hebben ondersteund worden bij het verbeteren van hun bedrijfsvoering.

Voor de wettelijke gecentraliseerde taak van de luisterlijn en het vertrouwenswerk, de Kindertelefoon en het advies- en klachtenbureau jeugdzorg, is in de begroting een bedrag van circa € 13 miljoen aan subsidiemiddelen beschikbaar.

Ontvangsten
Overige

De ontvangsten in 2021 betreffen voornamelijk terugbetalingen van TAJ-subsidies, waarbij instellingen tijdelijke liquiditeitssteun hebben ontvangen. Daarnaast verwachten wij nog ontvangsten van niet volledig uitgeputte subsidies. Deze ontvangsten worden voor 2021 geraamd op € 9,2 miljoen.

3.6 Artikel 6 Sport en bewegen

A. Algemene doelstelling

Een sportieve samenleving waarbij plezier in sport en bewegen belangrijk is, waarin voor iedereen passende en veilige sport- en beweegmogelijkheden aanwezig zijn en topsport mensen inspireert en samenbrengt.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De minister is verantwoordelijk voor het landelijke sportbeleid. Aan dit sportbeleid ligt vooral de maatschappelijke betekenis van sport ten grondslag. Sport en bewegen dragen in belangrijke mate bij aan een betere gezondheid, aan het verbeteren van leefbaarheid en veiligheid, sociale samenhang en integratie, aan het verbeteren van de schoolprestaties en het verminderen van schooluitval. Daarnaast erkent de minister de intrinsieke waarde van sport en het belang van sportevenementen. Vanuit die verantwoordelijkheid vervult de minister de volgende rollen:

Stimuleren: van samenwerking tussen relevante partijen om op lokaal niveau sportmogelijkheden te bewerkstelligen, van bevorderen van innovatie, kennisontwikkeling en kennisdeling.

Financieren: van programma's die bijdragen aan voor iedereen passende en veilige sport- en beweeginfrastructuur, van internationaal aansprekende sportevenementen, van de ambitie om te behoren tot de beste tien sportlanden ter wereld, van innovatie, kennisontwikkeling en kennisdeling.

Regisseren: het bijeenbrengen van gemeenten, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en provincies binnen het Sportakkoord om tot een gezamenlijke beleidsagenda te komen.

C. Beleidswijzigingen

Nationaal Sportakkoord «Sport verenigt Nederland»
In de afgelopen twee jaar is in verschillende fasen het Nationaal Sportakkoord «Sport verenigt Nederland» ondertekend. Met het Sportakkoord wordt samen met de sport(verenigingen), gemeenten, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties de handen ineengeslagen om de kracht van sport de komende jaren beter te kunnen benutten: om alle Nederlanders te verenigen via sport en bewegen (Kamerstukken II 2017/18, 30234, nr. 185). De Kamer is geïnformeerd over de implementatiestrategie van de eerste vijf deelakkoorden (Kamerstukken II 2018/19, 30234, nr. 211) en de ondertekening van deelakkoord zes «Topsport die Inspireert» (Kamerstukken II 2019/20, 30234 nr. 235).

Het is de missie van deelakkoord 6 om de inspirerende waarde van topsport te vergroten. Dit gebeurt onder andere door het bereik en de zichtbaarheid van topsport te vergroten, door een gezamenlijke evenementenstrategie en het versterken van de topsport- en talentprogramma's. Met de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) en NOC*NSF/sportbonden is een implementatieplan opgesteld waarin is uitgewerkt hoe partijen de komende jaren de beleidsinstrumenten en financiële middelen van VWS gaan benutten om de doelstellingen van het deelakkoord te verwezenlijken. Ook gaat VWS het beleidskader sportevenementen per 1 januari 2021 herzien. Hierbij wordt beoogd de maatschappelijke waarde van sportevenementen te

verhogen door de kwaliteit en het bereik van internationale sportevenementen in Nederland te vergroten. Onder meer door samenwerking en betere afstemming tussen de Rijksoverheid, gemeenten, provincies en sportbonden. De Kamer wordt daarover in het najaar van 2020 geïnformeerd. Mogelijke aanpassingen in de financiering van het landelijke topsportbeleid staan vanaf 2022 op de planning. Dit hangt samen met het uitstel van de Olympische Spelen waardoor de huidige olympische cyclus met een jaar is verlengd.

In het plan Ons voetbal is van iedereen, Samen zetten we racisme en discriminatie buitenspel dat op 8 februari 2020 naar de Kamer is gestuurd, hebben de KNVB, VWS, J&V en SZW afspraken gemaakt om racisme en discriminatie in het voetbal tegen te gaan. De maatregelen (2020-2022) zijn gericht op het voorkomen, signaleren en sanctioneren van racisme en discriminatie in het voetbal. De aanpak zal jaarlijks worden gemonitord en onderdelen van het programma zullen indien nodig worden bijgesteld. Bij de monitoring wordt gekeken naar hoeveel mensen en partijen er bereikt worden, door bijvoorbeeld te kijken naar het aantal clubs dat mee doet of hoe vaak de meldingsapp wordt gebruikt. Met deze cijfers wordt inzicht vergaard over het bereik van het programma en of het aantal incidenten op en rond het veld hierdoor terugloopt. VWS maakt deel uit van het projectteam en de stuurgroep. Het projectteam geeft uitvoering aan de maatregelen van het programma en verbindt partijen die een bijdrage willen leveren. De stuurgroep bewaakt de voortgang en bevordert onderlinge samenwerking.

Het huidige onderzoeksprogramma sport en bewegen loopt in 2020 af, daar waar het programma sportinnovator reeds doorloopt tot en met 2022. VWS wil de inzet van het sportonderzoek hierop laten aansluiten. De komende twee jaar zal een beperkt aantal missies in het sportonderzoek worden gesteund. Doel is de waarde van kennis voor de sport te vergroten, zodanig dat de sector professionaliseert en bijdraagt aan oplossingen voor uitdagingen in de sport, en in het verlengde hiervan aan oplossingen voor maatschappelijke problematiek. Bij deze missies richt de wetenschap zich op vraagstukken in de sportsector waar doorbraken nodig zijn. De praktijk is leidend in het bepalen van de onderzoeksvraag. In het najaar van 2020 start een proces om de randvoorwaarden van de missies te formuleren en een gestructureerd proces van vraagarticulatie op te zetten. Het is de bedoeling om in 2021 en 2022 de eerste stappen te zetten op weg naar een gezamenlijke aanpak voor onderzoek en innovatie vanaf 2023.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 17 Tabel Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 (bedragen x € 1.000)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	**364.819**	**510.272**	**356.475**	**380.700**	**444.336**	**443.955**	**443.809**
Uitgaven	**324.146**	**545.534**	**380.487**	**381.625**	**444.336**	**443.955**	**443.809**
waarvan juridisch verplicht			98%				
1. Passend sport- en beweegaanbod							
Subsidies (regelingen)	**1.955**	**1.484**	**360**	**0**	**0**	**0**	**0**
Passend sport- en beweegaanbod	1.955	1.484	360	0	0	0	0
Opdrachten	**159**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige	159	0	0	0	0	0	0
2. Uitblinken in sport							
Subsidies (regelingen)	**3.663**	**1.318**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Uitblinken in sport	3.663	1.318	0	0	0	0	0
3. Borgen van innovatie, kennisontwikkeling en kennisdeling							
Opdrachten	**129**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige	129	0	0	0	0	0	0
4. Sport verenigt Nederland							
Subsidies (regelingen)	**113.985**	**231.379**	**166.527**	**168.479**	**173.353**	**172.959**	**172.902**
Sportakkoord	62.483	117.021	76.482	77.338	79.233	79.546	79.522
Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties	43.436	104.601	79.185	78.558	78.528	78.283	78.255
Kennis en innovatie	8.066	9.757	10.860	12.583	15.592	15.130	15.125
Inkomensoverdrachten	**13.212**	**13.815**	**13.778**	**13.783**	**13.782**	**13.783**	**13.778**
Financiële voorziening topsporters	13.212	13.815	13.778	13.783	13.782	13.783	13.778
Opdrachten	**3.119**	**3.745**	**3.722**	**1.668**	**728**	**728**	**728**
Sportakkoord	2.952	3.338	3.402	1.448	508	508	508
Kennis en innovatie	167	246	220	220	220	220	220
Overige	0	161	100	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**2.568**	**2.727**	**2.727**	**2.727**	**2.727**	**2.729**	**2.723**
Dopingautoriteit	2.568	2.727	2.727	2.727	2.727	2.729	2.723
Bijdrage aan medeoverheden	**184.943**	**290.676**	**192.983**	**192.630**	**182.635**	**182.642**	**182.584**
Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties	184.943	188.075	182.586	182.630	182.635	182.642	182.584
Sportakkoord	0	102.601	10.397	10.000	0	0	0
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	**356**	**325**	**325**	**325**	**325**	**325**	**325**
Dopingbestrijding	356	325	325	325	325	325	325
Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken	**57**	**65**	**65**	**2.013**	**70.786**	**70.789**	**70.769**
Sportakkoord	57	65	65	2.013	70.786	70.789	70.769
Ontvangsten	**657**	**740**	**740**	**740**	**740**	**740**	**740**
Overige	657	740	740	740	740	740	740

Extracomptabele fiscale regelingen

Naast de in dit begrotingsartikel genoemde instrumenten, is er een fiscale regeling die betrekking heeft op dit beleidsterrein. Het betreft de Btw-vrijstelling voor sportclubs. De minister van Financiën is hoofdverantwoordelijk voor de wetgeving en uitvoering van deze regeling en voor de budgettaire middelen. Voor een beschrijving van de regeling, de

doelstelling, de ramingsgrond, een verwijzing naar de laatst uitgevoerde evaluatie en het beoogde jaar van afronding van de volgende evaluatie, wordt verwezen naar de bijlage bij de Miljoenennota 'Toelichting op de Fiscale regelingen'.

Budgetflexibiliteit

Subsidies
Van het beschikbare budget voor 2021 van € 166,9 miljoen is 96,6% juridisch verplicht in verband met de aangegane verplichtingen voor instellingssubsidies en (meerjarige) projectsubsidies. Het betreft onder meer de instellingssubsidies aan NOC*NSF, het Kenniscentrum sport en Mulier Instituut. Bij de projectsubsidies betreft het onder meer de subsidieregeling stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties, topsportevenementen en de uitwerking van de deelakkoorden van het Sportakkoord.

Opdrachten
Van het beschikbare budget voor 2021 van € 3,7 miljoen is 48,7% juridisch verplicht.

Inkomensoverdrachten
Van het beschikbare budget voor 2021 van € 13,8 miljoen is 100% juridisch verplicht in verband met de Stipendiumregeling en kostenvergoeding voor topsporters.

Bijdragen aan ZBO's en RWT's
Van het beschikbare budget voor 2021 van € 2,7 miljoen is 100% juridisch verplicht in verband met de bijdrage aan de Dopingautoriteit.

Bijdragen aan medeoverheden
Van het beschikbare budget voor 2021 van € 193,0 miljoen is 100% juridisch verplicht in verband met de Regeling specifieke uitkering stimulering sport en de Regeling specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden.

Bijdragen aan (inter)nationale organisaties
Van het beschikbare budget voor 2021 van € 0,3 miljoen is 100% juridisch verplicht in verband met een bijdrage aan de World Anti-Doping Agency (WADA).

Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken en andere organisaties
Van het beschikbare budget voor 2021 van € 0,1 miljoen is 100% juridisch verplicht in verband met een bijdrage voortvloeiend uit de European Partial Agreement in Sports (EPAS).

E. Toelichting op de financiële instrumenten

4. Sport verenigt Nederland
Bijna de helft (49%) van de Nederlandse bevolking (4 jaar en ouder) voldoet aan de beweegrichtlijnen om zowel (matig) intensieve inspanning als spier- en botversterkende activiteiten te verrichten. Met name op het gebied van matig tot zwaar intensieve inspanningen wordt maar door een beperkt deel (54%) van de bevolking aan de normen voldaan. Voor spier- en botversterkende activiteiten is dit een stuk meer (83%). Voor zowel de gecombineerde norm als de beide onderdelen van die norm geldt dat in de afgelopen vier

jaar een kleine maar stabiele groei te zien is van ongeveer vijf procentpunten.

Daarnaast beogen we met topsport om structureel tot de 10 beste landen te behoren. De internationale medaillespiegel is één van de kernindicatoren voor het landelijk monitoren van sport en bewegen. Deze kernindicator sluit aan bij de top-10 ambitie van Nederland. Met de top-10 ambitie wordt gestreefd om structureel tot de tien beste topsportlanden ter wereld te behoren. Deze cijfers worden gepresenteerd voor Olympische- en Paralympische sporten.

Subsidies en opdrachten

Sportakkoord
Met het Sportakkoord worden samen met de sport, gemeenten, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties de handen ineengeslagen om de kracht van sport de komende jaren beter te kunnen benutten: om Nederland te verenigingen via sport en bewegen (Kamerstukken II 2017/18, 30234, nr. 185). In 2021 is via subsidies en opdrachten in totaal € 77,5 miljoen beschikbaar.

Vanuit de verschillende deelthema's van het Sportakkoord wordt ingezet op:

Inclusief sporten
De alliantie Sporten en bewegen voor iedereen is opgericht. Deze bestaat uit 10 partijen die allen een subsidie hebben gekregen voor de taken binnen de alliantie. Hierbij gaat het om het vergroten van de bewustwording bij sport- en beweegaanbieders, en om mensen die belemmeringen ervaren om te sporten/bewegen in mogelijkheden te gaan laten denken. De alliantie wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter die de taak verricht via een opdracht. Daarnaast lopen er verschillende projecten via subsidie, challenge of opdracht die erop gericht zijn om de ervaren belemmeringen van mensen weg te nemen. Hierbij gaat het om financiële en praktische belemmeringen. In 2021 is hiervoor € 3,0 miljoen beschikbaar.

Vaardig in bewegen
Ook de komende jaren worden de Koningsspelen georganiseerd. Hiervoor zal een projectsubsidie worden verstrekt tot en met editie 2023. Voor een gezonde leefstijl binnen het onderwijs loopt de huidige subsidiebijdrage aan Gezonde School door en is er een intensivering voor de schoololympiade Olympic Moves, een samenwerking tussen de KVLO en NOC*NSF. Voor de allerjongsten wordt ingezet op 'De Kleine Beweegagenda', een project wat gericht is op beweegstimulering voor de jongste doelgroep (0 tot 4 jarigen) wat wordt uitgevoerd door Mulier instituut en Kenniscentrum sport en bewegen samen. Verder wordt er bijgedragen aan beleid rond buitenspelen, onder andere partijen als de Cruijff- en Krajicek Foundation, Jantje Beton en kennisinstanties doen hieraan mee.

Daarnaast vindt inzet plaats op het Nationale Plan Zwemveiligheid 2020-2024. Dit plan heeft als doel om inwoners zwemvaardiger te maken, zwemomgevingen in Nederland veiliger te maken en inwoners zich bewuster te maken van risico's op verdrinking. Daarbij wordt ingezet op intensivering van maatregelen voor groepen met de hoogste risico's en worden interventiepilots uitgevoerd om maatregelen te toetsen op toepasbaarheid, effectiviteit en bruikbaarheid. In 2021 is hiervoor € 2,3 miljoen beschikbaar.

Positieve sportcultuur
De ambitie is dat iedereen overal met plezier, veilig, eerlijk en zorgeloos kan sporten. Dit vraagt aandacht van iedereen en om ondersteuning van bestuurders, sportclubs, trainers, ouders en verzorgers om dit klimaat te creëren en misstanden te voorkomen. Racisme en discriminatie gaan we tegen. Dit alles met als doel de jeugd langer aan de sport te binden en de kans te vergroten dat zij op latere leeftijd actief blijven binnen een sportvereniging als sporter en als vrijwilliger. In 2021 is hiervoor € 3,3 miljoen beschikbaar.

Vitale sportaanbieders
Er is een subsidie aan NOC*NSF verstrekt gericht op het vergroten van de organisatiegraad van de sportsector. Via diensten zoals opleidingen voor coaches, trainers en bestuurders en het bieden van verenigingsondersteuning worden diensten aan lokale sportsaanbieders aangereikt. Daarnaast loopt er een subsidie gericht op het versterken van bonden via de Impuls Versterken bonden en de extra uitbreiding van de buurtsportcoach gericht op ondersteuning van sportaanbieders. Ook wordt budget aangewend voor een challenge voor vrijwilligers en een plan ten behoeve van de sportarbeidsmarkt. In 2021 is hiervoor € 17,3 miljoen beschikbaar.

Topsport
Presteren is een cruciale waarde van topsport en daarmee ook een belangrijk uitgangspunt van het landelijke topsportbeleid. Tegelijkertijd is presteren meer dan alleen het behalen van medailles. Het nieuwe landelijke topsportbeleid gaat zich richten op de missie uit deelakkoord zes: het inspireren van zoveel mogelijk Nederlanders door middel van topsport.

Eén van de mogelijkheden om Nederlanders te inspireren door topsport is via sportevenementen. Daarom wordt op advies van de Nederlandse Sportraad in het komende jaar een Nederlandse 10-jaren topsportevenementenstrategie ontwikkeld en geïmplementeerd. Het doel van deze strategie is om de komende tien jaar de inspirerende waarde van topsport te vergroten door middel van een samenhangend geheel van aantrekkelijke internationale topsportevenementen en side events die maatschappelijke verantwoord worden georganiseerd en een breed bereik hebben. Er zijn middelen beschikbaar voor (sport)organisaties voor het organiseren van aansprekende topsportevenementen in Nederland die passen in de nationale evenementen strategie (€ 10,6 miljoen). VWS stelt daarnaast € 41 miljoen beschikbaar voor een optimaal topsportklimaat in Nederland zodat we meer medailles behalen, in meer takken van sport, met meer maatschappelijke waarde. Hiermee investeren we ook in een optimale instroom en ontwikkeling van talentvolle sporters naar opleidingsprogramma's. Met sportbonden/-organisaties, clubs, scholen en gemeenten zoeken we de samenwerking om talentvolle sporters op het juiste moment te ontdekken en op het juiste moment te laten trainen met de beste talentcoaches in de beste opleidingsprogramma's.

Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties
Ook zetten wij ons samen met gemeenten in om sportaccommodaties te verduurzamen en beter toegankelijk te maken. De subsidieregeling Stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties loopt door. Sportaanbieders (sportverenigingen, stichtingen en andere niet winst beogende investeerders in sportaccommodaties) kunnen een subsidie aanvragen van 20% voor de bouw of het onderhoud van sportaccommodaties of voor de aanschaf of het onderhoud van sportmaterialen. Hierbij is er een mogelijkheid tot een aanvullende subsidie van 15% voor investeringen in

duurzaamheid, veiligheid, toegankelijkheid en circulariteit van sportaccommodaties. In 2021 is via subsidies en opdrachten in totaal € 81,6 miljoen beschikbaar.

Kennis en innovatie sportbeleid
Het Topteam Sport (www.sportinnovator.nl) geeft met het programma Sportinnovator een belangrijke impuls aan een rendabel ecosysteem voor sportonderzoek en innovatie, gericht op de vraag- en aanbodzijde. Aan de vraagzijde worden bijeenkomsten met gemeenten en sportbonden gehouden om tot de juiste vraagstelling te komen. Aan de aanbodzijde worden regionale bijeenkomsten georganiseerd waar het bedrijfsleven deze vraagstukken uit de sport krijgt voorgelegd. Een belangrijk initiatief is de Sport Data Valley, waarin data kunnen worden gedeeld en gezamenlijke projecten tussen sportonderzoekers en sportinnovatoren kunnen worden opgezet. Ook wordt door het Topteam jaarlijks meerdere grote innovatie calls uitgeschreven en werken zij samen aan de verschillende challenges.

Om uitvoering te geven aan de Nationale Kennisagenda Sport en Bewegen is een onderzoeksprogramma 2018-2020 ontwikkeld. De onderzoeksprojecten die hierin zijn gefinancierd door VWS zullen de komende jaren de resultaten opleveren en in 2021 worden doorontwikkeld. Het programma sportinnovator loopt door tot en met 2022. VWS wil de inzet van het sportonderzoek hierop aansluiten. De komende twee jaar zal een beperkt aantal missies in het sportonderzoek worden gesteund waarbij het de intentie is met het sportonderzoek de eerste stappen te zetten op weg naar een geïntegreerd programma voor sportonderzoek en innovatie vanaf 2023. Hiervoor is € 3 miljoen beschikbaar voor de periode tot en met 2022. De VWS-middelen voor het verder brengen van het sportonderzoek worden in partnerschap met ZonMw en NOC*NSF ingezet.

Daarnaast wordt ingezet op het valideren van kansrijke sport- en beweeginterventies en op het borgen en verspreiden van beschikbare kennis via het Kenniscentrum en Kennisportal sport.

Het Mulier Instituut, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) krijgen subsidie om de monitoring van kernindicatoren in de sport uit te voeren. Het Mulier Instituut, het RIVM, het Kenniscentrum Sport en Bewegen, NOC*NSF en VSG zijn vertegenwoordigd in een consortium dat de monitoring van het sportakkoord verzorgt.

In totaal is voor kennissubsidies en -opdrachten € 11,1 miljoen beschikbaar in 2021.

Inkomensoverdrachten

Financiële voorziening topsporters
Het Fonds voor de Topsporter verzorgt het uitkeren van een stipendium aan A- en High Potential topsporters die financieel gezien niet - via zijn/haar sport, dan wel op een andere manier - in zijn/haar levensonderhoud kunnen voorzien. Zo kunnen zij zich volledig richten op hun sportcarrière. Het Fonds voor de Topsporter zorgt daarnaast voor het uitkeren van kostenvergoedingen aan topsporters. VWS stelt hiervoor in totaal € 13,8 miljoen beschikbaar.

Bijdragen aan ZBO's en RWT's

Dopingautoriteit
Voor het tegengaan van dopinggebruik wordt aan de Dopingautoriteit een bijdrage beschikbaar gesteld. Hiervoor is € 2,7 miljoen beschikbaar.

Bijdragen aan medeoverheden

Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties
Onder voorwaarden konden gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen tot 2019 de BTW die aan hen in rekening werd gebracht bij investeringen in sportaccommodaties en sportmaterialen in aftrek brengen. Door een uitspraak van het Europese Hof van Justitie is bovenstaande mogelijkheid tot aftrek aangepast. De 'Regeling specifieke uitkering stimulering sport' beoogt daarom de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen door gemeenten te stimuleren, daar waar de mogelijkheid tot btw-aftrek is vervallen. De regeling is gestoeld op de uitgangswaarden van de mogelijkheden die er tot 1 januari 2019 waren om de btw af te trekken. In totaal is in 2021 hiervoor € 182,6 miljoen beschikbaar.

Sportakkoord
Lokale en/of regionale sportakkoorden zijn het aangewezen instrument om de ambities uit het Nationaal Sportakkoord te realiseren. In een lokaal sportakkoord maken partijen afspraken welke ambities op het gebied van sport en bewegen er binnen hun gemeenten zijn en hoe ze deze willen bereiken. Over lokale en regionale akkoorden is in het Nationaal Sportakkoord het volgende opgenomen: VWS, VSG/VNG en NOC*NSF stellen daarbij hun kennis en ondersteuning beschikbaar. Gemeenten kunnen voor het uitvoeren van het sportakkoord aanspraak maken op uitvoeringsbudget. Dit kan worden besteed aan een of meer thema's van het sportakkoord (de gemeenten zijn hier vrij in). Hoeveel budget er beschikbaar is voor een gemeente hangt af van het inwoneraantal op 1 januari 2019. De budgetten liggen tussen de € 10.000 en € 200.000. in 343 gemeenten is men bezig met een lokaal sportakkoord. In totaal is in 2021 hiervoor € 10,4 miljoen beschikbaar.

3.7 Artikel 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering WO II

A. Algemene doelstelling

De zorg voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen uit de Tweede Wereldoorlog (WO II) is geborgd en mensen beseffen, mede op basis van de gebeurtenissen uit WO II, wat het betekent om in vrijheid te kunnen leven.

Uit het Nationaal Vrijheidsonderzoek 2019 van het Nationaal Comité 4 en 5 mei blijkt ruim acht op de tien Nederlanders de Nationale herdenking op 4 mei (heel) belangrijk te vinden. Een bijna even grote groep Nederlanders (74%) geeft daarnaast aan de viering van Bevrijdingsdag op 5 mei (heel) belangrijk te vinden. Ook geeft zes van de tien Nederlanders (57%) aan zich tijdens de Nationale herdenking op 4 mei in sterke mate met elkaar verbonden voelt en op de Bevrijdingsdag op 5 mei is dat ruim vier op de 10 Nederlanders (43%). In onderstaand figuur is te zien dat het draagvlak onder de Nederlandse bevolking voor de herdenking op 4 mei en de viering van de bevrijding op 5 mei groot is.

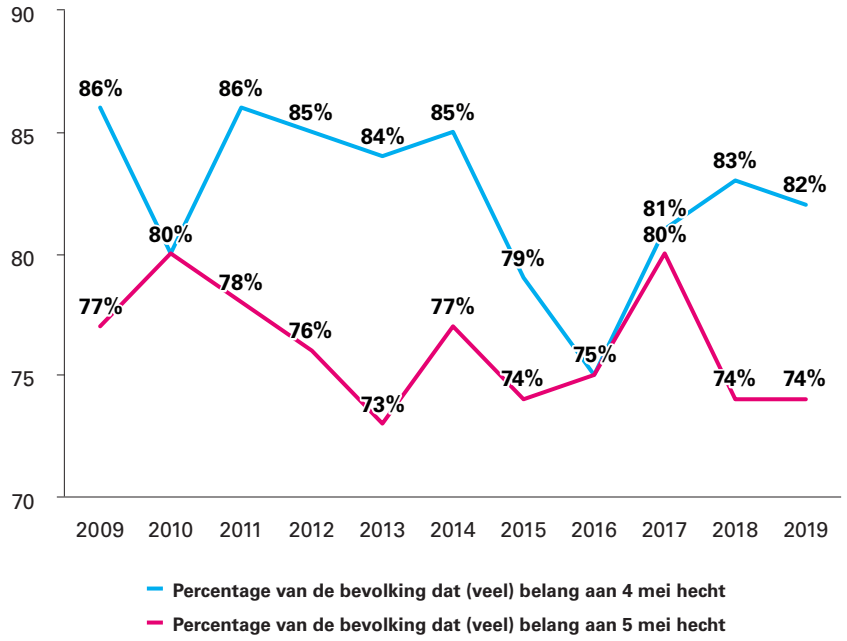

B. Rol en verantwoordelijkheid

De minister is verantwoordelijk voor de continuïteit, kwaliteit, effectiviteit en toekomstgerichtheid van specifieke zorg en het stelsel van pensioenen en uitkeringen voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WO II. Het is belangrijk om de herinnering aan WO II levend te houden en te borgen dat blijvend betekenis kan worden gegeven aan het verhaal. De minister is verantwoordelijk voor:

Stimuleren: van het blijvend betekenis laten houden aan de herinnering aan WO II.

Financieren: van begeleidende instellingen voor maatschappelijk werk en sociale dienstverlening aan erkende deelnemers aan het voormalig verzet en oorlogsgetroffenen, van instellingen die de herinnering aan de WO II levend houden.

Regisseren: het in stand houden en ondersteunen van een infrastructuur die het mogelijk maakt de zorg- en dienstverlening aan verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WO II te garanderen en de herinnering aan WO II blijvend betekenis te laten houden, actueel houden van de wet- en regelgeving voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WO II.

Uitvoeren: opdrachtgever en toezichthouder van diverse ZBO's en het Nationaal Comité 4 en 5 mei.

C. Beleidswijzigingen

Na de herdenking en viering van 75 jaar vrijheid in 2020 richten we ons in 2021 op het verder verankeren en het levend houden van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in de Nederlandse samenleving. In het bijzonder stellen wij dit jaar € 15,7 miljoen beschikbaar voor het verder verankeren van de Nederlands-Indische geschiedenis en het cultureel erfgoed in de Nederlandse samenleving. Deze extra middelen zullen, in aansluiting op hetgeen reeds in gang is gezet met de collectieve erkenning, onder meer bestemd zijn voor educatie, herinnering, preventie en zorg.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 18 Tabel Budgettaire gevolgen van beleid artikel 7 (bedragen x € 1.000)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	**252.093**	**29.787**	**240.285**	**212.475**	**195.479**	**180.957**	**167.528**
Uitgaven	**257.533**	**249.752**	**241.085**	**212.475**	**195.479**	**180.957**	**167.528**
waarvan juridisch verplicht			98,4%				
1. De zorg- en dienstverlening aan verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WOII en de herinnering aan WO II							
Subsidies (regelingen)	**24.086**	**28.856**	**36.830**	**24.040**	**22.173**	**21.710**	**21.703**
Nationaal Comité	5.185	5.577	5.403	5.404	5.404	5.405	5.403
Nationale herinneringscentra	2.983	3.765	2.738	2.589	2.589	2.589	2.588
Collectieve Erkenning Indisch Nederland	2.811	2.164	2.179	1.540	1.026	1.026	1.026
Zorg- en dienstverlening	5.976	6.276	6.275	6.277	6.277	6.277	6.275
Overige	7.131	11.074	20.235	8.230	6.877	6.413	6.411
Bekostiging	**500**	**400**	**400**	**400**	**400**	**400**	**400**
Overige	500	400	400	400	400	400	400
Opdrachten	**992**	**428**	**428**	**428**	**428**	**428**	**428**
Overige	992	428	428	428	428	428	428
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	**0**	**1.105**	**226**	**226**	**226**	**226**	**226**
Overige	0	1.105	226	226	226	226	226
Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige	0	0	0	0	0	0	0
2. Pensioenen en uitkeringen voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WO II							
Inkomensoverdrachten	**221.147**	**208.239**	**193.240**	**177.595**	**162.880**	**148.756**	**135.494**
Wetten en regelingen verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen	221.147	208.239	193.240	177.595	162.880	148.756	135.494
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	**10.808**	**10.724**	**9.961**	**9.786**	**9.372**	**9.437**	**9.277**
SVB	9.145	8.877	8.721	8.582	8.376	8.206	8.203
PUR	1.654	1.847	1.240	1.204	996	1.231	1.074
Overige	9	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	**4.643**	**2.901**	**2.901**	**2.901**	**2.901**	**2.901**	**2.901**
Overige	4.643	2.901	2.901	2.901	2.901	2.901	2.901

Budgetflexibiliteit

Subsidies
Van het beschikbare budget van € 36,8 miljoen is 91% juridisch verplicht. Het betreft de financiering van aangegane verplichtingen op basis van de Kaderregeling VWS-subsidies. Dit betreft zowel instellingsubsidies die jaarlijks worden verleend als projectsubsidies die meerjarig kunnen zijn.

Bekostiging
Van het beschikbare budget van € 0,4 miljoenis 80% juridisch verplicht. Het betreft de bekostiging van wachtgelden, de vervoerskosten en de niet op grond van een wettelijke regeling of ziektekostenregeling vergoede kosten van behandeling door stichting Centrum'45, inclusief de noodzakelijke verblijfskosten.

Opdrachten
Van het beschikbare budget van € 0,4 miljoen is 50% juridisch verplicht. Het betreft opdrachten ten behoeve van de herinnering aan WO II en de zorg- en dienstverlening.

Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken
Van het beschikbare budget van € 0,2 miljoen is 25% juridisch verplicht.

Inkomensoverdrachten
Van het beschikbare budget van € 193,2 miljoen is 100% juridisch verplicht. Het betreft de bekostiging van de pensioenen en uitkeringen voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WO II.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's
Van het beschikbare budget van € 10 miljoen is 100% juridisch verplicht. Het betreft de bijdragen aan de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en de Pensioen- en Uitkeringsraad (PUR).

E. Toelichting op de financiële instrumenten

1. De zorg- en dienstverlening aan verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WOII en de herinnering aan WO II
Subsidies

Nationaal Comité 4 en 5 mei
Het ministerie van VWS verleent in 2021 een instellingssubsidie van circa € 5,4 miljoen aan het Nationaal Comité voor met name de organisatie van de nationale herdenking op 4 mei en de viering op 5 mei.

Nationale herinneringscentra
Het Ministerie van VWS verleent instellingssubsidies (circa € 2,5 miljoen) aan de vijf nationale herinneringscentra: Kamp Vught, Kamp Westerbork, Kamp Amersfoort, het Indisch Herinneringscentrum en het Oranjehotel. Deze spelen een belangrijke rol bij de blijvende betekenis van en de collectieve herinnering aan WO II. Gezien de bezoekersaantallen wordt het bereik van de herinneringscentra steeds groter. Naast het beheer en behoud van historische plekken gaat het vooral om educatieve activiteiten die vanuit de herinneringscentra worden georganiseerd.

Daarnaast is er voor Nationaal Monument Kamp Westerbork een subsidie van € 0,7 miljoen beschikbaar voor herinrichting en vernieuwing om de educatieve boodschap te kunnen realiseren. Tevens ontvangt het Nationaal Monument Kamp Westerbork een subsidie voor gastsprekers op scholen van € 0,3 miljoen. Gastsprekers vertellen elk hun eigen verhaal over de WO II in Nederland of Nederlands-Indië, of over recente conflicten en vredesmissies.

Collectieve Erkenning Indisch Nederland
In 2021 wordt € 1,1 miljoen besteed aan de vaste onderdelen van de collectieve erkenning van Indisch- en Moluks Nederland die vastgelegd zijn in de programmalijnen contextgebonden zorg, herdenken en de Nederlands-Indische pleisterplaats de Sophiahof. Het overige wordt gegeven aan projecten via de subsidieregeling CEWIN (in totaal € 0,5 miljoen). Het is van groot belang dat de collectieve erkenning van

Indisch-en Moluks Nederland verankerd is en blijft in de Nederlandse samenleving. De Indische- en Molukse gemeenschap bepaalt zelf hoe de verankering in de samenleving vorm krijgt.

Zorg- en dienstverlening
Na WO II is in Nederland voor de deelnemers aan het voormalig verzet en de oorlogsslachtoffers geleidelijk een stelsel van pensioenen, uitkeringen en hulp- en dienstverlening ontstaan. Dit komt voort uit de principes van ereschuld tegenover de deelnemers aan het voormalig verzet en bijzondere solidariteit tegenover de oorlogsslachtoffers. Het aantal voormalig verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen neemt gestaag af. Gezien deze ontwikkeling moeten ook de uitvoeringsorganisaties zich aanpassen.
Het is belangrijk dat dit op een verantwoorde manier gebeurt, zodat continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening zijn gewaarborgd. Het ministerie van VWS begeleidt en faciliteert deze ontwikkeling. Om zorg- en dienstverlening (maatschappelijk werk, sociale dienstverlening) aan (erkende) verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen mogelijk te maken, worden subsidies (in totaal € 5,8 miljoen) verleend aan gespecialiseerde instellingen zoals Joods Maatschappelijk Werk, Stichting Arq en De Basis.

Overige
Dit betreft onder andere subsidies voor het levend houden van de herinnering WO II langs de domeinen kennis, museale functie, educatie en informatie en overige subsidies met een beperkt kasbeslag zoals subsidies op grond van het Beleidskader voor de subsidiëring van projecten en activiteiten ten behoeve van de participatie en emancipatie van de Sinti en Roma in Nederland.

Tegemoetkoming Indische Gemeenschap
Voor het verder verankeren van de Nederlands-Indische geschiedenis en het cultureel erfgoed in de Nederlandse samenleving is in 2021
€ 15,7 miljoen beschikbaar. Deze extra middelen zullen, in aansluiting op hetgeen reeds in gang is gezet met de collectieve erkenning, onder meer bestemd zijn voor educatie, herinnering, preventie en zorg.

2. Pensioenen en uitkeringen voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WO II
Inkomensoverdrachten

Wetten en regelingen voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen
De wetten en regelingen voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen worden alleen nog bijgesteld als wijzigingen in aanpalende wetten dat noodzakelijk maken, bijvoorbeeld op het terrein van zorg en sociale zekerheid. In het kader van de wetten voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen uit WO II (Wuv, Wubo en Wbp) worden onder andere tegemoetkomingen (inkomensafhankelijk) en vergoedingen (inkomensonafhankelijk) voor bijzondere voorzieningen toegekend als onderdeel van de totale uitkering. Het betreft met name uitgaven voor medische voorzieninge, huishoudelijke hulp, deelname maatschappelijk verkeer en overige voorzieningen zoals vervoer.
Voor 2021 is circa € 193,2 miljoen beschikbaar, waarvan het merendeel voor de Wet uitkeringen vervolgingsslachtoffers 1940–1945
(€ 116,7 miljoen). Voor de Wubo en de Wbp is in 2020 € 51,9 miljoen respectievelijk € 19,1 miljoen beschikbaar.

Kengetal: Uitkeringen aan Oorlogsgetroffenen WO II (bedragen x €1.000.000)

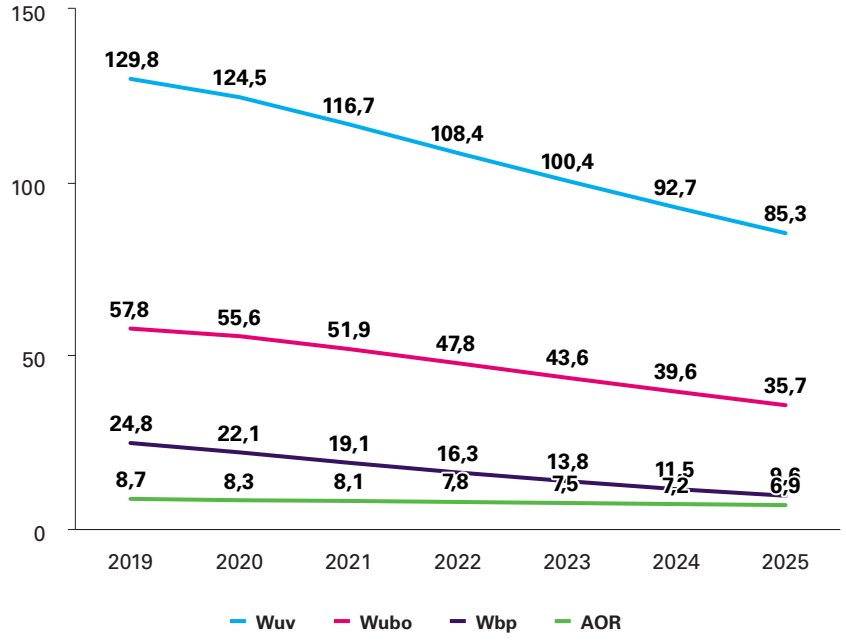

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

Sociale Verzekeringsbank (SVB) en Pensioen- en Uitkeringsraad (PUR)
Om pensioenen, uitkeringen en bijzondere voorzieningen te kunnen toekennen aan verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen, wordt in 2021 (€ 10 miljoen) ter beschikking gesteld aan de SVB en de PUR.

Prestatie-indicator: percentage eerste aanvragen dat door de PUR en de SVB binnen de (verlengde) wettelijke termijn is afgehandeld.

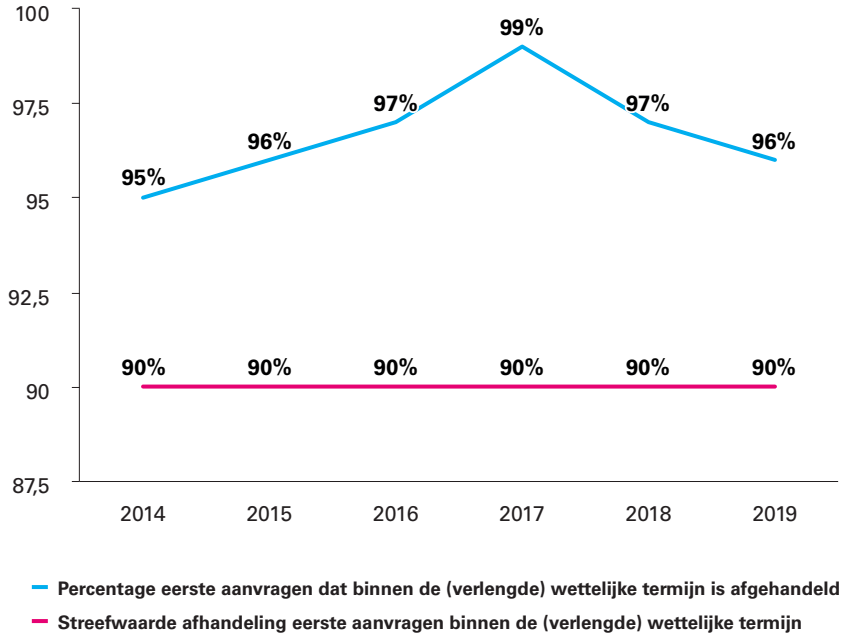

Bron: Jaarverslag van de PUR en de SVB

De realisatie van de gestelde behandeltermijnen is voor de eerste aanvragen is in 2019 96%, ruim boven de norm. Het aantal nieuwe «eerste» aanvragen in 2014 575 en (vanaf 2015 inclusief AOR) in 2015 900, in 2016 833, in 2017 671 in 2018 483 en in 2019 410 per jaar.

Er wordt door de SVB gestreefd naar minimale doorlooptijden. Het percentage aanvragen dat is afgehandeld binnen de (verlengde) wettelijke termijn is een cruciale indicator voor de kwaliteit van de wetsuitvoering. De feitelijke behandeltijd is mede afhankelijk van derden (dit geldt met name voor medische gegevens).

3.8 Artikel 8 Tegemoetkoming specifieke kosten

A. Algemene doelstelling

De zorg financieel toegankelijk houden.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De minister is verantwoordelijk voor:

Financieren: van de zorgtoeslag, inclusief het vaststellen van de hoogte van de zorgtoeslag en de vormgeving van het stelsel van wet- en regelgeving over de zorgtoeslag, financieren van de tegemoetkoming voor personen die in de inkomstenbelasting hun uitgaven voor specifieke zorgkosten als gevolg van heffingskortingen niet of niet geheel kunnen verzilveren.

C. Beleidswijzigingen

Zorgtoeslag
De zorgtoeslag wordt in het kader van de Wet op de Zorgtoeslag bepaald als de standaardpremie (de gemiddelde nominale premie plus het gemiddeld eigen risico) minus een bedrag dat een huishouden zelf moet betalen aan zorgpremie. Dit bedrag is een normpercentage van het minimumloon plus een afbouwpercentage van het inkomen boven het minimumloon.

In het kader van de Wet verbetering uitvoerbaarheid toeslagen worden enkele wijzigingen doorgevoerd die gevolgen hebben voor de zorgtoeslag. De belangrijkste wijziging is een aanpassing van de werkwijze rond het toeslagpartnerschap. Deze wijzigingen leiden in totaal tot € 38 miljoen hogere uitgaven aan zorgtoeslag.
Ter dekking daarvan worden de normpercentages die bepalen hoeveel een huishouden zelf moet betalen met 0,04 procentpunt verhoogd voor zowel een- als meerpersoonshuishoudens. Omdat in 2010 reeds is besloten tot een beperkte jaarlijkse stijging van de percentages, resulteert nu een stijging van 0,55 procentpunt.

Voor vrijwel alle huishoudens met recht op zorgtoeslag leiden de hogere percentages tot een € 9 kleinere verhoging van de zorgtoeslag dan zonder de verhoging van de percentages.
Ondanks deze maatregel stijgt de zorgtoeslag voor de meeste huishoudens met zorgtoeslag. De zorgtoeslag stijgt automatisch omdat deze meegroeit met de stijgende standaardpremie (circa € 59 voor eenpersoonshuishoudens en circa € 118 voor meerpersoonshuishoudens). De zorgtoeslag daalt automatisch iets vanwege de stijging van het minimumloon (circa € 2 voor eenpersoonshuishoudens en circa € 4 voor meerpersoonshuishoudens). Verder daalt de zorgtoeslag iets omdat zowel de normpercentages als de afbouwpercentages iets stijgen als gevolg van een maatregel uit 2010. Per saldo stijgt de maximale zorgtoeslag voor eenpersoonshuishoudens met circa € 44 en voor meerpersoonshuishoudens met circa € 99.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 19 Tabel Budgettaire gevolgen van beleid artikel 8 (bedragen x € 1.000)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	**5.582.755**	**5.408.949**	**5.625.749**	**5.845.249**	**6.055.149**	**6.291.549**	**6.444.849**
Uitgaven	**5.582.755**	**5.408.949**	**5.625.749**	**5.845.249**	**6.055.149**	**6.291.549**	**6.444.849**
waarvan juridisch verplicht			100%				
Inkomensoverdrachten	**5.582.755**	**5.408.949**	**5.625.749**	**5.845.249**	**6.055.149**	**6.291.549**	**6.444.849**
Zorgtoeslag	5.523.882	5.350.500	5.571.300	5.790.800	6.000.700	6.237.100	6.390.400
Tegemoetkoming specifieke zorgkosten	58.873	58.449	54.449	54.449	54.449	54.449	54.449
Ontvangsten	**594.940**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige	594.940	0	0	0	0	0	0

Extracomptabele fiscale regelingen

Naast de in dit begrotingsartikel genoemde instrumenten, is er een fiscale regeling die betrekking heeft op dit beleidsterrein. De Minister van Financiën is hoofdverantwoordelijk voor de wetgeving en uitvoering van deze regeling en voor de budgettaire middelen. In onderstaande tabel is ter informatie het budgettaire belang van deze regeling vermeld. De cijfers zijn ontleend aan de corresponderende bijlage 'Fiscale regelingen' in de Miljoenennota. Voor een beschrijving van de regeling, de doelstelling, de ramingsgrond, een verwijzing naar de laatst uitgevoerde evaluatie en het beoogde jaar van afronding van de volgende evaluatie, wordt verwezen naar de bijlage bij de Miljoenennota 'Toelichting op de fiscale regelingen'.

Tabel 20 Fiscale regelingen 2019-2021, budgettair belang op transactiebasis in lopende prijzen (x € miljoen)			
[1]	2019	2020	2021
Aftrek specifieke zorgkosten	266	261	257

1 1: [-] = regeling is in dat jaar niet van toepassing; [0] = budgettair belang van de regeling bedraagt in dat jaar afgerond nihil.

Budgetflexibiliteit

Inkomensoverdrachten
Van het beschikbare budget voor 2021 van circa € 5,6 miljard is 100% juridisch verplicht. Het betreft de wettelijke regelingen zorgtoeslag, Wtcg en Tegemoetkoming specifieke zorgkosten.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

1. Inkomensoverdrachten
Inkomensoverdrachten

Zorgtoeslag
Toeslagen kent als tegemoetkoming in de kosten van de nominale premie Zvw en het gemiddeld eigen risico de zorgtoeslag toe aan alle huishoudens die daar recht op hebben en een toeslag aanvragen (zie onderstaand figuur). Hierdoor betaalt idealiter niemand een groter dan aanvaardbaar deel aan

Zvw-premie. De raming voor 2021 is € 5,6 miljard. De gemiddelde zorgtoeslag was in 2020 € 1.124 voor een eenpersoonshuishouden en € 1.470 voor een tweepersoonshuishouden.

Figuur 3 Kengetal: Het aantal eenpersoons- en tweepersoonshuishoudens met een (voorlopige toekenning).

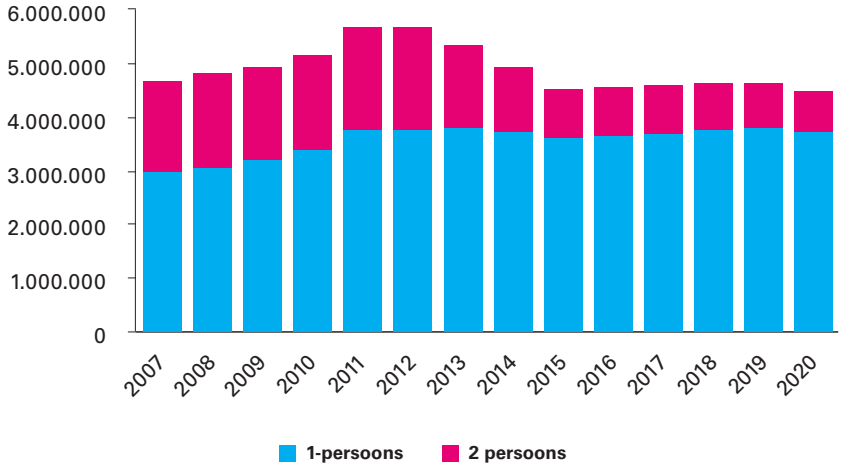

Bron: Toeslagen

In bovenstaande figuur staat het aantal toekenningen voor de zorgtoeslag voor het betreffende toeslagjaar. De cijfers betreffen de stand op 11 augustus 2020. In de stand van het aantal toekenningen zijn zowel definitieve als voorlopige toekenningen meegenomen. Het aantal ontvangers zorgtoeslag in een jaar kan uiteindelijk hoger of lager uitvallen, omdat de zorgtoeslag met terugwerkende kracht kan worden aangevraagd of teruggevorderd. Als alle aanvragen definitief toegekend zijn, is pas duidelijk hoeveel rechthebbenden er in een jaar zijn.

Tegemoetkoming specifieke zorgkosten (TSZ)
In de inkomstenbelasting bestaat de mogelijkheid om binnen bepaalde grenzen specifieke zorgkosten af te trekken. Personen die als gevolg van heffingskortingen deze aftrek niet (geheel) kunnen verzilveren ontvangen het niet verzilverbare deel via de TSZ-regeling. De uitgavenraming voor 2021 is ruim € 54,4 miljoen.

Ontvangsten
Overige

VWS baseert zich bij zijn raming van de zorgtoeslag op ramingen van het CPB ten aanzien van de inkomensontwikkeling van huishoudens en het daaruit volgende recht op zorgtoeslag. Door Toeslagen wordt deze informatie gebruikt bij de voorlopige toekenning van de zorgtoeslag. De inkomensramingen zullen bij een deel van de huishoudens echter te hoog of te laag uitvallen. Er volgen dan terugvorderingen en nabetalingen bij de definitieve vaststelling. Deze worden niet geraamd waardoor er in de budgettaire tabel aan de ontvangstenkant geen bedrag wordt opgenomen voor 2021. Bij Slotwet worden de uitgavenramingen aangepast aan de werkelijke realisaties (inclusief de nabetalingen) en worden de gerealiseerde terugvorderingen aan de ontvangstenkant in beeld gebracht en zo nodig toegelicht.

4. Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 9 Algemeen

A. Inleiding

In dit niet-beleidsartikel worden de departementsbrede uitgaven vermeld die niet zinvol kunnen worden toegerekend aan een beleidsartikel.

Internationaal beleid

Hiertoe wordt nadrukkelijk samengewerkt met andere ministeries, welke daarbij van belang zijn:
- Buitenlandse Zaken o.a. Wereldgezondheidsorganisatie/Verenigde Naties (WHO/VN), TB/Aids en economische diplomatie,
- Justitie en Veiligheid o.a. drugs,
- Economische Zaken en Klimaat o.a. geneesmiddelenbeleid en economische diplomatie,
- Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit o.a. antimicrobiële resistentie, gezonde voeding & voedselveiligheid,
- Onderwijs, Cultuur en Wetenschap o.a. wetenschappelijk onderzoek,
- Infrastructuur en Waterstaat o.a. chemische stoffen, gewasbescherming, biociden, nano- en biotechnologie, gezonde leefomgeving) en
- Sociale Zaken en Werkgelegenheid (sociale zekerheid).

Voor al deze samenwerking geldt dat in verband met corona er momenteel sprake is van interdepartementaal samenwerken.

Het ministerie van VWS vertegenwoordigt Nederland met betrekking tot de voor volksgezondheid, welzijn en sport relevante onderwerpen bij internationale organisaties als de EU, de WHO/VN, de G20, het World Economic Forum (WEF), de Global Health Security Agenda (GHSA), de Raad van Europa en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Vanuit het ministerie van VWS dragen we nadrukkelijk bij aan de ambitie van het kabinet om het Nederlandse bedrijfsleven en de Nederlandse kennisinstellingen een podium te bieden op belangrijke buitenlandse markten (economische diplomatie). Hiertoe nemen we een prominente rol in bij de handelsmissies en worden bilaterale contacten (in ieder geval met landen als China, Indonesië, Japan, de Verenigde Staten en India) verder versterkt.

Prioriteiten 2021

De effecten van de COVID-19 pandemie op de mondiale gezondheid in 2020 hebben laten zien dat internationale samenwerking op het gebied van volksgezondheid cruciaal is en blijvend grote inzet behoeft. Maar de COVID-19 pandemie heeft ook kwetsbaarheden in de manier waarop de wereld samenwerkt bij het voorkomen en oplossen van gezondheidscrises blootgelegd. Nederland zal zich nog nadrukkelijker moeten verhouden tot internationale samenwerking. Zowel binnen de EU, als mondiaal. Samenwerking met internationale partners als de EU, de WHO, de GHSA en de Coalition for Epidemic Preparedness Innovations (CEPI) vraagt zowel om herziening, als om verdieping.

Veel (COVID-19 gerelateerde) initiatieven die in 2020 zijn gestart zullen in 2021 en de jaren erna zijn beslag krijgen. Dat geldt bijvoorbeeld voor een versterkte internationale samenwerking op het gebied van vaccinontwikkeling (met een substantiële extra bijdrage van Nederland aan de CEPI, de internationale samenwerking van Nederland binnen Europese kaders om kansrijke initiatieven voor vaccinontwikkeling in kaart te brengen en met ontwikkelaars en farmaceutische bedrijven te onderhandelen, met als doel wereldwijde beschikbaarheid en toegang tot vaccins en de beoogde Nederlandse betrokkenheid bij het aanleggen van Europese noodvoorraden van vaccins en medische hulpmiddelen (RescEU).

Ook de positie en rolinvulling van multilaterale samenwerkingsorganisaties zullen naar verwachting in 2021 en verder ter discussie staan en mogelijk veranderen, mede afhankelijk van bijvoorbeeld de uitkomsten van de evaluatie van de inzet van de WHO in relatie tot COVID-19 en de EU-onderhandelingen over het Meerjarig Financieel Kader (MFK) en de voorgestelde EU-inzet op herstel na de coronapandemie op het vlak van gezondheid (EU4Health-programma). Voor VWS betekent dit onder meer dat de strategische inzet voor de EU 2020-2024, die eind 2019 naar de Tweede Kamer is gestuurd, voor 2021 zal worden geactualiseerd.

Bestaande prioriteiten zoals het vergroten van de beschikbaarheid en betaalbaarheid van medicijnen en het beperken van de afhankelijkheid van derde landen, het uitzonderen van het sociaal domein van Europese aanbestedingsregels, tabaksontmoediging, het stimuleren van e-health en het tegengaan van antimicrobiële resistentie, zullen voor het huidige kabinet evenwel prioriteit blijven. Door de coronacrisis zijn deze wat op de achtergrond geraakt. Maar deze zullen in 2021 weer met volle kracht dienen te worden aangepakt. Ook bevorderen we een goede aansluiting tussen het VWS kennisbeleid, het topsectorenbeleid en het Europese onderzoek- en innovatie-instrumentarium, waaronder Horizon Europe.

Naast samenwerking in EU-verband zullen in 2021 zullen ook op mondiaal niveau afspraken worden gemaakt en geïmplementeerd die voortvloeien uit de COVID-19 aanpak. Daarbij zal het kabinet in 2021 onverkort blijven inzetten op het versterken van de mondiale gezondheidsveiligheid (health security). Een krachtige implementatie van de Internationale gezondheidsregeling (IHR), zowel in ons eigen land als daarbuiten, is daarbij een speerpunt, waarbij de WHO en de GHSA van belang zijn. Ook de inzet op antimicrobiële resistentie wordt voortgezet op basis van het One Health concept. Naast de reguliere samenwerkingsstructuren als EU, VN en WHO, heeft ook de G20 dit thema nu prominent geagendeerd. Het kabinet zet verder in op preventie als belangrijk instrument voor gezondheidsbeleid. De tweejaarlijkse vergadering voor de landen die lid zijn van de Raamwerkconventie voor tabaksregulering (FCTC) die Nederland in 2020 was voorbereid, is in verband met COVID-19 verplaatst naar 2021.

Ook de samenwerking met landen als de VS, India en China vraagt vanuit volksgezondheidsperspectief verdere verdieping. De VS kiest in belangrijke mate steeds meer een onafhankelijkere koers en de afhankelijkheden bij de beschikbaarheid van medische producten ten opzichte van China en India vraagt om een actieve benadering in nauwe samenwerking met de Europese partners. Dit vraagt om blijvende investeringen in ons diplomatieke netwerk.

Vergrijzing en dementie vormen steeds meer een thema op de internationale agenda en Nederland zal nadrukkelijk samenwerken met andere landen die ook te maken hebben met een vergrijzende samenleving. De met China getekende samenwerkingsovereenkomst wordt in 2021 verder uitgevoerd. Hierbij proberen we nadrukkelijk te leren van elkaars ervaringen.

Een prominent instrument voor ons internationale beleid blijft het detacheren van medewerkers op onze diplomatieke vertegenwoordigingen in het buitenland en bij de relevante internationale organisaties (WHO en EU). De personele en materiële uitgaven met betrekking tot internationale samenwerking staan vermeld op artikel 10 Apparaatsuitgaven.

B. Budgettaire gevolgen

Tabel 21 Budgettaire gevolgen artikel 9 Algemeen (bedragen x € 1.000)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	**76.454**	**85.885**	**32.024**	**27.121**	**26.895**	**29.639**	**29.409**
Uitgaven	**34.920**	**90.543**	**35.892**	**30.089**	**29.863**	**29.639**	**29.409**
waarvan juridisch verplicht							
1. Internationale samenwerking							
Opdrachten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	**962**	**900**	**900**	**900**	**900**	**0**	**0**
Overige	962	900	900	900	900	0	0
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	**9.241**	**65.594**	**7.979**	**7.754**	**7.529**	**8.204**	**7.979**
World Health Organization	2.906	2.968	2.968	2.968	2.968	3.868	3.868
EMA	0	5.409	4.027	3.802	3.577	3.352	3.127
Overige	6.335	57.217	984	984	984	984	984
3. Eigenaarsbijdrage RIVM							
Bijdrage aan agentschappen	**19.717**	**19.049**	**22.013**	**16.435**	**16.434**	**16.435**	**16.430**
Eigenaarsbijdrage RIVM	18.864	18.949	22.013	16.435	16.434	16.435	16.430
Eigenaarsbijdrage aCBG	500	100	0	0	0	0	0
Eigenaarsbijdrage CIBG	353	0	0	0	0	0	0
4. Begrotingsreserve achterborg WFZ-garanties							
Garanties	**5.000**	**5.000**	**5.000**	**5.000**	**5.000**	**5.000**	**5.000**
Overige	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Ontvangsten	**11.534**	**8.331**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige	11.534	8.331	0	0	0	0	0

C. Toelichting op de financiële instrumenten

1. Internationale samenwerking

Bij internationale samenwerking gaat het erom dat een bredere dan nationale aanpak meerwaarde biedt. De nadruk moet liggen op het zoeken naar oplossingen voor grensoverschrijdende problemen, waarbij er concrete meerwaarde moet zijn vanuit de missie van het ministerie van VWS. VWS ontplooit activiteiten om invulling te geven aan de internationale samenwerking op de beleidsterreinen van volksgezondheid, welzijn en

sport met een beperkt aantal landen en met multilaterale organisaties bij het vormgeven van onze internationale ambities binnen de gezondheidszorg.

Bijdragen aan (inter)nationale organisaties

World Health Organization
In 2019 is door VWS een meerjarig partnerschapprogramma met de WHO gestart met als doel samenwerking op vraagstukken van antimicrobiële resistentie, grensoverschrijdende gezondheidsbedreigingen, niet-overdraagbare ziekten (NCDs), veiligheid van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen en effectieve gezondheidssystemen te bevorderen. Het partnerschapprogramma vergroot de Nederlandse invloed binnen de WHO. Ook worden de contacten tussen de WHO en aan VWS gelieerde organisaties bevorderd. Hiervoor is jaarlijks een bedrag van in totaal € 4 miljoen beschikbaar, deels via de bijdrage aan (inter)nationale organisaties (€ 3 miljoen) en deels via de bijdrage aan agentschappen (€ 1 miljoen).

EMA
De bijdrage aan de EMA (€ 4 miljoen) betreft de bijdrage aan de huurkosten en gebruikersonderhoud van de EMA. Deze bijdrage was eerst op artikel 10 opgenomen.

3. Eigenaarsbijdrage
Bijdragen aan agentschappen

Eigenaarsbijdrage RIVM
Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) is een agentschap van het Ministerie van VWS en doet projectmatig onderzoek voor zijn primaire opdrachtgevers: de Ministeries van VWS, IenW, EZK, LNV en SZW. Op dit artikel worden middelen voor het Strategisch Programma RIVM (SPR) en een aantal overige specifieke eigenaarsbijdragen geraamd (€ 22 miljoen). Het SPR bestaat uit onderzoek en andere werkzaamheden die het RIVM uitvoert om de kennis en expertise te ontwikkelen die nodig zijn voor de continuïteit van het instituut. Het SPR 2019-2022 bevat een achttal thema's. De Wet op het RIVM vormt de wettelijke basis voor het SPR. Deze wet bepaalt dat de directeur-generaal RIVM jaarlijks een programma van onderzoek opstelt. Hierin beschrijft hij welke inzichten het instituut moet verwerven om zijn taken adequaat te kunnen uitvoeren. Het programma is gericht op de continuïteit van het RIVM op de langere termijn, bedoeld om te kunnen anticiperen op nieuwe kennisvragen van de opdrachtgevers op de middellange en lange termijn en om de positie van het RIVM in het wetenschappelijk veld te handhaven en waar nodig te versterken. Met deze wettelijke bepaling laat de wetgever zien dat het RIVM professioneel zelfstandig is. In het licht van de betekenis van het SPR voor de toekomstige kennispositie van het RIVM is het budget hiervoor belegd bij de plaatsvervangend secretaris-generaal, als eigenaar van het agentschap RIVM. Om deze reden worden deze middelen bekostigd vanuit dit niet-beleidsartikel. In het budget voor 2021 is eveneens een eenmalige bijdrage ad. € 5,2 miljoen opgenomen, in verband met de komende verhuizing van het RIVM.

4. Begrotingsreserve achterborg WFZ-garanties
Garanties

Overige

In het kader van het kabinetsbeleid van versobering van risicoregelingen heeft een evaluatieonderzoek van het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WFZ) plaatsgevonden. Dit onderzoek is in maart 2015 afgerond (Kamerstukken II 2014/15, 34000 XVI, nr. 108). Het onderzoek laat zien dat de doelstellingen van het WFZ nog steeds actueel zijn: bevorderen van de continuïteit van financiering, beperken van de macrorentekosten en stimuleren van goed financieel management bij zorginstellingen. VWS ontvangt geen premie voor de achterborg. In het kader van de verdere beperking van de risico's is daarom besloten een begrotingsreserve aan te leggen voor eventuele schade in het kader van de achterborg. Gezien de afname van het garantievolume en de inbouw van risicomitigerende maatregelen, volstaat een storting van € 5 miljoen.

4.2 Artikel 10 Apparaat Kerndepartement

A. Inleiding

In dit niet-beleidsartikel wordt ingegaan op de personele en materiële uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

B. Apparaatsuitgaven departement Budgettaire gevolgen

Tabel 22 Budgettaire gevolgen artikel 10 Apparaat departement (bedragen x € 1.000)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	**401.090**	**410.490**	**371.406**	**346.482**	**342.096**	**343.520**	**342.607**
Uitgaven	**398.870**	**414.314**	**371.732**	**346.526**	**342.096**	**343.520**	**342.607**
Personele uitgaven	277.232	305.883	296.101	272.398	267.316	266.456	268.122
waarvan eigen personeel	246.419	282.180	279.561	262.585	257.504	256.644	258.313
waarvan inhuur externen	27.564	20.190	13.148	6.522	6.521	6.521	6.520
waarvan overige personele uitgaven	3.249	3.513	3.392	3.291	3.291	3.291	3.289
Materiële uitgaven	121.638	108.431	75.631	74.128	74.780	77.064	74.485
waarvan ICT	8.847	15.455	10.143	9.429	9.695	10.373	9.616
waarvan bijdrage aan SSO's	60.393	57.072	42.096	41.540	41.667	42.557	42.735
waarvan overige materiële uitgaven	52.398	35.904	23.392	23.159	23.418	24.134	22.134
Ontvangsten	**17.108**	**28.233**	**8.594**	**8.594**	**8.594**	**8.594**	**8.594**
Overige	17.108	28.233	8.594	8.594	8.594	8.594	8.594

C. Totaaloverzicht apparaatsuitgaven/kosten inclusief agentschappen en Zelfstandige Bestuursorganen/Rechtspersonen met een wettelijke taak.

Tabel 23 Totaaloverzicht apparaatsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal apparaatsuitgaven Ministerie van VWS	**398.870**	**414.314**	**371.732**	**346.526**	**342.096**	**343.520**	**342.607**
Personele uitgaven kerndepartement	**180.818**	**198.853**	**187.719**	**166.036**	**164.479**	**163.607**	**165.993**
waarvan eigen personeel	156.923	177.824	173.404	158.415	156.859	155.987	158.375
waarvan externe inhuur	21.002	18.331	11.738	5.145	5.144	5.144	5.143
waarvan overige personele uitgaven	2.893	2.698	2.577	2.476	2.476	2.476	2.475
Materiële uitgaven kerndepartement	**94.243**	**80.991**	**51.952**	**51.283**	**51.935**	**54.206**	**51.627**
waarvan ICT	4.611	5.927	4.027	3.868	4.134	4.799	4.042
waarvan bijdrage SSO's	57.806	52.747	37.747	37.220	37.347	38.237	38.415
waarvan overige materiële uitgaven	31.826	22.317	10.178	10.195	10.454	11.170	9.170
Personele uitgaven inspecties	**74.750**	**83.858**	**86.890**	**85.951**	**85.380**	**85.392**	**85.357**
waarvan eigen personeel	69.772	81.990	85.022	84.083	83.512	83.524	83.490
waarvan externe inhuur	4.622	1.053	1.053	1.053	1.053	1.053	1.053
waarvan overige personele uitgaven	356	815	815	815	815	815	814
Materiële uitgaven inspecties	**19.418**	**20.187**	**18.687**	**18.387**	**18.387**	**18.388**	**18.388**
waarvan ICT	2.012	7.050	5.550	5.250	5.250	5.251	5.251
waarvan bijdrage SSO's	2.557	3.950	3.950	3.950	3.950	3.950	3.950
waarvan overige materiële uitgaven	14.849	9.187	9.187	9.187	9.187	9.187	9.187
Personele uitgaven SCP en raden	**21.664**	**23.172**	**21.492**	**20.411**	**17.457**	**17.457**	**16.772**
waarvan eigen personeel	19.724	22.366	21.135	20.087	17.133	17.133	16.448
waarvan externe inhuur	1.940	806	357	324	324	324	324
waarvan overige personele uitgaven	0	0	0	0	0	0	0
Materiële uitgaven SCP en raden	**7.977**	**7.253**	**4.992**	**4.458**	**4.458**	**4.470**	**4.470**
waarvan ICT	2.224	2.478	566	311	311	323	323
waarvan bijdrage SSO's	30	375	399	370	370	370	370
waarvan overige materiële uitgaven	5.723	4.400	4.027	3.777	3.777	3.777	3.777

Tabel 24 Totaaloverzicht apparaatsuitgaven agentschappen en zbo's/rwt's (bedragen x € 1.000)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal apparaatskosten Agentschappen	**503.321**	**501.896**	**591.904**	**552.538**	**558.039**	**568.160**	**578.586**
College ter Beoordeling van Geneesmiddelen	49.641	49.966	53.880	50.618	49.962	49.962	49.962
Centraal Informatiepunt Beroepen Gezondheidszorg	81.502	80.830	89.824	73.820	72.177	72.398	72.624
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu	372.178	371.100	448.200	428.100	435.900	445.800	456.000
Totaal apparaatskosten ZBO's en RWT's	**371.839**	**374.748**	**371.433**	**367.440**	**362.021**	**358.670**	**357.219**
Zorg Onderzoek Nederland/ Medische Wetenschappen (ZonMw)	28.600	32.600	32.600	32.600	32.600	32.600	32.600
Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ)	81.024	81.024	81.024	81.024	81.024	81.024	81.024
Centraal Administratie Kantoor (CAK)	123.336	118.318	117.147	110.014	109.745	109.561	109.524
Pensioen- en Uitkeringsraad (PUR)	1.654	1.847	1.240	1.204	996	1.231	1.074
Centrale Commissie voor Mensgebonden Onderzoek (CCMO), inclusief Medisch Ethische Commissies (METC's)	7.105	4.532	4.278	4.278	4.278	4.278	4.278
Nederlandse Zorgautoriteit (NZa)	60.752	62.046	64.627	63.127	63.127	63.127	63.107
Zorginstituut Nederland (ZiNL)	63.768	68.791	60.904	65.580	60.638	57.236	56.001
College Sanering Zorginstellingen (CSZ)	2.200	2.200	1.900	1.900	1.900	1.900	1.898
College Ter Beoordeling van Geneesmiddelen	656	713	724	724	724	724	724
Nederlandse Transplantatie Stichting (NTS)	2.744	2.677	6.989	6.989	6.989	6.989	6.989

D. Toelichting op de apparaatsuitgaven

4.2.1 Toelichting apparaatsuitgaven kerndepartement

Personele- en materiële uitgaven kerndepartement

Op dit artikel worden de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten voor personeel, inhuur externen en materieel geraamd die nodig zijn voor het functioneren van het kerdepartement.

De personele uitgaven kerndepartement bestaan uit alle personeelsuitgaven inclusief de inhuur van externen voor zowel primaire als ondersteunende processen. De materiële uitgaven hebben betrekking op activiteiten en middelen ter ondersteuning van het primaire proces. Dit omvat onder andere uitgaven aan ICT, bijdragen aan shared service organisaties (SSO's) en overige materiële kosten, zoals huisvestingskosten.

De uitgaven voor externe inhuur zijn op voorhand moeilijk te ramen. Daarnaast kan het budget (en de realisatie) voor externe inhuur in de loop van het begrotingsjaar wijzigen, ook door tussentijdse interne herschikking van budgetten binnen het apparaatsbudget (bijvoorbeeld van budget voor eigen personeel naar budget voor de inhuur van externen).
Tot slot zullen de materiële uitgaven in 2021 hoger uitvallen dan nu in de begroting staat vermeld, doordat een aantal technische mutaties lopende het jaar wordt verwerkt. Het betreft kosten voor bijvoorbeeld ICT-dienstverlening en huisvesting, waarvan de facturen centraal worden betaald aan de desbetreffende shared service organisaties binnen het Rijk en pas lopende het jaar in rekening worden gebracht aan de dienstonderdelen van VWS. In de suppletoire begrotingen zullen deze mutaties worden gemeld en zo nodig toegelicht.

Tabel 25 Apparaatsuitgaven kernministerie 2021 onderverdeeld naar Directoraat-Generaal (Bedragen x € 1.000)	
Omschrijving	2021
Directoraat-generaal Volksgezondheid	27.441
Directoraat-generaal Curatieve zorg	25.906
Directoraat-generaal Langdurige zorg	33.366
Totaal beleid	**86.713**
Secretaris-generaal / (plaatsvervangend) secretaris-generaal	152.958
Totaal apparaatsuitgaven kerndepartement	**239.671**

4.2.2 Toelichting apparaatsuitgaven inspecties, SCP en raden

Personele- en materiële uitgaven inspecties, SCP en raden

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
We kunnen in Nederland vertrouwen op goede gezondheidszorg en jeugdhulp. Voor iedereen, altijd en overal. Dat willen we graag zo houden, ook voor volgende generaties. Daarom waakt de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) over de gezondheidszorg en jeugdhulpverlening in Nederland en de internationale markt voor geneesmiddelen en medische hulpmiddelen. De IGJ houdt onafhankelijk toezicht op dit brede veld, handelt vanuit het publieke belang en streeft naar toezicht met effect.

Zorg is mensenwerk. De inspectie onderzoekt of zorgaanbieders voldoende afstemmen op de behoeften van de patiënt of cliënt. Daarnaast bekijkt de inspectie of de samenwerking tussen zorgaanbieders onderling goed verloopt. Vragen die hierbij worden gesteld zijn: begrijpt iedereen zijn rol in het zorgnetwerk met respect voor die van anderen? Op deze manier dragen zorgaanbieders actief bij aan het bevorderen van kwaliteit van leven. De inspectie kijkt daarbij of de zorg aansluit bij de behoeften en mogelijkheden van de patiënt en de cliënt, zowel voor volwassenen als voor jongeren. Een ander punt waar de IGJ goed op let, is de samenhang in de zorg rondom een persoon of gezin. Ook let de inspectie erop dat zorgaanbieders en fabrikanten van genees- en hulpmiddelen zich aan de wettelijke regels en normen houden en goede kwaliteit leveren.

Bestuurders en professionals uit de gezondheidszorg en jeugdhulp zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van de zorg die zij bieden. De IGJ vraagt hen klachten en calamiteiten goed te onderzoeken. De inspectie verwacht dat zij leren van wat er goed en niet goed gaat in de zorg, opdat zij hun zorgaanbod kunnen verbeteren. Ziet de IGJ noodzakelijke verbeteringen niet, dan grijpt zij in.
De IGJ maakt haar bevindingen, oordelen en maatregelen openbaar naar de eisen van de wet. Deze informatie helpt bestuurders en professionals bij het leren en verbeteren van de zorg. Aansluitend is ook de openheid over de uitgangspunten van het toezicht en de werkwijze van de IGJ zelf één van haar prioriteiten. Alle belanghebbenden moeten immers van de IGJ weten wat ze van haar mogen verwachten. De IGJ treedt in contact met burgers en zorgverleners over wat zij belangrijk vinden in de zorg en analyseert meldingen die bij haar binnenkomen.

Naast het toezicht op de verschillende sectoren heeft de inspectie specifiek aandacht voor netwerkzorg thuis. Samenwerking tussen zorg- en hulpverleners in de netwerken rondom de cliënt vindt nog niet vanzelfsprekend plaats en daarnaast zijn taken en verantwoordelijkheden aan het

verschuiven. Omdat bij het toezicht op netwerkzorg thuis ook de ondersteuning die vanuit de gemeente wordt geboden een belangrijke rol speelt, werkt de inspectie samen met de gemeenten in hun rol als Wmo-toezichthouder.

Sociaal en Cultureel Planbureau
Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) volgt, verklaart en verkent hoe het met de inwoners van Nederland gaat op sociaal en cultureel gebied. Dat behelst onder meer de monitoring van de leefsituatie en kwaliteit van leven, de evaluatie van overheidsbeleid op daarvoor relevante terreinen en verkenningen ten behoeve van toekomstig beleid. Het SCP valt formeel onder het Ministerie van VWS. Het werkprogramma van het SCP wordt gepubliceerd op de website van het bureau.

Het SCP is opgericht in 1973. De «Aanwijzingen voor de Planbureaus» uit 2012 bepalen hoe de drie planbureaus werken. Het SCP heeft de volgende taken:

- wetenschappelijke verkenningen verrichten met het doel te komen tot een samenhangende beschrijving van de situatie van het sociaal en cultureel welzijn in Nederland en van de op dit gebied te verwachten ontwikkelingen;
- bijdragen aan een verantwoorde keuze van beleidsdoelen en het aangeven van voor- en nadelen van de verschillende wegen om deze doelen te bereiken;
- informatie verwerven met betrekking tot de uitvoering van interdepartementaal beleid op het gebied van sociaal en cultureel welzijn, om de evaluatie van deze uitvoering mogelijk te maken.

Het SCP draagt bij aan goed geïnformeerd overheidsbeleid en een betere samenleving met wetenschappelijke kennis over het leven van burgers in Nederland. Het onderzoek voldoet altijd aan de kenmerken: wetenschappelijk, beleidsrelevant en gericht op de leefsituatie van de mensen die het beleid betreft.

Het SCP verricht zijn onderzoek vanuit twee strategische perspectieven: ‘de veranderende verzorgingsstaat’ en ‘processen van insluiting en uitsluiting’. De perspectieven vormen samen de ‘bril’ waardoor richting de samenleving wordt gekeken. Actuele maatschappelijke vraagstukken en de perspectieven geven richting aan het onderzoek van het SCP en zorgen ervoor dat het inhoudelijk de waan van de dag overstijgt.

Het SCP werkt met een meerjarenplan voor een periode van vijf jaar dat gericht is op relevante maatschappelijke vraagstukken. Een periode van vijf jaar biedt het SCP daarbij voldoende tijd om langer lopende onderzoekslijnen te garanderen.

Voor de periode 2021 tot en met 2025 ambieert het SCP de volgende onderzoeksprogramma’s:

1. Beleidsvisies, burgervisies en gedragingen

Wat zijn de visies van de overheid en burgers op het belang, het eigenaarschap en de verantwoordelijkheidsverdeling van een aantal maatschappelijke opgaven (zoals duurzaamheid, gezond leven, zorg verlenen aan naasten)?

2. De diverse bevolking van Nederland. Samenleven nu en in de toekomst

Hoe geven we vorm aan samen leven in verscheidenheid? Wat vraagt dit van de overheid, van de inrichting van instituties, en van (groepen) burgers zelf waar het gaat om onderlinge betrokkenheid bij elkaar, sociale samenhang en solidariteit?

3. Lokaal. Het sociaal domein en de kracht van de lokale verzorgingsstaat

Hoe kunnen overheid en samenleving ervoor zorgen dat de kwetsbare groepen binnen het Sociaal Domein de hulp, ondersteuning en kansen krijgen die ze nodig hebben?

4. Participatie, talentontwikkeling en kansengelijkheid

Hoe kunnen, willen en mogen (groepen) mensen op zinvolle en volwaardige wijze participeren, en hoe is dat te bevorderen, nu en in de toekomst?

5. Representatie en vertrouwen

Hoe is het gesteld met de daadwerkelijke en gevoelde invloed van de Nederlandse bevolking op besluitvorming, het vertrouwen in instituties en sociaal vertrouwen? En wat zijn de gevolgen hiervan voor individuen en samenleving?

6. Schaarste, welvaart en welbevinden

Hoe gaat het met de kwaliteit van leven (welvaart en welbevinden) in Nederland nu, maar ook van toekomstige generaties en van mensen elders in de wereld? Ook de mate van (on)gelijkheid tussen groepen burgers staat centraal.

7. Nederland internationaal

Hoe verweven is Nederland met het buitenland, wat zijn de toekomstverwachtingen daaromtrent, en wat zijn de gevolgen van die verwevenheid voor Nederland en de burgers in Nederland?

De maatschappelijke vraagstukken waar het SCP onderzoek naar doet, beperken zich zelden tot één specifiek beleidsterrein. Burgers bevinden zich immers in veel domeinen tegelijkertijd. Door dit als uitgangspunt van onderzoek te nemen, kan het SCP de effecten van overheidsbeleid voor burgers onderzoeken. Het SCP werkt daarbij zoveel mogelijk vanuit verschillende invalshoeken en disciplines. Waar nodig en mogelijk voert het SCP integrale en interdisciplinaire onderzoeken uit. Daarvoor gebruikt het SCP (innovatieve) onderzoeksmethoden die helpen met het verkennen, verdiepen en verklaren van maatschappelijke vraagstukken. Tevens werken wij aan een uitgebreide basisdata-infrastructuur.

Als onafhankelijk planbureau kiest het SCP zelf welke onderzoeken het uitvoert. Op basis van het meerjarenplan en door te anticiperen op relevante maatschappelijke ontwikkelingen ontwikkelt het SCP ieder jaar een jaarplan voor het volgende jaar. Daarbij bouwt het SCP voldoende flexibiliteit in om in te kunnen spelen op de actualiteit en om nieuwe kennisvragen te kunnen beantwoorden.

Raad voor Volksgezondheid en Samenleving
De Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) is een onafhankelijk adviesorgaan voor de regering en de beide kamers der Staten-Generaal. De RVS heeft tot taak strategische adviezen te geven over het te voeren beleid. De vraagstukken waarover de RVS adviseert zijn per definitie domeinoverstijgend. Vanuit zijn onafhankelijke positie en opdracht laat de RVS zijn licht schijnen over toekomstige strategische beleidsvraagstukken voor zorg, volksgezondheid, welzijn en samenleving. Hierbij beziet de RVS de mogelijkheid om dit in samenwerking met andere kennisinstellingen te doen. De RVS werkt aan een sterkere verbinding met VWS alsmede met andere departementen, zoals OCW, BZK, SZW en JenV. De RVS werkt in zijn adviezen zoveel mogelijk in interactie met het veld. Dit doet de RVS bovendien door naast schriftelijke adviezen op andere dan gebruikelijke manieren vraagstukken te agenderen, bijvoorbeeld met films, animaties, online activiteiten, veldraadplegingen, etc.

De RVS werkt met een meerjarige agenda. Begin 2020 heeft de RVS haar werkagenda gepresenteerd voor de komende vier jaar. Dit past bij de brede opdracht aan de RVS en biedt ruimte om gedurende het jaar een vraag of probleem te agenderen. Dit kan leiden tot zowel gevraagde als ongevraagde adviezen.

Het Centrum voor Ethiek en Gezondheid (CEG) is een samenwerkingsverband van de Gezondheidsraad en de RVS. Het CEG publiceert over nieuwe ontwikkelingen op het snijvlak van ethiek, gezondheid en beleid. Het CEG brengt jaarlijks signalementen uit over ethische thema's en geeft uitvoering aan de publieksfunctie, onder meer via de website (kennisbron over ethische thema's) en diverse publieksbijeenkomsten, waaronder de jaarlijkse Els Borst lezing.

Gezondheidsraad
De Gezondheidsraad is een onafhankelijk wetenschappelijke adviesraad die als taak heeft de regering en het parlement te adviseren door de actuele stand van de wetenschap aan te reiken voor gezondheidsbeleid. Vanuit verschillende disciplines werkt de raad aan hoogwaardige adviezen op het gebied van: optimale gezondheidszorg, preventie, gezonde voeding, gezonde leefomgeving, gezonde arbeidsomstandigheden en innovatie & kennisinfrastructuur. De raad brengt gevraagd en ongevraagd advies uit. De vraagstukken die onderwerp zijn van advies worden in belangrijke mate ingebracht vanuit diverse departementen en worden jaarlijks opgenomen in het werkprogramma. In september stelt de Minister van VWS het werkprogramma voor het komende jaar vast. Het werkprogramma en de actuele stand van zaken worden gepubliceerd op de website van de Gezondheidsraad.

4.4 Artikel 11 Nog onverdeeld

A. Inleiding

Dit niet-beleidsartikel heeft een technisch-administratief karakter. Vanuit dit artikel vinden overboekingen van loon- en prijsbijstellingen naar de loon- en prijsgevoelige artikelen binnen de begroting plaats. Ook worden er taakstellingen of extra middelen op dit artikel geplaatst die nog niet aan de beleidsartikelen zijn toegedeeld.

B. Budgettaire gevolgen van niet-beleid nog onverdeeld

Tabel 26 Budgettaire gevolgen artikel ... Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	**0**	**11.169**	**7.576**	**0**	**0**	**0**	**0**
Uitgaven	**0**	**11.169**	**7.576**	**0**	**0**	**0**	**0**
Personele uitgaven	**0**	8.386	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Loonbijstelling	0	8.386	0	0	0	0	0
Materiële uitgaven	0	0	7.576	0	0	0	0
Prijsbijstelling	0	0	7.576	0	0	0	0
Overige	0	2.783	0	0	0	0	0
Overige	0	2.783	0	0	0	0	0
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige	0	0	0	0	0	0	0

C. Toelichting op de financiële instrumenten

Personeel en Materieel
Op dit onderdeel worden de in het kader van de loon/prijsbijstelling ontvangen bedragen geboekt totdat toerekening plaatsvindt aan begrotingsartikelen.

5. Begroting agentschappen

5.1 College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG)

5.1.1 Inleiding

Het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) bestaat uit een College en een secretariaat dat is ondergebracht in een agentschap (aCBG). Het College is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) met een zelfstandige bevoegdheid. Een baten-lastenagentschap van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ondersteunt het College bij de uitvoering van haar taken. Naast de taken voor het College ondersteunt het agentschap tevens de Commissie Registratie Diergeneesmiddelen (CRD) en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) bij de uitvoering van beoordeling en -bewaking van diergeneesmiddelen. Ook ondersteunt het agentschap het ministerie van VWS bij de beoordeling van nieuwe voedingsmiddelen.

De belangrijkste taken op basis van de Geneesmiddelenwet, de Wet Dieren en Europese richtlijnen en verordeningen zijn voor het CBG:
- verstrekken, handhaven en schorsen van handelsvergunningen op basis van de beoordeling van werkzaamheid, risico's en kwaliteit.
- vaststellen van de afleverstatus humaan, dus het bepalen of het geneesmiddel uitsluitend op recept, uitsluitend via de apotheek, via de drogist, of in de vrije verkoop verkrijgbaar mag zijn.
- vaststellen van de afleverstatus veterinair, dus het bepalen of het diergeneesmiddel uitsluitend door een dierenarts mag worden toegediend, afgeleverd mag worden door dierenarts of apotheker, op recept afgeleverd mag worden door dierenarts, apotheker of vergunninghouder, of vrij verkrijgbaar is.
- geneesmiddelenbewaking.
- geven van wetenschappelijk advies in het kader van geneesmiddelontwikkeling.

Informatie over de organisatiestructuur, de samenstelling van het College en achtergrondinformatie over processen en procedures van het CBG is te vinden op de CBG-website: www.cbg-meb.nl.

5.1.2 Begroting 2021

Tabel 27 Begroting van baten-lastenagentschap aCBG voor het jaar 2021 (bedragen x € 1.000)

	Stand Slotwet 2019	Vastgestelde begroting 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Baten							
Opbrengst	**53.885**	**51.642**	**55.120**	**51.858**	**51.202**	**51.202**	**51.202**
Opbrengst moederdepartement	4.196	2.416	3.123	772	305	305	305
Opbrengst overige departementen	836	818	1.170	770	770	770	770
Opbrengst derden	48.853	48.408	50.827	50.316	50.127	50.127	50.127
Rentebaten	0	0	0	0	0	0	0
Vrijval voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
Bijzondere baten	609	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	**54.494**	**51.642**	**55.120**	**51.858**	**51.202**	**51.202**	**51.202**
Lasten							
Apparaatskosten	**49.641**	**49.966**	**53.880**	**50.618**	**49.962**	**49.962**	**49.962**
Personele kosten	36.475	37.544	39.712	37.352	36.925	36.925	36.925
waarvan eigen personeel	30.348	31.536	33.041	31.951	31.801	31.801	31.801
waarvan inhuur externen	5.059	4.696	5.039	3.769	3.492	3.492	3.492
waarvan overige personele kosten	1.068	1.312	1.632	1.632	1.632	1.632	1.632
Materiële kosten	13.166	12.422	14.168	13.266	13.037	13.037	13.037
waarvan apparaat ICT	4.387	3.260	3.940	3.940	3.940	3.940	3.940
waarvan bijdrage aan SSO's	0	0	0	0	0	0	0
waarvan overige materiële kosten	8.779	9.162	10.228	9.326	9.097	9.097	9.097
Zbo	**656**	**713**	**724**	**724**	**724**	**724**	**724**
Rentelasten	0	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingskosten	**726**	**963**	**516**	**516**	**516**	**516**	**516**
Materieel	467	511	314	314	314	314	314
waarvan apparaat ICT	319	361	175	175	175	175	175
Immaterieel	260	452	202	202	202	202	202
Overige kosten	**26**	0	0	0	0	0	0
Dotaties voorzieningen	23	0	0	0	0	0	0
Bijzondere lasten	4	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**51.050**	**51.642**	**55.120**	**51.858**	**51.202**	**51.202**	**51.202**
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Agentschapsdeel Vpb-lasten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**3.444**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting begroting van baten en lasten

Baten

Opbrengst moederdepartement
Vanuit het moederdepartement ontvangt het aCBG in 2021 de volgende bijdragen:
- subsidies voor totaal € 1,6 miljoen ter bevordering van toegankelijke en begrijpelijke patiëntinformatie door onder andere een simpele uitleg over bijsluiters van geneesmiddelen via animaties.
- een vergoeding voor werkzaamheden inzake nieuwe voedingsmiddelen van € 0,2 miljoen en een bijdrage aan een onderzoeksproject van € 0,1 miljoen.
- een vergoeding van € 0,2 miljoen voor werkzaamheden van het project meldpunt Geneesmiddelentekorten- en defecten.

– een vergoeding van € 0,2 miljoen voor werkzaamheden van het aCBG voor de Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (CCMO). Deze werkzaamheden betreffen de technische voorbeoordelingtoetsen van klinische studies van geneesmiddelen voor de CCMO.
– voor de werkzaamheden die aCBG uitvoert voor projecten en werkzaamheden voor het RIVM heeft het aCBG € 0,1 miljoen begroot.
– voor de jaren 2017 tot en met 2021 een bijdrage voor het uitvoeren van het International Collaboration Program. In het kader van dit programma wordt steun geboden aan geneesmiddelenautoriteiten uit andere Europese lidstaten met als doel om de capaciteit van het Europese regulatoire netwerk te vergroten en samenwerking tussen het CBG en Europese zusterorganisaties te versterken. Van het ter beschikking gestelde budget vanuit de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS) is in 2021 is € 0,7 miljoen bestemd ter dekking van de kosten van aCBG.

Voor 2022 en latere jaren zijn alleen de baten opgenomen die op het moment van het opstellen van deze begroting zeker zijn. De verwachting is dat bij het opstellen van de begrotingen voor die jaren meer zicht is op bijdragen van het moederdepartement voor die jaren en dat daarvoor op die momenten realistischer bedragen kunnen worden opgenomen dan nu mogelijk is in de meerjarenraming.

Opbrengst overige departementen
Het Bureau Diergeneesmiddelen van het aCBG verricht voor het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) beleidsondersteunende activiteiten. Hiervoor is een bedrag begroot van € 0,8 miljoen. Voor de implementatie van de nieuwe EU verordening diergeneesmiddelen heeft aCBG een bedrag begroot van € 0,4 miljoen.

Opbrengst derden
In de volgende tabel wordt de omzet derden 2021 verdeeld naar productgroepen. De hierbij gehanteerde tarieven zijn gebaseerd op de regeling Geneesmiddelenwet en de Diergeneesmiddelenregeling. De realisatie van onderstaande bedragen voor beoordelen is afhankelijk van het aanbod van procedures en daarmee moeilijk te voorspellen.

Onderstaand worden de productgroepen kort toegelicht.

Tabel 28 Opbrengst derden naar productgroepen (bedragen x € 1.000)

Productgroep	2021
Beoordelen van nationale aanvragen Humaan	2.554
Beoordelen van Europese aanvragen: Centraal Humaan en Veterinair	9.355
Beoordelen van Europese aanvragen: MRP Humaan	557
Beoordelen DCP's Humaan	9.343
Beoordelen van homeopathische aanvragen en kruiden	41
Beoordelen Veterinaire aanvragen	2.700
Jaarvergoedingen (Humaan en Veterinair)	25.757
Overig	519
Totaal opbrengst derden	**50.827**

Beoordelen van nationale aanvragen Humaan
Het beoordelingsproces van een nationale aanvraag betreft de aanvraag van een handelsvergunning voor een nieuw op de Nederlandse markt te brengen geneesmiddel voor mensen. De handelsvergunning wordt door het aCBG afgegeven. Het betreffende geneesmiddel komt alleen in Nederland op de markt.

Beoordelen van Europese aanvragen: Centrale Procedure Humaan en Veterinair
Bepaalde categorieën geneesmiddelen voor mensen en dieren kunnen alleen in lidstaten van de Europese Unie op de markt komen via de Centrale Europese procedure, waarbij de handelsvergunning op advies van het European Medicines Agency (EMA) wordt afgegeven door de Europese Commissie. Voor geneesmiddelen die niet tot deze categorieën behoren staat de Centrale Procedure open op basis van vrijwilligheid. Bij een positieve beslissing krijgt de fabrikant een handelsvergunning die in alle EU-lidstaten geldig is. De coördinatie van de centrale procedure berust bij EMA.

Beoordelen van Europese aanvragen: MRP (Mutual Recognition Procedure) Humaan
Een MRP-procedure kan door de fabrikant worden gebruikt om een handelsvergunning voor in meerdere lidstaten te verkrijgen waarvoor reeds een (nationale) handelsvergunning is verleend. De fabrikant kan een EU-lidstaat van zijn keuze vragen om het beoordelingsproces te verrichten. Deze lidstaat wordt dan Reference Member State (RMS). De gepresenteerde omzet betreft alleen humane aanvragen.

Beoordelen van Europese aanvragen: DCP (Decentrale Procedure) Humaan
Een Decentrale Procedure kan door de fabrikant worden gebruikt om een handelsvergunning in meerdere lidstaten tegelijkertijd te verkrijgen als nog in geen enkel land een handelsvergunning is verkregen. De fabrikant kan één EU-lidstaat vragen om het beoordelingsproces te verrichten. Deze lidstaat is dan Reference Member State (RMS) en beoordeelt namens de andere landen waarvoor de handelsvergunning is aangevraagd. De gepresenteerde omzet betreft alleen humane aanvragen.

Beoordeling van homeopathische aanvragen en kruiden
Het CBG beoordeelt ook homeopathische geneesmiddelen en kruiden die in Nederland verkocht worden.

Beoordelen Veterinaire aanvragen
Het Bureau Diergeneesmiddelen beoordeelt en verleent vergunningen voor de productie en distributie van diergeneesmiddelen. Dit betreft naast Europese aanvragen (verantwoord onder Centraal), nationale aanvragen, MRP's en DCP's.

Jaarvergoedingen (Humaan en Veterinair)
Om een geneesmiddel in het handelsregister opgenomen te houden, dient de registratiehouder jaarlijks een vergoeding te betalen. Deze vergoeding gebruikt het aCBG om het onderhoud op de registraties te bekostigen. Dit betreft onder meer het beoordelen en verwerken van wijzigingen (variaties) die fabrikanten regelmatig (moeten) indienen.

Overig
De post overig betreft een subsidiebedrag van de Europese Commissie voor het project EU-SRS.

Lasten

De lasten 2021 zullen ten opzichte van de begroting 2020 en de realisatie 2019 naar verwachting stijgen.

De kosten van eigen personeel stijgen als gevolg van een groei van de cao-lonen en hogere pensioenpremies. De overige personeelskosten stijgen als gevolg van een verhoging van het scholingsbudget.

De budgetten voor materiele kosten stijgen door een algemene prijsindexatie van 1,7% (prijsontwikkeling overheidsuitgaven CPB). Onderdeel van de materiële lasten is de financiering van het bijwerkingencentrum Lareb, ter waarde van € 3,1 miljoen. Het aCBG heeft aan Lareb de opdracht verleend tot uitvoering van een deel van haar wettelijke taak op het gebied van geneesmiddelenbewaking. Dit betreft het verzamelen en analyseren van meldingen over bijwerkingen door medische beroepsbeoefenaren en patiënten.

Voor 2022 en latere jaren zijn de lasten aangepast op de begrote baten. De verwachting is dat bij het opstellen van de begrotingen voor die jaren meer zicht is op bijdragen van het moederdepartement voor die jaren en dat daarvoor op die momenten realistischer bedragen kunnen worden opgenomen dan nu mogelijk is in de meerjarenraming. Datzelfde zal dan ook gelden voor de lastenraming. Op langere termijn heeft het aCBG meer mogelijkheden om haar kostenniveau aan te passen aan eventueel lagere baten, mocht dit noodzakelijk zijn.

5.1.3 Kasstroomoverzicht

Tabel 29 Kasstroomoverzicht aCBG over het jaar 2021 (bedragen x € 1.000)

	Stand slotwet 2019	Vastgestelde begroting 2020	2021	2022	2023	2024	2025
1. Rekening courant RHB 1 januari + depositorekeningen	**12.401**	**12.741**	**13.204**	**13.220**	**13.236**	**13.252**	**13.268**
+/+ totaal ontvangsten operationele kasstroom	56.114	51.642	55.120	51.858	51.202	51.202	51.202
-/- totaal uitgaven operationele kasstroom	– 55.685	– 50.679	– 54.604	– 51.342	– 50.686	– 50.686	– 50.686
2. Totaal operationele kasstroom	**429**	**963**	**516**	**516**	**516**	**516**	**516**
-/- totaal investeringen	– 119	– 500	– 500	– 500	– 500	– 500	– 500
+/+ totaal boekwaarde desinvesteringen	30	0	0	0	0	0	0
3. Totaal investeringskasstroom	**– 89**	**– 500**	**– 500**	**– 500**	**– 500**	**– 500**	**– 500**
-/- eenmalige uitkering aan moederdepartement	0	0	0	0	0	0	0
+/+ eenmalige storting door moederdepartement	0	0	0	0	0	0	0
-/- aflossingen op leningen	0	0	0	0	0	0	0
+/+ beroep op leenfaciliteit	0	0	0	0	0	0	0
4. Totaal financieringskasstroom	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5. Rekening courant RHB 31 december + stand depositorekeningen (=1+2+3+4)	**12.741**	**13.204**	**13.220**	**13.236**	**13.252**	**13.268**	**13.284**

Toelichting kasstroomoverzicht

Doordat de afschrijvingslasten de komende jaren naar verwachting ongeveer gelijk zullen zijn aan de investeringen, zal het saldo rekening-courant de komende jaren ongeveer gelijk blijven.

Naast ICT-investeringen ter vervanging van kantoorautomatisering en het primair proces systeem ICI, verwacht het aCBG geen investeringen te doen. Aanpassing aan de huisvesting en vervanging van inventaris zijn opgenomen in de huisvestingscontracten.

5.1.4 Overzicht doelmatigheidsindicatoren

Tabel 30 Overzicht doelmatigheidsindicatoren aCBG voor het jaar 2021

	Stand slotwet 2019	Vastgestelde begroting 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Generiek							
1. Tarieven/uur (bedragen in €)	94	90	96	95	94	94	94
2. Omzet per productgroep (bedragen x € 1.000)							
- Beoordelen van nationale aanvragen Humaan	1.978	1.918	2.554	2.554	2.554	2.554	2.554
-Beoordelen van Europese aanvragen: centraal Humaan en Veterinair	9.861	8.228	9.355	9.355	9.355	9.355	9.355
-Beoordelen van Europese aanvragen: MRP Humaan	595	620	557	557	557	557	557
-Beoordelen van Europese aanvragen: DCP Humaan	9.658	10.354	9.343	9.343	9.343	9.343	9.343
- Beoordelen van homeopathische aanvragen, kruiden en nieuwe voedingsmiddelen	7	93	41	41	41	41	41
- Beoordelen veterinaire aanvragen door Bureau Diergeneesmiddelen	2.879	2.572	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700
-Jaarvergoedingen Humaan en Veterinair	23.717	24.623	25.757	25.757	25.757	25.757	25.757
- Overig	5.800	3.234	4.812	1.732	1.075	1.075	1.075
3. Aantal fte totaal (exclusief externe inhuur)	343	350	350	336	337	337	337
4. Saldo van baten en lasten (% van de baten)	6,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Specifiek							
1. Gegronde klachten	11	25	15	15	15	15	15
2. Zaken per fte	103	80	90	90	90	90	90
Omschrijving specifiek deel							
1. Liquiditeit (current ratio; norm: > 1,5)	1,23	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
2. Solvabiliteit (debt ratio)	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
3. Rentabiliteit eigen vermogen	0	0	0	0	0	0	0
4. Percentage externe inhuur ten opzichte van totale personele kosten	10,6%	9,0%	10,0%	10,0%	10,0%	10,0%	10,0%
5. Percentage facturen betaald binnen 30 dagen	>90%	>90%	>95%	>95%	>95%	>95%	>95%

Toelichting overzicht doelmatigheidsindicatoren

Tarieven/uur
Uurtarieven om de kostenefficiency aan te tonen. Deze indicator is een gemiddelde over alle functies waarbij naar het primaire proces exclusief onderzoekskosten wordt gekeken. De stijging van de materiële kosten in 2021 leidt tot een stijging van het tarief per uur.

Omzet per productgroep
De omzet per productgroep geeft inzicht in de samenstelling van de totale omzet van het aCBG. De verwachte omzet 2021 voor de productgroep Beoordelen van Europese aanvragen: Centraal is hoger dan de begroting 2020, doordat voor steeds meer medicijnen via de EMA de handelsvergunning aangevraagd moet worden. De verwachte omzet 2021 voor de productgroep 'Beoordelen van Europese aanvragen: DCP' is lager dan de begroting 2020. Hier is sprake van een krimpende Europese markt.

Aantal fte totaal
Het totaal aantal fulltime equivalenten werkzaam bij het agentschap per 31 december van het jaar, exclusief externe inhuur.

Saldo van baten en lasten
Het saldo van baten en lasten als percentage van de totale baten. Het aCBG wordt geacht kostenneutraal te opereren en met haar tarieven al haar kosten te dekken.

Aantal gegronde klachten
Het aantal gegronde klachten wordt bijgehouden om inzicht te krijgen in de geleverde kwaliteit van de productie. Het streven is het aantal gegronde klachten niet te laten stijgen.

Aantal zaken per fte
Het aantal zaken per fte wordt bijgehouden om de efficiency van de productie inzichtelijk te maken.

5.2 Centraal Informatiepunt Beroepen Gezondheidszorg (CIBG)

5.2.1 Inleiding

Het CIBG vertaalt, samen met ketenpartners, beleid in tastbare en toegankelijke uitvoering voor burgers, professionals en organisaties op het gebied van registers, data en informatie. Als agentschap van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport richt het CIBG zich primair op het VWS beleidsterrein. We dragen zorg voor een integrale dienstverlening, gericht op wat de samenleving nodig heeft. De focus hierbij ligt op transparantie en betrouwbaarheid, het bewust omgaan met kapitaal, kosten en kwaliteit. We investeren met onze partners in de keten in samenwerking en kennisdeling. Het CIBG heeft een breed takenpakket zoals het BIG-register, het Donorregister, Lerarenregister en het UZI-register. Meer informatie over de organisatie en taken van het CIBG is te vinden op: www.cibg.nl.

5.2.2 Begroting 2021

Tabel 31 Begroting van baten-lastenagentschap CIBG voor het jaar 2021 (bedragen x € 1.000)

	Stand Slotwet 2019	Vastgestelde begroting 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Baten							
Omzet	–	–	–	–	–	–	–
waarvan omzet moederdepartement	36.773	41.180	28.483	29.757	30.015	29.747	29.656
waarvan omzet overige departementen	9.858	7.245	6.919	5.462	4.778	4.440	4.668
waarvan omzet derden	48.432	36.126	40.460	29.707	27.067	26.842	27.856
Vrijval voorzieningen	–	–	–	–	–	–	–
Bijzondere baten	–	–	17.903	14.626	15.339	15.765	14.956
Rentebaten	–	–	–	–	–	–	–
Totaal baten	**95.063**	**84.551**	**93.765**	**79.552**	**77.199**	**76.794**	**77.136**
Lasten							
Apparaatskosten	81.502	80.830	89.824	73.820	72.177	72.398	72.624
Personele kosten	30.520	35.175	36.447	34.640	34.652	34.663	34.675
waarvan eigen personeel	21.071	24.907	27.230	26.820	26.832	26.843	26.855
waarvan inhuur externen	7.844	8.883	7.636	6.239	6.239	6.239	6.239
waarvan overige personele kosten	1.605	1.385	1.581	1.581	1.581	1.581	1.581
Materiële kosten	50.982	45.655	53.377	39.180	37.525	37.735	37.949
waarvan apparaat ICT	4.921	4.996	8.628	9.344	9.507	9.507	9.507
waarvan bijdrage aan SSO's	9.684	8.889	8.727	6.295	6.295	6.295	6.295
waarvan overige materiële kosten	36.377	31.770	36.022	23.541	21.723	21.933	22.147
Afschrijvingskosten	5.128	3.720	3.940	5.731	5.021	4.395	4.511
Materieel	–	–	–	–	–	–	–
waarvan apparaat ICT	–	–	–	–	–	–	–
Immaterieel	5.128	3.720	3.940	5.731	5.021	4.395	4.511
Dotaties voorzieningen	–	–	–	–	–	–	–
Overige kosten	–	–	–	–	–	–	–
Bijzondere lasten	783	–	–	–	–	–	–
Rentelasten	1	1	1	1	1	1	1
Totaal lasten	**87.414**	**84.551**	**93.765**	**79.552**	**77.199**	**76.794**	**77.136**
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	**7.649**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Agentschapsdeel Vpb-lasten	777	–	–	–	–	–	–
Saldo van baten en lasten	**6.872**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**

Toelichting staat van baten en lasten

De totale omvang van de begroting stijgt met ruim € 9 miljoen ten opzichte van de begroting 2020.

Voor ruim € 5 miljoen is dit het gevolg van de toegenomen activiteiten van BMC, waardoor de omzet derden en overige materiele kosten zijn gestegen. Daarnaast is sprake geweest van taakuitbreidingen en extra projecten.

De bijzondere baten betreffen de tariefdemping door het moederdepartement. Dit betreft met name de producten BIG, UZI en Erkenning buitenlandse diploma's.

tabel invoegen

Toelichting meerjarenraming 2022–2025
De meerjarenraming laat een daling zien ten opzichte van de tariefnotitie 2021. Deze is gerelateerd aan de verwachting dat de export van BMC vanaf 2022 gaat dalen. Vanuit het oogpunt van vergelijkbaarheid is geen loon-en prijsindexatie toegepast.

5.2.3 Kasstroomoverzicht

Tabel 32 Kasstroomoverzicht CIBG over het jaar 2021 (bedragen x € 1.000)

	Stand slotwet 2019	Vastgestelde begroting 2020	2021	2022	2023	2024	2025
1. Rekening courant RHB 1 januari + depositorekeningen	**35.735**	**16.798**	**17.547**	**18.256**	**19.332**	**18.736**	**16.510**
+/+ totaal ontvangsten operationele kasstroom	102.026	84.551	93.765	79.552	77.199	76.794	77.136
-/- totaal uitgaven operationele kasstroom	83.636	80.831	89.825	73.821	72.178	72.399	72.625
2. Totaal operationele kasstroom	**18.390**	**3.720**	**3.940**	**5.731**	**5.021**	**4.395**	**4.511**
-/- totaal investeringen	5.695	3.720	7.583	5.731	5.021	4.395	4.511
+/+ totaal boekwaarde desinvesteringen	3.201	0	0	0	0	0	0
3. Totaal investeringskasstroom	**– 2.494**	**– 3.720**	**– 7.583**	**– 5.731**	**– 5.021**	**– 4.395**	**– 4.511**
-/- eenmalige uitkering aan moederdepartement	11.534	0	0	0	0	0	0
+/+ eenmalige storting door moederdepartement	0	0	0	0	0	0	0
-/- aflossingen op leningen	6.172	2.971	3.231	4.655	5.617	6.621	5.446
+/+ beroep op leenfaciliteit	0	3.720	7.583	5.731	5.021	4.395	4.511
4. Totaal financieringskasstroom	**– 17.706**	**749**	**4.352**	**1.076**	**– 596**	**– 2.226**	**– 935**
5. Rekening courant RHB 31 december + stand depositorekeningen (=1+2+3+4)	**33.925**	**17.547**	**18.256**	**19.332**	**18.736**	**16.510**	**15.575**

Toelichting kasstroomoverzicht
In de begroting 2020 werd een rekening-courant stand begin 2020 van € 16,8 miljoen voorzien. Eind 2019 was het saldo liquide middelen met € 33,9 miljoen aanzienlijk hoger. De belangrijkste redenen voor deze afwijking:
- een positief resultaat in 2019 van € 6,9 miljoen, waarvan in 2020 € 6,4 miljoen is overgemaakt aan de eigenaar.
- een saldo aan kortlopende schulden ultimo 2019 van € 25,0 miljoen.

De verwachting is dan ook dat het saldo liquide middelen in 2020 flink zal dalen. We zien daarom geen aanleiding om het beginsaldo 2021 aan te passen.

De investeringen hebben vrijwel geheel betrekking op ICT en behoren tot de immateriële vaste activa. Er wordt uitgegaan van een afschrijvingstermijn van 5 jaar. Voor de financiering van deze activa wordt gebruik gemaakt van de leenfaciliteit van het ministerie van Financiën, waarbij is uitgegaan van een aflossingstermijn van 5 jaar (conform afschrijvingstermijn).

5.2.4 Overzicht doelmatigheidsindicatoren

Tabel 33 Overzicht doelmatigheidsindicatoren CIBG voor het jaar 2021

	Stand slotwet 2019	Vastgestelde begroting 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Generiek							
1. Kostprijzen per product (groep)							
- Beschikking BIG-register	265	125	190	190	190	190	190
- Vakbekwaamheidverklaring		6.449	5.740	5.740	5.740	5.740	5.740
- Vergunning Farmatec	3.028	2.695	2.620	2.620	2.620	2.620	2.620
- UZI-pas/certificaat	203	346	396	299	388	370	320
- Wilsbeschikking donorregister	4	8	11	11	11	11	11
2. Omzet per productgroep (x € 1.000)							
- BIG en herregistratie	10.958	11.608	12.553	12.553	12.553	12.553	12.553
- Vakbekwaamheid		4.321	4.420	4.420	4.420	4.420	4.420
- Farmatec	1.807	2.409	2.358	2.358	2.358	2.358	2.358
- UZI-pas/certificaat	15.389	11.670	13.343	14.317	13.890	14.091	14.296
- Donorregister	4.309	3.752	4.348	4.348	4.348	4.348	4.348
3. Totaal aantal fte (exclusief externe inhuur)	274	290	304	300	300	300	300
4. Saldo van baten en lasten (% van de baten)	7%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Specifiek							
1. Productievolume							
- Beschikking BIG-register	41.040	37.900	53.500	51.000	118.500	68.500	39.000
- Vakbekwaamheidverklaringen		670	770	770	770	770	770
- Verleende vergunningen Farmatec	702	894	900	900	900	900	900
- UZI-passen en certificaten	55.001	33.700	33.678	47.857	35.762	38.058	44.647
- Wilsbeschikkingen donorregister	963.899	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000
2. Aantal klachten / bezwaar en beroep							
- Vakbekwaamheidverklaringen	3	10	10	10	10	10	10
- Wilsbeschikkingen donorregister	1	4	4	4	4	4	4
3. Doorlooptijden in dagen							
- Wilsbeschikking donorregister	7	7	7	7	7	7	7

Toelichting overzicht doelmatigheidsindicatoren

Kostprijzen per product
Bij BIG is een vijfjarig gemiddelde weergegeven, omdat de registratietermijn vijf jaar is. Zo worden sterke fluctuaties van kostprijzen tussen jaren voorkomen.

Omzet per productgroep
Bij de BIG-(her)registraties is de omzet niet gelijk aan het volume maal de kostprijs, omdat de kostprijs is gebaseerd op een meerjarig gemiddelde en het volume per jaar sterk fluctueert. Daarom wordt de omzet gespreid geboekt over vijf jaar op basis van het aantal ingeschrevenen in het register.

Totaal aantal fte (exclusief externe inhuur)
Dit is licht toegenomen vanwege uitbreiding van het takenpakket. De komende jaren blijft dit naar verwachting vrij stabiel.

Productievolume
Het wisselend volume van de BIG-(her-)registraties wordt voornamelijk veroorzaakt door de herregistraties die om de 5 jaar plaatsvinden. Voor de overige genoemde diensten blijft het productievolume nagenoeg gelijk.

Aantal klachten/bezwaar en beroep
Verwacht wordt dat het aantal klachten c.q. bezwaar en beroepzaken de komende jaren gelijk blijft ten opzichte van de begroting 2020.

Doorlooptijden
Dit betreft de gemiddelde netto doorlooptijd in dagen. Verwacht wordt dat de doorlooptijd gelijk blijft ten opzichte van de begroting 2020.

5.3 Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)

5.3.1 Inleiding

Sinds 1 januari 2004 is het RIVM een baten-lasten agentschap van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gevestigd in Bilthoven. Het RIVM staat op de bres voor een gezonde bevolking in een gezonde leefomgeving. De kerntaken van het RIVM zijn het doen van onderzoek en innovatie, beleidsondersteuning, informatieverstrekking, monitoring en surveillance, crisis- en incidentenmanagement en programmacoördinatie. Het RIVM voert voornamelijk werkzaamheden uit voor de ministeries van VWS, IenW, EZK, LNV, SZW, BZK en DEF en (inter)nationale organisaties zoals de ANVS, Europese Commissie, WHO en ook steeds meer voor decentrale overheden. Het RIVM vervult ook regiefuncties en verzorgt de landelijke coördinatie van preventie- en interventieprogramma's, zoals het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). Informatie over de resultaten van het RIVM-onderzoek is te vinden via de thematische ingangen van de website www.rivm.nl.

5.3.2 Begroting 2021

Tabel 34 Begroting van baten-lastenagentschap RIVM voor het jaar 2021 (bedragen x € 1.000)

	Stand Slotwet 2019	Vastgestelde begroting 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Baten							
Omzet	377.109	375.900	453.800	433.800	441.700	451.700	462.000
waarvan omzet moederdepartement	264.282	266.800	331.900	306.500	313.400	320.400	327.600
waarvan omzet overige departementen	84.226	75.400	87.200	91.100	91.300	93.500	95.700
waarvan omzet derden	28.601	33.700	34.700	36.200	37.000	37.800	38.700
Vrijval voorzieningen	2.310	0	0	0	0	0	0
Bijzondere baten	0	0	0	0	0	0	0
Rentebaten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	**379.419**	**375.900**	**453.800**	**433.800**	**441.700**	**451.700**	**462.000**
Lasten							
Apparaatskosten	372.178	371.100	448.200	428.100	435.900	445.800	456.000
Personele kosten	163.111	163.600	193.400	199.000	204.900	210.900	217.100
waarvan eigen personeel	138.476	141.000	167.600	172.500	177.600	182.800	188.200
waarvan inhuur externen	15.809	15.200	18.700	19.200	19.800	20.400	21.000
waarvan overige personele kosten	8.826	7.400	7.100	7.300	7.500	7.700	7.900
Materiële kosten	209.067	207.500	254.800	229.100	231.000	234.900	238.900
waarvan apparaat ICT	21.682	14.800	26.400	23.800	24.000	24.400	24.800
waarvan bijdrage aan SSO's	4.461	9.600	5.400	4.900	4.900	5.000	5.100
waarvan overige materiële kosten	182.924	183.100	223.000	200.400	202.100	205.500	209.000
Afschrijvingskosten	5.166	4.800	5.600	5.700	5.800	5.900	6.000
Materieel	5.152	4.800	5.600	5.700	5.800	5.900	6.000
waarvan apparaat ICT	3.807	2.900	4.100	4.200	4.300	4.300	4.400
Immaterieel	14	0	0	0	0	0	0
Dotaties voorzieningen	1.854	0	0	0	0	0	0
Overige kosten		0	0	0	0	0	0
Bijzondere lasten	3.963	0	0	0	0	0	0
Rentelasten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**383.161**	**375.900**	**453.800**	**433.800**	**441.700**	**451.700**	**462.000**
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	**– 3.742**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

	Stand Slotwet 2019	Vastgestelde begroting 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Agentschapsdeel Vpb-lasten	42	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**– 3.784**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting begroting van baten en lasten

Algemeen
Bij het opmaken van de begroting 2021 en verder is het RIVM volop betrokken bij de COVID-19 crisis die grote impact heeft op allerlei vraagstukken waar het RIVM zich mee bezighoudt (van infectieziektenestrijding, gedragsvraagstukken en andere onderwerpen, zoals de invloed op de leefomgeving). Bij het opmaken van deze agentschapsparagraaf is uitgegaan van de kennis die op dit moment aanwezig is over het (voornamelijk) vraaggestuurde opdrachtenpakket van het RIVM en ontwikkeling van kosten in de uitvoering. Grofweg betekent dit dat vooralsnog uitgegaan wordt van een forse impuls in personeel om de uit de huidige omstandigheden volgende werkzaamheden vol te kunnen houden in de komende jaren.

Baten

De omzetbedragen 2021 zijn ramingen op grond van de verwachte opdrachtvolumes voor de komende jaren. Bekende ontwikkelingen (zie tevens bovenstaand) zijn daarin meegenomen. De werkelijke hoogte van de omzet is afhankelijk van de aard en omvang van de te verrichten activiteiten en – daarmee samenhangend – de in rekening te brengen kosten (uren x tarief plus directe projectgebonden kosten).

De geraamde omzet moederdepartement bestaat uit baten van VWS-eigenaar en VWS-opdrachtgever. De geraamde omzet van VWS-eigenaar (€ 12,5 miljoen) is bestemd voor het strategisch programma van het RIVM (SPR). De geraamde omzet van VWS-opdrachtgevers (€ 319,4 miljoen) betreft inkomsten die het RIVM op grond van lopende werkprogramma's en ontwikkelingen hierin verwacht te verkrijgen door opdrachtverlening door de beleidsdirecties van VWS en IGJ. In 2021 is hier een scherpe stijging in aan te merken als gevolg de inhaalcampagnes van het HPV, BMR en DKTP vaccin in dat jaar en de uitbreiding van diverse preventieprogramma's (circa € 40 miljoen) alsmede de impuls in personeel op o.a. de COVID-19 dossiers (€ 10 miljoen). De geraamde baten van IenW, EZK, LNV, SZW, BZK, DEF en ANVS, volgen uit werkzaamheden die op het taakveld milieu in relatie tot volksgezondheid worden uitgevoerd. Omzetbaten van derden verkrijgt het RIVM door het uitvoeren van werkzaamheden voor derden in Nederland en in internationaal verband.

Lasten

De personele kosten bedragen voor 2021 circa € 193,4 miljoen, waarin inbegrepen circa €167,6 miljoen voor ambtelijk personeel en circa € 18,7 miljoen voor externe inhuur. De externe inhuur maakt daarmee circa 10% van de totale loonkosten uit. Personele kosten stijgen o.a. als gevolg van een verwachte instroom van nieuwe medewerkers die meewerken op o.a. de COVID-19 dossiers. De materiële kosten bedragen in 2021 circa € 254,8 miljoen. Een groot deel (circa € 136 miljoen) betreft uitvoeringskosten voor preventieprogramma's (zoals het Rijksvaccinatie-programma, Hielprikscreening, Zwangerenscreening en de Nationale Griepcampagne).

Gelijk aan de omzet is hierin in 2021 een stijging zichtbaar vanwege met name de inkoop van vaccins voor de inhaalcampagnes HPV, BMR en DKTP vaccin en de uitbreiding van diverse preventieprogramma's. Afschrijvingskosten zijn gebaseerd op verwachte (vervangings)investeringen.

Ontwikkelingen

Voor zover mogelijk is in de begroting 2021 en verder van het RIVM rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen. Een aantal factoren is echter nog (te) onzeker:
- gevolgen van de coronacrisis op huidige en toekomstige opdrachten.
- in 2021/2022 gaat het RIVM verhuizen naar nieuwbouw op het Utrecht Science Park. De precieze gevolgen in termen van incidentele en structurele kosten zijn zo goed mogelijk verwerkt en leiden naar verwachting tot herziening van tarieven en BEI (Basisfinanciering Essentiele Infrastructuur).
- ontwikkelingen op het vlak van open data, I-visie/strategie en informatiebeveiliging.
- nieuwe ontwikkelingen binnen de geneesmiddelen en medische technologie.

5.3.3 Kasstroomoverzicht

Tabel 35 Kasstroomoverzicht RIVM over het jaar 2021 (bedragen x € 1.000)

	Stand slotwet 2019	Vastgestelde begroting 2020	2021	2022	2023	2024	2025
1. Rekening courant RHB 1 januari + depositorekeningen	**36.823**	**42.805**	**29.205**	**35.505**	**28.305**	**29.405**	**32.605**
+/+ totaal ontvangsten operationele kasstroom	377.109	375.900	453.800	433.800	441.700	451.700	462.000
-/- totaal uitgaven operationele kasstroom	– 359.359	– 384.700	– 441.900	– 435.300	– 434.800	– 442.600	– 452.800
2. Totaal operationele kasstroom	**17.749**	**– 8.800**	**11.900**	**– 1.500**	**6.900**	**9.100**	**9.200**
-/- totaal investeringen	– 7.937	– 4.800	– 5.600	– 5.700	– 5.800	– 5.900	– 6.000
+/+ totaal boekwaarde desinvesteringen	6	–	–	–	–	–	
3. Totaal investeringskasstroom	**7.932**	**– 4.800**	**– 5.600**	**– 5.700**	**– 5.800**	**– 5.900**	**– 6.000**
-/- eenmalige uitkering aan moederdepartement	0	0	0	0	0	0	0
+/+ eenmalige storting door moederdepartement	0	0	0	0	0	0	0
-/- aflossingen op leningen	0	0	0	0	0	0	0
+/+ beroep op leenfaciliteit	0	0	0	0	0	0	0
4. Totaal financieringskasstroom	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5. Rekening courant RHB 31 december + stand depositorekeningen (=1+2+3+4)	**46.640**	**29.205**	**35.505**	**28.305**	**29.405**	**32.605**	**35.805**

Toelichting kasstroomoverzicht

Het RIVM investeert jaarlijks in software en licenties, gebouwinstallaties en infrastructuur, laboratoriumapparatuur, vervoermiddelen, IT en audiovisuele apparatuur en facilitaire apparatuur. Dit betreft vervangingsinvesteringen, nodig om de continuïteit te waarborgen. Hiervoor wordt geen beroep gedaan op de leenfaciliteit agentschappen (de liquiditeitspositie van het RIVM is dusdanig dat investeringen uit eigen middelen kunnen worden betaald).

5.3.4 Overzicht doelmatigheidsindicatoren

Tabel 36 Overzicht doelmatigheidsindicatoren RIVM voor het jaar 2021							
	Stand slotwet 2019	Vastgestelde begroting 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Omschrijving generiek deel							
1. Uurtarieven:							
- Gewogen uurtarief in €	113	118	122	126	130	134	138
- Ontwikkeling uurtarief	100	104	108	111	115	118	122
(2019 = 100)							
2. Aantal fte totaal (exclusief externe inhuur)	1.669	1.680	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800
3. Saldo van baten en lasten (%)	– 1,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Omschrijving specifiek deel							
1. Liquiditeit	1,0	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
(current ratio; norm: > 1,5)							
2. Solvabiliteit (debt ratio)	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
3. Rentabiliteit eigen vermogen	– 513,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4. Percentage externe inhuur t.o.v. totale personele kosten	10,0%	10,0%	10,0%	10,0%	10,0%	10,0%	10,0%
5. Percentage facturen betaald binnen 30 dagen	94,1%	95,0%	95,0%	95,0%	95,0%	95,0%	95,0%
6. Declarabiliteit % primair proces	64,3%	65,0%	65,0%	65,0%	65,0%	65,0%	65,0%
7. FTE overhead als % totaal aantal FTE	18,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
8. Ziekteverzuim	3,6%	3,6%	3,3%	3,0%	2,8%	2,8%	2,8%
9. % medewerkers met een volledig afgeronde p-gesprekscyclus	78,8%	80,0%	80,0%	80,0%	80,0%	80,0%	80,0%

Toelichting overzicht doelmatigheidsindicatoren

Generieke indicatoren

1. Uurtarieven: het RIVM hanteert als indicator voor de doelmatigheid het gemiddeld gewogen uurtarief. De uurtarieven worden jaarlijks door de eigenaar in juni vastgesteld. De hoogte van de tarieven wordt onder meer bepaald door de ontwikkeling van de loonkosten, de materiële kosten en het aantal te declareren uren per medewerker. Voor 2021 is rekening gehouden met een verwachte tariefstijging van circa 3,4%. Voor de jaren daarna is rekening gehouden met toekomstige loon- en prijsontwikkelingen van gemiddeld 2% per jaar.
2. Aantal FTE: opgenomen is het aantal fulltime equivalenten werkzaam bij het RIVM per 31 december van het jaar, exclusief externe inhuur. De ontwikkeling van het aantal verwachte FTE is gekoppeld aan de verwachte ontwikkeling van de orderportefeuille van het RIVM en stijgt naar verwachting als gevolg van een instroom van nieuwe medewerkers die meewerken op o.a. de COVID-19 dossiers.
3. Saldo van baten en lasten: het saldo van baten en lasten als percentage van de totale baten.

Specifieke indicatoren

1. Liquiditeit: de kortlopende vorderingen ten opzichte van de kortlopende schulden.
2. Solvabiliteit: het totaal van de schulden ten opzichte van het balanstotaal.
3. Rentabiliteit eigen vermogen: het onverdeeld resultaat als percentage van het totaal eigen vermogen.
4. Percentage externe inhuur: het percentage externe inhuur 2021 bedraagt 10,0%.

5. Percentage facturen betaald binnen 30 dagen: voor dit percentage sluit het RIVM qua norm aan bij de Rijksbrede afspraken hierover van 95%.
6. Declarabiliteit % primair proces: norm binnen het RIVM is 65%. De declarabiliteit geeft inzicht in de productiviteit die binnen het RIVM wordt behaald.
7. Percentage overhead: het percentage overhead uitgedrukt in FTE ten opzichte van het totaal aantal FTE binnen het RIVM.
8. Ziekteverzuim: gehanteerde norm voor het RIVM is de Verbaan-norm van 2,8%. Voor 2021 is deze norm niet haalbaar; gestreefd wordt naar een afbouw van het ziekteverzuim over de komende 3 jaar bezien.
9. Medewerkers met een volledig afgeronde p-gesprekscyclus: afgesproken norm met de eigenaar is om met minimaal 80% van de medewerkers een afgeronde p-gesprekscyclus te hebben gevoerd.

Voor wat betreft de specifieke doelmatigheidsindicatoren steunt het RIVM op de gangbare bedrijfseconomische indicatoren, zoals vermeld in bovenstaande tabel. Over de geleverde prestaties legt het RIVM systematisch verantwoording af richting de opdrachtgevers en eigenaar. Voor de primaire opdrachtgevers gebeurt dat in periodieke voortgangsrapportages die door deze opdrachtgevers worden vastgesteld. Voor de overige opdrachtgevers gebeurt dat via de tijdige levering van de afgesproken producten en diensten en de daarop volgende tijdige betaling door de opdrachtgevers van de overeengekomen opdrachtsom. Voor de eigenaar gebeurt dat eveneens met een periodieke voortgangsrapportage, waarin tevens wordt gereflecteerd op de organisatie-brede doelstellingen uit het jaarplan RIVM.

Audits en benchmarkonderzoeken vinden periodiek plaats. Over de (wetenschappelijke) audits op onderdelen van de primaire processen wordt gerapporteerd aan de Commissie van Toezicht.

6. Financieel beeld zorg

6.1 Inleiding

Het Financieel Beeld Zorg (FBZ) geeft een integraal beeld van de ontwikkeling van de uitgaven en ontvangsten onder het Uitgavenplafond Zorg. Dit hoofdstuk geeft op hoofdlijnen een toelichting op de financiële cijfers.

6.1.1 Wijzigingen in het Financieel Beeld Zorg

Het FBZ in de ontwerpbegroting 2021 heeft ten opzichte van de ontwerpbegroting 2020 de onderstaande veranderingen ondergaan:

- **Wijziging inhoudsopgave van het FBZ**
  De indeling van de hoofdstukken is gewijzigd. In het eerste hoofdstuk zijn de wijzigingen in het FBZ opgenomen. In de hoofdstukken 6.2, 6.3 en 6.4 wordt de uitgavenontwikkeling in beeld gebracht. Vervolgens wordt in hoofdstuk 6.5 de financiering van de zorguitgaven gepresenteerd.
  Het verdiepingshoofdstuk wordt alleen nog integraal als open data beschikbaar gesteld. Op https://opendata.rijksbegroting.nl/#dataset_4c en https://data.overheid.nl/data/dataset?tags=vws worden de financiële bijstellingen per deelsector tussen de ontwerpbegroting 2020 en 2021 gepresenteerd en toegelicht.
- **De presentatie van de ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg en de plafondtoets is overzichtelijker gemaakt**
  De plafondtoets is technisch van aard. Voorheen werd de ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg en de plafondtoets in één paragraaf en in één tabel gepresenteerd. Nu worden ze in drie verschillende paragrafen en tabellen gepresenteerd. In paragraaf 6.2.4 wordt de ontwikkeling van de netto zorguitgaven gepresenteerd en toegelicht, in paragraaf 6.2.5 de ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg en in paragraaf 6.2.6 worden de netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg getoetst.
- **Aanpassen naam kader geneesmiddelen in apotheekzorg**
  De naam van de Zvw sector ‘geneesmiddelen’ is per ingaande deze begroting gewijzigd in ‘apotheekzorg’. Reden hiervoor is het feit dat de term ‘geneesmiddelen’ te breed geformuleerd is. Niet alle uitgaven aan geneesmiddelen vallen namelijk onder dit financiële kader; er worden immers ook geneesmiddelen binnen de medisch-specialistische zorg gebruikt en binnen die sector verantwoord. Met de term apotheekzorg is duidelijker dat het hier gaat om farmaceutische zorg die geleverd wordt via openbare apotheken en apotheekhoudende huisartsen.
- **Paragraaf over effecten COVID-19 op zorguitgaven**
  In paragraaf 6.2.2 zijn de effecten van COVID-19 op de Zvw- en Wlz-uitgaven opgenomen.

6.2 Zorguitgaven in vogelvlucht

6.2.1 Financieel beeld op hoofdlijnen

De gecorrigeerde netto zorguitgaven groeien gedurende de huidige kabinetsperiode naar verwachting met € 12,7 miljard, van € 62,6 miljard in 2017 naar € 75,3[16] miljard in 2021. De jaren 2017 en 2018 zijn hierbij gecorrigeerd voor een groot deel van de Wmo-uitgaven en de uitgaven aan Jeugdzorg. Deze zijn per 2019 overgeheveld naar de algemene uitkering van het gemeentefonds en vallen sindsdien niet langer onder de voor het Financieel Beeld Zorg relevante definitie van de zorguitgaven.

Figuur 1 Opbouw groei van de gecorrigeerde netto zorguitgaven in de huidige kabinetsperiode 2021 t.o.v. 2017 (in miljarden euro's)

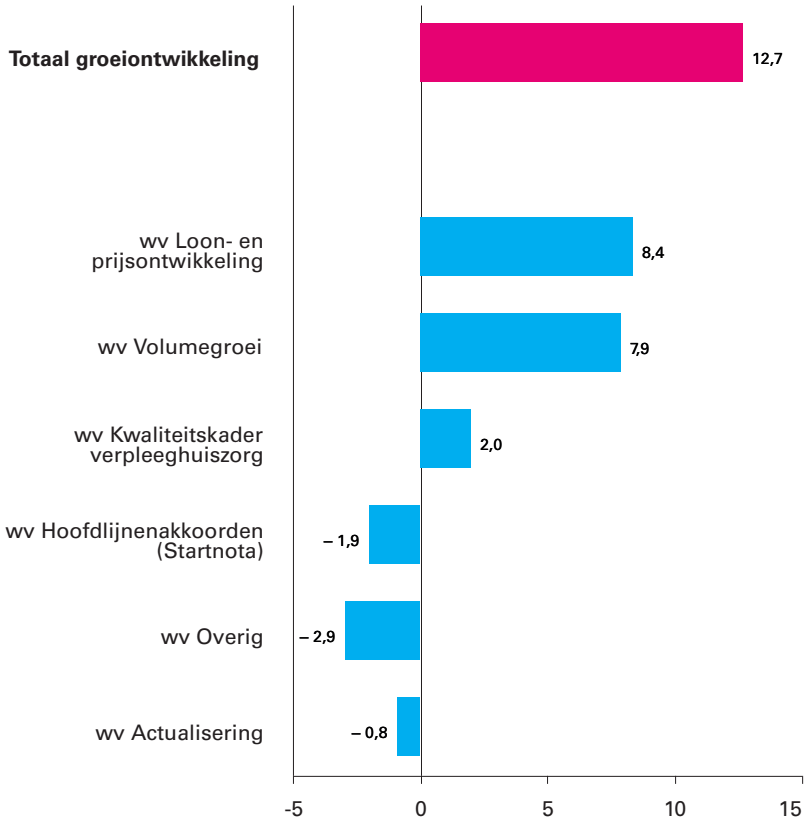

De verwachte groei van € 12,7 miljard is € 1,9 miljard lager dan de verwachting in de begroting 2020 (€ 14,6 miljard). Dat is voornamelijk het gevolg van de technische correctieboeking van de schadelastdip ggz van – € 1,2 miljard (is in figuur 1 onder de post overige opgenomen) en lagere loon- en prijsontwikkeling in 2021. In bovenstaand figuur 1 is de geraamde groei van € 12,7 miljard onderverdeeld in een aantal categorieën.

[16] In de brede definitie bedragen de bruto zorguitgaven in 2021 in totaal € 92,7 miljard. Hierin zijn meegenomen de eigen betalingen (€ 5,3 miljard), de zorguitgaven op de VWS-begroting (€ 6,0 miljard) en de zorguitgaven van gemeenten (€ 6,1 miljard).

In paragraaf 6.4.3 van het Financieel Beeld Zorg wordt nader ingegaan op de horizontale ontwikkeling van de zorguitgaven, gecorrigeerd voor overhevelingen. Hierin zijn zowel de nominale als de reële groei in de afzonderlijke jaren opgenomen en wordt een uitsplitsing gemaakt voor de ontwikkeling binnen de Zvw en binnen de Wlz.

6.2.2 Effecten COVID-19 op het Uitgavenplafond Zorg (Zvw en Wlz)

6.2.2.1 Zorgverzekeringswet

Het Zorginstituut Nederland, de Nederlandse Zorgautoriteit, Zorgverzekeraars Nederland, zorgverzekeraars en VWS werken nauw samen om de financiële effecten van COVID-19 op de Zvw-zorg in beeld te brengen.

Om de kosten door COVID-19 die relevant zijn voor het Uitgavenplafond Zorg zo goed mogelijk te kunnen ramen wordt een onderscheid gemaakt tussen uitgaven op basis van reguliere prestaties en nieuwe prestaties die als gevolg van COVID-19 zijn geïntroduceerd: meerkosten door COVID-19 en de continuïteitsbijdrage.

Deze paragraaf bevat de meest recente inschatting voor de Zvw-cijfers 2020. De verwachting is dat de Zvw-uitgaven per saldo niet hoger of lager uitvallen dan eerder geraamd. Normaliter bevat de begroting voor het komende jaar geen actualisatie van de Zvw-raming voor het lopende jaar, gelet op het voorlopige karakter van de beschikbare cijfers. Om tegemoet te komen aan de behoefte aan inzicht in de financiële effecten van COVID-19 voor de Zvw-uitgaven, hebben we de halfjaarcijfers niettemin in de begroting verwerkt. Op basis van deze inzichten is de verwachting dat de Zvw-uitgaven per saldo niet hoger of lager uitvallen dan eerder geraamd.

De cijfers over het eerste half jaar die weergegeven worden in de tabel hieronder zijn voor een deel gebaseerd op daadwerkelijke declaraties, maar voor een groter deel op bijschattingen van verzekeraars op basis van trends en contracten tussen verzekeraars en aanbieders voor het lopende jaar. Uiteraard wijzigen deze cijfers naarmate er meer wordt gedeclareerd. De zorgverzekeraars geven aan dat hun ramingen vanwege COVID-19 met meer onzekerheid dan normaal zijn omgeven. Desondanks bieden deze cijfers een eerste inzicht. Zorgverzekeraars verwachten dat er herstel zal plaatsvinden van de reguliere zorg na de eerste uitbraak in de periode maart tot en met mei en houden nu in hun raming geen rekening met een tweede golf. Ook geven zij aan dat de bandbreedte bij de totale kosten tussen – 0,5% en + 1,25% bedraagt. In absolute zin komt dit overeen met een marge tussen – € 250 miljoen en + € 600 miljoen.

In de onderstaande tabel zijn de cijfers opgenomen die verzekeraars op basis van de eerste twee kwartalen (Q2) hebben aangeleverd bij het Zorginstituut Nederland. Vervolgens worden deze gegevens vertaald naar ‘reguliere prestaties’, continuïteitsbijdragen en meerkosten door COVID-19. In de laatste kolom zijn deze gegevens afgezet tegen de stand van de eerste suppletoire begroting 2020; dit maakt de aanpassingen ten opzichte van die stand zichtbaar. Enerzijds vallen de uitgaven op grond van reguliere prestaties veel lager uit dan eerder geraamd. Anderzijds verstrekken verzekeraars continuïteitsbijdragen en vergoeden zij meerkosten door COVID-19. De verwachting is dat de Zvw-uitgaven van verzekeraars per saldo niet hoger of lager uitvallen dan eerder geraamd.

Onder de tabel wordt meer toelichting gegeven over de reguliere prestaties, continuïteitsbijdragen, meerkosten en andere mutaties in verband met COVID-19.

Uitgaven Zvw 2020 via verzekeraars inclusief COVID-19 (bedragen x € 1 miljoen)					
	Levering Zorginstituut Nederland Q2-2020 [1]	wv. Reguliere prestaties en tarieven [2]	wv. Continuïteits-bijdragen [3]	wv. Meerkosten [4]	Aanpassing begrotingstanden [5]
Eerstelijnszorg	**6.413,7**	**6.151,8**	**198,3**	**63,6**	**– 7,5**
Huisartsenzorg	3.294,8	3.156,4	89,9	48,5	– 25,1
Multidisciplinaire zorgverlening	678,4	678,4	0,0	0,0	– 3,8
Tandheelkundige zorg	804,8	770,0	27,5	7,3	– 14,9
Paramedische zorg	848,4	778,7	62,7	7,0	18,1
Verloskunde	260,2	259,3	0,9	0,1	2,4
Kraamzorg	348,6	347,2	0,8	0,7	12,2
Zorg voor zintuiglijk gehandicapten	178,4	161,8	16,5	0,1	3,5
Tweedelijnszorg	**25.964,3**	**21.857,7**	**3.617,3**	**489,3**	**– 3,1**
Medisch-specialistische zorg	24.317,7	20.476,4	3.411,6	429,7	14,5
Geriatrische revalidatiezorg en eerstelijnsverblijf	1.076,4	895,8	130,5	50,1	– 51,9
Overig curatieve zorg	570,2	485,4	75,3	9,5	34,3
Geneeskundige geestelijke gezondheidszorg	**4.188,2**	**4060,1**	**85,3**	**42,7**	**82,2**
Apotheekzorg en hulpmiddelen	**6.689,8**	**6660,4**	**19,0**	**10,4**	**87,0**
Apotheekzorg	4.978,1	4961,6	7,9	8,6	33,3
Hulpmiddelen	1.711,7	1698,8	11,1	1,8	53,7
Wijkverpleging	**3.598,9**	**3.423,6**	**143,4**	**31,9**	**– 218,2**
Ziekenvervoer	**795,5**	**780,3**	**8,0**	**7,3**	**1,5**
Ambulancevervoer	672,1	0,0	0,0	0,0	5,0
Overig ziekenvervoer	123,3	0,0	0,0	0,0	– 3,6
Grensoverschrijdende zorg	**662,0**	**662,0**	**0,0**	**0,0**	**– 34,8**
Nominaal en onverdeeld	**13,7**	**0,0**	**0,0**	**13,7**	**0,0**
Totaal	**48.326,1**	**43.595,9**	**4.071,3**	**658,9**	**0,0**

[1] Raming van de uitgaven 2020, deels gebaseerd op declaraties, aangeleverd door het Zorginstituut Nederland.

[2] Raming van de uitgaven aan reguliere declaraties.

[3] Raming van de continuïteitsbijdragen voor 2020.

[4] Raming van de meerkosten door COVID-19.

[5] Bijstellingen van de ramingen op basis van de voorlopige uitgaven 2020 door COVID-19, een -/- is een bijstelling naar beneden, een + een bijstelling naar boven.

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut Nederland over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Uitgaven op basis van reguliere declaraties en prestaties

De uitgaven op basis van reguliere prestaties en tarieven zijn als gevolg van zorguitval door COVID-19 aanzienlijk lager dan in de ontwerpbegroting 2020 en de eerste suppletoire begroting 2020 werd aangenomen. Verzekeraars geven aan dat het nog lastig is om te bepalen in hoeverre in de reguliere declaraties sprake is van kosten van directe zorg aan COVID-19-patiënten. Dit is voor hen van belang omdat zij deze kosten, evenals andere meerkosten als gevolg van COVID-19 kunnen inbrengen in de catastroferegeling op grond van artikel 33 van de Zorgverzekeringswet. In de reguliere uitgaven zijn dus ook de kosten die verband houden met COVID-19 voor het leveren van directe zorg aan patiënten inbegrepen.

Continuïteitsbijdragen

Vanwege vraaguitval kunnen zorgaanbieders van zorgverzekeraars een continuïteitsbijdrage ontvangen voor omzetdaling vanuit de basisverzekering en/of aanvullende verzekering door COVID-19. Dit geldt voor

gecontracteerde en ongecontracteerde zorgaanbieders. Hoewel zorgverzekeraars hiermee geen zorg financieren, waarborgen zij met deze regeling de continuïteit van zorg om ook in de toekomst aan hun zorgplicht te kunnen blijven voldoen en om personeel in de zorg te kunnen behouden. Het is van belang dat de financiële continuïteit tijdens en na de COVID-19 crisis geborgd is. In beginsel is de continuïteitsbijdrageregeling zoals vastgesteld door zorgverzekeraars, een per sector vastgesteld percentage van het verschil tussen norm- en gerealiseerde omzet. Zorgverzekeraars verwachten dat zorgaanbieders waar mogelijk ook inhaalzorg gaan leveren. Daarvoor geldt een aangepaste vergoeding die wordt verrekend met de continuïteitsbijdrage. In de tabel uitgaven Zvw 2020 via verzekeraars inclusief COVID-19 zijn de verwachtingen van verzekeraars over de netto continuïteitsbijdragen voor wat betreft de basisverzekering weergegeven, dat wil zeggen na verrekening van de inhaalzorg in 2020. Op dit moment zijn de totale uitgaven aan de continuïteitsbijdrage geraamd op circa € 4 miljard. Voor deze raming geldt dat de meeste verzekeraars uitgaan van definitieve of voorlopige afspraken voor de verschillende sectoren.

Meerkosten door COVID-19
Zorgaanbieders die bij het leveren van zorg te maken hebben met aan COVID-19 gerelateerde meerkosten kunnen deze zorg declareren onder een door de Nederlandse Zorgautoriteit in het leven geroepen prestaties voor meerkosten door COVID-19. Voor zorg aan coronapatiënten wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van (reguliere) prestaties en tarieven, zoals DBC's in de medisch-specialistische zorg. Bij de meerkosten in verband met COVID-19 gaat het niet alleen om extra kosten die toe te rekenen zijn aan coronapatiënten, maar ook om kosten voor het creëren van extra zorgcapaciteit voor coronapatiënten, kosten die gemaakt worden voor niet coronapatiënten door het bestaan van COVID-19 (bijvoorbeeld extra beschermingsmaatregelen) en kosten voor zorgcapaciteit die bewust en actief leeg en beschikbaar gehouden wordt voor coronapatiënten (bijvoorbeeld het leeghouden van bedden). Zorgverzekeraars geven aan dat voor veel zorgsoorten nog onvoldoende inzicht in meer- en minderkosten bestaat, waardoor een raming lastig is. Vooral de kosten van directe COVID-zorg aan patiënten zijn op dit moment voor verzekeraars niet te bepalen omdat zij (nog) niet weten welk deel van de kosten direct betrekking hebben op patiënten met COVID-19. Verzekeraars geven daarom aan dat in hun opgave de post reguliere zorg waarschijnlijk te hoog is geraamd en de meerkosten te laag zijn geraamd. Bij benadering zullen de meerkosten COVID-19 waarschijnlijk oplopen tot € 0,9 à € 1 miljard in 2020.

Doorwerking COVID-19 in 2021 en latere jaren
Met de huidige actualisatiecijfers (twee kwartalen 2020) is geen structureel effect op de ramingen voor 2021 e.v. verondersteld. Een deel van de niet geleverde zorg zal nog worden ingehaald in 2020. De mogelijkheid tot inhaalzorg hangt echter nauw samen met de capaciteit van zorgaanbieders en de zorg die zij kunnen leveren in de nieuwe situatie (bijvoorbeeld met 1,5 meter maatregelen). Er wordt geen budgettair effect van inhaalzorg in 2021 verondersteld.

Verder is er veel onzekerheid over mogelijke toekomstige (regionale) uitbraken van het virus en de daarmee samenhangende financiële gevolgen voor de zorguitgaven. Er wordt nu geraamd op basis van de eerste inzichten van het lopende jaar. De financiële gevolgen van een eventuele tweede golf zijn nu nog niet te vertalen in een raming. Meerkosten, als deze zich voordoen, komen ook in 2021 voor rekening van de zorgverzekeraars, die deze meerkosten kunnen inbrengen in de catastroferegeling. Ook directe

kosten voor coronapatiënten die gedeclareerd zijn via reguliere prestaties kunnen ingebracht worden in de catastroferegeling. Op basis van de catastroferegeling kunnen verzekekeraars een extra bijdrage ontvangen ten tijde van een pandemie. De extra bijdrage vormt voor de zorgverzekeraar een tegemoetkoming in de kosten van zorg of andere diensten ten gevolge van een catastrofe die hij in het catastrofejaar en het daaropvolgende kalenderjaar tezamen, moet dragen (https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2015-41997.html).

In deze begroting worden verschillende beleidsmaatregelen gepresenteerd, die in de raming voor 2021 zijn verwerkt. Het gaat hierbij om de geraamde kosten in het kader van de opschaling van de IC- en ELV- capaciteit, alsmede een pakketmaatregel over extra fysiotherapie voor ex- coronapatiënten. De financiële gevolgen van het beschikbaar maken en houden van extra IC-bedden voor coronapatiënten slaan nagenoeg volledig neer op de VWS-begroting.

Het beleid (zoals de opschaling van de IC-capaciteit) beoogt dat bij een eventuele nieuwe uitbraak de reguliere zorg grotendeels doorgang kan vinden. Mocht er wel een tweede uitbraak komen en nieuwe continuïteitsbijdragen toch noodzakelijk zijn, dan is de verwachting dat verzekeraars deze – net als in 2020 – in 2021 vanuit de geïnde zorgpremies en ontvangen vereveningsbijdragen zullen betalen.

6.2.2.2 Wet langdurige zorg

De COVID-19 pandemie heeft op verschillende manieren effect op de netto-uitgaven van de Wet langdurige zorg. Er zijn financiële maatregelen getroffen met als doel de continuïteit van zorg op de korte termijn te garanderen en de continuïteit van (het) zorg(landschap) op langere termijn te borgen. Hieronder gaan we nader in op de verschillende specifieke maatregelen (beleidsregels) voor de Wet langdurige zorg, de inschattingen van de budgettaire gevolgen en de onderliggende aannames daarbij.

Omzetderving

Voor 2020 zijn er afspraken gemaakt over de compensatie van omzetderving in verband met COVID-19. De compensatie voor de omzetderving betreft een vergoeding voor de doorlopende kosten voor overeengekomen productie die zorgaanbieders ondanks COVID-19 wel realiseren. De compensatie bedraagt in beginsel het verschil tussen de verwachte omzet in een situatie zonder COVID-19 en de gerealiseerde productie. De uitwerking van de maatregelen voor zorg in natura zijn opgenomen in een beleidsregel SARS-CoV-2 virus van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Met deze beleidsregel zijn de voorwaarden voor vergoeding en wijze van indiening bij de NZa van omzetderving die het gevolg is van het COVID-19 vastgelegd.

De beleidsregel kende oorspronkelijk een looptijd tot 1 juni 2020 en is nadien verlengd tot 1 augustus 2020 voor de sectoren gehandicaptenzorg en geestelijke gezondheidszorg. Voor de sector ouderenzorg is de regeling verlengd tot 1 september 2020. De compensatie van de omzetderving wordt bekostigd vanuit het Wlz-kader 2020.

Zoals gebruikelijk adviseert de NZa periodiek de minister van VWS over de toereikendheid van het Wlz-kader. Hierbij worden ook de budgettaire gevolgen van deze maatregel betrokken. Op basis van het mei-advies van de NZa is geconcludeerd dat het Wlz-kader, dat op 20 april 2020 in lijn met het advies uit de maartbrief van de NZa nog is opgehoogd, ongewijzigd te laten. Voor 1 oktober 2020 zal aan de hand van het meest recente advies van de NZa opnieuw worden bezien of een bijstelling noodzakelijk is. Dit krijgt vorm in de definitieve kaderbrief 2021, waarmee tevens het Wlz-kader voor 2021 wordt vastgesteld.

Extra kosten

Zorgaanbieders en Wlz-cliënten met een persoonsgebonden budget (pgb) maken extra kosten in verband met het Covid-19 virus, bijvoorbeeld extra zorg en vervangende zorg. Voor cliënten met een pgb is hiervoor de regeling Extra Kosten Corona opgesteld. Op basis van eerste realisatiecijfers is de inschatting gemaakt dat het financiële effect hiervan € 40 miljoen bedraagt voor de periode maart tot en met juli 2020.

Waar zorgaanbieders te maken krijgen met extra kosten als gevolg van de COVID-19 pandemie, kunnen deze worden vergoed. Het gaat hierbij om extra personele en materiële kosten als gevolg van de uitbraak van het COVID-19 virus voor de periode tot en met 31 december 2020. De uitwerking van deze maatregel voor zorg in natura is uitgewerkt in de beleidsregel SARS- CoV-2 virus van de NZa. Op basis van een steekproef wordt geraamd dat de kostenvoor de periode vanaf maart tot en met mei 2020 € 150 miljoen bedragen. Deze extrakosten worden buiten de contracteerruimte vergoed.

6.2.3 Samenstelling van de bruto zorguitgaven en -ontvangsten

De zorguitgaven onder het Uitgavenplafond Zorg zijn opgebouwd uit de geraamde premiegefinancierde uitgaven onder de Zorgverzekeringswet (Zvw), de Wet langdurige zorg (Wlz) en de begrotingsgefinancierde zorguitgaven (beschermd wonen en overige uitgaven).

Bij beschermd wonen gaat het om middelen die door middel van een integratie-uitkering aan gemeenten beschikbaar worden gesteld. Deze uitgaven staan op de begroting van het gemeentefonds van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), maar vallen wel onder het Uitgavenplafond Zorg.

De overige begrotingsgefinancierde zorguitgaven betreffen het deel van de uitgaven dat verantwoord wordt op de VWS-begroting, maar onder het Uitgavenplafond Zorg valt. Tot deze categorie behoren onder meer een deel van de uitgaven aan zorgopleidingen, de uitgaven voor zorg, welzijn en jeugdhulp op Caribisch Nederland en de subsidieregeling abortusklinieken.

Tabel 1 toont de bruto zorguitgaven en –ontvangsten onder het Uitgavenplafond Zorg

Tabel 1 Samenstelling van de bruto zorguitgaven en -ontvangsten naar financieringsbron (bedragen x € 1 miljard)[1]

Omschrijving	2021
Bruto zorguitgaven stand ontwerpbegroting 2021	**80,6**
Premiegefinancierd	*78,5*
waarvan Zvw	50,9
waarvan Wlz	27,6
Begrotingsgefinancierd	2,1
waarvan beschermd wonen	1,5
waarvan overig begrotingsgefinancierd	0,6
Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2021	**5,3**
waarvan eigen betalingen Zvw	3,2
waarvan eigen bijdragen Wlz	2,1
Netto zorguitgaven stand ontwerpbegroting 2021	**75,3**

[1] *Als gevolg van afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.*

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut Nederland over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Figuur 2 De bruto zorguitgaven per financieringsbron als aandeel in de totale zorguitgaven 2021

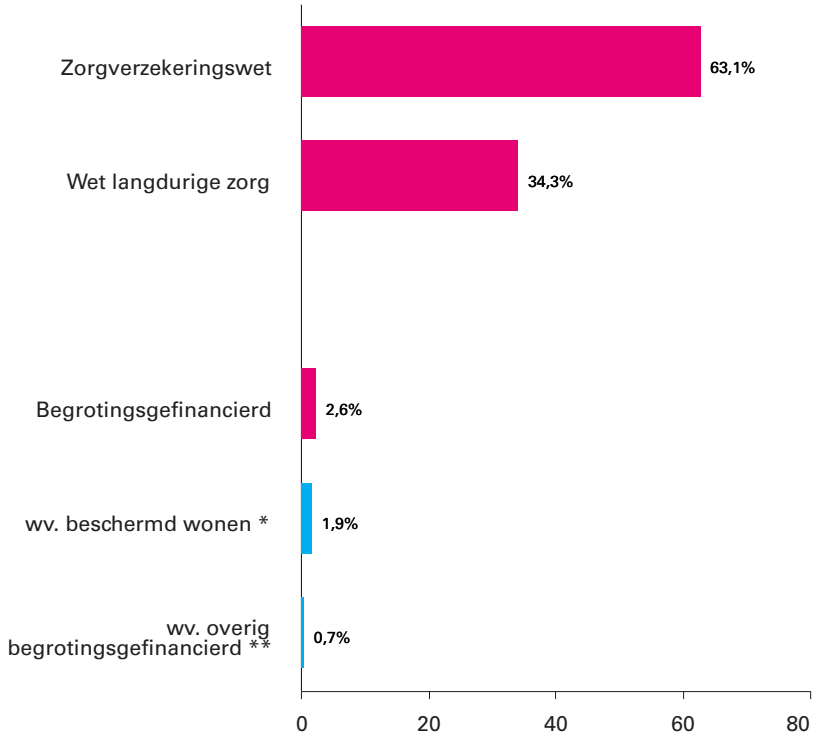

*Gemeentefonds/BZK

**Begroting VWS

6.2.4 Ontwikkeling van de netto zorguitgaven

De netto zorguitgaven zijn de bruto zorguitgaven verminderd met de ontvangsten (eigen betalingen Zvw en eigen bijdragen Wlz). In tabel 2 is vanaf de stand ontwerpbegroting 2020 de ontwikkeling van de netto zorguitgaven op hoofdlijnen te zien.

Tabel 2 Ontwikkeling van de netto zorguitgaven 2020-2024 (bedragen x € 1 miljoen)

	2020	2021	2022	2023	2024
Netto zorguitgaven stand ontwerpbegroting 2020	**73.443,4**	**77.154,3**	**80.691,7**	**85.047,2**	**89.566,1**
Zorgverzekeringswet	– 490,2	– 2.090,7	– 1.475,0	– 2.699,3	– 3.725,1
Wet langdurige zorg	546,2	616,1	302,9	– 6,9	– 372,7
Begrotingsgefinancierd	33,0	– 355,5	– 355,9	– 393,8	– 410,2
Totaal bijstelling netto zorguitgaven	**89,0**	**– 1.830,1**	**– 1.528,0**	**– 3.100,0**	**– 4.508,0**
Netto zorguitgaven stand ontwerpbegroting 2021	**73.532,4**	**75.324,2**	**79.163,7**	**81.947,2**	**85.058,1**

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut Nederland over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Toelichting

Ten opzichte van de stand ontwerpbegroting 2020 komen de netto zorguitgaven in 2021 t/m 2024 lager uit. De forse daling van de netto zorguitgaven in 2021 t/m 2024 wordt voornamelijk veroorzaakt door de neerwaartse aanpassing van de raming van de loon- en prijsontwikkeling op basis van actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB) in de Macro-economische verkenning (MEV). Daarnaast zijn vanaf 2022 de zorguitgaven neerwaarts aangepast als gevolg van verwerking van de Middellangetermijnverkenning 2022-2025 (MLT) van het CPB. Bij de forse daling in 2021 bij de Zvw is de correctieboeking van de schadelastdip ggz van – € 1,2 miljard opgenomen (zie toelichting in paragraaf 6.2.5 en paragraaf 6.3.1.3).

In paragraaf 6.3 wordt de ontwikkeling van de netto zorguitgaven toegelicht.

6.2.5 Ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg

Het Uitgavenplafond Zorg is bij de Startnota van het kabinet-Rutte III voor de periode 2018-2021 vastgesteld. Het Uitgavenplafond Zorg wordt conform de begrotingsregels bijgesteld voor loon- en prijsontwikkelingen en overboekingen tussen de Uitgavenplafonds; Zorg, Rijksbegroting en Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt (SZA).

In tabel 3 is de opbouw van het Uitgavenplafond Zorg vanaf de stand ontwerpbegroting 2020 te zien.

Tabel 3 Ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg 2020-2021 (bedragen x € 1 miljoen)

	2020	2021
Uitgavenplafond Zorg stand ontwerpbegroting 2020	**74.712,9**	**78.363,9**
Loon- en prijsontwikkeling	– 16,5	– 444,5
Overboekingen tussen Uitgavenplafonds	– 232,6	– 264,7
Noodmaatregelen COVID-19	263,1	57,7
Schadelastdip ggz		– 1.247,5
Doorwerking aanpassing box 3 op eigen betalingen Wlz		3,0
Totaal bijstelling Uitgavenplafond Zorg	**14,0**	**– 1.895,9**
Uitgavenplafond Zorg stand ontwerpbegroting 2021	**74.726,9**	**76.467,9**

Toelichting

Bijstelling als gevolg van de loon- en prijsontwikkeling
Het Uitgavenplafond Zorg wordt ten opzichte van de CPB-raming bij Miljoenennota 2020, als gevolg van de raming van de loon- en prijsontwikkeling in de zorg op basis van de MEV 2021 neerwaarts bijgesteld met € 17 miljoen in 2020 en met € 445 miljoen in 2021. Met name de loonraming voor 2021 en verder is fors neerwaarts bijgesteld ten opzichte van de eerdere kortetermijnraming bij MEV en de middellange termijnraming uit november 2019.

Bijstelling als gevolg van overboekingen tussen de Uitgavenplafonds
Het Uitgavenplafond Zorg wordt verlaagd met € 233 miljoen in 2020 en met € 265 miljoen in 2021 als gevolg van overboekingen vanuit het Uitgavenplafond Zorg naar het Uitgavenplafond Rijksbegroting. Een groot deel van de overboekingen betreft de overboekingen naar de VWS- begroting ten behoeve van dak- en thuislozen (€ 75 miljoen in 2020 en € 125 miljoen in 2021). Deze overboeking is bestemd voor de aanpak van dak- en thuisloosheid in de jaren 2020 en 2021. Verder is een bedrag van € 60 miljoen voor de jaren 2020, 2021en 2022 overgeheveld vanuit de sector Wijkverpleging naar de VWS-begroting, voor specifieke doeleinden binnen de wijkverpleging. De overige mutaties betreffen voornamelijk kleinere overboekingen naar de VWS-begroting.

Noodmaatregelen COVID-19
Het Uitgavenplafond Zorg wordt in 2020 opwaarts bijgesteld met € 263 miljoen en in 2021 met € 58 miljoen voor:

- Versterking van de zorgcapaciteit op Caribisch Nederland met € 57,3 miljoen in 2020 en € 12,9 miljoen in 2021.
  Het betreft tijdelijke uitbreiding van de IC-capaciteit en extra personeel, extra capaciteit voor medische evacuaties, inhuur artsen, repatriëringen verzekerden en levering apparatuur, in verband met COVID-19.

- Fysiotherapie voor COVID-19-patiënten Zvw, € 11,8 miljoen in 2020 en € 15,8 miljoen in 2021.
- Vervoer in het kader van de opschaling van IC-capaciteit Zvw, € 4 miljoen in 2020 en 2021.
- Opschaling van ELV-capaciteit Zvw, € 25 miljoen in 2021.
- Meerkosten COVID-19 Wlz - Zorg in natura, € 150 miljoen in 2020.
- Meerkosten COVID-19 Wlz - Persoonsgebonden budget, € 40 miljoen in 2020.

Schadelastdip ggz
In 2022 wordt een nieuw bekostigingsmodel voor de ggz ingevoerd. In dit nieuwe model wordt voor de bekostiging niet meer gewerkt met DBC's en een aparte bekostiging voor de basis-ggz. De DBC's die worden geopend in 2021 worden derhalve uiterlijk 31-12-2021 afgesloten, dit geldt ook voor de huidige bekostiging van de basis-ggz. Hierdoor is er in 2021 om technisch-administratieve redenen sprake van eenmalig lagere zorguitgaven in termen van schadelast. Deze technische aanpassing heeft geen gevolgen voor de hoeveelheid ggz die feitelijk kan worden geleverd of op de omzetten van zorgaanbieders. Er is geen sprake van een bezuiniging. Deze technische bijstelling heeft dan ook geen gevolgen voor het EMU-saldo en geen invloed op de premiehoogte. Een verdere technische toelichting is te vinden in voetnoot 18 in paragraaf 6.5.3.1.

Doorwerking aanpassing box 3 op eigen bijdragen Wlz
De aanpassingen in box 3 hebben effect op de eigen bijdrage Wlz. Hiervoor wordt het Uitgavenplafond Zorg in 2021 opwaarts bijgesteld met € 3 miljoen.

6.2.6 Toetsing van de netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg

Om te toetsen of het Uitgavenplafond Zorg overschreden danwel onderschreden is, worden de netto zorguitgaven getoetst aan het Uitgavenplafond Zorg.

Tabel 4 laat de toetsing van de netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg zien voor de jaren 2020 en 2021.

Tabel 4 Toetsing netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg 2020-2021 (bedragen x € 1 miljoen)[1]

		2020	2021
A	**Netto zorguitgaven**		
1	**Stand ontwerpbegroting 2020**	**73.443**	**77.154**
2	Bijstelling netto zorguitgaven	89	– 1.830
3	**Stand ontwerpbegroting 2021**	**73.532**	**75.324**
B	**Uitgavenplafond Zorg**		
4	**Stand ontwerpbegroting 2020**	**74.713**	**78.364**
5	Bijstelling Uitgavenplafond Zorg	14	– 1.896
6	**Stand ontwerpbegroting 2021**	**74.727**	**76.468**
C	**+ Overschrijding/- Onderschrijding**		
7	**Stand ontwerpbegroting 2020 (=1-4)**	**– 1.270**	**– 1.210**
8	Bijstelling	75	66
9	**Stand ontwerpbegroting 2021 (=3-6)**	**– 1.195**	**– 1.144**

[1] *Als gevolg van afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.*

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut Nederland over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Toelichting

De actuele stand van de onderschrijding van het Uitgavenplafond Zorg bedraagt afgerond € 1,2 miljard in 2020 en € 1,1 miljard in 2021.

Bij de ontwerpbegroting 2020 was nog sprake van een onderschrijding van het Uitgavenplafond Zorg van € 1,3 miljard in 2020 en € 1,2 miljard in 2021.

De afname van de onderschrijding in 2020 met € 75 miljoen is het gevolg van de opwaartse bijstelling van de netto zorguitgaven in 2020 (zie onderdeel A) voornamelijk als gevolg van de hogere Wlz-uitgaven. Daarnaast is het Uitgavenplafond Zorg opwaarts bijgesteld in 2020 (zie onderdeel B).

De afname van de onderschrijding in 2021 met € 66 miljoen is het gevolg van de negatieve bijstelling van de netto zorguitgaven (zie onderdeel A) alsook de bijstelling van het Uitgavenplafond Zorg (zie onderdeel B) als gevolg van de verwerking van de Middellangetermijnverkenning 2022-2025 (MLT). Daarnaast is de raming van de loon- en prijsontwikkeling neerwaarts aangepast op basis van actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB).

6.3 Verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten

6.3.1 Zorgverzekeringwet (Zvw)

6.3.1.1 Algemene doelstelling

Een kwalitatief goed en toegankelijk stelsel voor curatieve zorg tegen maatschappelijk verantwoorde kosten.

6.3.1.2 Rol en verantwoordelijkheid bewindspersonen

De bewindspersonen van VWS zijn verantwoordelijk voor een goed werkend en samenhangend stelsel voor curatieve zorg en voor de beheersing van de collectieve zorguitgaven.

Dit omvat het stellen van eisen aan de kwaliteit van zorg en het opstellen en handhaven van de wettelijke kaders waarbinnen het zorgstelsel functioneert. Het wettelijk kader wordt gevormd door de Zorgverzekeringswet, de Wet bijzondere medische verrichtingen, de Wet marktordening gezondheidszorg, de Wet geneesmiddelenprijzen, de Wet toelating zorginstellingen en de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg.

De bewindspersonen hebben sturingsmogelijkheden door invloed op de samenstelling van het verplicht verzekerde pakket (het basispakket) en de (maximale) hoogte van tarieven in sectoren waar de prijsvorming niet is vrijgegeven. Tevens streven de bewindspersonen naar het bevorderen van doelmatigheid in de zorgsector door bijvoorbeeld het maken van afspraken met het veld en het stimuleren van gepast zorggebruik. De bewindspersonen worden in deze rol ondersteund door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), het Zorginstituut Nederland en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa).

De IGJ houdt op basis van de geldende normen toezicht op de kwaliteit van de zorg in Nederland.

Het Zorginstituut Nederland en de NZa spelen een belangrijke rol bij de beheersing van de zorguitgaven. Het Zorginstituut Nederland adviseert de bewindspersonen over de samenstelling van het verzekerde pakket en beheert het Zorgverzekeringsfonds (Zvf). De NZa behartigt het belang van de zorgconsument door het bewaken van de betaalbaarheid, beschikbaarheid en kwaliteit van zorg en houdt in dat kader toezicht op zorgaanbieders en zorgverzekeraars. De NZa adviseert de bewindspersonen over beleid en regelgeving. De NZa stelt op aanwijzing van de bewindspersonen regels, budgetten en tarieven vast voor dat deel van de zorg dat is gereguleerd en stelt condities voor concurrentie vast in zorgsectoren met vrije prijsvorming.

Het Zorginstituut Nederland en de NZa brengen de omvang van de gerealiseerde zorguitgaven in kaart. Zij baseren zich daarbij op informatie van zorgverzekeraars en instellingen, die na afloop van het jaar door externe accountants wordt beoordeeld. Op basis van de rapportages van het Zorginstituut Nederland en de NZa leggen de bewindspersonen verantwoording af aan de Tweede Kamer.

Verder ziet de Autoriteit Consument & Markt (ACM) toe op de naleving van wetten en regels op het gebied van concurrentie en marktwerking op basis van de Mededingingswet. Ook beoordeelt de ACM fusies in de zorg en controleert de ACM of zorgaanbieders en zorgverzekeraars geen concurrentiebeperkende afspraken maken.

De uitvoering van het zorgstelsel is in handen van private partijen. Private zorgverzekeraars sluiten contracten met een veelheid aan private, over het land verspreide zorgaanbieders: ziekenhuizen, zelfstandige behandelcentra, instellingen voor geestelijke gezondheidszorg en vrijgevestigde beroepsbeoefenaren, zoals huisartsen, apothekers, paramedici. Door middel van onderlinge concurrentie proberen verzekeraars een zo goed mogelijke prijs/kwaliteitverhouding en doelmatigheid in de zorg te bereiken.

De zorg die aanbieders verlenen en de uitgaven die daarmee gemoeid zijn, vloeien voort uit de aanspraken die zijn vastgelegd in de Zorgverzekeringswet (Zvw). De zorgsector is privaat binnen publieke randvoorwaarden.

6.3.1.3 Verticale ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en –ontvangsten

De verticale toelichting bevat een cijfermatig overzicht van de budgettaire veranderingen die zich hebben voorgedaan sinds de ontwerpbegroting 2020.

De verticale toelichting onderscheidt drie categorieën bijstellingen:

- Autonoom: voornamelijk mutaties als gevolg van de actualisering van de zorguitgaven op basis van de meest recente cijfers van het Zorginstituut Nederland en de NZa en de bijstellingen op basis van de actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB).
- Beleidsmatig: mutaties als gevolg van politieke prioriteitstelling.
- Technisch: overhevelingen tussen financieringsbronnen/domeinen of tussen sectoren binnen dezelfde financieringsbron/domeinen en de zogenaamde financieringsmutaties.

De afzonderlijke posten worden toegelicht als het hiermee gepaard gaande bedrag hoger is dan € 10 miljoen.

Tabel 5 laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2020 de verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten van de Zvw zien. Onder de tabel is een toelichting van de verschillende posten opgenomen.

Tabel 5 Verticale ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en -ontvangsten 2020-2025 (bedragen x € 1 miljoen)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bruto Zvw-uitgaven ontwerpbegroting 2020	**51.044,3**	**52.974,4**	**54.829,3**	**57.834,6**	**60.894,9**	
Bijstellingen						
Autonoom	**– 371,4**	**– 762,1**	**– 1.369,2**	**– 2.629,4**	**– 3.733,0**	
Actualisering zorguitgaven (zie tabel 5A)	– 349,8	– 485,6	– 485,6	– 485,6	– 485,1	
Loon- en prijsontwikkeling	– 21,7	– 276,5	– 171,6	– 126,3	– 206,1	
Verwerking MLT 2022-2025	0,0	0,0	– 712,0	– 2.017,5	– 3.041,8	
Beleidsmatig	**– 42,0**	**79,9**	**– 6,4**	**– 114,2**	**– 112,2**	
Ramingsbijstelling apotheekzorg en hulpmiddelen	– 167,5	– 100,0	– 100,0	– 100,0	– 100,0	
Besparingsverlies vertraging Wgp	87,5	0,0	0,0	0,0	0,0	
Besparingsverlies uitstel modernisering GVS	0,0	40,0	0,0	0,0	0,0	
Voorraadverhoging apotheekzorg	5,0	25,0	25,0	25,0	25,0	
Vrijval nominaal en onverdeeld Zvw	0,0	– 20,0	– 20,0	– 20,0	– 20,0	
Overheveling extramurale behandeling	0,0	63,8	63,8	63,8	63,8	
Mitigerende maatregelen Wgp-herijking	20,0	20,0	0,0	0,0	0,0	
Ruimte geneesmiddelenkader	– 10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Meevaller herijking door wisselkoers Noorse Kroon	– 10,0	– 40,0	– 10,0	– 10,0	– 10,0	
Herijking tarieven kraamzorg	0,0	10,0	10,0	10,0	10,0	
Bekostiging ggz-opleidingen	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	
COVID-19: Fysiotherapie COVID-19-patiënten	11,8	15,8	0,0	0,0	0,0	
COVID-19: Opschaling IC-capaciteit Zvw	4,0	4,0	0,0	0,0	0,0	
COVID-19: Opschaling ELV-capaciteit	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	
Standaardisatie inkoop- en verantwoordingseisen in een aantal Zvw-sectoren	0,0	7,0	7,0	– 100,0	– 100,0	
Overig beleidsmatig	0,0	12,1	0,6	– 0,2	1,8	
Technisch	**– 76,8**	**– 1.396,7**	**– 139,3**	**– 74,3**	**– 74,3**	
Overheveling ggz in de Wlz	0,0	– 78,0	– 78,0	– 78,0	– 78,0	
Gedeeltelijke vrijval VT-middelen	– 15,0	– 10,0	– 5,0	0,0	0,0	
Subsidies wijkverpleging	– 60,0	– 60,0	– 60,0	0,0	0,0	
Schadelastdip ggz	0,0	– 1.247,5	0,0	0,0	0,0	

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Overig technisch	– 1,8	– 1,3	3,7	3,7	3,7	
Totaal bijstellingen	**– 490,2**	**– 2.078,9**	**– 1.514,8**	**– 2.817,8**	**– 3.919,5**	
Bruto Zvw-uitgaven ontwerpbegroting 2021	**50.554,1**	**50.895,5**	**53.314,5**	**55.016,7**	**56.975,4**	**59.085,9**
Zvw-ontvangsten ontwerpbegroting 2020	**3.189,7**	**3.215,4**	**3.308,8**	**3.491,6**	**3.674,9**	
Bijstellingen						
Autonoom						
Actualisering eigen risico	0,0	11,8	0,5	0,0	– 1,2	
Verwerking MLT 2022-2025	0,0	0,0	– 40,4	– 118,5	– 193,2	
Totaal bijstellingen	**0,0**	**11,8**	**– 39,9**	**– 118,5**	**– 194,4**	
Zvw-ontvangsten ontwerpbegroting 2021	**3.189,7**	**3.227,2**	**3.268,9**	**3.373,1**	**3.480,5**	**3.625,4**
Netto Zvw-uitgaven ontwerpbegroting 2020	**47.854,6**	**49.759,0**	**51.520,5**	**54.343,0**	**57.220,0**	
Bijstellingen in de netto Zvw-uitgaven	*– 490,2*	*– 2.090,7*	*– 1.475,0*	*– 2.699,3*	*– 3.725,1*	
Netto Zvw-uitgaven ontwerpbegroting 2021	**47.364,4**	**47.668,3**	**50.045,6**	**51.643,7**	**53.494,8**	**55.460,5**

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut Nederland over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Toelichting

Autonoom

Actualisering van de Zvw-uitgaven

Tabel 5A Actualisering Zvw-uitgaven 2020-2025 (bedragen x € 1 miljoen)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Eerstelijnszorg	– 14,4	– 6,9	– 6,9	– 6,9	– 6,9	– 6,9
Tweedelijnszorg	– 49,9	– 46,8	– 46,8	– 46,8	– 46,8	– 46,8
Geneeskundige geestelijke gezondheidszorg	82,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Apotheekzorg	– 10,8	– 44,1	– 44,1	– 44,1	– 44,1	– 44,1
Hulpmiddelen	48,1	– 5,6	– 5,6	– 5,6	– 5,6	– 5,6
Wijkverpleging	– 559,3	– 341,1	– 341,1	– 341,1	– 341,1	– 341,1
Ziekenvervoer	– 24,6	– 26,1	– 26,1	– 26,1	– 26,1	– 26,1
Grensoverschrijdende zorg	– 34,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nominaal en onverdeeld	213,7	– 15,0	– 15,0	– 15,0	– 14,5	– 7,8
Stand ontwerpbegroting 2021	**– 349,8**	**– 485,6**	**– 485,6**	**– 485,6**	**– 485,1**	**– 478,4**

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut Nederland over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

In tabel 5A is het onderdeel 'Actualisering Zvw-uitgaven' uit tabel 5 uitgesplitst. De actualisering van de zorguitgaven vindt plaats op basis van voorlopige realisatiegegevens van het Zorginstituut Nederland en de NZa.

Actualisatie Zvw-uitgaven (niet HLA-sectoren)
Op basis van voorlopige realisatiecijfers van het Zorginstituut Nederland zijn de Zvw-uitgaven geactualiseerd. De uitgaven in 2019 waren bij diverse sectoren lager dan geraamd. Vanaf 2020 is daarom een deel van deze lagere uitgaven structureel verwerkt in de begroting. Het gaat onder meer om een neerwaartse aanpassing van € 50 miljoen bij de uitgaven voor apotheekzorg en hulpmiddelen, € 47 miljoen bij de tweedelijnszorg en € 26 miljoen bij het ziekenvervoer. Voor 2020 is in de ontwerpbegroting 2020

uitgegaan van een onderschrijding van € 293 miljoen, die was verwerkt op de sector nominaal en onverdeeld Zvw; nu de voorlopige realisatiecijfers op sectorniveau worden verwerkt, wordt de mutatie op nominaal en onverdeeld tegengeboekt. Ten opzichte van eerdere actualisaties in de begroting is nieuw, dat op basis van de eerste twee kwartalen van 2020 de Zvw-uitgaven ook voor 2020 incidenteel zijn verwerkt op de sectoren. Paragraaf 6.2.2 gaat hier dieper op in.

Actualisering wijkverpleging
Op basis van de van het Zorginstituut Nederland ontvangen voorlopige realisatiecijfers zijn de uitgaven aan wijkverpleging geactualiseerd. Verwacht wordt dat de uitgaven aan wijkverpleging in 2019 € 441 miljoen lager uitvallen dan geraamd. De uitgavenraming wijkverpleging wordt structureel € 341 miljoen verlaagd.

Loon- en prijsontwikkeling
De raming van de loon- en prijsontwikkeling is aangepast op basis van actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB) in de MEV. Met name de loonraming voor 2021 en verder is neerwaarts bijgesteld ten opzichte van de eerdere korte-termijnraming bij MEV en de middellange termijnraming uit november 2019.

Verwerking MLT 2022-2025
Deze bijstelling betreft de technische verwerking van de middellange termijnverkenning (MLT) 2022–2025 van het CPB. De bijstelling wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere volumegroei voor de jaren vanaf 2022 dan waar eerder, op basis van de MLT voor de periode 2018-2021, van uit werd gegaan (zie voor de achtergronden: CPB, Middellangetermijnverkenning zorg 2022-2025, november 2019).

Beleidsmatig

Ramingsbijstelling apotheekzorg en hulpmiddelen
De uitgaven aan apotheekzorg zijn in 2020 en verder op basis van een raming van het Zorginstituut Nederland naar verwachting lager dan eerder geraamd. Dit leidt tot een neerwaartse bijstelling van de uitgaven aan apotheekzorg van € 128 miljoen in 2020 en vanaf 2021 € 100 miljoen. Daarnaast is in 2020 een ramingsbijstelling van € 40 miljoen verwerkt op het extramurale hulpmiddelenkader (de uitgaven zijn naar verwachting lager dan het beschikbare budgettaire kader).

Besparingsverlies vertraging Wgp
Door uitstel van de aanpassing van de Wet geneesmiddelenprijzen (Wgp) ontstaat een besparingsverlies. De kosten hiervan bedragen € 88 miljoen in 2020. Een deel van de kosten (€ 48 miljoen) kan naar verwachting binnen het bestaande financiëlekader voor extramurale geneesmiddelen worden opgevangen. Het overige deel van € 40 miljoen wordt gedekt uit het extramurale hulpmiddelenkader (zie ook ramingsbijstelling apotheekzorg en hulpmiddelen).

Besparingsverlies uitstel GVS modernisering
Doordat het bestuurlijk traject Verantwoord Wisselen niet tot het gewenste resultaat heeft geleid en VWS nu zelf de noodzakelijke invulling en waarborgen voor de medische noodzaak dient te gaan regelen, heeft de modernisering van het GVS vertraging opgelopen. Het wettelijk regelen van de medische noodzaak kon hierdoor niet meer via de Pakket Amvb voor de zomer 2020 meelopen, waardoor de informatievoorziening richting

zorgverzekeraars (ten behoeve van het inkoopbeleid en polis) voor inwerkingtreding in 2021 te laat komt. Daardoor is er een besparingsverlies van € 40 miljoen in 2021. De modernisering van het GVS zal dus in werking treden vanaf 1 januari 2022 (in plaats van in de loop van 2021).

Voorraadverhoging apotheekzorg
Om geneesmiddelentekorten tegen te gaan worden er extra voorraden van geneesmiddelen opgebouwd, zoals aangekondigd in de kamerbrief van november 2019 (Kamerstuk II 2019/2020, 29 477, Nr. 622). Hiermee worden naar verwachting 85% van de tijdelijke geneesmiddelentekorten opgevangen. De extra voorraden worden aangelegd bij firma'sen groothandels. Het aanleggen van de voorraden start in 2020 en kost naar schatting structureel € 25 miljoen (€ 15 miljoen extramuraal en € 10 miljoen intramuraal). De opbouw van de ijzeren voorraad gebeurt in fases en zal naar verwachting twee jaar duren.

Vrijval nominaal en onverdeeld Zvw
De verwachte volumegroei in 2021 in niet-HLA-sectoren blijft naar verwachting € 20 miljoen onder het daarvoor oorspronkelijk beschikbare kader. Daarom valt deze € 20 miljoen structureel vrij.

Overheveling extramurale behandeling
In 2019 is een deel van de subsidieregeling extramurale behandeling overgeheveld van de Wlz naar de Zvw. In de Kamerbrief «Overheveling geneeskundige zorg voor specifieke patiëntengroepen» van 27 mei 2019 (TK 33578, nr. 65) is aangekondigd dat het restant van de subsidieregeling extramurale behandeling per 2021 wordt overgeheveld vanuit de Wlz.

Mitigerende maatregelen Wgp-herijking
Betreffen kosten om de komende herijking (1 oktober 2020) van de maximumprijzen van geneesmiddelen in Nederland (conform de Wet geneesmiddelenprijzen) gepaard te laten gaan met een aantal mitigerende maatregelen voor beschikbare en betaalbare geneesmiddelen.

Ruimte geneesmiddelenkader
Een deel van de kosten van de mitigerende maatregelen Wgp-herijking kan naar verwachting worden opgevangen door groeiruimte die beschikbaar is op het financiële kader.

Meevaller herijking door wisselkoers Noorse Kroon
Noorwegen is een van de referentielanden waarop de maximumprijzen van geneesmiddelen worden gebaseerd. Door de devaluatie van de Noorse Kroon ontstaat er een financiële meevaller (de maximumprijzen komen lager uit dan voorzien).

Herijking tarieven kraamzorg
Uit een herijking van de tarieven voor de kraamzorg door de NZa volgt dat de maximumtarieven met 2,9% moeten worden verhoogd. Dat komt neer op een structurele verhoging van het kader met ongeveer € 10 miljoen zodat zorgverzekeraars conform de bijgestelde maximumtarieven kunnen contracteren.

Bekostiging ggz-opleidingen
Uit de door de NZa uitgevoerde herijking van de beschikbaarheidbijdrage medische vervolgopleidingen ggz volgen meerkosten van € 40,9 miljoen. Hiervan is € 23,7 miljoen specifiek toe te wijzen aan opleidingen voor de curatieve ggz. In het Hoofdlijnenakkoord ggz is afgesproken dat deze

technische mutatie gefinancierd wordt uit het macrokader voor de curatieve ggz. Het resterende bedrag van € 17,2 miljoen betreft meerkosten voor opleidingen door geïntegreerde ggz-instellingen binnen de overige wettelijke domeinen waarbinnen zij actief zijn.

COVID-19: Fysiotherapie COVID-19-patiënten
Het Zorginstituut Nederland heeft een spoedadvies over fysiotherapie voor COVID-19 patiënten uitgebracht. Het Zorginstituut Nederland adviseert dat patiënten die een zware vorm van COVID-19 hebben doorgemaakt, aanspraak zouden moeten kunnen maken op maximaal 40 uur vergoede behandeling gedurende zes maanden en dat dit vanaf de eerste behandeling tot de aanspraak zou moeten behoren. Het gaat om een tijdelijke toelating. De inschatting is dat de meeruitgaven circa € 27,6 miljoen bedragen.

COVID-19: Opschaling IC-capaciteit Zvw
Op basis van het Opschalingplan COVID-19 van het Landelijk Netwerk Acute Zorg (2020D27334 d.d. 30 juni 2020) wordt voor de kosten van het beschikbaar maken en houden van vervoer binnen de Zvw-raming rekening gehouden met een bedrag van € 4 miljoen in zowel 2020 als 2021.

COVID-19: Opschaling ELV-capaciteit
Ter voorbereiding op een mogelijke tweede golf wordt opschaling van de capaciteit in het eerstelijnsverblijf (ELV) voorbereid. Hoewel de huidige afspraken gelden tot 2021, is het aannemelijk dat ook in 2021 rekening moet worden gehouden met opschaling van ELV-capaciteit.

Standaardisatie inkoop- en verantwoordingseisen in een aantal Zvw-sectoren
In een aantal Zvw-sectoren worden de inkoop- en verantwoordingseisen gestandaardiseerd. Hierdoor zijn zorgaanbieders minder tijd kwijt aan administratieve lasten. Dit leidt tot een besparing van € 100 miljoen structureel.

Overig beleidsmatig
Deze post is het saldo van verschillende kleine beleidsmatige mutaties.

Technisch

Overheveling ggz in de Wlz
Met ingang van 1 januari 2021 wordt de Wlz opengesteld voor mensen met een psychische stoornis. Er wordt hiervoor € 78 miljoen overgeheveld van de Zvw naar de Wlz. Dit bedrag is verkregen door de tarieven uit 2017 (€ 75 miljoen) te indexeren naar prijspeil 2020.

Gedeeltelijke vrijval VT-middelen
In verband met de nieuwe regeling voorwaardelijke toelating geneesmiddelen wordt het hiervoor beschikbare budget binnen de sector apotheekzorg overgeboekt naar de sector nominaal en onverdeeld Zvw. Omdat uitgegaan wordt van een ingroeipad valt een bedrag van cumulatief € 30 miljoen vrij.

Subsidie(s) wijkverpleging
Dit betreft de overheveling uit de sector wijkverpleging naar de VWS-begroting voor specifieke doeleinden binnen het HLA wijkverpleging, zoals de Stimuleringsregeling E-Health Thuis (SET), een nog op te zetten regeling

voor deskundigheidsbevordering en scholing voor zorgprofessionals en/of ICT-investeringen door (kleine) zorgaanbieders. Deze middelen worden rechtstreeks aan zorgaanbieders beschikbaar gesteld.

Schadelastdip ggz
In 2022 wordt een nieuw bekostigingsmodel voor de ggz ingevoerd. In dit nieuwe model wordt voor de bekostiging niet meer gewerkt met DBC's en een aparte bekostiging voor de basis-ggz. De DBC's die worden geopend in 2021 worden derhalve uiterlijk 31-12-2021 afgesloten, dit geldt ook voor de huidige bekostiging van de basis-ggz. Hierdoor is er in 2021 om technisch-administratieve redenen sprake van eenmalig lagere zorguitgaven in termen van schadelast. Deze technische aanpassing heeft geen gevolgen voor de hoeveelheid ggz die feitelijk kan worden geleverd of op de omzetten van zorgaanbieders. Er is geen sprake van een bezuiniging. Deze technische bijstelling heeft dan ook geen gevolgen voor het EMU-saldo en geen invloed op de premiehoogte. Een verdere technische toelichting is te vinden in voetnoot 18 in paragraaf 6.5.3.1.

Overig technisch
Deze post is het saldo van verschillende kleine technische mutaties.

Ontvangsten

Autonoom

Actualisering eigen risico
Op basis van nieuwe data van Erasmus School of Health Policy & Management (ESHPM) over het aantal verzekerden blijkt een groei in het aantal verzekerden. Dit leidt tot beperkt hogere opbrengsten. Daarnaast leidt ook de hogere loon- en prijsontwikkeling zoals geraamd in het CEP tot een marginaal hogere opbrengst van het eigen risico.

Verwerking MLT 2022-2025
Deze bijstelling betreft de technische verwerking van de middellange termijnverkenning (MLT) 2022–2025 van het CPB. De bijstelling wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere loon- en prijsontwikkeling voor de jaren vanaf 2022 dan waar eerder van uit werd gegaan.

6.3.1.4 Ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en –ontvangsten per deelsector

In tabel 6 wordt de opbouw van de Zvw-uitgaven en -ontvangsten op deelsectorniveau weergegeven voor de jaren 2020 tot en met 2025. De sector nominaal en onverdeeld bevat de nog niet toebedeelde maatregelen en de nog niet uitgedeelde ruimte voor groei en loon- en prijsbijstellingen.

Tabel 6 Opbouw van de Zvw-uitgaven per deelsector (bedragen x € 1 miljoen)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Eerstelijnszorg	**6.426**	**6.598**	**6.697**	**6.670**	**6.670**	**6.670**
Huisartsenzorg	3.295	3.426	3.521	3.494	3.494	3.494
Multidisciplinaire zorgverlening	678	703	724	724	724	724
Tandheelkundige zorg	805	826	826	826	826	826
Paramedische zorg	860	858	842	842	842	842
Verloskunde	260	259	259	259	259	259
Kraamzorg	349	347	347	347	347	347
Zorg voor zintuiglijk gehandicapten	178	179	179	179	179	179
Tweedelijnszorg	**26.887**	**27.159**	**27.153**	**27.008**	**27.016**	**27.019**
Medisch-specialistische zorg	24.318	24.435	24.435	24.293	24.300	24.303
Geriatrische revalidatiezorg en eerstelijnsverblijf	1.076	1.251	1.248	1.248	1.249	1.249
Beschikbaarheidbijdrage academische zorg	813	822	823	823	823	823
Beschikbaarheidbijdragen overig medisch-specialistische zorg	109	112	112	112	112	112
Overig curatieve zorg	570	540	535	533	533	533
Geneeskundige geestelijke gezondheidszorg	**4.164**	**2.794**	**4.071**	**4.071**	**4.071**	**4.071**
Apotheekzorg en hulpmiddelen	**6.690**	**6.593**	**6.383**	**6.365**	**6.362**	**6.359**
Apotheekzorg	4.978	4.853	4.671	4.656	4.654	4.652
Hulpmiddelen	1.712	1.740	1.712	1.709	1.708	1.707
Wijkverpleging	**3.599**	**3.918**	**4.020**	**4.075**	**4.064**	**4.053**
Ziekenvervoer	**799**	**818**	**816**	**816**	**816**	**816**
Ambulancevervoer	676	687	685	685	685	685
Overig ziekenvervoer	123	131	131	131	131	131
Opleidingen	**1.303**	**1.326**	**1.350**	**1.391**	**1.421**	**1.421**
Grensoverschrijdende zorg	**662**	**696**	**696**	**696**	**696**	**696**
Nominaal en onverdeeld Zvw	**24**	**994**	**2.130**	**3.925**	**5.859**	**7.981**
Bruto Zvw-uitgaven ontwerpbegroting 2021	**50.554**	**50.896**	**53.315**	**55.017**	**56.975**	**59.086**
Eigen betalingen Zvw	3.190	3.227	3.269	3.373	3.481	3.625
Netto Zvw-uitgaven ontwerpbegroting 2021	**47.364**	**47.668**	**50.046**	**51.644**	**53.495**	**55.460**

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut Nederland over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Figuur 3 Samenstelling bruto Zvw-uitgaven 2021 (in miljarden euro's)

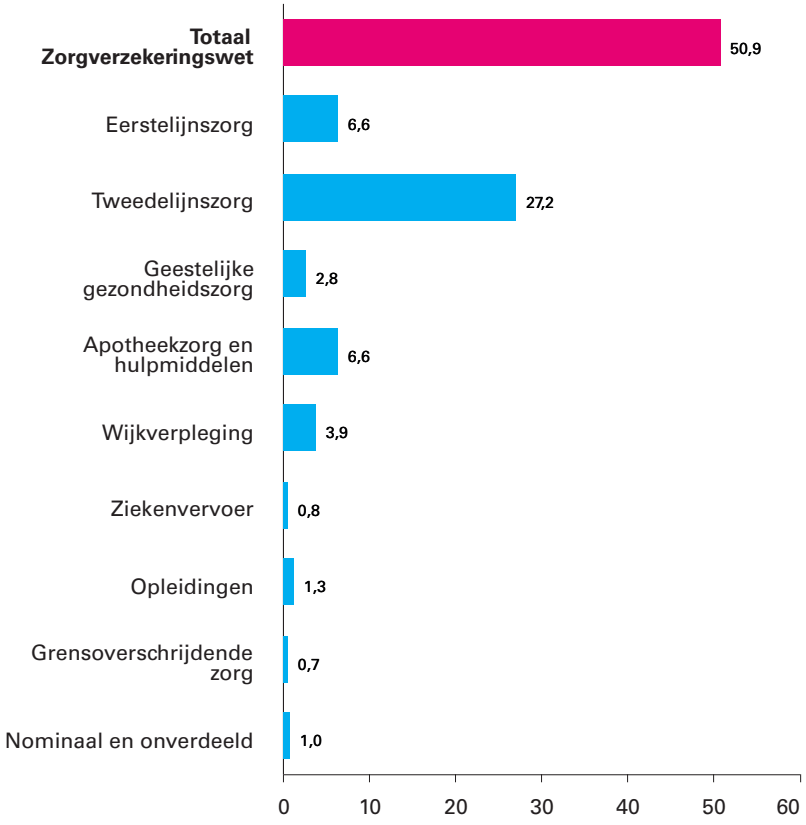

6.3.2 Wet langdurige zorg (Wlz)

6.3.2.1 Algemene doelstelling

Een stelsel voor maatschappelijke ondersteuning en langdurige zorg dat:
1. ieder mens in staat stelt om zijn leven zo lang mogelijk zelf in te vullen; en
2. – wanneer dit nodig is – thuis of in een instelling kwalitatief goede ondersteuning en zorg biedt. Daarbij worden ondersteuning en zorg aangeboden aansluitend op informele vormen van hulp. De complexiteit van de zorgvraag en de weerbaarheid van de burger staan centraal bij het bieden van passende zorg. Er wordt gestreefd naar welbevinden en een afname van de afhankelijkheid van ondersteuning en zorg. Dit alles tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

6.3.2.2 Rol en verantwoordelijkheid bewindspersonen

De Minister is verantwoordelijk voor een effectief en efficiënt werkend systeem van langdurige zorg en maatschappelijke ondersteuning in Nederland. Mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben, dienen dit thuis of in een instelling op maat en van een goede kwaliteit te krijgen.

Voor mensen met een blijvende behoefte aan permanent toezicht en die 24 uur per dag zorg in de nabijheid nodig hebben, is zorg vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) beschikbaar. Zorgkantoren sluiten namens Wlz-uitvoerders overeenkomsten met zorgaanbieders voor het leveren van verzekerde zorg. Het kan onder andere gaan om verblijf in een instelling, persoonlijke verzorging en verpleging en/of geneeskundige zorg in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget.

De Minister wordt ondersteund door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, het Zorginstituut Nederland en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd houdt op basis van de geldende normen toezicht op de kwaliteit van de zorg in Nederland.
Het Zorginstituut Nederland en de NZa spelen een belangrijke rol bij de beheersing van de zorguitgaven. Het Zorginstituut Nederland adviseert de bewindspersonen over de samenstelling van het verzekerde pakket, stimuleert de continue kwaliteitsverbetering en beheert het Fonds langdurige zorg (Flz). De NZa behartigt het belang van de zorgconsument door het bewaken van de betaalbaarheid, beschikbaarheid en kwaliteit van zorg en houdt in dat kader toezicht op zorgaanbieders en zorgkantoren die namens Wlz-uitvoerders overeenkomsten sluiten met zorgaanbieders. De NZa adviseert de bewindspersonen over beleid en regelgeving. De NZa stelt op aanwijzing van de bewindspersonen regels, budgetten en tarieven vast voor dat deel van de zorg dat is gereguleerd en stelt condities voor concurrentie vast in zorgsectoren met vrije prijsvorming

Verder ziet de Autoriteit Consument & Markt (ACM) toe op de naleving van wetten en regels op het gebied van concurrentie en marktwerking op basis van de Mededingingswet. Ook beoordeelt de ACM fusies in de zorg en controleert de ACM of zorgaanbieders en zorgverzekeraars geen concurrentiebeperkende afspraken maken.

6.3.2.3 Verticale ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten

De verticale toelichting bevat een cijfermatig overzicht van de budgettaire veranderingen die zich hebben voorgedaan sinds de ontwerpbegroting 2020.

De verticale toelichting onderscheidt drie categorieën bijstellingen:

- Autonoom: voornamelijk mutaties als gevolg van de actualisering van de zorguitgaven op basis van de meest recente cijfers van het Zorginstituut Nederland en de NZa en de bijstellingen op basis van de actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB).
- Beleidsmatig: mutaties als gevolg van politieke prioriteitstelling.
- Technisch: overhevelingen tussen financieringsbronnen/domeinenof tussen sectoren binnen hetzelfde financieringsbron/domeinen de zogenaamde financieringsmutaties.

De afzonderlijke posten worden toegelicht als het hiermee gepaard gaande bedrag hoger is dan € 10 miljoen.

Tabel 7 laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2020 de verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten van de Wlz zien. Onder de tabel is een toelichting van de verschillende posten opgenomen.

Tabel 7 Verticale ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten 2020-2025 (bedragen x € 1 miljoen)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bruto Wlz-uitgaven ontwerpbegroting 2020	**25.070,2**	**26.967,8**	**28.825,5**	**30.527,8**	**32.258,0**	
Bijstellingen						
Autonoom	**483,2**	**315,9**	**1,8**	**– 370,8**	**– 796,1**	
Tegenvaller Wlz-kader	480,0	480,0	480,0	480,0	480,0	
Loon- en prijsontwikkeling	3,2	– 164,1	– 103,8	– 113,0	– 211,9	
Verwerking MLT 2022-2025	0,0	0,0	– 374,4	– 737,8	– 1.064,3	
Beleidsmatig	**264,8**	**62,7**	**– 121,0**	**– 122,9**	**– 124,6**	
Ramingsbijstellingen overige Wlz-uitgaven	– 11,2	– 121,5	– 137,9	– 137,9	– 137,9	
Dak- en thuislozen	75,0	125,0	0,0	0,0	0,0	
Vrouwenopvang	59,1	59,1	54,1	54,1	54,1	
Uitbreiding ggz in de Wlz	0,0	36,0	36,0	36,0	36,0	
Overheveling extramurale behandeling	0,0	– 63,8	– 63,8	– 63,8	– 63,8	
Zorginfrastructuur	0,0	0,0	– 24,4	– 24,4	– 19,4	
Nominaal en onverdeeld	– 60,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Meerkosten COVID-19 Wlz - Zorg in natura	150,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Meerkosten COVID-19 Wlz - Persoonsgebonden budget	40,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Overig beleidsmatig	11,9	27,9	15,1	13,1	6,4	
Technisch	**– 201,7**	**270,4**	**395,6**	**400,2**	**400,2**	
Overheveling ggz in de Wlz	0,0	573,0	573,0	573,0	573,0	
LP-indexatie 2020 budget beschermd wonen	– 59,0	– 56,9	– 57,2	– 57,2	– 57,2	
Volume-indexatie 2021 budget beschermd wonen	0,0	– 54,7	– 54,7	– 54,7	– 54,7	
Dak- en thuislozen	– 75,0	– 125,0	0,0	0,0	0,0	
Vrouwenopvang	– 52,6	– 52,6	– 52,6	– 52,6	– 52,6	
Overig technisch	– 15,1	– 13,4	– 12,8	– 8,2	– 8,2	
Totaal bijstellingen	**546,2**	**649,1**	**276,4**	**– 93,5**	**– 520,6**	
Bruto Wlz-uitgaven ontwerpbegroting 2021	**25.616,4**	**27.616,9**	**29.101,8**	**30.434,3**	**31.737,4**	**33.209,4**

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Wlz-ontvangsten ontwerpbegroting 2020	**1.931,4**	**2.022,1**	**2.114,7**	**2.211,2**	**2.312,8**	
Bijstellingen						
Autonoom	**0,0**	**33,0**	**– 26,5**	**– 86,6**	**– 147,9**	
Ramingsbijstelling	0,0	– 3,0	– 3,0	– 3,0	– 3,0	
Verwerking MLT 2022-2025	0,0	0,0	– 59,5	– 111,6	– 172,9	
Effect uitbreiding ggz in de Wlz	0,0	39,0	39,0	39,0	39,0	
Doorwerking aanpassing box 3 op eigen bijdragen Wlz	0,0	– 3,0	– 3,0	– 11,0	– 11,0	
Totaal bijstellingen	**0,0**	**33,0**	**– 26,5**	**– 86,6**	**– 147,9**	
Wlz-ontvangsten ontwerpbegroting 2021	**1.931,4**	**2.055,1**	**2.088,2**	**2.124,6**	**2.164,9**	**2.211,3**
Netto Wlz-uitgaven ontwerpbegroting 2020	**23.138,8**	**24.945,7**	**26.710,8**	**28.316,6**	**29.945,2**	
Bijstellingen in de netto Wlz-uitgaven	*546,2*	*616,1*	*302,9*	*– 6,9*	*– 372,7*	
Netto Wlz-uitgaven ontwerpbegroting 2021	**23.685,0**	**25.561,8**	**27.013,6**	**28.309,7**	**29.572,5**	**30.998,1**

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut Nederland over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Uitgaven

Autonoom

Tegenvaller Wlz-kader
De NZa heeft in de Maartbrief een tekort van € 550 miljoen geraamd voor de Wlz. Dit tekort wordt voornamelijk veroorzaakt door groeiende aanspraken in de ouderenzorg. Zo is het aantal uitstaande indicaties voor verpleging en verzorging toegenomen van ruim 162.000 op 1 januari 2019 naar bijna 170.000 op 1 januari 2020, wat heeft geleid tot een toename van wachtlijsten. Omdat nog € 70 miljoen aan herverdeelmiddelen beschikbaar waren, resteerde een knelpunt van € 480 miljoen. Dit wordt voor het grootste gedeelte gedekt met een verlaging van de uitgavenraming wijkverpleging. Dit is van belang om de zorg in de Wlz voldoende toegankelijk te houden.

Loon- en prijsontwikkeling
De raming van de loon- en prijsontwikkeling is aangepast op basis van actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB) in de MEV. Met name de loonraming voor 2021 en verder is neerwaarts bijgesteld ten opzichte van de eerdere korte-termijnraming bij MEV en de middellange termijnraming uit november 2019.

Verwerking MLT 2022-2025
Deze bijstelling betreft de technische verwerking van de middellange termijnverkenning (MLT) 2022–2025 van het CPB op de Wlz en de Wmo beschermd wonen. De bijstelling wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere loon- en prijsontwikkeling voor de jaren vanaf 2022 dan waar eerder van uit werd gegaan.

Beleidsmatig

Ramingsbijstellingen overige Wlz-uitgaven
Het CPB heeft voor het Kwaliteitskader verpleeghuiszorg in totaal € 300 miljoen geraamd voor de aanzuigende werking. Per 2021 wordt het laatste deel hiervan (€ 100 miljoen) ingezet als onderdeel van de dekking

voor het tekort op het Wlz-kader. Daarnaast wordt, naast enkele kleinere bijstellingen, de raming voor zorginfrastructuur vanaf 2022 met € 20 miljoen naar beneden bijgesteld.

Dak- en thuislozen
Betreft een financiële impuls van € 200 miljoen voor de aanpak van dak- en thuisloosheid in de jaren 2020 en 2021. Deze middelen zijn bedoeld om doelstellingen uit het plan Een (t)huis, een toekomst te realiseren (TK 29325, nr. 122 d.d. 3 juni 2020).

Vrouwenopvang
Betreft extra middelen voor verschillende onderwerpen binnen de decentralisatie-uitkering vrouwenopvang. Het gaat om structureel € 38,6 miljoen voor Veilig Thuis, structureel € 14 miljoen voor het creëren van benodigde extra opvangplekken voor acute crisis situaties in de vrouwenopvang en voor het oplossen van door- en uitstroomproblematiek, structureel € 1,5 miljoen voor de kosten die voortkomen uit de stijging van het aantal slachtoffers dat contact legt met de Centra Seksueel Geweld (CSG's) en tot slot in de jaren 2020 en 2021 jaarlijks € 5 miljoen voor de uitvoering van de actie agenda Schadelijke praktijken.

Uitbreiding ggz in de Wlz
Betreft de toevoeging van € 36 miljoen extra budget voor de Wlz als gevolg van het openstellen van de Wlz voor cliënten met een psychische stoornis per 2021.

Overheveling extramurale behandeling
In 2019 is een deel van de subsidieregeling extramurale behandeling overgeheveld van de Wlz naar de Zvw. In de Kamerbrief «Overheveling geneeskundige zorg voor specifieke patiëntengroepen» van 27 mei 2019 (TK 33578, nr. 65) is aangekondigd dat het restant van de subsidieregeling extramurale behandeling per 2021 wordt overgeheveld naar de Zvw.

Zorginfrastructuur
Het zorginfrastructuurfonds wordt in 2022 met € 24,4 miljoen verlaagd en vanaf 2023 jaarlijks met € 19,4 miljoen. Dit is mogelijk aangezien de structurele subsidieregeling eind 2017 is beëindigd en daar tijdelijke regelingen voor in de plaats zijn gekomen die lopen tot 2021. Er wordt nog bezien of en welke wijze de huidige regelingen worden gecontinueerd na 2021.

Nominaal en onverdeeld
Betreft een eenmalige technische correctie in 2020.

Meerkosten COVID-19 Wlz - Zorg in natura
Zorgaanbieders maken extra personele en materiële kosten in verband met het COVID-19 virus. In de beleidsregel SARS-CoV-2 virus van de NZa is vastgelegd wanneer deze kosten buiten de contracteerruimte vergoed worden. Het financiële effect hiervan wordt ingeschat op € 150 miljoen voor de periode maart tot en met mei 2020.

Meerkosten COVID-19 Wlz - Persoonsgebonden budget
Budgethouders maken als gevolg van COVID-19 extra kosten voor aanvullende zorg of vervangende zorg. Zij kunnen hiervoor een budget ophoging aanvragen bij het zorgkantoor. Deze kosten worden buiten het pgb-kader vergoed. Het financiële effect hiervan bedraagt naar verwachting € 40 miljoen voor de periode maart tot en met juli 2020.

Overig beleidsmatig
Deze post is het saldo van verschillende kleine beleidsmatige mutaties.

Technisch

Overheveling ggz in de Wlz
De overheveling van € 495 miljoen uit het sociaal domein voor het openstellen van de Wlz voor mensen met een psychische stoornis is gebaseerd op de raming in prijspeil 2017. De indexatie van de uitname bedraagt € 36 miljoen. De compensatie voor gemeenten voor de effecten op de eigen bijdragen is in de raming van vergelijkbare omvang. Deze effecten zijn nu niet verwerkt bij de uitname uit het sociaal domein. Om aan de kant van de Wlz de budgetten op orde te brengen is deze overboeking van eigen bijdragen naar contracteerruimte noodzakelijk. In de nacalculatie worden beide effecten in beeld gebracht en wordt verrekend met het sociaal domein.

LP-indexatie 2020 budget beschermd wonen
Betreft het overboeken van de loon- en prijsindexatie 2020 naar het budget voor beschermd wonen in het gemeentefonds.

Volume-indexatie 2021 budget beschermd wonen
Deze mutatie betreft het overboeken van de reservering voor de volume-indexatie 2021 voor beschermd wonen.

Dak- en thuislozen
Dit betreft een overboeking naar de VWS-begroting voor de aanpak van dak- en thuisloosheid in de jaren 2020 en 2021. Deze middelen zijn bedoeld om doelstellingen uit het plan Een (t)huis, een toekomst te realiseren (TK 29325, nr. 122 d.d. 3 juni 2020,).

Vrouwenopvang
Dit betreft een overboeking naar het gemeentefonds voor de versterking van Veilig Thuis (€ 38,6 miljoen structureel) en het beschikbaar maken van voldoende opvangplekken voor acute crisissituaties in de Vrouwenopvang en aanpakken van door- en uitstroomproblematiek (€ 14 miljoen structureel).

Overig technisch
Deze post is het saldo van verschillende kleine technische mutaties.

Ontvangsten

Autonoom

Ramingsbijstelling
In de ramingen over de afgelopen jaren is gebleken dat deze hoger lagen dan de daadwerkelijke realisaties. Hierdoor wordt de raming van de eigen bijdragen met € 3 miljoen bijgesteld.

Verwerking MLT 2022-2025
Deze bijstelling betreft de technische verwerking van de middellange termijnverkenning (MLT) 2022–2025 van het CPB op de Wlz en de Wmo beschermd wonen. De bijstelling wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere loon- en prijsontwikkeling voor de jaren vanaf 2022 dan waar eerder van uit werd gegaan. (zie voor de achtergronden: CPB, Middellangetermijnverkenning zorg 2022-2025, november 2019).

Effect uitbreiding ggz in de Wlz
Door het openstellen van de Wlz voor mensen met een psychische stoornis stijgen ook de ontvangsten uit eigen bijdragen (€ 39 miljoen).

Doorwerking aanpassing box 3 op eigen bijdragen Wlz
De aanpassingen in box 3 hebben effect op de eigen bijdrage Wlz. Omdat voor de eigen bijdrage volgens de Wlz het toetsinkomen een vertraging kent van twee jaar, treedt dit deel van het effect op in 2023.

6.3.2.4 Ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en –ontvangsten per deelsector

In tabel 8 wordt de opbouw van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten op deelsectorniveau weergegeven voor de jaren 2020 tot en met 2025. De sector nominaal en onverdeeld bevat de nog niet toebedeelde maatregelen en de nog niet uitgedeelde ruimte voor groei en loon- en prijsbijstellingen.

Tabel 8 Opbouw van de Wlz-uitgaven per deelsector (bedragen x € 1 miljoen)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Zorg in natura binnen contracteerruimte	**22.455**	**23.948**	**24.246**	**24.163**	**24.098**	**24.030**
Ouderenzorg	12.831	13.548	13.841	13.766	13.695	13.622
Gehandicaptenzorg	7.499	7.656	7.650	7.642	7.642	7.640
Langdurige ggz	622	1.206	1.213	1.220	1.227	1.233
Volledig pakket thuis	527	540	540	540	540	540
Extramurale zorg	668	677	671	665	664	664
Overig binnen contracteerruimte	308	320	331	331	331	331
Persoonsgebonden budgetten	**2.260**	**2.341**	**2.343**	**2.344**	**2.345**	**2.346**
Buiten contracteerruimte	**902**	**1.328**	**2.512**	**3.927**	**5.294**	**6.833**
Beheerskosten	252	267	244	243	243	251
Overig buiten contracteerruimte [1]	553	500	488	489	495	500
Nominaal en onverdeeld	97	561	1.780	3.195	4.556	6.081
Bruto Wlz-uitgaven ontwerpbegroting 2021	**25.616**	**27.617**	**29.102**	**30.434**	**31.737**	**33.209**
Eigen bijdragen Wlz	1.931	2.055	2.088	2.125	2.165	2.211
Netto Wlz-uitgaven ontwerpbegroting 2021	**23.685**	**25.562**	**27.014**	**28.310**	**29.573**	**30.998**

[1] Bij de Wlz zijn onder de post «overige buiten contracteerruimte» opgenomen de deelsectoren: hulpmiddelen, tandheelkunde Wlz, medisch-specialistische zorg Wlz, overig curatieve zorg Wlz, ADL, extramurale behandeling (t/m 2020), zorginfrastructuur, transitiemiddelen verpleeghuiszorg (t/m 2021) en beschikbaarheidbijdrage opleidingen Wlz.

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut Nederland over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Figuur 4 Samenstelling bruto Wlz-uitgaven 2021 (in miljarden euro's)

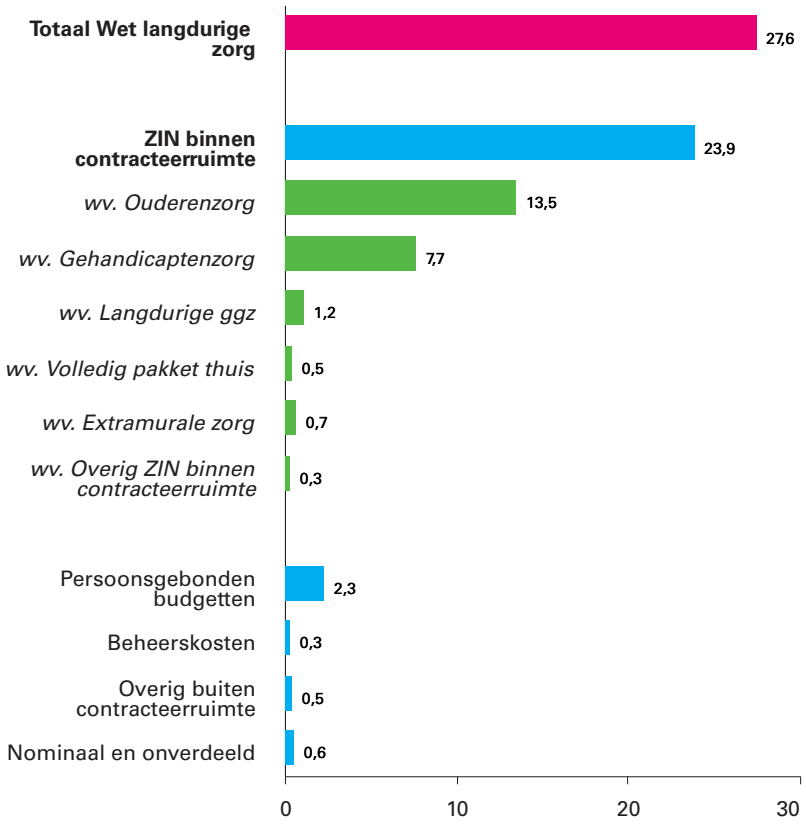

6.3.3 Begrotingsgefinancierde zorguitgaven

Bij de begrotingsgefinancierde zorguitgaven gaat het met name om middelen die op grond van de Wmo beschermd wonen in het Uitgavenplafond Zorg beschikbaar zijn. Naast de Wmo beschermd wonen vallen enkele andere begrotingsgefinancierde posten onder de zorguitgaven. Tot deze categorie horen bepaalde uitgaven voor zorgopleidingen, de uitgaven voor zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland, de subsidie (regelingen) NIPT, abortusklinieken en de uitgaven voor ondersteuning van het zorgstelsel. Deze uitgaven worden op de VWS-begroting verantwoord en toegelicht bij de artikelen 1, 2 en 4. Ten slotte zijn er bedragen gereserveerd op de aanvullende post van het ministerie van Financiën die onder het Uitgavenplafond Zorg vallen. Dit betreft onder meer de loon- en prijsbijstelling voor de begrotingsgefinancierde zorguitgaven.

6.3.3.1 Verticale ontwikkeling begrotingsgefinancierde zorguitgaven

In tabel 9 wordt de ontwikkeling van de begrotingsgefinancierde zorguitgaven weergegeven. De uitgaven voor beschermd wonen worden in tabel 9A gespecificeerd.

Tabel 9 Verticale ontwikkeling van de begrotingsgefinancierde zorguitgaven 2020-2025 (bedragen x € 1 miljoen)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Netto begrotingsgefinancierde zorguitgaven ontwerpbegroting 2020	**2.449,9**	**2.449,6**	**2.460,4**	**2.387,7**	**2.401,0**	
Bijstellingen						
Beschermd wonen (gemeentefonds). Zie tabel 9A	59,0	– 383,4	– 383,0	– 383,0	– 383,0	
Autonoom	**2,0**	**– 3,9**	**– 3,9**	**– 10,9**	**– 13,3**	
Loon- en prijsontwikkeling	2,0	– 3,9	– 3,9	– 10,9	– 13,3	
Beleidsmatig	**– 27,9**	**31,8**	**30,9**	**0,1**	**– 13,9**	
Subsidie NIPT (Artikel 1)	– 1,7	– 1,9	– 1,8	– 3,0	– 2,9	
Subsidie abortusklinieken (Artikel 1)	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	
Ondersteuning van het zorgstelsel (Artikel 2)	– 16,8	3,4	2,8	14,1	0,0	
Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt (Artikel 4)	– 54,6	28,2	50,2	6,5	6,5	
Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland (Artikel 4)	62,6	18,8	6,0	6,0	6,1	
Loon- en prijsbijstelling	– 17,9	– 17,1	– 26,6	– 23,9	– 24,1	
Totaal bijstellingen	**33,0**	**– 355,5**	**– 355,9**	**– 393,8**	**– 410,2**	
Netto begrotingsgefinancierde zorguitgaven ontwerpbegroting 2021	**2.482,9**	**2.094,1**	**2.104,5**	**1.993,8**	**1.990,8**	**2.004,3**

Tabel 9A Verticale ontwikkeling beschermd wonen 2020-2025 (bedragen x € 1 miljoen)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Netto beschermd wonen ontwerpbegroting 2020	**1.873,7**	**1.884,7**	**1.896,6**	**1.896,7**	**1.896,7**	
Bijstellingen						
Technisch	**59,0**	**– 383,4**	**– 383,0**	**– 383,0**	**– 383,0**	
Overheveling ggz in de Wlz	0,0	– 495,0	– 495,0	– 495,0	– 495,0	
LP-indexatie 2020 budget beschermd wonen	59,0	56,9	57,2	57,2	57,2	
Volume-indexatie 2021 budget beschermd wonen		54,7	54,7	54,7	54,7	
Totaal bijstellingen	**59,0**	**– 383,4**	**– 383,0**	**– 383,0**	**– 383,0**	

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Netto beschermd wonen ontwerpbegroting 2021	**1.932,7**	**1.501,3**	**1.513,6**	**1.513,6**	**1.513,6**	**1.513,6**

Toelichting

Overheveling ggz in de Wlz
Betreft de overheveling van een deel van het budget voor beschermd wonen naar de Wlz als gevolg van het van openstellen van de Wlz voor mensen met een psychische stoornis.

LP-indexatie 2020 budget beschermd wonen
Betreft het overboeken van de loon- en prijsindexatie 2020 naar het budget voor beschermd wonen in het gemeentefonds.

Volume-indexatie 2021 budget beschermd wonen
Deze mutatie betreft het overboeken van de reservering voor de volume-indexatie 2021 voor beschermd wonen.

6.3.3.2 Ontwikkeling van de begrotingsgefinancierde zorguitgaven

In tabel 10 wordt de ontwikkeling van de begrotingsgefinancierde zorguitgaven weergegeven.

Tabel 10 Opbouw van de begrotingsgefinancierde zorguitgaven (bedragen x € 1 miljoen)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Beschermd wonen (gemeentefonds)	**1.933**	**1.501**	**1.514**	**1.514**	**1.514**	**1.514**
Overig begrotingsgefinancierd (VWS-begroting en aanvullende post Financiën)	**550**	**593**	**591**	**480**	**477**	**491**
Subsidieregeling abortusklinieken (Artikel 1)	18	18	18	18	18	18
Subsidie NIPT (Artikel 1)	17	16	16	15	15	15
Ondersteuning van het zorgstelsel (Artikel 2)	43	48	39	19	2	2
Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt (Artikel 4)	278	347	355	256	255	255
Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland (Artikel 4)	195	154	145	149	154	157
Loon- en prijsbijstelling (VWS-begroting en aanvullende post Financiën)	0	9	18	24	33	43
Netto begrotingsgefinancierde zorguitgaven ontwerpbegroting 2021	**2.483**	**2.094**	**2.104**	**1.994**	**1.991**	**2.004**

Figuur 5 Samenstelling begrotingsgefinancierde uitgaven 2021 (in miljarden euro's)

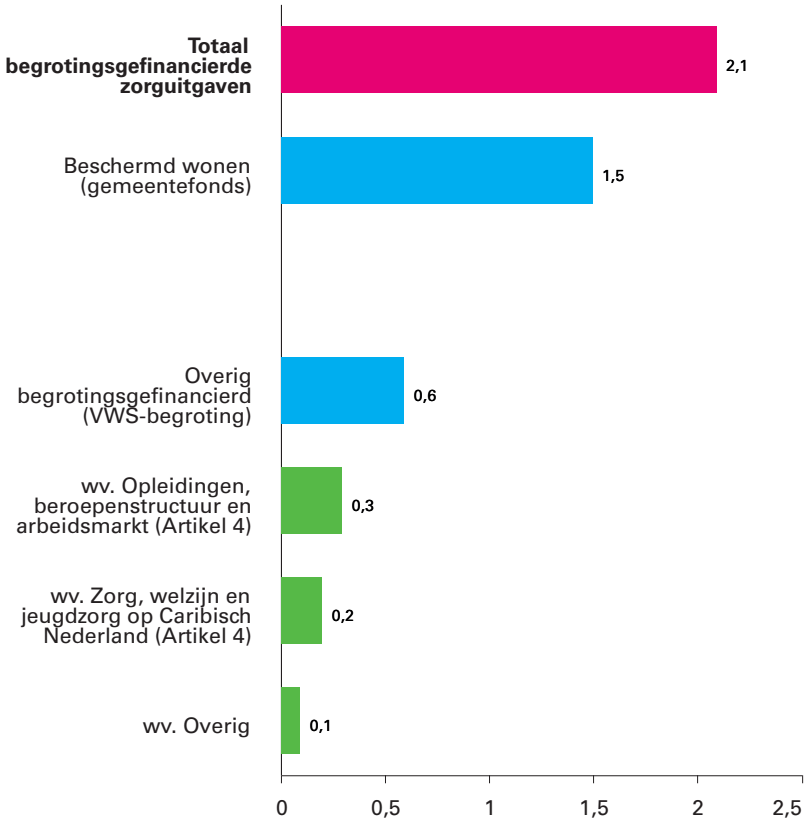

6.4 Horizontale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten

6.4.1 Factsheet zorguitgaven en -ontvangsten per deelsector

In onderstaande factsheet wordt de opbouw van de zorguitgaven en -ontvangsten op deelsectorniveau (uitgesplitst naar Zvw, Wlz en begrotingsgefinancierde zorguitgaven) weergegeven voor de jaren 2020 t/m 2025.

Tabel 11 Factsheet zorguitgaven en -ontvangsten per deelsector 2020 – 2025 (bedragen x € 1 miljoen)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Zvw-uitgaven per sector						
Eerstelijnszorg	**6.426**	**6.598**	**6.697**	**6.670**	**6.670**	**6.670**
Huisartsenzorg	3.295	3.426	3.521	3.494	3.494	3.494
Multidisciplinaire zorgverlening	678	703	724	724	724	724
Tandheelkundige zorg	805	826	826	826	826	826
Paramedische zorg	860	858	842	842	842	842
Verloskunde	260	259	259	259	259	259
Kraamzorg	349	347	347	347	347	347
Zorg voor zintuiglijk gehandicapten	178	179	179	179	179	179
Tweedelijnszorg	**26.887**	**27.159**	**27.153**	**27.008**	**27.016**	**27.019**
Medisch-specialistische zorg	24.318	24.435	24.435	24.293	24.300	24.303
Geriatrische revalidatiezorg en eerstelijnsverblijf	1.076	1.251	1.248	1.248	1.249	1.249
Beschikbaarheidbijdrage academische zorg	813	822	823	823	823	823
Beschikbaarheidbijdragen overig medisch-specialistische zorg	109	112	112	112	112	112
Overig curatieve zorg	570	540	535	533	533	533
Geneeskundige geestelijke gezondheidszorg	**4.164**	**2.794**	**4.071**	**4.071**	**4.071**	**4.071**
Apotheekzorg en hulpmiddelen	**6.690**	**6.593**	**6.383**	**6.365**	**6.362**	**6.359**
Apotheekzorg	4.978	4.853	4.671	4.656	4.654	4.652
Hulpmiddelen	1.712	1.740	1.712	1.709	1.708	1.707
Wijkverpleging	**3.599**	**3.918**	**4.020**	**4.075**	**4.064**	**4.053**
Ziekenvervoer	**799**	**818**	**816**	**816**	**816**	**816**
Ambulancevervoer	676	687	685	685	685	685
Overig ziekenvervoer	123	131	131	131	131	131
Opleidingen	**1.303**	**1.326**	**1.350**	**1.391**	**1.421**	**1.421**
Grensoverschrijdende zorg	**662**	**696**	**696**	**696**	**696**	**696**
Nominaal en onverdeeld	**24**	**994**	**2.130**	**3.925**	**5.859**	**7.981**
Bruto Zvw-uitgaven ontwerpbegroting 2021	**50.554**	**50.896**	**53.315**	**55.017**	**56.975**	**59.086**
Eigen betalingen Zvw	3.190	3.227	3.269	3.373	3.481	3.625
Netto Zvw-uitgaven ontwerpbegroting 2021	**47.364**	**47.668**	**50.046**	**51.644**	**53.495**	**55.460**

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Wlz-uitgaven per sector						
Zorg in natura binnen contracteerruimte	**22.455**	**23.948**	**24.246**	**24.163**	**24.098**	**24.030**
Ouderenzorg	12.831	13.548	13.841	13.766	13.695	13.622
Gehandicaptenzorg	7.499	7.656	7.650	7.642	7.642	7.640
Langdurige ggz	622	1.206	1.213	1.220	1.227	1.233
Volledig pakket thuis	527	540	540	540	540	540
Extramurale zorg	668	677	671	665	664	664
Overig binnen contracteerruimte	308	320	331	331	331	331
Persoonsgebonden budgetten	**2.260**	**2.341**	**2.343**	**2.344**	**2.345**	**2.346**
Buiten contracteerruimte	**902**	**1.328**	**2.512**	**3.927**	**5.294**	**6.833**
Beheerskosten	252	267	244	243	243	251
Overig buiten contracteerruimte [1]	553	500	488	489	495	500
Nominaal en onverdeeld	97	561	1.780	3.195	4.556	6.081
Bruto Wlz-uitgaven ontwerpbegroting 2021	**25.616**	**27.617**	**29.102**	**30.434**	**31.737**	**33.209**

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Eigen bijdragen Wlz	1.931	2.055	2.088	2.125	2.165	2.211
Netto Wlz-uitgaven ontwerpbegroting 2021	**23.685**	**25.562**	**27.014**	**28.310**	**29.573**	**30.998**

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Begrotingsgefinancierde zorguitgaven						
Wmo beschermd wonen (gemeentefonds)	1.933	1.501	1.514	1.514	1.514	1.514
Overig begrotingsgefinancierd (VWS-begroting en aanvullende post Financiën)	550	593	591	480	477	491
Bruto begrotingsgefinancierde zorguitgaven ontwerpbegroting 2021	**2.483**	**2.094**	**2.104**	**1.994**	**1.991**	**2.004**

Totaal zorguitgaven ontwerpbegroting 2021	2020	2021	2021	2022	2023	2024
Bruto zorguitgaven	**78.653**	**80.606**	**84.521**	**87.445**	**90.704**	**94.300**
Ontvangsten	5.121	5.282	5.357	5.498	5.645	5.837
Netto zorguitgaven	**73.532**	**75.324**	**79.164**	**81.947**	**85.058**	**88.463**

[1] *Bij de Wlz zijn onder de post «overige buiten contracteerruimte» opgenomen de deelsectoren: bovenbudgettaire vergoedingen, tandheelkunde Wlz, instellingen voor medisch-specialistische zorg Wlz, overig curatieve zorg Wlz, ADL, extramurale behandeling, zorginfrastructuur, eerstelijns verblijf, orthocommunicatieve behandeling, innovatie en beschikbaarheidbijdrage opleidingen Wlz.*

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut Nederland over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

6.4.2 Meerjarige ontwikkeling van de zorguitgaven en –ontvangsten per financieringsbron

Realisatiecijfers in de zorg ijlen nog enige jaren na. Daardoor vinden er ook na het verschijnen van VWS-jaarverslagen aanpassingen in de cijfers voor het betreffende jaar plaats. In tabel 12 worden de actuele zorguitgaven en –ontvangsten voor de jaren 2011-2021 weergegeven. De cijfers voor de jaren 2011 – 2016 zijn definitief.

Tabel 12 Ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten 2011-2021 (bedragen x € 1 miljoen)

	2011	2012	2013	2014	2015 [1]	2016	2017	2018	2019 [2]	2020 [2]	2021 [2]
Zorguitgaven en -ontvangsten actuele VWS-stand											
Zorgverzekeringswet (Zvw)											
Bruto-uitgaven	35.983	36.672	39.210	39.220	41.842	43.779	45.133	46.765	48.689	50.554	50.896
Ontvangsten	1.499	1.932	2.666	3.125	3.218	3.195	3.187	3.208	3.115	3.190	3.227
Netto-uitgaven	34.484	34.739	36.544	36.095	38.624	40.585	41.946	43.558	45.574	47.364	47.668
Wet langdurige zorg (Wlz)											
Bruto-uitgaven	25.222	27.865	27.452	27.800	19.545	19.930	20.401	21.634	23.775	25.616	27.617
Ontvangsten	1.620	1.697	1.915	1.971	1.892	1.892	1.852	1.771	1.846	1.931	2.055
Netto-uitgaven	23.603	26.169	25.537	25.829	17.653	18.038	18.549	19.863	21.930	23.685	25.562
Begrotingsgefinancierde zorguitgaven											
Bruto Wmo (gemeentefonds)	1.456	1.511	1.561	1.714	4.943	4.945	4.899	5.111			
Bruto Jeugdwet (gemeentefonds)					2.034	1.920	1.878	1.971			
Bruto beschermd wonen (gemeentefonds)									1.809	1.933	1.501
Bruto overig begrotingsgefinancierd (VWS-begroting en aanvullende post Financiën)	1.820	1.893	594	577	491	434	500	513	461	550	593
Bruto begrotingsgefinancierde zorguitgaven	3.276	3.405	2.155	2.291	7.468	7.299	7.277	7.595	2.271	2.483	2.094
Ontvangsten	51	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto begrotingsgefinancierde zorguitgaven	3.226	3.384	2.155	2.291	7.468	7.299	7.277	7.595	2.271	2.483	2.094
Bruto zorguitgaven	**64.481**	**67.942**	**68.818**	**69.311**	**68.855**	**71.008**	**72.811**	**75.995**	**74.735**	**78.653**	**80.606**
Ontvangsten	3.170	3.650	4.581	5.096	5.110	5.087	5.039	4.978	4.960	5.121	5.282
Netto zorguitgaven	**61.312**	**64.292**	**64.237**	**64.215**	**63.745**	**65.922**	**67.772**	**71.017**	**69.774**	**73.532**	**75.324**

Bron: VWS.

[1] Op 1 januari 2015 zijn de Wet langdurige zorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en Jeugdwet in werking getreden.

[2] De middelen voor Wmo- en jeugdzorg die per 2019 onderdeel uitmaken van de algemene uitkering van het gemeentefonds tellen vanaf dat moment niet meer mee als voor het Financieel Beeld Zorg relevante zorguitgaven.

Figuur 6 Bijstellingen van de netto zorguitgaven Zvw en AWBZ/Wlz na het verschijnen van de VWS-jaarverslagen 2011-2019

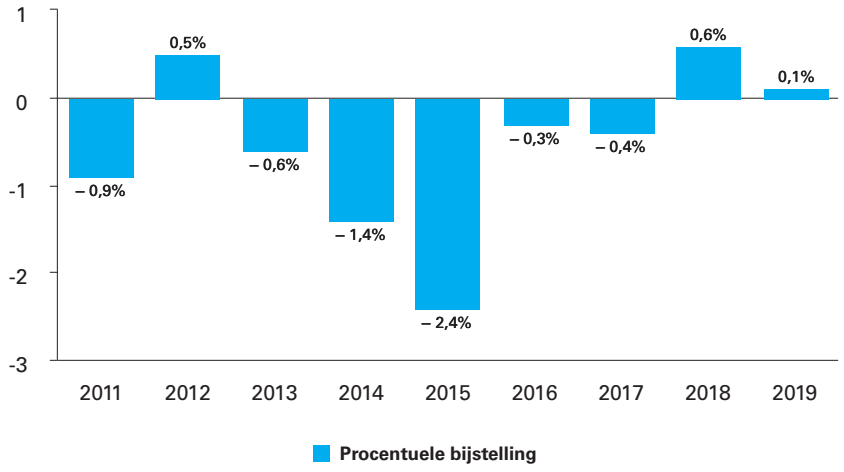

Bron: Financieel Beeld Zorg uit de jaarverslagen VWS, diverse jaren en de actuele VWS stand

In figuur 6 zijn de bijstellingen van de netto zorguitgaven van de Zvw en de AWBZ/Wlz na het verschijnen van de VWS-jaarverslagen grafisch weergegeven voor de jaren 2011-2019. Uit de grafiek blijkt dat de bijstellingen zowel hoger als lager zijn uitgekomen. De omvang van de bijstelling blijft in de meeste jaren binnen een bandbreedte van 1%, met een maximale uitschieter van – 2,4% in 2015. De forse bijstellingen voor eerdere jaren (vóór 2016) hangen voor een belangrijk deel samen met de latere verwerking van de realisatiecijfers van de MSZ en ggz. Vanaf 2016 zijn de voorlopige realisatiecijfers van de MSZ en ggz in het jaarverslag van het betreffende jaar verwerkt. De bijstellingen voor 2016, 2017, 2018 en 2019 zijn daardoor kleiner.

6.4.3 Horizontale ontwikkeling van de netto zorguitgaven

In deze paragraaf wordt de horizontale ontwikkeling van de zorguitgaven grafisch weergegeven en toegelicht over de afgelopen drie jaren. De horizontale ontwikkeling geeft de jaar op jaar ontwikkeling van de netto zorguitgaven weer. Hierbij worden een tweetal groeiontwikkelingen onderscheiden:

- Nominale ontwikkeling: de groei van de zorguitgaven inclusief de loon- en prijsontwikkeling.
- Reële groeiontwikkeling: de ontwikkeling van de zorguitgaven gecorrigeerd voor de prijsontwikkeling van het bbp.

6.4.3.1 Horizontale ontwikkeling van de totale netto zorguitgaven

In de onderstaande figuur is de horizontale ontwikkeling van de netto zorguitgaven, gecorrigeerd voor overhevelingen van de Wmo en Jeugdwet naar de algemene uitkering van het gemeentefonds zoals opgenomen in de Startnota (zie Nota van Wijziging begroting 2018), grafisch weergegeven voor de jaren 2017-2021 (met het jaar 2017 als basisjaar). De reële groei van de netto zorguitgaven in 2021 is 0,9 %.

Figuur 7 Horizontale ontwikkeling van de netto zorguitgaven 2017-2021 (bedragen x € 1 miljard).

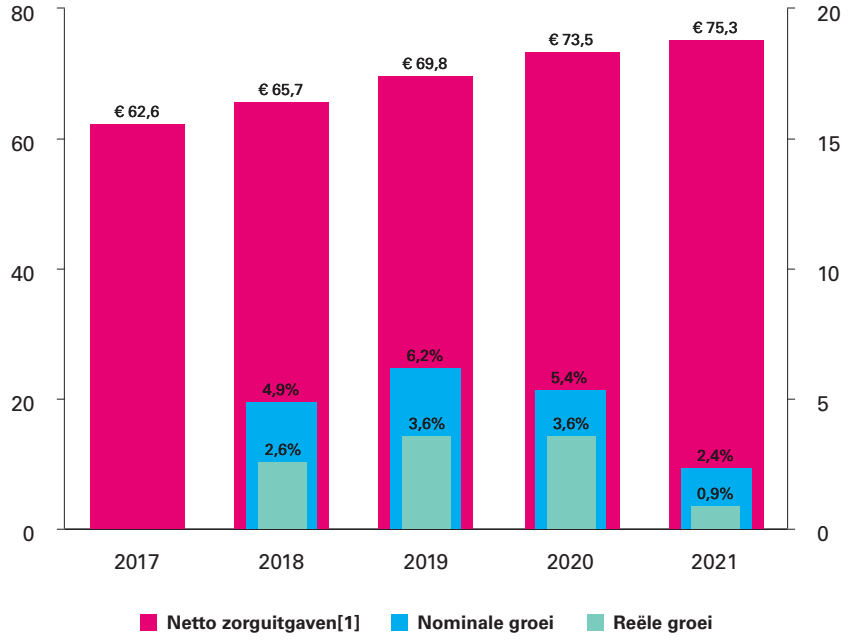

[1]Dit betreft de netto zorguitgaven exclusief de rijksbijdrage Wmo (met uitzondering van beschermd wonen) en jeugd in 2017 en 2018. Omdat deze vanaf 2019 geen onderdeel meer uitmaken van de netto zorguitgaven is deze correctie nodig om vergelijkbare cijfers te presenteren.

Bron: VWS-cijfers, CPB MEV 2021

6.4.3.2 Horizontale ontwikkeling van de netto Zvw-uitgaven

In figuur 8 is de horizontale ontwikkeling van de netto Zvw-uitgaven grafisch weergegeven voor de jaren 2017-2021. De reële groei van de netto Zvw-uitgaven in 2021 is – 0,8 %. De negatieve groeiontwikkeling in 2021 heeft vooral te maken met de incidentele correctie van de uitgaven voor de geestelijke gezondheidszorg met een bedrag van – € 1,2 miljard als gevolg van de technische verwerking van de schadelastdip ggz (zie toelichting in paragraaf 6.3.1.3) .

Figuur 8 Horizontale ontwikkeling netto Zvw-uitgaven 2017-2021 (bedragen x € 1 miljard)

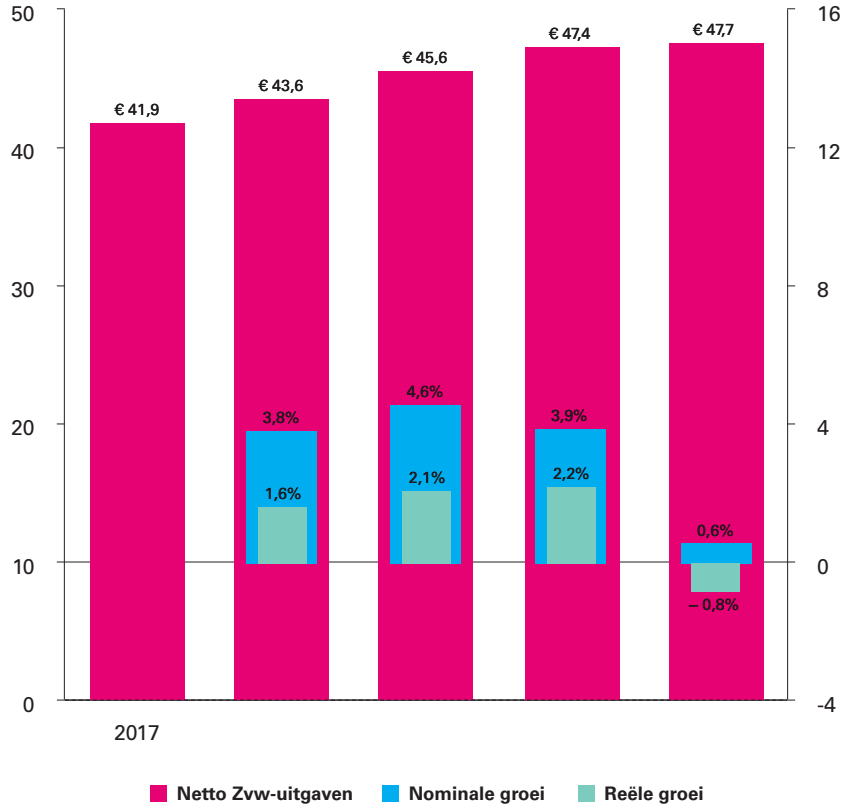

Bron: VWS-cijfers, CPB MEV 2021

6.4.3.3 Horizontale ontwikkeling van de netto Wlz-uitgaven

In figuur 9 is de horizontale ontwikkeling van netto Wlz-uitgaven, gecorrigeerd voor overhevelingen Wmo en Jeugd, grafisch weergegeven voor de jaren 2017-2021. De reële groei van de netto Wlz-uitgaven in 2021 is 6,2 %.

Figuur 9 Horizontale ontwikkeling netto Wlz-uitgaven 2017-2021 (bedragen x € 1 miljard)

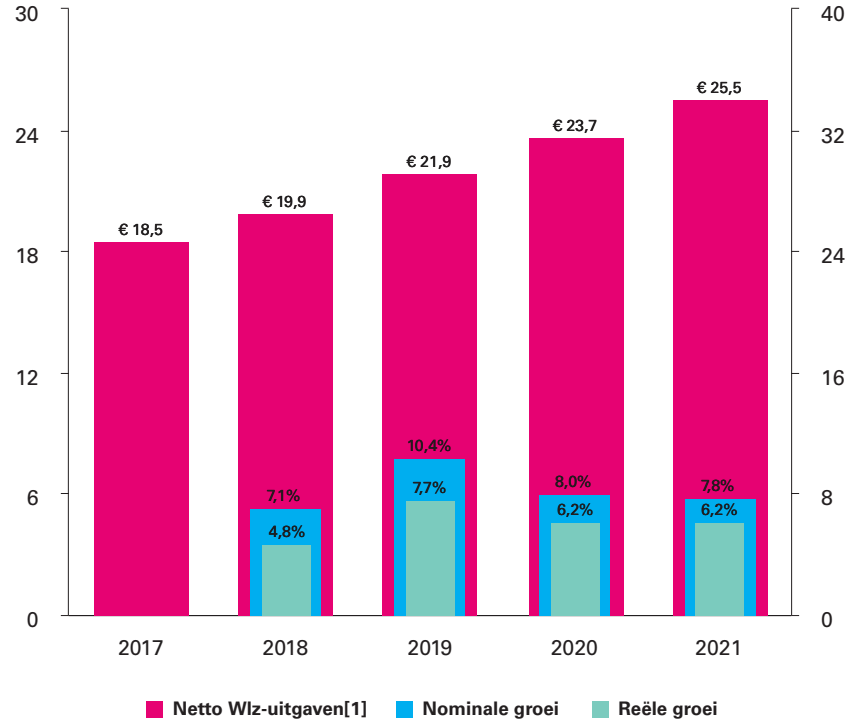

[1]Dit betreft de netto zorguitgaven exclusief de rijksbijdrage Wmo (met uitzondering van beschermd wonen) en jeugd in 2017 en 2018. Omdat deze vanaf 2019 geen onderdeel meer uitmaken van de netto zorguitgaven is deze correctie nodig om vergelijkbare cijfers te presenteren.

Bron: VWS-cijfers, CPB MEV 2021

6.5 Financiering van de zorguitgaven

6.5.1 Totaalbeeld

Dit hoofdstuk gaat in op de financiering van de zorguitgaven die toegerekend worden aan het Uitgavenplafond Zorg. Het grootste deel van de zorguitgaven betreft uitgaven in het kader van de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Wet langdurige zorg (Wlz). Het overige verloopt via de rijksbegroting. Een uitsplitsing voor het jaar 2021 staat in tabel 13. In het vervolg van dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de financiering van de Zvw en de Wlz afzonderlijk.

Tabel 13 Financiering bruto zorguitgaven (bedragen x € 1 miljard)[1]

	2021
Zorgverzekeringswet (Zvw)	50,9
w.v. eigen betalingen	3,2
Wet langdurige zorg (Wlz)	27,6
w.v. eigen betalingen	2,1
Wmo beschermd wonen	1,5
Overig begrotingsgefinancierd (Arbeidsmarktbeleid/Caribisch Nederland)	0,6
Bruto zorguitgaven stand ontwerpbegroting 2021	**80,6**

[1] Door afrondingsverschillen kan de som van de delen afwijken van het totaal.

Bron: VWS

6.5.2 De financieringssystematiek

Zorgverzekeringswet (Zvw)
Het overgrote deel van de zorguitgaven in het kader van de Zorgverzekeringswet (Zvw) loopt via zorgverzekeraars. Zij betalen zorgaanbieders voor de zorg die is geleverd aan hun verzekerden. Een beperkt deel van de Zvw-zorguitgaven wordt rechtstreeks aan zorgaanbieders betaald vanuit het Zorgverzekeringsfonds (Zvf). Dit betreft vooral de beschikbaarheidbijdragen. Het gaat daarbij om zorgprestaties waarvoor het niet mogelijk en/of wenselijk is de kosten aan individuele verzekerden toe te rekenen. De grootste beschikbaarheidbijdragen zijn die voor (zorg)opleidingen en de academische zorg. Daarnaast gaat het om enkele kleinere bijdragen zoals voor gespecialiseerde brandwondenzorg, traumazorg, spoedeisende hulp en acute verloskunde. Naast de beschikbaarheidbijdragen wordt vanuit het Zvf ook een deel van de grensoverschrijdende zorg betaald.

Ter financiering van de uitgaven ontvangen zorgverzekeraars van hun verzekerden een nominale premie en het eigen risico. Daarnaast ontvangt elke zorgverzekeraar een vereveningsbijdrage uit het Zvf. Dit bedrag houdt rekening met het risicoprofiel van de verzekerdenpopulatie van de zorgverzekeraar en met het eigen risico dat hij ontvangt. Het zorgt voor een gelijk speelveld voor zorgverzekeraars. Dat is nodig omdat verzekeraars zich moeten houden aan de wettelijke acceptatieplicht van verzekerden. Ook ontvangen zorgverzekeraars uit het Zvf een vergoeding voor de beheerskosten voor verzekerde kinderen in hun bestand.

De nominale premie bestaat uit twee delen. Het eerste deel is een door VWS vastgestelde rekenpremie die voor alle verzekeraars hetzelfde is. Samen met de opbrengsten uit eigen betalingen en de bijdrage die zorgverzekeraars uit het Zvf krijgen, kunnen zij hier in de optiek van VWS hun zorguitgaven mee betalen. Daarnaast bevat de nominale premie een opslagpremie, die verzekeraars zelf vaststellen en dus per verzekeraar verschilt. Zorgverzekeraars gebruiken deze opslagpremie om de beheerskosten te dekken en reserves op te bouwenom zeker te stellen dat zij altijd aan hun verplichtingen kunnen voldoen. De Nederlandsche Bank (DNB) stelt minimumeisen aan deze reserves. In de opslagpremie kunnen zorgverzekeraars ook winsten en verliezen uit het verleden, en van de VWS-raming afwijkende inschattingen ten aanzien van de zorguitgaven of risico-opslagen verwerken. Door verschillen in de opslagpremie concurreren verzekeraars met elkaar om verzekerden, die jaarlijks kunnen overstappen naar een andere verzekeraar.

Het Zvf ontvangt, ter financiering van zijn uitgaven, de inkomensafhankelijke bijdrage (IAB), de premievervangende bijdrage van verdragsgerechtigden, rente en een rijksbijdrage kinderen. Deze rijksbijdrage maakt het mogelijk dat bij kinderen tot 18 jaar geen nominale premie in rekening hoeft te worden gebracht. Vanuit het Zvf worden zorgverzekeraars gecompenseerd voor derving van inkomsten als gevolg van wanbetaling bij de nominale premie. Ook worden uit het Zvf kosten betaald in het kader van de regeling onverzekerden. In de Zvw is geregeld dat het Zvf niet structureel mag werken met tekorten of overschotten. Daarom dient een gebleken negatief vermogen snel te worden weggewerkt via meer dan lastendekkende premies en een positief vermogen via minder dan lastendekkende premies.

De overheid betaalt de zorgtoeslag aan huishoudens met lage inkomens en middeninkomens ter gedeeltelijke compensatie van de nominale premie en het eigen risico. De zorgtoeslag waarborgt dat geen enkel huishouden een groter deel van zijn inkomen aan zorgpremie en eigen risico hoeft te betalen dan wat op grond van de wet als aanvaardbaar wordt beschouwd. De zorgtoeslag compenseert de lasten die daarboven uitstijgen. Daarbij is de zogenaamde standaardpremie maatgevend en niet de feitelijke, door de individuele burger betaalde premies. De standaardpremie is bepaald als het gemiddelde van de nominale premies die worden betaald in de markt, vermeerderd met het gemiddelde bedrag dat een verzekerde aan eigen risico betaalt. De zorgtoeslag maakt geen onderdeel uit van het Uitgavenplafond zorg, maar telt net als de zorgpremies mee in het inkomstenkader. Dat betekent dat het kabinet een hogere zorgtoeslag beschouwt als een vorm van lastenverlichting.

Uiteindelijk worden alle collectieve zorguitgaven betaald door burgers en bedrijven via de nominale premie, de inkomensafhankelijke bijdrage (IAB), eigen risico en belastingen. In de Zvw is vastgelegd dat evenveel inkomsten worden gegenereerd via de IAB als via de nominale premie, de eigen betalingen en de rijksbijdrage kinderen samen (de 50/50-verdeling). De 50/50-verdeling impliceert dat uitgavenstijgingen bij verzekeraars voor 50% moeten worden gedekt uit de IAB. Dat wordt bereikt door de bijdrage uit het fonds aan verzekeraars te verhogen. Omgekeerd dient een stijging van de rechtstreekse uitgaven van het Zvf voor de helft te worden opgevangen via nominale premies. Dat wordt bereikt door de bijdrage aan de zorgverzekeraars te verlagen.[17]

De Wet langdurige zorg (Wlz)
Het overgrote deel van de zorguitgaven in het kader van de Wlz loopt in opdracht van zorgkantoren via het CAK naar zorgaanbieders. De uitzondering hierop vormen persoonsgebonden budgetten (pgb's). Daarbij wordt geld door de SVB overgemaakt naar zorgverleners in opdracht van burgers die zelf zorg inkopen (trekkingsrechten). De financiering loopt via het Fonds langdurige zorg (Flz).

Het Flz ontvangt ter financiering van zijn uitgaven (via de belastingdienst) de Wlz-premie. De Wlz-premie wordt geheven als percentage over het inkomen in de eerste en tweede belastingschijf, na aftrek van een deel van de heffingskortingen. Deze heffingskortingen (die bestaan sinds de belastingherziening 2001) beperken voor burgers de te betalen loon- en inkomstenheffing. Ze beperken dus zowel de te betalen inkomsten- en loonbelasting als de te betalen premies volksverzekeringen (Wlz, AOW en ANW). Voor 2001 waren er aftrekposten die zwaarder drukten op de belastingen en minder op de premies volksverzekeringen. Het Flz ontvangt daarom van de overheid een bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK). Via deze bijdrage wordt het Flz gecompenseerd voor het drukkend effect op de Wlz-premies dat uitgaat van de belastingherziening 2001. Het Flz ontvangt daarnaast van burgers (via het CAK) de eigen bijdrage Wlz en

[17] In de wet is vastgelegd dat indien de gerealiseerde verhouding niet één-op-één is, er een correctie plaatsvindt in volgende jaren. Dit betekent dat als de verhouding van de gerealiseerde inkomsten in enig jaar anders uitvalt dan beoogd (bijvoorbeeld omdat de inkomensafhankelijke bijdrage € 200 miljoen tegenvalt), er in een volgend jaar allereerst weer wordt uitgegaan van een 50/50-verdeling (waardoor de IAB € 200 miljoen meer stijgt dan de nominale premie), maar daarnaast in vier jaar de «fout» van € 200 miljoen wordt weggewerkt door de IAB € 50 miljoen hoger vast te stellen dan het nominale deel.

betaalt rente aan de overheid. Tot slot ontvangt het Flz met ingang van 2019 een rijksbijdrage Wlz via de begroting van VWS. Het doel van die rijksbijdrage is dat het Flz een vermogen heeft van nul.

6.5.3 De financiering in 2021

6.5.3.1 Zorgverzekeringswet (Zvw)

Tabel 14 geeft een overzicht van de uitgaven en inkomsten uit hoofde van de Zorgverzekeringswet (Zvw).

De ontwikkelingen bij de financiering van de Zvw in 2021 worden gedomineerd door twee zaken:

- De groei van de zorguitgaven. Deze groei komt lager uit dan vorig jaar vanwege een lagere loon- en prijsstijging en een relatief lage volumegroei.
- De mogelijkheden om overschotten in het zorgverzekeringsfonds weg te werken.

De gevolgen van COVID-19 op de premieraming zijn heel beperkt.

- De Zvw-uitgaven van verzekeraars kunnen worden gesplitst in coronakosten enerzijds en uitgaven voor reguliere zorg plus de continuïteitsbijdrage anderzijds.
- De coronakosten van verzekeraars bedragen naar huidige inschatting bijna € 1 miljard. Die kosten liggen daarmee net onder de drempel van de catastroferegeling. Die regeling impliceert dat als de coronakosten in 2020 en 2021 samen boven de € 1 miljard uitkomen, verzekeraars een extra bijdrage uit het Zvf ontvangen naast de vereveningsbijdrage.
- De uitgaven aan reguliere zorg plus de continuïteitsbijdrage komen in 2020 naar huidig inzicht circa € 1,1 miljard lager uit dan de geraamd door de verzekeraars tijdens hun premiestelling.
- De totale zorguitgaven van verzekeraars komen naar huidig inzicht beperkt lager uit dan door verzekeraars geraamd tijdens hun premiestelling 2020.
- In de begroting is rekening gehouden met beperkte coronakosten in 2021 (€ 0,04 miljard), in samenhang met het beschikbaar hebben van capaciteit. Deze kosten lopen mee in de premie. Als zich in 2021 onverhoopt flinke coronakosten voordoen, dan komen die coronakosten boven de € 1 miljard. Verzekeraars ontvangen dan een uitkering uit het Zvf en lopen daarmee vrijwel geen risico.
- Als gevolg van het bovenstaande zal de zorgpremie 2021 met slechts € 1 omhoog hoeven in verband met de coronakosten.
- Vanwege de economische gevolgen van corona worden voor 2021 lagere loonstijgingen verwacht in de marktsector. Dit werkt door in lagere zorguitgaven en daarmee in lagere premies;
- De economische ontwikkeling zorgt er ook voor dat de inkomsten uit hoofde van de inkomensafhankelijke bijdrage in 2020 lager uitvallen. Daardoor verslechtert het vermogen van het zorgverzekeringsfonds. Om het daardoor ontstane tekort weg te werken moet in 2020 de premie iets omhoog.
- Per saldo is het effect op de premie van de coronacrisis beperkt tot € 5.

De Zvw-uitgaven vallend onder het Uitgavenplafond Zorg worden voor 2021 geraamd op

€ 50,9 miljard. Dit bedrag is voor € 1,2 miljard neerwaarts vertekent door een zogenaamde DBC-dip vanwege de gewijzigde bekostiging van de ggz in 2022[18]. Deze DBC-dip heeft geen invloed op de premies. Gecorrigeerd voor deze dip zijn de uitgaven € 52,1 miljard; een groei van € 1,6 miljard ten opzichte van de geraamde uitgaven in 2020. De ontwikkeling van de Zvw-uitgaven wordt in paragraaf 6.3.1 in dit Financieel Beeld Zorg toegelicht. De groei van de Zvw-uitgaven betreft vooral groei bij de zorguitgaven van zorgverzekeraars. Deze stijgen met € 1,5 miljard van 2020 naar 2021. De rechtstreekse betalingen vanuit het Zvf (beschikbaarheidbijdragen en uitgaven in het kader van internationale verdragen) groeien naar verwachting met € 0,1 miljard.

Bij de beheerskosten en reserveontwikkeling van zorgverzekeraars wordt een daling van € 0,3 miljard verwacht tussen 2020 en 2021. Dit is het geval omdat de zorgverzekeraars naar verwachting meer (€ 0,45 miljard) zullen interen op hun reserves in 2021 dan de huidige inschatting van de afbouw in 2020 (€ 0,1 miljard)[19]. Hoewel zorgverzekeraars sinds de premie 2014 circa € 6 miljard hebben ingezet ter verlaging van de premie, beschikken zorgverzekeraars naar inschatting nog over voldoende reserves om de premieontwikkeling 2021 enigszins te mitigeren. Verondersteld wordt dat zorgverzekeraars in 2021 € 0,45 miljard aan reserves inzetten ter verlaging van de premiestijging, dat is € 0,2 miljard meer dan waar zorgverzekeraars bij de premiestelling 2020 van uitgingen. Bij de raming van de premie is ervan uitgegaan dat zorgverzekeraars de extra kosten van COVID-19 in 2020 uit hun reserves betalen en die reserves verder inztten voor een stabiele premieontwikkeling.

De overige baten van het Zvf (rentebaten, bijdragen van verdragsgerechtigden, kosten en opbrengsten wanbetalers en onverzekerden) zijn vrijwel constant.

In de begroting 2020 zijn de IAB en de rekenpremie zodanig bepaald, dat het geraamde positieve vermogen van het Zvf per ultimo 2019 zou worden teruggebracht naar nul per ultimo 2020. Dit drukte de te financieren lasten. Naar huidige inschatting zal het Zvf per ultimo 2020 een vermogenssaldo van € -0,3 miljard, vooral als gevolg van tegenvallers bij de IAB in 2020. Er dient in 2021 dus een tekort van € 0,3 miljard te worden weggewerkt. Van 2020 op 2021 leidt dit tot een stijging van de te financieren lasten van € 1,6 miljard.

---

[18] Een flink aantal cijfers in deze paragraaf worden vertekend door deze DBC-dip. Verzekeraars dienen de schade in jaar t+1 die hoort bij DBC's geopend in jaar t in jaar t te verantwoorden, terwijl bij consultbekostiging de schade uit jaar t+1 gewoon op jaar t+1 drukt. De overgang van DBC's naar een consultbekostiging in de ggz in 2022 leidt er toe dat de kosten in 2022 die horen bij behandelingen die gestart zijn in 2021 niet meer door verzekeraars hoeven te worden verantwoord in 2021. Dat leidt voor hen in 2021 tot een eenmalig lagere schade. Het betreft echter geen echte lagere schade, maar een schadelastverschuiving, die ook geen invloed heeft op de som van inkomsten en waardering van onderhanden werk van zorgaanbieders. Deze schadelastverschuiving hangt ook niet samen met meer of minder geleverde zorg. Daarom zijn DBC-hobbels en DBC-dips niet relevant voor de toetsing aan het UPZ en voor het EMU-saldo. Omdat ze wel van invloed zijn op het feitelijke vermogen van verzekeraars wordt hun voordeel afgeroomd via een lagere vereveningsbijdrage. Het effect van de lagere vereveningsbijdrage op het vermogen van het Zvf, wordt via een bijstellingen van het normvermogen geneutraliseerd. Hierdoor ontstaat er geen premie-effect. Om een zuiver zicht te krijgen op de echte ontwikkelingen is in de tabellen 14, 15 en 16 gecorrigeerd voor DBC-dips- en hobbels.

[19] Voor 2018 en 2019 is de reserveontwikkeling bij verzekeraars technisch bepaald als het saldo van de in deze begroting geraamde inkomsten van verzekeraars uit nominale premie, eigen betalingen en de vereveningsbijdrage enerzijds en de in deze begroting geraamde uitgaven van verzekeraars anderzijds. De reserveontwikkeling in 2019 is hoger dan door de verzekeraars ingeschat bij hun premiestelling, omdat in deze begroting van hogere uitgaven 2019 wordt uitgegaan dan door verzekeraars.

De hierboven beschreven ontwikkeling van lasten, saldo en overige baten leidt ertoe dat er in 2021 € 53,4 miljard aan premies, rijksbijdragen en eigen betalingen nodig zijn; dit is € 2,9 miljard meer dan in 2020. Deze € 53,4 miljard wordt door de IAB, de nominale premie, de rijksbijdrage kinderen en het eigen risico gefinancierd zoals weergegeven in tabel 14. De ontwikkelingen daarbij worden later in deze paragraaf toegelicht.

Tabel 14 Financiering Zvw (bedragen x € 1 miljard)[1]

	2019	2020	2021
Uitgaven ten laste van de macropremielast			
Zorguitgaven zorgverzekeraars	46,3	48,1	49,5
Rechtstreekse uitgaven Zorgverzekeringsfonds	2,4	2,5	2,6
Uitgaven onder het Uitgavenplafond Zorg	48,7	50,6	52,1
Beheerskosten/mutatie reserves zorgverzekeraars	1,5	1,2	0,9
Overige baten Zorgverzekeringsfonds	0,0	0,0	0,0
Saldo Zorgverzekeringsfonds	0,0	– 1,3	0,3
Te financieren uit premies /eigen betalingen	**50,3**	**50,4**	**53,4**
Financiering			
Inkomensafhankelijke bijdrage (IAB)	25,2	24,7	26,4
Nominale premie	19,2	19,8	20,9
Rijksbijdrage kinderen	2,7	2,7	2,8
Eigen risico	3,1	3,2	3,2
Totaal	**50,3**	**50,4**	**53,4**

[1] Door afrondingsverschillen kan de som van de delen afwijken van het totaal.

Bron: VWS. De meeste cijfers in de kolom 2019 zijn afkomstig van of afgeleid van informatie van het Zorginstituut. De rechtstreekse uitgaven van het Zvf en voor de zorguitgaven van zorgverzekeraars zijn gebaseerd op Zorginstituut Nederland -informatie van juni 2020. De opbrengst van de nominale premie is voor 2019 en 2020 bepaald als de gemiddelde nominale premie zoals bepaald door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) maal het aantal verzekerden uit de opgave van het Zorginstituut. De IAB is voor 2019 en 2020 overgenomen van het CPB. De rijksbijdrage is gebaseerd op het VWS-jaarverslag en komt overeen met Zorginstituut -informatie van maart. De post overige baten (rentebaten, wanbetalers, onverzekerden, verdragsgerechtigden) is een extrapolatie gebaseerd op het financieel jaarverslag fondsen 2018 van het Zorginstituut. De post beheerskosten/mutatie reserves zorgverzekeraars is in 2019 en 2020 het saldo van de opbrengst van nominale premies, eigen betalingen en de bijdrage aan verzekeraars uit het fonds enerzijds en de geraamde zorguitgaven van zorgverzekeraars anderzijds (toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden in deze post meegenomen).

Het Zorgverzekeringsfonds (Zvf)

In tabel 15 staan de uitgaven en inkomsten van het Zvf en de individuele zorgverzekeraars. Hierin staan de posten uit tabel 14 en de betalingen van het fonds aan de zorgverzekeraars.

Tabel 15 Exploitatie en premiestelling Zvw (bedragen x € 1 miljoen)[1]

	2019	2020	2021
ZVF			
Uitgaven	27.884,7	28.709,3	28.897,2
- Uitkering aan zorgverzekeraars voor zorg	25.381,6	26.092,0	26.142,9
- Uitkering voor beheerskosten kinderen	136,1	135,5	134,9
- Rechtstreekse uitgaven Zvf	2.367,0	2.481,8	2.619,4
Inkomsten	27.903,6	27.375,6	29.208,6
- Inkomensafhankelijke bijdrage (IAB)	25.183,9	24.671,0	26.430,3
- Rijksbijdrage kinderen	2.749,1	2.722,9	2.796,5
- Overige baten	– 29,4	– 18,3	– 18,2
Exploitatiesaldo	18,9	– 1.333,7	311,4

	2019	2020	2021
Idem, zonder correctie voor DBC-dip	18,9	– 1.333,7	1.558,9
Vermogen Zvf	336,8	– 996,9	562,0
Vermogensnorm	– 689,0	– 689,0	558,4
Vermogenssaldo Zvf[2]	1.025,8	– 307,9	3,6
INDIVIDUELE VERZEKERAARS			
Uitgaven	47.846,6	49.257,0	50.402,6
- Zorg	46.321,7	48.072,3	49.523,6
- Beheerskosten/exploitatiesaldi	1.525,0	1.184,7	879,0
Inkomsten	47.846,6	49.257,0	50.402,6
- Uitkering van Zvf voor zorg	25.381,6	26.092,0	26.142,9
- Uitkering van Zvf voor beheerskosten kinderen	136,1	135,5	134,9
- Nominale rekenpremie	19.158,5	19.264,6	20.108,6
- Nominale opslagpremie	55,5	575,3	788,9
- Eigen risico	3.114,9	3.189,7	3.227,2

[1] Door afrondingsverschillen kan de som van de delen afwijken van het totaal.

Bron: VWS

De grootste uitgavenpost van het Zvf is de vereveningsbijdrage; de bijdrage aan de verzekeraars ter gedeeltelijke dekking van de zorgkosten. Deze bijdrage resulteert uit toepassing van de 50/50-regel. Die regel bepaalt – gegeven de totale lasten en gegeven de ontwikkeling van het eigen risico en de rijksbijdrage – hoe de IAB en de nominale premie zich moeten ontwikkelen. Daaruit volgt voor 2021 een stijging van de opbrengst van de nominale premie met € 1,1 miljard[20]. Gegeven de geraamde ontwikkeling van de zorguitgaven van verzekeraars, eigen betalingen, beheerskosten en reserveafbouw van verzekeraars, wordt dit mogelijk via een stijging van de bijdrage uit het Zvf aan de zorgverzekeraars met € 0,1 miljard.

De inkomsten van het Zvf bestaan vooral uit de inkomensafhankelijke bijdrage (IAB) en de rijksbijdrage ter dekking van de fictieve premielast van kinderen tot 18 jaar.

De opbrengst van de IAB stijgt van 2020 naar 2021 met € 1,8 miljard. Dit is het saldo van twee ontwikkelingen. Ten eerste stijgen de totale uit premies te financieren kosten van 2020 op 2021 met € 2,9 miljard. Dit staat gepresenteerd in tabel 14. Hierdoor stijgt de IAB met € 1,5 miljard. Daarnaast is er een stijging van € 0,3 miljard als gevolg van een correctie op de de 50/50-regel. Per saldo leidt dit tot de stijging van € 1,8 miljard.

[20] De stijging van de nominale premie wordt bepaald door vier factoren. 1) Vanwege de stijging van de totale te financieren lasten met € 2,9 miljard dienen de nominale premie en de IAB dienen beide met € 1, 5 miljard te stijgen. 2) De verzekeraars hebben hun premie 2020 € 0,1 miljard lager vastgesteld dan geraamd in de begroting 2020. De actuele raming van de IAB-inkomsten is € 0,4 miljard lager dan in de begroting 2020. Die IAB-inkomsten zijn daardoor € 0,3 miljard lage uitgekomen dan de beoogde 50/50-verdeling. Om in 2021 weer op een 50/50-verdeling uit te komen dient de nominale premie € 0,15 miljard te dalen en de IAB € 0,15 miljard te stijgen. 3) Over de jaren 2006 tot en met 2020 heeft de IAB naar huidige inschatting € 2,0 miljard meer opgeleverd dan de nominale inkomsten. Deze € 2,0 miljard dient in vier jaar te worden gecorrigeerd. Daarom wordt de IAB in 2020 € 0,5 miljard lager vastgesteld dan de raming van de nominale inkomsten. In de begroting 2020 werd met een correctie van € 0,7 miljard gerekend. Van 2020 op 2021 leidt het corrigeren van de «fout» in de 50/50-verdeling over oude jaren tot een neerwaarts effect van € 0,1 miljard op de nominale premie en een opwaarts effect van €0,1 miljard op de IAB. 4). Omdat de opbrengst van het eigen risico en de rijksbijdrage in 2021 € 0,1 miljard oploopt, hoeft de ontwikkeling van de zorguitgaven van verzekeraars, eigen betalingen, beheerskosten en reserve afbouw van verzekeraars, wordt dit mogelijk via een stijging van de bijdrage uit het Zvf aan de zorgverzekeraars met € 0,1 miljard.

De rijksbijdrage voor kinderen stijgt met € 0,1 miljard. Deze volgt de ontwikkeling van het aantal kinderen en de ontwikkeling van de geraamde opbrengst nominale premie plus eigen betalingen. Zorgverzekeraars ontvangen uit het Zvf een vergoeding voor de beheerskosten van verzekerde kinderen die afhankelijk is van het aantal verzekerde kinderen. Via het Zvf lopen ook de overige baten (rentebaten, premievervangende bijdragen verdragsgerechtigden, kosten en opbrengsten wanbetalers en kosten en opbrengsten onverzekerden). Deze worden bij de inkomsten geboekt omdat ze niet relevant zijn voor het Uitgavenplafond Zorg.

Zowel het feitelijk vermogen als het vermogenssaldo[21] van het Zvf komen in 2020 naar huidige inschatting € 0,3 miljard lager uit dan het beoogde niveau uit de begroting 2020. Deze tegenvaller is vooral het gevolg van lagere dan in de begroting 2020 geraamde IAB-inkomsten. Het vermogenssaldo komt naar verwachting uit op een tekort van € 0,3 miljard. Er dient daarom in 2021 een tekort van € 0,3 miljard te worden weggewerkt.

De individuele verzekeraars
De uitgaven van de zorgverzekeraars bestaan uit de uitgaven aan zorg en de beheerskosten/ reserveontwikkeling. De ontwikkeling hiervan is hiervoor toegelicht. Dat geldt ook voor de bijdrage die zorgverzekeraars ontvangen uit het Zvf ter gedeeltelijke dekking van de zorgkosten die zij moeten betalen. Zorgverzekeraars ontvangen ook het eigen risico van hun verzekerden. De opbrengst van het eigen risico stijgt van 2020 op 2021 heel beperkt.

De totale geraamde opbrengst van de nominale premie stijgt van 2020 op 2021 met € 1,1 miljard. Deze stijging betreft een stijging van € 0,9 miljard bij de rekenpremie en een stijging van € 0,2 miljard bij de opslagpremie[22].

De nominale premies en inkomensafhankelijke bijdragen
Hiervoor is toegelicht hoe de uitgaven en inkomsten zich op macroniveau naar huidig inzicht ontwikkelen tussen 2020 en 2021. Daarbij wordt rekening gehouden met de huidige inzichten voor 2020. Die waren nog niet bekend toen de premies 2020 werden vastgesteld. Bij het verklaren van de premiestijging van 2020 naar 2021 op microniveau moet het huidige beeld 2021 worden vergeleken met het beeld 2020 ten tijde van de premievaststelling 2020. Dat is bij de rekenpremie en de IAB de begroting 2020 en bij de opslagpremie de premiestelling door verzekeraars in het najaar van 2019. De opslagpremie is door de verzekeraars € 7 lager vastgesteld dan geraamd in de begroting. Dit gebeurde omdat verzekeraars uitgingen van lagere zorguitgaven en van een minder grote reserveafbouw dan verondersteld in de begroting 2020.

---

[21] De hoogte van het normvermogen resulteert uit het cumulatieve effect van de zogenoemde DBC-hobbels. Dit betreft het gevolg van de introductie van DBC's in de ggz in 2008 (- € 1.637 miljoen), de introductie van DBC's in de geriatrische revalidatie in 2013 (- € 83 miljoen), het afschaffen van DBC's in de jeugd-ggz bij overheveling naar de gemeenten in 2014 (+€ 346 miljoen) en de DBC-duurverkorting in de MSZ in 2015 (+€ 685 miljoen). Cumulatief is dit – € 689 miljoen en vormt daarmee het normvermogen vanaf 2015.

[22] De stijging van de opslagpremie met € 0,2 miljard is het saldo van lagere beheerskosten/exploitatiesaldi bij verzekeraars (€ 0,2 miljard) en het wegvallen in 2021 van het deel van de meevaller bij de zorguitgaven dat in 2020 toekomt aan de verzekeraars (€ 0,5 miljard). De stijging van de rekenpremie is het saldo van de stijging van de nominale premie (€ 0,9 miljard) en de stijging van de opslagpremie (€ 0,3 miljard).

De IAB komt in 2021 uit op 7,00%; 0,30 procentpunt hoger dan in 2020. Bij de nominale premie wordt een stijging geraamd van € 59; van gemiddeld € 1.414 in 2020 naar gemiddeld € 1.473 in 2021. Voor deze bijstellingen is een aantal oorzaken te benoemen.

Tabel 16 Oorzaken premieontwikkeling 2021 (in euro's (nominale premie) en procentpunten (IAB))

	IAB	Reken-premie	Opslag-premie	Nominale premie
Premies in 2020	**6,70%**	**1.373**	**41**	**1.414**
a. Groei zorguitgaven	0,14%	25	2	27
b. Saldo Zorgverzekeringsfonds	0,16%	44	–	44
c. Reserveontwikkeling verzekeraars	– 0,02%	7	– 13	– 6
d. Rechttrekken 50/50-verhouding	0,01%	– 32	27	– 5
e. Overig en afronding	0,01%	–	– 1	– 1
Totaal	*0,30%*	*44*	*15*	*59*
Premies in 2021	**7,00%**	**1.417**	**56**	**1.473**

a. Groei zorguitgaven
De reguliere zorguitgaven in 2021 komen naar huidige inschatting € 1,3 miljard hoger uit dan volgens de raming 2020 van verzekeraars toen zij de premie 2020 bepaalden. Deze uitgavenstijging leidt –als ook rekening wordt gehouden met de stijging van het aantal verzekerden en de ontwikkeling van het eigen risico – tot een stijging van de nominale premie met € 25. De uitgavenstijging van € 1,3 miljard betreft voor circa € 1,0 miljard de doorvertaling van lonen en prijzen uit de economie naar de zorgsector. Naast reguliere zorg zullen verzekeraars in 2021 voor € 0,05 miljard coronakosten moeten dekken uit de opslagpremie. Coronakosten vallen onder de zogenaamde catastroferegeling en lopen daarom niet mee in de reguliere financiering. De uitgavenstijging leidt ook tot een stijging van de noodzakelijke IAB-opbrengsten. Die leidt, rekening houdend met de ontwikkeling van de IAB-grondslag, tot een stijging van de IAB bijdrage met 0,14 procentpunt. De stijging van het IAB-percentage is relatief hoog, omdat de groei van de IAB-grondslag relatief laag is[23].

b. Saldo Zorgverzekeringsfonds
Voor 2021 wordt gerekend met een beoogd saldo van € 0,3 miljard. Bij de premiestelling 2020 is gerekend met een saldo van – € 0,9 miljard. De ontwikkeling van het saldo van het Zvf leidt daarom tot een stijging van de nominale premie (met € 45) en een stijging van de IAB (met 0,16 procentpunt).

c. Reserveontwikkeling verzekeraars
Voor 2021 wordt gerekend met een afbouw van reserves van € 0,45 miljard. Dit is € 0,2 miljard meer de reserveafbouw waarvan verzekeraars uitgingen bij hun premiestelling 2020. De hogere reserveafbouw dan in 2020 werkt volledig door in lagere opslagpremies, die daardoor dalen met € 13. Omdat de reserveopbouw deel uitmaakt van de totale uit premies te financieren lasten, dient de hogere reserveafbouw voor de helft neer te slaan in een lagere IAB en voor de helft in een lagere nominale premie. Dat gebeurt door

[23] De IAB grondslag 2020 lijkt flink lager uit te komen dan geraamd i de begroting 2020, terwijl daarnaast ook de groei van de grondslag van 2020 op 2021vrij beperkt is in de raming.

de rekenpremie te verhogen (met € 7), waardoor de bijdrage aan verzekeraars daalt en een daling van de IAB met 0,00 procentpunt mogelijk is. De totale nominale premie daalt daarom met € 6 als gevolg van de reserveontwikkeling (€ 7 – € 13).

d. Rechttrekken 50/50-verhouding
De verzekeraars hebben de premie 2020 € 7 lager vastgesteld dan geraamd in de VWS-begroting 2020 (macro € 0,1 miljard). Dit gebeurde vooral omdat zij bij hun premiestelling uitgingen van lagere zorguitgaven en van een beperktere afbouw van reserves dan verondersteld in de begroting. De IAB-inkomsten komen na huidige verwachting € 0,3 miljard lager uit dan geraamd in de begroting 2020. Daarom lijkt de beoogde verhouding tussen IAB en nominale premies bereikt te zijn. Er dient in 2021 ook een «fout» uit het verleden in vier jaar gecompenseerd te worden. De mate waarin dat gebeurt wijkt beperkt af van de correctie in 2020. Per saldo resulteert er daardoor uit het rechttrekken van de 50/50-verhouding een daling van de nominale premie met € 5 en geen bijstelling van de IAB[24].

e. Overige posten en afronding
De ontwikkelingen bij de overige posten (beheerskosten en overige lasten verzekeraars en overige baten van het fonds) plus afrondingsverschillen leiden per saldo tot kleine bijstellingen van de nominale premie en de inkomensafhankelijke bijdrage.

Tabel 17 Premieoverzicht Zvw[1]

	2019	2020	2021
Inkomensafhankelijke bijdrage normaal (in %)	6,95	6,70	7,00
Inkomensafhankelijke bijdrage verlaagd (in %)[2]	5,70	5,45	5,75
Nominale rekenpremie	1.380	1.373	1.417
Nominale opslagpremie (gemiddeld)[3]	4	41	56
Nominale premie totaal (gemiddeld)[3]	1.384	1.414	1.473
Nominale premie totaal 18-	0	0	0
Verplicht eigen risico	385	385	385
Standaardpremie[3]	1.609	1.642	1.700
Maximale zorgtoeslag eenpersoonshuishouden[3]	1.189	1.250	1.294
Maximale zorgtoeslag meerpersoonshuishouden[3]	2.314	2.397	2.496

[1] Afgezien van de IAB betreft dit jaarbedragen in euro.
[2] Zelfstandigen en gepensioneerden betalen de verlaagde IAB.
[3] Het cijfer 2020 betreft een raming.
Bron: VWS

De zorgtoeslag
De Wet op de zorgtoeslag bepaalt dat een huishouden maximaal een bepaald percentage van het inkomen dient bij te dragen aan de nominale premie en het verplicht eigen risico. De hoogte van de zorgtoeslag wordt bepaald door de standaardpremie (de geraamde gemiddelde nominale

[24] De uitgavenmeevaller en de hogere inzet van reserves hebben een afwijkend effect op reken- en opslagpremie. Als de lagere inzet van reserves in 2020 was verwerkt in de begroting 2020, dan zou deze net als nu is gebeurd voor 100% zijn neergeslagen in de opslagpremie. Er zou dan echter ook een lagere rekenpremie zijn vastgesteld (die de bijdrage aan verzekeraars zou laten stijgen in combinatie met een stijging van de IAB). De hogere rekenpremie moet nu nog worden verwerkt. Als de uitgavenmeevaller al in de begroting 2020 verwerkt zou zijn, dan zou deze hebben geleid tot een daling van de rekenpremie en de IAB, maar niet tot een effect op de opslagpremie. De meevaller is nu juist volledig verwerkt in een lagere opslagpremie. Via een hogere opslagpremie en een lagere rekenpremie wordt dit effect nu gecorrigeerd. Per saldo leidt de 50/50-correctie dus tot een lagere rekenpremie en een hogere opslagpremie.

premie voor een zorgverzekering plus het geraamde gemiddelde te betalen bedrag vanwege het verplicht eigen risico) en het huishoudinkomen van de ontvanger[25].

In het kader van de Wet verbetering uitvoerbaarheid toeslagen worden enkele wijzigingen doorgevoerd die leiden tot € 38 miljoen hogere uitgaven aan zorgtoeslag. Ter dekking daarvan worden de normpercentages die bepalen hoeveel een huishouden zelf moet betalen met 0,04 procentpunt verhoogd voor zowel een- als meerpersoonshuishoudens Omdat in 2010 reeds is besloten tot een beperkte jaarlijkse stijging van de percentages, resulteert nu een stijging van 0,55-procentpunt.

De raming voor de standaardpremie 2021 bedraagt € 1.700. Dit komt overeen met de eerder genoemde raming van de nominale premie van € 1.473 plus het geraamde gemiddelde eigen risico. Per saldo zal door de ontwikkeling van de standaardpremie, de stijging van het wettelijk minimumloon en de hiervoor beschreven bijstellingen van de percentages de stijging van de nominale premie en het gemiddeld eigen risico voor rechthebbenden op zorgtoeslag grotendeels worden gecompenseerd via een stijging van de zorgtoeslag. Voor een alleenstaande met een minimum inkomen stijgt de gemiddelde nominale premie met € 59, terwijl de zorgtoeslag stijgt met € 44. Voor meerpersoonshuishoudens met een minimuminkomen stijgt de gemiddelde premie met € 118, terwijl de zorgtoeslag stijgt met € 99.

De zorgtoeslag die de Belastingdienst/toeslagen in 2021 uitkeert wordt gebaseerd op een geactualiseerde inschatting van de hoogte van de nominale premie nadat de zorgverzekeraars hun premie bekend hebben gemaakt.

[25] Er geldt niet één percentage over het gehele inkomen. Elk huishouden dient een percentage van het minimumloon bij te dragen en huishoudens met een inkomen boven het minimumloon, dienen daarenboven nog een (ander) percentage van hun inkomen boven het minimumloon bij te dragen, Als de standaardpremie hoger is dan het bedrag dat het huishouden dient bij te dragen, wordt het verschil gecompenseerd via de zorgtoeslag.

6.5.3.2 Wet langdurige zorg (Wlz)

De uitgaven in het kader van de Wlz worden gefinancierd uit het Fonds Langdurige Zorg (Flz).Tabel 18 geeft een overzicht van de uitgaven en inkomsten van dit fonds. De uitgaven in deze tabel komen overeen met de Wlz-uitgaven uit tabel 7.

Tabel 18 Exploitatie en premiestelling Wlz (bedragen x € 1 miljoen)[1]

	2019	2020	2021
FONDS LANGDURIGE ZORG			
Uitgaven	23.775,3	25.616,4	27.616,9
- Zorguitgaven	23.559,4	25.364,7	27.345,1
- Beheerskosten	215,9	251,7	271,8
Inkomsten	23.198,6	26.507,9	27.583,3
- Procentuele premie	15.693,0	15.010,0	14.639,0
- Eigen bijdragen	1.845,6	1.931,4	2.055,1
- Bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK)	3.710,0	3.666,5	4.039,2
- Rijksbijdrage Wlz	1.950,0	5.900,0	6.850,0
- Overige baten	0,0	0,0	0,0
Exploitatiesaldo	– 576,7	891,5	– 33,6
Vermogen Fonds Langdurige Zorg	– 876,4	15,0	– 18,5
Procentuele premie (in %)	9,65	9,65	9,65

[1] *Door afrondingsverschillen kan de som van de delen afwijken van het totaal.*

Bron: VWS

De inkomsten van het Flz worden gevormd door de premie-inkomsten, de eigen bijdragen, de Bijdrage in de Kosten van Kortingen (BIKK) en (vanaf 2019) de rijksbijdrage Wlz. Afgesproken is om de Wlz-premie constant te houden op 9,65%. Geraamde tekorten in het Flz worden vanaf 2019 voorkomen via de rijksbijdrage Wlz.

Naar huidige inschatting komt het vermogen van het Flz per ultimo 2019 uit op – € 876,4 miljoen. Dit is duidelijk lager dan geraamd in de begroting 2020, vanwege premietegenvallers in 2019 en uitgaventegenvallers in 2018. In 2020 stijgen de Wlz-uitgaven, terwijl - vanwege de coronacrisis - de premie-inkomsten dalen. Om een tekort in het Flz te voorkomen is de rijksbijdrage Wlz in 2020 hoger.

Voor 2021 wordt een groei van de uitgaven verwacht, terwijl de Wlz-premie-inkomsten dalen. Daarom dient de rijksbijdrage van 2020 op 2021 verder te stijgen.

Voor 2021 wordt een groei van de uitgaven verwacht, terwijl de Wlz-premie-inkomsten dalen. Daarom dient de rijksbijdrage van 2020 op 2021 verder te stijgen.

Tabel 19 geeft weer hoeveel burgers en werkgevers aan zorg betalen.

Tabel 19 Verdeling van de zorglasten (bedragen x € 1 miljard)[1]

	2019	2020	2021
Burgers (Nominale premie Zvw, Wlz-premie, eigen betalingen, deel IAB)	46,9	47,0	48,4
Compensatie burgers door zorgtoeslag	– 4,9	– 5,4	– 5,6

	2019	2020	2021
Burgers totaal	42,0	41,6	42,8
Werkgevers (IAB)	18,1	17,7	18,9
Burgers en bedrijven (uit belastingen)	15,6	20,1	21,7
Totaal	**75,8**	**79,4**	**83,4**

[1] *Door afrondingsverschillen kan de som van de delen afwijken van het totaal. De cijfers in tabel 19 zijn overgenomen uit de (onderbouwing van) de tabellen 15 en 18 en figuur 10.*

Bron: VWS, CPB.

Burgers betalen de nominale premie en het eigen risico Zvw, de premie en de eigen bijdragen Wlz, en gepensioneerden en zelfstandigen betalen de inkomensafhankelijke bijdrage Zvw (IAB). Voor burgers staat tegenover de nominale premie Zvw de compensatie door de zorgtoeslag. Werkgevers betalen de IAB voor hun werknemers.

De Wmo-uitgaven voor beschermd wonen, de uitgaven op de VWS-begroting, de rijksbijdragen en de zorgtoeslag worden gedekt uit belastingen. Daarvan valt niet op voorhand te zeggen of het lasten van burgers of werkgevers betreft.

6.5.4 Wat betaalt een Nederlander gemiddeld aan zorg?

Figuur 10 laat zien dat een volwassene in Nederland in 2020 en 2021 op basis van de ramingen in deze begroting gemiddeld € 5.630 respectievelijk € 5.939 betaalt aan collectief gefinancierde zorg.

De bijdrage van de burgers betreft niet alleen de nominale premie en de eigen betalingen (eigen risico Zvw en eigen bijdragen Wlz). Een Nederlander betaalt gemiddeld ook een fors bedrag aan Wlz-premie. De inkomensafhankelijke bijdrage wordt voor een beperkt deel rechtstreeks door burgers betaald (gepensioneerden en zelfstandigen) en voor het grootste deel door werkgevers. Dat laatste deel beïnvloedt de loonruimte en is daarom meegenomen. Via de zorgtoeslag ontvangt een deel van de Nederlandse huishoudens een bedrag ter gedeeltelijke compensatie van de nominale premie en het eigen risico. Als laatste is het bedrag meegenomen dat via belastingen gemiddeld wordt opgebracht ter dekking van de begrotingsgefinancierde zorguitgaven, de rijksbijdragen en de zorgtoeslag.

Het bedrag dat een Nederlander gemiddeld betaalt aan de zorg stijgt van 2020 op 2021 met 5,5 procent. Dit is het saldo van een aantal, deels samenhangende ontwikkelingen. Zo stijgt de zorgtoeslag van 2020 op 2021 omdat de nominale premie van 2020 op 2021 stijgt. Die stijgende uitgaven aan zorgtoeslag leiden ertoe dat via belasting meer moet worden opgebracht.

De bedragen in de figuur zijn een gemiddelde per volwassene. Sommige mensen betalen meer en anderen betalen minder. Hoeveel iemand precies betaalt is afhankelijk van zijn inkomen (en bij recht op zorgtoeslag ook van het inkomen van zijn partner). Huishoudens met een laag inkomen betalen minder dan € 5.939 per persoon en huishoudens met een hoger inkomen meer, omdat de meeste posten inkomensafhankelijk zijn. Dat is het geval bij de inkomensafhankelijke Wlz-premies, de inkomensafhankelijke bijdrage Zvw (IAB), de inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wlz en de belastingen. Omdat huishoudens met een laag of middeninkomen een inkomensafhankelijke zorgtoeslag ontvangen ter compensatie van de nominale premie en het eigen risico, geldt ook bij de nominale premies en het eigen risico dat de nettolast hiervan in samenhang met de zorgtoeslag toeneemt met het inkomen.

Figuur 10: Lasten per volwassene aan zorg in 2020 en 2021 (in euro's per jaar)

6.5.5 Fiscale regelingen 2019-2021

Extracomptabele fiscale regelingen

Naast de in dit Financieel Beeld Zorg geraamde zorguitgaven, zijn er fiscale regelingen die betrekking hebben op het beleidsterrein van de zorg. De Minister van Financiën is hoofdverantwoordelijk voor de wetgeving en uitvoering van deze regelingen en voor de budgettaire middelen. In onderstaande tabel is ter informatie het budgettaire belang van deze regelingen vermeld. De cijfers zijn ontleend aan de corresponderende bijlage 'Fiscale regelingen' in de Miljoenennota. Naast de regelingen die in onderstaande tabel zijn opgenomen, is er ook een aantal BTW-vrijstellingen voor medische zorg, alsmede regelingen voor teruggaaf van BPM en vrijstelling van MRB die ook voor de zorg van belang zijn. Voor een beschrijving van de regelingen, de doelstelling, de ramingsgrond, een verwijzing naar de laatst uitgevoerde evaluatie en het beoogde jaar van afronding van de volgende evaluatie, wordt verwezen naar de bijlage bij de Miljoenennota 'Toelichting op de fiscale regelingen'.

Tabel 20 Fiscale regelingen 2009-2021, budgettair belang op transactiebasis in lopende prijzen (bedragen x € 1 miljoen)1

	2019	2020	2021
BTW Laag tarief geneesmiddelen en hulpmiddelen	1.397	1.537	1.506
MRB Verlaagd tarief bestelauto gehandicapten[2]	15	16	16

1: [-] = regeling is in dat jaar niet van toepassing; [0] = budgettair belang van de regeling bedraagt in dat jaar afgerond nihil.

2: MRB = Motorrijtuigenbelasting

7. Bijlagen

Bijlage 1: ZBO's en RWT's

Tabel 37 Overzicht Zelfstandige Bestuursorganen en Rechtspersonen met een Wettelijke Taak vallend onder Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (bedragen x € 1 miljoen)

Naam organisatie	ZBO/RWT	Begrotingsartikel	Begrotingsramingen	Uitgevoerde evaluatie ZBO onder Kaderwet	Volgende evaluatie ZBO
CBG	ZBO	Agentschappen	0,7	Doorlichtingsrapport College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (aCBG)	2020 (agentschapsdoorlichting aCBG)
CAK	ZBO en RWT	4	108,2	Wettelijke evaluatie CAK over de periode 2013-2018. De basis op orde brengen.	2024
CCMO	ZBO	10	4,5	Zelfevaluatie CCMO 2009-2013	[1]
CIZ	ZBO en RWT	3	91,5		2020
CSZ	ZBO en RWT		1,9		[2]
Dopingautoriteit	ZBO en RWT		2,7		2022
NZa	ZBO en RWT	4	64,6	Evaluatie van de Nederlandse Zorgautoriteit	2023
PUR	ZBO en RWT	7	1,1	Beleidsreactie evaluatie Pensioen- en Uitkeringsraad	2024
ZiNL	ZBO en RWT	4	57,6	Rapport Evaluatie Zorginstituut Nederland	2020
ZonMw	ZBO en RWT	4	374,8	Evaluatie ZonMw 2010-2015	2021
FMMU advies bv	ZBO	3		evaluatieplicht niet van toepassing	evaluatieplicht niet van toepassing
NTS	ZBO en RWT	2		Evaluatie Nederlandse Transplantatie Stichting	2021
Landelijke examencommissie ex art. 8 lid 5 Drank- en Horecawet	ZBO			evaluatieplicht niet van toepassing	evaluatieplicht niet van toepassing
Stichting Donorgegevens Kunstmatige bevruchting (SDKB)	ZBO			Tweede evaluatie Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting	
Cluster registratiecommissies: FGzPt, KNMG, KNMP, VenVN en KNMT	ZBO			Toetsen op kwaliteit. Evaluatie van de registratiecommissies voor specialismen in de gezondheidszorg	
Cluster Medisch-ethische toetsingscommissies	ZBO			evaluatieplicht niet van toepassing	evaluatieplicht niet van toepassing
Cluster Uitvoerders Wlz	ZBO en RWT			evaluatieplicht niet van toepassing	evaluatieplicht niet van toepassing
Cluster Zorgkantoren Wlz	ZBO en RWT			evaluatieplicht niet van toepassing	evaluatieplicht niet van toepassing
Cluster Keuringsinstanties Attractie-/speeltoestellen	ZBO			evaluatieplicht niet van toepassing	evaluatieplicht niet van toepassing
Cluster Keuringsinstanties speelgoed	ZBO			evaluatieplicht niet van toepassing	evaluatieplicht niet van toepassing
Cluster Keuringsinstanties gastoestellen	ZBO			evaluatieplicht niet van toepassing	evaluatieplicht niet van toepassing
Cluster Keuringsinstanties Elektrotechnische producten	ZBO			evaluatieplicht niet van toepassing	evaluatieplicht niet van toepassing

Naam organisatie	ZBO/RWT	Begrotingsartikel	Begrotingsramingen	Uitgevoerde evaluatie ZBO onder Kaderwet	Volgende evaluatie ZBO
Cluster Keuringsinstanties beschermingsmiddelen uitsluitend voor consumentengebruik	ZBO			evaluatieplicht niet van toepassing	evaluatieplicht niet van toepassing
Cluster Keuringsinstanties ex Wet medische hulpmiddelen	ZBO			evaluatieplicht niet van toepassing	evaluatieplicht niet van toepassing
Cluster Examenorganisaties drogisterijbranche	ZBO			evaluatieplicht niet van toepassing	evaluatieplicht niet van toepassing

1 In de WMO en Kzbo staat dat de CCMO drie evaluaties moet uitvoeren: Zelfevaluatie (art. 27 WMO), WMO evaluatie (art. 39 WMO), en een Kaderwetevaluatie (art. 39 Kzbo). Deze evaluaties moeten volgordelijk plaatsvinden en als één pakket worden opgeleverd om zo op efficiënte wijze vijfjaarlijks één algehele evaluatie te laten plaatsvinden. De volgende evaluatie van de Wmo vindt plaats in 2023. De kaderwetevaluatie en de zelfevaluatie van de CCMO zullen gelijktijdig plaatsvinden met de volgende Wmo evaluatie.

2 Evaluatieplicht niet van toepassing. Evaluatie wordt niet uitgevoerd; CSZ zal op termijn worden opgeheven en medewerkers zijn al in dienst van de Nza.

Bijlage 2: Verdiepingshoofdstuk

Tabel 38 Uitgaven beleidsartikel 1 (bedragen x € 1.000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	1.039.958	989.759	921.776	931.273	915.134	915.134
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	– 100	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	132.241	167.821	49.624	42.280	39.651	38.863
Nieuwe mutaties	1.168.756	1.012.225	103.060	69.474	58.044	7.819
Stand ontwerpbegroting 2021	2.340.855	2.169.805	1.074.460	1.043.027	1.012.829	961.816

Tabel 39 Toelichting belangrijkste nieuwe mutaties beleidsartikel 1 (bedragen x € 1.000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Extra middelen voor 21 centrumgemeenten (€ 67,5 miljoen) en alle regiogemeenten (€ 10 miljoen) in verband met brede aanpak dak- en thuisloosheid.	– 73.000	– 77.500	0	0	0	0
Door de coronacrisis zijn ZonMw-programma's vertraagd. De kaseffecten schuiven door naar latere jaren (€ 19 miljoen voor 2021).	– 76.000	19.000	19.000	19.000	19.000	0
Voor COVID-onderzoek is in 2020 € 23 miljoen beschikbaar gesteld. Dit betreffen echter meerjarige onderzoeken waardoor een deel van de kaseffecten in latere jaren plaatsvindt.	– 13.350	6.043	4.247	1.540	1.520	0
Voortzetting van uitvoering lokale en regionale preventieakkoorden in het kader van het Nationaal Preventie akkoord.	0	8.000	10.000	10.000	0	0
Uitbreiding HPV-vaccinatie naar jongens en naar kinderen boven negenjarige leeftijd, naar aanleiding van rapport Gezondheidsraad.	0	64.600	39.200	14.800	14.800	0
Het programma Corona Data, dat als doelstelling heeft om met behulp van data sneller op uitbraken te reageren, lokaal en nationaal, en de virusontwikkeling in Nederland zo dicht mogelijk te kunnen volgen. Nu de besmettingen weer toenemen zien we de aandacht voor de functionaliteit en de inhoud van het dashboard nog meer toenemen.	8.800	8.800	0	0	0	0
Voor het beschikbaar maken en houden van capaciteit in het kader van de opschaling naar 1.350 IC-bedden, de flexibele verdere opschaling naar 1.700 IC-bedden en de daarmee corresponderende uitbreiding van het aantal klinische bedden worden middelen gereserveerd.	80.100	93.900	0	0	0	0
Er is in 2021 € 300 miljoen nodig voor de vaccinontwikkeling.	0	300.000	0	0	0	0
Meerkosten voor de GGD GHOR. Deze maakt kosten voor ondere andere het opzetten van een app, nieuw digitiaal registratiesysteem voor de testen, klantencontactcentrum en bron- en contactonderzoek.	126.000	100.000	0	0	0	0
Voor 2021 is een bedrag van € 73,5 miljoen opgenomen voor de ondersteuning van de lokale aanpak en bestrijding van brandhaarden en de ontwikkeling van innovatieve behandeling.	0	73.500	0	0	0	0
Deze middelen zijn nodig voor het rioolonderzoek dat wordt opgezet door het RIVM.	15.000	21.000	0	0	0	0
Vergoeding van de meerkosten die Veiligheidsregio's maken voor COVID-19.	15.400	9.200	0	0	0	0
Meerkosten voor de GGD's. Deze maken kosten voor bron- en contactonderzoek en bemonstering en uitgestelde dienstverlening.	350.000	350.000	0	0	0	0

Tabel 40 Ontvangsten beleidsartikel 1 (bedragen x € 1000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	13.903	13.903	13.903	13.903	13.903	13.903
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	10.000	0	0	0	0	0
Nieuwe mutaties	0	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2021	23.903	13.903	13.903	13.903	13.903	13.903

Tabel 41 Uitgaven beleidsartikel 2 (bedragen x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	3.124.356	3.226.920	3.309.947	3.421.289	3.526.226	3.526.226
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	– 7.150	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	1.036.189	44.902	58.262	48.149	39.785	26.000
Nieuwe mutaties	583.041	117.197	– 22.426	– 141.196	– 171.500	– 106.100
Stand ontwerpbegroting 2021	4.736.436	3.389.019	3.345.783	3.328.242	3.394.511	3.446.126

Tabel 42 Toelichting belangrijkste nieuwe mutaties beleidsartikel 2 (bedragen x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Overheveling orgaancentrum NTS van premiesector MSZ naar VWS-begroting (budgetneutraal). De kosten van de NTS worden per 2021 niet langer deels door zorgverzekeraars gefinancierd maar vanuit de begroting.	0	5.200	5.200	5.200	5.200	5.200
Technische overheveling uit sector HLA Wijkverpleging naar VWS-begroting. Als onderdeel van afspraken met veldpartijen die afgelopen voorjaar zijn gemaakt om de onderschrijding wijkverpleging in te zetten voor overschrijding Wlz.	0	60.000	60.000	0	0	0
Dit betreft de bijstelling van de uitgavenraming rijksbijdrage 18- naar aanleiding van de actuele ramingen van het CPB.	0	– 64.400	– 92.400	– 162.500	– 177.900	– 104.200
Het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH) ontvangt in 2020 en 2021 meer bevoorschotting vanuit VWS om additioneel voldoende medische beschermingsmiddelen aan te schaffen en te distribueren. Het betreft voor 2020 een aanvullend bedrag van € 166,5 miljoen en voor 2021 € 25 miljoen.	166.500	25.000	0	0	0	0

Tabel 43 Ontvangsten beleidsartikel 2 (bedragen x € 1000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	5.053	5.053	5.053	5.053	5.053	5.053
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	291.300	5.000	7.500	7.500	7.500	7.500
Nieuwe mutaties	– 290.000	85.000	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2021	6.353	95.053	12.553	12.553	12.553	12.553

Tabel 44 Toelichting belangrijkste nieuwe mutaties ontvangsten beleidsartikel 2 (bedragen x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Voor de verkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen vanuit het LCH aan zorginstellingen is bij de eerste suppletoire begroting 2020 en eerste incidentele suppletoire begroting 2020 een ontvangstenbudget begroot van in totaal € 470 miljoen. Hierbij is vooruit gelopen op de afrekening van de voorschotten die VWS aan het LCH heeft verstrekt. Naar alle waarschijnlijkheid zal afrekening van de verstrekte voorschotten pas in 2021 plaats vinden. De ontvangsten op de VW-begroting worden bij deze tweede incidentele suppletoire begroting aangepast, zodat de presentatie in de begroting aansluit op het gehanteerde instrument van bevoorschotting.	– 290.000	85.000	0	0	0	0

Tabel 45 Uitgaven beleidsartikel 3 (bedragen x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	7.259.805	7.968.075	10.926.857	11.517.637	11.563.225	11.563.225
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	25.349	280.494	296.546	324.814	371.097	483.944
Nieuwe mutaties	2.877.160	3.140.547	2.516.140	3.079.490	4.261.590	5.267.445
Stand ontwerpbegroting 2021	10.162.314	11.389.116	13.739.543	14.921.941	16.195.912	17.314.614

Tabel 46 Toelichting belangrijkste nieuwe mutaties beleidsartikel 3 (bedragen x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aanpassing kasritme met betrekking tot subsidieregeling InZicht.	0	– 20.000	19.000	0	0	0
Bijstelling van de uitgavenraming rijksbijdrage Wlz naar aanleiding van actuele ramingen van het CPB.	2.838.400	3.108.600	2.457.700	3.056.700	4.205.700	5.204.600
Bijstelling van de uitgavenraming rijksbijdrage BIKK naar aanleiding van actuele ramingen van het CPB.	– 20.300	14.200	20.600	9.900	38.200	46.900
Voor de verdeling van de exploitatiekosten is met de verstrekkers afgesproken dat wordt uitgegaan van het aantal actieve zorgovereenkomsten per wet als 'costdriver'. Op grond van de overeengekomen verdeling tussen de wetten wordt € 24,3 miljoen overgeheveld vanuit het gemeentefonds ten behoeve van de uitvoering van het pgb trekkingsrecht voor het gemeentelijk domein.	0	24.264	0	0	0	0

Tabel 47 Ontvangsten beleidsartikel 3 (bedragen x € 1000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	5.691	5.691	5.691	5.691	5.691	5.691
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	0	0	0	0	0	0
Nieuwe mutaties	0	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2021	5.691	5.691	5.691	5.691	5.691	5.691

Tabel 48 Uitgaven beleidsartikel 4 (bedragen x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	1.072.559	1.049.741	992.896	910.704	913.789	913.789
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	7.150	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	95.494	46.289	33.489	24.548	25.932	23.440
Nieuwe mutaties	1.331.658	1.062.909	246.663	230.015	229.278	233.475
Stand ontwerpbegroting 2021	2.506.861	2.158.939	1.273.048	1.165.267	1.168.999	1.170.704

Tabel 49 Toelichting belangrijkste nieuwe mutaties beleidsartikel 4 (bedragen x € 1.000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vanwege onderrealisatie is het kasritme van Regioplus aangepast. Op basis van de aanvragen voor het volgende tijdvakken is de verwachting dat het gehele bedrag (€ 62 miljoen) in de latere jaren wordt uitgegeven (€ 20 miljoen voor 2021).	– 62.197	20.000	42.197	0	0	0
Overheveling G39 Maatschappelijke diensttijd.	0	90.620	94.255	94.655	94.955	94.955
Om uitvoering te geven aan de zorgbonus is besloten om de uitvoering van de subsidieregeling van het stagefonds in 2021 te laten plaatsvinden in plaats van in het najaar van 2020.	– 112.623	112.623	0	0	0	0
Aruba, Sint Maarten en Curaçao hebben Nederland om bijstand gevraagd op de COVID-19 crisis op basis van het Koninkrijksstatuut. In het MCCb is besloten om deze verzoeken in te willigen en de zorgcapaciteit, mede naar aanleiding van de OMT adviezen, op deze eilanden op te bouwen. Daarnaast is VWS direct verantwoordelijke voor de zorg voor de inwoners van Caribisch Nederland en daarmee ook voor de extra zorg als gevolg van COVID-19. VWS helpt bij tijdelijke uitbreiding IC capaciteit, versterken van de publieke gezondheid, extra capaciteit medische evacuaties, en het zorgen voor voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen.	25.600	12.900	0	0	0	0
Voor kosten van opleidingen die samenhangen met het opschalen van de IC-capaciteit worden middelen beschikbaar gesteld.	37.700	73.000	20.000	0	0	0
Zorgbonus 2021.	0	720.000	0	0	0	0
Meer kortdurende opleidingstrajecten op maat.	0	10.000	63.000	113.000	113.000	113.000
Meer loopbaancoaching.	0	5.000	11.000	11.000	11.000	11.000

Tabel 50 Ontvangsten beleidsartikel 4 (bedragen x € 1000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	70.655	68.655	66.655	66.655	66.655	66.655
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	0	0	0	0	0	0
Nieuwe mutaties	0	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2021	70.655	68.655	66.655	66.655	66.655	66.655

Tabel 51 Uitgaven beleidsartikel 5 (bedragen x € 1.000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	95.773	78.254	70.988	68.287	68.065	68.065
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	11.500	26.000	26.000	26.000	26.000	26.000
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	58.164	13.964	14.355	1.255	1.187	1.165
Nieuwe mutaties	233	– 792	– 689	– 268	– 67	– 95
Stand ontwerpbegroting 2021	165.670	117.426	110.654	95.274	95.185	95.135

Tabel 52 Ontvangsten beleidsartikel 5 (bedragen x € 1000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	26.085	9.182	2.085	2.085	2.085	2.085
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	0	0	0	0	0	0
Nieuwe mutaties	0	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2021	26.085	9.182	2.085	2.085	2.085	2.085

Tabel 53 Uitgaven beleidsartikel 6 (bedragen x € 1.000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	436.166	439.735	440.466	442.512	442.523	442.523
Mutatie Nota van Wijziging 2020	– 62.300	– 62.300	– 62.300	0	0	0
Mutatie amendement 2020	100	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	28.263	5.892	5.169	1.224	882	736
Nieuwe mutaties	143.305	– 2.840	– 1.710	600	550	550
Stand ontwerpbegroting 2021	545.534	380.487	381.625	444.336	443.955	443.809

Tabel 54 Ontvangsten beleidsartikel 6 (bedragen x € 1000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	740	740	740	740	740	740
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	0	0	0	0	0	0
Nieuwe mutaties	0	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2021	740	740	740	740	740	740

Tabel 55 Uitgaven beleidsartikel 7 (bedragen x € 1.000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	254.599	232.512	216.067	201.261	187.074	187.074
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	– 4.997	8.423	– 3.592	– 5.782	– 6.117	– 6.483
Nieuwe mutaties	150	150	0	0	0	– 13.063
Stand ontwerpbegroting 2021	249.752	241.085	212.475	195.479	180.957	167.528

Tabel 56 Ontvangsten beleidsartikel 7 (bedragen x € 1000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	2.901	2.901	2.901	2.901	2.901	2.901
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	0	0	0	0	0	0
Nieuwe mutaties	0	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2021	2.901	2.901	2.901	2.901	2.901	2.901

Tabel 57 Uitgaven beleidsartikel 8 (bedragen x € 1.000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	5.238.449	5.706.849	5.994.649	6.440.649	6.877.349	6.877.349
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	39.600	– 19.800	28.200	– 115.700	– 245.000	– 574.700
Nieuwe mutaties	130.900	– 61.300	– 177.600	– 269.800	– 340.800	142.200
Stand ontwerpbegroting 2021	5.408.949	5.625.749	5.845.249	6.055.149	6.291.549	6.444.849

Tabel 58 Toelichting belangrijkste nieuwe mutaties beleidsartikel 8 (bedragen x € 1.000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Dit betreft de bijstelling van de uitgavenraming zorgtoeslag naar aanleiding van actuele ramingen van het CPB.	130.900	– 72.300	– 188.600	– 280.800	– 351.800	– 381.000
Bijstelling zorgtoeslag als gevolg van Verhoging heffingsvrij vermogen in het Belastingplan	0	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000

Tabel 59 Ontvangsten beleidsartikel 8 (bedragen x € 1000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	0	0	0	0	0	0
Nieuwe mutaties	0	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2021	0	0	0	0	0	0

Tabel 60 Uitgaven beleidsartikel 9 (bedragen x € 1.000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	26.572	31.280	25.845	25.844	25.845	25.845
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	63.971	4.483	4.146	3.921	3.696	3.467
Nieuwe mutaties	0	129	98	98	98	97
Stand ontwerpbegroting 2021	90.543	35.892	30.089	29.863	29.639	29.409

Tabel 61 Ontvangsten beleidsartikel 9 (bedragen x € 1000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	8.331	0	0	0	0	0
Nieuwe mutaties	500	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2021	8.831	0	0	0	0	0

Tabel 62 Uitgaven beleidsartikel 10 (bedragen x € 1.000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	340.989	319.964	306.281	301.707	302.655	302.655
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	57.382	30.856	29.779	30.257	30.711	30.180
Nieuwe mutaties	15.943	20.912	10.466	10.132	10.154	9.772
Stand ontwerpbegroting 2021	414.314	371.732	346.526	342.096	343.520	342.607

Tabel 63 Toelichting belangrijkste nieuwe mutaties beleidsartikel 10 (bedragen x € 1.000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
De coronacrisis vraagt om extra ambtelijke capaciteit.	1.700	5.000	0	0	0	0

Tabel 64 Ontvangsten beleidsartikel 10 (bedragen x € 1000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	8.603	8.594	8.594	8.594	8.594	8.594
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	17.592	0	0	0	0	0
Nieuwe mutaties	2.038	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2021	28.233	8.594	8.594	8.594	8.594	8.594

Tabel 65 Uitgaven beleidsartikel 11 (bedragen x € 1.000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	19.369	11.568	11.007	10.816	10.914	10.914
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	– 11.500	– 26.000	– 26.000	– 26.000	– 26.000	– 26.000
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	11.142	37.133	36.091	35.536	35.525	36.582
Nieuwe mutaties	– 7.842	– 15.125	– 21.098	– 20.352	– 20.439	– 21.496
Stand ontwerpbegroting 2021	11.169	7.576	0	0	0	0

Tabel 66 Toelichting belangrijkste nieuwe mutaties beleidsartikel 11 (bedragen x € 1.000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Het budget is verhoogd als gevolg van de toedeling van de loonbijstelling.	– 7.842	– 7.868	– 7.571	– 7.427	– 7.441	– 7.344

Tabel 67 Ontvangsten beleidsartikel 11 (bedragen x € 1000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand ontwerpbegroting 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie Nota van Wijziging 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie amendement 2020	0	0	0	0	0	0
Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	0	0	0	0	0	0
Nieuwe mutaties	0	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2021	0	0	0	0	0	0

Tabel 68 Door de Staten-Generaal aanvaarde moties die zijn afgerond

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van de leden Raemakers en Dijksma over de werving van nieuwe pleegouders	34775 XVI, nr. 41	Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
Motie van het lid Van den Berg over de financiële situatie van de stichting Sanquin	34815, nr. 9	Brief [23-09-2019] - Actualiteitenbrief Bloedvoorziening 2019 (Eerste Kamer) (23582); Brief [23-09-2019] - Actualiteitenbrief Bloedvoorziening 2019 (29447, nr. 51) (23583)
Gewijzigde motie van de leden Dijksma en Bergkamp een evaluatie van de wijze van toezicht bij zorginstelling Careyn (t.v.v. 31765-313)	2018D23865 t.v.v. 31765, nr. 313	Brief [30-09-2019] - Evaluatie toezicht Careyn (31765, nr. 447) (23611)
Motie van de leden Ellemeet en Pia Dijkstra over verbetermogelijkheden van de aanpak regeldruk	29515, nr. 428	Brief [04-10-2019] - Voortgang programma (Ont)Regel de Zorg (29515, nr. 441) (23642)
Nader gewijzigde motie van het lid Westerveld c.s. over in het prevalentieonderzoek ingaan op sporters met een beperking en lhbtq-sporters (t.v.v. 30234-191)	t.v.v. 30234, nr. 191	Brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)
Motie van de leden Segers en Diertens over ambassadeurs voor maatschappelijke diensttijd	34775 XVI, nr. 141	Brief [13-09-2019] - Ontwerp maatschappelijke diensttijd (35034, nr. 6) (23548)
Motie van het lid Kerstens over verwezenlijking van de doelen van de maatschappelijke diensttijd	34775 XVI, nr. 142	Brief [13-09-2019] - Ontwerp maatschappelijke diensttijd (35034, nr. 6) (23548)
Motie van het lid Kerstens c.s. over de risico's op verdringing van betaald werk	34775 XVI, nr. 143	Brief [13-09-2019] - Ontwerp maatschappelijke diensttijd (35034, nr. 6) (23548)
Gewijzigde motie-Nooren (PvdA) c.s. over het opstellen van een kwaliteitsstandaard voor transplantatiezorg (EK 33.506, S)	EK 33.506, S	Brief [26-11-2019] - Kwaliteitsstandaard postmortale donatiezorg (33506, nr. 39) (23890)
Motie van het lid Ellemeet c.s. over een voorlichtingscampagne over prettige en veilige seks	35000 XVI, nr. 29	Brief [12-12-2019] - Voortgang Zevenpuntenplan Onbedoelde (tiener) zwangerschappen, inclusief stimuleringsplan preventie onderwijs, (32279, nr. 181) (23976)
Motie van het lid Van den Berg over monitoren of verzekeraars de juiste stappen ondernemen	35000 XVI, nr. 32	Brief [24-06-2020] - Monitor polisaanbod 2020 (29689, nr. 1069) (24727)
Motie van het lid Bergkamp over het maximaal aantal behandeluren voor ergotherapie	35000 XVI, nr. 44	Brief [21-10-2019] - Herbeoordeling ergotherapie (29689, nr. 1028) (23731)
Motie van het lid Raemakers over ook kijken naar differentiatie op basis van patiëntkenmerken	35000 XVI, nr. 45	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Motie van de leden Raemakers en Sjoerdsma over een klinische trial voor hersteloperaties van genitale verminkingen	35000 XVI, nr. 47	Brief [29-05-2020] - Basispakket Zvw 2021 (29689, nr. 1053) (24596)
Motie van het lid Dik-Faber over lactatiekundige zorg beter inbedden in de jeugdgezondheidszorg	35000 XVI, nr. 54	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Gewijzigde motie van het lid Kuzu c.s. over een 'early warning systeem' (t.v.v. 31016-120)	31016, nr. 132	Brief [11-10-2019] - Doorontwikkeling Beleid rond zorgaanbieders in financiële problemen(32620, nr. 235) (23692)
Motie van het lid Ellemeet c.s. over het aanstellen van een bewindvoerder in een ziekenhuis in geval van wanbestuur	31016, nr. 128	Brief [19-06-2020] - Gebundelde beleidsreactie op rapporten over faillissementen MC-groep (31016, nr. 288) (24720)
Motie van het lid Ellemeet c.s. over een crisisfonds voor financiering van een verantwoorde overgangsfase in geval van faillissement	31016, nr. 129	Brief [19-06-2020] - Gebundelde beleidsreactie op rapporten over faillissementen MC-groep (31016, nr. 288) (24720)
Gewijzigde motie van het lid Agema over analyseren van de regionale exit-onderzoeken (t.v.v. 29282, nr. 317)	29282, nr. 338	Brief [20-12-2019] – 3e Voortgangsrapportage Werken in de Zorg (29282, nr. 391) (24045)
Motie van het lid Agema over het beslag op het instellingsbudget in kaart brengen	29282, nr. 320	Brief [10-02-2020] - Flexibilisering arbeidsmarkt in de zorg (29282, nr. 96) (24219)
Motie van het lid Dik-Faber c.s. over een herverdeling van de beschikbare middelen	29282, nr. 332	Brief [12-07-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen zomer 2019 (35000 XVI, nr. 134) (23422)
Motie van het lid Westerveld over financiële belemmeringen voor het pleegouderschap	35000 XVI, nr. 82	Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
Motie van het lid Kuiken over budget voor initiatieven voor geïntensiveerde zorg	35000 XVI, nr. 89	Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
Gewijzigde motie van de leden Bergkamp en Dik-Faber over organiseren van een congres over directe inspraak (t.v.v. 34858-39) en Handreiking Inspraak Wmcz	2018D55370	Brief [20-01-2020] - Uitvoering motie leden Bergkamp en Dik Faber bij de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 (34858, nr. 45) (24089)

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van de leden Dik-Faber en Kerstens over de wet niet van toepassing laten zijn op pgb-gefinancierde wooninitiatieven	34858, nr. 41	Brief [03-02-2020] - Besluit van 13 januari 2020, houdende regels over de reikwijdte van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 en de inperking van de verplichting tot het instellen van een cliëntenraad (Besluit Wmcz 2018) (Eerste Kamer) (24185)
Motie van het lid Van den Berg over samenwerkingsafspraken tussen mondhygiënisten en tandartsen	32620, nr. 218	Brief [31-03-2020] - Samenwerkingsafspraken ten behoeve van experiment geregistreerd-mondhygiënist (32620, nr. 259) (24410)
Motie van het lid Van den Berg over de Kamer informeren over de nulmeting	32620, nr. 219	Brief [24-06-2020] - Nulmeting van het experiment geregistreerd-mondhygiënist in het BIG-register (32620, nr. 263) (24728)
Motie van het lid Kerstens over recht doen aan de afspraken over zorg voor ouderen uit de Nederlands-Indische gemeenschap	20454, nr. 139	Brief [25-09-2019] - Voortgangsrapportage oorlogsgetroffenen (20454, nr. 147) (23593)
Motie van de leden Ellemeet en Ploumen over het informeren over missie en doelstellingen van keuzehulporganisaties	32279, nr. 135	Brief [12-12-2019] - Voortgang Zevenpuntenplan Onbedoelde (tiener) zwangerschappen, inclusief stimuleringsplan preventie onderwijs, (32279, nr. 181) (23976)
Motie van het lid Ellemeet c.s. over knelpunten die meegenomen moeten worden in de inkoopmonitor	29689, nr. 944	Brief [10-09-2019] - Verdiepend onderzoek naar redenen van niet contracteren in de wijkverpleging (23235, nr. 184) (23537)
Motie van het lid Bergkamp over onderzoek naar de praktijkvariaties in indicatiestellingen	29689, nr. 946	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Motie van de leden Geleijnse en Kerstens over periodiek informeren over het uitbannen van de minutenregistratie	29689, nr. 950	Brief [04-10-2019] - Voortgang programma (Ont)Regel de Zorg (29515, nr. 441) (23642)
Motie van de leden Geleijnse en Bergkamp over het advies van de wijkverpleegkundige bij het indiceren voor de Wmo	29689, nr. 952	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Motie van de leden Diertens en Rudmer Heerema over de sportsector meenemen in het aanvalsplan krapte	35000 XVI, nr. 102	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
Gewijzigde motie van het lid Diertens c.s. over een bid voor het WK voetbal voor vrouwen (t.v.v. 35000-XVI-103)	35000 XVI, nr. 110	Brief [06-03-2019] - Update implementatie Sportakkoord, (30234, nr. 211) (22759); Brief [12-08-2019] - Verzoek aan te geven welke concrete stappen het kabinet zet om invulling te geven aan de motie Diertens c.s. over een bid voor het WK voetbal in 2027 (30234, nr. 231) (23452)
Gewijzigde motie van het lid Hijink over een rol voor sociaal-psychiatrisch verpleegkundigen bij het indiceren van bemoeizorg (t.v.v. 25424-437)	25424, nr. 446	Brief [13-12-2019] - Voortgangsrapportage BW MO december 2019 (29325, nr. 104) (23984)
Motie van het lid Diertens c.s. over de veiligheidsregio's als uitgangspunt nemen	25424, nr. 444	Brief [10-12-2019] - Stand van zaken persoonsgerichte aanpak voor kwetsbare personen(25424, nr. 494) (23957)
Motie van de leden Renkema en Ellemeet over het via één ingang organiseren van de verschillende vormen van tijdelijk verblijf	34948, nr. 5	Brief [23-09-2019] - Ongepland (tijdelijk) verblijf voor kwetsbare ouderen via één ingang(31765, nr. 436) (23587)
Gewijzigde motie van het lid Laan-Geselschap c.s. over begeleiding en ondersteuning van burgemeesters van experimenteergebieden (t.v.v. 34997-22)	34997, nr. 24	Brief [09-06-2020] - Voortgang experiment gesloten coffeeshopketen (34997, nr. 34) (24648)
Gewijzigde motie van het lid Bergkamp c.s. over een onderzoek naar de governance van de structurele beheersorganisatie van het pgb 2.0-systeem (t.v.v. 25657-310)	25657, nr. 313	Brief [02-03-2020] - Inrichting structureel beheer PGB2.0 (24296)
Motie van de leden Bergkamp en Geluk-Poortvliet over gemeenten wijzen op hun plicht om een toezichthouder aan te stellen	29538, nr. 284	Brief [12-11-2019] - Beleidsreactie n.a.v. rapportage IGJ over Wmo-toezicht (2018) (29538, nr. 308) (23838)
Motie van het lid Voordewind c.s. over kleinschalige gezinsgerichte voorzieningen	32793, nr. 350	Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
Motie van het lid Van Brenk over de ouderenzorg na sluiting van het Bronovo	31016, nr. 204	Brief [05-09-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen AO Spoedzorg LUMC Bronovo(31016, nr. 251) (23514)
Motie van de leden Hijink en Kuik over ervaringsdeskundigen een belangrijke rol laten spelen in de overheidscommunicatie	32793, nr. 353	Brief [24-06-2019] - Aanbieding vaccinatiegraadrapport 2018 en voortgang «Verder met vaccineren» (32793, nr. 393) (23256)
Motie van de leden Renkema en Ploumen over verhogen van de HPV-vaccinatiegraad	32793, nr. 355	Brief [26-09-2019] - Uitbreiding vaccinatie tegen door HPV veroorzaakte kanker (32793, nr. 446) (23601)
Motie van het lid Veldman c.s. over het onderzoeken van varianten om de vaccinatiegraad te verhogen	32793, nr. 359	Brief [29-01-2020] - Kamerbrief Voortgang Verder met Vaccineren' (32793, nr. 473) (24143)

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van de leden Veldman en Renkema over geregistreerde vaccins direct voorzien van advies	32793, nr. 360	Brief [29-01-2020] - Kamerbrief Voortgang Verder met Vaccineren' (32793, nr. 473) (24143)
Motie van de leden Diertens en Kuik over beter betrekken van de apotheker in het vaccinatieproces	32793, nr. 364	Brief [29-01-2020] - Kamerbrief Voortgang Verder met Vaccineren' (32793, nr. 473) (24143)
Motie van de leden Kuik en Diertens over onderzoek naar lessen uit de werkwijze van het versnelde traject	32793, nr. 365	Brief [29-01-2020] - Kamerbrief Voortgang Verder met Vaccineren' (32793, nr. 473) (24143)
Motie van de leden Van den Berg en Raemakers over gespecificeerde toestemming voor het gebruik van patiëntgegevens	27529, nr. 172	Brief [04-10-2019] - Gespecificeerde Toestemming Structureel (27529, nr. 192) (23648)
Motie van het lid Van Kooten-Arissen over versleuteling van berichten in zorgcommunicatie	27529, nr. 176	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Motie van het lid Hijink over het voorkomen van ieder commercieel gewin op basis van patiëntgegevens	27529, nr. 178	Brief [01-10-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om stand van zaken over de zienswijze op het voorstel van de Patiëntenfederatie Nederland over het creëren van een patiëntgeheim (27529, nr. 190) (23630)
Motie van de leden Tellegen en Bergkamp over een counselingsgesprek niet als harde voorwaarde voor prenatale screening	32279, nr. 137	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Motie van het lid Krol over gemeenten stimuleren om zich aan te sluiten bij Eén tegen eenzaamheid	31765, nr. 378	Brief [15-01-2020] - Tweede voortgangsrapportage actieprogramma 'Eén tegen eenzaamheid'(29538, nr. 311) (24078)
Gewijzigde motie van het lid De Groot c.s. over deelname aan ketenborging van private kwaliteitssystemen actief stimuleren (t.v.v. 26991-543)	26991, nr. 47	Brief [08-11-2019] - Tweede voortgangsrapportage actieplan Voedselveiligheid (26991, nr. 561) (23822)
Gewijzigde motie van het lid Van den Berg over het vermelden van veiligheidswaarschuwingen op de inspectiewebsite (t.v.v. 32805-75)	32805, nr. 77	Brief [22-11-2019] - Voortgangsbrief medische hulpmiddelen (32805, nr. 88) (23873)
Motie van het lid Hijink c.s. over knelpunten bij een deugdelijke uitvoering van het abonnementstarief	35093, nr. 17	Brief [04-12-2019] - Kamerbrief abonnementstarief monitor en implementatie (29538, nr. 309) (23930)
Motie van de leden Geluk-Poortvliet en Van der Staaij over nader toelichten van het begrip duurzame hulpverleningsrelatie	35093, nr. 18	Brief [06-09-2019] - Reactie op moties en toezeggingen eigen betalingen (35093, nr. 29) (23522)
Motie van het lid Geleijnse over de inkomenseffecten van maatregelen ter beperking van een zorgkostenstapeling	35093, nr. 24	Brief [06-09-2019] - Reactie op moties en toezeggingen eigen betalingen (35093, nr. 29) (23522)
Motie van het lid Geleijnse over de communicatie over het nieuwe Wmo-tarief	35093, nr. 25	Brief [06-09-2019] - Reactie op moties en toezeggingen eigen betalingen (35093, nr. 29) (23522)
Motie van het lid Van den Berg over het aantal opname-time-outs bij ziekenhuislocaties	29247, nr. 271	Brief [01-10-2019] - Toegankelijkheid van de acute zorg (o.a. motie-Van den Berg 29247 nr. 271) (29247, nr. 291) (23621)
Motie van de leden Dik-Faber en Arno Rutte over de informatievoorziening aan patiënten over wijzigingen in het spoedzorglandschap	29247, nr. 279	Brief [01-10-2019] - Concept amvb acute zorg (29247, nr. 292) (23620)
Motie van de leden Dik-Faber en Arno Rutte over afspraken en informatie over alternatieve vormen van spoedzorg	29247, nr. 280	Brief [07-11-2019] - Agenda acute zorg (29247, nr. 295) (23819)
Motie van de leden Ploumen en Geleijnse over ervoor zorgen dat de 15 minutennorm wordt gehaald	29247, nr. 281	Brief [23-06-2020] - voortgang actieplan ambulancezorg (35471, nr. 33) (24726)
Motie van het lid Ploumen over actief melden van slijtage of lekkage van borstimplantaten	35043, nr. 18	Brief [20-12-2019] - aanbieding monitors bevolkingsonderzoeken naar kanker (32793, nr. 469) (24053)
Motie van het lid Van den Berg over eenduidige richtlijnen voor uitvoeren van cosmetische ingrepen	35043, nr. 22	Brief [02-03-2020] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Van Gerven (SP) over complicaties door onprofessionele behandelingen (2020Z00101). (24299)
Gewijzigde motie van het lid Van den Berg over specialistische zorg die niet bewezen effectief is (t.v.v. 29689-975)	29689, nr. 982	Brief [11-10-2019] - Programma Zorgevaluatie en Gepast Gebruik en vervolgprogramma ZonMw DoelmatigheidsOnderzoek, (29248, nr. 318) (23678)
Motie van de leden Hijink en Raemakers over het laten uitvoeren van pentests over toegankelijkheid van medische dossiers	31839, nr. 640	Brief [08-10-2019] - Informatieveiligheid en Privacy in de zorg (27529, nr. 193) (23662)

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van het lid Veldman over vaker inzicht verschaffen in de ontwikkeling van de vaccinatiegraad	32793, nr. 380	Brief [29-06-2020] - Kamerbrief Aanbieding Vaccinatiegraadrapport 2019 en Voortgang 'Verder met vaccineren' (24774)
Motie van het lid Veldman c.s. over het nog dit najaar opleveren van het onderzoek naar het verhogen van de vaccinatiegraad	32793, nr. 381	Brief [29-01-2020] - Kamerbrief Voortgang Verder met Vaccineren' (32793, nr. 473) (24143)
Motie van de leden Westerveld en Kuiken over inspraak van jongeren in hun behandeltraject	31839, nr. 647	Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
Motie van de leden Westerveld en Kuiken over een financiële doorrekening van de actieplannen voor de jeugdzorg	31839, nr. 648	Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
Motie van het lid Kuiken over een doorgroeimodel voor leefgroepen in jeugdzorginstellingen	31839, nr. 650	Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
Motie van het lid Voordewind over opleidings- en omscholingstrajecten voor meer gezinsgerichte jeugdhulp	31839, nr. 658	Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
Motie van het lid Westerveld over een stem voor pleegjongeren	31839, nr. 660	Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
Gewijzigde motie van het lid Agema het controleren van gezinshuizen op zorginhoudelijke criteria (t.v.v. 31839-661)	31839, nr. 663	Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
Motie van het lid Kuiken over de effectiviteit van initiatieven zoals die van Stichting MeeleefGezin	31839, nr. 662	Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
Motie van het lid Diertens over de rol van voeding en bewegen in de behandeling van psychische stoornissen	25424, nr. 464	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Motie van de leden Kuiken en Van den Berg over een verplichte bewaartermijn voor camerabeelden in en rondom ggz-instellingen	25424, nr. 465	Brief [08-04-2020] - Diverse moties en toezeggingen ggz, inventarisatie IGJ calamiteiten door personeelstekorten, inzet NZa op wachttijden ggz (25424, nr. 528) (24432)
Motie van de leden De Lange en Van den Berg over het meedraaien van psychiaters in avond-, nacht- en weekenddiensten	25424, nr. 466	Brief [21-11-2019] - Avond-, nacht en weekenddiensten ggz (25424, nr. 489) (23868)
Gewijzigde motie van het lid Agema over bovenregionaal organiseren van decentralisatie van de meer complexere Jeugdhulp (t.v.v. 31839-664)	31839, nr. 671	Brief [07-11-2019] - Naar een betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering (31839, nr. 699) (23821)
Gewijzigde motie van het lid Hijink over samenwerking tussen jeugdzorgaanbieders stimuleren (t.v.v. 31839-666)	31839, nr. 672	Brief [07-11-2019] - Naar een betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering (31839, nr. 699) (23821)
Gewijzigde motie van het lid Westerveld over voldoende plekken voor jongeren met complexe psychische aandoeningen (t.v.v. 31839-668)	31839, nr. 673	Brief [11-11-2019] - Versterken van de jeugd-ggz (31839, nr. 698) (23834)
Motie van het lid Peters c.s. over onderzoek naar de reikwijdte van de jeugdhulpplicht	31839, nr. 670	Brief [07-11-2019] - Naar een betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering (31839, nr. 699) (23821)
Gewijzigde motie van het lid Renkema c.s. over expliciet aandacht besteden aan de vrijheid rondom seksueel gedrag (t.v.v. 32793-377)	32793, nr. 390	Brief [12-12-2019] - Voortgang Zevenpuntenplan Onbedoelde (tiener) zwangerschappen, inclusief stimuleringsplan preventie onderwijs, (32279, nr. 181) (23976)
Motie van de leden Koerhuis en Beckerman over een 0800-nummer voor bezorgde huiseigenaren en huurders	35022, nr. 13	Brief [04-10-2019] - voortgang NVWA onderzoek naar cv-ketels Agpo Ferroli (35022, nr. 15) (23646)
Gewijzigde motie van de leden Ploumen en Ellemeet over de samenstelling van de controlerende commissie (t.v.v. 32279-166)	32279, nr. 175	Brief [12-12-2019] - Voortgang Zevenpuntenplan Onbedoelde (tiener) zwangerschappen, inclusief stimuleringsplan preventie onderwijs, (32279, nr. 181) (23976)
Motie van de leden Ploumen en Ellemeet over het opnieuw toetsen van de gunning aan Siriz	32279, nr. 167	Brief [12-12-2019] - Voortgang Zevenpuntenplan Onbedoelde (tiener) zwangerschappen, inclusief stimuleringsplan preventie onderwijs, (32279, nr. 181) (23976)
Motie van het lid Pia Dijkstra over de Kamer periodiek informeren over intimidatie van vrouwen bij abortusklinieken	32279, nr. 168	Brief [29-11-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen medische ethiek (32011, nr. 76) (23910)
Motie van de leden Pia Dijkstra en Tellegen over vergroting van de aangiftebereidheid van geïntimideerde vrouwen	32279, nr. 170	Brief [29-11-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen medische ethiek (32011, nr. 76) (23910)
Motie van het lid Van den Berg over in gesprek blijven met gemeenten over adequate maatregelen	32279, nr. 173	Brief [29-11-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen medische ethiek (32011, nr. 76) (23910)

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van de leden Hijink en Bergkamp over de rechtsbescherming van cliënten expliciet benadrukken	35087, nr. 17	Brief [20-12-2019] - Wet zorg en dwang (35370, nr. 1) (24056); Brief [20-01-2020] - Wet zorg en dwang (Eerste Kamer) (24094)
Motie van de leden Raemakers en Hijink over alle jeugdzorginstellingen aansluiten op Z-Cert	31839, nr. 676	Brief [08-10-2019] - Informatieveiligheid en Privacy in de zorg (27529, nr. 193) (23662)
Motie van het lid Peters over onderzoeken welk deel van het geld aan zorg wordt besteed	31839, nr. 677	Brief [07-11-2019] - Naar een betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering (31839, nr. 699) (23821)
Motie van het lid Westerveld over het op korte termijn versterken van de rechten van jongeren in jeugdzorginstellingen	31839, nr. 678	Brief [17-06-2020] - Voortgangsbrief Jeugd (31839, nr. 730) (24709)
Motie van het lid Voordewind over het onderzoeken van de ontwikkeling van de kostprijs per traject	31839, nr. 679	Brief [07-11-2019] - Naar een betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering (31839, nr. 699) (23821)
Motie van het lid Kuiken over een onderzoek naar het toevoegen van relevante beroepsgroepen aan wijkteams	31839, nr. 682	Brief [07-11-2019] - Naar een betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering (31839, nr. 699) (23821)
Motie van het lid Tielen over in het onderzoek naar de uitgavenontwikkeling zowel het aanbod als de vraag meenemen	31839, nr. 684	Brief [07-11-2019] - Naar een betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering (31839, nr. 699) (23821)
Motie van het lid Tielen over gemeenten ondersteunen met voorbeelden voor het vormgeven van inkoop van jeugdhulp	31839, nr. 685	Brief [15-11-2019] - Aanpak Inkoop en Aanbesteden Sociaal Domein (34477, nr. 67) (23846)
Motie van de leden Van den Berg en Kerstens over in het jaarverslag over 2019 indicatoren opnemen over de beschikbaarheid van zorg in de regio	35200 XVI, nr. 14	Brief [11-06-2020] - Beantwoording vragen bij het VWS-jaarverslag 2019, Slotwet 2019 en het rapport naar aanleiding van het verantwoordingsonderzoek van de Algemene Rekenkamer (35470 XVI, nr. 6) (24671)
Motie van de leden Diertens en Westerveld om voor het WGO 2019 de TK te informeren welke concrete acties er gebeuren m.b.t. de optimalisering van de begeleiding van duale carrières van sporters.	30234, nr. 226	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
Motie van het lid Diertens over het in kaart brengen van welke kansen en belemmeringen er zijn voor paralympiërs en topsporters voor het bieden van maatwerk en het rekening houden met hun positie als er sprake is van een uitkering (WW, WIA of Wajong).	30234, nr. 225	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
Motie van het lid Diertens om in gesprek met sportbonden te bezien of de implementatie van de herziene Code Goed Sportbestuur jaarlijks kan worden gemonitord.	30234, nr. 227	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
Motie van de leden Geleijnse en Arno Rutte over het nakomen van de toezeggingen over medicatiebeoordeling	29477, nr. 581	Brief [19-12-2019] - Medicatiebeoordelingen (29477, nr. 640) (24028)
Motie van de leden Ploumen en Geleijnse over de kosten voor extra voorraad	29477, nr. 586	Brief [03-11-2019] - Ijzeren voorraad geneesmiddelen (29477, nr. 622) (23790)
Motie van de leden Ellemeet en Pia Dijkstra over maatregelen als partijen de modelovereenkomst niet naleven	29477, nr. 589	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Motie van de leden Ellemeet en Pia Dijkstra over het rapport «Tien principes voor Maatschappelijk Verantwoord Licentiëren»	29477, nr. 590	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Motie van het lid Arno Rutte over het gebruik van biosimilars	29477, nr. 592	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Gewijzigde motie van de leden Agema en Geleijnse over het onderzoeken van overlevingskansen bij longkanker (t.v.v. 29477-593)	29477, nr. 598	Brief [01-11-2019] - VAO Geneesmiddelen 18 juni 2019 Motie overleving longkanker (29477, nr. 624) (23782)
Motie van het lid Van den Berg over een lerende cultuur	31016, nr. 238	Brief [05-09-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen AO Spoedzorg LUMC Bronovo(31016, nr. 251) (23514)
Motie van het lid Van Gerven over klokkenluiders	31016, nr. 241	Brief [05-09-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen AO Spoedzorg LUMC Bronovo(31016, nr. 251) (23514)
Motie van het lid Ellemeet over een overzicht van uitstroombedden in de regio	31016, nr. 243	Brief [05-09-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen AO Spoedzorg LUMC Bronovo(31016, nr. 251) (23514)
Motie van de leden Hijink en Hermans over de omvang van de groep potentiële herintreders in kaart brengen	29282, nr. 369	Brief [23-10-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen begroting 2020 (35300 XVI, nr. 19) (23744); Brief [17-06-2020] - Voortgangsbrief Jeugd (31839, nr. 730) (24709)

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van het lid Agema over heldere parameters opnemen in de voortgangsrapportages van het actieprogramma Werken in de zorg	29282, nr. 370	Brief [20-12-2019] – 3e Voortgangsrapportage Werken in de Zorg (29282, nr. 391) (24045)
Motie van de leden Ellemeet en Bergkamp over het programma Excellente Zorg opnemen in het actieprogramma Werken in de Zorg	29282, nr. 371	Brief [01-10-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om reactie op Barometer Nederlandse Gezondheidszorg (2019Z18444) (23622)
Motie van de leden Ellemeet en Renkema over de Subsidiekaart Regioplus onder de aandacht brengen bij werkgevers	29282, nr. 372	Brief [20-12-2019] – 3e Voortgangsrapportage Werken in de Zorg (29282, nr. 391) (24045)
Motie van de leden Kerstens en Agema over maatregelen om schrijnende situaties te voorkomen	29282, nr. 374	Brief [20-12-2019] – 3e Voortgangsrapportage Werken in de Zorg (29282, nr. 391) (24045)
Motie van de leden Raemakers en Van den Berg over neuromodulatie	29689, nr. 1006	Brief [02-12-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om tussentijds te informeren bij relevante ontwikkelingen omtrent standpunt van het Zorginstituut Nederland over neuromodulatie (29689, nr. 1034) (23911)
Gewijzigde motie van het lid Raemakers c.s. over het beleid inzake de bestrijding van chronische pijn	29689, nr. 1014	Brief [08-10-2019] - Motie Raemakers inzake pijn (29689, nr. 1027) (23665)
Gewijzigde motie van het lid Van den Berg c.s. over opnemen in het basispakket van fysiotherapie voor chronisch zieken (t.v.v. 29689-1011)	29689, nr. 1015	Brief [29-05-2020] - Basispakket Zvw 2021 (29689, nr. 1053) (24596)
Motie van de leden Bergkamp en Agema over betrekken van zorgaanbieders, zorgverzekeraars en zorgkantoren bij het opstellen van lokale woonopgaves	31765, nr. 417	Brief [18-10-2019] - Langer thuis - Wonen en Zorg, (31765, nr. 454) (23726)
Motie van de leden Ellemeet en Bergkamp over obstakels bij het creëren van een wijkfunctie voor verpleeghuizen	31765, nr. 418	Brief [10-06-2020] - Stand van zaken zorg aan ouderen in het verpleeghuis en thuis, (31765, nr. 494) (24668)
Motie van het lid Agema over de systematiek van actief en niet-actief wachtende	31765, nr, 420	Brief [23-09-2019] - Capaciteitsontwikkeling verpleeghuiszorg,(31765, nr. 437) (23586)
Motie van het lid Agema over de realisatie van het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg	31765, nr. 421	Brief [12-12-2019] - Derde voortgangsrapportage Thuis in het Verpleeghuis (31765, nr. 457) (23978)
Motie van de leden Slootweg en Ellemeet over gericht aanpakken van de wachtlijsten	31765, nr. 423	Brief [10-06-2020] - Stand van zaken zorg aan ouderen in het verpleeghuis en thuis, (31765, nr. 494) (24668)
Motie van het lid Hermans over een integrale vergelijking van tarieven en bekostiging	31765, nr. 424	Brief [30-08-2019] - Integrale vergelijking verpleeghuiszorg (31765, nr. 433) (23492)
Motie van het lid Bergkamp c.s. over onderzoek naar transgenderzorg op de lange termijn	31016, nr. 229	Brief [26-06-2020] - Toekomstvisie Transgenderzorg (2020Z12369) (24755)
Motie van het lid Kerstens over het nader uitwerken van het uitgangspunt van langjarige beschikkingen afgeven	29538, nr. 302	Brief [28-10-2019] - langdurig beschikken op basis van de Wmo 2015 (29538, nr. 307) (23764)
Motie van de leden Slootweg en Geluk-Poortvliet over recht doen aan de uitkomsten van bezwaar- en beroepsprocedures	29538, nr. 305	Brief [28-10-2019] - langdurig beschikken op basis van de Wmo 2015 (29538, nr. 307) (23764)
Gewijzigde motie van de leden Kuik en Dik-Faber over het effectief terugdringen van drugsgebruik op het gebied van preventie (t.v.v. 32793-429)	t.v.v. 32793, nr. 429	Brief [16-12-2019] - Voortgangsbrief drugspreventie (24077, nr. 456) (23993)
Motie van de leden Diertens en Dik-Faber over gezondheidsprogramma's op het platteland	32793, nr. 430	Brief [13-06-2019] - Voortgang uitvoering Nationaal Preventieakkoord (32793, nr. 391) (23207)
Motie van het lid Van der Staaij over betere naleving van de normen inzake alcohol	32793, nr. 431	Brief [11-10-2019] - Verzoek van Lid Van der Staaij over de manier waarop de motie over betere naleving van de normen inzake alcohol (32793, nr. 431) wordt uitgevoerd(32793, nr. 449) (23690)
Motie van de leden Slootweg en Ellemeet over helder maken welke zorg mensen waar in de regio kunnen krijgen	35138, nr. 4	Brief [26-06-2020] - Voortgangsbrief 'De Juiste Zorg op de Juiste Plek' doen we samen (2020Z12367) (24746)
Gewijzigde motie van de leden Slootweg en Raemakers over het betrekken van burgers en patiënten bij besluitvorming over wijzigingen in het zorglandschap (t.v.v. 35138-5)	35138, nr. 9	Brief [01-10-2019] - Concept amvb acute zorg (29247, nr. 292) (23620)
Motie de leden Ellemeet en Slootweg over aandacht voor kenmerken zoals sociaal-economische status en ervaren gezondheid	35138, nr. 6	Brief [26-06-2020] - Voortgangsbrief 'De Juiste Zorg op de Juiste Plek' doen we samen (2020Z12367) (24746)
Motie van het lid Van den Berg over monitoren dat een umc basiszorgpatiënten verwijst naar een algemeen ziekenhuis	32864, nr. 8	Brief [09-12-2019] - BBAZ-gerelateerde moties (32864, nr. 10) (23944)

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van het lid Van den Berg over samenwerking bij de databankfunctie en de ontwikkeling van big data	32864, nr. 9	Brief [09-12-2019] - BBAZ-gerelateerde moties (32864, nr. 10) (23944)
Motie van het lid Kröger over een verbod op PFAS-stoffen in voedselverpakkingen	32793, nr. 441	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Motie van het lid Raemakers c.s. over onderzoek naar de toegevoegde waarde van een expertise- en voorlichtingscentrum	34170, nr. 7	Brief [05-03-2020] - Motie lid Raemakers c.s. inzake MECVS (34170, nr. 17) (24327)
Motie van de leden Dik-Faber en Segers over kleinschalige woonvormen voor ouderen	31765, nr. 377	Brief [18-10-2019] - Langer thuis - Wonen en Zorg, (31765, nr. 454) (23726)
Tweede nader gewijzigde motie van het lid Ploumen c.s. over het advies van de Gezondheidsraadwaarin ME/CVS wordt beschreven als chronische ziekte (t.v.v. 34170-12)	34170, nr. 13	Brief [28-10-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Reactie op de motie-Ploumen c.s. over ME/CVS officieel erkennen als chronische ziekte (34170, nr. 8) (34170, nr. 15) (23757)
Motie van de leden Ellemeet en Bergkamp over het in kaart brengen van de woon-zorgopgave	31765, nr. 439	Brief [18-10-2019] - Langer thuis - Wonen en Zorg, (31765, nr. 454) (23726)
Motie van het lid Bergkamp over een plan om de bekendheid van het mpt en het vpt te vergroten	31765, nr. 440	Brief [18-10-2019] - Korte termijnacties wachtlijstaanpak verpleeghuiszorg (31765, nr. 453) (23727)
Gewijzigde motie van het lid Sazias over duidelijker maken dat de Stimuleringsregeling Wonen en Zorg ook toegankelijk is voor verbouwprojecten (t.v.v. 31765-443)	31765, nr. 448	Brief [18-10-2019] - Langer thuis - Wonen en Zorg, (31765, nr. 454) (23726)
Gewijzigde motie van de leden Segers en Laan-Geselschap over meer financierings- en handelingsruimte voor wooncoöperaties en sociale ondernemingen (t.v.v. 31765-445)	31765, nr. 450	Brief [18-10-2019] - Langer thuis - Wonen en Zorg, (31765, nr. 454) (23726)
Gewijzigde motie van de leden Raemakers en Van den Berg over aandacht voor goede mondzorg voor kinderen door aanvullende activiteiten en communicatie (t.v.v. 34104-257)	34104, nr. 263	Brief [03-02-2020] - Mondzorg Jeugdigen (33578, nr. 78) (24167)
Motie van de leden Raemakers en Bergkamp over het project Nu Niet Zwanger	34104, nr. 258	Brief [11-12-2019] - Tweede voortgangsrapportage Kansrijke Start (32279, nr. 180) (23969); Brief [08-07-2020] - Derde voortgangsrapportage Kansrijke Start (24846)
Motie van het lid Dik-Faber over een handreiking over het consulteren en informeren van verzekerden	34971, nr. 19	Brief [02-04-2020] - Kamerbrief overstapseizoen zorgverzekering 2019-2020 (29689, nr. 1050) (24422)
Motie van de leden Van den Berg en Veldman over een praktische uitvoeringstoets naast een statutaire toets door de NZa	34971, nr. 21	Brief [02-04-2020] - Kamerbrief overstapseizoen zorgverzekering 2019-2020 (29689, nr. 1050) (24422)
Motie van de leden Van Esch en Raemakers over borgen van de ondersteuning van patiënten met Q-koorts (35300-XVI, nr. 75)	35300 XVI, nr. 75	Brief [02-12-2019] - Reactie op gewijzigde motie van de leden Van Esch en Raemakers over borgen van de ondersteuning van patiënten met Q-koorts (25295, nr. 74) (23912)
Motie van het lid Veldman c.s. over de opschaling van de Nierteams aan Huis	35300 XVI, nr. 37	Brief [15-06-2020] - Stand van zaken implementatie nieuwe Donorwet (33506, nr. 43) (24684)
Motie van het lid Laan-Geselschap c.s. over kwaliteit van leven van cliënten centraal stellen	35300 XVI, nr. 38	Brief [26-06-2020] - Voortgangsbrief 'De Juiste Zorg op de Juiste Plek' doen we samen (2020Z12367) (24746)
Motie van het lid Laan-Geselschap c.s. over gebruikmaken van de kennis van het Expertisecentrum Euthanasie	35300 XVI, nr. 39	Brief [17-07-2020] - Voortgangsrapportage medische ethiek 2020 (24865)
Motie van het lid Laan-Geselschap c.s. over verlagen van de drempel voor gesprekken over euthanasie met de huisarts	35300 XVI, nr. 40	Brief [17-07-2020] - Voortgangsrapportage medische ethiek 2020 (24865)
Motie van het lid Renkema over inzetten van ex-daklozen	35300 XVI, nr. 45	Brief [06-12-2019] - Terugdringen van dakloosheid (29325, nr. 103) (23939)
Motie van het lid Van den Berg over één nationaal spoednummer	35300 XVI, nr. 46	Brief [03-07-2020] - Houtskoolschets acute zorg (24817)
Motie van het lid Van den Berg over borgen van het publieke belang in de besluitvorming over aanpassing van de acute zorg	35300 XVI, nr. 47	Brief [03-07-2020] - Houtskoolschets acute zorg (24817)
Motie van de leden Van den Berg en Veldman over mogelijkheden om productlocaties voor geneesmiddelen naar Nederland te halen	35300 XVI, nr. 48	Brief [30-06-2020] - Beschikbaarheid van medische producten (24780)
Motie van de leden Raemakers en Ellemeet over verhelpen van knelpunten voor langetermijnafspraken over de «LATER-zorg»	35300 XVI, nr. 58	Brief [29-05-2020] - Basispakket Zvw 2021 (29689, nr. 1053) (24596)
Motie van de leden Raemakers en Dik-Faber over het beschikbaar blijven van AYA-zorg en het AYA-zorgnetwerk	35300 XVI, nr. 59	Brief [09-12-2019] - BBAZ-gerelateerde moties (32864, nr. 10) (23944)

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van het lid Kerstens c.s. over zorg thuis aan kwetsbare patiënten door de specialist ouderengeneeskunde	35300 XVI, nr. 67	Brief [14-01-2020] - antwoorden op de vragen van de Kamerleden Slootweg (CDA) en Renkema (GL) over berichten dat kwetsbare ouderen en mensen met een beperking verstoken zijn van huisartsenzorg (2019Z24417) (24071)
Motie van de leden Kerstens en Hijink over een stevige aanpak van zorgcowboys in de sector beschermd wonen	35300 XVI, nr. 68	Brief [10-02-2020] - Contractering, toeleiding, rechtmatigheid en toezicht in de Wmo (29538, nr. 314) (24212)
Motie van het lid Dik-Faber c.s. over de lokale opgave om het aantal dak- en thuislozen fors terug te dringen	35300 XVI, nr. 73	Brief [28-04-2020] - Regionale opgaven en contouren plan van aanpak dak- en thuisloosheid(2020Z07569) (24489)
Gewijzigde motie van de leden Van Esch en Raemakers over borgen van de ondersteuning van patiënten met Q-koorts (t.v.v. 35300-XVI-75)	35300 XVI, nr. 91	Brief [02-12-2019] - Reactie op gewijzigde motie van de leden Van Esch en Raemakers over borgen van de ondersteuning van patiënten met Q-koorts (25295, nr. 74) (23912)
Motie van de leden Van der Staaij en Bergkamp over ervaringen uit de zorgpraktijk en het macrobeeld dichter bij elkaar brengen	35300 XVI, nr. 82	Brief [17-02-2020] - Complexe zorgvragen (24249)
Motie van de leden Van Kooten-Arissen en Raemakers over het belang van onderzoek naar hersenstamkanker bij kinderen	35300 XVI, nr. 83	Brief [09-12-2019] - BBAZ-gerelateerde moties (32864, nr. 10) (23944)
Gewijzigde motie van het lid Van Kooten-Arissen c.s. over het onderzoek van het Zorginstituut naar vergoeding van FGM en CGM (t.v.v. 35300 XVI-86)	35300 XVI, nr. 92	Brief [12-12-2019] - Flash Glucose Monitoring in het basispakket (32805, nr. 100) (23974)
Motie van het lid Wörsdörfer over het zo veel mogelijk beperken van lokale en regionale verantwoordingseisen	35300 XVI, nr. 99	Brief [17-06-2020] - Voortgangsbrief Jeugd (31839, nr. 730) (24709)
Gewijzigde motie van het lid Voordwind c.s. over een heldere positionering van de Jeugdautoriteit (t.v.v. 35300-XVI-101)	t.v.v. 35300 XVI, nr. 101	Brief [17-06-2020] - Voortgangsbrief Jeugd (31839, nr. 730) (24709)
Motie van het lid Bergkamp c.s. over advies over de kansen en risico's van regionalisering in de zorg	35300 XVI, nr. 112	Brief [20-03-2020] - Perspectief voor de Jeugd (31839, nr. 723) (24388)
Motie van het lid Bergkamp c.s. over de aansluiting van de praktijkondersteuners op het SectorplanPlus	35300 XVI, nr. 113	Brief [17-06-2020] - Voortgangsbrief Jeugd (31839, nr. 730) (24709)
Gewijzigde motie van de leden Bergkamp en Diertens over een verbeterplan voor de jeugdhulp en opvang voor Ihbti-jongeren (t.v.v. 35300-XVI-114)	t.v.v. 35300 XVI, nr. 114	Brief [04-06-2020] - Voortgangsrapportage beschermd wonen en maatschappelijke opvang (29325, nr. 121) (24631)
Beter benutten initiatieven om eigen kracht van jeugdigen en hun ouders te versterken	35300 XVI, nr. 115	Brief [10-06-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake SO - Reactie op verzoek commissie over de wijze van uitvoering van de motie Van der Staaij cs (31839, nr. 728) (24658)
Motie van het lid Van den Berg over een agenda met de doorlooptijd en de financiering van de interventies	31016, nr. 259	Brief [24-01-2020] - moties en toezeggingen VSO Toekomstverkenning zorg in Flevoland op 4 december 2019 (31016, nr. 275) (24119)
Gewijzigde motie van de leden Van den Berg en Ploumen over een gespecialiseerd geboortecentrum (t.v.v. 31016-260)	31016, nr. 267	Brief [24-01-2020] - moties en toezeggingen VSO Toekomstverkenning zorg in Flevoland op 4 december 2019 (31016, nr. 275) (24119)
Motie van de leden Dik-Faber en Van der Staaij over evaluatie van de noodzaak van de extra ambulancezorg op Urk	31016, nr. 262	Brief [24-01-2020] - moties en toezeggingen VSO Toekomstverkenning zorg in Flevoland op 4 december 2019 (31016, nr. 275) (24119)
Motie van het lid Dik-Faber over toekomstagenda voor de lange termijn in Flevoland	31016, nr, 263	Brief [24-01-2020] - moties en toezeggingen VSO Toekomstverkenning zorg in Flevoland op 4 december 2019 (31016, nr. 275) (24119)
Motie van de leden Veldman en Dik-Faber over proactief aan de slag gaan met initiatieven voor e-health in de regio Flevoland	31016, nr. 264	Brief [24-01-2020] - moties en toezeggingen VSO Toekomstverkenning zorg in Flevoland op 4 december 2019 (31016, nr. 275) (24119)
Motie van de leden Van der Staaij en Dik-Faber over afspraken met regiopartners over financiering voor de agenda voor de zorg in Flevoland	31016, nr. 266	Brief [24-01-2020] - moties en toezeggingen VSO Toekomstverkenning zorg in Flevoland op 4 december 2019 (31016, nr. 275) (24119)
Motie van het lid Van den Berg over het starten van een pilot laagcomplexe acute basiszorg tijdens de piekuren	29247, nr. 298	Brief [19-12-2019] - Kamerbrief moties VAO acute zorg - ambulancezorg (29247, nr. 310) (24042)
Motie van het lid Van den Berg over geen nieuwe besluiten waardoor huisartsenposten en/of spoedeisende-hulpposten verdwijnen	29247, nr. 299	Brief [19-12-2019] - Kamerbrief moties VAO acute zorg - ambulancezorg (29247, nr. 310) (24042); Brief [04-02-2020] - Moties en toezeggingen 30-leden debat Drenthe en Zuidoost Groningen en Notaoverleg Initiatiefnota Van Gerven 20 januari jl. en VAO Ambulancezorg/Acute zorg 4 december 2019 (31016, nr. 279) (24192)

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van de leden Van Gerven en Hijink over de afdelingen acute verloskunde en kindergeneeskunde in het SKB niet sluiten	29247, nr. 302	Brief [19-12-2019] - Kamerbrief moties VAO acute zorg - ambulancezorg (29247, nr. 310) (24042)
Motie van de leden Ploumen en Veldman over de 24/7 spoedpolikliniek als alternatief voor SEH's in ziekenhuizen in Spijkenisse en Flevoland	29247, nr. 303	Brief [19-12-2019] - Kamerbrief moties VAO acute zorg - ambulancezorg (29247, nr. 310) (24042)
Motie van het lid Ellemeet over beschikbaarheidsfinanciering voor SEH-posten in de houtkoolschets opnemen	29247, nr. 305	Brief [19-12-2019] - Kamerbrief moties VAO acute zorg - ambulancezorg (29247, nr. 310) (24042)
Motie van het lid Agema over een oplossing voor regio's waarin de vijftienminutennorm niet wordt gehaald	29247, nr. 307	Brief [19-12-2019] - Kamerbrief moties VAO acute zorg - ambulancezorg (29247, nr. 310) (24042)
Gewijzigde motie van de leden Van den Berg en Ellemeet over onderzoek doen naar grensoverschrijdende transacties en verbindingen van zorgverzekeraars (t.v.v. 29689-1035)	29689, nr. 1039	Brief [18-06-2020] - Risicovereveningsmodel 2021 (29689, nr. 1067) (24714)
Motie van de leden Ellemeet en Van den Berg over het verbeteren van de compensatie voor chronisch zieken	29689, nr. 1037	Brief [18-06-2020] - Risicovereveningsmodel 2021 (29689, nr. 1067) (24714)
Motie van het lid Hermans over besluitvorming over herkenbare en aanspreekbare teams in de wijk	23235, nr. 188	Brief [02-03-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om stand van zakenbrief Wijkverpleging (24311)
Gewijzigde motie van de leden Sazias en Slootweg over duidelijke informatie over mogelijkheden en vergoedingen van dementiezorg (t.v.v. 23235-190)	23235, nr. 195	Brief [18-02-2020] - Kamerbrief casemanagement dementie februari 2020 (24258)
Motie van de leden Bergkamp en Slootweg over duidelijke informatie van de zorgverzekeraars over de mogelijkheden van en de vergoedingen voor dementiezorg	23235, nr. 192	Brief [18-02-2020] - Kamerbrief casemanagement dementie februari 2020 (24258)
Tweede nader gewijzigde motie van de leden Ellemeet en Dik-Faber over een onderzoek naar de kosten van de energietransitie voor de zorgsector (t.v.v. 35300-XVI-148)	35300 XVI, nr. 149	Brief [07-07-2020] - Verduurzaming van de zorgsector (24831)
Gewijzigde motie van het lid Van Gerven c.s. over in overleg met zorgverzekeraars de hooggebergtebehandeling voor mensen met ernstig refractair astma beschikbaar houden (t.v.v. 29689-1040)	29689, nr. 1042	Brief [31-01-2020] - Hooggebergtebehandeling Davos (29689, nr. 1046) (24163)
Motie van de leden Renkema en Wörsdörfer over terugdringen van de wachttijden bij zelfmoordpreventielijn 113	32793, nr. 465	Brief [04-06-2020] - Stand van zaken suïcidepreventie (32793, nr. 482) (24628)
Motie van het lid Renkema over geen onomkeerbare stappen zetten richting een verplichte maatschappelijke diensttijd (35034-9)	35034, nr. 9	Brief [03-07-2020] - Voortgang Maatschappelijke Diensttijd (24826)
Gewijzigde motie van het lid Regterschot c.s. over een objectief kader voor de maatschappelijke diensttijd (t.v.v. 35034-10)	35034, nr. 15	Brief [03-07-2020] - Voortgang Maatschappelijke Diensttijd (24826)
Motie van de leden Regterschot en Rog over de vormgeving van de online-infrastructuur rond de MDT	35034, nr. 11	Brief [30-03-2020] - Maatschappelijke diensttijd (MDT) tijdens coronacrisis en motie online-infrastructuur MDT (35034, nr. 11), (35034, nr. 16) (24409)
Motie van de leden Rog en Kerstens over een landelijk certificaat voor de maatschappelijke diensttijd (35034-12)	35034, nr. 12	Brief [03-07-2020] - Voortgang Maatschappelijke Diensttijd (24826)
Motie van het lid Kerstens over een expliciete voorwaarde voor meerjarige projecten (35034-13)	35034, nr. 13	Brief [03-07-2020] - Voortgang Maatschappelijke Diensttijd (24826)
Motie van het lid Kerstens over het weren van «maatschappelijkediensttijd cowboys» (35034-14)	35034, nr. 14	Brief [03-07-2020] - Voortgang Maatschappelijke Diensttijd (24826)
Motie van het lid Westerveld over het aantal daadwerkelijke gevallen van agressie en geweld in het voetbal	35300 XVI, nr. 127	Brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)
Gewijzigde motie van de leden Hijink en Agema over de impact en omvang van de eigen bijdrage voor mensen die nog op de wachtlijst staan	31765, nr. 463	Brief [10-06-2020] - Stand van zaken zorg aan ouderen in het verpleeghuis en thuis, (31765, nr. 494) (24668)
Motie van de leden Ellemeet en Laan-Geselschap over meer ruimte voor de inbreng van professionals in de besteding van de kwaliteitsgelden	31765, nr. 466	Brief [10-06-2020] - Stand van zaken zorg aan ouderen in het verpleeghuis en thuis, (31765, nr. 494) (24668)
Motie van de leden Bergkamp en Ellemeet over het monitoren van het gebruik van Wlz-zorgvormen in groepssetting	31765, nr. 468	Brief [20-04-2020] - Wlz-kader 2020 (34104, nr. 278) (24464); Brief [10-06-2020] - Stand van zaken zorg aan ouderen in het verpleeghuis en thuis, (31765, nr. 494) (24668)
Motie van de leden Laan-Geselschap en Bergkamp over het opstellen van een concreet noodplan verpleeghuisplekken	31765, nr. 473	Brief [10-06-2020] - Stand van zaken zorg aan ouderen in het verpleeghuis en thuis, (31765, nr. 494) (24668)

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van het lid Van der Staaij c.s. over beoordelen of ingezette acties voldoende zijn voor de vraag naar verpleeghuiszorg	31765, nr. 474	Brief [10-06-2020] - Stand van zaken zorg aan ouderen in het verpleeghuis en thuis, (31765, nr. 494) (24668)
Motie van het lid Van den Berg over een evaluatie van de wijzigingen in de acute zorg in Drenthe en Zuidoost-Groningen	31016, nr. 273	Brief [04-02-2020] - Moties en toezeggingen 30-leden debat Drenthe en Zuidoost Groningen en Notaoverleg Initiatiefnota Van Gerven 20 januari jl. en VAO Ambulancezorg/Acute zorg 4 december 2019 (31016, nr. 279) (24192)
Motie van het lid Dik-Faber c.s. over de bereikbaarheid van de huisartsenzorg in Drenthe en Zuidoost-Groningen	31016, nr. 274	Brief [04-02-2020] - Moties en toezeggingen 30-leden debat Drenthe en Zuidoost Groningen en Notaoverleg Initiatiefnota Van Gerven 20 januari jl. en VAO Ambulancezorg/Acute zorg 4 december 2019 (31016, nr. 279) (24192)
Motie van het lid Hijink c.s. over maximale inzet om met initiatiefnemers te verkennen of een doorstart van De Hoenderloo Groep mogelijk is	31839, nr. 705	Brief [20-02-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake verkenning doorstart de Hoenderloo Groep (31839, nr. 719) (24267)
Gewijzigde motie van de leden Hijink en Westerveld (t.v.v. 31839-706)	31839, nr. 714	Brief [20-02-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake verkenning doorstart de Hoenderloo Groep (31839, nr. 719) (24267)
Motie van het lid Voordewind c.s. over met gemeenten andere mogelijkheden onderzoeken om in een passende vervolgplek te voorzien	31839, nr. 708	Brief [20-02-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake verkenning doorstart de Hoenderloo Groep (31839, nr. 719) (24267)
Motie van het lid Peters c.s. over een fusietoets in de jeugdzorg waarbij ook een fusie verboden kan worden	31839, nr. 709	Brief [20-03-2020] - Perspectief voor de Jeugd (31839, nr. 723) (24388)
Motie van de leden Peters en Voordewind over bekijken hoe de checks en balances en de governance van jeugdzorginstellingen versterkt kunnen worden	31839, nr. 710	Brief [17-06-2020] - Voortgangsbrief Jeugd (31839, nr. 730) (24709)
Motie van het lid Kerstens over het bevorderen van het ombouwen van slaapzalen	29325, nr. 105	Brief [03-06-2020] - Een (t)huis, een toekomst De aanpak van dak- en thuisloosheid (2020Z09945) (24723)
Gewijzigde motie van de leden Westerveld en Regterschot over de eerste concrete contouren van het aanvullend plan vóór het reces in april 2020 (t.v.v. 29325-109)	29325, nr. 117	Brief [28-04-2020] - Regionale opgaven en contouren plan van aanpak dak- en thuisloosheid(2020Z07569) (24489)
Motie van het lid Dik-Faber c.s. over een goed begeleide overgang tussen maatschappelijke opvang, beschermd wonen en ambulant begeleid wonen	29325, nr. 112	Brief [03-06-2020] - Een (t)huis, een toekomst De aanpak van dak- en thuisloosheid (2020Z09945) (24723)
Motie van het lid Regterschot c.s. over het concretiseren van de afspraken tussen ministeries en partijen in de maatschappelijke opvang	29325, nr. 113	Brief [03-06-2020] - Een (t)huis, een toekomst De aanpak van dak- en thuisloosheid (2020Z09945) (24723)
Motie van het lid Wörsdörfer over de wettelijke verjaringstermijn tussen jeugdhulp en facturatie verkleinen	35219, nr. 9	Brief [17-06-2020] - Voortgangsbrief Jeugd (31839, nr. 730) (24709)
Motie van de leden Ploumen en Ellemeet over embryoselectie en het kweken van embryo's nadrukkelijker uitdragen in de samenleving	35173, nr. 14	Brief [17-07-2020] - Voortgangsrapportage medische ethiek 2020 (24865)
Motie van het lid Diertens c.s. over vergroten van de inzetbaarheid van ervaringsdeskundigen	25424, nr. 511	Brief [08-04-2020] - Diverse moties en toezeggingen ggz, inventarisatie IGJ calamiteiten door personeelstekorten, inzet NZa op wachttijden ggz (25424, nr. 528) (24432)
Gewijzigde motie van het lid Kuiken over onderzoek naar het toepassen van traumabehandelingen (t.v.v. 25424-515)	25424, nr. 520	Brief [13-03-2020] - Plan van aanpak hoogcomplexe ggz (25424, nr. 525) (24358)
Motie van het lid Van Esch over een agendapunt 'handel in wilde dieren' bij de volgende algemene vergadering van de WHO	25295, nr. 88	Brief [19-05-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 351) (24558)
Motie van de leden Kuik en Van den Berg over vliegmaatschappijen die nog steeds op China vliegen wijzen op de informatie waarop KLM haar besluit heeft gebaseerd	25295, nr. 90	Brief [11-02-2020] - nieuw coronavirus, vervolgbrief (25295, nr. 93) (24224)
Motie van de leden Diertens en Hermans over onderzoek naar de kosteneffectiviteit van het opnemen van het rotavaccin als universele vaccinatie in het Rijksvaccinatieprogramma	25295, nr. 91	Brief [30-04-2020] - Verzamelbrief neonatale gehoorscreening en rotavirus en pneumokokken vaccinatie (32793, nr. 478) (24490); Brief [07-07-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Onderzoek naar de kosteneffectiviteit van het opnemen van het rotavaccin als universele vaccinatie in het Rijksvaccinatieprogramma, (24837)
Motie van de leden Van den Berg en Kerstens over inspecteren van aanbieders die op basis van een pgb beschermd wonen aanbieden	34767, nr. 48	Brief [10-02-2020] - Contractering, toeleiding, rechtmatigheid en toezicht in de Wmo (29538, nr. 314) (24212)

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van het lid Van Meenen over ontschotten van de middelen voor onderwijs, ondersteuning en zorg	31497, nr. 352	Brief [18-06-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Reactie op motie-Van Meenen over ontschotten van de middelen voor onderwijs, ondersteuning en zorg (31497, nr. 361) (24713)
Motie van het lid Van Meenen over pilots met collectieve financiering van zorg en onderwijs	31497, nr. 353	Brief [18-06-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Reactie op motie-Van Meenen over ontschotten van de middelen voor onderwijs, ondersteuning en zorg (31497, nr. 361) (24713)
Motie van het lid Van Gerven over de zorgplicht van zorgverzekeraars opdat verzekerden altijd een huisarts hebben	32620, nr. 249	Brief [24-06-2020] - Stand van zaken moties en toezeggingen AO Medisch Zorglandschap JZOJP van 28 november 2019 en 6 februari 2020 (voortzetting) (32620, nr. 264) (24729)
Motie van het lid Veldman over het in kaart brengen van zorg bij het opstellen van de regiobeelden	32620, nr. 253	Brief [26-06-2020] - Voortgangsbrief 'De Juiste Zorg op de Juiste Plek' doen we samen (2020Z12367) (24746)
Motie van de leden Bergkamp en Veldman over het bevorderen van de levensloopbestendigheid van woningen	32620, nr. 254	Brief [09-03-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Taskforce Wonen en zorg (31765, nr. 488) (24338)
Motie van het lid Kerstens over overleg over het structureel financieren van initiatieven als het MESO-concept	31765, nr. 481	Brief [12-06-2020] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Kerstens (PvdA) over het artikel 'Zorgverzekeraars frustreren specialistische ouderenzorg in de wijk' (2020Z10099) (24675)
Motie van de leden Laan-Geselschap en Sazias over het uitbreiden van artikel 3.1.2 van de Wlz naar broers en zussen met een indicatie	31765, nr. 483	Brief [10-06-2020] - Stand van zaken zorg aan ouderen in het verpleeghuis en thuis, (31765, nr. 494) (24668)
Motie van het lid Sazias over het zo optimaal mogelijk laten verlopen van verplichte verhuizingen	31765, nr. 487	Brief [10-06-2020] - Stand van zaken zorg aan ouderen in het verpleeghuis en thuis, (31765, nr. 494) (24668)
Motie van het lid Hijink over een noodscenario voor eventuele medicijntekorten	25295, nr. 106	Brief [26-03-2020] - Beschikbaarheid geneesmiddelen en Covid-19 (29477, nr. 651) (24402)
Motie van het lid Diertens c.s. over eenduidige informatie vanuit de overheid	25295, nr. 116	Brief [17-03-2020] - Stand van zaken bestrijding COVID-19 (25295, nr. 176) (24382)
Motie van het lid Ploumen over de Kamer uitgebreid informeren over de verantwoordelijkheidsverdeling en beslissingsbevoegdheid	25295, nr. 117	Brief [25-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 199) (24403)
Motie van het lid Hijink over een praktische publieksvoorlichtingscampagne	25295, nr. 127	Brief [17-03-2020] - Stand van zaken bestrijding COVID-19 (25295, nr. 176) (24382)
Gewijzigde motie van de leden Wilders en Asscher over alle middelen inzetten om genoeg IC-capaciteit te bewerkstelligen t.v.v. 25295-131	25295, nr. 149	Brief [17-03-2020] - Stand van zaken bestrijding COVID-19 (25295, nr. 176) (24382)
Motie van de leden Krol en Hijink over geen leeftijdsgrenzen hanteren voor intensive careafdelingen	25295, nr. 142	Brief [17-03-2020] - Stand van zaken bestrijding COVID-19 (25295, nr. 176) (24382)
Motie van het lid Krol c.s. over ook thuiszorgmedewerkers en wijkverpleegkundigen voorzien van de nodige beschermingsmiddelen	25295, nr. 143	Brief [03-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 386) (24622)
Motie van het lid Ouwehand c.s. over de adviezen van de WHO op (blijven) volgen	25295, nr. 153	Brief [20-03-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 179) (24399)
Motie van het lid Klaver c.s. over verwerven van benodigde beschermings- en testmaterialen en beademingsapparatuur nog meer tot topprioriteit classificeren	25295, nr. 155	Brief [20-03-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 179) (24399)
Gewijzigde motie van het lid Hijink over voorkomen van monopolisering van een vaccin door één bedrijf of land (t.v.v. 25295-160)	25295, nr. 174	Brief [25-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 199) (24403)
Motie van de leden Asscher en Krol over een helder landelijk beleid ten aanzien van bescherming van de meest kwetsbare groep mensen	25295, nr. 161	Brief [20-03-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 179) (24399)
Motie van het lid Krol c.s. over een noodplan voor het voorkomen van knelpunten ten aanzien van de positie van ouderen en kwetsbare mensen	25295, nr. 169	Brief [20-03-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 179) (24399)
Motie van het lid Van der Staaij c.s. over extra maatregelen om mantelzorgers te ondersteunen en te ontzorgen	25295, nr. 172	Brief [20-03-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 179) (24399)
Wilders c.s. over de ic-capaciteit dusdanig uitbreiden dat er geen tekorten ontstaan	25295, nr. 181	Brief [31-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 200) (24414)

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Wilders c.s. over voldoende beschermingsmiddelen voor elke zorgmedewerker op de kortst mogelijke termijn	25295, nr. 197	Brief [31-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 200) (24414)
Heerma c.s. over zorgen voor voldoende testcapaciteit	25295, nr. 184	Brief [31-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 200) (24414)
Klaver c.s. over voorkomen dat zorgaanbieders in acute liquiditeitsproblemen belanden	25295, nr. 185	Brief [31-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 200) (24414); Brief [07-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 219) (24431)
Marijnissen c.s. over alles op alles zetten om zorgverleners veilig hun werk te kunnen laten doen	25295, nr. 186	Brief [31-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 200) (24414)
Marijnissen/Hijink over zorgdragen dat zorgaanbieders noodzakelijke zorg blijven aanbieden aan zorgbehoevende mensen (thuiszorg en wijkverpleging)	25295, nr. 187	Brief [31-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 200) (24414)
Asscher c.s. over alle middelen inzetten voor voldoende lysisbuffer	25295, nr. 188	Brief [31-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 200) (24414)
Segers c.s. over afspraken over het realiseren van voldoende opvanglocaties en quarantaineafdelingen en de plaatsing van dak-en thuislozen	25295, nr. 189	Brief [31-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 200) (24414)
Krol over in alle communicatie-uitingen zo eenvoudig mogelijke taal gebruiken	25295, nr. 191	Brief [31-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 200) (24414)
Van Kooten-Arissen c.s. over bespreken hoe een algemene oproep aan genezen coronapatiënten om bloedplasma te doneren het Sanquin-onderzoek kan ondersteunen	25295, nr. 195	Brief [31-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 200) (24414)
Van Haga/Baudet over onderzoeken of de bestrijding van het coronavirus geoptimaliseerd kan worden door aanpassing en intensivering van het testbeleid	25295, nr. 196	Brief [31-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 200) (24414)
Motie van het lid Wilders c.s. over voldoende beschermingsmaterialen voor alle zorgmedewerkers op de kortst mogelijke termijn	25295, nr. 220	Brief [15-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 249) (24447)
Motie van het lid Jetten c.s. over de inzet van apps	25295, nr. 223	Brief [15-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 249) (24447)
Gewijzigde motie van het lid Ellemeet c.s. over het opzetten van een wereldwijde COVID-19 pool (t.v.v. 25295-224)	25295, nr. 241	Brief [13-05-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Verzoek om een brief aan de Kamer te sturen waarin uiteen wordt gezet wat de inbreng van Nederland tijdens de World Health Assembly zal zijn (35300 XVI, nr. 161) (24536); Brief [03-06-2020] - Aankondiging samenwerking Duitsland, Frankrijk, Italië en Nederland voor snelle toegang tot coronavaccin (25295, nr. 388) (24608); Brief [19-06-2020] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake VSO Reactie op verzoek commissie over de inbreng van Nederland tijdens de World Health Assembly (35300 XVI, nr. 165) (24721)
Gewijzigde motie van de leden Asscher en Ellemeet over een landelijk coördinatiepunt voor alle zorgsectoren buiten het ziekenhuis (t.v.v. 25295-228)	25295, nr. 242	Brief [15-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 249) (24447)
Motie van het lid Segers c.s. over het mentaal welzijn van zorgpersoneel, patiënten en de samenleving als geheel	25295, nr. 230	Brief [15-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 249) (24447)
Motie van het lid Krol c.s. over het realiseren van 'bezoekershuisjes'	25295, nr. 232	Brief [15-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 249) (24447)
Motie van het lid Krol c.s. over deelname van medewerkers zonder reguliere werkzaamheden aan de Nationale Zorgklas	25295, nr. 233	Brief [15-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 249) (24447)
Motie van de leden Asscher en Wilders over mogelijkheden uitwerken om verder op te schalen ten aanzien van het aantal IC-bedden	25295, nr. 205	Brief [07-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 219) (24431)
Motie van de leden Asscher en Klaver over een overzicht van de inzet van capaciteit voor reguliere zorg	25295, nr. 206	Brief [07-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 219) (24431)
Motie van het lid Krol c.s. over bezien of de groep extra zorgmedewerkers voor langere tijd voor de zorg behouden kan blijven	25295, nr. 209	Brief [07-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 219) (24431)
Motie van de leden Marijnissen en Pieter Heerma over een voorstel voor versterking en uitbreiding van de productie van geneesmiddelen, vaccins en beschermingsmateriaal	25295, nr. 255	Brief [19-05-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 351) (24558)

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van de leden Marijnissen en Segers over een inhoudelijke en ethische analyse van de maatregelen die nu gelden voor verpleeghuizen	25295, nr. 256	Brief [21-04-2020] - COVID-19: Update stand van zaken (24466)
Motie van het lid Krol c.s. over onderzoeken welk beleid welk resultaat heeft opgeleverd wat betreft het aantal coronapatienten	25295, nr. 261	Brief [21-04-2020] - COVID-19: Update stand van zaken (24466)
Motie van het lid Krol c.s. over aandacht geven aan de positie van mantelzorgers in het verdeelmodel voor beschermende middelen	25295, nr. 263	Brief [21-04-2020] - COVID-19: Update stand van zaken (24466)
Motie van het lid Van den Berg c.s. over zorgverzekeraars stimuleren de max-max tarieven voor geheel 2020 toe te passen	32279, nr. 186	Brief [17-04-2020] - Stand van zaken kraamzorg (32279, nr. 196) (24453)
Motie van het lid Jansen over het overleg tussen zorgverzekeraars en aanbieders over de problemen in de kraamzorg	32279, nr. 188	Brief [17-04-2020] - Stand van zaken kraamzorg (32279, nr. 196) (24453)
Motie van het lid Pieter Heerma c.s. over een uitgebreid en effectief bron- en contactonderzoeksbeleid	25295, nr. 282	Brief [06-05-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (24513)
Gewijzigde motie van de leden Asscher en Klaver over gedragsdeskundigen en deskundigen op het gebied van bron- en contactonderzoek betrekken bij het opstellen van adviezen (t.v.v. 25295-287)	25295, nr. 308	Parlementaire agenda [07-05-2020] - Plenair debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5085)
Motie van het lid Marijnissen c.s. over meer ruimte geven aan de professionele inschatting van zorgverleners om gebruik te maken van persoonlijke beschermingsmiddelen	25295, nr. 329	Brief [19-05-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 351) (24558)
Motie van het lid Asscher c.s. over een routekaart voor mensen die verblijven in een zorginstelling of gebruikmaken van dagbesteding	25295, nr. 331	Brief [03-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 386) (24622)
Motie van de leden Jetten en Pieter Heerma over het zo goed mogelijk continueren van reguliere zorg bij een tweede coronagolf	25295, nr. 357	Brief [03-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 386) (24622)
Motie van de leden Klaver en Dijkhoff over ic-verpleegkundigen betrekken bij besluitvorming	25295, nr. 358	Brief [30-06-2020] - Opschalingsplan COVID-19 (24788)
Motie van het lid Asscher c.s. over het protocol voor bron- en contactonderzoek aanpassen	25295, nr. 360	Brief [03-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 386) (24622)
Motie van de leden Van Brenk en Van der Staaij over extra middelen vrijmaken voor 113 Zelfmoordpreventie	25295, nr. 369	Brief [04-06-2020] - Stand van zaken suïcidepreventie (32793, nr. 482) (24628)
Motie van het lid Kuzu over mogelijkheden voor versoepeling van de coronamaatregelen voor de eventbranche	25295, nr. 409	Brief [24-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 428) (24735)
Gewijzigde motie van de leden Van Haga en Hiddema over onderzoeken of de kermisbranche eerder dan 1 september 2020 zou kunnen opstarten (t.v.v. 25295-413)	25295, nr. 417	Brief [24-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 428) (24735)
Motie van het lid Ellemeet c.s. over een monitor thuiswonende ouderen	34104, nr. 283	Brief [24-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 428) (24735)
Motie van de leden Bergkamp en Krol over wlz-instellingen duidelijkheid verschaffen over bezoekmogelijkheden	34104, nr. 285	Brief [16-07-2020] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake VSO COVID-19 Update stand van zaken paragraaf 6, kamerstuk 25295, nr. 351 (24860)
Motie van het lid De Groot ovr slachthuizen verantwoordelijkheid laten nemen voor een vermindering van slachtcapaciteit	28286, nr. 1106	Brief [01-07-2020] - aangenomen moties over COVID-19 gerelateerd aan slachthuizen en de nertsenhouderij (24795)
Motie van de leden Ouwehand en Ploumen over een verbod op het beroepsmatig fokken van dieren die bevattelijk zijn voor het coronavirus	28286, nr. 1108	Brief [01-07-2020] - aangenomen moties over COVID-19 gerelateerd aan slachthuizen en de nertsenhouderij (24795)
Motie van het lid Ouwehand over landelijke regie bij het tegengaan van verspreiding van het coronavirus in de vleesindustrie	28286, nr. 1109	Brief [01-07-2020] - aangenomen moties over COVID-19 gerelateerd aan slachthuizen en de nertsenhouderij (24795)
Gewijzigde motie van het lid Ouwehand over het in stand laten van het vervoersverbod voor nertsen (t.v.v. 28286-1110)	28286, nr. 1117	Brief [01-07-2020] - aangenomen moties over COVID-19 gerelateerd aan slachthuizen en de nertsenhouderij (24795)
Gewijzigde motie van het lid Ouwehand over per direct slachthuizen opdragen de slachtsnelheid te verlagen (t.v.v. 282286-1111)	28286, nr. 1118	Brief [01-07-2020] - aangenomen moties over COVID-19 gerelateerd aan slachthuizen en de nertsenhouderij (24795)
Motie van het lid Futselaar over voorkomen dat geruimde bedrijven opnieuw starten met het houden van nertsen	28286, nr. 1114	Brief [01-07-2020] - aangenomen moties over COVID-19 gerelateerd aan slachthuizen en de nertsenhouderij (24795)
Veldman c.s. over de procedures voor klinische onderzoeken met spoed versnellen t.b.v. vaccinontwikkeling	25295, nr. 180	Brief [31-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 200) (24414)

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
over in kaart brengen of en op welke wijze de inzet van mondkapjes kan bijdragen aan een verantwoorde exitstrategie	25295, nr. 251	Brief [06-05-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (24513)

Tabel 69 Door de Staten-Generaal aanvaarde moties die nog niet zijn afgerond

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van de leden Van den Berg en Slootweg over een advies over ziekenhuiszorg in de regio	31016, nr. 222	Er vindt overleg plaats naar verwoording en uitvoerbaarheid van de motie.
Motie van het lid Pia Dijkstra c.s. over de gehele informatiebeveiliging van het Donorregister bij het CIBG onderzoeken	32761, nr. 167	
Motie van het lid Sazias c.s. over het naar beneden bijstellen van zorgindicaties door zorgverzekeraars	34104, nr. 290	Kamer wordt uiterlijk in oktober geïnformeerd.
Motie van de leden Kerstens en Laan-Geselschap over in gesprek gaan met ouders over de zorg die zij thuis aan een ernstig ziek kind geven	34104, nr. 292	
Motie van het lid Van den Berg c.s. over bij vervolgstappen concrete meetbare doelen stellen	25424, nr. 535	De Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.
Motie-Van Toorenburg/Kuiken over een werkbare standaard voor informatie-uitwisseling (25424, nr. 496)	25424, nr. 496	Streven is na zomer TK te informeren, zie brief van 12-6-2020, kamerstuknr. 25424, nr. 532
Motie-Van Wijngaarden c.s. over een handreiking aan zorgprofessionals om dossiers en gegevens te kunnen delen (25424, nr. 497)	25424, nr. 497	Streven is na zomer TK te informeren, zie brief van 12-6-2020, kamerstuknr. 25424, nr. 532
Motie van het lid Van den Berg over voorwaarden bij aanpassingen in de acute zorg	31016, nr. 198	Deze ministeriële regeling zal naar verwachting in het vierde kwartaal van 2020 in concept aan de Tweede Kamer worden voorgelegd.
Motie van het lid Agema over het plan van aanpak voor de wachtlijstproblematiek	25424, nr. 519	Kamer wordt geïnformeerd na de zomer.
Motie van het lid Voordewind c.s. over een voorstel voor de doorontwikkeling van de agenda suïcidepreventie	32793, nr. 466	Brief 4 juni schetst stand van zaken landelijke agenda. De hele landelijke agenda wordt conform motie uiterlijk in oktober 2020 naar de Kamer gestuurd.
Motie van het lid Kuiken over onderzoeken hoe de STORM aanpak landelijk kan worden uitgerold	25424, nr. 537	De Kamer wordt naar verwachting in oktober 2020 geïnformeerd.
Gewijzigde motie van het lid Hijink t.v.v. 35471-23	35471, nr. 30	De Kamer wordt voor het einde van het jaar geïnformeerd.
Motie van het lid Van den Berg c.s. over een gezamenlijk kwaliteitsregister	35471, nr. 25	De Kamer wordt voor het einde van het jaar geïnformeerd.
Motie van de leden Ellemeet en Ploumen over zeggenschap van ambulancezorgprofessionals	35471, nr. 26	De Kamer wordt voor het einde van het jaar geïnformeerd.
Motie van de leden Ellemeet en Veldman over een rol voor de verpleegkundig specialist in het medisch management van de regionale ambulancevoorzieningen	35471, nr. 27	De Kamer wordt voor het einde van het jaar geïnformeerd.
Motie van de leden Veldman en Van den Berg over blijvende doorontwikkeling van het kwaliteitskader ambulancezorg borgen	35471, nr. 29	De Kamer wordt voor het einde van het jaar geïnformeerd.
Motie van het lid Van den Berg c.s. over een project zorgevaluatie en gepast gebruik ontwikkelen voor de ggz-sector	25424, nr. 536	De Kamer wordt voor het einde van het jaar geïnformeerd over het plan van aanpak.
Motie van het lid Diertens c.s. over onderzoeken hoeveel patiënten in de specialistische ggz geholpen kunnen worden met de werkwijze van herdiagnostiek	25424, nr. 542	De Kamer wordt voor het einde van het jaar geïnformeerd over het plan van aanpak.
Motie van de leden Diertens en Van den Berg over het organiseren van regionale doorzettingsmacht	25424, nr. 509	Procesvoorstel in Kamerbrief 1 juli 2020 (2020D27558), tussenstand in toegezegde Kamerbrief voor september 2020, uitgewerkt kader doorzettingsmacht eind 2020.
Motie van het lid Diertens c.s. over onderzoek naar de beschikbaarheid van crisisopvang	25424, nr. 510	Eind 2020 wordt de kamer hierover geïnformeerd.
Motie van de leden Van den Berg en Diertens over participatie bij de huidige netwerken	25424, nr. 514	Wordt opgepakt, de Kamer wordt voor het einde van het jaar geïnformeerd.
Gewijzigde motie van de leden De Lange en Kuiken over een goede gegevensuitwisseling tussen ggz, politie, OM en gemeenten (t.v.v. 25424-467)	25424, nr. 472	Verwachting is eind 2020 de Kamer te informeren.
Motie van het lid Slootweg c.s. over samenwerking tussen huisartsen en casemanagers dementie	23235, nr. 191	De motie is afgedaan met de Kamerbrief 20652.
Motie van het lid Bergkamp c.s. over periodieke informatie over wachttijden en wachtlijsten in de transgenderzorg	31016, nr. 230	Deze motie wordt afgedaan zodra werkzaamheden van de kwartiermaker stoppen. De kamer wordt in juni 2021 geïnformeerd.
Motie van het lid Ellemeet c.s. over de kennis over endocrinologische zorg	31016, nr. 232	Deze motie wordt afgedaan zodra werkzaamheden van de kwartiermaker stoppen. De Kamer wordt in juni 2021 geïnformeerd.

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van de leden Ploumen en Bergkamp over een tijdige hormonale behandeling voor pubers en adolescenten	31016, nr. 233	Deze motie wordt afgedaan zodra werkzaamheden van de kwartiermaker stoppen. De kamer wordt geïnformeerd in juni 2021.
Gewijzigde motie van het lid Leijten over het niveau van de rechtsbescherming bij harmonisering van de wetten	32399, nr. 63	Eind 2021 wordt TK geïnformeerd.
Gewijzigde motie van het lid Pia Dijkstra over het monitoren van de beleving en de ervaringen van patiënten	32399, nr. 69	Eind 2021 wordt TK geïnformeerd.
Gewijzigde motie van het lid Asscher c.s. (t.v.v. 34775-8) over wijkverpleegkundigen uitzonderen van bezuinigingen	34775, nr. 26	Voor de zomer is een tussenrapportage verstrekt, kenmerk 203014 De kamer wordt geïnformeerd eind 2021.
Motie van het lid Agema over het verbeteren van financiële prikkels met ongewenste gevolgen	25424, nr. 518	De kamer wordt na de zomer 2020 geïnformeerd.
Gewijzigde motie van het lid Van den Berg c.s. over de toezending van de monitor over de Wet verplichte ggz (t.v.v. 25424-463)	25424, nr. 471	Eind 2021 wordt TK geïnformeerd.
Motie van het lid Ellemeet over verplichte deelname van zorgaanbieders aan Z-CERT	27529, nr. 177	Dit najaar zal de Tweede Kamer per brief worden geïnformeerd over de laatste stand van zaken van informatieveiligheid in de zorg.
Motie van het lid Van den Berg over een wettelijke basis voor gegevensuitwisseling tussen zorgverleners	27529, nr. 198	Een wetgevingstraject waarmee een verwerkingsgrondslag wordt gecreëerd in de Wkkgz voor bijzondere persoonsgegevens bij de kwaliteitsregistraties in de medisch specialistische zorg ter uitvoering van het advies van de Commissie Governance van Kwaliteitsregistraties is gestart. In het najaar zal de internetconsultatie plaatsvinden. Inwerkingtreding van het wetsvoorstel is voorzien op 1 januari 2022.
Motie van het lid Van den Berg over uitbreiding van de set aan basiseisen voor gegevensuitwisselingssystemen	27529, nr. 199	Deze motie wordt afgehandeld in de Vierde brief Elektronische gegevensuitwisseling in de zorg die eind september 2020 aan uw Kamer wordt verzonden.
Motie van het lid Hijink over open standaarden en koppelingen voor gegevensuitwisseling	27529, nr. 202	Uw kamer wordt in het najaar geïnformeerd.
Motie van het lid Ploumen c.s. over maatregelen voor de ICT-markt in de zorg	27529, nr. 203	De verwachting is dat de Kamer eind 2020 wordt geïnformeerd.
Motie van het lid Krol c.s. over alternatieven voor dagbesteding	25295, nr. 294	De TK wordt begin september 2020 waarschijnlijk geïnformeerd met de brief over Lessons Learned Corona of een aparte brief over deze motie.
Motie van het lid Van den Berg c.s. over voorbereiden op terugkeer naar het «gewone leven» dan wel op een mogelijk tweede golf	25295, nr. 395	De TK wordt begin september 2020 waarschijnlijk geïnformeerd met de brief over Lessons Learned Corona of met een aparte brief geïnformeerd over deze motie.
Motie van de leden Dik-Faber en Renkema over in kaart brengen welke gevolgen cliënten ondervinden bij toegang tot passende zorg	25424, nr. 544	De TK wordt eind oktober 2020 geïnformeerd over de gevolgen die cliënten ondervinden bij toegang tot passende zorg als gevolg van de doordecentralisatie en het invoeren van het woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen.
Motie van de leden Bruins en Van der Graaf over maatwerk voor mensen die de prostitutie verlaten	24515, nr. 543	De TK wordt in de 2e helft van november 2020 geïnformeerd over maatwerk voor mensen die de prostitutie verlaten.
Motie van het lid Hijink over het voorkomen van bureaucratie bij resultaatgericht indiceren	29538, nr. 303	De TK wordt bij indiening van wetsvoorstel wijziging Wmo 2015 (planning 1e helft november 2020) geïnformeerd over deze motie.
Motie van de leden Slootweg en Geluk-Poortvliet over de administratieve lastendruk tot een minimum beperken	29538, nr. 306	De TK wordt bij indiening van wetsvoorstel wijziging Wmo 2015 (planning 1e helft november 2020) geïnformeerd over deze motie.
Motie van de leden Bergkamp en Van der Staaij over een werkagenda voor alle relevante ministeries	24170, nr. 210	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Programma Onbeperkt Meedoen.
Motie van het lid Bergkamp over het realiseren van de ambities van het SamenSpeelAkkoord	24170, nr. 211	De TK wordt eind november 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Onbeperkt Meedoen over deze toezegging.
Motie van het lid Kerstens over een pilot cliëntondersteuning pgb	24170, nr. 227	De TK wordt eind november 2020 geïnformeerd met de Voortgangsbrief cliëntondersteuning over deze motie.
Motie van de leden Bergkamp en Geluk-Poortvliet over maatregelen en acties om het Wmo-toezicht te versterken	29538, nr. 317	De TK wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met de voortgangsbrief inzake Wmo-toezicht.

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Gewijzigde motie van het lid Diertens c.s. over een voorrangsregeling voor zwangere vrouwen en ouders met kinderen (t.v.v. 29325-108)	29325, nr. 116	De TK wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (kerst 2020) over deze motie.
Motie van de leden Westerveld en Renkema over beleidsoplossingen zodat jongeren die de volwassen leeftijd bereiken niet op straat belanden	29325, nr. 111	De TK wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (kerst 2020) over deze motie.
Motie van de leden Regterschot en El Yassini over betere opvang voor dakloze lhbti-jongeren	29325, nr. 114	De TK wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (kerst 2020).
Motie van de leden Regterschot en Becker over ketenpartners vragen afspraken na te leven bij besteding van middelen ter bestrijding van dak- en thuisloosheid	25424, nr. 541	De TK wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (kerst 2020).
Motie van de leden Geluk-Poortvliet en Bergkamp over het stimuleren van de bouw van diverse vormen van mantelzorgwoningen	31765, nr. 472	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Langer Thuis over deze motie.
Motie ingediend over inzichtelijk maken hoe gendersensitiviteit wordt geborgd in het kabinetsbeleid	28 345, nr. 211	De TK wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met Vijfde Voortgangsrapportage Geweld Hoort Nergens Thuis over deze toezegging.
Motie van het lid Bergkamp over het creëren van een meldpunt voor knelpunten rondom nieuwe woonvormen	35300 XVI, nr. 55	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Langer Thuis over deze motie.
Motie van de leden Bergkamp en Geluk-Poortvliet over een landelijk normenkader met verantwoordelijkheden en streefcijfers voor het hulpmiddelenbeleid	35300 XVI, nr. 56	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de voortgang implementatie actieplan hulpmiddelen.
Motie van het lid Kerstens over de rol van NOOM bij zorg thuis aan patiënten met een migrantenachtergrond	35300 XVI, nr. 71	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Langer Thuis over deze motie.
Motie van de leden Bergkamp en Segers over het actief verspreiden van alle kennis over de sociale infrastructuur	31765, nr. 441	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Langer Thuis over deze motie.
Gewijzigde motie van de leden Sazias en Bergkamp over op maat gemaakte hulpmiddelen ter beschikking laten blijven van de cliënt (t.v.v. 31765-444)	31765, nr. 449	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met brief Voortgang Implementatie actieplan hulpmiddelen over deze motie.
Motie van de leden Stoffer en Ellemeet over het stimuleren van lokale en regionale netwerken ouderenzorg	31765, nr. 446	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Langer Thuis over deze motie.
Motie van de leden Bergkamp en Veldman over overleg over de capaciteit en de financieringswijze voor tijdelijk verblijf	32620, nr. 255	De TK wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met de VGR Langer Thuis over deze motie.
Motie van de leden Wörsdörfer en Renkema over concrete verbeteringen en aanpassingen in de toekomstige begroting, jaarverslag en VWS-monitor	35470 XVI, nr. 9	
Gewijzigde motie van het lid Van den Berg over een nadere analyse van de bevindingen van de Algemene Rekenkamer	35470 XVI, nr. 10	
Motie van de leden Van den Berg en Agema over onderzoek naar de sterke stijging van de kosten voor hulpmiddelen	32805, nr. 92	Vanwege de Corona crisis heeft dit vertraging opgelopen. Het onderzoek zal na de zomer van 2020 in gang gezet worden in de hoop dat het in het tweede kwartaal van 2021 gereed kan zijn.
Motie van het lid Ellemeet c.s. over donorselectiebeleid op basis van seksueel risicogedrag	29447, nr. 53	
Motie van het lid Ellemeet over het verlagen van geneesmiddelenprijzen in Nederland en andere Europese landen	35137, nr. 16	De Kamer wordt hierover naar verwachting eind van 2020 geïnformeerd.
Motie van het lid Geleijnse c.s. over de problemen bij het gebruiken van geneesmiddelen	29477, nr. 582	De signalering en agendering van deze mogelijke problemen is belegd bij het CBG. Hiermee is deze motie afgedaan.
Gewijzigde motie van het lid Van Gerven over een acceptabele prijs voor geneesmiddelen afdwingen (t.v.v. 29477-631)	29477, nr. 637	De Kamer wordt hier naar verwachting voor het einde van 2020 over geïnformeerd.
Motie van de leden Ellemeet en Van den Berg over richtsnoeren voor klinisch onderzoek naar implantaten	32805, nr. 69	De uitwerking hiervan heeft vanwege de Corona crisis vertraging opgelopen. Dit zal worden betrokken in de Nationale Agenda MedTech, die dit najaar aan de Kamer zal worden gestuurd.

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van het lid Van Gerven over verhinderen van postcodegeneeskunde bij dure geneesmiddelen	29477, nr. 548	De verwachting is dat de Kamer in het voorjaar van 2020 hierover wordt geïnformeerd.
Motie van het lid Ploumen over een convenant met de Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen	29477, nr. 584	Zoals eerder bericht aan de Tweede Kamer is het niet mogelijk gebleken om te komen tot een Memorandum of Understanding met de Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen.
Motie van de leden Van den Berg en Agema over medisch specialisten oproepen vaart te maken met de veldnormen voor implantaten	32805, nr. 91	De Kamer zal over een update worden geïnformeerd in een stand van zakenbrief Hulpmiddelen die voor de begrotingsbehandeling aan de Kamer zal worden gestuurd.
Motie van het lid Van Gerven over steekproefsgewijze controle van de documentatie die ten grondslag heeft gelegen aan markttoegang voor een implantaat	32805, nr. 89	De Kamer zal hierover worden geïnformeerd in een brief over Hulpmiddelen in den brede die voor de begrotingsbehandeling aan de Kamer wordt gestuurd.
Motie van de leden Van den Berg en Ellemeet over de effecten van geneesmiddelen in de praktijk meer evalueren	35137, nr. 18	De verwachting is dat de Kamer in het najaar 2020 hierover wordt geïnformeerd.
Motie van het lid Ellemeet over bevordering van kennisdeling	35300 XVI, nr. 43	De verwachting is dat de Kamer hierover in het najaar van 2020 wordt geïnformeerd.
Motie van het lid Veldman over de ervaringen met het pay-for-performancemodel	29477, nr. 632	De Kamer wordt hier naar verwachting eind van 2020 over geïnformeerd.
Motie van het lid Veldman over het voor kleine bedrijven aantrekkelijk maken om een geneesmiddel te ontwikkelen	29477, nr. 633	Naar verwachting zal de Kamer voor het einde van 2020 hierover worden geïnformeerd.
Motie van de leden Van Gerven en Van den Berg over een revolverend fonds voor niet-commercieel academisch onderzoek	29477, nr. 630	Dit wordt meegenomen in de besluitvorming over FAST die Q3/Q4 zal plaatsvinden.
Motie van het lid Van den Berg c.s. over een kwaliteitsregister voor implantaten	35043, nr. 21	De Kamer ontvangt een update hierover in een stand van zaken brief Hulpmiddelen die voor de Begrotingsbehandeling aan de Kamer zal worden verstuurd.
Motie van het lid Veldman over de vergoedingsrichtlijnen voor hulpmiddelen tegen het licht houden	32805, nr. 93	Het gesprek met het Zorginstituut hierover moet nog plaatsvinden. Een update zal worden gegeven in een brede stand van zaken Hulpmiddelen die voor het einde van 2020 aan de Kamer zal worden verzonden.
Motie van het lid Dik-Faber over bevorderen dat het Meldpunt geneesmiddelentekorten en -defecten alle leveringsonderbrekingen publiceert op zijn website	29477, nr. 635	Naar verwachting is de publicatie vanaf 2021 operationeel. De Kamer wordt in 2021 geïnformeerd.
Motie van het lid Van den Berg over patiënten en cliënten verleiden tot het gebruik van e-healthtoepassingen	27529, nr. 204	Het voornemen is om na het zomerreces de Kamer te informeren over de stand van zaken rond het programma Innovatie & Zorgvernieuwing. Daarbij wordt ook ingegaan op de stand van zaken rond de motie van het lid Van den Berg over patiënten en cliënten verleiden tot het gebruik van e-healthtoepassingen.
Motie van de leden Veldman en Van den Berg over een inventarisatie van bewezen kosteneffectieve digitale innovaties en e-healthtoepassingen	35300 XVI, nr. 36	Het voornemen is om na het zomerreces de Kamer te informeren over de stand van zaken rond het programma Innovatie & Zorgvernieuwing. Daarbij wordt ook ingegaan op de stand van zaken rond de motie van de leden Veldman en Van den Berg over een inventarisatie van bewezen kosteneffectieve digitale innovaties en e-healthtoepassingen.
Motie van de leden Veldman en Bergkamp over bewezen effectieve e-healthtoepassingen opnemen in zorgrichtlijnen	27529, nr. 206	Het voornemen is om na het zomerreces de Kamer te informeren over de stand van zaken rond het programma Innovatie & Zorgvernieuwing. Daarbij wordt ook ingegaan op de stand van zaken rond de motie van de leden Veldman en Bergkamp over bewezen effectieve e-healthtoepassingen opnemen in zorgrichtlijnen.
Motie van de leden Geleijnse en Ellemeet over verhoging van het aantal onderzoeken door de inspectie in eigen laboratorium	29477, nr. 553	In de stand van zakenbrief moties en toezeggingen begrotingsbehandeling 2020 is opgenomen dat de IGJ in haar Jaarbeeld van 2019 zal rapporteren hoe vaak zij eigen onderzoek heeft ingezet.
Motie van het lid Kerstens over het voorkomen van stagemisbruik	33149, nr. 57	
Motie van het lid Kerstens over een jaarlijkse rapportage over trends in de zorginstellingen	34858, nr. 42	Streven is de Kamer te informeren in het Jaarbeeld IGJ dat betrekking heeft op het jaar waarin de Wmcz in werking is getreden.

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van het lid Bergkamp c.s. over de werking van de delegatiebepalingen in een gedecentraliseerd stelsel	34857, nr. 14	De Kamer wordt in 2022 geïnformeerd over de stand van zaken m.b.t. deze motie.
Motie van de leden Kuiken en Peters over maatregelen om excessieve winstuitkeringen door jeugdhulpaanbieders tegen te gaan	35300 XVI, nr. 100	In voortgangsbrief jeugd wordt aangegeven hoe de motie wordt uitgevoerd.
Gewijzigde motie van de leden Westerveld en Kwint over voor langere tijd afgeven van een beschikking voor regulier onderwijs aan een gehandicapt kind (t.v.v. 31497-349)	31497, nr. 357	
Motie van het lid Westerveld c.s. over middels een tweewekelijkse brief de Kamer in het reces op de hoogte houden rondom de sluiting Hoenderloo Groep	31839, nr. 731	De Kamer wordt in het reces op de hoogte gehouden rondom de sluiting Hoenderloo Groep.
Gewijzigde motie van het lid Westerveld over afspreken dat gemeenten de door een andere gemeente toegekende jeugdhulp die nog niet is afgerond voortzetten (t.v.v. 35219-8)	35219, nr. 11	In de vijfde voortgangsrap. ZvdJ zal deze motie worden afgedaan.
Motie van het lid Peters over de vormgeving van de onderzoeks-, betaal- en informatieplicht van gemeenten	35219, nr. 10	In voortgangsbrief jeugd wordt aangegeven hoe de motie wordt uitgevoerd.
Motie van het lid Peters c.s. over contact met de VNG over jeugd- en jongerenwerk	31839, nr. 738	De stand van zaken van de motie zal in de voortgangsbrief Jeugd worden meegenomen. Deze zal in november 2020 aan de Kamer worden gezonden.
Motie van het lid Voordewind c.s. over onderzoeken hoe jeugdzorginstellingen met continuïteitsproblemen met maatwerk tegemoet gekomen kunnen worden	31839, nr. 740	De stand van zaken van de uitvoering van deze motie zal in de voortgangsbrief Jeugd worden meegenomen. Deze zal in november 2020 aan de Kamer worden gezonden.
Motie van het lid Voordewind c.s. over in het convenant met VNG en BZGJ borgen dat de Jeugdautoriteit stevige bevoegdheden krijgt	31839, nr. 741	De stand van zaken over de uitvoering van de motie zal in de voortgangsbrief Jeugd worden meegenomen. Deze zal in november 2020 aan de Kamer worden gezonden.
Motie van het lid Wörsdörfer c.s. over gebruik maken van de mogelijkheid om binnen de Jeugdwet bij ministeriele regeling regels te stellen	31839, nr. 743	De stand van zaken van de motie zal in de voortgangsbrief Jeugd worden meegenomen. Deze zal in november 2020 aan de Kamer worden gezonden.
Motie van de leden Westerveld en Wörsdörfer over een plan van aanpak uithuisplaatsingen van kinderen	31839, nr. 732	De stand van zaken van m.b.t. de uitvoering van de motie zal in de voortgangsbrief Jeugd worden meegenomen. Deze zal in november 2020 aan de Kamer worden gezonden.
Motie van de leden Raemakers en Wörsdörfer over eerst aan de ROB advies vragen voor wijziging van de Jeugdwet	31839, nr. 736	De stand van zaken van m.b.t. de uitvoering van de motie zal in de voortgangsbrief Jeugd worden meegenomen. Deze zal in november 2020 aan de Kamer worden gezonden.
Motie van de leden Raemakers en Hijink over jaarlijks de dataveiligheid van digitale uitwisseling van persoonsgegevens toetsen	31839, nr. 737	De stand van zaken van de motie zal in de voortgangsbrief Jeugd worden meegenomen. Deze zal in november 2020 aan de Kamer worden gezonden.
Motie van het lid Westerveld over in kaart brengen hoe vaak dwangmaatregelen worden gebruikt	31839, nr. 744	De stand van zaken van de motie zal in de voortgangsbrief Jeugd worden meegenomen. Deze zal in november 2020 aan de Kamer worden gezonden.
Motie van het lid Van der Graaf c.s. over specifiek inzetten op bewustwording en training van zorgverleners, ouders en patiënten (VSO Seksueel misbruik pro-anorexia coaches)	31015, nr. 198	De stand van zaken van de motie zal in de voortgangsbrief Jeugd worden meegenomen. Deze zal in november 2020 aan de Kamer worden gezonden.
Motie van de leden Laan-Geselschap en Bergkamp over meer onderscheid in adviezen voor ouderen bij een tweede golf	34104, nr. 287	
Gewijzigde motie van de leden Peters en Dik-Faber over een structurele financieringsvorm van geestelijke verzorging in de thuissituatie (t.v.v. 34104-288)	34104, nr. 297	
Motie van het lid Peters over een pilot voor het sterk reduceren van de regeldruk en administratieve lasten	34104, nr. 289	
Motie van de leden Marijnissen en Bergkamp over overleg over het te voeren beleid binnen verpleeghuizen in de nabije toekomst	25295, nr. 396	
Motie van het lid Dik-Faber c.s. over ondersteuning van de verpleeghuissector inzake de basisveiligheid	25295, nr. 402	
Motie van de leden Marijnissen en Hijink over onderzoeken of landelijk ingrijpen nodig is om besmettingen in verpleeghuizen terug te dringen	25295, nr. 225	
Motie van de leden Bergkamp en Slootweg over versterken van de kennis over de zorgbehoeften van mensen met een verstandelijke beperking	24170, nr. 225	

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van het lid Geluk-Poortvliet over het inzetten van middelen in regio's met de langste wachtlijsten	31765, nr. 471	19-03-2020 voorbereidende activiteiten zijn uitgezet in het kader van het project wachtlijsten verpleeghuizen.
Motie van de leden Van der Staaij en Ellemeet over langjarige continuering van het Deltaplan Dementie	35300 XVI, nr. 80	
Motie van de leden Van der Staaij en Segers over het vergroten van bewegingsvrijheid van mensen in de gehandicaptenzorg	25295, nr. 365	
Motie van de leden Van Brenk en Sazias over inventariseren waarom er verpleeghuizen zijn die hun beleid nog niet hebben versoepeld	25295, nr. 447	
Motie van de leden Ellemeet en Kerstens over een gesprek voeren over goed werkgeverschap	34104, nr. 284	
Motie van het lid Bergkamp c.s. over onderzoek naar de effecten van de tariefdaling op het zorgaanbod	31765, nr. 486	03-07-2020 motie Onderzoek uitgezet gemeld in brief ouderenzorg (206525-LZ), Rapport komt eind 2020 in de 2e voortgangsrapportage wachtlijsten.
Motie van het lid Raemakers c.s. over snel helderheid bieden over de financiële bonus	35493, nr. 7	
Motie van het lid Van den Berg over wettelijk erkende specialistentitels voor spoedeisendehulpartsen en intensivisten	31765, nr. 501	
Motie van het lid Ellemeet c.s. over verankeren van zeggenschap en inspraak van verpleegkundigen en verzorgenden in een toekomstig hoofdlijnenakkoord	31765, nr. 502	
Motie van de leden Dik-Faber en Ellemeet over verankeren van de zeggenschap van verpleegkundigen en verzorgenden op instellingsniveau	31765, nr. 505	
Motie van de leden lid Dik-Faber en Veldman over het verankeren van «Samen Beslissen» in opleidingen en bijscholingen	35300 XVI, nr. 74	09-07-2020 Is onderwerp van gesprek op de zorgonderwijstafel, de eerste bijeenkomst heeft 28 mei 2020 plaatsgevonden. Volgende overleg is eind augustus 2020.
Motie van de leden Van den Berg en Veldman over een opleidingsplan waarbij zorgmedewerkers over e-healthtoepassingen worden geïnformeerd	27529, nr. 205	
Motie van het lid Dik-Faber over een additionele subsidie voor het Opleidingsinstituut Internationale Gezondheidszorg en Tropengeneeskunde	35300 XVI, nr. 72	16-12-2019 "Deze motie wordt afgedaan in de veegbrief""/ stand van zakenbrief die in december naar de TK gaat.
Motie van het lid Agema over een voltijdbonus van 5% per kwartaal (35300-XVI, nr. 32)	35300 XVI, nr. 32	14-07-2020 De Kamer wordt hierover naar verwachting eind september 2020, met de vierde voortgangsrapportage van het programma Werken in de Zorg, geïnformeerd.
Gewijzigde motie van het lid Agema over onderzoek naar de piekurenproblematiek (t.v.v. 29282, nr. 319)	29282, nr. 339	14-07-2020 De Kamer wordt hierover naar verwachting eind september 2020, met de vierde voortgangsrapportage van het programma Werken in de Zorg, geïnformeerd.
Motie van de leden Kuik en Van den Berg over de aanpassing van de curricula van zorgopleidingen vanwege digitalisering	29282, nr. 398	14-07-2020 De Kamer wordt hierover naar verwachting eind september 2020 geïnformeerd.
Motie van het lid Agema over uitbreiding van parttimecontracten	29282, nr. 399	14-07-2020 De Kamer wordt hierover naar verwachting eind september, met de vierde voortgangsrapportage van het programma Werken in de Zorg, geïnformeerd.
Motie van het lid Regterschot over het werk in de zorg weer aantrekkelijker maken	29282, nr. 401	14-07-2020 De Kamer wordt hierover naar verwachting eind september 2020, met de vierde voortgangsrapportage van het programma Werken in de Zorg, geïnformeerd.
Motie van de leden Van Beukering-Huijbregts en Regterschot over ook zzp-organisaties betrekken bij de werkcode in de zorg	29282, nr. 402	14-07-2020 De Kamer wordt hierover naar verwachting in het vierde kwartaal van 2020 geïnformeerd.
Motie van de leden Van Beukering-Huijbregts en Bergkamp over bevorderen dat parttimers meer willen werken	29282, nr. 403	14-07-2020 De Kamer wordt hierover naar verwachting eind september 2020, met de vierde voortgangsrapportage van het programma Werken in de Zorg, geïnformeerd.
Motie van de leden Renkema en Hijink over klachten van mbo-studenten over zorgstages	29282, nr. 404	14-07-2020 De Kamer wordt hierover naar verwachting eind september 2020, met de vierde voortgangsrapportage van het programma Werken in de Zorg, geïnformeerd.

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van het lid Van den Berg c.s. over oplossen van knelpunten in de waardering van verpleegkundigen	25295, nr. 433	23-07-2020 In de voor eind september geplande voortgangsrapportage over het actieprogramma Werken in de zorg zullen we nader aangeven hoe we de motie concreet invulling geven.
Motie van het lid Renkema over werkwijze en effectiviteit van het capaciteitsorgaan evalueren	29282, nr. 405	14-07-2020 De werkwijze en effectiviteit worden momenteel geëvalueerd, De Kamer wordt daarover naar verwachting in het najaar van 2020 geïnformeerd.
Motie van de leden Regterschot en Bergkamp over aanbevelingen over duurzaam oplossen van problemen in de kraamzorgsector	32279, nr. 191	14-07-2020 Met de brancheorganisatie BO Geboortezorg wordt gekeken of door middel van een pilot in kaart kan worden gebracht wat de mogelijkheden zijn om wachtdiensten in de kraamzorg binnen verschillende organisaties te bundelen en wat het effect hiervan is op de kwaliteit en het aanbod van de kraamzorg. De Kamer wordt hierover later dit jaar (2020) geïnformeerd.
Motie van de leden Van der Staaij en Sazias over onnodige drempels voor herintreders wegnemen	35000 XVI, nr. 63	17-12-2019 Kamer is geïnformeerd met verzamelbrief 2019. Zodra verkenning is afgerond zal de Kamer worden geïnformeerd, naar verwachting zomer 2020.
Motie van het lid Van den Berg over toelichten waarom aanvullende reismaatregelen wel of niet worden genomen	25295, nr. 111	
Motie van de leden Van den Berg en Palland over geschikte instrumenten inzetbaar maken voor bedrijven	25295, nr. 112	
Motie van de leden Dik-Faber en Diertens over eenduidige, begrijpelijke en toegankelijke informatie voor alle inwoners van Nederland	25295, nr. 115	
Gewijzigde motie van het lid Hijink over gezamenlijke afspraken over aanpak van en handhaving bij evenementen en bijeenkomsten van meer dan 100 personen t.v.v. 25295-128	25295, nr. 150	
Motie van de leden Wilders en Baudet over ouders toestaan hun kinderen thuis te houden van school zonder dat zij daarvoor een boete krijgen	25295, nr. 130	
Motie van het lid Jetten c.s. over een steunpakket voor de culturele sector	25295, nr. 133	
Motie van het lid Asscher c.s. over sectorspecifieke maatregelen en een economisch stimuleringspakket	25295, nr. 135	
Motie van het lid Segers c.s. over mogelijkheden om vluchten uit gebieden waar een uitbraak van het coronavirus plaatsvindt te weren	25295, nr. 139	
Motie van het lid Segers c.s. over scenario's om te waarborgen dat de voedselproductie en bevoorrading van winkels doorgang kan blijven vinden	25295, nr. 140	
Motie van het lid Pieter Heerma c.s. over een afwegingskader ontwikkelen met richtlijnen voor het onderwijspersoneel	25295, nr. 141	
Motie van de leden Van Haga en Baudet over de informatievoorziening inzake gevallen van besmette personen helder laten verlopen	25295, nr. 148	
Motie van het lid Van Kooten-Arissen c.s. over zorgverleners als blijk van waardering een bonus toekennen	25295, nr. 171	
Motie van de leden Van Otterloo en Sazias over het gordelroosvaccin op korte termijn beschikbaar maken	25295, nr. 83	
Motie van de leden Wilders en Asscher over geen boete voor ouders die hun kinderen na de meivakantie nog niet naar school willen laten gaan	25295, nr. 278	
Motie van het lid Jetten c.s. over als voorwaarde opnemen dat bedrijven die gebruik maken van de NOW dit en komend jaar geen dividend of bonussen mogen uitkeren	25295, nr. 283	
Gewijzigde motie van de leden Jetten en Pieter Heerma over de gevolgen voor studenten in beeld brengen (t.v.v. 25295-284)	25295, nr. 306	
Motie van de leden Asscher en Dijkhoff over bezien of groepen werkenden en bedrijven in het mkb aanvullende steun behoeven	25295, nr. 288	

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van het lid Segers c.s. over een Impact Management Team dat kan adviseren over de transitiestrategie en de sociale en economische effecten van de crisismaatregelen	25295, nr. 289	
Motie van het lid Azarkan c.s. over justitiële aantekeningen als gevolg van handhaving van de coronamaatregelen laten vervallen	25295, nr. 366	
Motie van het lid Azarkan c.s. over onderzoek naar oversterfte onder mensen met een migratieachtergrond	25295, nr. 367	
Motie van het lid Krol over het beschermen van de arbeidsmarktpositie van kwetsbare groepen	25295, nr. 376	
Motie van het lid Wilders over de onacceptabele bekladding van het standbeeld van Pim Fortuyn	25295, nr. 391	
Motie van het lid Veldman c.s. over nut en noodzaak van genomen coronamaatregelen in beeld hebben	25295, nr. 392	
Motie van de leden Veldman en Van den Berg over een streefnorm om de doorlooptijden te versnellen	25295, nr. 393	
Motie van de leden Van Haga en Hiddema over duidelijkheid verschaffen aan de danssector	25295, nr. 412	
Gewijzigde motie van het lid Diertens c.s. over uiterlijk 15 juni een besluit nemen over afstand houden in vliegtuigen (t.v.v. 25295-398)	25295, nr. 415	
Motie van de leden Marijnissen en Hijink over inventariseren wat in de industrie nu beschikbaar is aan beschermende middelen	25295, nr. 226	
Motie van het lid Van Haga over onderzoeken of voor het jaar 2020 de werkkostenregeling verhoogd kan worden	25295, nr. 239	
Motie van het lid Ouwehand over banken bewegen de hoge boeterentes drastisch te verlagen	25295, nr. 207	
Motie van de leden Van Haga en Baudet over ruimhartig zijn bij het vaststellen van de SBI-codes die onder de TOGS-regeling zullen vallen	25295, nr. 215	
Motie van de leden Van der Staaij en Klaver over nader concretiseren van de doelstellingen inzake de bescherming van kwetsbare mensen	25295, nr. 264	
Gewijzigde motie van het lid Ouwehand over privacy experts betrekken bij de inzet van medische apps (t.v.v. 25295-231)	25295, nr. 273	
Motie van de leden Van der Staaij en Jetten over voorlichting van de Raad van State over grondrechtelijke aspecten van (voor)genomen crisismaatregelen	25295, nr. 234	
Motie van de leden Baudet en Van Haga over niet instemmen met plannen om eurobonds via de EU-begroting in te voeren	25295, nr. 297	
Motie van de leden Baudet en Van Haga over kennisnemen van «Tien voorstellen aan het kabinet om ondernemers door de coronacrisis te helpen» van Ondernemend Nederland	25295, nr. 300	
Gewijzigde motie van de leden Van Haga en Baudet over specifieke maatregelen per provincie (t.v.v. 25295-304)	25295, nr. 307	
Motie van de leden Dijkhoff en Jetten over medio mei duidelijkheid over een aanvulling op het lopende steunpakket	25295, nr. 320	
Motie van de leden Jetten en Marijnissen over bezien hoe vraaggerichte nazorg kan worden ingericht voor post-COVID-19-patiënten	25295, nr. 325	
Motie van de leden Segers en Pieter Heerma over onderzoeken of en op welke wijze doorlopende vaste bedrijfskosten kunnen worden vergoed	25295, nr. 332	
Gewijzigde motie van de leden Van Esch en Ouwehand over afdwingen dat de RIVM-richtlijnen worden nageleefd in alle slachthuizen en vleesverwerkende bedrijven (t.v.v. 25295-333)	25295, nr. 345	
Motie van het lid Azarkan over blijvend monitoren van de negatieve gezondheidseffecten als gevolg van de coronacrisis	25295, nr. 335	
Motie van de leden Van Haga en Hiddema over geen coronaboetes voor studenten in hun eigen studentenhuis	25295, nr. 344	

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Gewijzigde motie van het lid Ouwehand over de sector oproepen in elk geval de import van kalfjes tot het minimum te beperken (t.v.v. 25295-292)	25295, nr. 346	
Gewijzigde motie van het lid Van Kooten-Arissen c.s. niet verder opschorten van WOB-verzoeken van journalisten over de coronacrisis dan tot maximaal 1 juni 2020 (t.v.v. 25295-301)	25295, nr. 347	
Motie van het lid Segers c.s. over lokaal maatwerk en perspectief voor de organisatie van kerkelijke activiteiten	25295, nr. 362	
Gewijzigde motie van het lid Ouwehand c.s. over doorzettingsmacht voor het ministerie van VWS bij de bestrijding van besmettelijke dierziekten (t.v.v. 25295-364)	25295, nr. 379	
Motie van de leden Klaver en Jetten over een protocol voor vliegverkeer uit niet-Schengenlanden	25295, nr. 434	
Motie van de leden Van Brenk en Sazias over vroegtijdige signalering van het coronavirus bij verpleeghuizen	25295, nr. 448	
Gewijzigde motie van het lid Ouwehand over een ambitieus plan van aanpak om het risico op het ontstaan van zoönosen te verkleinen (t.v.v. 25295-441)	25295, nr. 452	
Motie van het lid Ellemeet over eisen voor de betaalbaarheid en de toegankelijkheid van het COVID-19-vaccin	35493, nr. 13	
Motie van het lid Renkema over een onafhankelijk extern onderzoek naar de Gemeentelijke Gezondheidsdiensten in alle 25 GGD-regio's	25295, nr. 114	
Motie van het lid Sazias c.s. over beter inzetten op preventie van dementie	35300 XVI, nr. 77	02-07-2020 De Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.
Motie van het lid Ploumen over nevenbevindingen bij het bevolkingsonderzoek borstkanker bespreken met de huisarts	29689, nr. 1061	09-07-2020 De Kamer wordt in het najaar geïnformeerd.
Motie van het lid Hermans c.s. over het concreet maken van de verbinding van technologie en preventie	35182, nr. 5	06-07-2020 De Kamer wordt eind 2020 geïnformeerd.
Motie van het lid Van Kooten-Arissen c.s. over attendering op de gevolgen bij juridische geslachtsverandering	35300 XVI, nr. 84	06-07-2020 De verwachting is dat de Kamer eind 2020 wordt geïnformeerd.
Motie van het lid Diertens c.s. over vaccinatiegegevens registreren in een persoonlijke gezondheidsomgeving	35182, nr. 4	21-07-2020 De Kamer wordt in de tweede helft 2020 geïnformeerd.
Gewijzigde motie van het lid Agema over een onderzoek naar het niet kiezen voor de NIPT-test (t.v.v. 32279-139)	32279, nr. 146	08-07-2020 De verwachting is dat de Kamer voor de zomer 2021 wordt geïnformeerd.
Gewijzigde motie van de leden Bergkamp en Tellegen over een echo rond dertien weken zwangerschap (t.v.v. 32279-134)	32279, nr. 145	08-07-2020 De verwachting is dat de Kamer in de tweede helft van 2021 wordt geïnformeerd.
Motie van het lid Bergkamp over het persoonsgebonden budget uit de knel halen	34104, nr. 286	17-07-2020 De Kamer wordt dit najaar 2020 in de voortgangsrapportage Agenda pgb geïnformeerd.
Motie van het lid Sazias over spoedaanpassing in wet- en regelgeving om onduidelijkheid in definities weg te nemen	28828, nr. 119	06-07-2020 De Tweede Kamer wordt hierover in de derde voortgangsrapportage rechtmatige zorg (begin 2021) geïnformeerd.
Motie van het lid Dik-Faber c.s. over gegevens van nieuwe zorgaanbieders ontsluiten voor burgers	34767, nr. 51	01-07-2020 De kamer wordt zo kort mogelijk na het zomerreces hierover geïnformeerd.
Gewijzigde motie van de leden Sazias en Veldman over het beter toegankelijk maken van informatie over welk ziekenhuis het beste is voor welke ingreep (t.v.v. 32620-252)	32620, nr. 256	30-06-2020 De Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.
Motie van het lid Arno Rutte c.s. over een diepgaand onderzoek naar de beide faillissementen	31016, nr. 123	02-07-2020 Zodra het onderzoek van de NZa en IGJ iz. onbehoorlijke financiële constructies gereed is zal dit na de zomer aan de kamer worden gestuurd.
Gewijzigde motie van de leden Slootweg en Van den Berg over specifiek aandacht besteden aan het interne toezicht bij zorgaanbieders met een complexe structuur (t.v.v. 35300-XVI-49)	35300 XVI, nr. 89	20-07-2020 Na de zomer gaat dit mee in de brief: Stand van zaken moties en toezeggingen.
Motie van het lid Van den Berg over eenduidige modeljaarrekeningen	34767, nr. 47	31-03-2020 Deze motie wordt voor de begrotingsbehandeling 2020 afgedaan.

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van het lid Hijink over uitbreiding van de personele capaciteit van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd	34767, nr. 50	13-07-2020 Deze motie wordt met deze begroting 2021 afgedaan.
Motie van de leden Van der Staaij en Slootweg over bevorderen dat zorginstellingen zelf de regeldruk verminderen	35300 XVI, nr. 81	29-06-2020 De voortgangsbrief zal in het najaar van 2020 aan de kamer worden gestuurd.
Motie van de leden Van den Berg en Hijink over verplichte continue screening voor bepaalde beroepen	34629, nr. 12	31-03-2020 Wordt afgedaan voor het einde van 2020.
Motie van de leden Raemakers en Arno Rutte over het gesprek tussen arts en patiënt over inzage in medische gegevens na overlijden	34994, nr. 15	01-07-2020 De kamer zal voor het einde van dit jaar worden geïnformeerd over het resultaat.
Motie van het lid Renkema over de positie van een ex-mentor of vertegenwoordiger van een wilsonbekwame patiënt	34994, nr. 16	01-07-2020 De kamer zal voor het einde van dit jaar worden geïnformeerd over het resultaat.
Motie van het lid Hijink over mondeling overeenkomen dat sprake is van een zwaarwegend belang	34994, nr. 17	01-07-2020 De kamer zal voor het einde van dit jaar worden geïnformeerd over het resultaat.
Motie van de leden Van den Berg en Ellemeet over de digitale beschikbaarheid van informatie over de wet- en regelgeving	34767, nr. 45	16-07-2020 De kamer zal hierover voor het einde van dit jaar worden geïnformeerd.
Motie van de leden Bergkamp en Dik-Faber over ouder/familie-initiatieven betrekken bij de uitwerking per AMvB	34767, nr. 52	13-07-2020 De kamer zal hierover voor het einde van dit jaar worden geïnformeerd.
Motie van het lid Kerstens over overleg over de wijze waarop het in het wetsvoorstel beoogde «goede gesprek» kan plaatsvinden	34994, nr. 14	06-07-2020 Deze wordt beantwoord in de voortgangsrapportage Uitkomstgerichte Zorg, die vanwege corona voor het einde van jaar aan de kamer zal worden toegezonden.
Motie van de leden Ellemeet en Laan-Geselschap over samen met de zorgverlener beslissen over de gewenste behandeling	35300 XVI, nr. 42	01-04-2020 Deze wordt beantwoord in de voortgangsrapportage Uitkomstgerichte Zorg, die vanwege corona voor het einde van jaar aan de kamer zal worden toegezonden
Motie van het lid Kerstens over bezien op welke wijze het aantal bij het IKZ aangesloten gemeenten kan worden verhoogd	28828, nr. 121	06-07-2020 De Tweede Kamer wordt hierover in de derde voortgangsrapportage rechtmatige zorg (begin 2021) geinformeerd.
Motie van de leden Agema en Jansen over een jaarlijkse rapportage over zorgfraude	28828, nr. 116	06-07-2020 De Tweede Kamer wordt hierover in de derde voortgangsrapportage rechtmatige zorg (begin 2021) geinformeerd.
Motie van de leden Agema en Jansen over een campagne over het controleren van de rekeningen van zorgaanbieders. Zie verslag VAO voor de context. De minister had niet een campagne voor ogen, refereerde naar meldpunt Nza.	28828, nr. 117	06-07-2020 De Tweede Kamer wordt hierover in de derde voortgangsrapportage rechtmatige zorg (begin 2021) geïnformeerd.
Motie van de leden Bergkamp en Kerstens over een effectieve toetsing op een vog in de Wet integere bedrijfsvoering	34767, nr. 53	19-05-2020 Wordt meegenomen in het wetsvoorstel Integere bedrijfsvoering zorgaanbieders dat in het voorjaar van 2021 aan de Kamer wordt aangeboden.
Motie van de leden Ellemeet en Bergkamp over consistentie in het overheidsbeleid voor zorgaanbieders	34767, nr. 44	30-03-2020 Deze wordt in het 2e kwartaal 2021, d.m.v. het wetsvoorstel Integere bedrijfsvoering zorgaanbieders aangeboden aan de Tweede Kamer.
De motie Pia Dijkstra over de concentratie-effectrapportage: bij de evaluatie van het wetsvoorstel moet nadrukkelijk worden ingegaan op de administratieve lasten als gevolg van de 8 elementen uit de fusie-effectrapportage.	33253, nr. 53	30-06-2020 Deze motie wordt pas in juni 2023 afgehandeld.
Motie van het lid Von Martels c.s. over een overleg tussen de Autoriteit Persoonsgegevens en de betrokken sportinitiatieven	30234, nr. 248	16-07-2020 De motie zal worden afgedaan met het beantwoorden van de gestelde Kamervragen door de Kamerleden Rudmer Heerema en Van Gent inzake het bericht 'Voetbaltv daagt privacywaakhond AP voor de rechter om uitblijven besluit'.
Motie van de leden Van Nispen en Diertens over de effecten van extra investeringen in sport en bewegen op afname van zorgkosten	35300 XVI, nr. 131	14-07-2020 Factsheet sport en zorgkosten van het RIVM verschijnt 24 augustus 2020.
Motie van het lid Rudmer Heerema over een interdepartementaal sportevenementenloket	35300 XVI, nr. 129	14-07-2020 Met de brief voorafgaand aan het WGO 2020 wordt de TK geinformeerd over het het nieuwe beleidskader evenementen, waarbij wordt ingegaan op de motie van het lid Heerema over een interdepartementaal sportevenementenloket.

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van het lid Von Martels over innovaties voor het verduurzamen van sportevenementen	35300 XVI, nr. 136	14-07-2020 Met de brief voorafgaand aan het WGO 2020 wordt de TK geinformeerd over het het nieuwe beleidskader evenementen, waarbij wordt ingegaan op de motie van het lid Von Martels over innovaties voor het verduurzamen van sportevenementen.
Motie van de leden Van Nispen en Rudmer Heerema over voldoende middelen om de taken van reddingsbrigades te bevorderen	30234, nr. 246	Ministerie van VWS is in gezamenlijkheid met het Ministerie van IenW in gesprek met Reddingsbrigade Nederland om te kijken hoe voldoende middelen uitgetrokken kunnen worden om de taken met betrekking tot de zwemveiligheid in Nederland te kunnen bevorderen en verdrinkingen te voorkomen.
Gewijzigde motie van de leden Westerveld en Diertens t.v.v. 30234-247 over het creëren van een gelijk speelveld voor voetbalclubs	30234, nr. 250	Wordt besproken met EZK (ivm staatssteun en interne markt)Wordt besproken op EU niveau tijdens de Raadswerkgroep Sport.
Motie van de leden Von Martels en Rudmer Heerema over een experiment voor ondersteuning bij de implementatie van het Sport- en het Preventieakkoord	35300 XVI, nr. 137	TK wordt over de tussenevaluatie begin 2021 geinformeerd.
Motie van het lid Marijnissen c.s. over een plan om Nederland meer in beweging te krijgen	25295, nr. 437	Deze zomer ontvangt TK een antwoord op de vragen over stand van zaken van het plan om mensen meer te laten bewegen, zoals de vragen voorliggen in de commissiebrief gestuurd aan VWS. Een interdepartementaal overleg heeft op 7 juli jl plaatsgehad en daaruit is voortgekomen om interdepartementaal te komen tot een werkgroep en een routekaart bewegen in het dagelijks leven, waarbij de initiatiefnemers uit de sport en de zorg worden betrokken.De werkgroep gaat in september van start.
Motie van het lid Van Nispen over de zwemveiligheid in Nederland	35300 XVI, nr. 134	Het Nationaal Plan Zwemveiligheid van de NRZ kent een looptijd van 2020-2024.
Motie van het lid Van Gerven over supermarkten oproepen om te stoppen met de verkoop van tabak	24077, nr. 454	Onderzoek heeft vertraging opgelopen door COVID-19-maatregelen, na zomerreces naar de Kamer.
Motie van de leden Kuik en Dik-Faber over snelle afbouw van de verkoop van tabaksproducten	35321, nr. 11	Onderzoek heeft vertraging opgelopen vanwege COVID-19-maatregelen, brief gaat na zomerreces naar de Kamer.
Motie van de leden Kuik en Dik-Faber over het monitoren van het aantal tabaksverkooppunten	32793, nr. 427	Onderzoek heeft vertraging opgelopen vanwege COVID-19-maatregelen, brief gaat na zomerreces naar de Kamer.
Motie van het lid Sazias c.s. over een klinische behandeling voor rokers die niet kunnen stoppen	32793, nr. 416	De uitwerking van de motie heeft door het corona-virus vertraging opgelopen. Daarom zal oktober een tweede voortgangsbrief over de motie volgen.
Motie van de leden Dik-Faber en Diertens over onafhankelijke reductiedoelen voor zout, vet en suiker	32793, nr. 417	Er wordt gevraagd voor zomer 2020 de TK te informeren. Het antwoord wordt meegenomen in de brief over nieuwe aanpak productverbetering na de zomer 2020. Vertraging wordt aangekondigd in TK-brief voortgang NPA van juni 2020.
Motie van de leden Edgar Mulder en Van der Staaij over maatregelen ten behoeve van drugsvrije scholen en schoolpleinen	24077, nr. 453	De staatssecretaris verkent op dit moment de mogelijkheid om deze motie uit te voeren via het programma Helder op School. De verwachting is dat de Kamer in het 4e kwartaal kan worden geïnformeerd hoe de motie tot uitvoer zal worden gebracht.
Motie van de leden Kuik en Dik-Faber over wetgeving over maximumgeluidsnormen	32793, nr. 379	10-07-2020 planning nog steeds actueel.
Motie van de leden Geleijnse en Van den Berg over in kaart brengen waar gemeentepolissen kunnen worden afgesloten	29689, nr. 971	25-06-2020 De Kamer wordt hierover voor de begrotingsbehandeling geïnformeerd.
Motie van de leden Raemakers en Geleijnse over begrijpelijke keuze-informatie door zorgverzekeraars	29689, nr. 977	12-07-2019 De Kamer wordt hierover in het eerste kwartaal van 2021 geïnformeerd.
Motie van het lid Ellemeet over plaatsing spiraaltje door verloskundige buiten het eigen risico houden	34104, nr. 260	05-06-2020 In de Pakketbrief van 29-5-2020 is gemeld dat de minister hierop terug komt in de Pakketbrief van 2021.
Motie van de leden Van der Staaij en Ploumen over tegengaan van een verdere stapeling van zorgkosten	34104, nr. 261	02-07-2020 Het streven is de Kamer hierover voor de begrotingsbehandeling te informeren.

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Gewijzigde motie van het lid Dik-Faber over geschilbeslechting en vormgeving als onderdeel van de evaluatie (t.v.v. 34971-20)	34971, nr. 26	06-12-2019 Drie jaar na inwerkingtreding van de wet vindt een evaluatie plaats.
Motie van het lid Sazias over voorkomen dat zorgverzekeraars korten op het eerstelijnsverblijf en geriatische revalidatiezorg (35300-XVI, nr. 78)	35300 XVI, nr. 78	06-04-2020 De Kamer wordt hierover geïnformeerd voor het kerstreces van 2020.
Gewijzigde motie van de leden Ploumen en Van den Berg over inventariseren welke zorg niet meer geleverd wordt en niet meer gedeclareerd zal worden (t.v.v. 35300-XVI-63)	35300 XVI, nr. 90	14-07-2020 Toezeggingen 8474, 8779 en motie 3178: de Kamer wordt hierover in het najaar geïnformeerd.
Motie van het lid Ellemeet over doorberekening van de ova-ruimte meetbaar maken	23235, nr. 189	22-05-2020 De Kamer heeft de rapportage van de NZa ontvangen met een brief van CZ op 10 april 2020 (CZ-203764). Een inhoudelijke reactie hierop volgt voor het eind van het jaar.
Motie van de leden Kerstens en Sazias over een brede pilot pgb-indicatie met de mogelijkheid van een second opinion	34104, nr. 294	13-07-2020 Het streven is de Kamer hierover voor het kerstreces te informeren.
Motie van het lid Raemakers over onderzoek naar vanwege de coronacrisis niet-geleverde zorg die probleemloos kon uitvallen	29689, nr. 1064	14-07-2020 Toezeggingen 9002, 9164 en moties 3466, 3468, 3489, 3491: de Kamer wordt hierover in het najaar geïnformeerd.
Motie van de leden Ploumen en Van den Berg over uitstromen van vormen van onzinnige zorg uit het verzekerde pakket	29689, nr. 1060	14-07-2020 Toezeggingen 9002, 9164 en moties 3466, 3468, 3489, 3491: de Kamer wordt hierover in het najaar geïnformeerd.
Motie van het lid Veldman c.s. over bevorderen van integrale samenwerking tussen zorginstellingen	31765, nr. 504	21-07-2020 Toezeggingen 9002, 9164 en moties 3466, 3468, 3489, 3491: de Kamer wordt hierover in het najaar geïnformeerd.
Motie van de leden Ploumen en Veldman over het effect van de handreiking van de Federatie Medisch Specialisten	31765, nr. 507	27-07-2020 Toezeggingen 9002, 9164 en moties 3466, 3468, 3489, 3491: de Kamer wordt hierover in het najaar geïnformeerd.
Motie van de leden Raemakers en Bergkamp over vergoeding van zorg die buiten het basispakket valt vanwege het ontbreken van de vereiste medische indicatie	29689, nr. 1065	16-07-2020 Toezegging 8727 en motie 3463: de Kamer wordt hierover in het najaar geïnformeerd.

Tabel 70 Door bewindslieden gedane toezeggingen die zijn afgerond

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Na 3 jaar zal de Kamer een overzicht ontvangen van het aantal ziekenhuizen dat gebruik maakt van de mogelijkheden om risicokapitaal aan te trekken (2014-179).	Parlementaire agenda [26-06-2014] - Plenaire behandeling wetsvoorstel Winst (1e termijn) (3905)	Brief [25-10-2019] - Intrekking voorstel van wet Vergroten investeringsmogelijkheden in medisch-specialistische zorg (33168, nr. 30) (23748)
Het Actieprogramma onvrijwillige zorg loopt en zal worden gecontinueerd in 2015. Ik zal de Kamer later over de resultaten informeren.	Brief [17-05-2013] - Actieprogramma onvrijwillige zorg (31996, nr. 35)	Brief [20-12-2019] - Wet zorg en dwang (35370, nr. 1) (24056)
In het kader van de evaluatie van het Masterplan Orgaandonatie dan wel separaat zal de Kamer worden geïnformeerd over een door het Erasmus MC en het UMC Maastricht op te stellen handreiking inzake orgaandonatie na euthanasie (blz. 28-5-2).	Mondelinge vraag van het lid Tellegen over orgaandonatie bij euthanasie op 25 november 2014.	Brief [07-10-2019] - Richtlijn Orgaandonatie na Euthanasie (28140, nr. 107) (23659)
Later, in het tweede wetstraject, volgt een separaat wetsvoorstel Wijziging Wet BIG met betrekking tot de beroepenregulering (o.a. uitbreiding herregistratie-eisen, actualisering deskundigheidsgebieden, regeling orthopedagoog-generalist (blz. 15). 2015-358	Parlementaire agenda [19-11-2015] - AO evaluatie wet BIG/Medisch tuchtrecht/Medisch beroepsgeheim (4260)	Brief [19-12-2019] - Ontwikkelingen Wet BIG (29282, nr. – 392) (24030)
Het onderzoeksrapport van de IGZ inzake de aangedragen casuïstiek (Noord-Holland/ Zorginstelling Philadelphia) door de heer Potters zal nadat deze gereed is aan de Kamer worden verzonden.	Parlementaire agenda [21-12-2016] - AO Gehandicaptenbeleid (4046)	Brief [23-10-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen begroting 2020 (35300 XVI, nr. 19) (23744)
Toetsbaar samenwerkingsprotocol: VNG en IGZ maken gezamenlijk kader (Wvggz en WZD). Minister stuurt afschrift kader aan TK.	Parlementaire agenda [02-02-2017] - Wet Verplichte GGZ (4571)	Brief [20-12-2019] - Wet zorg en dwang (35370, nr. 1) (24056)
Het vergroten van de bekendheid met en de beschikbaarheid van een cliëntvertrouwenspersoon is een van de punten die ik de komende tijd samen met betrokken partijen wil uitwerken. Ik heb al gezegd dat ik daar voor de zomer mee kom.	Parlementaire agenda [23-02-2017] - VAO Patienten en cliëntenrechten (d.d. 22/2) (4587)	Brief [20-12-2019] - Wet zorg en dwang (35370, nr. 1) (24056)
De Tweede kamer wordt in het voorjaar van 2018 geïnformeerd over de uitkomsten van de Health Study.	Brief [20-06-2017] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake VSO Beleidsdoorlichting artikel 4.5 Caribisch Nederland (32772, nr. 28) (20739)	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Definitieve keuze regelgeving uitstalverbod nav internetconsultatie overlaten aan nieuw kabinet.	Brief [05-07-2017] - Tabak- en rookwaren (32011, nr. 59) (20806)	Brief [22-11-2019] - Ontwerpbesluit, houdende wijziging van het Tabaks- en rookwarenbesluit ter introductie van de verplichting een rookverbod in te stellen (32011, nr. 74) (23871)
We vragen JZNL om een nader onderzoek te doen in de effectmonitor jeugdzorgplus.	Brief [30-11-2017] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Westerveld (GL) over het bericht dat meer kinderen in een gesloten jeugdinstelling belanden (2017Z15196). (21153)	Brief [17-06-2020] - Voortgangsbrief Jeugd (31839, nr. 730) (24709)
De Kamer informeren over terugkoppeling aan de ouders van dragerschap van sikkelcelziekte bij een pasgeborene.	Brief [21-12-2017] - Uitbreiding neonatale hielprikscreening (29323, nr. 120) (21251)	Brief [08-07-2020] - Voortgang ontwikkelingen hielprik 2020 (24841)
Ik streef ernaar om de gemoderniseerde subsidieregeling [voor abortusklinieken] per 1 januari 2019 in werking te laten treden. Dit betekent dat ik uiterlijk in november van 2018 de nieuwe regeling zal publiceren.	Brief [07-12-2017] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om stand van zakenbrief Medische ethiek alsmede over de eventuele ontwikkelingen met betrekking tot wetenschappelijk onderzoek met embryo's, alsook inzake euthanasie en afbreking zwangerschap (34775 XVI, nr. 46) (21184)	Brief [25-05-2020] - Wijziging van de Subsidieregeling Abortusklinieken in verband met de inhoudelijke wijzigingen en de verlenging van de werkingsduur (29214, nr. 83) (24564)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Zoals ik in mijn antwoord op vraag drie (2018Z00273) aangaf zal door een onafhankelijk bureau in opdracht van Nefit nader worden onderzocht of de gebruikers van de desbetreffende ketels daadwerkelijk worden blootgesteld aan mogelijk gevaar op een koolmonoxidevergiftiging. Nefit heeft toegezegd het rapport onverkort met de NVWA te delen. Op basis van het rapport zal de NVWA bezien wat nodig is aan maatregelen, afspraken of vervolg onderzoek. Verder heeft «C+B advies en expertise» in opdracht van RTL nieuws, onderzoek naar de veiligheid van CV ketels van Nefit model B3M en B3L uitgevoerd. Het Bureau Risicobeoordeling en Onderzoek van de NVWA heeft opdracht gegeven de resultaten van dit onderzoek nader te bestuderen. Het streven is de bevindingen van genoemde onderzoeken vóór de zomer met de Kamer te delen.	Brief [26-02-2018] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Beckerman (SP) over onveilige cv-ketels (2018Z02073) (21381)	Brief [20-12-2019] - BuRO effectiviteitsonderzoek modificatie Nefit-ketels (35300 XVI, nr. 151) (24052)
De staatssecretaris van VWS zal de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Don, laten weten in hoeverre het gebruik van Argusdata wordt betrokken bij de lagere regelgeving, waarmee regels worden gesteld over de wijze waarop de gegevensverwerking wordt ingericht.	Parlementaire agenda [15-01-2018] - Gezamenlijke behandeling wetsvoorstellen 32399 Wet verplicht GGZ; 31996 Wet zorg en dwang; 32398 Wet forensische zorg (4691)	Brief [20-12-2019] - Stand van zaken Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (32399, nr. 91) (24055)
Meenemen in – eerder toegezegde - arbeidsmarktverkenning : arbeidsmarktpositie vrijgevestigden/ overige jeugd ggz professionals.	Parlementaire agenda [06-02-2018] - Debat over de gevolgen van de decentralisatie jeugd-ggz (4705); Geplande brief [30-11-2018] - Voortgangsrapportage Programma Zorg voor Jeugd (1807)	Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
De Kamer wordt geïnformeerd over de voortgang van het samenwerkingsverband richtlijnontwikkeling infectiepreventie.	Parlementaire agenda [04-04-2018] - AO Medisch specialistische zorg/ ziekenhuiszorg/kapitaallasten / Curatieve zorg (4559)	Brief [14-10-2019] - Aanpak antibioticaresistentie (32620, nr. 236) (23695)
Kamer informeren over de opbrengsten van de praktijkexperimenten en over het voorstel voor de definitieve ontwerp van de maatschappelijke diensttijd.	Brief [11-04-2018] - Invulling maatschappelijke diensttijd (34775 XVI, nr. 130) (21545)	Brief [13-09-2019] - Ontwerp maatschappelijke diensttijd (35034, nr. 6) (23548)
De Kamer zal tussentijds geïnformeerd worden over de resultaten van het zonmw prject over palliatieve sedatie.	Brief [11-05-2018] - Palliatieve zorg, merkbaar beter (29509, nr. 66) (21637)	Brief [24-06-2019] - Palliatieve sedatie (29509, nr. 72) (23258)
De Kamer wordt geïnformeerd over de verbeterpunten omtrent de combinatie topsport en onderwijs, naar aanleiding van het bestaande topsport-onderwijsconvenant (actieplan FLOT) van verschillende onderwijsinstellingen en NOC*NSF.	Parlementaire agenda [20-11-2017] - Wetgevingsoverleg onderdeel Sport en Bewegen (4648)	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
Ik zal de Kamer rapporteren over de activiteiten binnen 'Amendement Heerema'.	Parlementaire agenda [20-11-2017] - Wetgevingsoverleg onderdeel Sport en Bewegen (4648)	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
De minister voor MZS zegt toe de monitor die de NZa in het tweede helft van 2019 over prijstransparantie zal publiceren naar de Tweede Kamer te sturen.	Brief [05-07-2018] - Stand van zaken rond prijstransparantie in de medisch-specialistische zorg(32620, nr. 205) (21889)	Brief [17-12-2019] - Monitor prijstransparantie (32620, nr. 243) (24015)
In 2020 wordt opnieuw gemeten of het polisaanbod (en dan met name de dubbele polissen) kleiner is geworden. De Kamer wordt hierover geïnformeerd.	Brief [27-06-2018] - Polisaanbod zorgverzekeringen (29689, nr. 917) (21849)	Brief [24-06-2020] - Monitor polisaanbod 2020 (29689, nr. 1069) (24727)
De maatregelen uit de Kamerbrief worden meegenomen in de evaluatie van de wanbetalersregeling die staat gepland in 2019 en de uitkomsten van de evaluatie worden in het najaar 2019 naar de Tweede Kamer gestuurd.	Brief [06-07-2018] - Wanbetalersregeling (33077, nr. 20) (21904)	Brief [13-12-2019] - Rapport evaluatie wanbetalersregeling (33077, nr. 23) (23987)
De Kamer wordt medio 2019 geïnformeerd over de uitkomsten van onderzoek levenseinde kinderen 1-12 waarbij ervaringen van het steunpunt worden betrokken.	Brief [06-07-2018] - Nota medische ethiek (349901, nr. 1) (21913)	Brief [28-09-2019] - Medische beslissingen rond het levenseinde bij kinderen (1-12), (32647, nr. 76) (23607)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Begin volgend jaar geeft minister van MZS de resultaten van het actieplan regeldruk.	Parlementaire agenda [30-05-2018] - AO Administratieve lasten/regeldruk/ Governance/gegevensuitwisseling in de zorg/gegevensbescherming/ Innovatie/verspilling in de zorg (4487)	Brief [04-10-2019] - Voortgang programma (Ont)Regel de Zorg (29515, nr. 441) (23642)
Tweede Kamer informeren over apart werving GHZ arbeidskrachten en uberhaupt hoe wervingscampagne verloopt.	Parlementaire agenda [24-05-2018] - AO Gehandicaptenbeleid / Fokuswonen / Doelgroepenvervoer/ valys (4689)	Brief [20-12-2019] – 3e Voortgangsrapportage Werken in de Zorg (29282, nr. 391) (24045)
Ik informeer u medio 2019 over het advies van de NZa over de prestaties en redelijkerwijs kostendekkende tarieven bij de nieuwe zorgprofielen voor cliënten met een psychische stoornis in de Wlz.	Brief [12-09-2018] - Aanbieding rapporten Wlz-ggz-zorgprofielen (34104, nr. 240) (22061)	Brief [03-12-2019] - Aanbieding uitvoeringstoets NZa over bekostiging ggz in de Wlz (34104, nr. 267) (23920)
De staatssecretaris van VWS zal de eerste resultaten van de experimenten met de maatschappelijke diensttijd begin 2019 aan de Kamer sturen. Bij het begeleidend onderzoek en bij de besluitvorming over de definitieve uitrol zal ook het aspect van de doorstroom naar een vaste baan worden meegenomen.	Parlementaire agenda [19-09-2018] - Algemene Politieke Beschouwingen 2018 (4820)	Brief [13-09-2019] - Ontwerp maatschappelijke diensttijd (35034, nr. 6) (23548)
In 2019 zal uw Kamer opnieuw geïnformeerd worden over de financiële arrangementen aan de hand van een nieuwe voortgangsbrief.	Brief [02-10-2018] - Voortgangsbrief financiële arrangementen 2018 (29477, nr. 520) (22128)	Brief [03-11-2019] - Voortgangsbrief financiële arrangementen 2019 (29477, nr. 623) (23789)
Een inhoudelijke reactie op de evaluatie volgt in het voorjaar van 2019.	Brief [02-10-2018] - Aanbiedingsbrief evaluatie ZonMw DoelmatigheidsOnderzoek (29248, nr. 313) (22124)	Brief [11-10-2019] - Programma Zorgevaluatie en Gepast Gebruik en vervolgprogramma ZonMw DoelmatigheidsOnderzoek, (29248, nr. 318) (23678)
Later dit jaar zal de taakopdracht voor de evaluatie «De juiste zorg op de juiste plek» separaat aan de Kamer aangeboden worden.	Brief [17-09-2018] - Voortgang Pilot beleidsevaluaties VWS (31865, nr. 119) (22074)	Brief [10-09-2019] - Voortgang Pilot beleidsevaluaties VWS 2018-2019 (31865, nr. 153) (23534)
Ik ga (nogmaals) met de gemeenten Tilburg en Oude IJsselstreek in overleg over of het signaal dat zij via een pgb-constructie alfahulpen inzetten. Ik informeer de Kamer over de uitkomsten.	Parlementaire agenda [26-09-2018] - AO Wmo (4762)	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Ik vraag de staatssecretaris van VWS om uw Kamer te informeren over het signaal dat mensen in de opvang in de schulden terecht komen omdat de bijdrage al betaald moet worden, voor de uitkering is gestart. Het specifieke verzoek daarbij is om te bekijken of de gemeente in plaats van de opvang de bijdrage zou kunnen innen, omdat de gemeente ook over de uitkeringen gaat.	Parlementaire agenda [26-09-2018] - AO Wmo (4762)	Brief [18-12-2019] - Aanbieding derde Voortgangsrapportage programma Geweld hoort nergens thuis (28345, nr. 226) (24024)
De RVS zal in het voorjaar van 2019 dit advies afronden. Daaropvolgend zal ik uw Kamer dit advies toesturen met een gezamenlijke reactie van de bewindspersonen van VWS. Met de reactie op dit advies zal ik invulling geven aan bovengenoemde toezegging. (i.e. gezamenlijke visie op vertrouwen in de zorg).	Brief [16-10-2018] - Toezegging visie vertrouwen (32620, nr. 213) (22183)	Brief [04-10-2019] - Voortgang programma (Ont)Regel de Zorg (29515, nr. 441) (23642)
Ik ben voornemens deze aanpak eind 2019 te evalueren en op basis daarvan zo mogelijk te beoordelen of deze voldoende bescherming biedt aan modellen.	Brief [19-10-2018] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Kuik (CDA) over de berichtgeving dat de gezondheid van modellen in de mode-industrie ondanks beloftes nog steeds ver onder de maat is (2018Z15167), (22199)	Brief [11-05-2020] - Toezeggingen en onderzoeksresultaten thema's preventie en gezonde leefstijl(32793, nr. 479) (24526)
In deze brief heb ik toegelicht dat ik enkele suggesties verder zal onderzoeken en uitwerken om tot afgewogen beleidsconclusies te komen over de wenselijkheid en haalbaarheid van mogelijke aanscherpingen van het fusietoezicht in de zorg. Ik streef ernaar uw Kamer begin 2019 over de uitkomsten en mijn conclusies te informeren.	Brief [22-10-2018] - Ontwikkelingen fusietoezicht in de zorg (34445, nr. 13) (22202)	Brief [18-02-2020] - Aanscherping fusietoezicht in de zorg (24254)
Ik heb tijdens het debat met uw Kamer aangegeven dat ik wil onderzoeken welke lessen we kunnen trekken uit de gang van zaken rond deze faillissementen. Voor een volledig beeld hiervan ben ik mede afhankelijk van het onderzoek dat de curatoren zullen uitvoeren. Zoals in	Brief [07-11-2018] - Planning afdoening moties en toezeggingen n.a.v. plenair debat over het faillissement van de MC	Brief [30-11-2018] - Onderzoeken faillissementen (31016, nr. 175) (22386)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
het begin van deze brief aangekondigd wacht ik hier niet op en zal zelf ook opdracht geven voor onafhankelijk extern onderzoek. Ik zal u uiterlijk eind november informeren over de onderzoeksopzet.	IJsselmeerziekenhuizen en het MC Slotervaartziekenhuis (31016, nr. 139) (22274)	
Kunnen gemeenten ook een aandachtsfunctionaris ouderenmishandeling aanstellen? Wordt meegenomen.	Parlementaire agenda [04-10-2018] - AO Ouderenmishandeling (4801)	Brief [18-12-2019] - Aanbieding derde Voortgangsrapportage programma Geweld hoort nergens thuis (28345, nr. 226) (24024)
De minister zal t.z.t. een appreciatie geven op de pilot psychosociale zorg bij kanker en dat aan de TK sturen.	Parlementaire agenda [18-10-2018] - Begrotingsbehandeling VWS - Donderdag 18 oktober 2018, 15.00 uur : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek (4812)	Brief [01-07-2020] - Diverse toezeggingen AO ggz 8 juni 2020 (24804)
N.a.v. vraag lid Ploumen over het beschermen van de opleidingstitel doktersassistent. Kan de BIG niet als een kwaliteitsregistratie-instrument gebruikt worden? Minister: Over die principiële vraag wil ik weleens nadenken, maar ik ben er niet aan toe om nu de BIG om te bouwen. De aanleiding voor de BIG is beroepstitelbescherming ten behoeve van de patiënt, niet voor de professional. Ik stel voor dat ik dat in de eerste helft van 2019 voor u op papier zet.	Parlementaire agenda [18-10-2018] - Begrotingsbehandeling VWS Donderdag 18 oktober 2018, 15.00 uur : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek (4812)	Brief [10-10-2019] - RVS advies De B van Bekwaam (29282, nr. 382) (23670)
N.a.v. vraag lid Sazias: Hoe kan de jaarlijkse medicatiebeoordeling beter onder de aandacht worden gebracht. Minister: Ik ga dat punt opnemen in mijn periodiek overleg met de huisartsenorganisatie, omdat ik graag wil dat het op een praktische manier gebeurt. Ik wil hun ideeën ook even horen en daarover zal ik dan de Kamer berichten.	Parlementaire agenda [18-10-2018] - Begrotingsbehandeling VWS Donderdag 18 oktober 2018, 15.00 uur : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek (4812)	Brief [19-12-2019] - Medicatiebeoordelingen (29477, nr. 640) (24028)
Voor de zomer van 2019 wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de vorderingen m.b.t. de mogelijkheden inzake de financiering en uitvoerbaarheid van de vervoersregeling van gehandicapte teamsporters.	Brief [12-11-2018] - Veegbrief WGO 2018 (30234, nr. 203) (22286)	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
Extern onderzoek door onafhankelijke commissie naar de faillissementen, focus op hoe het proces in de aanloop naar het faillissement is verlopen tussen betrokken stakeholders, i.h.b. De rol van betrokken partijen zoals VWS, de (externe) toezichthouders, zorgverzekeraar(s), gemeenten en banken;Welke lessen daaruit getrokken kunnen worden om een soortgelijke situatie in de toekomst te voorkomen. [ao]	Parlementaire agenda [21-11-2018] - AO Medisch specialistische zorg/ziekenhuiszorg (4732)	Brief [19-06-2020] - Gebundelde beleidsreactie op rapporten over faillissementen MC-groep (31016, nr. 288) (24720)
Samen met de minister voor Medische Zorg en Sport, die verantwoordelijk is voor eventuele aanpassingen van de Regeling Geneesmiddelenwet, ga ik kijken in hoeverre het mogelijk is om een dergelijke boodschap toe te voegen aan homeopathische middelen. Hierbij ben ik wel gebonden aan Europese regels.	Brief [30-11-2018] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Veldman (VVD) over de berichtgeving waarin kinderartsen oproepen op te treden tegen een homeopathisch alternatief voor vaccineren (2018Z19149). (22384)	Brief [20-09-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Veldman (VVD) over het bericht 'Anti-vaccinatiecampagne aangevoerd door homeopaten' (2019Z14854), (23567)
In 2019 zal de Werkgroep Geneesmiddelentekorten evalueren of de lijst van maatregelen voldoende is om geneesmiddelentekorten te voorkómen en of er andere maatregelen moeten worden genomen. Ik zal uw Kamer hierover in de tweede helft van 2019 informeren.	Brief [30-11-2018] - Stand van zaken leveringsproblemen anticonceptiepil (29477, nr. 526) (22388)	Brief [11-12-2019] - Toezeggingen geneesmiddelentekorten (29477, nr. 638) (23960)
Ik heb besloten dat ik deze specifieke casus ook zal evalueren, omdat ik een dergelijke situatie in de toekomst wil voorkómen. Ondanks dat het Meldpunt actief informatie opvraagt bij de diverse fabrikanten en groothandels blijft het bijvoorbeeld nog onduidelijk waarom de situatie per apotheek zo verschilt. Over de uitkomst zal ik u ook informeren.	Brief [30-11-2018] - Stand van zaken leveringsproblemen anticonceptiepil (29477, nr. 526) (22388)	Brief [11-12-2019] - Toezeggingen geneesmiddelentekorten (29477, nr. 638) (23960)
Na de zomer 2019 ontvangt u het tweede deel van de Monitor contractering 2019.	Brief [07-12-2018] - Rapportages contractering wijkverpleging (29689, nr. 943) (22418)	Brief [10-09-2019] - Verdiepend onderzoek naar redenen van niet contracteren in de wijkverpleging (23235, nr. 184) (23537)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Na de zomer 2019 ontvangt u tevens een kwantitatieve analyse van Vektis met daarin het aandeel niet-gecontracteerde wijkverpleging over 2017, 2018 en het eerste kwartaal van 2019.	Brief [07-12-2018] - Rapportages contractering wijkverpleging (29689, nr. 943) (22418)	Brief [05-09-2019] - Contractering in de wijkverpleging (29689, nr. 1022) (23517)
Vervolgens ontvangt u in het voorjaar 2020 een nieuwe Monitor contractering wijkverpleging, met een terugblik op het contracteerproces 2020.	Brief [07-12-2018] - Rapportages contractering wijkverpleging (29689, nr. 943) (22418)	Brief [10-04-2020] - aanbieding NZa-monitors contractering 2020: ggz, huisartsenzorg, paramedische zorg en wijkverpleging (32620, nr. 261) (24434)
Advies/Rapportage Commissie toekomst zorg thuiswonende ouderen.	Brief [02-11-2018] - Commissie Toekomst zorg thuiswonende ouderen (31765, nr. 348) (22252)	Brief [15-01-2020] - Conceptadvies Commissie Toekomst Zorg thuiswonende ouderen(31765, nr. 475) (24079)
De minister van VWS zal het RIVM dan ook de opdracht geven om een uitvoeringstoets te doen en de continuïteit te waarborgen.	Brief [23-11-2018] - Beleidsreactie op Gezondheidsraadadvies prenatale screening (29323, nr. 121) (22343)	Brief [07-07-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om uitgebreide planning en doorlooptijden NIPT (24838)
De staatssecretaris van VWS zal het RIVM vragen de uitvoeringsconsequenties in beeld te brengen. De verwachting is dat de uitkomsten van deze uitvoeringstoets eind 2019 beschikbaar zijn, waarna de staatssecretaris van VWS uw Kamer zal informeren over de uitkomsten hiervan en de verdere besluitvorming.	Brief [23-11-2018] - Beleidsreactie op Gezondheidsraadadvies prenatale screening (29323, nr. 121) (22343)	Brief [10-09-2019] - Verzoek om bevestiging dat de invoering van een landelijk wetenschappelijk onderzoek 13 weken echo geen vertraging oploopt (29323, nr. 129) (23535)
Medio 2019 zijn de resultaten van de studies [naar predictiemodellen voor zwangerschapsdiabetes] bekend en hierna zullen wij uw Kamer hierover nader informeren.	Brief [23-11-2018] - Beleidsreactie op Gezondheidsraadadvies prenatale screening (29323, nr. 121) (22343)	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
2-jaarlijks bij het WGO wordt de voortgang besproken van het prevalentieonderzoek SI door NOC*NSF. De TK ontvangt vooraf per brief hierover informatie.	Parlementaire agenda [16-05-2018] - Debat onderzoekscommissie seksuele intimidatie in de Sport (4744)	Brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)
Jaarlijks wordt de TK geïnformeerd over de voortgang m.b.t. aanbevelingen Commissie de Vries, waarvan de voortgang van het Centrum voor Veilige Sport deel uitmaakt. De TK ontvangt vooraf per brief hierover informatie.	Parlementaire agenda [16-05-2018] - Debat onderzoekscommissie seksuele intimidatie in de Sport (4744)	Brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)
September 2019 ontvangt de TK de monitor Buurtsportcoachregeling met daarin opgenomen de formatie Bsc herleidt naar tak van sport, ouderen en jeugd.	Parlementaire agenda [19-11-2018] - Wetgevingsoverleg Sportbeleid (4794)	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
De TK ontvangt de beleidsreacties op de diverse onderzoeksrapporten inzake zwemveiligheid.	Parlementaire agenda [19-11-2018] - Wetgevingsoverleg Sportbeleid (4794)	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
De TK wordt geïnformeerd over de arbeidscontracten voor bondscoaches.	Parlementaire agenda [19-11-2018] - Wetgevingsoverleg Sportbeleid (4794)	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
De TK wordt geïnformeerd over de uitkomst van het gesprek met NOC*NSF inzake vrouwen in sportbesturen op bondsniveau en de concrete ontwikkelingen op dat terrein.	Parlementaire agenda [19-11-2018] - Wetgevingsoverleg Sportbeleid (4794)	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
In 2019 zal ik de effecten van de verhoging van de pkb's op het reisgedrag van pashouders monitoren. Binnen de context van de door uw Kamer via de VWS-begroting beschikbaar gestelde bedrag voor deze voorziening zal ik mede op basis van het gebruik van deze voorziening in 2019 een besluit nemen over de hoogte van pkb's in 2020.	Brief [20-11-2018] - Hoogte persoonlijke kilometerbudgetten Valys (24170, nr. 180) (22326)	Brief [29-11-2019] - Hoogte persoonlijk kilometerbudgetten Valys (24170, nr. 200) (23904)
De jaarlijkse rapportages vanuit de monitor abonnementstarief zullen ook ter beschikking worden gesteld aan uw Kamer.	Brief [19-12-2018] - Monitor abonnementstarief eigen bijdragen Wmo 2015, (29538, nr. 281) (22483)	Brief [04-12-2019] - Kamerbrief abonnementstarief monitor en implementatie (29538, nr. 309) (23930)
Over de voortgang van de modernisering heb ik u in de voortgangsbrief Geneesmiddelenbeleid geïnformeerd. Ik zal u daar eind 2019 opnieuw over informeren.	Brief [20-12-2018] - Motie Dik-Faber herberekening GVS (29477, nr. 533) (22488)	Brief [27-01-2020] - Modernisering geneesmiddelenvergoedingssysteem (GVS) (29477, nr. 644) (24132)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Verder gaat de inspectie het toezichttraject bij Careyn evalueren. De inspectie evalueert trajecten zoals dit handhavingstraject bij Careyn, om zelf te leren en verbeteren. Ze haalt daarvoor feedback op uit haar eigen organisatie en uit zorgorganisaties die onder haar toezicht staan. De evaluatie wordt uitgevoerd onder leiding van een onafhankelijk voorzitter en start in januari 2019. Streven is om de evaluatie af te ronden voor de zomer van 2019. Ik zal uw Kamer over de uitkomsten informeren zodra deze gereed zijn.	Brief [20-12-2018] - Aanwijzing Careyn (31765, nr. 358) (22490)	Brief [30-09-2019] - Evaluatie toezicht Careyn (31765, nr. 447) (23611)
De voortgang van de uitvoering wordt aan de TK gemeld in halfjaarlijkse voortgangsrapportages waarbij de eerste in april 2019 verschijnt.	Brief [21-12-2018] - Reactie Advies Commissie Sorgdrager 'Onderzoek fipronil in eieren'(26991, nr. 536) (22522)	Brief [08-11-2019] - Tweede voortgangsrapportage actieplan Voedselveiligheid (26991, nr. 561) (23822)
Ik zal u medio 2019 de uitgewerkte regeling [voor voorwaardelijke toelating van weesgeneesmiddelen en conditionals] sturen. Zoals toegezegd, neem ik in de verdere uitwerking ook de ervaringen van de casus Fampyra mee.	Brief [20-12-2018] - Voortgangsbrief geneesmiddelenbeleid (29477, nr. 532) (22487)	Brief [22-10-2019] - Beleidskader voorwaardelijke toelating geneesmiddelen (29477, nr. 621) (23737)
Ik heb het Platform [Inkoopkracht] gevraagd om in de zomer van 2019 een eindrapportage uit te brengen. De eindrapportage zal ik ook aan uw Kamer zenden.	Brief [20-12-2018] - Voortgangsbrief geneesmiddelenbeleid (29477, nr. 532) (22487)	Brief [01-10-2019] - Eindrapportage Platform Inkoopkracht (29477, nr. 613) (23619)
De werkgroepen [verantwoord wisselen van geneesmiddelen] hebben de intentie uitgesproken in mei 2019 tot eindresultaat komen. Ik zal u dan nader informeren over deze resultaten en de implementatie van de afspraken in de praktijk.	Brief [20-12-2018] - Voortgangsbrief geneesmiddelenbeleid (29477, nr. 532) (22487)	Brief [10-02-2020] - Uitkomst verantwoord wisselen van geneesmiddelen (29477, nr. 648) (24206)
Een verkenning uitvoeren naar welke categorieën niet-WMO-onderzoek er zijn, welke toetsingskaders eventueel al zijn opgesteld en hoe deze categorieën proportioneel getoetst kunnen worden. De deadline van de resultaten van deze verkenning is 31-12-2019.	Brief [08-01-2019] - Reactie op het derde evaluatierapport wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen (29963, nr. 19) (22534)	Brief [09-03-2020] - Niet-WMO-plichtig onderzoek en ethische toetsing (29963, nr. 21) (24337)
De minister zal de Kamer schriftelijk informeren over het advies van de Gezondheidsraad over de Richtlijn orgaandonatie na euthanasie zodra dat binnen is, inclusief het aspect communicatie.	Parlementaire agenda [26-09-2018] - AO Orgaandonatie (4774)	Brief [07-10-2019] - Richtlijn Orgaandonatie na Euthanasie (28140, nr. 107) (23659)
Het monitoren van het gebruik van de i-standaarden.	Parlementaire agenda [11-12-2018] - Wijz. Jeugdwet en WMO 2015 en Zorgverzekeringswet ivm handhaven optie gemeenten bij uitzondering te verplichten tot samenwerking en ivm verminderen uitvoeringslasten (34857) (4839)	Brief [04-10-2019] - Voortgang programma (Ont)Regel de Zorg (29515, nr. 441) (23642)
Brief over aanpak aanbesteden versturen aan Tweede Kamer.	Parlementaire agenda [11-12-2018] - Wijz. Jeugdwet en WMO 2015 en Zorgverzekeringswet ivm handhaven optie gemeenten bij uitzondering te verplichten tot samenwerking en ivm verminderen uitvoeringslasten (34857) (4839)	Brief [15-11-2019] - Aanpak Inkoop en Aanbesteden Sociaal Domein (34477, nr. 67) (23846)
Aanpak administratieve lasten voor kleine aanbieders in VGR ontregel de zorg (uitwerken aangenomen motie Bergkamp).	Parlementaire agenda [11-12-2018] - Wijz. Jeugdwet en WMO 2015 en Zorgverzekeringswet ivm handhaven optie gemeenten bij uitzondering te verplichten tot samenwerking en ivm verminderen uitvoeringslasten (34857) (4839)	Brief [04-10-2019] - Voortgang programma (Ont)Regel de Zorg (29515, nr. 441) (23642)
Bekijken of er afspraken zijn te maken over een beschikbaarheidsregeling voor geneesmiddelen tijdens de sluisperiode, Kamer informeren.	Parlementaire agenda [10-12-2018] - Notaoverleg Big Farma (kamerstuk 34834) (4795)	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
In het najaar 2019 wordt nieuw (mystery guest) onderzoek naar de landelijke toegankelijkheid van de maatschappelijke opvang uitgevoerd. De Kamer wordt over de uitkomsten geïnformeerd.	Parlementaire agenda [20-12-2018] - AO Maatschappelijke opvang (4831)	Brief [13-12-2019] - Voortgangsrapportage BW MO december 2019 (29325, nr. 104) (23984)
Compleet beeld opstellen vwb gezondheidsincidenten als gevolg van gebruik van GHB en begin 2019 daarover aan TK rapporteren.		Brief [07-10-2019] - Kamerbrief over GHB (24077, nr. 447) (23655)
De Tweede Kamer ontvangt in het najaar 2019 het Nationaal plan zwemveiligheid van de Nationale Raad Zwemveiligheid.	Brief [25-01-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Van Nispen (SP) Vragen van het lid Van Nispen (SP) aan de minister van Medische Zorg over het gebrek aan landelijke regels voor zwemlessen (ingezonden 21 december 2018) (2018Z24642) (22594)	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
De komende maanden zal ik met partijen werken aan een geactualiseerde agenda voor de acute zorg. Ik zal u daarover rond de zomer informeren.	Brief [10-01-2019] - Monitor acute zorg 2018 (29247, nr. 267) (22542)	Brief [07-11-2019] - Agenda acute zorg (29247, nr. 295) (23819)
Bij de eerstvolgende gelegenheid wordt de Tweede Kamer over de stand van zaken van de acties om schadelijke traditionele praktijken verder te kunnen bestrijden (in het kader van het programma Geweld hoort nergens thuis) en specifiek over het gesprek met de NVOG over het voorkomen van maagdenvliesherstel bij vrouwen.	Brief [14-02-2019] - antwoorden op de vragen over het adverteren voor en het meewerken aan maagdenvliesherstel in Nederland (22693)	Brief [18-02-2020] - Actieagenda Schadelijke Praktijken (24262)
Specifiek voor de slachtoffers van seksueel geweld is dat het een kwetsbare groep slachtoffers betreft, waarbij de drempel om hulp te zoeken en het seksueel geweld te melden als hoog kan worden ervaren. Daarom zijn wij met betrokken partijen in gesprek om mogelijkheden te vinden om de toegang tot het Centrum Seksueel Geweld verder te verbeteren. Zo zetten wij erop in om een tijdelijke voorziening voor één jaar in te richten waarbij slachtoffers van seksueel geweld die in de acute fase hulp zoeken bij het CSG, een vergoeding krijgen van de gemaakte kosten voor het eigen risico. Het doel van de tijdelijke voorziening is om te kunnen zien wat het effect is van het in die situaties vergoeden van het eigen risico op de (mogelijke) drempel die slachtoffers van seksueel geweld ervaren bij het zoeken van hulp of het melden van het geweld. Wij zijn verder in gesprek met Slachtofferhulp Nederland, gemeenten en medische professionals (zoals huisartsen) om slachtoffers standaard te laten wijzen op de mogelijkheid om een aanvraag voor een financiële tegemoetkoming te doen bij het SGM. Over de uitkomsten van deze gesprekken wordt de Kamer geïnformeerd.	Brief [12-02-2019] - antwoorden op de vragen van de Kamerleden Van Toorenburg (CDA) en Bergkamp (D66) over het bericht 'Vrouwen zoeken vaker én eerder hulp na verkrachting' (2018Z23872) (22677)	Brief [18-12-2019] - Aanbieding derde Voortgangsrapportage programma Geweld hoort nergens thuis (28345, nr. 226) (24024)
De TK wordt voor het vierde kwartaal van 2019 geïnformeerd over de benadering van gemeenten die niet hebben gereageerd op de IGJ uitvraag en deze te wijzen op de wettelijke verplichting om een Wmo-toezichthouder aan te stellen. Om vast te kunnen stellen dat alle gemeenten een Wmo-toezichthouder hebben aangesteld.	Parlementaire agenda [13-02-2019] - VSO Gezond vertrouwen in toekomst van het WMO toezicht (4864)	Brief [12-11-2019] - Beleidsreactie n.a.v. rapportage IGJ over Wmo-toezicht (2018) (29538, nr. 308) (23838)
Ik verwacht u na de zomer te kunnen informeren over de uitkomsten van de kwartiermakersfase en op welke manier de werkorganisatie vorm krijgt.	Brief [13-02-2019] - Zorgevaluatie en Gepast Gebruik (29248, nr. 316) (22686)	Brief [11-10-2019] - Programma Zorgevaluatie en Gepast Gebruik en vervolgprogramma ZonMw Doelmatigheidsonderzoek, (29248, nr. 318) (23678)
De Tweede Kamer bij verdiepend onderzoek 113 na de zomer informeren over resultaten overleg CBS om 'een betere foto te maken van de 'pogingen tot suïcide of zelf toegebracht letsel'.	Parlementaire agenda [13-02-2019] - Debat zelfdoding in de jeugdzorg (4862)	Brief [14-10-2019] - Voortgangsrapportage Onderzoek suïcides en jeugd' (32793, nr. 451) (23697)
Actuele planning plan van aanpak gezinsgerichte opvang/actieplan gezinshuizen aan de TK sturen.	Parlementaire agenda [13-02-2019] - Debat zelfdoding in de jeugdzorg (4862)	Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
Ik stuur een brief over wat de opgave op het gebied van wonen en zorg is (waar moeten we ons op voorbereiden gegeven de demografie) en het verwerven van het kapitaal. Ook ga ik in op de rol van de woningcorporaties.	Parlementaire agenda [20-02-2019] - AO Verpleeghuiszorg (4761)	Brief [20-12-2019] - (bouw)opgave verpleeghuiszorg in komende decennia (31765, nr. 458) (24046)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Vanaf begin van dit jaar inventariseert de inspectie per afgesloten melding van een calamiteit binnen deze sector of personeelstekorten een rol hebben gespeeld in de verblijfssituatie waar de patiënt zich bevond ten tijde van de calamiteit. Hiermee krijgen we over 2019 een representatief beeld van het aantal bij de inspectie gemelde calamiteiten waarbij personeelstekorten als één van de factoren hebben meegespeeld. Ik verwacht de resultaten van deze inventarisatie begin 2020, en ik zal deze zo spoedig mogelijk met uw Kamer delen. De inspectie maakt de resultaten openbaar op haar website.	Brief [06-03-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om een reactie op berichten Trouw.nl en bericht op De Groene Amsterdammer.nl d.d. 6 februari 2019 inzake personeelstekort in de GGZ (29282, nr. 353) (22760).	Brief [08-04-2020] - Diverse moties en toezeggingen ggz, inventarisatie IGJ calamiteiten door personeelstekorten, inzet NZa op wachttijden ggz (25424, nr. 528) (24432)
In de brief bij de voortgangsrapportage wachttijden van de NZa die voor het einde van het jaar aan de Kamer wordt verzonden, zal:-De staatssecretaris ingaan op het toezicht van de NZa op de zorgplicht van de zorgverzekeraars.-Naast de kwantitatieve weergave een kwalitatieve duiding worden gegeven betreffende de wachttijden, met daarbij een reactie van de staatssecretaris op elk van de aandoeningen een doorkijk naar de doelen van de ontwikkeling van de wachttijden.-De regionale doorzettingsmacht worden meegenomen in de kwalitatieve duiding.	Parlementaire agenda [06-12-2018] - AO GGZ (4811).	Brief [19-12-2019] - Voortgang aanpak wachttijden ggz (25424, nr. 504) (24039)
Eind volgend jaar informeert de staatssecretaris de Kamer over de stand van zaken betreffende het hoofdlijnenakkoord en de concrete uitwerking daarvan.	Parlementaire agenda [06-12-2018] - AO GGZ (4811).	Brief [29-06-2020] - Voortgangsbrief Hooflijnenakkoorden (2020Z12547) (24764)
Bij de brief betreffende de stand van zaken rond de zorg voor personen met verward gedrag, zal de incongruentie in de regio's — met name de nadelen daarvan, lijkt mij — worden meegenomen.	Parlementaire agenda [06-12-2018] - AO GGZ (4811).	Brief [10-12-2019] - Stand van zaken persoonsgerichte aanpak voor kwetsbare personen(25424, nr. 494) (23957)
De Kamer wordt geïnformeerd zodra er meer zicht is op de komst van de HAP in Woerden.	Parlementaire agenda [13-02-2019] - AO Medisch Specialistische zorg/ ziekenhuiszorg (4850).	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Ik zal u uiterlijk dit najaar informeren over de sluiskandidaten die naar verwachting in het eerste en tweede kwartaal van 2020 geregistreerd worden. Ik zal dan ook weer een status overzicht geven van de al eerder aangekondigde sluiskandidaten.	Brief [11-03-2019] - Sluiskandidaten tweede helft 2019 (29477, nr. 561) (22772)	Brief [11-10-2019] - Aankondiging sluiskandidaten eerste helft 2020 (29477, nr. 618) (23685)
Voor de zomer ontvangt de kamer een brief over onderwijs en zorg waarin finale keuze scenario financiering zorg in onderwijstijd gemaakt wordt. (Hierin meenemen dat pgb thuis mogelijk blijft ook als dat op school niet meer ingezet kan worden).	Parlementaire agenda [21-02-2019] - AO Onderwijs en Zorg (4855).	Brief [30-10-2019] - Voortgang onderwijs-zorg (31497, nr. 334) (23777)
Naast de voortgangsrapportages onderwijs en jeugd komt er 2x per jaar een voortgangsrapportage over onderwijs en zorg: één voor de zomer (zie 1.) en één voor eind van het jaar.	Parlementaire agenda [21-02-2019] - AO Onderwijs en Zorg (4855).	Brief [30-10-2019] - Voortgang onderwijs-zorg (31497, nr. 334) (23777); Brief [17-06-2020] - Voortgangsbrief Jeugd (31839, nr. 730) (24709)
De TK wordt na 1 juli 2019 geïnformeerd over de stand van zaken centralisatie tolkvoorzieningen auditief beperkten.	Parlementaire agenda [07-03-2019] - Wet centraliseren tolkvoorzieningen auditief beperkten leef- en werkdomein, luisterlijnen en vertrouwenswerk jeugd (35 070) (4871)	Brief [04-11-2019] - Stand van zaken centralisatie tolkvoorziening auditief beperkten (35070, nr. 13) (23791)
De TK wordt na 1 juli 2020 geïnformeerd over de stand van zaken uitvoering tolkvoorzieningen auditief beperkten door het UWV.	Parlementaire agenda [07-03-2019] - Wet centraliseren tolkvoorzieningen auditief beperkten leef- en werkdomein, luisterlijnen en vertrouwenswerk jeugd (35070) (4871)	Brief [04-11-2019] - Stand van zaken centralisatie tolkvoorziening auditief beperkten (35070, nr. 13) (23791)
De TK wordt geïnformeerd over de wijze van matchen gebruiker – tolk bij bemiddeling ('prikbord'functie van Tolknet).	Parlementaire agenda [07-03-2019] - Wet centraliseren tolkvoorzieningen auditief beperkten leef- en werkdomein, luisterlijnen en vertrouwenswerk jeugd (35070) (4871)	Brief [23-04-2019] - Match gebruiker - tolk (prikbordfunctie) (35070, nr. 12) (22990)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Jaarlijks wordt de TK geïnformeerd over het werk van de vertrouwenspersonen jeugd, op basis van het jaarverslag van het AKJ. Daarbij moet ook ingegaan worden op de vraag in hoeverre er andere vertrouwenspersonen actief zijn (naast die van het AKJ, die door VWS worden gefinancierd).	Parlementaire agenda [07-03-2019] - Wet centraliseren tolkvoorzieningen auditief beperkten leef- en werkdomein, luisterlijnen en vertrouwenswerk jeugd (35070) (4871)	Brief [07-11-2019] - Naar een betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering (31839, nr. 699) (23821)
Voor de zomer informeer ik uw beide Kamers over het scenario dat leidt tot het optimum van toestemmingsmogelijkheden. Ik ga vervolgens graag met uw Kamer in gesprek over deze uitwerking en de aansluiting bij de bedoeling van de wet.	Brief [27-03-2019] - Commissiebrief inzake Programma Gespecificeerde Toestemming Structureel (22843)	Brief [04-10-2019] - Gespecificeerde Toestemming Structureel (27529, nr. 192) (23648)
Zorggebruikers lijken ondervertegenwoordigd als het om overstappen gaat. Ik wil meer weten over waarom deze groep nu niet overstapt en of zij belemmeringen ervaren. Daarom start ik een onderzoek, en zal ik uw Kamer hierover infomeren.	Brief [21-03-2019] - Overstapseizoen 2018-2019 (29689, nr. 965) (22823)	Brief [02-04-2020] - Kamerbrief overstapseizoen zorgverzekering 2019-2020 (29689, nr. 1050) (24422)
Informeren over WAC advies middels voorbeelden en kwalitatieve gegevens.	Brief [28-03-2019] - Aanbieding 1e advies Wetenschappelijke Adviescommissie Een tegen Eenzaamheid (29538, nr. 290) (22848)	Brief [15-01-2020] - Tweede voortgangsrapportage actieprogramma 'Eén tegen eenzaamheid'(29538, nr. 311) (24078)
Met de volgende voortgangsrapportage Programma Een tegen Eenzaamheid informeren worden over de volgende relevante procesindicatoren:Campagne effect; Aantal lokale coalities; Aantal deelnemers van de nationale coalitie en hun bereik; Aantal initiatieven en campagnes.	Brief [28-03-2019] - Aanbieding 1e advies Wetenschappelijke Adviescommissie Een tegen Eenzaamheid (29538, nr. 290) (22848)	Brief [15-01-2020] - Tweede voortgangsrapportage actieprogramma 'Eén tegen eenzaamheid'(29538, nr. 311) (24078)
De voortgang van het actieplan bespreek ik over een aantal maanden met AZN en ZN. Ik zal uw Kamer hiervan op de hoogte stellen.	Brief [29-03-2019] - Stand van zaken ambulancezorg (29247, nr. 270) (22862)	Brief [23-06-2020] - voortgang actieplan ambulancezorg (35471, nr. 33) (24726)
«(…) Aan zo'n realisatieplan wordt op dit moment gewerkt met de meest betrokken partijen en hierover wil ik (bestuurlijke) afspraken maken. Zodra dat plan gereed is, zal ik u nader informeren».	Brief [01-04-2019] - Hulpmiddelen (32805, nr. 79) (22874)	Brief [17-10-2019] - Acties verbetering verstrekking hulpmiddelen (32805, nr. 85) (23719)
De resultaten van de evaluatie van het Transparantieregister Zorg verwacht ik in de zomer van 2019 en zal ik vervolgens aan uw Kamer toezenden.	Brief [12-04-2019] - Evaluatie Transparantieregister Zorg (32620, nr. 225) (22933)	Brief [13-12-2019] - Aanbieding evaluatie Transparantieregister Zorg (32620, nr. 241) (23986)
Ik ga het vervolgtraject de komende maanden verder uitwerken en zal u voor de zomer nader informeren over de aanpak die ik voorsta.	Brief [11-04-2019] - Standpunt positionering behandeling in de Wlz (34104, nr. 247) (22924)	Brief [20-12-2019] - Kamerbrief de juiste medisch-generalistische zorg op de juiste plek(34104, nr. 272) (24058)
Voor het zomerreces wordt uw kamer geïnformeerd over de voortgang van het actieplan.	Brief [07-03-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om een reactie van de minister voor Medische Zorg op het artikel Elsevier.nl d.d. 6 februari 2019 over 'Nederlandse ziekenhuizen kwetsbaar voor cyberaanvallen (27529, nr. 181) (22764)	Brief [08-10-2019] - Informatieveiligheid en Privacy in de zorg (27529, nr. 193) (23662)
Het Bestuurlijk Overleg Hulpmiddelen is belangrijk voor gepast gebruik van hulpmiddelen. Ik blijf inzetten om door middel van samenwerking met alle betrokken partijen in de hulpmiddelenzorg te komen tot goede afspraken over kwaliteit en transparantie van vergoeding. Deze monitor van de NZa zie ik als een belangrijke eerste meting of de kwaliteit ook merkbaar verbeterd is voor de patiënt. Ik zal u van de voorgang op de hoogte houden.	Brief [18-04-2019] - Nza monitor Hulpmiddelenzorg (32805, nr. 81) (22969)	Brief [22-11-2019] - Voortgangsbrief medische hulpmiddelen (32805, nr. 88) (23873)
Ik verwacht u in het voorjaar van 2020 te kunnen informeren over de uitkomsten van dit onderzoek. Uiteraard dient de opleverdatum in overleg met de uitvoerder te worden vastgesteld. Mijn streven is om naast het RIVM, ook de andere ambassadeurs uit de vaccinatiealliantie te betrekken bij het proces.	Brief [11-04-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om vooraf toezending van onderzoeksopzet m.b.t. tot de aangenomen motie van het lid Veldman c.s(32793, nr. 373) (22927)	Brief [29-01-2020] - Kamerbrief Voortgang Verder met Vaccineren' (32793, nr. 473) (24143)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Ik laat een onafhankelijk onderzoek doen naar de wenselijkheid van het gebruik van een niet-EU cloud-aanbieder. Zodra dit advies aan mij is uitgebracht, zal ik uw Kamer nader informeren.	Brief [26-04-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Verhoeven (D66) over het bericht 'Medische gegevens duizenden Nederlanders verplaatst naar Google: 'Riskant'' (2019Z06460). (23013)	Brief [08-10-2019] - Informatieveiligheid en Privacy in de zorg (27529, nr. 193) (23662)
Meldingen over exporteren van geneesmiddelen waar tekorten aan zijn (door apothekers met groothandelsvergunning) aan het einde van 2019 met de Kamer delen.	Parlementaire agenda [07-02-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4787)	Brief [11-12-2019] - Toezeggingen geneesmiddelentekorten (29477, nr. 638) (23960)
De Kamer nader informeren over de afspraken die bestuurlijk gemaakt worden over 'medische noodzaak' op het recept.	Parlementaire agenda [07-02-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4787)	Brief [10-02-2020] - Uitkomst verantwoord wisselen van geneesmiddelen (29477, nr. 648) (24206)
Aan de Kamer laten weten wanneer de nieuwe richtlijn medicatiebeoordelingen gereed is.	Parlementaire agenda [07-02-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4787)	Brief [19-12-2019] - Medicatiebeoordelingen (29477, nr. 640) (24028)
Nieuwe regeling voorwaardelijke toelating aan Kamer voorleggen (inclusief reactie op voorwaarden gesteld door Arno Rutte (veiligheid en start-stopcriteria)).	Parlementaire agenda [07-02-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4787)	Brief [22-10-2019] - Beleidskader voorwaardelijke toelating geneesmiddelen (29477, nr. 621) (23737)
Schriftelijk antwoord op breder onder de aandacht brengen van medicatiebeoordeling (motie Sazias).	Parlementaire agenda [07-02-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4787)	Brief [19-12-2019] - Medicatiebeoordelingen (29477, nr. 640) (24028)
De minister zal bij de AZN navraag doen over ervaringen uit andere landen met hoe zij daar om gaan met ambulances waar maar heel sporadisch een beroep op wordt gedaan bijvoorbeeld in dunbevolkte gebieden, en met personeelstekorten en zal TK informeren.	Parlementaire agenda [03-04-2019] - AO Acute zorg/ambulancezorg (4703)	Brief [23-10-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen begroting 2020 (35300 XVI, nr. 19) (23744)
Na de zomer wordt de Kamer geïnformeerd over de agenda die op basis van de monitor Acute Zorg wordt gevormd.	Parlementaire agenda [03-04-2019] - AO Acute zorg/ambulancezorg (4703)	Brief [07-11-2019] - Agenda acute zorg (29247, nr. 295) (23819)
Dit najaar ontvangt de Kamer de uitkomst van het onderzoek naar verplichten van de griepprik onder zorgpersoneel, de suggesties van het lid Raemakers wordt meegegeven aan stas Blokhuis.	Parlementaire agenda [03-04-2019] - AO Acute zorg/ambulancezorg (4703)	Brief [29-01-2020] - Kamerbrief Voortgang Verder met Vaccineren' (32793, nr. 473) (24143)
Na het zomerreces wordt de inventarisatie naar de Kamer verzonden die n.a.v. de motie bij de nota «Lachend Tachtig» is gehouden.	Parlementaire agenda [03-04-2019] - AO Acute zorg/ambulancezorg (4703)	Brief [23-09-2019] - Ongepland (tijdelijk) verblijf voor kwetsbare ouderen via één ingang(31765, nr. 436) (23587)
Minister informeert TK over uitkomsten onderzoek ondervertegenwoordiging van zorggebruikers in groep die overstapt van zorgverzekering.	Parlementaire agenda [10-04-2019] - AO Zorgverzekeringswet (4384)	Brief [02-04-2020] - Kamerbrief overstapseizoen zorgverzekering 2019-2020 (29689, nr. 1050) (24422)
Minister stuurt monitor polissen en collectiviteiten aan TK.	Parlementaire agenda [10-04-2019] - AO Zorgverzekeringswet (4384)	Brief [24-06-2020] - Monitor polisaanbod 2020 (29689, nr. 1069) (24727)
De TK wordt na 1 juli 2019 geïnformeerd over de stand van zaken centralisatie tolkvoorzieningen auditief beperkten.	Parlementaire agenda [07-03-2019] - Wet centraliseren tolkvoorzieningen auditief beperkten leef- en werkdomein, luisterlijnen en vertrouwenswerk jeugd (35070) (4871)	Brief [04-11-2019] - Stand van zaken centralisatie tolkvoorziening auditief beperkten(35070, nr. 13) (23791)
De TK wordt na 1 juli 2019 geïnformeerd over de stand van zaken uitvoering tolkvoorzieningen auditief beperkten door het UWV.	Parlementaire agenda [07-03-2019] - Wet centraliseren tolkvoorzieningen auditief beperkten leef- en werkdomein, luisterlijnen en vertrouwenswerk jeugd (35070) (4871)	Brief [04-11-2019] - Stand van zaken centralisatie tolkvoorziening auditief beperkten(35070, nr. 13) (23791)
De TK wordt geïnformeerd over de wijze van matchen gebruiker – tolk bij bemiddeling ('prikbord'functie van Tolknet).	Parlementaire agenda [07-03-2019] - Wet centraliseren tolkvoorzieningen auditief beperkten leef- en werkdomein, luisterlijnen en vertrouwenswerk jeugd (35070) (4871)	Brief [23-04-2019] - Match gebruiker - tolk (prikbordfunctie) (35070, nr. 12) (22990)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Jaarlijks wordt de TK geïnformeerd over het werk van de vertrouwenspersonen jeugd, op basis van het jaarverslag van het AKJ. Daarbij moet ook ingegaan worden op de vraag in hoeverre er andere vertrouwenspersonen actief zijn (naast die van het AKJ, die door VWS worden gefinancierd).	Parlementaire agenda [07-03-2019] - Wet centraliseren tolkvoorzieningen auditief beperkten leef- en werkdomein, luisterlijnen en vertrouwenswerk jeugd (35070) (4871)	Brief [07-11-2019] - Naar een betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering (31839, nr. 699) (23821)
De staatssecretaris zal de Kamer voor de zomer nader informeren over het oordeel van de beroepsgroepen en hoe in de toekomst om wordt gegaan met nevenbevindingen.	Brief [26-04-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Ploumen (PvdA) over de richtlijn nevenbevindingen bij het bevolkingsonderzoek borstkanker (2019Z06278), (23008)	Brief [20-12-2019] - aanbieding monitors bevolkingsonderzoeken naar kanker (32793, nr. 469) (24053)
Op korte termijn wordt gesprek met Z-CERT over (on)mogelijkheden gepland. In derde brief gegevensuitwisseling komt min MZS hierop terug.	Parlementaire agenda [17-04-2019] - Plenair debat Datalek in de Jeugdzorg (4888)	Brief [08-10-2019] - Informatieveiligheid en Privacy in de zorg (27529, nr. 193) (23662)
De Kamer informeren over hoe Jeugdzorg Nederland nav casus databescherming oppakt.	Parlementaire agenda [17-04-2019] - Plenair debat Datalek in de Jeugdzorg (4888)	Brief [08-10-2019] - Informatieveiligheid en Privacy in de zorg (27529, nr. 193) (23662)
Contact met NEN inzake voortgang onderzoek naar end-to-end encryptie. In derde brief gegevensuitwisseling komt minMZS hierop terug.	Parlementaire agenda [17-04-2019] - Plenair debat Datalek in de Jeugdzorg (4888)	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
In derde brief gegevensuitwisseling voor de zomer zal worden ingegaan op veiligheid van gegevens.	Parlementaire agenda [17-04-2019] - Plenair debat Datalek in de Jeugdzorg (4888)	Brief [08-10-2019] - Informatieveiligheid en Privacy in de zorg (27529, nr. 193) (23662)
Eind van dit jaar zal ik u weer informeren over de voortgang van het persona onderzoek.	Brief [25-04-2019] - Drugspreventiebeleid (24077, nr. 426) (23007)	Brief [16-12-2019] - Voortgangsbrief drugspreventie (24077, nr. 456) (23993)
Mijn collega's van VWS en ik onderzoeken momenteel welke criteria zich lenen voor aanscherping van het zorgspecifieke fusietoezicht en zullen uw Kamer hier voor de zomer over informeren.	Brief [10-04-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Commissiebrief reactie op Initiatiefnota van het lid Van den Berg CDA over zorg in de regio (35138, nr. 3) (22913)	Brief [18-02-2020] - Aanscherping fusietoezicht in de zorg (24254)
De IGJ zal jaarlijks rapporteren over de stand van het Wmo-toezicht en de ontwikkeling daarvan; over 2018 zal meer specifiek worden gerapporteerd over de positionering van de Wmo-toezichthouder en over de rolverdeling tussen opdrachtgever en opdrachtnemer in het toezicht.	Brief [24-01-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake VSO Gezond vertrouwen Jaarrapportage IGJ Wmo-toezicht (29538, nr. 283) (22589)	Brief [12-11-2019] - Beleidsreactie n.a.v. rapportage IGJ over Wmo-toezicht (2018) (29538, nr. 308) (23838)
De staatssecretaris zal de Kamer december 2019 informeren over het verloop van het implementatieproces bij het wetsvoorstel GGZ in de Wlz (LZ).	Brief [13-05-2019] - Feitelijke vragen inzake Verslag van de commissie VWS over het wetsvoorstel Wijziging van de Wet langdurige zorg om toegang tot deze wet te bieden aan mensen die vanwege een psychische stoornis blijvend behoefte hebben aan permanent toezicht of 24 uur per dag zorg nabij (35146) (23047)	Brief [09-03-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Taskforce Wonen en zorg (31765, nr. 488) (24338)
De Kamer wordt op de hoogte gehouden van de voortgang van de landelijke werkgroep Vrouwenopvang.	Brief [19-04-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om reactie op bericht NOS.nl d.d. 2 februari 2019 'Hulp na huiselijk geweld stagneert, gezinnen lang in onzekerheid' (28345, nr. 208) (22973)	Brief [18-12-2019] - Aanbieding derde Voortgangsrapportage programma Geweld hoort nergens thuis (28345, nr. 226) (24024)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Met minister Bruins overleggen over openheid rond vaccinprijzen om daarna de kamer hierover te informeren.		Brief [29-01-2020] - Kamerbrief Voortgang Verder met Vaccineren' (32793, nr. 473) (24143)
Kamer informeren over inzet t.a.v. online platform c.q. databank bijwerkingen en geboortecohort onderzoek bij Lareb.		Brief [29-01-2020] - Kamerbrief Voortgang Verder met Vaccineren' (32793, nr. 473) (24143)
Ruimere inzet van jeugdartsen in zowel de jeugdgezondheidszorg als in scholen. Nagaan hoe de extra middelen nu ingezet worden.		Brief [29-01-2020] - Kamerbrief Voortgang Verder met Vaccineren' (32793, nr. 473) (24143)
Met de GR in gesprek over verbeteringen van het proces en daarnaast te kijken naar het parallel uitvoeren van de voorbereiding van de uitvoering.		Brief [29-01-2020] - Kamerbrief Voortgang Verder met Vaccineren' (32793, nr. 473) (24143)
U heeft toegezegd de voorbeelden van VVD van extra maatregelen te gaan onderzoeken.		Brief [29-01-2020] - Kamerbrief Voortgang Verder met Vaccineren' (32793, nr. 473) (24143)
«Ik vertrouw er op dat partijen constructief blijven samenwerken in de voorbereidingen voor de overheveling en de doorontwikkeling van samenhangende zorg in de eerste lijn. Ik zal de samenwerking actief blijven faciliteren en u in het voorjaar van 2020 informeren over de voortgang».	Brief [27-05-2019] - Overheveling geneeskundige zorg voor specifieke patiëntgroepen(33578, nr. 65) (23124)	Brief [29-05-2020] - Voortgang en afronding overheveling geneeskundige zorg voor specifieke patiëntgroepen naar de Zvw (24599)
TK wordt voorafgaand aan de ondertekening van het 6de deelakkoord van het Nationaal Sportakkoord geïnformeerd over de inhoud ervan.	Brief [29-05-2019] - Voortgangsbrief sportbeleid juni 2019 (30234, nr. 215) (23151)	Brief [04-10-2019] - Aanbieding concept deelakkoord 6 Topsport die inspireert! (30234, nr. 235) (23651)
Rond de zomer wordt de Kamer geïnformeerd over het Early Warning System voor ziekenhuizen in financiële problemen.		Brief [11-10-2019] - Doorontwikkeling Beleid rond zorgaanbieders in financiële problemen(32620, nr. 235) (23692)
Voor de zomer wordt de Kamer geïnformeerd over een mogelijk «kader» van het toekomstig handelen van het ministerie van VWS bij ziekenhuizen in financiële problemen met hierbinnen ruimte voor regio-specifieke maatregelen en oog voor maatwerk.		Brief [11-10-2019] - Doorontwikkeling Beleid rond zorgaanbieders in financiële problemen(32620, nr. 235) (23692)
Voor de begrotingsbehandeling wordt de Kamer geïnformeerd over de gesprekken met de Nederlandse Vereniging van Spoedeisende Hulpartsen en de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen over knelpunten bij het aansluiten van SEH-afdelingen bij de «NEED»-kwaliteitsregistratie.		Brief [23-10-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen begroting 2020 (35300 XVI, nr. 19) (23744)
De Kamer ontvangt in het 3e kwartaal een brief over de uitvoering van de motie van de leden Dik-Faber en Rutte over het eerste deel van de motie over afspraken en informatie over alternatieve vormen van spoedzorg (29 247, nr. 280).		Brief [07-11-2019] - Agenda acute zorg (29247, nr. 295) (23819)
Het rapport over het onderzoek naar de oorzaken van de ziekenhuisfaillissementen van de commissie van Manen wordt in december aan de Kamer gestuurd.		Brief [19-06-2020] - Gebundelde beleidsreactie op rapporten over faillissementen MC-groep (31016, nr. 288) (24720)
Na de zomer zal ik u de nieuwe stand van zaken van de NZa (m.b.t. inspanningen zorgverzekeraars om wachttijden in de medisch specialistische zorg, ggz en wijkverpleging te verminderen) toesturen.	Brief [29-05-2019] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake SO Advies kwartiermaker transgenderzorg (31016, nr. 225) (23153)	Brief [19-12-2019] - NZa rapport Controles zorgverzekeraars wachttijden 2019 (32620, nr. 244) (24038)
De TK wordt aan het einde van de zomer 2019 geïnformeerd over de uitkomsten van de analyse inzake de SPUK-aanvragen.	Brief [12-06-2019] - Stand van zaken Regelingen Sport (30234, nr. 216) (23200)	Brief [24-09-2019] - Analyse aanvragen Specifieke Uitkering Stimulering Sport (30234, nr. 233) (23588)
de TK wordt binnenkort geïnformeerd over hoe er financiële ondersteuning beschikbaar kan zijn voor sporters wanneer zij in een kostbare dopingzaak verwikkeld raken.	Brief [13-05-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Update implementatie Sportakkoord(30234, nr. 214) (23056)	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
Specificering van 7792: De taakopdracht van de beleidsevaluatie 'De juiste zorg op de juiste plek' wordt rond de zomer naar u gestuurd.	Brief [18-06-2019] - Voortgangsbrief «De juiste zorg op de juiste plek» (29689, nr. 995) (23228)	Brief [10-09-2019] - Voortgang Pilot beleidsevaluaties VWS 2018-2019 (31865, nr. 153) (23534)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Eind eerste kwartaal 2020 handreiking Openbaarmaken Wmo-toezichtrapportages versturen aan Kamer incl. brief.	Brief [19-06-2019] - Wmo-toezicht - Openbaarmaken van toezichtsrapporten Wmo 2015(29538, nr. 297) (23232)	Brief [25-04-2019] - Wetsvoorstel financiële toetsing voorgedragen kwaliteitsstandaarden (23002)
Na de zomer ontvangt u, mede namens de minister voor Medische Zorg en Sport en de staatsecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de tweede voort-gangsrapportage van het Programma Rechtmatige Zorg 2018-2021.	Brief [19-06-2019] - Rapportage Signalen zorgfraude 2018 en Jaarbeeld Informatie Knooppunt Zorgfraude 2018 (28828, nr. 112) (23235)	Brief [26-09-2019] - Tweede voortgangsrapportage Rechtmatige Zorg 2018-2021 (28828, nr. 113) (23600)
Als reactie op de brief van 12 juli 2018, hebben diverse fracties vragen gesteld over de mogelijkheid van een vast gezicht en/of warme overdracht, in het bijzonder tussen Wmo-cliëntondersteuning en Wlz-cliëntondersteuning. Ik ben bezig met het in kaart brengen van de mogelijke oplossingsrichtingen en stem deze af met relevante stakeholders om zo de voor- en nadelen en het draagvlak voor de verschillende oplossingsrichtingen goed in beeld te krijgen. Aan de hand daarvan zal ik een beleidskeuze maken, waarover uw Kamer voor het eind van dit jaar nader wordt geïnformeerd.	Brief [20-06-2019] - Voortgang cliëntondersteuning (31476, nr. 26) (23245)	Brief [17-07-2020] - Overgang cliëntondersteuning van de Wmo naar de Wlz (24862)
Ik ga me beraden op dit advies en zal uw Kamer binnen drie maanden informeren over mijn reactie.	Brief [19-06-2019] - Aanbieden Gezondheidsraad advies «Vaccinatie tegen HPV» (32793, nr. 392) (23229)	Brief [26-09-2019] - Uitbreiding vaccinatie tegen door HPV veroorzaakte kanker (32793, nr. 446) (23601)
Ik hoop u na consultatie van betrokken partijen en een advies van de Raad van State een wetsvoorstel (voor de ambulancezorg) te kunnen voorleggen in het voorjaar van 2020.	Brief [24-06-2019] - Contouren toekomstige wetgeving ambulancezorg (29247, nr. 286) (23274)	Brief [25-04-2019] - Wetsvoorstel financiële toetsing voorgedragen kwaliteitsstandaarden (23002)
In de tweede VGR Geweld hoort nergens thuis van 2019 informeer ik uw Kamer over de aanvullende maatregelen om de aanpak van VGV te versterken.	Brief [24-06-2019] - Prevalentieonderzoek Vrouwelijke genitale verminking in Nederland(32462, nr. 2) (23260)	Brief [18-02-2020] - Actieagenda Schadelijke Praktijken (24262)
Na het go/no go moment in februari 2020 zal ik u informeren over de besluitvorming over vervoer van personen met verward gedrag.	Brief [25-06-2019] - Vervoer van personen met verward gedrag (25424, nr. 476) (23276)	Brief [04-06-2020] - Verzamelbrief ggz, opstart reguliere ggz, uitvoering motie Segers (25424, nr. 531) (24630)
De staatssecretaris zal het onderzoek naar de effecten van de toegang tot de Wlz voor jeugdigen in juni 2020, inclusief beleidsreactie, naar de Tweede Kamer sturen.		Brief [08-07-2020] - Voortgang implementatie wetswijziging «Toegang tot de Wlz voor mensen met een psychische stoornis». (24843)
De staatssecretaris informeert de Tweede Kamer per brief als blijkt dat er problemen ontstaan in de implementatie rondom beschermd wonen, pgb en/of wooninitiatieven.		Brief [20-12-2019] - Voortgang implementatie wetswijziging «Toegang tot de Wlz voor mensen met een psychische stoornis» (34104, nr. 271) (24044)
De staatssecretaris informeert de Tweede Kamer over de voortgang van de Werkgroep Behandeling.		Brief [20-12-2019] - Voortgang implementatie wetswijziging «Toegang tot de Wlz voor mensen met een psychische stoornis» (34104, nr. 271) (24044)
Ik zal de NZa verzoeken mij de uitwerking van het Zorgprestatiemodel uiterlijk begin november te doen toekomen, inclusief een toetsing met onderbouwende analyses op genoemde punten. Ik zal de Tweede Kamer hierover – en over mijn beleidsreactie daarop – vervolgens voor het einde van het jaar informeren.	Brief [02-07-2019] - Reactie op het advies van de Nederlandse Zorgautoriteit over de bekostiging van de geestelijke gezondheidszorg en de forensische zorg (25424, nr. 478) (23342)	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
In september (rond prinsjesdag) stuur ik mede op basis van het augustus-advies van de NZa een brief over het capaciteitsvraagstuk en de toenemende zorgvraag. Hierin worden trends in de ontwikkeling van het beroep op zorg, de wachtlijsten en de beschikbare capaciteit opgenomen. Het spanningsveld tussen de toenemende zorgvraag en de arbeidsmarktkrapte wordt hierbij betrokken. Ook kijk ik of de wachtlijstinformatie bijstelling behoeft. Daarnaast zal ik met een voorstel komen hoe ik u regulier kan informeren over de wachtlijsten. Wanneer de		Brief [23-09-2019] - Capaciteitsontwikkeling verpleeghuiszorg,(31765, nr. 437) (23586)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
commissie met een nadere precisering komt van haar vragen, zal ik die meenemen in deze brief. Voorwaarde hierbij is dat het gaat om reeds beschikbare informatie. Nieuw onderzoek is op deze korte termijn niet haalbaar.		
In september stuur ik u de definitieve Wlz-kaderbrief, waarin ook inga op het augustus-advies van de NZa.		Brief [18-10-2019] - Definitieve kaderbrief Wlz 2020, (34104, nr. 265) (23729)
In lijn met een eerdere toezegging stuur ik in september een brief over de vraag van mevr. Agema hoe vaak ouderen in het verpleeghuis geherindiceerd moeten worden.		Brief [11-10-2019] - Toezeggingen (her)indicaties (31765, nr. 451) (23686)
In de volgende voortgangsrapportage worden opgenomen:• gespecificeerde cijfers over de arbeidsmarkt• preventie in het verpleeghuis (motie van Rooijen)• sturingsvraagstuk zorgkantoren met betrekking tot zorgtechnologie en op welke manier de zorgtechnologie daadwerkelijk leidt tot arbeidsbesparing, of de minister via de zorginkoop ook de basisinfrastructuur wil verbeteren bij zorgaanbieders en op welke wijze de opschaling van technologie wordt aangepakt.• De volgende voortgangsrapportage wordt in november aan de Kamer verstuurd.		Brief [12-12-2019] - Derde voortgangsrapportage Thuis in het Verpleeghuis (31765, nr. 457) (23978)
Ik heb u al aangegeven dat ik in gesprek wil gaan met de VNG en gemeenten om te bezien of er meer mogelijkheden nodig zijn om de verkoop van lachgas voor oneigenlijk gebruik en het gebruik te verminderen (Tweede Kamer, vergaderjaar 2018-2019, 24077, nr. 426). Ik zal uw Kamer informeren over de uitkomsten van dit gesprek wanneer dat heeft plaatsgevonden.	Brief [28-06-2019] - antwoorden op de vragen van de Kamerleden Dik-Faber (CU) en Voordewind (CU) over het tegengaan van het gebruik van lachgas (2019Z11423) (23304)	Brief [09-12-2019] - Integrale aanpak lachgas (24077, nr. 452) (23942)
Na het zomerreces zal ik de Tweede Kamer een voortgangsbrief toesturen over de stand van zaken van de voorbereiding van het voorwaardelijke toelatingstraject Spinraza". Deze toezegging pak ik op.	Brief [24-06-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Van Gerven (SP) over voorwaardelijke toelating van Spinraza tot het basispakket (2019Z12587) (23261)	Brief [22-10-2019] - Update Spinraza (29477, nr. 620) (23738)
Over twee maanden ontvangt de Kamer informatie over de pilot met Zilveren Kruis en Per Saldo over betere invulling van de toerusting van pgb-houders.		Brief [28-10-2019] - Voortgangsrapportage Agenda pgb (25657, nr. 325) (23766)
In de volgende voortgangsrapportage PGB2.0 (na de zomer) wordt nader ingegaan op de opschaalbaarheid van de software.		Brief [22-10-2019] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake VSO Kostenoverzichtt PGB 2.0 systeem (25657, nr. 323) (23742)
Mogelijk vóór medio juni, maar in ieder geval uiterlijk in september, informeer ik de Tweede Kamer over de reactie van de NZa in hoeverre zij u de gevraagde informatie over stops (ook in relatie tot de zorgplicht van de verzekeraars) ter beschikking kan stellen.	Brief [19-06-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen AO ambulancezorg d.d. 3 april 2019 (29247, nr. 285) (23234)	Brief [01-10-2019] - Toegankelijkheid van de acute zorg (o.a. motie-Van den Berg 29247 nr. 271) (29247, nr. 291) (23621)
Na de zomer zal ik de Tweede Kamer informeren over de uitkomst van uw gesprek met de veldpartijen in de spoedzorg en met patiëntenorganisaties, waarin ik ga bekijken hoe de informatievoorziening richting patiënten over wijzigingen in het spoedzorglandschap stevig verankerd kan worden.	Brief [19-06-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen AO ambulancezorg d.d. 3 april 2019 (29247, nr. 285) (23234)	Brief [01-10-2019] - Concept amvb acute zorg (29247, nr. 292) (23620)
Ik hoop dit najaar tot besluitvorming te komen over de mogelijke overheveling van deze middelen en de termijn waarop dit zal gebeuren indien besloten wordt tot een overheveling. Zodra ik een besluit heb genomen zal ik uw Kamer hierover informeren.	Brief [02-07-2019] - Uitbreiding Integraal pakket aan maatregelen en Overhevelingen (29477, nr. 602) (23328)	Brief [19-12-2019] - Overheveling aanvullende geneesmiddelengroepen (29477, nr. 641) (24036)
GR brengt uiterlijk 1 juni 2020 advies uit.		Brief [30-06-2020] - Aanbieding Gezondheidsraadsadvies gewasbescherming en omwonenden (24773)
De verwachting is dat Gupta Strategists het eindrapport van het lopende onderzoek naar het vergroten van voorraadbeheer om tekorten te voorkomen eind september zal opleveren, waarna ik het rapport en mijn aanpak aan de Tweede Kamer zal versturen.	Brief [05-07-2019] - Toezeggingen tekorten geneesmiddelen (29477, nr. 605) (23375)	Brief [03-11-2019] - Ijzeren voorraad geneesmiddelen (29477, nr. 622) (23790)
In overleg met verzekeraars, het Zorginstituut en onderzoekers zal het onderzoeksprogramma voor de komende jaren verder worden uitgewerkt. In september zal ik u hierover in meer detail informeren.	Brief [05-07-2019] - Risicovereveningsmodel 2020 (29689, nr. 1016) (23382)	Brief [06-09-2019] - Risicoverevening 2020 septemberbrief, (29689, nr. 1023) (23519)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
De Minister zal de Kamer dit najaar informeren over de «leidende principes» voor lokale teams.		Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
De minister zal de Kamer dit najaar informeren over de stappen om de keten anorexiazorg te verbeteren.		Brief [11-11-2019] - Versterken van de jeugd-ggz (31839, nr. 698) (23834)
De minister zal de Kamer dit najaar informeren over hoe de beleidsinformatie verbeterd kan worden met het oog op een betere sturing door gemeenten c.q. werking stelsel.		Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
1e deelonderzoek jeugd inzicht krijgen waaraan de middelen worden besteed (follow- the money).	Geplande brief [] – 1e deelonderzoek jeugd inzicht krijgen waaraan de middelen worden besteed (follow-the money) (2753)	Brief [21-01-2020] - Aanbiedingsbrief TK onderzoek inzicht in besteding jeugdhulpmiddelen(31839, nr. 704) (24105)
Outline onderzoeksvraag 2e deelonderzoek naar TK voor reactie.		Brief [07-11-2019] - Naar een betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering (31839, nr. 699) (23821)
Uitwerking afspraken met de VNG over ordening zorglandschap; 'ik denk dat ik er net na de zomer op terug kom .. over wat dat precies behelst'Minister zal de beleidsreactie op onderzoek jeugd-ggz daarbij betrekken 'in één pakketje richting TK'.		Brief [07-11-2019] - Naar een betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering (31839, nr. 699) (23821)
De minister komt in implementatie aanpakgezinshuizen terug op werkwijze inspectie in relatie tot gezinshuizen.		Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
De minister gaat in implementatie aanpak gezinshuizen en in intensiveringen pleegzorg in op vertrouwenswerk AKJ in relatie tot gezinshuizen en pleegzorg.		Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
De minister informeert de TK in de eerstvolgende voortgangsrapportages ZvJ over aanpak samenplaatsen broertjes/zusjes.		Brief [07-11-2019] - Voortgang Zorg voor de Jeugd (34880, nr. 16) (23820)
Ik zal u in het najaar van 2019 informeren over het operationeel maken en de voortgang van Hii Holland.	Brief [02-07-2019] - Voortgangsbrief veiligheid implantaten (35043, nr. 25) (23331)	Brief [22-11-2019] - Voortgangsbrief medische hulpmiddelen (32805, nr. 88) (23873)
De TK wordt geïnformeerd over de uitkomst van het gesprek met de KNVB over de vereiste mate van financieel gezonde voetbalclubs.		Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
De TK ontvangt aan het eind van de zomer de analyse inzake de overvraging van het beschikbare budget voor de SPUK-regeling.		Brief [24-09-2019] - Analyse aanvragen Specifieke Uitkering Stimulering Sport (30234, nr. 233) (23588)
De TK ontvangt in september 2019 de uitkomst van de afspraken rondom de Green Deal Sportvelden met IenW, VWS, de sportsector en lokale overheden.		Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
De TK wordt voor het WGO 2019 geïnformeerd over de (praktische) uitwerking van de BOSA-regeling.		Brief [24-09-2019] - Analyse aanvragen Specifieke Uitkering Stimulering Sport (30234, nr. 233) (23588)
De TK wordt geïnformeerd over wanneer het symposium arbeidsmarkt in de sportsector wordt gehouden en ontvangt een verslag hiervan.		Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
De TK wordt voor het WGO 2019 geïnformeerd over de uitkomsten van het gesprek met NOC*NSF, SZW en UWV inzake knelpunten m.b.t. topsporters die een WW, WIA of Wajonguitkering ontvangen.		Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
De TK wordt dit najaar geïnformeerd over de eerste resultaten van het project sporthulpmiddelen.		Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
De TK ontvangt voor het WGO 2019 een reactie op de mogelijkheden rondom een beweegapp analoog aan het Cultureel Jongerenpaspoort.		Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
De TK ontvangt een update over de mogelijkheden voor aangepast sporten per gemeente en per provincie.		Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
Voor het WGO 2019 ontvangt de TK verslag van het gesprek met OCW over de mogelijkheden om meer vrouwenvoetbal op tv te krijgen.		Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
De TK ontvangt voor het WGO 2019 de uitkomst van het overleg met IenW en J&V of sportevenementen op de openbare weg in Nederland onverminderd mogelijk kunnen blijven.		Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
De TK wordt voor het WGO 2019 geïnformeerd over de motie (2921) over de positie van vrouwen in de sport.		Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)
Ik informeer uw Kamer in het najaar nader over de uitkomsten van bestudering van het rapport van dr. Koekkoek en de bespreking hiervan met de betrokken ketenpartners. Indien hiertoe aanleiding is, zal ik u dan ook informeren over nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de persoonsgerichte aanpak en van het landelijk meldnummer niet-acuut.	Brief [05-07-2019] - Persoonsgerichte aanpak voor mensen met verward gedrag (25424, nr. 479) (23372)	Brief [10-12-2019] - Stand van zaken persoonsgerichte aanpak voor kwetsbare personen(25424, nr. 494) (23957)
In de tweede VGR Geweld hoort nergens thuis van 2019 informeer ik uw Kamer over de aanvullende maatregelen om de aanpak van VGV te versterken.	Brief [24-06-2019] - Prevalentieonderzoek Vrouwelijke genitale verminking in Nederland(32462, nr. 2) (23260)	Brief [18-02-2020] - Actieagenda Schadelijke Praktijken (24262)
Ik verwacht de conclusies van het Zorginstituut aan het einde van dit jaar te mogen ontvangen. Ik zal het eindrapport met uw Kamer delen en op basis van de conclusies van het Zorginstituut in gesprek gaan met ggz-partijen.	Brief [02-07-2019] - Verzoek uit Regeling van werkzaamheden inzake over het bericht 'Zorg voor patiënten met psychoses is ondermaats' (25424, nr. 477) (23334)	Brief [01-07-2020] - Diverse toezeggingen AO ggz 8 juni 2020 (24804)
Ronde tafel afbouwmedicatie organiseren met veldpartijen over het thema dat er te weinig onderzoek voorhanden is naar de wijze van afbouwen.	Parlementaire agenda [06-06-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4881)	Brief [02-04-2020] - Rapport expertbijeenkomst Afbouwen antidepressiva hoe?' (29477, nr. 652) (24419)
Kamer informeren wanneer richtlijn Polyfarmacie bij ouderen klaar is.	Parlementaire agenda [06-06-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4881)	Brief [19-12-2019] - Medicatiebeoordelingen (29477, nr. 640) (24028)
De Kamer dit jaar informeren over stand van zaken jaarlijkse medicatiebeoordelingen.	Parlementaire agenda [06-06-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4881)	Brief [19-12-2019] - Medicatiebeoordelingen (29477, nr. 640) (24028)
Kamer dit jaar informeren over FAST (Future Affordabable Sustainable Therapies = voorstel EZ-VWS-OCW om Nederland een aantrekkelijk onderzoeksland te laten zijn en te laten blijven (ook klinisch onderzoek).	Parlementaire agenda [06-06-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4881)	Brief [20-02-2020] - Kamerbrief FAST over instellen kwartiermaker (24269)
Visie Pia Dijkstra 'voor één gezonde Europese Geneesmiddelenmarkt' van een reactie voorzien en aan de Kamer sturen.	Parlementaire agenda [06-06-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4881)	Brief [15-10-2019] - Reactie op visie 'Voor één gezonde Europese geneesmiddelenmarkt'(29477, nr. 619) (23701)
Nieuwe regeling voorwaardelijke toelating uiterlijk vierde kwartaal naar de Kamer sturen.	Parlementaire agenda [06-06-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4881)	Brief [22-10-2019] - Beleidskader voorwaardelijke toelating geneesmiddelen (29477, nr. 621) (23737)
In het voorjaar van 2020 stuur ik u een visie op de acute zorg (houtskoolschets) waarin wordt beschreven hoe de acute zorg er in de toekomst uit moet zien.	Brief [12-07-2019] - visie medisch zorglandschap (32620, nr. 233) (23423)	Brief [03-07-2020] - Houtskoolschets acute zorg (24817)
Begin volgend jaar de scope van de Kaderwetevaluatie Zorginstituut met de Kamer delen (voordat de studie wordt uitgevoerd). Minister haalt onderzoeksvragen uit debat, o.a. wisselwerking pakketbeheer en kwaliteitsbeleid, nieuwe ontwikkelingen, internationale vergelijkingen.	Parlementaire agenda [06-06-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4881)	Brief [22-10-2019] - Kaderwetevaluatie Zorginstituut (33147, nr. 9) (23741)
Kamer op de hoogte blijven houden van agendapunten voor Europese Commissie (onder andere weesgeneesmiddelen, afhankelijkheid van een leverancier, en meer transparantie).	Parlementaire agenda [06-06-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4881)	Brief [28-11-2019] - Strategische inzet EU 2020-2024 (32620, nr. 239) (23899)
Ik ga wel verder met het zoeken naar een oplossing voor uitwisseling van informatie via elektronische uitwisseling bij spoedzorg. Ik kom aan het einde van het jaar terug op oplossingsrichting hiervoor.	Brief [12-07-2019] - Derde brief elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (27529, nr. 189) (23432); Geplande brief [30-09-2020] - Vierde brief Elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (2664)	Brief [20-12-2019] - Digitaal beschikbare gegevens bij spoed (27529, nr. 211) (24057)
Ik verwacht de evaluatie van het Transparantieregister zorg aan het einde van de zomer aan de TK aan te bieden. Aan de hand van de evaluatie zal ik beoordelen hoe goed het register werkt en of additionele maatregelen nodig zijn.		Brief [13-12-2019] - Aanbieding evaluatie Transparantieregister Zorg (32620, nr. 241) (23986)
Voortgangsrapportage medische ethiek 2020.	Brief [03-07-2019] - Voortgangsrapportage medische ethiek (34990, nr. 3) (23350)	Brief [17-07-2020] - Voortgangsrapportage medische ethiek 2020 (24865)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Voor het einde van de zomer beantwoording van de schriftelijke vragen over het wijzigingsvoorstel.	Brief [03-07-2019] - Voortgangsrapportage medische ethiek (34990, nr. 3) (23350)	Brief [12-09-2019] - Wijziging van de Embryowet in verband met de aanpassing van het verbod op geslachtskeuze en gebruik van geslachtscellen en embryo's ten behoeve van kwaliteitsbewaking (23546)
Niet makkelijk rode draad te ontdekken in de keuze van onderwerpen bij Lerend evalueren. Vraag vanuit kamer was of we dit anders zouden kunnen indelen; bijvoorbeeld de wijze waarop de Staat van Volksgezondheid en Zorg in elkaar zit, en dus de levensloop van mensen volgen. Toegezegd om te bekijken of hier rode draad in aan te brengen is.		Brief [10-09-2019] - Voortgang Pilot beleidsevaluaties VWS 2018-2019 (31865, nr. 153) (23534)
MinVWS gaat een voorstel doen voor cijfers uit programma's naar VWS-monitor (bijvoorbeeld aantal indicatoren uit het programma Zorg voor de Jeugd die beter zijn dan indicatoren die nu in de monitor staan). VWS monitor 2x per jaar bij begroting/jaarverslag + toelichting voor keuzes van indicatoren die in monitor en indicatoren bij programma's worden opgenomen (duiding).		Brief [17-09-2019] - VWS-monitor september 2019 (35300 XVI, nr. 4) (23563)
Indicatoren uit de programma's waar mogelijk ook een plek geven in de begroting en VWS-monitor of uit de monitor in de begroting, zodat er meer samenhang in zit tussen de VWS-monitor en de begroting en de daarin gekozen indicatoren.		Brief [17-09-2019] - VWS-monitor september 2019 (35300 XVI, nr. 4) (23563)
Afspraak met VNG maken om het hanteren van open house te ontmoedigen.		Brief [15-11-2019] - Aanpak Inkoop en Aanbesteden Sociaal Domein (34477, nr. 67) (23846)
In begroting 2020 aanvullende informatie over kennis en innovatie en de ontwikkeling van e-health + kijken hoe dit concreet kan worden gemaakt (indicator?). Kamerlid Hermans: wat gebeurt er op verschillende terreinen, wat werkt wel en wat niet? Kunnen we daar inzicht in krijgen? Minister zegt toe dat er een voortgangsrapportage komt.		Brief [01-11-2019] - aanbieding e-healthmonitor en stand van zaken slimme zorg (27529, nr. 194) (23781)
Kijken of we een doel kunnen formuleren voor het terugdringen van de gezondheidsverschillen, en of we daar een streefpercentage aan kunnen koppelen. Poging doen om streefcijfer/indicator over hele linie van gezondheidszorg op te stellen voor verschil in sociaal economische verschillen (met het idee deze terug te dringen).	Parlementaire agenda [18-06-2019] - Wetgevingsoverleg jaarverslag 2018 (4940)	Brief [25-05-2020] - Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2020-2024 (32793, nr. 481) (24562)
Er wordt bezien op welke wijze meer inzicht kan worden verkregen in het geld dat naar de directe zorg gaat en naar overhead. Analyse bestaande informatie en gesprek VGN.	Parlementaire agenda [13-06-2019] - AO Gehandicaptenbeleid (4720)	Brief [28-10-2019] - Toezegging overheadkosten gehandicaptenzorg (24170, nr. 199) (23762)
Voorafgaand aan het debat over het VN-verdrag krijgt de Kamer inzicht in de indicatoren om de voortgang te meten. Waar mogelijk wordt er iets gemeld hoe mensen de voortgang zelf ervaren.	Parlementaire agenda [13-06-2019] - AO Gehandicaptenbeleid (4720)	Brief [02-12-2019] - Indicatoren programma Onbeperkt Meedoen! (24170, nr. 201) (23915)
De wijze van ondersteunen van gemeenten bij inkoop en aanbesteden komt nadrukkelijk terug in de eerstvolgende voortgangsrapportage.	Parlementaire agenda [26-06-2019] - AO Wmo (4828)	Brief [15-11-2019] - Aanpak Inkoop en Aanbesteden Sociaal Domein (34477, nr. 67) (23846)
De Kamer ontvangt begin 2020 het advies van Clemence Ross over respijtzorg.	Parlementaire agenda [26-06-2019] - AO Wmo (4828)	Brief [03-02-2020] - Aanbieding eindrapport landelijk aanjager respijtzorg (30169, nr. 72) (24169)
Het Wmo-vervoer wordt meegenomen in de evaluatie AMvB reële prijs.	Parlementaire agenda [26-06-2019] - AO Wmo (4828)	Brief [17-02-2020] - Rapportage tweede meting evaluatieonderzoek AMvB reële prijs (24248)
De begroting OCO (reeksen RA) wordt meegenomen in de VGR OCO.	Parlementaire agenda [26-06-2019] - AO Wmo (4828)	Brief [26-09-2019] - Toelichting financiering gemeenten - cliëntondersteuning (31476, nr. 29) (23599)
Het kabinetsstandpunt over LVB (inclusief IBO) wordt voor eind 2019 aan de Kamer verzonden.	Parlementaire agenda [26-06-2019] - AO Wmo (4828)	Brief [04-10-2019] - Kabinetsreactie IBO mensen met een licht verstandelijke beperking, (24170, nr. 198) (23644)
In de beleidsagenda VWS 2020 wordt een standpunt ingenomen over de prikkels tussen de Wlz, Zvw en de Wmo.	Parlementaire agenda [26-06-2019] - AO Wmo (4828)	Brief [17-09-2019] - VWS-monitor september 2019 (35300 XVI, nr. 4) (23563)
De minister van VWS stuurt de beleidsreactie samen met het actiegericht onderzoek over zzp-ers in november naar de Kamer waarbij de vragen van de commissie over de opzet van het onderzoek worden meegenomen.	Parlementaire agenda [29-05-2019] - AO Arbeidsmarktbeleid in de zorgsector (4785)	Brief [10-02-2020] - Flexibilisering arbeidsmarkt in de zorg (29282, nr. 396) (24219)
De minister van VWS maakt in samenwerking met de sector een aparte arbeidsmarktagenda om de uitstroom in de jeugdsector te beperken en stuurt daarover in het najaar een brief naar de Kamer. (toezegging aan mw. Ellemeet).	Parlementaire agenda [29-05-2019] - AO Arbeidsmarktbeleid in de zorgsector (4785)	Brief [07-11-2019] - Naar een betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering (31839, nr. 699) (23821)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
De minister voor MZS zal een brief naar de Kamer sturen met de uitkomsten van het gesprek over meer modulair inrichten van de opleidingen (toezegging aan lid Kerstens).	Parlementaire agenda [29-05-2019] - AO Arbeidsmarktbeleid in de zorgsector (4785)	Brief [23-10-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen begroting 2020 (35300 XVI, nr. 19) (23744)
De minister voor MZS stuurt voor de begrotingsbehandeling, in oktober 2019, de uitkomsten van het gesprek met OCW om de derde leerweg onder de reikwijdte van het praktijkleren te laten vallen (toezegging aan hr. Geleijnse).	Parlementaire agenda [29-05-2019] - AO Arbeidsmarktbeleid in de zorgsector (4785)	Brief [23-10-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen begroting 2020 (35300 XVI, nr. 19) (23744)
De cijfers van SectorplanPlus worden nader uitgesplitst en meegenomen in de volgende voortgangsrapportage arbeidsmarkt in de zorg (toezegging aan lid Sazias).	Parlementaire agenda [02-07-2019] - Voortzetting AO Arbeidsmarktbeleid in de zorgsector (4912)	Brief [20-12-2019] – 3e Voortgangsrapportage Werken in de Zorg (29282, nr. 391) (24045)
De minister voor MZS komt in de volgende voortgangsrapportage terug met een nadere duiding op het percentage 'cliëntgebonden functies' (toezegging aan mw. Agema).	Parlementaire agenda [02-07-2019] - Voortzetting AO Arbeidsmarktbeleid in de zorgsector (4912)	Brief [20-12-2019] – 3e Voortgangsrapportage Werken in de Zorg (29282, nr. 391) (24045)
De minister voor MZS komt voor de begrotingsbehandeling met een stand van zaken over de modernisering van de opleidingen.	Parlementaire agenda [05-07-2019] - VAO Arbeidsmarkt in de zorg (4928)	Brief [23-10-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen begroting 2020 (35300 XVI, nr. 19) (23744)
Binnen 3 maanden beleidsreactie GR-advies SMA.	Brief [23-07-2019] - Advies Gezondheidsraad screening op SMA (29323, nr. 128) (23449)	Brief [28-10-2019] - Beleidsreactie advies Gezondheidsraad Neonatale screening op SMA(29323, nr. 130) (23760)
Het vaccinatiepaspoort en het realtime kunnen beschikken over vaccinatiegegevens worden meegenomen in het onderzoek naar varianten om de vaccinatiegraad te verhogen.	Parlementaire agenda [18-04-2019] - AO Medische preventie (4789)	Brief [29-01-2020] - Kamerbrief Voortgang Verder met Vaccineren' (32793, nr. 473) (24143)
We zoeken uit hoe het zit met zelf betalen van RVP-vaccinaties als je ze, noodgedwongen, bij huisarts moet halen, hier komen we richting de kamer op terug.	Parlementaire agenda [18-04-2019] - AO Medische preventie (4789)	Brief [29-01-2020] - Kamerbrief Voortgang Verder met Vaccineren' (32793, nr. 473) (24143)
In het eerste kwartaal van 2020 ontvangt de Kamer een onderzoek naar varianten om de vaccinatiegraad te verhogen.	Parlementaire agenda [18-04-2019] - AO Medische preventie (4789)	Brief [29-01-2020] - Kamerbrief Voortgang Verder met Vaccineren' (32793, nr. 473) (24143)
De Tweede Kamer wordt per brief geïnformeerd over de landelijke campagne rondom veilig vrijen.	Parlementaire agenda [18-04-2019] - AO Medische preventie (4789)	Brief [12-12-2019] - Voortgang Zevenpuntenplan Onbedoelde (tiener) zwangerschappen, inclusief stimuleringsplan preventie onderwijs, (32279, nr. 181) (23976)
Rol van kappers in aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling.	Brief [02-07-2019] - Tweede Voortgangsrapportage Geweld hoort nergens thuis (28345, nr. 223) (23339)	Brief [18-12-2019] - Aanbieding derde Voortgangsrapportage programma Geweld hoort nergens thuis (28345, nr. 226) (24024)
Volgende voortgangsrapportage GI inclusief ingevulde versie impactmonitor.	Brief [02-07-2019] - Verzoek uit Regeling van werkzaamheden inzake over het bericht 'Zorg voor patiënten met psychoses is ondermaats' (25424, nr. 477) (23334)	Brief [18-12-2019] - Aanbieding derde Voortgangsrapportage programma Geweld hoort nergens thuis (28345, nr. 226) (24024)
In de kamerbrief over passend onderwijs is aangekondigd dat wij, naast de reeds eerder ingezette maatregelen, gemeenten en samenwerkingsverbanden gaan ondersteunen bij de invulling van een gezamenlijke poortwachtersfunctie. Het gaat dan veelal om een orthopedagoog die een schifting maakt tussen de leerlingen die voldoen aan de kenmerken van EED en in het kader van de Jeugdwet moeten worden geholpen of dat onderwijs een taak heeft om de juiste ondersteuning te bieden. Hiertoe gaan wij dit jaar een handreiking ontwikkelen.	Brief [12-07-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Peters (CDA) over de dyslexie industrie (2019Z11237). (23439)	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Ik ga me beraden op dit advies en zal uw Kamer binnen drie maanden informeren over mijn reactie.	Brief [15-07-2019] - Aanbieden GR advies gordelroos (32793, nr. 407) (23440)	Brief [03-10-2019] - Brief vaccinaties waaronder jaarlijkse griepmonitor (32793, nr. 447) (23641)
In het verslag van het schriftelijk overleg dat op 20 november 2018 aan uw Kamer is toegezonden (Kamerstukken II vergaderjaar 2018-2019, 31016, nr. 150), heb ik toegezegd dat ik de documenten die ik aan de onderzoekscommissie Van Manen overhandig, tevens vertrouwelijk ter inzage aan de Tweede Kamer beschikbaar stel.		Brief [13-08-2019] - Inzage documenten VWS t.b.v. commissie Van Manen (31016, nr. 249) (23457)
De minister stuurt de Kamer in het najaar/ na de zomer met een agenda acute zorg, opgesteld met de HLA-partijen.	Parlementaire agenda [26-06-2019] - AO Spoedzorg LUMC/Bronovo (4921)	Brief [07-11-2019] - Agenda acute zorg (29247, nr. 295) (23819)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
De minister stuurt de Kamer in het voorjaar 2020 een houtskoolschets over de acute zorg; de basis op orde mbt de acute zorg, inclusief regionale verschillen.	Parlementaire agenda [26-06-2019] - AO Spoedzorg LUMC/Bronovo (4921)	Brief [03-07-2020] - Houtskoolschets acute zorg (24817)
De minister informeert de Kamer over het verloop van een gesprek van de IGJ met de ondernemingsraad van het LUMC, waarin het verhaal over de situatie op de SEH vanuit het verpleegkundig personeel van het LUMC wordt belicht (PVV).	Parlementaire agenda [26-06-2019] - AO Spoedzorg LUMC/Bronovo (4921)	Brief [05-09-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen AO Spoedzorg LUMC Bronovo (31016, nr. 251) (23514)
Ik zal het regiobeeld voor de Haagse regio met de Kamer delen.	Parlementaire agenda [26-06-2019] - AO Spoedzorg LUMC/Bronovo (4921)	Brief [26-06-2020] - Voortgangsbrief 'De Juiste Zorg op de Juiste Plek' doen we samen (2020Z12367) (24746)
Ik zal het overzicht van de zorgverzekeraars over wanneer zij welk regiobeeld af hebben na ontvangst naar de Kamer sturen.	Parlementaire agenda [26-06-2019] - AO Spoedzorg LUMC/Bronovo (4921)	Brief [26-06-2020] - Voortgangsbrief 'De Juiste Zorg op de Juiste Plek' doen we samen (2020Z12367) (24746)
In de volgende preventiemonitor zal aandacht worden besteed aan de ontwikkeling van de gecombineerde leefstijlinterventies. Dat is een toezegging richting mevrouw Sazias.	Parlementaire agenda [03-07-2019] - AO Eerstelijnszorg (4613)	Brief [09-12-2019] - Factsheet Monitor GL (32793, nr. – 463) (23956)
Het advies van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving over het toekomstperspectief van BIG-registratie voor doktersassistenten zal in het najaar van dit jaar naar de Kamer worden gestuurd. Dat is een toezegging richting mevrouw Ploumen.	Parlementaire agenda [03-07-2019] - AO Eerstelijnszorg (4613)	Brief [10-10-2019] - RVS advies De B van Bekwaam (29282, nr. 382) (23670)
Nog deze zomer wordt de rechtstreekse doorverwijzing door fysiotherapeuten in het bestuurlijk overleg besproken. Dat is een toezegging richting de heer Raemakers.	Parlementaire agenda [03-07-2019] - AO Eerstelijnszorg (4613)	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Zo mogelijk wordt de Kamer nog voor de begrotingsbehandeling geïnformeerd over de krachtige basiszorg en de daaraan gerelateerde pilots. Dat is ook een toezegging in de richting van de heer Raemakers.	Parlementaire agenda [03-07-2019] - AO Eerstelijnszorg (4613)	Brief [23-10-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen begroting 2020 (35300 XVI, nr. 19) (23744)
Ik zal uw Kamer begin oktober weer informeren over de voortgang van de vervanging van de certificaten.	Brief [04-09-2019] - Vervanging UZI-certificaten (26643, nr. 629) (23511)	Brief [04-10-2019] - Voortgang vervanging UZI-certificaten (26643, nr. 639) (23652)
In mijn brief in juni 2020 over de risicoverevening 2021 zal ik u informeren over de uitkomsten van de onderzoeken die komend onderzoeksjaar tot afronding komen.	Brief [06-09-2019] - Risicoverevening 2020 septemberbrief, (29689, nr. 1023) (23519)	Brief [18-06-2020] - Risicovereveningsmodel 2021 (29689, nr. 1067) (24714)
De Kamer informeren over de eerste kwartaalcijfers 2017-2019 niet-gecontracteerde zorg wijkverpleging zodat een goede vergelijking tussen deze kwartalen mogelijk is.	Parlementaire agenda [11-09-2019] - AO Wijkverpleging (4852)	Brief [11-02-2020] - Rapportages (niet-)gecontracteerde wijkverpleging en lijst Pointer (23235, nr. 198) (24228)
De Kamer informeren over de stand van zaken intensieve kindzorg.	Parlementaire agenda [11-09-2019] - AO Wijkverpleging (4852)	Brief [28-10-2019] - stand van zaken intensieve kindzorg (34104, nr. 266) (23761)
De Kamer informeren over de financiering van de coördinatiepunten ELV vanaf 2020.	Parlementaire agenda [11-09-2019] - AO Wijkverpleging (4852)	Brief [14-10-2019] - Voorhangbrief prestatie 'coördinatiefunctie verblijf' (31765, nr. 452) (23700)
De staatssecretaris stuurt dit najaar een plan 'aanpak dakloosheid' naar de TK.	Brief [17-09-2019] - Plan terugdringen dakloosheid (29325, nr. 102) (23564)	Brief [06-12-2019] - Terugdringen van dakloosheid (29325, nr. 103) (23939)
De verwachting is dat prof. dr. A.H.G. Rinnooy Kan begin oktober zijn bevindingen met mij zal delen, waarna ik uw Kamer zal informeren over het vervolg.	Brief [23-09-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om stand van zakenbrief inzake overgangsregeling wetsvoorstel BIG-II,(29282, nr. 380) (23579)	Brief [08-10-2019] - Resultaten verkenning regieverpleegkundige (29282, nr. 381) (23667)
De TK zal medio oktober worden geïnformeerd over de gevolgen van de uitspraak van de Hoge Raad (Arrest Hoge Raad rookruimten).	Brief [27-09-2019] - Arrest Hoge Raad rookruimten horeca (32011, nr. 71) (23602)	Brief [18-10-2019] - Gevolgen arrest Hoge Raad over rookruimtes (32011, nr. 72) (23724)
In afwachting van de beoordeling worden alle mogelijke beleidsopties bekeken, zodat na de risicobeoordeling snel passend kan worden gehandeld. In het najaar zal ik samen met het ministerie van Justitie en Veiligheid uw Kamer hierover nader berichten.	Brief [02-10-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Kuik (CDA) over de gevolgen van lachgas in het verkeer (2019Z15747), (23635)	Brief [09-12-2019] - Integrale aanpak lachgas (24077, nr. 452) (23942)
In afwachting van de beoordeling worden alle mogelijke beleidsopties bekeken, zodat na de risicobeoordeling snel passend kan worden gehandeld. In het najaar zal ik samen met het ministerie van Justitie en Veiligheid uw Kamer hierover nader berichten.	Brief [02-10-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Ploumen (PvdA) over de toename van het gebruik van lachgas in het verkeer (2019Z15710), (23634)	Brief [09-12-2019] - Integrale aanpak lachgas (24077, nr. 452) (23942)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Ik ga bij AZN navragen naar de brancherichtlijnen over de snelheden van ambulances en of er een stijgende tendens is dat ambulancechauffeurs snelheidsboetes moeten betalen. Ik ga uw Kamer daarover schriftelijk informeren (Raemakers D66).	Parlementaire agenda [03-10-2019] - AO Ambulancezorg/Acute Zorg (4929)	Brief [03-12-2019] - toezeggingen AO ambulancezorg 3-10-2019 (29247, nr. 308) (23917)
Ik zal AZN vragen naar de planning en voortgang van een systeem voor urgentieclassificatie en uw Kamer hier in het laatste kwartaal van 2019 over informeren (Ploumen, PvdA).	Parlementaire agenda [03-10-2019] - AO Ambulancezorg/Acute Zorg (4929)	Brief [03-12-2019] - toezeggingen AO ambulancezorg 3-10-2019 (29247, nr. 308) (23917)
Ik zal in het laatste kwartaal van 2019 de Kamer per brief informeren over het verschil in cijfers en de eerdere Kamervragen over de situatie in Voorne Putten, hiervoor volgt nog overleg met Mevr. Agema (PVV).	Parlementaire agenda [03-10-2019] - AO Ambulancezorg/Acute Zorg (4929)	Brief [21-11-2019] - ambulancezorg op Voorne Putten (29247, nr. 297) (23864)
Ik zal de Kamer per brief informeren waarom het ziekenhuis in Assen wel kan blijven bestaan en in Hoogeveen niet (Van Gerven, SP).	Parlementaire agenda [03-10-2019] - AO Ambulancezorg/Acute Zorg (4929)	Brief [29-10-2019] - Toezegging ziekenhuislandschap Drenthe en Zuidoost Groningen (31016, nr. 254) (23771)
Ik zal bij AZN navraag doen naar de betrokkenheid van verpleegkundigen bij het opstellen van de kwaliteitskader. Hier zal ik schriftelijk op terug komen (Raemakers, D66 en van der Berg, CDA).	Parlementaire agenda [03-10-2019] - AO Ambulancezorg/Acute Zorg (4929)	Brief [03-12-2019] - toezeggingen AO ambulancezorg 3-10-2019 (29247, nr. 308) (23917)
Ik ga de Gezondheidsraad vragen om in hun advies voor het alternatief voor de 45 minutennorm het thema van de AED's en de burgerhulpverlening te betrekken (Raemakers, D66).	Parlementaire agenda [03-10-2019] - AO Ambulancezorg/Acute Zorg (4929)	Brief [17-10-2019] - Verzoek om stand van zakenbrief over de voortgang bij de brieven die in het algemeen overleg Orgaandonatie geagendeerd staan, (33506, nr. 38) (23712)
Ik zal in de houtskoolschets over de acute zorg ook de thema's marktwerking, financiering en innovatieve methode meenemen.	Parlementaire agenda [03-10-2019] - AO Ambulancezorg/Acute Zorg (4929)	Brief [03-07-2020] - Houtskoolschets acute zorg (24817)
De brief die eerder aan de TK is toegezegd over de uitwerking van de vergunningplicht, zal worden aangevuld met het tijdspad voor het wetstraject Wtza 2.0.	Parlementaire agenda [26-09-2019] - Dertigledendebat over ondermaats presteren van 48 thuiszorgorganisaties (4961)	Brief [25-11-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake stand van zakenbrief over de Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza) (34767, nr. 19) (23878)
Ik stuur u dit najaar het IGJ beeld over het Wmo-toezicht van gemeenten. Dit beeld zal niet alleen over de kwantiteit gaan maar ook over de kwaliteit.	Parlementaire agenda [26-09-2019] - Dertigledendebat over ondermaats presteren van 48 thuiszorgorganisaties (4961)	Brief [12-11-2019] - Beleidsreactie n.a.v. rapportage IGJ over Wmo-toezicht (2018) (29538, nr. 308) (23838)
Ik stuur u voor de begrotingsbehandeling een brief over de capaciteit van de inspectie en hoe die zich verhoudt tot haar toezichtstaken.	Parlementaire agenda [26-09-2019] - Dertigledendebat over ondermaats presteren van 48 thuiszorgorganisaties (4961)	Brief [14-10-2019] - Capaciteit IGJ (33149, nr. 56) (23698)
Ik leg aan de Inspectie voor of het aantal calamiteiten en de stijging van het aantal calamiteiten in de thuiszorg en de verpleeghuiszorg aanleiding vormen om daar aanvullend onderzoek naar te doen.	Mondeling vragenuur 1 oktober 2019	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
De minister komt in het najaar/ na de zomer met een agenda acute zorg, opgesteld met de HLA-partijen.	Parlementaire agenda [26-06-2019] - AO Spoedzorg LUMC/Bronovo (4921)	Brief [07-11-2019] - Agenda acute zorg (29247, nr. 295) (23819)
De minister komt in het voorjaar 2020 met een houtskoolschets over de acute zorg; de basis op orde mbt de acute zorg, inclusief regionale verschillen.	Parlementaire agenda [26-06-2019] - AO Spoedzorg LUMC/Bronovo (4921)	Brief [03-07-2020] - Houtskoolschets acute zorg (24817)
De minister informeert de Kamer over het verloop van een gesprek van de IGJ met de ondernemingsraad van het LUMC, waarin het verhaal over de situatie op de SEH vanuit het verpleegkundig personeel van het LUMC wordt belicht (PVV).	Parlementaire agenda [26-06-2019] - AO Spoedzorg LUMC/Bronovo (4921)	Brief [05-09-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen AO Spoedzorg LUMC Bronovo (31016, nr. 251) (23514)
Ik ben voornemens de partijen op korte termijn uit te nodigen voor een gezamenlijk gesprek, om te bezien of en hoe een vervolgproces tot stand kan komen. Belangrijk hierbij vind ik dat alle partijen voldoende zicht hebben op de wensen van hun achterban die zij vertegenwoordigen. Met dit in gedachten zal ik samen met partijen zoeken naar een goede	Brief [08-10-2019] - Resultaten verkenning regieverpleegkundige (29282, nr. 381) (23667)	Brief [19-12-2019] - Ontwikkelingen Wet BIG (29282, nr. 392) (24030)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
datum voor het gesprek. Na afloop van het gesprek zal ik uw Kamer weer informeren. Tevens zal ik u dan informeren over de overige onderdelen uit het wetsvoorstel, zoals de adviestaak voor het Zorginstituut Nederland.		
De minister van VWS zal u begin 2020 informeren over de leerpunten die uit deze pentesten voor de jeugdzorg en mogelijk het brede zorgveld zijn gekomen. Aan de hand van de pentest resultaten zal ik in de loop van 2020 nadere besluiten nemen over de wenselijkheid en tempo van aansluiting van jeugdhulpinstellingen bij Z-CERT.	Brief [08-10-2019] - Informatieveiligheid en Privacy in de zorg (27529, nr. 193) (23662)	Brief [17-06-2020] - Voortgangsbrief Jeugd (31839, nr. 730) (24709)
Ik stuur u de aangepaste concept-AmvB.	Parlementaire agenda [09-09-2019] - Notaoverleg over de initiatiefnota over zorg in de regio (Kamerstuk 35138) (4923)	Brief [01-10-2019] - Concept amvb acute zorg (29247, nr. 292) (23620)
Zodra er nieuwe informatie is zal ik de Kamer informeren (Incident Listeria in vleesproducten).	Brief [04-10-2019] - Incident Listeria in vleesproducten (26991, nr. 558) (23654)	Brief [05-12-2019] - Afronding incident Listeria in vleesproducten (26991, nr. 562) (23933)
Minister van VWS zal de TK van tijd tot tijd informeren over de voortgang van het verbeteren van de uitvoering bij het CAK (toezegging aan commissie).	Parlementaire agenda [12-09-2019] - AO Eigen bijdragen in de zorg (4622)	Brief [18-02-2020] - Evaluatie CAK 2013-2018 ik het kader van de Kaderwet Zbo's (24252)
Minister voor MZS zal de TK informeren over het rondetafelgesprek (waarbij branchevereningingen, patiënten(organisaties), consultatiebureaus en zorgverzekeraars ook worden betrokken) over kinderen die niet naar de tandarts gaan en in zijn algemeenheid het bereikbaar en beschikbaar houden van mondzorg. Belangrijk is welke redenen achter de zorgmijding zitten bij kinderen en ouders (toezegging aan commissie).	Parlementaire agenda [12-09-2019] - AO Eigen bijdragen in de zorg (4622)	Brief [03-02-2020] - Mondzorg Jeugdigen (33578, nr. 78) (24167)
Minister voor MZS gaat met zorgverzekeraars in gesprek en zal de TK inlichten over de vraag welke acties zorgverzekeraars inzetten (naar voorbeeld DSW en CZ) om zorgmijden tandzorg bij kinderen te voorkomen (toezegging D66).	Parlementaire agenda [12-09-2019] - AO Eigen bijdragen in de zorg (4622)	Brief [25-10-2019] - Brief dat ouders niet voor mondzorg van hun kind hoeven te betalen(29689, nr. 1031) (23750)
Onderzoeken wat het bereik en de effecten zijn van campagnes en daarbij de cijfers vergelijken tussen de campagnes voor het overstapseizoen zorgverzekeraars voor dit en vorig jaar (toezegging VVD).	Parlementaire agenda [12-09-2019] - AO Eigen bijdragen in de zorg (4622)	Brief [02-04-2020] - Kamerbrief overstapseizoen zorgverzekering 2019-2020 (29689, nr. 1050) (24422)
Minister voor MZS: CPB-onderzoek met cijfers over vrijwillig eigen risico naar de TK sturen (toezegging 50Plus).	Parlementaire agenda [12-09-2019] - AO Eigen bijdragen in de zorg (4622)	Brief [01-10-2019] - CPB-onderzoek inzake vrijwillig eigen risico (29689, nr. 1025) (23624)
In de brief die voor de begroting wordt verstuurd (Korte termijn aanpak wachtlijsten verpleeghuiszorg) zal de Minister nader ingaan op het aanbod van VV4.	Brief [15-10-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Bergkamp (D66) over het (aankomende) tekort aan verpleeghuisplekken (2019Z16125), (23704)	Brief [18-10-2019] - Korte termijnacties wachtlijstaanpak verpleeghuiszorg (31765, nr. 453) (23727)
Ik heb het Trimbos gevraagd om een recente stand van zaken van de wetenschap te geven over onder meer de schadelijkheid van de elektronische sigaret. Dit onderzoek zal ik voor het einde van het jaar met uw Kamer delen.	Brief [17-10-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Van Gerven (SP) over misleidende reclame van e-sigaretten (2019Z15772). (23721)	Brief [11-05-2020] - Toezeggingen en onderzoeksresultaten thema's preventie en gezonde leefstijl(32793, nr. 479) (24526)
Naar verwachting heeft het RIVN het advies eind november gereed. Ik zal uw Kamer voor het eind van het jaar informeren over mijn vervolgstappen.	Brief [20-09-2019] - Vertraging uitnodigingen bevolkingsonderzoek borstkanker (32793, nr. 445) (23576)	Brief [20-12-2019] - aanbieding monitors bevolkingsonderzoeken naar kanker (32793, nr. 469) (24053)
Ik ga de komende periode met de NZa aan de slag om de raming van de benodigde middelen in 2020 scherper in beeld te krijgen. Over de uitkomsten hiervan informeer ik u in de voorlopige kaderbrief Wlz 2021, die ik zoals gebruikelijk in juni aan u doe toekomen.	Brief [18-10-2019] - Definitieve kaderbrief Wlz 2020, (34104, nr. 265) (23729)	Brief [10-06-2020] - Voorlopige kaderbrief WLZ 2021 (34104, nr. 282) (24667)
Schriftelijke terugkoppeling aan TK over het meenemen van tarieven door ACM bij gesprekken met de zorgsector over samenwerking op inkoop ICT.	Parlementaire agenda [09-10-2019] - AO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (4882)	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Bij onderzoek publieke rol Z-CERT wordt de GGZ meegenomen. De Kamer wordt hierover uiterlijk eins 2019 schriftelijk geïnformeerd.	Parlementaire agenda [09-10-2019] - AO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (4882)	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Brief over voortgang PGB 2.0.	Parlementaire agenda [09-10-2019] - AO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (4882)	Brief [22-10-2019] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake VSO Kostenoverzichtt PGB 2.0 systeem (25657, nr. 323) (23742)
Resultaten onderzoek OVV mbt ICT-storingen in ziekenhuizen delen met TK, voorzien van reactie minister.	Parlementaire agenda [09-10-2019] - AO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (4882)	Brief [18-02-2020] - OVV onderzoek naar digitale veiligheid van ziekenhuizen 'Patiëntveiligheid bij ICT-uitval in ziekenhuizen' (24261)
Dit jaar nog een (wets)voorstel voor het beschikbaar hebben van basisgegevens in geval van acute zorg.	Parlementaire agenda [09-10-2019] - AO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (4882)	Brief [20-12-2019] - Digitaal beschikbare gegevens bij spoed (27529, nr. 211) (24057)
Nog dit kwartaal een appreciatie van het idee van een melding achteraf na inzage door een zorgverlener in persoonlijk dossier.	Parlementaire agenda [09-10-2019] - AO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (4882)	Brief [13-12-2019] - Derde Voortgangsrapportage Wet Cliëntrechten bij elektronische verwerking van gegevens (33 509) (27529, nr. 209) (23980)
Uitkomsten patientenonderzoek kwartiermaker transgenderzorg aan de Kamer toezenden.	Brief [24-10-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Ploumen (PvdA) over het bericht dat transgenderzorg wordt belemmerd door een monopolie (2019Z17181). (23746)	Brief [26-11-2019] - Stand van zaken transgenderzorg (23886)
De staatssecretaris streeft ernaar de verkenning naar een meer verplichtende variant van MDT in het najaar 2020 af te ronden en in het voorjaar 2020 de Tweede Kamer te informeren over de stand van zaken van de verkenning naar de drie varianten.	Brief [13-09-2019] - Ontwerp maatschappelijke diensttijd (35034, nr. 6) (23548)	Brief [03-07-2020] - Voortgang Maatschappelijke Diensttijd (24826)
Op dit moment werkt het Trimbos-instituut aan een projectvoorstel om deze preventieaanpak te realiseren. Medio november moeten de grote lijnen van deze aanpak bekend zijn. Eind 1e kwartaal 2020 zal een uitgewerkt plan beschikbaar zijn. Zodra de precieze invulling van de aanvullende preventieaanpak beschikbaar is, zullen wij uw Kamer daarover informeren.	Brief [29-10-2019] - preventiebeleid experiment gesloten coffeeshopketen (34997, nr. 32) (23774)	Brief [26-06-2020] - Advies cannabispreventie experiment gesloten coffeeshopketen (2020Z12382) (24745)
Ik zal de Kamer informeren over relevante ontwikkelingen in het kader van samen spelen. Ik zal dat zo nodig en mogelijk meenemen in de volgende voortgangsrapportage over het programma Onbeperkt meedoen!	Brief [04-11-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Bergkamp (D66) over de (on)toegankelijkheid van speeltuinen voor kinderen met een beperking (2019Z19678) (23803)	Brief [02-12-2019] - Aanbieding SamenSpeelAkkoord (24170, nr. 202) (23916)
Actieplan verbetering verstrekking hulpmiddelen toezenden aan TK.	Brief [06-11-2019] - Stand van zaken acties verbetering verstrekking hulpmiddelen (32805, nr. 87) (23815)	Brief [31-01-2020] - Actieplan verbetering verstrekking hulpmiddelen (32805, nr. 103) (24165)
Toezending fase 1 onderzoek april 2020 aan TK.	Brief [15-11-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om stand van zakenbrief over de moties inzake onderzoek naar blootstelling aan homogenezingstherapieen en de motie m.b.t. strafbaarstelling (28345, nr. 225) (23848)	Brief [10-06-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake SO Onderzoek naar blootstelling aan homogenezingstherapieën (28345, nr. 233) (24722)
De deeltijdfactor op arbeidsmarkt en daarover in gesprek gaan met Actiz, zal in de vgr Werken in de zorg een update komen.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	Brief [20-12-2019] – 3e Voortgangsrapportage Werken in de Zorg (29282, nr. 391) (24045)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Analyse van onderuitputting wijkverpleging.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	Brief [10-06-2020] - financieel kader wijkverpleging (23235, nr. 210) (24660)
Eind dit jaar ligt er een plan van aanpak Taskforce wonen en zorg. Dit naar TK sturen.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	Brief [21-01-2020] - Plan van aanpak Taskforce Wonen en Zorg (31765, nr. 477) (24099)
Brief aan TK over wat de grenzen zijn aan wat we willen en kunnen m.b.t. donorzaad.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	Brief [29-11-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen medische ethiek (32011, nr. 76) (23910)
ZonMw verzoeken om (het stimuleren van het) het gesprek over het levenseinde tussen de huisarts en patient mee te nemen in het vervolg op het programma Palliantie en de Kamer hierover te informeren.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Voor WGO Jeugd terugkomen op amendement 8 specialistische jeugdcentra, ingediend APB TK, oordeel Kamer.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	Brief [11-11-2019] - Versterken van de jeugd-ggz (31839, nr. 698) (23834)
Een brief over de 100 plekken, de ambulante teams en met name de complexe casuïstiek.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	Brief [17-02-2020] - Complexe zorgvragen (24249)
Brief over traject om een preventieve inzet van de Wlz mogelijk te maken (niet-patiëntgebonden financiering).	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	Brief [23-12-2019] - Domeinoverstijgende samenwerking (31765, nr. 459) (24059)
Brief voortgang actieteam/plan hulpmiddelen.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	Brief [31-01-2020] - Actieplan verbetering verstrekking hulpmiddelen (32805, nr. 103) (24165)
Kamer informeren over het vervolg op het Deltaplan Dementie, dat in 2020 afloopt.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	Brief [03-12-2019] - nationale dementie strategie (25424, nr. 491) (23924)
In houtskoolschets acute zorg beargumenteerd ingaan op de vraag waarom de acute zorg wel of niet in een NEDAB-vorm moet plaatsvinden.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	Brief [03-07-2020] - Houtskoolschets acute zorg (24817)
Nog deze week een brief naar de Kamer sturen over de Nederlandse maatregel om het tekort aan geneesmiddelen aan te pakken door het instellen van de plicht om een voorraad te hebben.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	Brief [03-11-2019] - Ijzeren voorraad geneesmiddelen (29477, nr. 622) (23790)
Nog voor de kerst nader berichten over knelpunten in de huisartsenzorg voor verstandelijk gehandicapten. Minister heeft toegezegd het overleg tussen de beroepsgroepen te willen steunen, dit te organiseren en de Kamer hier voor de kerst over te informeren.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	Brief [20-12-2019] - Kamerbrief de juiste medisch-generalistische zorg op de juiste plek(34104, nr. 272) (24058)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Als de informatie beschikbaar is zal de minister in de stand van zakenbrief over het programma Preventie in het Zorgstelsel een stand van zaken geven over het aantal te vergoeden uren kinderdiëtiek.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	Brief [07-07-2020] - Stand van zaken Preventie in het zorgstelsel en de gecombineerde leefstijl interventie bij overgewicht (24836)
Informeren Kamer over de hoe de doelmatigheid (effecten afgezet tegen financiële consequenties) van de maatregelen in het kader van het preventieakkoord in beeld wordt gebracht in de RIVM-monitoring over het akkoord.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	Brief [05-12-2019] - Voortgang Nationaal Preventieakkoord (32793, nr. 462) (23934)
Ik zal u in het voorjaar van 2020 uitgebreider informeren over het ondersteuningsprogramma. Ik zal dan ook ingaan op de monitor naar de stand van zaken van de inkoop in het sociaal domein die ik laat verrichten.	Brief [15-11-2019] - Aanpak Inkoop en Aanbesteden Sociaal Domein (34477, nr. 67) (23846)	Brief [10-02-2020] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake Nader verslag vaste TK commissie(34477, nr. 70) (24214)
Bij e-sigaretonderzoek relatie met gewone sigaretten betrekken (effectief SMR-middel?): Ik wil natuurlijk wel dat onderzoek doen. Misschien dat het tot heel nieuwe en verrassende inzichten leidt. Ik zal het onderzoek en onze duiding daarvan met u delen.	Parlementaire agenda [03-09-2019] - Debat preventieakkoord (4920)	Brief [11-05-2020] - Toezeggingen en onderzoeksresultaten thema's preventie en gezonde leefstijl(32793, nr. 479) (24526)
Op 26 september jl. heb ik de Tweede Kamer geïnformeerd over mijn besluit over het advies 'Vaccinatie tegen HPV' van de Gezondheidsraad. De keuze voor het vaccin wordt daarom uitgewerkt in het kader van de aanbestedingsprocedure. Zodra een besluit is genomen, wordt de Tweede Kamer hierover geïnformeerd.		Brief [29-06-2020] - Kamerbrief Aanbieding Vaccinatiegraadrapport 2019 en Voortgang 'Verder met vaccineren' (24774)
Ik zal het advies van de kwartiermaker transgenderzorg over de vraag hoe de transgenderzorg zorg zich op de (middel-)lange termijn moeten ontwikkelen begin volgend jaar met een reactie van mijn hand naar de Eerste en Tweede Kamer sturen. In dat advies zal ook de verwachte ontwikkeling van de vraag en de capaciteit van het aanbod aan de orde komen.	Brief [26-11-2019] - Stand van zaken transgenderzorg (23886)	Brief [26-06-2020] - Toekomstvisie Transgenderzorg (2020Z12369) (24755)
Medio november 2019 informeer ik uw Kamer per brief over de hoofdlijnen van het dementiebeleid vanaf 2021.	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	Brief [03-12-2019] - nationale dementie strategie (25424, nr. 491) (23924)
Via de derde Voortgangsrapportage Thuis in het Verpleeghuis zal ik de Kamer eind november informeren over de uitvoering van de kwaliteitsplannen van de verpleeghuizen in 2019.	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr.-88) (23780)	Brief [12-12-2019] - Derde voortgangsrapportage Thuis in het Verpleeghuis (31765, nr. 457) (23978)
Via de derde Voortgangsrapportage Thuis in het Verpleeghuis zal ik de Tweede Kamer dit najaar nader informeren over de uitvoeringsgegevens van het kwaliteitsbudget 2019.	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	Brief [12-12-2019] - Derde voortgangsrapportage Thuis in het Verpleeghuis (31765, nr. 457) (23978)
Recente cijfers laten zien dat er in de verpleeghuiszorg ook daadwerkelijk meer personeel per cliënt beschikbaar komt. In de derde voortgangsrapportage van het programma Thuis in het Verpleeghuis die ik uw Kamer later dit jaar toestuur, ga ik daar nader op in.	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	Brief [12-12-2019] - Derde voortgangsrapportage Thuis in het Verpleeghuis (31765, nr. 457) (23978)
Monitor abonnementstarief: Ik zal uw Kamer in december 2019 informeren over de eerste deelrapportage en over de resultaten van het bestuurlijke gesprek hierover met de VNG.	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	Brief [04-12-2019] - Kamerbrief abonnementstarief monitor en implementatie (29538, nr. 309) (23930)
Zodra het onderzoek van de NZa naar de vindbaarheid van polisinformatie is afgerond zal dit naar de Kamer worden gestuurd.	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	Brief [25-11-2019] - Vindbaarheid informatie websites zorgverzekeraars (29689, nr. 1033) (23883)
Ik ben een onderzoek gestart omdat ik meer wil weten over waarom sommige groepen zorggebruikers nu niet overstappen en of zij belemmeringen ervaren. Ik verwacht u in het voorjaar van 2020 te kunnen informeren over de uitkomsten van dit onderzoek.	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	Brief [02-04-2020] - Kamerbrief overstapseizoen zorgverzekering 2019-2020 (29689, nr. 1050) (24422)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Het polisaanbod voor 2020 zal worden gemonitord en met de Kamer worden gedeeld.	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	Brief [24-06-2020] - Monitor polisaanbod 2020 (29689, nr. 1069) (24727)
Ik zal voor de houtskoolschets acute zorg bekijken of er een vorm van zorgcoördinatie kan komen, een soort van verkeerstoren, waarbij je voor niet levensbedreigende acute zorg naar één nummer belt waar gekeken wordt wat je nodig hebt, of je thuis kan blijven, of er iemand naar je toe komt of dat je naar de spoedpost moet komen. Ik zal hierbij ook de ervaringen uit het buitenland meenemen.	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	Brief [03-07-2020] - Houtskoolschets acute zorg (24817)
De minister streeft ernaar de resultaten van de uitvoering van motie Van den Berg (Kamerstukken 2018/19, 35000 XVI, nr. 32) over het polisaanbod worden voor het zomerreces toe te sturen.	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	Brief [24-06-2020] - Monitor polisaanbod 2020 (29689, nr. 1069) (24727)
Zodra het Zorginstituut zijn opvatting heeft kunnen geven over de leidraad van de NVOG zal ik uw Kamer nader informeren over het vervolg inclusief het vormgeven van een klinische trial. Ik hoop u hierover meer te kunnen melden in het kader van de voorjaarsnota 2020.	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	Brief [29-05-2020] - Basispakket Zvw 2021 (29689, nr. 1053) (24596)
In het voorjaar van 2020 zal de staatssecretaris van VWS, uw Kamer informeren over de stand van zaken (omtrent aanpak/preventie van overgewicht bij kinderen en het effect van meer uren diëtiek voor kinderen).	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	Brief [07-07-2020] - Stand van zaken Preventie in het zorgstelsel en de gecombineerde leefstijl interventie bij overgewicht (24836)
Volgend voorjaar zal ik u hierover nader rapporteren (over aanpak omtrent implementatie van vier bestaande interventies op het gebied van preventie: 1) valpreventie, 2) welzijn op recept, 3) aanpak overgewicht bij kinderen, 4) leefstijlinterventies bij diabetes).	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	Brief [07-07-2020] - Stand van zaken Preventie in het zorgstelsel en de gecombineerde leefstijl interventie bij overgewicht (24836)
Betrekken bij Plan van Aanpak Dakloosheid: Voorstel om voormalig daklozen op te leiden zodat zij hun kennis en ervaringen kunnen inzetten om het daklozen aantal te verkleinen/helpen.	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	Brief [06-12-2019] - Terugdringen van dakloosheid (29325, nr. 103) (23939)
Betrekken bij Plan van Aanpak Dakloosheid: project in Amsterdam «Onder de Pannen».	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	Brief [06-12-2019] - Terugdringen van dakloosheid (29325, nr. 103) (23939)
Betrekken bij Plan van Aanpak Dakloosheid: de inzet van clientondersteuners en andere belangenbehartigers.	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	Brief [06-12-2019] - Terugdringen van dakloosheid (29325, nr. 103) (23939)
Het Trimbos-instituut zal de effecten van de zoete smaakjes – bijvoorbeeld als het gaat om de aantrekkelijkheid van de e-sigaret voor jongeren – daarin meenemen. Deze wetenschappelijke stand van zaken zal ik voor het einde van het jaar met uw Kamer delen.	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	Brief [11-05-2020] - Toezeggingen en onderzoeksresultaten thema's preventie en gezonde leefstijl(32793, nr. 479) (24526)
Betrekken bij Plan van Aanpak Dakloosheid: Wonen, financiële bestaanszekerheid, schuldenaanpak, opleiding, toeleiding naar werk en zorg, en begeleiding.	Brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	Brief [06-12-2019] - Terugdringen van dakloosheid (29325, nr. 103) (23939)
Ik blijf dan ook eerst met de partijen verder werken aan de vraagstukken die nu voorliggen en zal uw Kamer in het voorjaar van 2020 op de hoogte stellen van de voortgang van het traject (om de bemensing van de ANW-diensten via een afsprakenstelsel te regelen).	Brief [21-11-2019] - Avond-, nacht en weekenddiensten ggz (25424, nr. 489) (23868)	Brief [04-06-2020] - Verzamelbrief ggz, opstart reguliere ggz, uitvoering motie Segers (25424, nr. 531) (24630)
Brief (van minister MZS) met nadere uitleg over het gebruik van het instrumentarium van de stuurgroep Ondervoeding.	Parlementaire agenda [13-11-2019] - Tweede termijn AO Wijkverpleging (4967)	Brief [17-03-2020] - Ondervoeding (29389, nr. 102) (24377)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Brief met een beschrijving van het proces om tot het toekomstperspectief (een herkenbaar en aanspreekbaar team) wijkverpleging te komen. Tevens (op verzoek van CDA/Slootweg) in deze brief toevoegen de processtappen om te komen tot een nieuwe bekostiging in de wijkverpleging.	Parlementaire agenda [13-11-2019] - Tweede termijn AO Wijkverpleging (4967)	Brief [02-12-2019] - Proces toekomstperspectief en bekostiging wijkverpleging (23235, nr. 187) (23913)
Brief met een nadere uitwerking van het toekomstperspectief/het herkenbare aanspreekbare team wijkverpleging.	Parlementaire agenda [13-11-2019] - Tweede termijn AO Wijkverpleging (4967)	Brief [02-03-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om stand van zakenbrief Wijkverpleging (24311)
Zoals aangegeven in de eerdergenoemde brief van 9 juli jl. onderzoeken we of de maatregelen [zoals opgenomen in het voorgenomen wetsvoorstel integere bedrijfsvoering] waar relevant en mogelijk niet alleen gelden voor de verzekerde zorg (Zvw en Wlz), maar ook voor het sociaal domein (Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo)) van toepassing kunnen zijn. Daarbij wordt rekening gehouden met de bestaande rollen en verantwoordelijkheden binnen een decentraal stelsel. Voor de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering worden de in deze brief aangekondigde maatregelen betrokken bij de uitwerking van de aangekondigde verbetering van de organisatie van de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering zoals beschreven in de brief van de minister van VWS van 7 november jl.	Brief [25-11-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake stand van zakenbrief over de Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza) (34767, nr. 19) (23878)	Brief [20-03-2020] - Perspectief voor de Jeugd (31839, nr. 723) (24388)
Zoals aangegeven in de eerdergenoemde brief van 9 juli jl. onderzoeken we of de maatregelen [zoals opgenomen in het voorgenomen wetsvoorstel integere bedrijfsvoering] waar relevant en mogelijk niet alleen gelden voor de verzekerde zorg (Zvw en Wlz), maar ook voor het sociaal domein (Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo)) van toepassing kunnen zijn. Daarbij wordt rekening gehouden met de bestaande rollen en verantwoordelijkheden binnen een decentraal stelsel. In de door de minister van VWS toegezegde brief over het toezicht op de Wmo, die is toegezegd in het AO IGJ van 13 november jl., komen we hierop terug wat betreft de Wmo.	Brief [25-11-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake stand van zakenbrief over de Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza) (34767, nr. 19) (23878)	Brief [10-02-2020] - Contractering, toeleiding, rechtmatigheid en toezicht in de Wmo (29538, nr. 314) (24212)
De resultaten inclusief beleidsreactie van het onderzoek naar de kwaliteitstoeslag van het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg worden op korte termijn aan de Kamer gestuurd.	Brief [22-10-2019] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake Toelichting tarieven pgb (25657, nr. 320) (25657, nr. 324) (23743)	Brief [12-12-2019] - Derde voortgangsrapportage Thuis in het Verpleeghuis (31765, nr. 457) (23978)
In zijn brief van 21 maart jl. aan de Tweede Kamer heeft mijn collega, de minister voor medische zorg, aangekondigd een onderzoek te laten uitvoeren naar overstapbelemmeringen onder zorggebruikers. Bij dit onderzoek zal het onderzoeksbureau ook gevraagd worden aandacht te besteden aan budgethouders. De uitkomsten van dit onderzoek zullen in de eerste helft van 2020 met de Tweede Kamer worden gedeeld.	Brief [22-10-2019] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake Toelichting tarieven pgb (25657, nr. 320) (25657, nr. 324) (23743)	Brief [02-04-2020] - Kamerbrief overstapseizoen zorgverzekering 2019-2020 (29689, nr. 1050) (24422)
De minister komt voor 1 maart 2020 in een brief aan de Tweede Kamer met een verdere uitwerking van de brief van 7 november 'Organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering'. In deze brief komt onder meer terug:- Rol van scheidsrechter van de Jeugdautoriteit;- Bindende uitspraken over tarieven door Jeugdautoriteit;- Gemeentelijke autonomie en democratische legitimatie bij nadere uitwerking ordening jeugdhulplandschap.- Borging van jeugd-GGZ in wijkteams.	Parlementaire agenda [18-11-2019] - Wetgevingsoverleg Jeugd (4942)	Brief [20-03-2020] - Perspectief voor de Jeugd (31839, nr. 723) (24388)
Onderzoeksresultaten dyslexiezorg komen in voorjaar 2020 beschikbaar; minister VWS gaat in overleg met minister OCW en zal TK over uitkomsten informeren.	Parlementaire agenda [18-11-2019] - Wetgevingsoverleg Jeugd (4942)	Brief [17-06-2020] - Voortgangsbrief Jeugd (31839, nr. 730) (24709)
Beleidsconclusies trekken uit advies expertteam VNG over afbakening jeugdhulpplicht (toezegging aan Wörsdörfer).	Parlementaire agenda [18-11-2019] - Wetgevingsoverleg Jeugd (4942)	Brief [17-06-2020] - Voortgangsbrief Jeugd (31839, nr. 730) (24709)
Wetsvoorstel ordening jeugdhulp in consultatie brengen («Medio 2020»).	Parlementaire agenda [18-11-2019] - Wetgevingsoverleg Jeugd (4942)	Brief [17-06-2020] - Voortgangsbrief Jeugd (31839, nr. 730) (24709)
De voor- en nadelen van een landelijk vastgesteld kostendekkend tarief worden op een rij gezet (toezegging aan Hijink).	Parlementaire agenda [18-11-2019] - Wetgevingsoverleg Jeugd (4942)	Brief [20-03-2020] - Perspectief voor de Jeugd (31839, nr. 723) (24388)
Bij volgende voortgangsrapportage 'Zorg voor de Jeugd' wordt gerapporteerd over uitkomsten actieonderzoek naar uitval van pleegouders (toezegging aan Agema).	Parlementaire agenda [18-11-2019] - Wetgevingsoverleg Jeugd (4942)	Brief [17-06-2020] - Voortgangsbrief Jeugd (31839, nr. 730) (24709)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Bij volgende voortgangsrapportage voor 'Geweld hoort nergens thuis' (december) wordt gerapporteerd over de stijging van het aantal meldingen van kindermishandeling (naar aanleiding van de nieuwe meldcode).	Parlementaire agenda [18-11-2019] - Wetgevingsoverleg Jeugd (4942)	Brief [18-12-2019] - Aanbieding derde Voortgangsrapportage programma Geweld hoort nergens thuis (28345, nr. 226) (24024)
In de brief over complexe casuïstiek (toegezegd tijdens begrotingsbehandeling VWS) zal de minister reflecteren op de casus van de heer Wörsdörfer (inmiddels met ons gedeeld).	Parlementaire agenda [18-11-2019] - Wetgevingsoverleg Jeugd (4942)	Brief [17-02-2020] - Complexe zorgvragen (24249)
De bestuurlijke inbedding van de aanpassingen in het Jeugdzorgstelsel gaat nadrukkelijk aandacht krijgen in het vervolgtraject en (in samenspraak met de minister van BZK) de expertise van de Raad voor het openbaar Bestuur zal hierbij worden betrokken.	Parlementaire agenda [18-11-2019] - Wetgevingsoverleg Jeugd (4942)	Brief [20-03-2020] - Perspectief voor de Jeugd (31839, nr. 723) (24388)
De resultaten van het onderzoek naar basisfuncties voor lokale teams (zowel gericht op jeugd als Wmo) en de eerste contouren voor implementatie en ondersteuning richting de gemeenten, stuurt de minister van VWS begin november (voorafgaand aan het wetgevingsoverleg jeugd van 18 november) naar de Tweede Kamer.	Brief [28-10-2019] - Voortgangsrapportage Agenda pgb (25657, nr. 325) (23766)	Brief [07-11-2019] - Naar een betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering (31839, nr. 699) (23821)
Mijn reactie op deze uitvoeringstoets voeg ik toe aan de brief over de voortgang van het implementatietraject van de genoemde wetswijziging, welke ik u binnenkort doe toekomen.	Brief [03-12-2019] - Aanbieding uitvoeringstoets NZa over bekostiging ggz in de Wlz (34104, nr. 267) (23920)	Brief [20-12-2019] - Voortgang implementatie wetswijziging «Toegang tot de Wlz voor mensen met een psychische stoornis» (34104, nr. 271) (24044)
Verzenden van het onderzoeksrapport naar de omvang en de omstandigheden van de groep mensen die hun leven als voltooid beschouwen en daarom een persisterende en actieve stervenswens hebben, maar niet onder de huidige reikwijdte van de euthanasiewetgeving vallen, omdat hun lijden geen of niet voldoende medische grondslag heeft.	Brief [29-11-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen medische ethiek (32011, nr. 76) (23910)	Brief [30-01-2020] - Aanbieding onderzoek doodswens bij 55+ die niet ernstig ziek zijn, (34990, nr. 5) (24146)
Mijn reactie op het NZa-advies 'Bekostiging van vervoer met psychiatrische hulpverlening' zal ik u, zo snel mogelijk na de genoemde besluitvorming, in het voorjaar van 2020 doen toekomen.	Brief [09-12-2019] - Advies Nederlandse Zorgautoriteit over bekostiging van vervoer met psychiatrische hulpverlening (25424, nr. 492) (23941)	Brief [04-06-2020] - Verzamelbrief ggz, opstart reguliere ggz, uitvoering motie Segers (25424, nr. 531) (24630)
Ondertussen blijft het RIVM de GLI voor ons monitoren. In 2020 zal het RIVM hier weer over rapporteren. Zodra deze rapportages bekend zijn, zal ik uw Kamer hier over informeren.	Brief [09-12-2019] - Factsheet Monitor GL (32793, nr. 463) (23956)	Brief [07-07-2020] - Stand van zaken Preventie in het zorgstelsel en de gecombineerde leefstijl interventie bij overgewicht (24836)
In januari ontvangt de Kamer een brief over intensivering van gemeentelijk toezicht, waarin onder andere specifiek wordt ingegaan op beschermd wonen, Wmo-fraude en de aanbevelingen uit het IKZ-rapport.	Parlementaire agenda [13-11-2019] - AO IGJ (4846)	Brief [10-02-2020] - Contractering, toeleiding, rechtmatigheid en toezicht in de Wmo (29538, nr. 314) (24212)
In december ontvangt de Kamer een brief over de Pointerlijst met hierin een duiding van de NZa en de IGJ.	Parlementaire agenda [13-11-2019] - AO IGJ (4846)	Brief [17-12-2019] - Analyse lijst «zorgcowboys» (28828, nr. 115) (24010)
De Kamer wordt geïnformeerd over het gebruik van data in het zorgtoezicht in het werkplan van de inspectie. Dat is uiterlijk december.	Parlementaire agenda [13-11-2019] - AO IGJ (4846)	Brief [09-12-2019] - Werkplan IGJ 2020 (34477, nr. 68) (23950)
Ik ben voornemens uw Kamer eind januari een brief over mesh implantaten te sturen.	Brief [09-12-2019] - Mesh implantaten (32805, nr. 99) (23943)	Brief [17-02-2020] - Mesh Implantaten, (24246)
De minister stuurt een brief naar de Kamer waarin hij de Kamer informeert over de manier waarop de maatschappelijke dialogen zijn vormgegeven en waarin hij terugkomt op de suggesties die zijn meegegeven vanuit de Kamer en het Rathenau Instituut.	Parlementaire agenda [04-12-2019] - AO Medische ethiek (4814)	Brief [17-07-2020] - Voortgangsrapportage medische ethiek 2020 (24865)
De minister licht de Kamer in over wanneer de evaluatie van de Regeling LZA/LP (die gebaseerd is op het 'Gronings Protocol') wordt opgestart en wanneer de resultaten verwacht worden.	Parlementaire agenda [04-12-2019] - AO Medische ethiek (4814)	Brief [17-07-2020] - Voortgangsrapportage medische ethiek 2020 (24865)
De minister informeert de Kamer in de zomer van 2020 over de uitvoering van de moties (39 en 40) Laan-Geselschap Tellegen en Pia Dijkstra.	Parlementaire agenda [04-12-2019] - AO Medische ethiek (4814)	Brief [17-07-2020] - Voortgangsrapportage medische ethiek 2020 (24865)
De minister komt schriftelijk terug op het raamplan geneeskunde wat daarin is opgenomen over scholing euthanasie en levenseinde.	Parlementaire agenda [04-12-2019] - AO Medische ethiek (4814)	Brief [17-07-2020] - Voortgangsrapportage medische ethiek 2020 (24865)
Voor het AO Zwangerschap & geboorte worden er nog twee brieven naar de Kamer gestuurd:- Subsidie KID (Minister Bruins)- Informatie over de SMA hielprik screening (Staatssecretaris Blokhuis).	Parlementaire agenda [04-12-2019] - AO Medische ethiek (4814)	Brief [13-12-2019] - Planning toevoegen SMA aan de hielprik (29323, nr. 132) (23989)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
In het eerste kwartaal van 2020 ontvangt de Kamer een brief over de uitvoering of concretisering van de maatregelen met betrekking tot de IJzeren voorraad geneesmiddelen.	Parlementaire agenda [06-11-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4891)	Brief [07-07-2020] - Aanpak geneesmiddelentekorten en ijzeren voorraad (24833)
Nog dit kalenderjaar stuurt de minister zijn opvatting over een onderzoeksprogramma naar nieuwe geneesmiddelen.	Parlementaire agenda [06-11-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4891)	Brief [20-02-2020] - Kamerbrief FAST over instellen kwartiermaker (24269)
Voor de kerst van 2019 wordt de evaluatie van het Transparantieregister Zorg naar Kamer gestuurd.	Parlementaire agenda [06-11-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4891)	Brief [13-12-2019] - Aanbieding evaluatie Transparantieregister Zorg (32620, nr. 241) (23986)
Voor het einde van dit jaar ontvangt de Kamer een brief over de richtlijn polyfarmacie en medicatie-beoordeling, over de feiten en over hoe het beter moet.	Parlementaire agenda [06-11-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4891)	Brief [19-12-2019] - Medicatiebeoordelingen (29477, nr. 640) (24028)
Eind van het jaar zal de Kamer een brief ontvangen over het traject Verantwoord Wisselen van geneesmiddelen.	Parlementaire agenda [06-11-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4891)	Brief [10-02-2020] - Uitkomst verantwoord wisselen van geneesmiddelen (29477, nr. 648) (24206)
In het eerste kwartaal van 2020 ontvangt de Kamer een brief over hoeveel geneesmiddelen tegen levensbedreigende aandoeningen dit jaar niet leverbaar waren.	Parlementaire agenda [06-11-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4891)	Brief [07-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 219) (24431)
In het eerste kwartaal van 2020 ontvangt de Kamer een brief over hoe de minister fabrikanten ertoe wil aan zetten om geneesmiddelen in de sluis al beschikbaar te maken voor patiënten.	Parlementaire agenda [06-11-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4891)	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)
Tweede Kamer wordt periodiek geïnformeerd over voortgang Arbeidsmarkttafel Jeugd bij reguliere voortgangsrapportages 'Zorg voor de Jeugd'.	Brief [17-12-2019] - Arbeidsmarkttafel Jeugd (31839, nr. 701) (24013)	Brief [17-06-2020] - Voortgangsbrief Jeugd (31839, nr. 730) (24709)
In de zomer voor 2020 Kamer informeren over voortgang motie klinische behandeling rookverslaving.	Parlementaire agenda [12-12-2019] - AO Leefstijlpreventie (4893)	Brief [22-06-2020] - Voortgangsbrief Nationaal Preventieakkoord (32793, nr. 484) (24725)
Actieagenda schadelijke traditionele praktijken begin 2020.	Brief [18-12-2019] - Aanbieding derde Voortgangsrapportage programma Geweld hoort nergens thuis (28345, nr. 226) (24024)	Brief [18-02-2020] - Actieagenda Schadelijke Praktijken (24262)
Onderzoek noodbedden vrouwenopvang maart/april 2020.	Brief [18-12-2019] - Aanbieding derde Voortgangsrapportage programma Geweld hoort nergens thuis (28345, nr. 226) (24024)	Brief [18-06-2020] - Voortgangsrapportage Geweld hoort nergens thuis (28345, nr. 234) (24715)
In het voorjaar 2020 de Kamer informeren over mogelijke verbeterslagen in het beoordelingstraject binnen het RIVM rondom erkenningen van lespakketten.	Brief [12-12-2019] - Voortgang Zevenpuntenplan Onbedoelde (tiener) zwangerschappen, inclusief stimuleringsplan preventie onderwijs, (32279, nr. 181) (23976)	Brief [06-07-2020] - Toezeggingen AO Zwangerschap en Geboorte 18 december 2019 (24830)
Gezien de urgentie hiervan informeer ik u in februari 2020 weer over de stand van zaken ten aanzien van de beschikbaarheid van gegevens, de toestemming tot het beschikbaar stellen van deze gegevens voor spoed en de technische mogelijkheden om gegevens ook echt beschikbaar te krijgen op de Spoedeisende Hulp.	Brief [20-12-2019] - Digitaal beschikbare gegevens bij spoed (27529, nr. 211) (24057)	Brief [16-03-2020] - Voortgang gegevensuitwisseling bij spoed (27529, nr. 214) (24369)
Sturing en verantwoording kwaliteitsmiddelen pgb-verpleeghuiszorg' gaat over het toekennen van de middelen die volgen uit het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg aan pgb-initiatieven, geef ik mijn inhoudelijke reactie in de Voortgangsrapportage Thuis in het verpleeghuis. Deze rapportage wordt op een later moment aan uw Kamer aangeboden.	Brief [11-11-2019] - Aanbieding rapporten Huisbezoeken en KPMG (25657, nr. 326) (23831)	Brief [12-12-2019] - Derde voortgangsrapportage Thuis in het Verpleeghuis (31765, nr. 457) (23978)
Tijdens de Regeling van Werkzaamheden op 3 december 2019 heeft Kamerlid Van den Berg van het CDA verzocht om een feitenrelaas over historie van de fusie van Santiz en om een cijfermatige onderbouwing. Ook zijn er tijdens het mondelinge vragenuur van 3 december 2019 nog enkele vragen gesteld. Deze zal ik beantwoorden in een Kamerbrief die ik u in januari zal toesturen.	Brief [19-12-2019] - Kamerbrief moties VAO acute zorg - ambulancezorg (29247, nr. 310) (24042)	Brief [04-02-2020] - Verzoek uit Regeling van werkzaamheden inzake het bericht 'Ziekenhuis Winterswijk verliest intensive care, kinderafdeling en verlosafdeling'(31016, nr. 278) (24194)
Zoals ik op 3 december 2019 tijdens het VAO heb aangegeven ga ik niet zelf spoedpoliklinieken realiseren. Maar het uitwerken van de 24/7-spoedpoliklinieken in de houtskoolschets acute zorg vind ik wel een goed idee. Ik zal daarom dit onderwerp terug laten komen in de houtskoolschets acute zorg die ik in het voorjaar van 2020 zal aanbieden aan de Tweede Kamer.	Brief [19-12-2019] - Kamerbrief moties VAO acute zorg - ambulancezorg (29247, nr. 310) (24042)	Brief [03-07-2020] - Houtskoolschets acute zorg (24817)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Het onderwerp beschikbaarheidsbijdrage voor SEH-posten – en, zoals ik tijdens het VAO heb aangegeven, ook voor afdelingen voor acute verloskunde – is een thema dat terug zal komen in de houtskoolschets acute zorg. Deze houtskoolschets zal ik u in het voorjaar van 2020 aanbieden.	Brief [19-12-2019] - Kamerbrief moties VAO acute zorg - ambulancezorg (29247, nr. 310) (24042)	Brief [03-07-2020] - Houtskoolschets acute zorg (24817)
Ik heb in het debat deze motie als ondersteuning van die inzet geduid en wil de Tweede Kamer over uitvoering van het actieplan ambulancezorg voor de zomer van 2020 informeren.	Brief [19-12-2019] - Kamerbrief moties VAO acute zorg - ambulancezorg (29247, nr. 310) (24042)	Brief [23-06-2020] - voortgang actieplan ambulancezorg (35471, nr. 33) (24726)
De NZa zal mij de gevraagde uitwerking Zorgprestatiemodel en tussenevaluatie Zorgclustermodel, samen met een deel van de gevraagde analyses, begin 2020 doen toekomen. Deze zal ik dan (nog zonder beleidsreactie) aan de Tweede Kamer aanbieden.	Brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)	Brief [02-03-2020] - Aanbieding nadere uitwerking advies NZa over de nieuwe bekostiging voor de geestelijke gezondheidszorg en forensische zorg en aanbieding voorlopige resultaten van de pilot Zorgclustermodel (24310)
Ik wil alle conclusies en aanbevelingen in samenhang bekijken en zal daarom een gebundelde reactie geven op bovengenoemde rapporten en het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid.	Brief [19-12-2019] - Rapport Onderzoeksraad voor Veiligheid Faillissement MC Slotervaart en MC IJsselmeer-ziekenhuizen (31016, nr. 269) (24043)	Brief [19-06-2020] - Gebundelde beleidsreactie op rapporten over faillissementen MC-groep (31016, nr. 288) (24720)
Brief over het opschonen van bijna 5.000 archieven in het kader van de overdracht van BuZa naar het Nationaal Archief.	Parlementaire agenda [03-10-2019] - AO Voortgang beleid Oorlogsgetroffenen (4906)	Brief [23-03-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Overleg Indische gemeenschap (20454, nr. 162) (24391)
Ik zal uw Kamer voor het kerstreces informeren over voortgang van het Platform tegengaan stijging drugsgebruik.	Parlementaire agenda [10-10-2019] - AO Verslavingszorg /Drugsbeleid (4791)	Brief [16-12-2019] - Voortgangsbrief drugspreventie (24077, nr. 456) (23993)
Ik zal uw Kamer voor het kerstreces informeren over de voortgang van het personas onderzoek en de voortgang van het project ontwikkelen nieuwe interventies tegengaan drugsgebruik («drugslab»).	Parlementaire agenda [10-10-2019] - AO Verslavingszorg /Drugsbeleid (4791)	Brief [16-12-2019] - Voortgangsbrief drugspreventie (24077, nr. 456) (23993)
Ik zal uw Kamer voor het kerstreces een tussenrapportage sturen van de proef in 6 gemeenten die het IJslands preventiemodel uittesten.	Parlementaire agenda [10-10-2019] - AO Verslavingszorg /Drugsbeleid (4791)	Brief [16-12-2019] - Voortgangsbrief drugspreventie (24077, nr. 456) (23993)
Ik zal uw Kamer voor het kerstreces een uitgewerkte werkdefinitie van normalisering sturen.	Parlementaire agenda [10-10-2019] - AO Verslavingszorg /Drugsbeleid (4791)	Brief [16-12-2019] - Voortgangsbrief drugspreventie (24077, nr. 456) (23993)
Ik zal uw Kamer voor het kerstreces informeren over de resultaten van de risicobeoordeling lachgas van het Coördinatiepunt Assessment en Monitoring nieuwe drugs en de daarop gebaseerde beleidsreactie.	Parlementaire agenda [10-10-2019] - AO Verslavingszorg /Drugsbeleid (4791)	Brief [09-12-2019] - Integrale aanpak lachgas (24077, nr. 452) (23942)
Ik zal uw Kamer medio 2021 informeren over de uitkomsten van het project ontwikkelen nieuwe interventies tegengaan drugsgebruik («drugslab»).	Parlementaire agenda [10-10-2019] - AO Verslavingszorg /Drugsbeleid (4791)	Brief [16-12-2019] - Voortgangsbrief drugspreventie (24077, nr. 456) (23993)
Ik zal uw Kamer informeren over de gesprekken die ik in Europees verband voer om een andere normstelling over de sjoemelsigaret te bevorderen.	Parlementaire agenda [07-11-2019] – 2e termijn AO verslavingszorg/ drugsbeleid (4973)	Brief [11-05-2020] - Toezeggingen en onderzoeksresultaten thema's preventie en gezonde leefstijl (32793, nr. 479) (24526)
Ik zal uw Kamer informeren over welke stappen sinds 2017 zijn gezet om drempels naar verslavingszorg weg te nemen en of die maatregelen effectief zijn geweest?	Parlementaire agenda [07-11-2019] – 2e termijn AO verslavingszorg/ drugsbeleid (4973)	Brief [16-12-2019] - Voortgangsbrief drugspreventie (24077, nr. 456) (23993)
Ik informeer de Kamer over de uitkomst van mijn gesprek met Netflix over het vermelden van de organisatie 113Zelfmoordpreventie bij programma's/series die mogelijk aanzetten tot suïcidale gedachten.	Parlementaire agenda [17-10-2019] - AO Suïcidepreventie (4810)	Brief [04-06-2020] - Stand van zaken suïcidepreventie (32793, nr. 482) (24628)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Binnen 2 a 3 weken zal de Kamer worden geinformeerd over hoe het 1-1-3 nummer zal worden vormgegeven, hoe de communicatie verloopt over de voorlichting via het bandje en de andere stappen. In deze brief zal ook het antwoord op de vraag van Voordewind over de Levenseinde kliniek, worden meegenomen.	Parlementaire agenda [17-10-2019] - AO Suïcidepreventie (4810)	Brief [04-12-2019] - Doorverwijzing 0900-0113 (32793, nr. 461) (23929)
Voor de zomer wordt de Kamer geïnformeerd over de doorontwikkeling/stand van zaken m.b.t. de nieuwe Landelijke agenda suïcidepreventie (en de benodigde middelen hiervoor). In deze agenda krijgen onderstaande onderwerpen mogelijk een plaats:- Verlagen van de drempel voor bellers/online bezoekers door ook aandacht te besteden aan teksten in het Fries of hulpverleners die het Fries machtig zijn- Meenemen van 'nazorg' bij suïcidepogingen;- Preventie van suïcides onder (LHBTI)jongeren;- Suïcideprotocol bij deurwaarders;- Verbreding/versteviging van deze aanpak door aansluiten van ministeries OC&W en SZW;- Het adresseren van specifieke beroepsgroepen (zoals boeren).	Parlementaire agenda [17-10-2019] - AO Suïcidepreventie (4810)	Brief [04-06-2020] - Stand van zaken suïcidepreventie (32793, nr. 482) (24628)
De Kamer wordt geïnformeerd over de manier waarop 113Zelfmoordpreventie gaat acteren op het opsporen van uitingen van suïcidale gedachten op de sociale media en internet en inzet/gebruik van mogelijk algoritmes.	Parlementaire agenda [17-10-2019] - AO Suïcidepreventie (4810)	Brief [04-06-2020] - Stand van zaken suïcidepreventie (32793, nr. 482) (24628)
Begin 2020 wordt de Kamer schriftelijk geïnformeerd over stand van zaken betreffende contracteren GLI (door zorgverzekeraars).	Parlementaire agenda [12-12-2019] - AO Leefstijlpreventie (4893)	Brief [07-07-2020] - Stand van zaken Preventie in het zorgstelsel en de gecombineerde leefstijl interventie bij overgewicht (24836)
In januari 2020 komt het onderzoek van het Trimbos uit over de e-sigaret. Deze wordt de Kamer toegestuurd.	Parlementaire agenda [12-12-2019] - AO Leefstijlpreventie (4893)	Brief [11-05-2020] - Toezeggingen en onderzoeksresultaten thema's preventie en gezonde leefstijl (32793, nr. 479) (24526)
Voor de zomer 2020 Kamer informeren over voortgang motie klinische behandeling rookverslaving.	Parlementaire agenda [12-12-2019] - AO Leefstijlpreventie (4893)	Brief [22-06-2020] - Voortgangsbrief Nationaal Preventieakkoord (32793, nr. 484) (24725)
Effectiviteit laten onderzoeken van mogelijke maatregelen voor verbieden van kortingsacties op frisdrank door het RIVM. Kamer wordt hier eind 2020 over geïnformeerd.	Parlementaire agenda [12-12-2019] - AO Leefstijlpreventie (4893)	Brief [22-06-2020] - Voortgangsbrief Nationaal Preventieakkoord (32793, nr. 484) (24725)
Er wordt onderzoek gedaan welke toegevoegde waarde suikertaks kan hebben, bovenop de afspraken die we hebben in Nederland. Verschillende vormen maatregel (BTW, belasting) en internationale vergelijking meenemen. Kamer wordt hierover in het voorjaar van 2020 over geïnformeerd. Is onderzoek in opdracht van FIN (Snel). Kamer ontvangt aparte brief wanneer het toevoegen internationale vergelijking vertraging geeft.	Parlementaire agenda [12-12-2019] - AO Leefstijlpreventie (4893)	Brief [22-06-2020] - Voortgangsbrief Nationaal Preventieakkoord (32793, nr. 484) (24725)
In mei 2020 ontvangt de Kamer de monitoring van het NPA. Daarna ontvangt de Kamer ook z.s.m. een brief met beleidsvoorstellen voor het aanscherpen van maatregelen.	Parlementaire agenda [12-12-2019] - AO Leefstijlpreventie (4893)	Brief [22-06-2020] - Voortgangsbrief Nationaal Preventieakkoord (32793, nr. 484) (24725)
In het voorjaar van 2020 ontvangt de Kamer de Landelijke gezondheidsnota.	Parlementaire agenda [12-12-2019] - AO Leefstijlpreventie (4893)	Brief [25-05-2020] - Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2020-2024 (32793, nr. 481) (24562)
Er volgt een Kamerbrief waarin een overzicht wordt geboden over wat iedere zwangere vrouw krijgt aangeboden in de integrale geboortezorg en aan prenatale screening en over hoe dat georganiseerd is.	Parlementaire agenda [18-12-2019] - AO Zwangerschap en geboorte (4843)	Brief [07-07-2020] - Prenatale screening i.r.t. geboortezorg (24835)
MVWS informeert de TK over de planning van het onderzoek naar preconceptionele dragerschapsscreening.	Parlementaire agenda [18-12-2019] - AO Zwangerschap en geboorte (4843)	Brief [10-02-2020] - Planning onderzoek preconceptionele dragerschapsscreening (29323, nr. 133) (24209)
MZS informeert de TK over de stand van zaken over de contracteergesprekken tussen kraamzorgorganisaties en zorgverzekeraars over de tarieven en max max tarieven.	Parlementaire agenda [18-12-2019] - AO Zwangerschap en geboorte (4843)	Brief [17-04-2020] - Stand van zaken kraamzorg (32279, nr. 196) (24453)
MZS informeert de TK over het effect van het eigen risico bij poliklinisch bevallen zonder medische indicatie. Hierin wordt het voorbeeld van Zeeuws-Vlaanderen meegenomen.	Parlementaire agenda [18-12-2019] - AO Zwangerschap en geboorte (4843)	Brief [04-03-2020] - Toezegging eigen betalingen bij de zwangerschap en bevalling (24321)
Stas informeert TK over de stand van zaken omtrent en het financiële aspect van de 13-wekenecho.	Parlementaire agenda [18-12-2019] - AO Zwangerschap en geboorte (4843)	Brief [07-07-2020] - Stand van zaken onderzoek 13-wekenecho (24834)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Stas informeert TK of het beoordelingstraject van lesmethoden in het kader van het zevenpuntenplan objectief genoeg is.	Parlementaire agenda [18-12-2019] - AO Zwangerschap en geboorte (4843)	Brief [06-07-2020] - Toezeggingen AO Zwangerschap en Geboorte 18 december 2019 (24830)
Stas informeert TK over de uitkomsten van de staatssteuntoets subsidie Rutgers.	Parlementaire agenda [18-12-2019] - AO Zwangerschap en geboorte (4843)	Brief [26-06-2020] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Van der Staaij (SGP) over ontwikkelingen op het gebied van seksuele gezondheid (2020Z07148). (24749)
Minister zegt toe om de Tweede Kamer schriftelijk te informeren als er een eerste omzet gerelateerde boete wordt opgelegd.	Parlementaire agenda [16-01-2020] - AO Voedselveiligheid (4742)	Brief [23-01-2020] - Omzetgerelateerde boete Warenwet (26991, nr. 563) (24111)
TK ontvangt in het 1ste kwartaal 2020 het Aanvalsplan tegen racisme en discriminatie (en eventuele financiële consequenties hiervan).	Parlementaire agenda [02-12-2019] - Wetgevingsoverleg Sport en Bewegen (4999)	Brief [08-02-2020] - Ons voetbal is van iedereen, Samen zetten we discriminatie buitenspel (30234, nr. 241) (24205)
TK wordt voor het AO 2020 geïnformeerd over de vergoeding van de Pace-Pro.	Parlementaire agenda [02-12-2019] - Wetgevingsoverleg Sport en Bewegen (4999)	Brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)
TK wordt voorafgaand aan het AO 2020 schriftelijk geïnformeerd over regelingen die specifiek voor vrouwen gelden binnen de sport.	Parlementaire agenda [02-12-2019] - Wetgevingsoverleg Sport en Bewegen (4999)	Brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)
TK wordt voorafgaand aan het AO 2020 geïnformeerd over het onderzoek naar en perspectief op de arbeidsmarkt binnen de sportsector.	Parlementaire agenda [02-12-2019] - Wetgevingsoverleg Sport en Bewegen (4999)	Brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)
TK ontvangt voorafgaand aan het AO 2020 de verkenning van de Alliantie Sport en bewegen voor iedereen over toegankelijkheid van sport.	Parlementaire agenda [02-12-2019] - Wetgevingsoverleg Sport en Bewegen (4999)	Brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)
TK ontvangt in de zomer 2020 het plan (incl. Handreiking) over sporthulpmiddelen.	Parlementaire agenda [02-12-2019] - Wetgevingsoverleg Sport en Bewegen (4999)	Brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)
TK wordt voorafgaand aan het AO 2020 schriftelijk geïnformeerd over het overleg inzake talentontwikkeling en topsport op de BES-eilanden en de daarbij geïnventariseerde problemen.	Parlementaire agenda [02-12-2019] - Wetgevingsoverleg Sport en Bewegen (4999)	Brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)
TK wordt voorafgaand aan het AO sport 2020 geïnformeerd over de voortgang van de arbeidsmarktvraagstukken in de sport.	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)	Brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)
TK wordt in het voorjaar 2020 geïnformeerd als uitbreiding van de vervoersvoorziening voor lichamelijk gehandicapte teamsporters kan worden gerealiseerd.	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)	Brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)
Voorafgaand aan het AO Sport 2020 wordt de TK geïnformeerd over de uitkomst van het gesprek met NRZ inzake de ondersteuning vanuit het Rijk.	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)	Brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)
De TK wordt voor de zomer 2020 geïnformeerd over de uitkomsten van het gesprek m.b.t. sportevenementen op de openbare weg.	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)	Brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)
Begin 2020 wordt de TK geïnformeerd over het voorgenomen besluit t.a.v. de toekomst van de NIsportraad.	Brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)	Brief [13-03-2020] - Voorhang verlenging instellingstermijn NLsportraad (30234, nr. 242) (24361)
Minister van VWS stuurt de Kamer een brief over lopende acties om de toegankelijkheid van huisartsenzorg te versterken.	Parlementaire agenda [19-12-2019] - Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (4986)	Brief [20-12-2019] - Kamerbrief de juiste medisch-generalistische zorg op de juiste plek(34104, nr. 272) (24058)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Minister van VWS neemt reactie op aanbeveling schaduwrapportage op het gebied van prenatale screening mee in reeds aangekondigde brief uit het AO zwangerschap en geboorte (18 dec).	Parlementaire agenda [19-12-2019] - Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (4986)	Brief [07-07-2020] - Prenatale screening i.r.t. geboortezorg (24835)
Op mijn verzoek onderzoekt de NZa de verschillende mogelijkheden en komt zij met een adviesbrief waarin deze opties met de voor- en nadelen worden toegelicht. […] Ik verwacht uw Kamer rond de zomer van 2020 te kunnen informeren aan de hand van de adviesbrief.	Brief [24-01-2020] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Hijink (SP) over meerdere keren het eigen risico aanspreken (2019Z24670) (24122)	Brief [30-06-2020] - Advies NZa eigen risico in combinatie met de dbc-systematiek (24777)
In de vierde voortgangsrapportage thuis in het verpleeghuis duidelijk, kort en grafisch weergeven hoever we zijn verwijderd van de realisering en de effectuering van het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg (realisaties extra fte).	Parlementaire agenda [16-01-2020] - Wet financiële toetsing voorgedragen kwaliteitsstandaarden (35 124) (4990)	Brief [10-06-2020] - Stand van zaken zorg aan ouderen in het verpleeghuis en thuis, (31765, nr. 494) (24668)
TK informeren over de opgave per regio.	Parlementaire agenda [15-01-2020] - Debat over de toenemende wachtlijsten voor de verpleeghuizen (4985)	Brief [10-06-2020] - Stand van zaken zorg aan ouderen in het verpleeghuis en thuis, (31765, nr. 494) (24668)
TK informeren of instrumentarium voldoende is om in toekomst problemen aan te pakken.	Parlementaire agenda [15-01-2020] - Debat over de toenemende wachtlijsten voor de verpleeghuizen (4985)	Brief [10-06-2020] - Stand van zaken zorg aan ouderen in het verpleeghuis en thuis, (31765, nr. 494) (24668)
Kamer schriftelijk informeren over casus Oentsjerk.	Parlementaire agenda [15-01-2020] - Debat over de toenemende wachtlijsten voor de verpleeghuizen (4985)	Brief [09-03-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Taskforce Wonen en zorg (31765, nr. 488) (24338)
Eenduidige waardering van zorgvastgoed: ik zal hier schriftelijk op reageren, en probeer dat vóór het AO Governance te doen.	Parlementaire agenda [20-01-2020] - Notaoverleg Initiatiefnota van het lid Van Gerven over het ziekenhuis dichtbij voor iedereen – 35227 (4977)	Brief [04-02-2020] - Moties en toezeggingen 30-leden debat Drenthe en Zuidoost Groningen en Notaoverleg Initiatiefnota Van Gerven 20 januari jl. en VAO Ambulancezorg/Acute zorg 4 december 2019 (31016, nr. 279) (24192)
Zinnige zorg en gepast gebruik zijn de thema's waar Repping aandacht voor heeft. Ik ga u informeren wanneer ik uw Kamer daarover kan informeren.	Parlementaire agenda [20-01-2020] - Notaoverleg Initiatiefnota van het lid Van Gerven over het ziekenhuis dichtbij voor iedereen – 35227 (4977)	Brief [04-02-2020] - Moties en toezeggingen 30-leden debat Drenthe en Zuidoost Groningen en Notaoverleg Initiatiefnota Van Gerven 20 januari jl. en VAO Ambulancezorg/Acute zorg 4 december 2019 (31016, nr. 279) (24192)
Ik verwacht de rapportage van de Gezondheidsraad over de 45 minuten-norm in de zomer en ik zal die u dan ook snel doen toekomen.	Parlementaire agenda [20-01-2020] - Notaoverleg Initiatiefnota van het lid Van Gerven over het ziekenhuis dichtbij voor iedereen – 35227 (4977)	Brief [04-02-2020] - Moties en toezeggingen 30-leden debat Drenthe en Zuidoost Groningen en Notaoverleg Initiatiefnota Van Gerven 20 januari jl. en VAO Ambulancezorg/Acute zorg 4 december 2019 (31016, nr. 279) (24192)
Ik zal in een brief aan de Kamer uitgebreider ingaan op de punten en voorbeelden uit het boekje 'Patiënt tussen wal en schip' van Het roer moet om en daarmee een reactie te geven op de petitie.	Parlementaire agenda [28-11-2019] - AO Medisch Zorglandschap incl. Juiste Zorg op de Juiste Plek (4959)	Brief [31-01-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Aanbieding Rapport Patiënt tussen wal en schip. Hoe gebrek aan samenhang vooral de kwetsbare patiënten treft van Actiecomité Het Roer Moet Om, (32620, nr. 247) (24156)
In het voorjaar van 2020 informeer zal ik uw Kamer informeren over de voortgang die is gemaakt met het overleg aan de zorgtafel in Flevoland.	Parlementaire agenda [28-11-2019] - AO Medisch Zorglandschap incl. Juiste Zorg op de Juiste Plek (4959)	Brief [24-06-2020] - Stand van zaken moties en toezeggingen AO Medisch Zorglandschap JZOJP van 28 november 2019 en 6 februari 2020 (voortzetting) (32620, nr. 264) (24729)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
In april 2020 kan ik uw Kamer meer kwantitatief inzicht geven over de verschuivingen op basis van de beweging de JZOJP n.a.v. de evaluatie door het RIVM.	Parlementaire agenda [28-11-2019] - AO Medisch Zorglandschap incl. Juiste Zorg op de Juiste Plek (4959)	Brief [26-06-2020] - Voortgangsbrief 'De Juiste Zorg op de Juiste Plek' doen we samen (2020Z12367) (24746)
Ik zal uw Kamer schriftelijk laten weten wat het resultaat is van het gesprek over ablaties en wanneer het ingevoerd gaat worden.	Parlementaire agenda [28-11-2019] - AO Medisch Zorglandschap incl. Juiste Zorg op de Juiste Plek (4959)	Brief [24-06-2020] - Stand van zaken moties en toezeggingen AO Medisch Zorglandschap JZOJP van 28 november 2019 en 6 februari 2020 (voortzetting) (32620, nr. 264) (24729)
Ik wil u in het eerste kwartaal van 2020 een schets aanbieden over de acute zorg.	Parlementaire agenda [28-11-2019] - AO Medisch Zorglandschap incl. Juiste Zorg op de Juiste Plek (4959)	Brief [03-07-2020] - Houtskoolschets acute zorg (24817)
De verzekeraars en Zorg in Nederland werken aan een structurele oplossing en werken in dit licht verschillende scenario's uit om te kunnen blijven voldoen aan hun zorgplicht. Ik zal uw Kamer nader informeren zodra er informatie is over de structurele oplossing.	Brief [31-01-2020] - financiële problemen van kraamzorgorganisatie (32279, nr. 182) (24162)	Brief [17-04-2020] - Stand van zaken kraamzorg (32279, nr. 196) (24453)
In de eerstvolgende kamerbrief Langer Thuis inhoudelijk reageren op het eindadvies landelijk aanjager respijtzorg en aangeven hoe we dit gezamenlijk met alle betrokken partijen verder brengen.	Brief [03-02-2020] - Aanbieding eindrapport landelijk aanjager respijtzorg (30169, nr. 72) (24169)	Brief [10-06-2020] - Stand van zaken zorg aan ouderen in het verpleeghuis en thuis, (31765, nr. 494) (24668)
De minister van VWS informeert de Tweede Kamer in een brief over de 7 stappen en tijdlijnen van de verschillende (wets)trajecten aan de Kamer te sturen (Wibz, Wbsr, bevorderen contracteren, WNT, maatregelen pgb, maatregelen Jeugdwet, maatregelen Wmo-toezicht). Ten aanzien van het wetsvoorstel Wibz heeft de minister toegezegd om een gedetailleerde planning aan de Kamer te sturen en te bezien of het wetstraject kan worden versneld.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - Wet toetreding zorgaanbieders (34 767) + Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders (34 768) (4989)	Brief [17-02-2020] - Overzicht maatregelen (zeven stappen) (24244)
Toezegging van de minister van VWS om in plaats van een formele voorhangprocedure de Amvb Wtza gelijktijdig met de internetconsultatie voor te leggen aan de Kamer. Indien de internetconsultatie leidt tot wijzigingen wordt de Kamer hierover actief geïnformeerd.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - Wet toetreding zorgaanbieders (34767) + Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders (34768) (4989)	Brief [26-05-2020] - Concept-Uitvoeringsbesluit Wtza, concept-wijziging BUB Wmg, concept-AMvB acute zorg (29247, nr. 312) (24570)
Toezegging van de minister MZS om Amvb jaarverantwoording informeel voor te leggen aan de Kamer waarin een meer precieze opsomming van de uitzonderingen staat.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - Wet toetreding zorgaanbieders (34 767) + Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders (34 768) (4989)	Brief [26-05-2020] - Concept-Uitvoeringsbesluit Wtza, concept-wijziging BUB Wmg, concept-AMvB acute zorg (29247, nr. 312) (24570)
Toezegging van de minister van VWS om in de brief over het verbeteren van het toezicht op de Wmo aandacht te besteden aan zowel de kwaliteit van zorg, als aan de rechtmatigheid. De Kamer ontvangt de Kamerbrief vóór het AO Zorgfraude dd. 19 februari 2020. In de Kamerbrief wordt specifiek aandacht besteed aan instellingen die zowel Wlz als Wmo zorg bieden en te maken hebben met verschillende toezichthouders met een eigen inspectieregime, vanuit het oogpunt van regeldruk voor (met name gecombineerde) zorgaanbieders.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - Wet toetreding zorgaanbieders (34 767) + Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders (34 768) (4989)	Brief [10-02-2020] - Contractering, toeleiding, rechtmatigheid en toezicht in de Wmo (29538, nr. 314) (24212)
Toezegging van de minister van VWS om bij de Inspectie na te gaan of zij iets te tekortkomt door het feit dat bij onderaannemerschap de maatregel gericht is op de hoofdaannemer en de Kamer hierover te informeren voor de stemmingen van 11 februari. Ook wordt in die brief ingegaan op de vraag in hoeverre de Wtza geldt voor franchiseorganisaties.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - Wet toetreding zorgaanbieders (34 767) + Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders (34 768) (4989)	Brief [10-02-2020] - Onderaannemerschap en franchiseconstructies, n.a.v. plenaire behandeling (A)Wtza (34767, nr. 56) (24207)
In maart wordt de inventarisatie afgerond van vraag-aanbod gesloten jeugdhulp en driemilieu, inclusief beeld van de eventuele plekken die extra moeten worden gecreëerd. Hierover informeert de minister de Tweede Kamer.	Parlementaire agenda [22-01-2020] - AO financiële problemen diverse jeugdzorginstellingen (5013)	Brief [26-05-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Feitelijke vragen verkenning doorstart Hoenderloogroep (31839, nr. 727) (24568)
Na de feb-gesprekken DHG met ouders wordt er met DHG geïnventariseerd voor welk deel van de kinderen nog geen passend vervolg is gevonden, en hoe het passend vervolg elders kan worden georganiseerd. Hierover informeert de minister ook de Tweede Kamer.	Parlementaire agenda [22-01-2020] - AO financiële problemen diverse jeugdzorginstellingen (5013)	Brief [26-05-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Feitelijke vragen verkenning doorstart Hoenderloogroep (31839, nr. 727) (24568)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
De minister is zelf nauw betrokken bij de beoordeling of een overname of doorstart van DHG kansrijk is. Bij deze beoordeling zal ook de JA betrokken worden. De minister informeert de Tweede kamer over zijn oordeel.	Parlementaire agenda [22-01-2020] - AO financiële problemen diverse jeugdzorginstellingen (5013)	Brief [20-02-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake verkenning doorstart de Hoenderloo Groep (31839, nr. 719) (24267)
Brief te sturen over hoge prevalentie van longkanker in Nederland en of er een nationaal actieplan Kanker zou moeten komen (het meest actuele plan dateert van 2010).	Parlementaire agenda [05-12-2019] - AO EU Gezondheidsraad (4913)	Brief [08-07-2020] - preventie longkanker (24842)
Rond de zomer informeer ik u opnieuw over de voortgang van de aanpak van de wachttijden in de ggz.	Brief [19-12-2019] - Voortgang aanpak wachttijden ggz (25424-504) (24039)	Brief [08-04-2020] - Diverse moties en toezeggingen ggz, inventarisatie IGJ calamiteiten door personeelstekorten, inzet NZa op wachttijden ggz (25424, nr. 528) (24432)
Staatssecretaris: de Kamer informeren over vervolgstappen met betrekking tot longkanker screening en hierbij nadere toelichting over AAA.	Parlementaire agenda [06-02-2020] - AO Medische preventie/ Infectieziekten (4910)	Brief [02-04-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake reactie petitie Aortastichting m.b.t. AAA-screening (32793, nr. 476) (24423); Brief [08-07-2020] - preventie longkanker (24842)
Staatssecretaris: checken of de publieksinformatie over nevenbevindingen bij borstkankerscreening voldoende helder is (website RIVM en brochure).	Parlementaire agenda [06-02-2020] - AO Medische preventie/ Infectieziekten (4910)	Brief [12-06-2020] - Publieksvoorlichting bevolkingsonderzoek borstkanker (32793, nr. 483) (24678)
Een stand van zaken brief in mei/juni met daarin ook aandacht op hoofdlijnen voor structurele invulling van communicatie over donatie voor de komende jaren.	Parlementaire agenda [05-02-2020] - AO Orgaandonatie (4807)	Brief [15-06-2020] - Stand van zaken implementatie nieuwe Donorwet (33506, nr. 43) (24684)
In stavaza brief aangeven of in de brief aan burgers met verzoek om registratie vermeld kan worden dat het gesprek aangaan met de naasten heel belangrijk is.	Parlementaire agenda [05-02-2020] - AO Orgaandonatie (4807)	Brief [15-06-2020] - Stand van zaken implementatie nieuwe Donorwet (33506, nr. 43) (24684)
In stavaza brief ook terugkoppeling over patiënteninformatie t.a.v. orgaandonatie na euthanasie.	Parlementaire agenda [05-02-2020] - AO Orgaandonatie (4807)	Brief [15-06-2020] - Stand van zaken implementatie nieuwe Donorwet (33506, nr. 43) (24684)
In stavaza brief (zie bij 1) informatie over verdere uitrol van de nierteams.	Parlementaire agenda [05-02-2020] - AO Orgaandonatie (4807)	Brief [15-06-2020] - Stand van zaken implementatie nieuwe Donorwet (33506, nr. 43) (24684)
In stavaza brief (zie bij 1) aandacht voor de ontwikkelingen tav registraties.	Parlementaire agenda [05-02-2020] - AO Orgaandonatie (4807)	Brief [15-06-2020] - Stand van zaken implementatie nieuwe Donorwet (33506, nr. 43) (24684)
In stavaza brief (zie bij 1) terugkoppeling over vorderingen van het doorvoeren van niet betalen uit het eigen risico bij donatie bij leven.	Parlementaire agenda [05-02-2020] - AO Orgaandonatie (4807)	Brief [15-06-2020] - Stand van zaken implementatie nieuwe Donorwet (33506, nr. 43) (24684)
In stavaza brief (zie bij 1) terugkoppeling over de praktijk van een bedankbrief van de orgaanontvanger aan de nabestaanden.	Parlementaire agenda [05-02-2020] - AO Orgaandonatie (4807)	Brief [15-06-2020] - Stand van zaken implementatie nieuwe Donorwet (33506, nr. 43) (24684)
In brief aan Tweede Kamer over maatschappelijke dialogen (al eerder toegezegd) beschrijven op welke manier de dialogen maatschappelijk (breed) toegankelijk worden gemaakt.	Parlementaire agenda [23-01-2020] - Wijziging van de Embryowet in verband met de aanpassing van het verbod op geslachtskeuze en gebruik van geslachtscellen en embryo's ten behoeve van kwaliteitsbewaking (35 173) (4991)	Brief [17-07-2020] - Voortgangsrapportage medische ethiek 2020 (24865)
De staatssecretaris zal de resultaten van de KPMG analyse naar capaciteit voor vervolgdiagnostiek na een 13-wekenecho aan de Kamer aanbieden.	Brief [19-02-2020] - Kamerbrief stand van zaken 13 wekenecho (29323, nr. 134) (24266)	Brief [21-04-2020] - Planning landelijk wetenschappelijk onderzoek 13-wekenecho (29323, nr. 137) (24465)
Daarnaast zal dit voorjaar overleg plaatsvinden om dit onderwerp ['Suïcides voorkomen door opleiding van artsen en hulpverleners'] te bespreken met de betrokken bewindspersonen van OC&W. Zodra dit overleg heeft plaatsgevonden, zal ik uw Kamer inhoudelijk verder informeren.	Brief [18-12-2019] - Aanbieding derde Voortgangsrapportage programma Geweld hoort nergens thuis (28345, nr. 226) (24024)	Brief [04-07-2000] - De brief aan de heer dr. B.R. Bot over vragen gesteld door het parlementslid Meijer aan de Europese Commisie (2038)
Monitoren of afspraken tussen zorgverzekeraar – kraamzorgaanbieder tot stand gekomen, gesprek gevoerd wordt, gaat hier actief achteraan (vuist op tafel) Daarin Kamer informeren over het financieel beeld van de kraamzorgsector.	Parlementaire agenda [13-02-2020] - AO Zwangerschap en geboorte (5036)	Brief [17-04-2020] - Stand van zaken kraamzorg (32279, nr. 196) (24453)
Eén reactie op rapport deltaplan Mantelzorg.	Parlementaire agenda [06-02-2020] - Voortzetting AO Medisch Zorglandschap incl. Juiste Zorg op de Juiste Plek (4992)	Brief [10-06-2020] - Stand van zaken zorg aan ouderen in het verpleeghuis en thuis, (31765, nr. 494) (24668)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Voor het VAO stuurt de minister nadere informatie over de informatievoorziening rondom de levensbestendigheid van woningen.	Parlementaire agenda [06-02-2020] - Voortzetting AO Medisch Zorglandschap incl. Juiste Zorg op de Juiste Plek (4992)	Brief [09-03-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Taskforce Wonen en zorg (31765, nr. 488) (24338)
De minister verwacht de evaluatie van de ambulancepost op Urk in februari 2020.	Parlementaire agenda [28-11-2019] - AO Medisch Zorglandschap incl. Juiste Zorg op de Juiste Plek (4959)	Brief [13-03-2020] - aanbieding evaluatie ambulancepost op Urk (32620, nr. 258) (24366)
Rapporteren over de aanpak van stalking in de regio's (verspreiding en implementatie aanpak Rotterdam + persoonsalarm).	Parlementaire agenda [30-01-2020] - Debat over bedreiging en stalking (5012)	Brief [18-06-2020] - Voortgangsrapportage Geweld hoort nergens thuis (28345, nr. 234) (24715)
Momenteel loopt er een onderzoek naar de meldingen van Veilig Thuis, naar aanleiding van signalen over enorme stijging. Ik verwacht dat rapport dit voorjaar en zal dan laten weten op welke wijze ik daarmee om zal gaan.	Parlementaire agenda [30-01-2020] - Debat over bedreiging en stalking (5012)	Brief [17-04-2020] - Onderzoeken: Ontwikkelingen adviezen en meldingen Veilig Thuis en Opvangplaatsen voor acute crisissituaties (28345, nr. 230) (24458)
Ik kom nog met reactie op het GREVIO-rapport. De commissie heeft gezien dat in Nederland te weinig genderspecifiek beleid is op het gebied van huiselijk geweld, ingegeven door verschillende NGO's.	Parlementaire agenda [30-01-2020] - Debat over bedreiging en stalking (5012)	Brief [18-06-2020] - Voortgangsrapportage Geweld hoort nergens thuis (28345, nr. 234) (24715)
In de volgende rapportage van langer thuis zal de minister een beleidsreactie geven op het Vilans-rapport over een soepele overgang van thuis naar het verpleeghuis.	Parlementaire agenda [12-02-2020] - AO Verpleeghuiszorg (4939)	Brief [10-06-2020] - Stand van zaken zorg aan ouderen in het verpleeghuis en thuis, (31765, nr. 494) (24668)
De minister komt met een schriftelijke reactie, inclusief financiële onderbouwing en doorrekening van cijfers van het CPB, over het Zorgbuurthuis, gericht aan de Tweede Kamer.	Parlementaire agenda [12-02-2020] - AO Verpleeghuiszorg (4939)	Brief [09-03-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Taskforce Wonen en zorg (31765, nr. 488) (24338)
De minister VWS zegt toe dat de Kamer een brief ontvangt over (beter) toezicht en kwaliteitsnormering voor beschermd wonen.	Parlementaire agenda [19-02-2020] - AO Zorgfraude/ Governance in de zorgsector (4699)	Brief [30-06-2020] - Kwaliteitsnormering Beschermd Wonen (24790)
De minister stuurt de herziene beroepsnorm van V&VN over kindzorg naar de Kamer en geeft tevens de rode draad weer van de concrete casuïstiek.	Parlementaire agenda [04-03-2020] - AO Wijkverpleging (5015)	Brief [08-06-2020] - voortgang ontwikkelingen Zvw-kindzorg thuis (34104, nr. 281) (24644)
In maart wordt uw Kamer geïnformeerd over de voortgang van de AMvB reële prijs.	Brief [10-02-2020] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake Nader verslag vaste TK commissie (34477, nr. 70) (24214)	Brief [20-03-2020] - Perspectief voor de Jeugd (31839, nr. 723) (24388)
Uiteraard wil het kabinet de Kamer informeren zodra dit beleid is gepubliceerd» (gaat om handhavingsbeleid NVWA). Toezegging graag op VGP, Sophie van Dierendonck zetten.	Brief [09-03-2020] - Wijziging van de Drank- en Horecawet in verband met het Nationaal Preventieakkoord en evaluatie van de wet (35337) (24336)	Brief [23-01-2020] - VWS-planningsbrief 2020 (35300 XVI, nr. 154) (24112)
De minister informeert de TK over de vergoeding Free Style Libre.	Parlementaire agenda [27-11-2019] - AO Hulpmiddelenbeleid (4788)	Brief [12-12-2019] - Flash Glucose Monitoring in het basispakket (32805, nr. 100) (23974)
De minister van VWS zal de TK informeren over de uitkomsten van het BO naar maat gemaakte hulpmiddelen.	Parlementaire agenda [27-11-2019] - AO Hulpmiddelenbeleid (4788)	Brief [31-01-2020] - Actieplan verbetering verstrekking hulpmiddelen (32805, nr. 103) (24165)
De minister zal schriftelijk de TK verduidelijking geven over de vraag welke bekkenbodemmatjes nog worden gebruikt en waarom.	Parlementaire agenda [27-11-2019] - AO Hulpmiddelenbeleid (4788)	Brief [17-02-2020] - Mesh Implantaten, (24246)
In overleg gaan met CAO-partijen verpleegkundigen om na te gaan of zij ontlast kunnen worden m.b.t. kinderopvang.	Parlementaire agenda [12-03-2020] - Plenair debat over nieuwe fase die de bestrijding van het coronavirus ingaat (5067)	Brief [17-03-2020] - Stand van zaken bestrijding COVID-19 (25295, nr. 176) (24382)
Punt maken richting zorgverzekeraars m.b.t. het beschikbaar houden van voldoende liquiditeit in de zorg.	Parlementaire agenda [12-03-2020] - Plenair debat over nieuwe fase die de bestrijding van het coronavirus ingaat (5067)	Brief [17-03-2020] - Stand van zaken bestrijding COVID-19 (25295, nr. 176) (24382)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Kamer informeren of het bericht op Omroep Brabant klopt dat medewerkers in Brabantse ziekenhuizen niet meer getest worden.	Parlementaire agenda [12-03-2020] - Plenair debat over nieuwe fase die de bestrijding van het coronavirus ingaat (5067)	Brief [17-03-2020] - Stand van zaken bestrijding COVID-19 (25295, nr. 176) (24382)
De Kamer wordt dit voorjaar geïnformeerd over het plan om continuïteit van zorg voor mensen met hoogcomplexe zorgvragen te garanderen.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - AO GGZ (4915)	Brief [13-03-2020] - Plan van aanpak hoogcomplexe ggz (25424, nr. 525) (24358)
De Kamer zal geïnformeerd worden over de tussenbalans van het Hoofdlijnenakkoord.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - AO GGZ (4915)	Brief [29-06-2020] - Voortgangsbrief Hooflijnenakkoorden (2020Z12547) (24764)
De derde opgave betreft de wenselijkheid om pas op de plaats te maken in de afbouw van de klinische capaciteit, de beddenafbouw. Daarvan moeten we eerst een duidelijker beeld krijgen. Ik wil daarbij ook de resultaten betrekken van het onderzoek naar de wachttijden voor beschermd wonen. Die cijfers verwacht ik dit voorjaar. Daar wordt de Kamer over geïnformeerd.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - AO GGZ (4915)	Brief [04-06-2020] - Voortgangsrapportage beschermd wonen en maatschappelijke opvang (29325, nr. 121) (24631)
De Kamer zal geïnformeerd worden over het gesprek met Tweestrijd over de depressiecampagne, inclusief eenzaamheid onder jongeren (vd Berg).	Parlementaire agenda [29-01-2020] - AO GGZ (4915)	Brief [08-04-2020] - Diverse moties en toezeggingen ggz, inventarisatie IGJ calamiteiten door personeelstekorten, inzet NZa op wachttijden ggz (25424-, nr. 28) (24432)
De Kamer wordt geïnformeerd over de gesprekken over zij-instromers (ECV meenemen), onderwijskundigen en orthopedagogen NVO betrekken.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - AO GGZ (4915)	Brief [08-04-2020] - Diverse moties en toezeggingen ggz, inventarisatie IGJ calamiteiten door personeelstekorten, inzet NZa op wachttijden ggz (25424, nr. 528) (24432)
Nav motie Van den Berg/Diertens over de lerende cultuur (Kamerstukken 2019/2020, 25 424, nr. 514) toegezegd om in overleg te treden met het veld en met de zorgverzekeraars om te komen tot participatie bij de huidige netwerken, zodat behandelingen met goede resultaten eenduidig worden uitgevoerd en landelijk geïmplementeerd, maar daarbij wel ruimte latend voor maatwerk. Het is niet de bedoeling een blauwdruk te maken, maar wel om te handelen volgens de vaste uitgangspunten van bewezen effectieve zorg en herstelgerichte GGZ. Hierover wordt de Kamer geïnformeerd.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - AO GGZ (4915)	Brief [21-02-2020] - Reactie manifest Lijm de zorg en toezeggingen AO ggz 29 januari 2020 (24276)
De Kamer wordt geïnformeerd over het vergroten van de inzetbaarheid van ervaringsdeskundigen.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - AO GGZ (4915)	Brief [21-02-2020] - Reactie manifest Lijm de zorg en toezeggingen AO ggz 29 januari 2020 (24276)
De Kamer zal een update ontvangen over de acute ggz en de omvang van de ingekochte zorg voor 2020.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - AO GGZ (4915)	Brief [21-02-2020] - Reactie manifest Lijm de zorg en toezeggingen AO ggz 29 januari 2020 (24276)
Uiterlijk medio april wordt de Kamer geïnformeerd over de stand van zaken m.b.t. de tijdelijke stopzetting van bevolkingsonderzoeken kanker.	Brief [16-03-2020] - Stopzetten bevolkingsonderzoeken kanker in verband met Covid-19 (32793, nr. 475) (24372)	Brief [07-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 219) (24431)
In gesprek te gaan met de convenantpartijen over de voortgangsrapportage over het eerste convenantsjaar en in april de voortgangsrapportage en de stakeholdersanalyse aan de Kamer te sturen.	Brief [12-03-2020] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Kuik (CDA) over maximale 'veilige' geluidsniveaus bij concerten die alleen met oordoppen veilig blijken te zijn (2020Z02857). (24355)	Brief [11-05-2020] - Toezeggingen en onderzoeksresultaten thema's preventie en gezonde leefstijl(32793, nr. 479) (24526)
Het streven van het kabinet is om vóór het zomerreces een spoedreparatiewetsvoorstel Wvggz en Wzd aan de Tweede Kamer aan te bieden.	Brief [13-03-2020] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake VSO Wzd en Wvggz 35370 en 32399 (35370, nr. 2) (24359)	Brief [01-07-2020] - Wijziging van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg en de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten (24794)
Omdat het van belang is dat de zorg in het basispakket effectief en doelmatig is, wil ik niet vooruitlopen op de uitkomsten van het overgangstraject systeemadvies. Ik verwacht binnenkort de tweede voortgangsrapportage aan uw Kamer te kunnen toesturen.	Brief [25-03-2020] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Van Gerven (SP) over fysiotherapeuten die in actie komen tegen bemoeienis van de zorgverzekeraar (2020Z04240) (24396)	Brief [29-05-2020] - Basispakket Zvw 2021 (29689, nr. 1053) (24596)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
De NVWA moet handhaven op de nieuwe taken die in het kader van het Preventieakkoord zijn afgesproken. Ik zeg toe dat ik die brief met een overzicht hiervan, dus inclusief handhaving op alcohol, de gevolgen voor de capaciteit van de NVWA en de daarmee gemoeide kosten, aan de Kamer doe toekomen voor de plenaire behandeling van de wijziging van de Alcoholwet.	Parlementaire agenda [10-03-2020] - VSO Tabaks- en rookwarenwet (5066)	Brief [11-05-2020] - Toezeggingen en onderzoeksresultaten thema's preventie en gezonde leefstijl(32793, nr. 479) (24526)
Eindrapportage van het evaluatieonderzoek AMvB reële prijs Wmo 2015 wordt voor het zomerreces naar de TK gestuurd.	Brief [17-02-2020] - Rapportage tweede meting evaluatieonderzoek AMvB reële prijs (24248)	Brief [05-06-2020] - Eindrapport evaluatie AMvB reële prijs Wmo 2015 (29538, nr. 320) (24639)
Er volgt een beleidsreactie op het GR-advies over de bevindingen van de NIPT en de RIVM uitvoeringstoets over de NIPT.	Brief [03-04-2020] - Adviesaanvraag Gezondheidsraad over bevindingen NIPT (29323, nr. 136) (24424)	Brief [07-07-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om uitgebreide planning en doorlooptijden NIPT (24838)
In de MDT-voortgangsbrief (juni 2020) wordt informatie verschaft over de projecten in subsidieronde 4a.	Brief [22-04-2020] - Beantwoording Kamervragen over het bericht 'Leren actievoeren kan ook als maatschappelijke dienst' (24471)	Brief [03-07-2020] - Voortgang Maatschappelijke Diensttijd (24826)
TK wordt separaat nader geïnformeerd over het actieplan MDT tijdens de coronacrisis.	Brief [22-04-2020] - Beantwoording Kamervragen over het bericht 'Leren actievoeren kan ook als maatschappelijke dienst' (24471)	Brief [14-05-2020] - MDT in Coronatijd (35034, nr. 17) (24540)
Ook stuur ik u het eerder verschenen RVS-advies 'De derde levensfase: het geschenk van de eeuw' toe. Een reactie hierop volgt in relatie tot het advies 'Oud en zelfstandig in 2030 - Een reisadvies' van de commissie Toekomst zorg thuiswonende ouderen.	Brief [12-05-2020] - Aanbieding werkagenda RVS, reactie evaluatie en aanbieding adviezen(35300 XVI, nr. 160) (24535)	Brief [02-07-2020] - aanbieding advies Commissie Toekomst zorg thuiswonende ouderen (24809)
Bij de eerstvolgende voortgangsrapportage Zorg voor de Jeugd (juni 2020) wordt de Kamer geïnformeerd over de voortgang van de voorstellen in deze brief.	Brief [20-03-2020] - Perspectief voor de Jeugd (31839, nr. 723) (24388)	Brief [17-06-2020] - Voortgangsbrief Jeugd (31839, nr. 730) (24709)
Na raadpleging van de vertegenwoordigers van de werknemersverenigingen en de beroepsvereniging zal ik in de eerstvolgende update stand van zaken brief COVID-19 inhoudelijk reageren op het advies.	Brief [14-05-2020] - Advies van de Chief Nursing Officer inzake de draagkracht van verpleegkundigen (25295, nr. 350) (24537)	Brief [19-05-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 351) (24558)
Een meer systematische weergave van de voortgang op alle thema's van het Nationaal Preventieakkoord geef ik u zo mogelijk met de eerste voortgangsrapportage voor de zomer. Ook een beleidsreactie op bovenstaande onderzoeken ontvangt u van mij rond het verschijnen van die voortgangsrapportage.	Brief [11-05-2020] - Toezeggingen en onderzoeksresultaten thema's preventie en gezonde leefstijl (32793, nr. 479) (24526)	Brief [22-06-2020] - Voortgangsbrief Nationaal Preventieakkoord (32793, nr. 484) (24725)
Naar verwachting zal ik u voor de zomer mijn inhoudelijke reactie op deze factsheet doen toekomen. Ook zal ik daarbij een stand van zaken geven van de maatregelen die ik vorig jaar heb genomen om preventie bij risicogroepen te stimuleren, te weten de versnelling van de implementatie van de gecombineerde leefstijl interventie (GLI) voor mensen met overgewicht, betere benutting van de subsidieregeling preventiecoalities, de interventiegerichte aanpak en onderzoek naar leefstijlgeneeskunde. Tevens blik ik dan vooruit op nieuwe maatregelen. Overigens zal rond de zomer ook een factsheet van het RIVM verschijnen met daarin een uitgebreide stand van zaken van de GLI bij overgewicht. Ik zal u de factsheet, voorzien mijn reactie, tegen die tijd doen toekomen.	Brief [11-05-2020] - Toezeggingen en onderzoeksresultaten thema's preventie en gezonde leefstijl (32793, nr. 479) (24526)	Brief [07-07-2020] - Stand van zaken Preventie in het zorgstelsel en de gecombineerde leefstijl interventie bij overgewicht (24836)
Voor de zomer 2020 komt er een stand van zaken brief rondom de expertisecentra.	Brief [12-05-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake SO Regionale netwerken eetstoornissen (31839, nr. 725) (24531)	Brief [17-06-2020] - stand van zaken expertisecentra jeugdhulp (31839, nr. 729) (24707)
Mijn reactie op het evaluatierapport (extra ambulance Urk) zal ik uw Kamer binnenkort doen toekomen (uit Kamerbrief aanbieding evaluatie ambulancepost op Urk van 13 maart jongstleden).	Brief [13-03-2020] - aanbieding evaluatie ambulancepost op Urk (32620, nr. 258) (24366)	Brief [24-06-2020] - Stand van zaken moties en toezeggingen AO Medisch Zorglandschap JZOJP van 28 november 2019 en 6 februari 2020 (voortzetting) (32620, nr. 264) (24729)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Advies tav bekkenbodemfysiotherapie (2010) is aangehouden, wat gaat hier verder mee gebeuren. Minister komt hier op terug bij AO Pakket.	Parlementaire agenda [13-02-2020] - AO Zwangerschap en geboorte (5036)	Brief [29-05-2020] - Basispakket Zvw 2021 (29689, nr. 1053) (24596)
Stand van zaken planning 13 weken echo en hielprik SMA.	Parlementaire agenda [13-02-2020] - AO Zwangerschap en geboorte (5036)	Brief [19-02-2020] - Kamerbrief stand van zaken 13 wekenecho (29323, nr. 134) (24266)
Kamer informeren over uitkomsten van gesprek met GG-Net en andere partijen, naar aanleiding van het onderzoek over (her)diagnostiek in de ggz.	Parlementaire agenda [08-06-2020] - AO GGZ/MO/Suïcidepreventie (5080)	Brief [01-07-2020] - Diverse toezeggingen AO ggz 8 juni 2020 (24804)
Kamer informeren over de tussenbalans van het Hoofdlijnenakkoord ggz.	Parlementaire agenda [08-06-2020] - AO GGZ/MO/Suïcidepreventie (5080)	Brief [29-06-2020] - Voortgangsbrief Hooflijnenakkoorden (2020Z12547) (24764)
Informeren Kamer over uitkomst van het gesprek met de psychodiagnostisch werkenden in week 24.	Parlementaire agenda [08-06-2020] - AO GGZ/MO/Suïcidepreventie (5080)	Brief [01-07-2020] - Diverse toezeggingen AO ggz 8 juni 2020 (24804)
Informeren Kamer over de stand van zaken wat betreft de aanpak voor personen met verward gedrag en de rol van de GGD.	Parlementaire agenda [08-06-2020] - AO GGZ/MO/Suïcidepreventie (5080)	Brief [03-07-2020] - Brief aanpak gericht op personen met verward gedrag (24814)
In kaart brengen van de gevolgen van het in gebruik hebben van twee telefoonnummers door 113 Zelfmoordpreventie en de kosten van een geheel gratis telefoonnummer 113 en de Kamer hierover informeren.	Parlementaire agenda [08-06-2020] - AO GGZ/MO/Suïcidepreventie (5080)	Brief [01-07-2020] - Diverse toezeggingen AO ggz 8 juni 2020 (24804)
De kamer informeren over het aantal opleidingsplaatsen gz-psycholoog in relatie tot het amendement Renkema: zijn er daadwerkelijk meer opleidingsplaatsen ten opzichte van vorig jaar?	Parlementaire agenda [08-06-2020] - AO GGZ/MO/Suïcidepreventie (5080)	Brief [01-07-2020] - Diverse toezeggingen AO ggz 8 juni 2020 (24804)
De Kamer wordt na het zomerreces geïnformeerd over het gesprek over voorschrijfgedrag dat naar aanleiding van de uitkomsten van het Nivel onderzoek met huisartsen zal worden gevoerd.	Parlementaire agenda [17-06-2020] - AO Pakketbeheer (5087)	Brief [16-06-2020] - Monitor vitaminen, mineralen en paracetamol uit het pakket (29689, nr. 1056) (24691)
Vóór de zomer wordt de Kamer geïnformeerd over de vergoeding van continu glucose meting (CGM) en het gesprek dat daarover met het Zorginstituut wordt gevoerd.	Parlementaire agenda [17-06-2020] - AO Pakketbeheer (5087)	Brief [29-06-2020] - Onderzoek Reactie verzoek indicatie uitbreiding vergoeding glucosesensoren(2020Z12505) (24760)
De minister van MZS zal de minister van VWS verzoeken om versneld informatie aan de Kamer te sturen over het project 'Nu niet zwanger'.	Parlementaire agenda [17-06-2020] - AO Pakketbeheer (5087)	Brief [08-07-2020] - Derde voortgangsrapportage Kansrijke Start (24846)
Na overleg met de betrokken beroepsgroepen over vitamine K-profylaxe bij pasgeborenen zal ik u mijn reactie op de RIVM-rapport sturen.	Brief [19-05-2020] - RIVM beleidvormingsanalyse vitamine K-profylaxe bij pasgeborenen(32279, nr. 197) (24545)	Brief [29-06-2020] - Vitamine K-profylaxe bij pasgeborenen (2020Z12578) (24772)
De TK ontvangt z.s.m. de monitor Sport en Corona.	Brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)	Brief [02-07-2020] - Aanbieding Monitor Sport en corona (24811)
In de volgende brief de kwestie rondom ventilatie en ventilatoren meenemen. Ook nieuwe inzichten als die er zijn meenemen. maar ook heldere instructies daarin meenemen richting burgers en werkgevers.	Parlementaire agenda [04-06-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5090)	Brief [24-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 428) (24735)
kamer informeren over voortgang uitvoering motie Veldman (doorlooptijden).	Parlementaire agenda [25-06-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5102)	Brief [24-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 428) (24735)
Met de sector in gesprek gaan hoe de handreiking voor de VVT (bezoekersregeling) kan bijdragen aan het gesprek met bezoekers en communicatie te verbeteren over wel of niet toestaan van bezoekers.	Parlementaire agenda [04-06-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5090)	Brief [24-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 428) (24735)
Sanquin wil met bloedplasma onderzoek aan de slag gaan. Postief geteste ga langs bij Sanquin. De opgestelde brief wordt niet door de GGD gebruikt. De MVWS geeft aan na te vragen hoe dit door GGD'en wordt opgepakt en hier aandacht voor te vragen.	Parlementaire agenda [04-06-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5090)	Brief [24-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 428) (24735)
blijvend de kamer informeren over de voortgang van de digitale ondersteuningen.	Parlementaire agenda [25-06-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5102)	Brief [16-07-2020] - Landelijke introductie «CoronaMelder», (24858)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Min VWS informeert de Kamer over de gemaakte afspraken/contracten rondom vaccins (samen met de drie andere landen).	Parlementaire agenda [04-06-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5090)	Brief [24-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 428) (24735)
In volgende brief een aanzet geven van hoe de gedane investeringen in de zorg mogelijk niet leiden tot hogere zorgpremie in 2021.	Parlementaire agenda [04-06-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5090)	Brief [24-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 428) (24735)
In de Kamerbrief iedere keer terugkomen op de actuele NZa-rapportage over de urgentielijst van reguliere zorg.	Parlementaire agenda [20-05-2020] - Plenair debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5100)	Brief [03-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 386) (24622); Brief [24-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 428) (24735)
In volgende brief terugkomen hoe we ook aan de slag gaan met het geven van een impuls aan het verbeteren van de leefstijl van Nederlanders.	Parlementaire agenda [20-05-2020] - Plenair debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5100)	Brief [03-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 386) (24622)
In volgende brief informeren wat de stand van zaken is van de totale COVID-19 strategie voor mensen met een handicap.	Parlementaire agenda [20-05-2020] - Plenair debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5100)	Brief [03-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 386) (24622)
In volgende brief samen met min SZW beschrijven wat de juridische basis is in de arbeidsomstandighedenwet als een iemand thuis moet blijven i.v.m. een positief geteste huisgenoot.	Parlementaire agenda [20-05-2020] - Plenair debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5100)	Brief [03-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 386) (24622)
In de volgende brief (over twee weken) informeren over de voortgang van het uitwerken hoe een meldplicht in specifieke gevallen, bijv. als iemand ziek is en zich niet wil laten testen, zou kunnen werken.	Parlementaire agenda [20-05-2020] - Plenair debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5100)	Brief [03-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 386) (24622)
Volgende week laten weten of alle mensen per 1 juni, of op een andere datum in juni, getest kunnen worden.	Parlementaire agenda [20-05-2020] - Plenair debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5100)	Brief [03-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 386) (24622)
Ons best doen om te zorgen dat bedrijven gestimuleerd worden om de productie van beschermingsmiddelen in Nederland bij bedrijven te stimuleren.	Parlementaire agenda [07-05-2020] - Plenair debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5085)	Brief [19-05-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 351) (24558)
In de volgende Kamerbrief terugkomen op hoe de 'pijplijn' van import van mondkapjes er precies uitziet (incl. aantallen).	Parlementaire agenda [07-05-2020] - Plenair debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5085)	Brief [19-05-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 351) (24558)
Volgende week duidelijkheid over de inzet van beschermingsmiddelen (via huisarts en apotheek) aan mantelzorgers.	Parlementaire agenda [07-05-2020] - Plenair debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5085)	Brief [19-05-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 351) (24558)
Op voorhand in Kamerbrief de nut en noodzaak van het verzamelen van telecomgegevens t.b.v. de monitoring in kaart brengen, daarna pas een wetswijziging voorbereiden.	Parlementaire agenda [07-05-2020] - Plenair debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5085)	Brief [19-05-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 351) (24558)
Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om ook mantelzorgers te testen op het coronavirus. Binnen enkele weken reactie.	Parlementaire agenda [22-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5075)	Brief [06-05-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (24513)
Specifiek voor zaalsporten uitzoeken wanneer en onder welke condities - net als bij sportscholen - dit weer zal kunnen.	Parlementaire agenda [07-05-2020] - Plenair debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5085)	Brief [24-06-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 428) (24735)
Uitwerken wat de mogelijkheden zijn voor een bezoekersregeling in verpleeghuizen en hier pilots voor op te zetten, TK informeren zodra hier duidelijkheid over is.	Parlementaire agenda [22-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5075)	Brief [06-05-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (24513)
Staatssecretaris van VWS neemt in zijn werkbezoek volgende week de vraag mee of 113-zelfmoordpreventie voldoende financiële middelen heeft om de toegenomen behoefte tot contact door het coronavirus op te vangen.	Parlementaire agenda [07-05-2020] - Plenair debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5085)	Brief [04-06-2020] - Stand van zaken suïcidepreventie (32793, nr. 482) (24628)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Over een week is het plan gereed waarin staat welke opschaling in capaciteit bij GGD'en nodig is om de gehele bevolking volgens de richtlijn te kunnen testen in juni.	Parlementaire agenda [07-05-2020] - Plenair debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5085)	Brief [19-05-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 351) (24558)
Inschatting in benodigde testcapaciteit (hoeveel en wanneer beschikbaar) de komende weken verder uitwerken, voor wat betreft het uitbreiden van testen naar andere vitale sectoren. Is daar 29000 voldoende voor of moet het een ander getal zijn en wat is de planning? Daarbij in volgende brief inschatting geven wanneer over dit testbeleid meer duidelijkheid komt.	Parlementaire agenda [22-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5075)	Brief [06-05-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (24513)
In beeld brengen hoe de afgelopen weken invulling is gegeven aan bron- en contactonderzoek bij GGD'en (incl. in welke regio's het gelukt is om het bron- en contactonderzoek te blijven doen), en in beeld brengen welke extra capaciteit hierop nodig is. TK week voor 20 mei informeren.	Parlementaire agenda [22-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5075)	Brief [06-05-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (24513)
In volgende kamerbrief terugkomen op of het klopt dat Jaap van Dissel tijdens technische briefing van 1 april jl. heeft gezegd dat de reproductiefactor 0,3 was.	Parlementaire agenda [16-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5074)	Brief [21-04-2020] - COVID-19: Update stand van zaken (24466)
Terugkomen op signalen dat verzekeraars op websites aangeven dat mensen die getest moeten worden de kosten zelf moeten dragen.	Parlementaire agenda [08-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5073)	Brief [21-04-2020] - COVID-19: Update stand van zaken (24466)
Geestelijk verzorgers formeel opnemen op de lijst van cruciale beroepen.	Parlementaire agenda [16-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5074)	Brief [21-04-2020] - COVID-19: Update stand van zaken (24466)
N.a.v. verworpen motie 25295-231 (over Bits of Freedom) terugkoppelen aan de Kamer wie worden betrokken bij het proces van de apps.	Parlementaire agenda [08-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5073)	Brief [16-07-2020] - Landelijke introductie «CoronaMelder», (24858)
In de volgende brief terugkomen op wat kabinet doet om de productiecapaciteit van vaccins in Nederland op orde te brengen.	Parlementaire agenda [16-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5074)	Brief [21-04-2020] - COVID-19: Update stand van zaken (24466)
In volgende brief terugkomen op wat er wordt gedaan om ervoor te zorgen dat alle werknemers in de zorg soepel via de GGD getest kunnen worden.	Parlementaire agenda [16-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5074)	Brief [21-04-2020] - COVID-19: Update stand van zaken (24466)
Terugkomen op signaal dat medewerkers in de gehandicaptenzorg zouden moeten betalen voor hun coronatest.	Parlementaire agenda [08-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5073)	Brief [21-04-2020] - COVID-19: Update stand van zaken (24466)
Min VWS stuurt na debat tweet met daarin e-mailadres van het Landelijke Meldpunt Zorg van de IGJ. Daarnaast kunnen Klaver/Marijnissen/Krol signalen, via VWS, met IGJ delen over tekorten aan beschermingsmiddelen buiten de zorg. IGJ geeft reactie.	Parlementaire agenda [16-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5074)	Brief [21-04-2020] - COVID-19: Update stand van zaken (24466)
Berichten over het benutten van hotelkamers voor zorgmedewerkers/mantelzorgers met een kwetsbare huisgenoot, zoals een kind met leukemie, en daarbij aangeven wat nodig en mogelijk is om dat verder te helpen.	Parlementaire agenda [08-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5073)	Brief [15-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 249) (24447)
Nadenken over een precisering van mogelijkheden tot het ontvangen van bezoek in verpleeghuizen, en hierbij verpleegkundigen, bestuurders in ouderenzorg en ethici betrekken.	Parlementaire agenda [16-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5074)	Brief [21-04-2020] - COVID-19: Update stand van zaken (24466)
Vraag voorleggen aan OMT of zorgmedewerkers in verpleeghuizen met klachten niet komen werken totdat er een test afgenomen is en de uitslag hiervan bekend is.	Parlementaire agenda [08-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5073)	Brief [15-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 249) (24447)
In berichtgeving over besluitvorming OMT m.b.t. situatie na 28 april meenemen hoe om te gaan met het dragen van mondkapjes door burgers als beschermingsmaatregel.	Parlementaire agenda [16-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5074)	Brief [21-04-2020] - COVID-19: Update stand van zaken (24466)
Terugkomen op vraag of voor verpleeghuizen een structuur nodig is met nauwgezette scenario's en nauwgezette cijfers vanwege het groot aantal besmettingen in verpleeghuizen.	Parlementaire agenda [08-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5073)	Brief [15-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 249) (24447)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
In brief aandacht besteden aan goede voorbeelden in verpleeghuiszorg om eenzaamheid tegen te gaan en contact te bevorderen, zodat deze goede voorbeelden de norm worden en er geen verpleeghuizen blijven waar nog maanden contact niet mogelijk is op een moderne slimme manier die past in het nieuwe normaal.	Parlementaire agenda [08-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5073)	Brief [15-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 249) (24447)
Ingaan op hoeveel Nederland in den brede (bijv. via Europa) naast de bijdrage van 10 miljoen euro bijdraagt aan vaccinontwikkeling.	Parlementaire agenda [08-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5073)	Brief [15-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 249) (24447)
Bij IGJ achtergrond nagaan van het verhaal dat Iid Wilders aandraagt van een huisarts die zelf experimentele medicijnen toepast en hiermee moet stoppen van de IGJ want anders een boete krijgt.	Parlementaire agenda [08-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5073)	Brief [15-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 249) (24447)
Terugkomen op motie-Wilders 222 die is aangehouden: verzoekt de regering te bewerkstelligen dat artsen met terugwerkende kracht mensen die vermoedelijk aan het coronavirus zijn overleden als «vermoedelijk coronavirus» te registreren (via RIVM).	Parlementaire agenda [08-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5073)	Brief [15-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 249) (24447)
Model voor Pasen af hebben t.a.v. de verdeling van schaarste aan persoonlijke beschermingsmiddelen over de verschillende zorgsectoren.	Parlementaire agenda [08-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5073)	Brief [15-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 249) (24447)
Met Min MZS en betrokken partijen (zoals LNAZ, LCH en GGD GHOR NL) een praktische handleiding opstellen voor een evenwichtige verdeling van maskers per sector, incl. voor welke zorghandeling welk type masker nodig is.	Parlementaire agenda [01-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5071)	Brief [15-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 249) (24447)
Over voorbeelden uit het buitenland mee te nemen bij extra maatregelen voor slachtoffers die thuis zodanig klem zitten dat zij niet kunnen of durven bellen.	Parlementaire agenda [08-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5073)	Brief [15-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 249) (24447)
Informeren over de criteria van inwerkingtreding code zwart, o.b.v. uitwerking IGJ, FMS, KNMG en de verpleegkundigen (V&VN?) in brief 7/4, incl. juridische aspecten, rol minister, maximale transparantie op hoe en met wie het protocol tot stand is gekomen, en uitwerking in hoeverre er voldoende wettelijke grondslag is voor bieden van juridische ruggensteun i.r.t. tuchtrecht. Ook nagaan of de Patiëntenfederatie hierbij betrokken is. Indien code zwart zich eerder aandient, dan direct de Kamer daarover informeren.	Parlementaire agenda [01-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5071)	Brief [07-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 219) (24431)
Samen met MBVOM terugkomen op het punt van de aanpak van opvang van kwetsbare kinderen op school en kinderopvang.	Parlementaire agenda [01-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5071)	Brief [07-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 219) (24431)
Kamer informeren over de verschillende scenario's t.a.v. capaciteit IC-bedden en fasering.	Parlementaire agenda [01-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5071)	Brief [07-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 219) (24431)
Kamer z.s.m. informeren over uitkomsten RIVM-onderzoek naar de betrouwbaarheid van de sneltesten, bij voorkeur in de brief van dinsdag 31 maart.	Parlementaire agenda [26-03-2020] - Plenair Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5069)	Brief [21-04-2020] - COVID-19: Update stand van zaken (24466)
Op 7/4 informeren van de Kamer over hoe de minister werkt aan meer (wederkerige) samenwerking met Duitsland en welke afspraken op papier worden gezet t.a.v. IC-capaciteit.	Parlementaire agenda [01-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5071)	Brief [07-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 219) (24431)
In brief dinsdag 31 maart beschrijven in hoeverre de levering van PBM in ouderen-, thuis- en gehandicaptenzorg op gang is gekomen.	Parlementaire agenda [26-03-2020] - Plenair Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5069)	Brief [07-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 219) (24431)
De NHG vragen publiekelijk te reageren op de mail over een telefonisch gesprek tussen arts en 86-jarige over evt. IC-opname.	Parlementaire agenda [01-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5071)	Brief [07-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 219) (24431)
Passage in brief opnemen over gesprekken met Duitsland om IC-capaciteit in Duitse grensregio's te benutten (met wie vindt het overleg plaats, op welk niveau, welke mogelijkheden zijn er).	Parlementaire agenda [26-03-2020] - Plenair Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5069)	Brief [31-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 200) (24414)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Informeren in brief 7/4 hoe het staat met het onderzoek naar de immuniteit onder de bevolking (N.B. Pienter en NIVEL-peilstations).	Parlementaire agenda [01-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5071)	Brief [07-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 219) (24431)
RIVM vragen of bekend is hoeveel tests er nu zijn gedaan sinds 27 februari en hoeveel tests er nog beschikbaar zijn en een duiding hiervan geven in de brief van dinsdag 31 maart.	Parlementaire agenda [26-03-2020] - Plenair Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5069)	Brief [31-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 200) (24414)
Nagaan of specialisten van externe organisaties die geestelijke verzorging verzorgen, zoals kerken en het Hum. Verbond, deze zorg ook kunnen leveren of dat de toegang hapert.	Parlementaire agenda [01-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5071)	Brief [07-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 219) (24431)
Inzicht geven in de afwegingen hoe de financiële middelen voor vaccinontwikkeling ingezet worden.	Parlementaire agenda [01-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5071)	Brief [07-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 219) (24431)
Beschrijven wat er gebeurt om de publiekscommunicatie verder te versterken.	Parlementaire agenda [26-03-2020] - Plenair Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5069)	Brief [31-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 200) (24414)
Meer communiceren over Veilig Thuis om de toename van huiselijk geweld tegen te gaan.	Parlementaire agenda [26-03-2020] - Plenair Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5069)	Brief [31-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 200) (24414); Brief [18-06-2020] - Voortgangsrapportage Geweld hoort nergens thuis (28345, nr. 234) (24715)
Bij RIVM navragen of het RIVM afwijkt van advies van de WHO om ouderen een pneumokokkenvaccinatie aan te bieden ter bescherming van het immuunsysteem.	Parlementaire agenda [01-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5071)	Brief [07-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 219) (24431)
Instellen Vorderingsbesluit voor mondkapjes en andere persoonlijke beschermingsmiddelen en de Kamer daarover informeren.	Parlementaire agenda [18-03-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5068)	Brief [20-03-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 179) (24399)
Communicatie over patiëntenaantallen op rivm.nl verfijnder maken, o.a. informatie over positief geteste familieleden, aantal genezen personen, aantal geteste personen, etc. Daarop terugkomen als het niet lukt.	Parlementaire agenda [12-03-2020] - Plenair debat over nieuwe fase die de bestrijding van het coronavirus ingaat (5067)	Brief [07-04-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (25295, nr. 219) (24431)
In overleg gaan met CAO-partijen verpleegkundigen om na te gaan of zij ontlast kunnen worden m.b.t. kinderopvang.	Parlementaire agenda [12-03-2020] - Plenair debat over nieuwe fase die de bestrijding van het coronavirus ingaat (5067)	Brief [17-03-2020] - Stand van zaken bestrijding COVID-19 (25295, nr. 176) (24382)
Punt maken richting zorgverzekeraars m.b.t. het beschikbaar houden van voldoende liquiditeit in de zorg.	Parlementaire agenda [12-03-2020] - Plenair debat over nieuwe fase die de bestrijding van het coronavirus ingaat (5067)	Brief [17-03-2020] - Stand van zaken bestrijding COVID-19 (25295, nr. 176) (24382); Brief [17-07-2020] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Hijink (SP) over het bericht 'ZN weigert coronaschade ziekenhuizen volledig te compenseren' 2020Z11591) (24866)
In overleg treden met zorgverzekeraars om coronatesten niet onder het eigen risico te laten vallen.	Parlementaire agenda [12-03-2020] - Plenair debat over nieuwe fase die de bestrijding van het coronavirus ingaat (5067)	Brief [06-05-2020] - COVID-19 Update stand van zaken (24513)
Kamer informeren of het bericht op Omroep Brabant klopt dat medewerkers in Brabantse ziekenhuizen niet meer getest worden.	Parlementaire agenda [12-03-2020] - Plenair debat over nieuwe fase die de bestrijding van het coronavirus ingaat (5067)	Brief [17-03-2020] - Stand van zaken bestrijding COVID-19 (25295, nr. 176) (24382)
Q&A toevoegen over wat bekend of nog onbekend is over de lange termijn effecten van het virus op de gezondheid.	Parlementaire agenda [12-03-2020] - Plenair debat over nieuwe fase die de bestrijding van het coronavirus ingaat (5067)	Brief [17-03-2020] - Stand van zaken bestrijding COVID-19 (25295, nr. 176) (24382)

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Afgedaan met
Kamer informeren over intensiveren informatievoorziening, incl. mogelijk dagelijks coronajournaal, voor alle doelgroepen met afgestemde boodschappen.	Parlementaire agenda [12-03-2020] - Plenair debat over nieuwe fase die de bestrijding van het coronavirus ingaat (5067)	Brief [17-03-2020] - Stand van zaken bestrijding COVID-19 (25295, nr. 176) (24382)
Inzicht geven in variëteit aan communicatiemogelijkheden (stand van denken) en huidige stand van activiteiten.	Parlementaire agenda [12-03-2020] - Plenair debat over nieuwe fase die de bestrijding van het coronavirus ingaat (5067)	Brief [17-03-2020] - Stand van zaken bestrijding COVID-19 (25295, nr. 176) (24382)
Met Min LNV spreken over illegale handel in wilde dieren nav nieuwe coronavirus en hierover de Kamer rapporteren.	Parlementaire agenda [06-02-2020] - AO Medische preventie/ Infectieziekten (4910)	Brief [31-03-2020] - COVID-19 - Update stand van zaken (25295, nr. 200) (24414)

Tabel 71 Door bewindslieden gedane toezeggingen die nog niet zijn afgerond

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Wetsvoorstel inzake gebruik van lichaamsmateriaal (zeggenschap).	Uitgaande brief [18-05-2004] - Planningsbrief 2004, (VWS/04/25/LS)	De Kamer wordt eind 2020 geïnformeerd.
De minister heeft toegezegd de Kamer te informeren over de ontwikkelingen ter zake van de ratificatie door Turkije van het met Nederland gesloten sociale zekerheidsverdrag.	Parlementaire agenda [29-05-2008] - AO Masterplan buitenland	Turkije heeft nog niet geratificeerd. Zodra dit het geval is wordt de kamer geïnformeerd.
De Kamer zal op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen op Europees en internationaal niveau met betrekking tot het onderzoek naar het gemodificeerde vogelgriepvirus (blz. 17).	Parlementaire agenda [08-03-2012] - AO Vogelgriep / onderzoek Erasmus MC	De verwachting is dat de Kamer in de eerste helft van 2021 wordt geïnformeerd.
Zodra er in het Informatieberaad afspraken gemaakt zijn met de private zorgpartijen over het waar mogelijk publiceren van (private) datasets als open data, zal de minister de TK daar over informeren.	Uitgaande brief [18-07-2014] - Voortgangsbrief Open data in het zorgdomein (32620, nr. 131)	VWS heeft in het Informatieberaad zorg aandacht gevraagd voor deze toezegging.
de Kamer wordt geïnformeerd over de verdere voortgang van het vervolgonderzoek deeltjes in de nanorange van het additief siliciumdioxide E551 (SAS).	Uitgaande brief [22-07-2014] - Kamerbrief over Stand van zaken toezeggingen VWS (33750 XVI, nr. 111)	De Tweede Kamer wordt steeds geïnformeerd als er een nieuwe informatie aan de orde is.
Elk kwartaal zal de Kamer een voortgangsrapportage Hervorming langdurige zorg ontvangen, waarbij o.a. wordt ingegaan op de inkopen voor zzp's en het aantal mensen wat gebruik maakt van het overgangsrecht Wlz (blz. 45-11-11,15).	Parlementaire agenda [22-01-2015] – 30-leden debat Actiz en de verzorgingshuizen	De Kamer wordt hierover periodiek geïnformeerd.
Periodieke herhaling van het onderzoek De Nederlandse topsporter en het anti-dopingbeleid (dopinggebruik Nederlandse topsporters).	Uitgaande brief [29-10-2015] - Vervolg Dopingconferentie en Onderzoek Topsporters mbt doping(30234, nr. 139) (18555); Geplande brief [31-12-2020] - Prevalentieonderzoek naar het gebruik van doping (1409)	Het rapport is naar de TK verstuurd, waarbij is aangegeven dat het gevraagde prevalentiecijfer niet geleverd kan worden o.a. vanwege een lage respons. Een nieuw onderzoek om tot het prevalentiecijfer te komen, is reeds gestart. Eind 2020 wordt de TK over de uitkomsten van het onderzoek geïnformeerd.
Na de zomer, maar voor de begrotingsbehandeling zal de Kamer via de staatssecretaris van VWS worden geïnformeerd over een plan voor een structurele oplossing voor de financiering van Mentorschap Nederland (blz. 77-8-9).	Parlementaire agenda [16-04-2015] - Dertigledendebat over het bericht dat licht verstandelijk gehandicapten steeds moeilijker mee kunnen in de maatschappij (4131)	De kennisfunctie voor Mentorschap Nederland wordt al jaren en structureel gefinancierd.
De minister zal de Kamer regelmatig blijven informeren over tussentijdse uitkomsten van het programma.	Uitgaande brief [26-01-2016] - Aanbieden rapportage Palliantie Meer dan zorg (29509, nr. 52) (18862)	De Kamer wordt hierover periodiek geïnformeerd.
Toezenden wetsvoorstel inzake zeggenschap over lichaamsmateriaal.	Parlementaire agenda [16-02-2016] - AO Medische ethiek (4341)	De Kamer wordt eind 2020 geïnformeerd.
Via de voortgangsrapportages van Waardigheid en trots informeer ik u over de voortgang van de nieuwe instroom.	Uitgaande brief [13-05-2016] - kwaliteit verpleeghuizen: ruimte voor zorgaanbieders (31765, nr. 202) (19291)	De Kamer wordt hierover periodiek geïnformeerd.
Ik zal u blijven informeren over de denktank die Fibula instelt inzake de toekomstvisie voor de netwerken.	Uitgaande brief [24-08-2016] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Regeling palliatieve terminale zorg(29509, nr. 63) (19651)	De Kamer wordt hierover periodiek geïnformeerd.
De minister zal de doeltreffendheid en de effecten van het wetsvoorstel 'Herpositionering taken NZa en deregulering' in de praktijk drie jaar na inwerkingtreding in kaart te brengen en de Tweede Kamer daarover informeren.	Uitgaande brief [23-12-2016] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake Beleidskader ACM voor de zorg(29689, nr. 800) (20209)	Wetsvoorstel is vertraagd door coronavirus. De inwerkingtreding vindt plaats in 2022. De Tweede Kamer wordt drie jaar na inwerkingtreding van het wetsvoorstel geïnformeerd over de evaluatie, dus in 2025.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De Minister zal, bij inwerkingtreding van het wetsvoorstel 'Herpositionering taken NZa en deregulering', de Tweede Kamer informeren over de duiding door de ACM over de wijze waarop zij het AMM-instrument na de voorgenomen overheveling in de praktijk zal gaan inzetten en de ervaringen die tot nog toe met het instrument zijn opgedaan.	Uitgaande brief [23-12-2016] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake Beleidskader ACM voor de zorg(29689, nr. 800) (20209)	De toezegging is gekoppeld aan inwerkingtreding van het wetsvoorstel, dat op zijn vroegst kan plaatsvinden in maart 2021.
Thematisch onderzoek naar de vraag of voldoende vrijwillige zorg is verleend voorafgaand aan verplichte zorg en daarmee ook naar de vraag of er minder dwang wordt ingezet conform een belangrijk doel van de wet.	Parlementaire agenda [02-02-2017] - Wet Verplichte GGZ (4571)	Naar verwachting vindt thematisch onderzoek twee jaar na inwerkingtreding van de Wvggz plaats. De Kamer wordt zo spoedig mogelijk geïnformeerd na afronding van het onderzoek.
Verwijzend naar de demissionaire status van het kabinet bied ik u dit advies zonder inhoudelijke reactie aan. Ik laat het aan het nieuwe kabinet om een inhoudelijke reactie op het advies te geven.	Uitgaande brief [11-04-2017] - vitamine K bij zuigelingen (32279, nr. 107) (20514)	De TK wordt geïnformeerd over de volgende stap in het besluitvormingsproces, namelijk een uitvoeringstoets.
De Tweede Kamer middels een jaarlijkse voortgangsrapportage informeren over de voortgang uitvoering programma «Minder regels, meer zorg».	Uitgaande brief [30-03-2017] - Aanpak administratieve lasten Wlz (29515, nr. 400) (20465)	De Kamer wordt hierover periodiek geïnformeerd.
De TK wordt geïnformeerd indien signalen worden ontvangen dat de Nederlandse investeringen in het kader van het WK-bid terecht zijn gekomen bij personen of landen die zich schuldig maken aan belastingontwijking of over zijn gemaakt via fiscale constructies aan FIFA-officals of hun bedrijven zal ik u daarover informeren.	Uitgaande brief [12-07-2017] - Antwoorden op de vragen van het Kamerlid Van Nispen (SP) over de corruptieschandalen binnen de FIFA (20841)	Als er nieuwe informatie beschikbaar is, wordt de Kamer geïnformeerd.
Ik zal u eind 2017 per brief op de hoogte stellen van de ontwikkelingen over de uitwerking van de beleidsregel met als hoofddoel om te komen tot meer objectieve kwaliteits- en doelmatigheidsinformatie bij het opstellen en actualiseren van de inhoudelijke criteria ten behoeve van planningsbesluiten en vergunningen met betrekking tot de toekomst van de wet op bijzondere medische verrichtingen.	Uitgaande brief [06-07-2017] - Stand van zaken moties en toezeggingen zomer 2017 (34550 XVI, nr. 144) (20825)	Uit een eerder uitgevoerde evaluatie van de Wet op bijzondere medische verrichtingen (Wbmv) blijkt dat de beleidsdoelstellingen en de criteria voor het reguleren van verrichtingen onder de Wbmv scherper kunnen worden gedefinieerd. Naar aanleiding hiervan heb ik uw Kamer toegezegd om het beleidskader van de Wbmv verder uit te werken. In dit kader ben ik voornemens om de Gezondheidsraad een advies te vragen over de criteria die gehanteerd kunnen worden bij besluitvorming over het laten in- en uitstromen van bijzondere medische verrichtingen. Dit advies vraagt nog enige voorbereidingstijd. Ik zal uw Kamer nader informeren zodra het advies gereed is.
Het kabinet gaat de inspanningsverplichting aan om het effect van het hoofdlijnenakkoord wijkverpleging op de drie ankers - toegankelijkheid, kwaliteit en werkdruk - inzichtelijk te maken.	Parlementaire agenda [01-11-2017] - Debat over de regeringsverklaring (inclusief Algemene Politieke Beschouwingen) -Woensdag 1 en donderdag 2 november; 10.30 uur laat (4672)	Voor de zomer is een tussenrapportage verstrekt, kamerstuknummer 31765-510. De kamer wordt geïnformeerd eind 2021.
Tijdens het AO acute zorg (29 nov 2017) heeft de minister toegezegd om de Kamer op de hoogte te brengen van de uitkomsten van de experimenten die de huisartsenverenigingen (LHV, InEen, VPH) houden om de druk op de huisartsenposten te verminderen. Specifiek heeft de minister aangegeven de uitkomsten van de experimenten die betrekking hebben op langere openingstijden terug te koppelen naar de Kamer. Hij heeft hierbij aangegeven dat deze uitkomsten niet voor eind 2018 worden verwacht.	Parlementaire agenda [29-11-2017] - AO Ambulancezorg/Acute zorg (4614)	De Kamer wordt in het najaar geïnformeerd.
De minister van J&V en de minister voor Medische Zorg zullen bij de voorbereiding van de experimenten met gereguleerde wietteelt (voorbereiding wetgeving, overleg met medeoverheden) de suggestie (van D66) betrekken van een gedifferentieerde aanpak. De uitkomsten van de onderzoeken met gereguleerde wietteelt worden ook aan de Eerste Kamer gezonden.	Parlementaire agenda [04-12-2017] - Algemene Politieke Beschouwingen in de Eerste Kamer (Maandagavond 4 december 2017 (vanaf 18.00 uur) en dinsdag 5 december 2017 (vanaf 10.15 uur) (4668)	De voorbereidingen voor het experiment zijn in volle gang. Daarbij nemen wij deze toezegging in acht. Datzelfde geldt voor de uitkomsten van onderzoeken.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
In de loop van 2018 komt de minister met een wetsvoorstel voor het waarschuwingsregister.	Parlementaire agenda [16-11-2017] - AO Zorgfraude (4569)	Het wetsvoorstel Wbsrz wordt in juli 2020 aan de TK aangeboden.
Ik vind dat de uitkomst van deze CBb-uitspraak onwenselijke gevolgen heeft voor de toepassing van de Wet Geneesmiddelenprijzen. Daarom ga ik bekijken wat de mogelijkheden zijn om dit structureel op een andere manier op te lossen. Ik zal uw Kamer informeren over de uitkomst daarvan.	Uitgaande brief 18 december 2017 over Wijziging van de Regeling maximumprijzen geneesmiddelen	De verwachting is dat de Kamer hierover medio 2021 wordt geïnformeerd.
Ik ben voornemens alsnog een wetsvoorstel in procedure te brengen waarin wordt opgenomen dat laser en IPL-behandeling als voorbehouden handeling wordt aangemerkt dat beroepsmatig alleen mag worden verricht door artsen en huidtherapeuten. Om die reden worden huidtherapeuten dan ook in artikel 3 opgenomen. De redenen voor dit besluit zijn reeds toegelicht in de beleidsreactie op het eerste rapport RIVM van 21 maart 20166 en van 2 juli 2015.	Uitgaande brief [18-12-2017] - Kabinetsreactie vervolgonderzoek RIVM Energy Based Devices (31765, nr. 292) (21230)	De RVS zal deze zomer het advies afronden. Daarna zal dit advies met kabinetsreactie naar de Kamer gaan. De Kamer zal voor 1 september 2020 geïnformeerd worden over het RVS-advies.
Het CBG beraadt zich op het ogenblik over een standpunt over off-labelgebruik. Ik zal u daarover later informeren.	Uitgaande brief [15-02-2018] - RIVM rapport Off-labelgebruik van geneesmiddelen: Verkenning van de complexiteit en problematiek (29477, nr. 469) (21362)	Het CBG heeft nog geen standpunt over off-label gepubliceerd. De Kamer wordt hier voor het einde van 2020 over geïnformeerd.
Bij de evaluatie van het wetsvoorstel na maximaal drie jaar (zie amendement Bruins Slot) betrek ik ook een evaluatie van het Actieplan Doping.	Parlementaire agenda [07-02-2018] - Wet uitvoering antidopingbeleid (34 543) (4704)	De evaluatie van het actieplan doping wordt betrokken bij de evaluatie van het wetsvoorstel uitvoering antidoping beleid. Eind 2022 zal ik de Kamer daarover informeren.
De Kamer wordt geïnformeerd over de uitwerking van leefstijlgeneeskunde in o.a. medische opleidingen.	Parlementaire agenda [04-04-2018] - AO Medisch specialistische zorg/ ziekenhuiszorg/kapitaallasten / Curatieve zorg (4559)	Op 28 mei jl. was de eerste zorgonderwijstafel, eind augustus is de volgende. Hier wordt besproken op welke manier nu binnen het zorgonderwijs aandacht is voor zaken als preventie, samen beslissen en e-health en hoe dat desgewenst verbeterd kan worden. Na de zomer informeert de Minister de Kamer over haar ideeën bij vernieuwend opleiden in de zorg.
De Kamer ontvangt elke drie maanden de voortgangsrapportage over de EMA die ook naar het EP gaat.	Parlementaire agenda [18-04-2018] - AO Informele EU-Gezondheidsraad (d.d. 23 april) (4695)	Kamer is geïnformeerd met brief Afronding Relocatie Europees Geneesmiddelen Agentschap (29477, nr. 655).
Uiterlijk voorjaar 2019 neem ik een besluit over toekomstige financiering 20 weken echo en counseling.	Uitgaande brief [01-06-2018] - Basispakket Zvw 2019 (29689, nr. 909) (21732)	De verwachting is dat de Kamer in het tweede kwartaal van 2022 wordt geïnformeerd.
Ik ben met de NVWA in overleg om te kijken op welke wijze de traceerbaarheidsverplichting uit de Algemene Levensmiddelenwetgeving strikt gehanteerd moet worden. In het najaar ontvangt de Kamer reactie hierop.	Uitgaande brief [07-06-2018] - Aanbieding Staat van Voedselveiligheid (26991, nr. 525) (21755)	Deze toezegging gaat onderdeel worden van de eindrapportage van het Actieplan Voedselveiligheid.Deze toezegging is verlaat i.v.m. corona wordt nu oktober 2020.
De bewindspersonen van VWS zeggen de Kamer, naar aanleiding van vragen van diverse leden, toe om de werking en de uitvoerbaarheid van de Wvggz en de Wzd vanaf de invoering op 1 januari 2020 te gaan volgen en in de evaluatie van 2022 de volgende onderwerpen op te nemen: 1. Werking en wenselijkheid van de twee wettelijke regimes en de rechtsbescherming. 2. Administratieve lasten en uitvoerbaarheid. 3. Kosten en financiële belasting. 4. Functioneren van de verschillende regimes in de uitvoeringspraktijk. 5. Toegevoegde waarde Wzd-arts. 6. Eventuele juridisering van het zorgproces t.g.v. het zorgplan. 7. Cultuur van het toepassen van gedwongen zorg in de Wzd. 8. 'Geen bereidheid, geen bezwaar'-groep in (m.n.) de ggz. 9.Harmonisatie terminologie . 10. Ontwikkeling van het aantal dwangmaatregelen. 11. Capaciteit van de ggz-zorg. 12. (Ontbreken) hoger beroep. 13. Rechtsbijstand. 14. Aanwezigheid officier van justitie.	Parlementaire agenda [15-01-2018] - Gezamenlijke behandeling wetsvoorstellen 32399 Wet verplicht GGZ; 31996 Wet zorg en dwang; 32398 Wet forensische zorg (4691)	Naar verwachting wordt de Kamer eind 2022 geïnformeerd.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De staatssecretaris van VWS zal, naar aanleiding van vragen van de leden Don en Ganzevoort, met de sector in gesprek gaan over het terugdringen van dwangmaatregelen in de ggz en hiertoe streefdoelen te formuleren.	Parlementaire agenda [15-01-2018] - Gezamenlijke behandeling wetsvoorstellen 32399 Wet verplicht GGZ; 31996 Wet zorg en dwang; 32398 Wet forensische zorg (4691)	Het streven is dat de Kamer eind 2021 wordt geïnformeerd.
In het najaar zal de minister van VWS met de WHO tot overeenstemming komen over de partijen waarmee de minister de onderhandelingen start. Zodra het onderhandelingsproces is afgerond zal -zoals gezegd- uw Kamer over de definitieve uitkomsten van de verkoop worden geïnformeerd.	Uitgaande brief [25-06-2018] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake Besluit privatisering Intravacc Schriftelijk overleg (34951, nr. 2) (21829)	Als gevolg van de Coronacrisis is de privatisering dit voorjaar on hold gezet, zodra er meer bekend is wordt de Kamer geïnformeerd. Naar verwachting zal dat in het najaar 2020 gebeuren.
Door een evaluatie na vijf jaar uit te voeren, wordt bezien of PrEP-verstrekking heroverwogen moet worden. Ik zal na drie jaar met uw Kamer de tussentijdse resultaten delen (termijn = 2021/2022).	Uitgaande brief [10-07-2018] - Beleidsreactie preventief gebruik van hiv-remmers (PrEP) (29477, nr. 511) (21923)	De Kamer wordt eind 2021 geïnformeerd.
Ik zal de voortgang (actieplan van partijen en de afspraken in het hoofdlijnenakkoord) nauwgezet volgen en uw Kamer hierover informeren.	Uitgaande brief [17-07-2018] - Wachttijden in de ggz (25424, nr. 423) (21959); Geplande brief [31-03-2020] - Kamerbrief voortgang HLAs (2987)	De Kamer wordt hierover regelmatig geïnformeerd. Voortgang is onder meer aangegeven bij brieven van 5 april 2019 (Kamerstuk 25424, nr. 457), 20 juni (Kamerstuk 25424, nr. 474), 10 juli 2019, 19 december 2019 (Kamerstuk 25424, nr. 504),8 april (kamerstuk 25424, nr. 528), 4 juni 2020 (Kamerstuk 25424 nr. 531), 25 juni 2020 (Kamerstuk 25424, nr. 545), 1 juli 2020 (Kamerstuk 25424, nr. 546)
De staatssecretaris van VWS zal op deze handhavingsactiviteiten (red. sponsoring op festivals) terugkomen in de jaarlijkse brief met handhavingscijfers. De staatssecretaris wil verkennen met de sector of zij bereid zijn om vrijwillig af te zien van de verkoop van sigaretten, met name als het om festivals gaat waar kinderen onder de 18 jaar komen.	Uitgaande brief [31-08-2018] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Arissen (PvdD) over het bericht dat tabaksfabrikanten festivaljongeren voor zich blijven winnen (2018Z14275) (22013)	Gaat mee in onderzoek naar vermindering verkooppunten.
De regeling Gratis VOG zal ik periodiek evalueren, waarbij ik onder andere kijk naar het gebruik van de regeling en de mate waarin de regeling bijdraagt aan het aantal organisaties dat een actief en gedegen preventie- en integriteitsbeleid hanteert. De eerste evaluatie vindt naar verwachting eind 2019 of begin 2020 plaats. Ik zal u informeren over de uitkomsten van deze evaluatie.	Uitgaande brief [09-10-2018] - Kamerbrief regeling Gratis VOG en beleidsregels (35000 VI, nr. 5) (22153)	De TK wordt eind november 2020 geïnformeerd over de Stand van zaken regeling Gratis VOG.
Naar verwachting wordt het VGO III onderzoek in 2021 afgerond. Zodra deelonderzoeken afgerond zijn, zullen wij uw Kamer zoals toegezegd informeren.	Uitgaande brief [22-10-2018] - Aanbieding deelrapport Veehouderij Gezondheid Omwonenden (28973, nr. 205) (22208)	De verwachting is dat de Kamer in het najaar van 2021 wordt geïnformeerd.
De Tweede Kamer wordt in het tweede kwartaal van 2019 geïnformeerd over de Europese ontwikkelingen op het gebied van de interpretatie van de definitie van «vermijdbare hoeveelheden».	Uitgaande brief [08-10-2018] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Voortgang onderzoek asbest in cosmetica (25834, nr. 152) (22148)	De verwachting is dat de Europese Commissie eind 2020 met een voorstel komt. Dit zal vervolgens met de kamer gedeeld worden.
In de loop van 2020 wordt de Kamer geïnformeerd over de eerste evaluatie van de SPUK en de BOSA.	Parlementaire agenda [28-06-2018] - AO Sportbeleid (4601)	In overleg met de uitvoerende partijen DUS-I en RVO wordt de monitoring voorafgaand aan het WGO 2020 naar de Kamer gestuurd. Daarbij wordt ook de voortgang SPUK en BOSA 2020 meegenomen.
Ik ga een diepgaand onderzoek doen naar onbehoorlijke financiële constructies bij ziekenhuizen. Dit zal worden gebaseerd op het onderzoek dat de curatoren zullen uitvoeren, maar ook op toezichtinformatie van de IGJ en de NZa. Ik zal u eind november nader informeren over de aanpak van het onderzoek.	Uitgaande brief [07-11-2018] - Planning afdoening moties en toezeggingen n.a.v. plenair debat over het faillissement van de MC IJsselmeerziekenhuizen en het MC Slotervaartziekenhuis (31016, nr. 139) (22274)	Zodra het onderzoek van de NZa en IGJ iz. onbehoorlijke financiële constructies gereed is zal dit na de zomer aan de kamer worden gestuurd.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De TK wordt jaarlijks geïnformeerd over de gemonitorde doelen, voortgang en resultaten van het Sportakkoord.	Uitgaande brief [08-11-2018] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake VSO Nationaal Sportakkoord (30234, nr. 201) (22277)	TK ontvangt voor het WGO 2020 de beleidsreactie op de monitor voortgangsrapportage jun 2020.
In de loop van 2019 zal de minister een voorstel tot wetswijziging naar de Kamer sturen die de overheid de mogelijkheid biedt om voor bepaalde (deel) sectoren de hoogte van de vergoeding voor niet-gecontracteerde zorg in (nadere) regelgeving vast te leggen en deze dus niet langer over te laten aan verzekeraars en de daarover ontstane jurisprudentie.	Uitgaande brief [09-11-2018] - Bevorderen contracteren (29689, nr. 941) (22280)	Het streven is het wetsvoorstel bevorderen zorgcontractering in september naar de Kamer te sturen.
Het kabinet zal de Kamer betrekken bij de analyse of het noodzakelijk is om deze wetswijziging te effectueren.	Uitgaande brief [09-11-2018] - Bevorderen contracteren (29689, nr. 941) (22280)	Het streven is het wetsvoorstel bevorderen zorgcontractering in september naar de Kamer te sturen.
De Tweede Kamer ontvangt de uitkomsten van de ex-durante evaluatie Buurtsportcoachregeling.	Uitgaande brief [12-11-2018] - Veegbrief WGO 2018 (30234, nr. 203) (22286)	Van deze uitkomsten wordt de Kamer jaarlijks op de hoogte gebracht in de verzamelbrief voor het WGO.
De Tweede Kamer ontvangt de uitkomsten van de ex-post evaluatie Buurtsportcoachregeling.	Uitgaande brief [12-11-2018] - Veegbrief WGO 2018 (30234, nr. 203) (22286)	Deze evaluatie volgt de community of practice op en start in 2021. Het eindrapport verschijnt in 2022.
In het voorjaar 2020 wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de resultaten van de pilots sporthulpmiddelen.	Uitgaande brief [12-11-2018] - Veegbrief WGO 2018 (30234, nr. 203) (22286)	De pilots sporthulpmiddelen zijn inmiddels gestart, maar hebben vanwege de coronacrisis vertraging opgelopen. Het is nog te vroeg om conclusies te trekken. De uitkomsten van de pilots worden eind 2020 verwacht. De concept pilothandreiking sporthulpmiddelen is naar de TK verstuurd. De definitieve versie hiervan wordt verwacht in het voorjaar 2021.
Onderzoek nza en igj naar evt. Onbehoorlijke financiële constructies bij deze ziekenhuizen. Resultaten komen uiterlijk voor de zomer 2019.	Parlementaire agenda [21-11-2018] - AO Medisch specialistische zorg/ziekenhuiszorg (4732)	Zodra het onderzoek van de NZa en IGJ iz. onbehoorlijke financiële constructies gereed is zal dit na de zomer aan de kamer worden gestuurd.
Onderzoek 45 minuten-norm (medisch-inhoudelijke kant, buitenland).	Parlementaire agenda [21-11-2018] - AO Medisch specialistische zorg/ziekenhuiszorg (4732)	Naar verwachting wordt de Kamer eind september 2020 geïnformeerd.
De Kamer zal tussentijds worden geïnformeerd over de voortgang van het experiment waarin bovengenoemde aspecten worden meegenomen. Inzake de capaciteit in de mondzorg wil ik u verwijzen naar het antwoord op vraag 20. Het experiment is één van de bouwstenen om aan voldoende capaciteit in de mondzorg te werken.	Uitgaande brief [27-11-2018] - Voorhang ontwerpbesluit Tijdelijk besluit zelfstandige bevoegdheid geregistreerd mondhygiënist (32620-217) (22361)	De Kamer is op 24 juni 2020 geïnformeerd over de nulmeting van het experiment geregistreerd-mondhygiënist. Het experiment is gestart op 1 juli 2020. De Kamer zal rond 1 juli 2021 de eerste tussentijdse rapportage ontvangen.
De TK ontvangt de resultaten van het onderzoek financiering en governance in de sport in 2020.	Parlementaire agenda [19-11-2018] - Wetgevingsoverleg Sportbeleid (4794)	Voor het WGO Sport 2020 ontvangt de TK de beleidsreactie op het onderzoek en advies van NIsportraad.
In 2019 wordt de TK geïnformeerd of er meer acties nodig zijn en welke naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek naar aard en omvang van doping.	Parlementaire agenda [19-11-2018] - Wetgevingsoverleg Sportbeleid (4794)	Als het onderzoeksrapport klaar is, wordt de Kamer geïnformeerd over mogelijke acties. Verwachting is na de zomer van 2020.
Ik blijf u jaarlijks informeren over de voortgang van het geneesmiddelenbeleid in den brede.	Uitgaande brief [20-12-2018] - Voortgangsbrief geneesmiddelenbeleid (29477, nr. 532) (22487)	In het najaar van 2020 zal ik u informeren over de voortgang van het geneesmiddelenbeleid in den brede.
Met een voorstel voor wijziging van de WMO te komen om óók het elektronisch verlenen van toestemming tot deelname aan medisch-wetenschappelijk onderzoek toe te staan. De deadline van dit wijzigingsvoorstel is 31-12-2019.	Uitgaande brief [08-01-2019] - Reactie op het derde evaluatierapport wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen (29963, nr. 19) (22534)	De Kamer wordt in het najaar geïnformeerd.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Met een voorstel voor een wettelijke grondslag in de WMO te komen op grond waarvan de IGJ toegang heeft ten behoeve van haar toezichtshandelingen tot patiëntendossiers of andere medische gegevens van proefpersonen.	Uitgaande brief [08-01-2019] - Reactie op het derde evaluatierapport wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen (29963, nr. 19) (22534)	De Kamer wordt in het najaar geïnformeerd.
Na de eindevaluatie, en eventueel eerder mocht daar aanleiding toe zijn, zal ik uw Kamer informeren over de resultaten van het nieuwe TopZorg programma.	Uitgaande brief [14-01-2019] - Evaluatie Topzorg (33278, nr. 7) (22551)	Naar verwachting wordt de Kamer in 2025 geïnformeerd.
Vragen de octrooiverlenende instanties een uitleg te geven over het innovatieve karakter van nieuwe octrooien en de Kamer hierover informeren.	Parlementaire agenda [10-12-2018] - Notaoverleg Big Farma (kamerstuk 34834) (4795)	Naar verwachting zal de Kamer hierover voor eind 2020 worden geïnformeerd.
TK wordt jaarlijks geïnformeerd over de besteding van het topsportbudget van het ministerie van VWS dat naar NOC*NSF gaat.	Parlementaire agenda [19-09-2018] - Algemene Politieke Beschouwingen 2018 (4820)	Voorafgaand aan het WGO wordt de TK jaarlijks geïnformeerd.
TK wordt voor de zomer 2020 geïnformeerd over de (inhoudelijke en financiële) uitwerking van het zesde deelakkoord Topsport die inspireert!	Uitgaande brief [01-10-2018] - Wijziging van het beleidskader subsidiëring sportevenementen (30234, nr. 198) (22111)	De missie van deelakkoord 6 is het vergroten van de inspirerende waarde van topsport. Met de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), NOC*NSF/sportbonden en andere betrokkenen werken we uit hoe we deze bovenliggende missie verankeren in onze beleidsinstrumenten en financiële middelen voor alle lijnen uit het deelakkoord. Voorafgaand aan het Wetgevingsoverleg Sport 2020 wordt de TK geïnformeerd over de voortgang op verschillende onderwerpen van het deelakkoord waaronder de herziening van het sportevenementenbeleid.
Ik zal u te zijner tijd informeren over het vervolgonderzoek van de NZa over de risico's van nacalculatie afspraken, de mogelijkheden om de tarief- en prestatieregulering te verbeteren, en de mogelijkheden om deze markt beter in te richten.	Uitgaande brief [01-02-2019] - Aanbiedingsbrief monitor geneesmiddelen in de msz (29477, nr. 539) (22630)	Door COVID-19 is het onderzoek van de NZa vertraagd. De verwachting is dat de NZa het onderzoek voor het einde van het jaar heeft afgerond en dan wordt de Kamer hierover geïnformeerd.
In het rapport besteedt de NZa ook specifiek aandacht aan de controle en vaststelling van feitelijke levering van zorg. Dit punt heeft mijn aandacht. Middels een constructief overleg met de NZa, ZN, zorgkantoren en accountants ben ik een oplossing aan het uitwerken. De ervaring leert dat het een complex vraagstuk is: draaien aan dit radertje in het systeem zorgt voor veel (mogelijk aan te passen) vervolgbewegingen op andere vlakken in het pgb-systeem (bij budgethouders/vertegenwoordigers, zorgkantoren, gemeenten, bij de SVB en NZa), maar ook daarbuiten (bij accountants). Daarbij moeten we ook een afweging maken tussen rechtmatigheid en administratieve lasten. Dit alles moeten we zorgvuldig onderzoeken en dat kost tijd. Zodra de oplossing bekend is informeer ik uw Kamer hierover.	Uitgaande brief [06-02-2019] - De veranderende rol van zorgkantoren in de Wet langdurige zorg (34104, nr. 244) (22646)	De Kamer wordt geïnformeerd in de voortgangsrapportage pgb in najaar 2020.
Ik ga met het veld en Verenso in gesprek om na te gaan of in de studie Geneeskunde een verplicht coschap bij een specialist ouderengeneeskunde opgenomen kan worden.	Parlementaire agenda [20-02-2019] - AO Verpleeghuiszorg (4761)	Op 31 maart 2020 stond een bijeenkomst hierover gepland met de minister, de opleidingsdirecteuren van de umc's en andere veldpartijen. Deze bijeenkomst is vanwege Covid-19 niet doorgegaan. Met SOON wordt na de zomer bekeken hoe we daar alsnog een vervolg aan kunnen geven. Er wordt naar gestreefd om de bijeenkomst in het najaar alsnog plaats te laten vinden.
TK wordt geïnformeerd over het bid voor het WK voetbal vrouwen als er concrete ontwikkelingen zijn.	Uitgaande brief [06-03-2019] - Update implementatie Sportakkoord, (30234, nr. 211) (22759)	TK wordt geïnformeerd over het bid voor het WK voetbal vrouwen als er concrete ontwikkelingen zijn.
Om vooruitgang te evalueren en bij te kunnen sturen, monitoren wij alle acties in Iedereen onderweg. Per lijn bekijken we op welke wijze we de behaalde resultaten het beste in beeld kunnen brengen. Over de geboekte voortgang en mogelijke vervolgstappen wordt uw Kamer over een jaar geïnformeerd.	Uitgaande brief [15-03-2019] - Vernieuwingsagenda Iedereen onderweg (24170, nr. 191) (22798)	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd over geboekte voortgang en vervolgstappen van de Vernieuwingsagenda Iedereen Onderweg.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De Kamer zal geïnformeerd worden over niet-behandelbare aandoeningen.	Uitgaande brief [14-03-2019] - Voortgang uitbreiding neonatale hielprikscreening (29323, nr. 124) (22796)	De Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.
Gezien de mogelijke gezondheidsrisico´s van het gebruik van cafeïnepillen wil ik cafeïne in de bijlage van de Verordening (EG) Nr. 1925/2006 op laten nemen waardoor het mogelijk is op EU-niveau beperkingen zoals een maximale hoeveelheid aan cafeïnepillen te stellen.	Uitgaande brief [20-03-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Kuik (CDA) over het overmatig gebruik van cafeïnepillen (2019Z03888). (22818)	Ik neem de update van het starten van de procedure in Brussel mee in de brief over de aanpak voedingssupplementen. Deze brief gaat na de zomer uit.
Het komende jaar zal de Wkkgz worden geëvalueerd. In de evaluatie zal ik ook de werking van de informatieplicht bij calamiteiten, de toezichtsrol van de Inspectie en artikel 20 Wkkgz betrekken.	Uitgaande brief [20-03-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Van Gerven (SP) over het recht krijgen na een medische misser (2019Z04030). (22820)	Onderzoek ligt op schema. Empirische onderzoeken worden zoveel mogelijk via digitale bijeenkomsten georganiseerd. In 2021 wordt de kamer hierover geïnformeerd.
Kabinetsstandpunt op het Capaciteitsplan naar de Kamer sturen, na verschijnen van de overige onderdelen van het Capaciteitsplan komend najaar.	Uitgaande brief [19-03-2019] - Capaciteitsplan 2019 deel I (29282, nr. 357) (22816)	Kabinetsreactie volgt in 2020.
Ik ben voornemens om te kijken naar de mogelijkheid voor ziekenhuizen om via een vertrouwde derde partij de prijzen van medische hulpmiddelen die instellingen betalen transparanter te maken en onderling te vergelijken. Ik zal uw Kamer op de hoogte houden van dit initiatief.	Uitgaande brief [26-03-2019] - NZa onderzoek inkoopmacht medische hulpmiddelen (32805, nr. 78) (22837)	De Kamer zal hierover worden geïnformeerd in een voortgangsbrief over Medische Hulpmiddelen in den brede.
De Kamer krijgt twee maal per jaar een stand van zaken brief over de ontwikkeling en het gebruik van PGB2.0.	Uitgaande brief [28-03-2019] - Maartbrief toezeggingen PGB2.0 (25657, nr. 314) (22847)	De Kamer wordt in de voortgangsrapportage PGB2.0 in najaar 2020 geïnformeerd.
Ik zal de Kamer informeren over de uitkomsten van de gesprekken die de IGJ aan gaat met vertegenwoordigers van patiënten- en beroepsgroepen.	Uitgaande brief [25-03-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Ploumen (PvdA) over het bericht dat patiënten kankermedicijnen kregen uit een afgekeurde Chinese fabriek (2019Z03019). (22830)	De Kamer wordt geïnformeerd over de uitkomsten van de gesprekken.
Na de eindevaluatie, en eventueel eerder mocht daar aanleiding toe zijn, zal ik uw Kamer informeren over de resultaten van het Citrienfonds 2019-2022.	Uitgaande brief [11-04-2019] - Aanbieding eindevaluatie Citrienfonds 2014-2018 (31765, nr. 404) (22917)	Naar verwachting wordt de Kamer begin 2023 geïnformeerd.
Zoals toegezegd op de aangenomen motie Ellemeet zal ik in 2019 het verplichtstellen van de deelname van zorginstellingen aan Z-CERT onderzoeken en tevens de publieke rol ten aanzien van informatieveiligheid in de zorg herijken. Ik zal hierin de loop van het jaar op terug komen.	Uitgaande brief [07-03-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om een reactie van de minister voor Medische Zorg op het artikel Elsevier.nl d.d. 6 februari 2019 over 'Nederlandse ziekenhuizen kwetsbaar voor cyberaanvallen (27529, nr. 181) (22764)	Dit najaar zal de Tweede Kamer per brief worden geïnformeerd over de laatste stand van zaken van informatieveiligheid in de zorg.
De nieuwe bestuurlijke inrichting van de bevolkingsonderzoeken zal kunnen ingaan wanneer de screeningsorganisaties de juridische en praktisch-organisatorische samenvoeging hebben voltooid. Ik zal uw Kamer medio 2020 over de voortgang informeren.	Uitgaande brief [17-04-2019] - Aanbieding rapport AEF 'Samenwerking in screening' (32793, nr. 376) (22959)	De Kamer wordt na de zomer 2020 geïnformeerd.
Het einde van het eerste projectjaar van het project 'Regie op registers' vormt een natuurlijk moment om u in het voorjaar van 2020 te informeren over de stand van zaken.	Uitgaande brief [01-04-2019] - Uitvoeringstoets ZiN - Regie op Registers (29477, nr. 567) (22865)	Het overleg met partijen is i.v.m. COVID-19 uitgesteld. De Kamer wordt voor eind 2020 geïnformeerd over de stand van zaken van het project 'Regie op registers'. Dit zal onderdeel uitmaken van de brede geneesmiddelenbrief in het najaar.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De AMvB zal na publicatie ter informatie aan beide kamers der Staten-Generaal worden toegezonden.	Uitgaande brief [25-04-2019] - Wetsvoorstel financiële toetsing voorgedragen kwaliteitsstandaarden (23002)	De AMvB zal naar verwachting in het derde kwartaal van 2020 naar beide kamers der Staten-Generaal t.b.v. de voorhangprocedure worden gezonden.
Onderzoek naar het ecosysteem van de geneesmiddelenontwikkeling (winstpercentages, R&D-vergoeding, productiekosten en schaalkorting) , en naar internationale financiële stromen.	Parlementaire agenda [07-02-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4787)	Het onderzoek naar het ecosysteem van de geneesmiddelenontwikkeling (winstpercentages, R&D-vergoeding, productiekosten en schaalkorting), en naar internationale financiële stromen wordt voorbereid. Het onderzoek wordt momenteel Europees aanbesteed. Het onderzoek is op 29 april 2019 gepubliceerd onder de titel «Study into ecosystem surrounding the development of medicines». De fase waar de aanbesteding zich bevindt is die van de mogelijkheid tot het stellen van vragen door geïnteresseerde partijen. De voorziene ingangsdatum van de overeenkomst is eind november 2020. De aanbesteding is te vinden op: https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:204709-2020:TEXT:EN:HTML&src=0. Alle onderliggende stukken zijn toegankelijk via https://eu.eu-supply.com/app/rfq/publicpurchase_docs.asp?PID=269294&LID=315973&AllowPrint=1
De minister gaat in gesprek met VenVN en AZN over de bevoegdheden van de bachelor Medische Hulpverlening en de ambulanceverpleegkundige en daarnaast breder over de uitstroom in de ambulancezorg en zal TK informeren.	Parlementaire agenda [03-04-2019] - AO Acute zorg/ambulancezorg (4703)	Vanwege val bestuur V&VN heeft V&VN aangegeven het overleg te cancelen en de ontwikkelingen af te wachten, Nieuw overleg wordt in 2020 gepland.
Eind 2020 verschijnt weer een monitor Acute Zorg van de NZa, waarin het onderwerp «time-outs» wederom wordt betrokken.	Parlementaire agenda [03-04-2019] - AO Acute zorg/ambulancezorg (4703)	De verwachting is de Kamer eind 2021 te informeren.
Met JenV in gesprek over cybersecuritywet en de Kamer informeren over een mogelijke heroverweging op de argumentatie dat zorg niet als essentiële functie aangemerkt moet worden.	Parlementaire agenda [17-04-2019] - Plenair debat Datalek in de Jeugdzorg (4888)	Dit najaar zal de Tweede Kamer per brief worden geïnformeerd over de laatste stand van zaken van informatieveiligheid in de zorg.
Op basis van het PwC onderzoek naar de domeinoversteigende problematiek bij het aanvragen van hulpmiddelen is door betrokken partijen een gedragen veranderagenda opgesteld. Partijen onderschrijven dat hiermee daadwerkelijk aanzienlijke verbeteringen voor de cliënt kunnen worden gerealiseerd. U zult worden geïnformeerd over de voortgang van de implementatie van de veranderagenda.	Uitgaande brief [26-04-2019] - Kamerbrief Visie medische technologie (32805, nr. 82) (23010)	De agenda stond voor eerder dit jaar gepland, maar de COVID-19 crisis heeft de agenda in een nieuw perspectief geplaatst. Samen met de sector wil VWS lessen trekken uit de corona crisis en deze meenemen in het verder vormgeven van de acties in de Nationale Agenda. De verwachting is dat de agenda in het najaar gereed zal zijn. De Kamer zal dan worden geïnformeerd.
Met deze visie geef ik een eerste aanzet die het gehele MedTech veld omvat. Daarmee schets ik het kader waarbinnen ik de komende tijd samen met veldpartijen een Nationale Agenda MedTech voor 2020-2024 ga vormgeven. De uitdaging is om deze visie te verbinden met de strategische agenda's van bedrijven en onderzoeksinstituten. Het is mijn streven om in 2020 de agenda voor de komende vier jaar gereed te hebben en een doorkijk naar de jaren erna. Voor de korte termijn wil ik de nadruk leggen op het operationeel maken van het Health Innovation Initiative Holland (Hii Holand), het stimuleren van opschaling van goede praktijkvoorbeelden van MedTech in Nederland (additioneel aan wat er momenteel al gebeurt op dit vlak), het verkennen van oplossingsrichtingen voor vereenvoudiging van de aanspraak en vergoeding van medische hulpmiddelen uit de verschillende domeinen, om mensen meer duidelijkheid te bieden bij welk loket zij moeten zijn om in aanmerking te kunnen komen voor een medisch hulpmiddel.	Uitgaande brief [26-04-2019] - Kamerbrief Visie medische technologie (32805, nr. 82) (23010)	De agenda stond voor eerder dit jaar gepland, maar de COVID-19 crisis heeft de agenda in een nieuw perspectief geplaatst. Samen met de sector wil VWS lessen trekken uit de corona crisis en deze meenemen in het verder vormgeven van de acties in de Nationale Agenda. De verwachting is dat de agenda in het najaar gereed zal zijn. De Kamer zal dan worden geïnformeerd.
De staatssecretaris zal in 2025 de Kamer schriftelijk op de hoogte brengen van het voorgenomen besluit om het driejaarcriterium (voortgezet verblijf GGZ/Wlz) af te schaffen.	Uitgaande brief [13-05-2019] - Feitelijke vragen inzake Verslag van de commissie VWS over het wetsvoorstel Wijziging van de Wet langdurige zorg om toegang tot deze wet te bieden aan mensen die	In 2025 wordt de Tweede Kamer geïnformeerd.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
	vanwege een psychische stoornis blijvend behoefte hebben aan permanent toezicht of 24 uur per dag zorg nabij (35146) (23047)	
Elektronische toegang tot de eigen vaccinatiegegevens kunnen versnellen.		De Kamer wordt in de tweede helft van 2020 geïnformeerd.
Een rapportage in 2020, waarbij op basis van de Gezondheidsmonitor 2016 de verschillende aspecten van de «Kwaliteit van Leven» voor thuiswonende 75-plussers in beeld wordt gebracht. Hierbij wordt aangegeven welke factoren samenhangen met de ervaren kwaliteit van leven.	Uitgaande brief [27-05-2019] - Resultaten vooronderzoek Langer Thuis in het kader van de pilot Lerend evalueren (31765, nr. 412) (23125)	In verband met de coronacrisis in de deadline uitgesteld.
Een rapportage in 2021 over het zorggebruik en de zorgkosten voor en na een ingrijpende gebeurtenis Hiermee kan ook worden gekeken naar de doelmatigheid van deze geleverde zorg.	Uitgaande brief [27-05-2019] - Resultaten vooronderzoek Langer Thuis in het kader van de pilot Lerend evalueren (31765, nr. 412) (23125)	In verband met de coronacrisis in de deadline van de bovenstaande toezegging uitgesteld. Dit heeft mogelijk ook effect op de termijn van deze toezegging.
Een eindrapportage in het jaar 2022, met daarin opgenomen de Gezondheidsmonitor van 2020, waarbij verder wordt ingezoomd op de meest opvallende resultaten van de eerdere rapportage en gekeken wordt wat de ontwikkelingen zijn geweest in de factoren die samenhangen met de kwaliteit van leven.	Uitgaande brief [27-05-2019] - Resultaten vooronderzoek Langer Thuis in het kader van de pilot Lerend evalueren (31765, nr. 412) (23125)	In verband met de coronacrisis in de deadline van de bovenstaande toezegging uitgesteld. Dit heeft mogelijk ook effect op de termijn van deze toezegging.
Ik vind het heel onwenselijk als de aandeelhouders van Slotervaart een rol zouden spelen bij de toekomstige exploitatie van het ziekenhuis en ga mij inzetten om te zorgen dat het die kant niet op gaat. Ik zal de Kamer per brief informeren dat dit mijn route zal zijn.		De Kamer wordt bij verzending van het onderzoek van de NZa en IGJ dat na de zomer aan de Kamer wordt gestuurd geïnformeerd.
Ik zal het Zorginstituut vragen mij te adviseren over vergoeding ten laste van het basispakket in de situatie dat er sprake is van een medisch vruchtbaarheidsprobleem bij de verzekerde, waarbij voor het vervullen van de kinderwens ook een deel van de vruchtbaarheidsbehandeling bij een ander mogelijk of nodig is die daarvoor geen medische indicatie heeft. Ik vraag het Zorginstituut daarbij of en zo ja wanneer het – in de situatie dat er sprake is van een medisch indicatie bij een vruchtbaarheidsprobleem bij de wensouder(s) - wenselijk is om de vergoeding van de medische kosten voor de vruchtbaarheidsbehandeling van de derde ten laste van de zorgverzekering van de verzekerde te laten komen.	Uitgaande brief [21-06-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Ploumen (PvdA) over de vergoeding van Vruchtbaarheidsbehandelingen (2019Z09580). (23249)	De Kamer wordt hierover in het najaar geïnformeerd.
De minister is bereid om met de VNG en gemeentelijke samenwerkingsverbanden in gesprek te gaan met als doel de controle te verbeteren, zeker als er sprake is van open-house financiering.	Uitgaande brief [17-06-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Peters (CDA) over de extra inzet van Twentse gemeenten om foute zorgbureaus op te sporen (2019Z10528) (23216)	De Tweede Kamer zal in de derde voorgangsrapportage rechtmatige zorg (begin 2021) worden geïnformeerd over de uitkomsten van deze gesprekken.
Ik ben voornemens u volgend jaar rond de zomer opnieuw te informeren over de voortgang van het ZonMw project, de conclusies van de dan waarschijnlijk gepubliceerde papers en de overige ontwikkelingen rond palliatieve sedatie.	Uitgaande brief [24-06-2019] - Palliatieve sedatie (29509, nr. 72) (23258)	De Kamer wordt rond het zomerreces 2020 geïnformeerd.
De staatssecretaris informeert de Tweede Kamer als het driejaarscriterium wordt afgeschaft.	Parlementaire agenda [27-06-2019] - Wetswijziging ggz in de wlz (4919)	De Kamer wordt hierover geïnformeerd voor het zomerreces in 2025.
De financiële gevolgen van het afschaffen van het driejaarscriterium worden meegenomen wanneer de Kamer wordt geïnformeerd over de risicoverevening.	Parlementaire agenda [27-06-2019] - Wetswijziging ggz in de wlz (4919)	De Kamer wordt hierover geïnformeerd voor het zomerreces in 2025.
In de begroting voor 2021 zal worden ingegaan op de actuele inzichten met betrekking tot de financiële effecten van het wetsvoorstel.		De Kamer wordt hierover op Prinsjesdag 2020 geïnformeerd.
Ik ben bereid om nader onderzoek te laten doen naar het effect van verhuizingen op bewoners. Met een uitbreiding van de kennis kunnen zorgaanbieders beter inspelen op wat ouderen willen en nodig hebben indien een verhuizing nodig is. Om tot een adequate onderzoeksaanpak te komen heb ik contact opgenomen met de Samenwerkende Academische Netwerken Ouderenzorg (SANO). Zij zullen met een voorstel hiertoe komen. Ik zal de Tweede Kamer nader informeren bij de eerst volgende voortgangsrapportage inzake Thuis in het Verpleeghuis.	Uitgaande brief [01-07-2019] - Beantwoording Kamervragen over de VPROserie 'Uitgewoond' (23321)	In de 4e voortgangsrapportage Thuis in het Verpleeghuis wordt hierop teruggekomen.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
In de volgende voortgangsbrief over ouderinitiatieven wordt de vraag meegenomen over de (mogelijkheden van) overstap van pgb naar zorg in natura.	Parlementaire agenda [04-04-2019] - AO PGB (4854)	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage pgb over deze toezegging.
De Kamer wordt vóór de zomer bericht over het overleg met gemeenten over de wooninitiatieventoeslag.	Parlementaire agenda [04-04-2019] - AO PGB (4854)	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage pgb over deze toezegging.
we zeggen toe om de kamer te informeren over de mogelijkheden die de IGJ ter beschikking staan binnen diverse wetten op het gebied van preventie en met name vaccinatie.	Uitgaande brief [03-07-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Veldman (VVD) over het bericht 'Kinder- en Jeugdartsen: Onbegrijpelijk dat 'nepnieuws' over homeopathische vaccinatie niet wordt aangepakt' (2019Z11911). (23351)	De verwachting is dat de Kamer in het najaar wordt geïnformeerd.
Toezegging is dat wordt onderzocht wat de meerwaarde is van een klinische opname bij tabaksverslaving in vergelijking met een ambulante behandeling.	Uitgaande brief [04-07-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Tabaksverslaving een ernstig knelpunt binnen de gezondheidszorg (2019Z14537) (23364)	We gaan de kamer informeren over de svz motie klinische behandeling in de voortgangsbrief van juni.
Ik zal uw Kamer jaarlijks in september voor Prinsjesdag informeren over de voortgang van de Pilot. Daarbij worden de taakopdrachten van de evaluatie-onderzoeken van het komend jaar aangeboden.	Uitgaande brief [25-06-2019] - Startevaluatie pilot Lerend evalueren (31865, nr. 150) (23280)	Dit is een periodieke toezegging.
Ik zal uw Kamer de komende jaren blijven informeren over de mijlpalen die de 7 actielijnen en de andere onderwerpen die door het LODG worden opgepakt zullen gaan opleveren.	Uitgaande brief [02-07-2019] - Uitbreiding Integraal pakket aan maatregelen en Overhevelingen (29477, nr. 602) (23328)	De kamer zal de komende jaren blijvend worden geïnformeerd over de mijlpalen die de 7 actielijnen en de andere onderwerpen die door het LODG worden opgepakt zullen gaan opleveren. Hierbij zullen tevens de thema's uit de eindrapportage van het Platform worden betrokken.
Ik ben bereid Pallas te ondersteunen en de ruimte te geven om de onderhandelingen met de private investeerders voort te zetten. Zodra ik meer informatie kan delen, zal ik uw Kamer hiervan op de hoogte stellen.	Uitgaande brief [04-07-2019] - Voortzetting Pallas reactor (33626, nr. 11) (23366)	De Kamer wordt - zoals ook eerder toegezegd - mede namens de minister van Economische Zaken en Klimaat, op de hoogte gehouden van verdere ontwikkelingen.
«De aanbevelingen [uit de ex durante evaluatie van de geneesmiddelenvisie] over inkoop van innovatieve geneesmiddelen en onderzoek naar gepast gebruik vergen een nadere uitwerking en neem ik mee bij de nadere koersbepaling van de geneesmiddelenvisie die ik de komende maanden wil uitwerken. Op een later moment zal ik u daarover informeren.»	Uitgaande brief [02-07-2019] - Beleidsreactie 'ex durante evaluatie geneesmiddelenvisie' (29477, nr. 601) (23341)	Deze aanbevelingen zullen worden meegenomen in de brief over de voortgang van het geneesmiddelenbeleid in den brede, die in het najaar is voorzien.
Om de doeltreffendheid te meten ga ik samen met andere overheidsinstanties en veldpartijen indicatoren op het gebied van betaalbaarheid en toegankelijkheid ontwikkelen.Ik zal met de NZa bespreken of deze indicatoren in de jaarlijks verschijnende 'Monitor Geneesmiddelen in de medisch-specialistische zorg' kunnen worden opgenomen.	Uitgaande brief [02-07-2019] - Beleidsreactie 'ex durante evaluatie geneesmiddelenvisie' (29477, nr. 601) (23341)	De Tweede Kamer zal hierover in de tweede helft van 2020 worden geïnformeerd.
Vervolg subsidieregeling transparantie: Op basis van deze onderzoeken en het belang dat ik hecht aan transparantie wil ik deze ontwikkelingen blijven ondersteunen. De focus zal vanaf volgend jaar worden gelegd op het programma Uitkomstgerichte Zorg. Eind 2019 zal ik uw Kamer nader informeren over hoe ik beoog hier vorm en inhoud aan te geven.	Uitgaande brief [05-07-2019] - Aanbieding Voortgangsrapportage Ontwikkeling Uitkomstgerichte Zorg 2018-2022 (31476, nr. 28) (23369)	De kamer zal voor het einde van het jaar hierover worden geïnformeerd.
Op dit moment ben ik in gesprek over kwaliteitsregisters (uitbreiden van huidige en nieuwe) met de wetenschappelijke verenigingen die met deze implantaten werken. Over de uitkomsten van deze gesprekken informeer ik uw Kamer uiterlijk eind 2019.	Uitgaande brief [02-07-2019] - Voortgangsbrief veiligheid implantaten (35043, nr. 25) (23331)	Terugkoppeling over opzetten van kwaliteitsregisters en daarbij het betrekken van de bekostiging zal plaatsvinden in een voortgangsbrief over Medische Hulpmiddelen die voor de begrotingsbehandeling aan de Kamer zal worden verstuurd.
2e deelonderzoek jeugd inzicht krijgen in of, en zo ja in welke mate, gemeenten structureel extra middelen nodig hebben voor jeugdhulp. 'Afronding in najaar 2020', zodat resultaten betrokken kunnen worden bij de komende kabinetsformatie.		De Kamer zal eind 2020 geïnformeerd worden over de uitkomsten van het 2e deelonderzoek.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Kamer op de hoogte houden van het traject Regie op Registers.	Parlementaire agenda [06-06-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4881)	Het overleg met partijen is i.v.m. COVID-19 uitgesteld. De Kamer wordt voor eind 2020 geïnformeerd over de stand van zaken van het project 'Regie op registers'. Dit zal onderdeel uitmaken van de brede geneesmiddelenbrief waarmee de Kamer in het najaar zal worden geïnformeerd.
Voor begrotingsbehandeling 2020 met koepelorganisaties praten over dubbel betalen bij recalls. Dijkstra: voor begrotingsbehandeling 2020 terugkoppelen uitkomsten aan Kamer.	Parlementaire agenda [06-06-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4881)	De koepelorganisaties zijn hierover in gesprek. Door de coronacrisis is hier vertraging in opgetreden. De Kamer wordt geïnformeerd zodra de minister beschikt over de uitkomst van de gesprekken.
De vierde evaluatie van de euthanasiewet zal voor de zomer van 2022 aan de Kamer worden gestuurd.	Uitgaande brief [03-07-2019] - Voortgangsrapportage medische ethiek (34990, nr. 3) (23350)	De Kamer wordt voor de zomer van 2022 geïnformeerd.
De Kamer begin 2020 informeren over het onderzoek naar euthanasie bij psychiatrisch patiënten.	Uitgaande brief [03-07-2019] - Voortgangsrapportage medische ethiek (34990, nr. 3) (23350)	De Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.
Vermijdbare sterfte: minister wenst dalende trend. Dat impliceert dat we de cijfers inzichtelijk maken de komende jaren (hij zegt hierbij nog; «ik vind het belangrijk komende periode daar weer een meetbare doelstelling voor te maken, zoals die al jaren in de VWS monitor staat»).	Parlementaire agenda [18-06-2019] - Wetgevingsoverleg jaarverslag 2018 (4940)	De kamer wordt eind 2021 geïnformeerd.
De voorwaarden voor subsidie rondom Arduin worden gedeeld zodat daarvan kan worden geleerd voor toekomstige situaties. Dit wordt bij de verantwoording in het jaarverslag meegenomen.	Parlementaire agenda [13-06-2019] - AO Gehandicaptenbeleid (4720)	De kamer wordt najaar 2020 geïnformeerd.
Tijdens de ontwikkeling van het wetsontwerp resultaatgericht beschikken wordt ook alvast gewerkt aan het normenkader.	Parlementaire agenda [26-06-2019] - AO Wmo (4828)	De TK wordt bij indiening van wetsvoorstel wijziging Wmo 2015 (planning 1e helft november 2020) geïnformeerd over deze toezegging.
De minister van VWS gaat in gesprek met de VNG over een monitor hulpmiddelen. In het voorjaar 2020 informeert hij de Tweede Kamer over het resultaat.	Parlementaire agenda [26-06-2019] - AO Wmo (4828)	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd over het resultaat monitor hulpmiddelen over deze toezegging.
Cliëntervaring wordt meegenomen bij het wetsontwerp resultaatgericht beschikken.	Parlementaire agenda [26-06-2019] - AO Wmo (4828)	De TK wordt bij indiening van wetsvoorstel wijziging Wmo 2015 (planning 1e helft november 2020) geïnformeerd over deze toezegging.
Zodra de uitkomsten van dit vervolgonderzoek bekend zijn, zullen wij dit delen met uw Kamer (n.a.v. Kamervragen leden Rutte en Hermans over het artikel «Zorgfraudeurs hebben vaak al een strafblad» d.d. 11 juli 2019).	Uitgaande brief [20-08-2019] - Beantwoording Kamervragen over het artikel 'Zorgfraudeurs hebben vaak al een strafblad' (23477)	De Tweede Kamer zal in de derde voortgangsrapportage (begin 2021) hierover worden geïnformeerd.
In de volgende rapportage over de uitkomstgerichte zorg zal ook worden ingegaan op de uitkomstgerichte bekostiging van de paramedische zorg. Dat is een toezegging in de richting van de heer Rutte.	Parlementaire agenda [03-07-2019] - AO Eerstelijnszorg (4613)	De Voortgangsrapportage Uitkomstgerichte zorg zal voor het einde van dit jaar aan de Kamer worden gestuurd.
Ik zal de ontwikkelingen (red.: rondom de veranderingen bij het secretariaat van de Gezondheidsraad) blijven volgen en uw kamer informeren wanneer daar aanleiding toe is.	Uitgaande brief [30-09-2019] - Stand van zaken veranderproces secretariaat Gezondheidsraad,(35300 XVI, nr. 8) (23616)	De Kamer wordt wanneer er aanleiding toe is geïnformeerd.
Jaarlijks ontvangt de Tweede Kamer in oktober een voortgangsrapportage over het programma Volwaardig leven.	Uitgaande brief [30-09-2019] - Voortgangsrapportage programma 'Volwaardig leven' (24170, nr. 197) (23609)	De Kamer wordt periodiek geïnformeerd.
In de eerste helft van 2020 doe ik uw Kamer een voorstel voor de herijking van de invoering van gespecificeerde toestemming op basis van de in deze brief genoemde adviezen. Daarbij besteed ik ook aandacht aan de implementatie in de zorgpraktijk en de wetgeving die nodig is voor een eventuele toestemmingsvoorziening die werkt op basis van het BSN.	Uitgaande brief [04-10-2019] - Gespecificeerde Toestemming Structureel (27529, nr. 192) (23648)	In het najaar wordt het voorstel voor de herijking van de invoering van gespecificeerde toestemming naar beide Kamers gestuurd.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Ik neem de suggestie van mevrouw Agema (een bonus om door te werken in de vakantie) mee in de richting van de werkgeversorganisatie om daar met bonden en met werknemers over te spreken. En dit komt terug naar de Kamer.	Mondeling vragenuur 1 oktober 2019	De Kamer wordt hierover naar verwachting eind september 2020, met de vierde voortgangsrapportage van het programma Werken in de Zorg, geïnformeerd.
Ik zal uw Kamer de komende jaren blijven informeren over de mijlpalen die de 7 actielijnen en de andere onderwerpen die door het LODG worden opgepakt zullen gaan opleveren. Hierbij zal ik tevens de thema's uit de eindrapportage van het Platform betrekken.	Uitgaande brief [01-10-2019] - Eindrapportage Platform Inkoopkracht (29477, nr. 613) (23619)	De Kamer zal de komende jaren blijvend worden geïnformeerd over de mijlpalen die de 7 actielijnen en de andere onderwerpen die door het LODG worden opgepakt zullen gaan opleveren. Hierbij zullen tevens de thema's uit de eindrapportage van het Platform worden betrokken.
Ik zal de Kamer voor het eind van het jaar voorbeelden uit het buitenland over het betrekken van patiëntenorganisaties toereiken.	Parlementaire agenda [09-09-2019] - Notaoverleg over de initiatiefnota over zorg in de regio (Kamerstuk 35138) (4923)	Medio 2021 zal de kamer hierover worden geïnformeerd.
Ik zal inhoudelijk nader ingaan op deze evaluatie in de eindrapportage van het Programma ABR, die ik begin 2020 aan uw Kamer zal sturen. In deze eindrapportage zullen ook mijn beleidsplannen voor de bestrijding van antibioticaresistentie voor de komende jaren een plaats krijgen.	Uitgaande brief [14-10-2019] - Aanpak antibioticaresistentie (32620, nr. 236) (23695)	De Kamer wordt in het najaar geïnformeerd.
Minister van VWS zal van tijd tot tijd update sturen aan de TK over invoering van het abonnementstarief vanaf 1-1-2020.	Parlementaire agenda [12-09-2019] - AO Eigen bijdragen in de zorg (4622)	De TK wordt in het derde kwartaal 2020 geïnformeerd over de stand van zaken mbt invoering abonnementstarief.
Minister voor MZS zal in overleg met gemeenten, zorgverzekeraars en patiëntenorganisaties op maatregelenniveau onderzoeken wat wel en niet werkt om zorgmijding te voorkomen bij kwetsbare groepen.	Parlementaire agenda [12-09-2019] - AO Eigen bijdragen in de zorg (4622)	Onderzoek loopt nog. De Tweede Kamer wordt naar verwachting rond de herfst geïnformeerd over de resultaten.
Ik stuur uw Kamer een brief over de voortgang van het programma Zorgevaluatie en Gepast Gebruik.	Uitgaande brief [11-10-2019] - Programma Zorgevaluatie en Gepast Gebruik en vervolgprogramma ZonMw DoelmatigheidsOnderzoek, (29248, nr. 318) (23678)	De Kamer wordt hierover in het najaar geïnformeerd.
Brief over mogelijk bestaan van juridische lacunes over persoonsgegevens, in samenwerking met Patiëntenfederatie.	Parlementaire agenda [09-10-2019] - AO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (4882)	Dit wordt in september aan de kamer gestuurd.
Voor de zomer van 2020 TK infomeren over herbeoordeling zorg als vitale sector.	Parlementaire agenda [09-10-2019] - AO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (4882)	Dit najaar zal de Tweede Kamer per brief worden geïnformeerd over de laatste stand van zaken van informatieveiligheid in de zorg.
In vierde kwartaal 2020 wetsvoorstel Gegevensuitwisseling naar TK.	Parlementaire agenda [09-10-2019] - AO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (4882)	Het wetsvoorstel gegevensuitwisseling is op 10 maart jl. in internetconsultatie gegaan waaraan de minimale reactietermijn van 4 weken was gekoppeld (einddatum 7 april 2020). Deze korte reactietermijn was nodig om het wetsvoorstel nog dit jaar aan de Kamer te sturen. Vanwege de druk op de zorgpartijen ivm Corona is besloten de reactietermijn te verlengen tot 10 juni 2020. Consequentie hiervan is dat het wetsvoorstel naar verwachting in het eerste kwartaal van 2021 naar de Kamer gestuurd kan worden.
Brief nav vraag lid Hijnink over open standaarden in de zorg.	Parlementaire agenda [09-10-2019] - AO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (4882)	Dit najaar zal de Tweede Kamer per brief worden geïnformeerd over open standaarden in de zorg.
Als blijkt dat er ten onrecht sprake is van handelingsverlegenheid bij artsen, zal de TK schriftelijk geïnformeerd worden over de opbrengsten uit een bijeenkomst met NVZ en FMS (heeft betrekking over mogelijkheid tot inzien gegevens andere ziekenhuizen en al dan niet belemmerende regelgeving).	Parlementaire agenda [09-10-2019] - AO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (4882)	Het onderwerp «handelingsverlegenheid bij artsen» is door de AVG-Helpdesk voor Zorg, Welzijn en Sport als speerpunt benoemd voor Q3 en Q4 van 2020. Met de diverse brancheorganisaties, waaronder ook FMS en

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
		NVZ, wordt de discussie gevoerd rondom de handelingsverlegenheid van zorgverleners bij het consulteren van dossiers en worden fabels die nog altijd spelen rondom privacy in de zorg actief ontkracht. Daarbij ligt de focus enerzijds op «wat mag er», anderzijds op «wat kan er». Het doel is om op basis van zoveel mogelijk praktijkvoorbeelden duidelijkheid te scheppen door ze 1) aan de waarheid c.q. de oplossingen te koppelen en 2) door eventuele struikelblokken weg te nemen. Het gaat in deze niet alleen om voorbeelden van medisch specialisten of artsen, maar het kan ook om bijvoorbeeld apothekers, tandartsen, fysiotherapeuten of jeugdzorgwerkers gaan. Een en ander wordt met een communicatiecampagne ondersteund.
Schriftelijke terugkoppeling van de eerste resultaten van kwartiermaker Van der Zande in eerste half jaar 2020.	Parlementaire agenda [09-10-2019] - AO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (4882)	Na bestuurlijk overleg 16 juli wordt de TK geïnformeerd over het advies van de kwartiermaker governance van kwaliteitsregistraties.
Brief over financiering PGO's.	Parlementaire agenda [09-10-2019] - AO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (4882)	Het voornemen is om na het zomerreces de Kamer te informeren over de stand van zaken rond het programma Innovatie & Zorgvernieuwing. Daarbij wordt ook ingegaan op de stand van zaken rond de toezegging over de brief over financiering PGO's. Het streven is om deze brief in het najaar van 2020 aan de Tweede Kamer te sturen.
Uiterlijk bij behandeling wetsvoorstel Gegevensuitwisseling is er een kalender beschikbaar voor gegevensuitwisseling.	Parlementaire agenda [09-10-2019] - AO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (4882)	Het wetsvoorstel gegevensuitwisseling is op 10 maart jl. in internetconsultatie gegaan waaraan de minimale reactietermijn van 4 weken was gekoppeld (einddatum 7 april 2020). Deze korte reactietermijn was nodig om het wetsvoorstel nog dit jaar aan de Kamer te sturen. Vanwege de druk op de zorgpartijen ivm Corona is besloten de reactietermijn te verlengen tot 10 juni 2020. Consequentie hiervan is dat het wetsvoorstel naar verwachting in het eerste kwartaal van 2021 naar de Kamer gestuurd kan worden.
Uiterlijk in tweede kwartaal 2020 voorstel tot herijking gespecificeerde toestemming waarbij suggesties van ATR zijn meegenomen.	Parlementaire agenda [09-10-2019] - AO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (4882)	In het najaar wordt het voorstel voor de herijking van de invoering van gespecificeerde toestemming naar beide Kamers gestuurd.
Brief over financiële middelen voor bewustwordingscampagne patiënten en gesprek met de AP over mogelijk medisch loket.	Parlementaire agenda [09-10-2019] - AO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (4882)	Het deel over de middelen voor financiële bewustwording wordt in september in een brief aan de Kamer gestuurd en die van het medisch loket pas aan het einde van dit jaar.
In aanloop naar wet Gegevensuitwisseling zal minister ingaan op bewustwording van het delen van gezondheidsinformatie door burgers.	Parlementaire agenda [09-10-2019] - AO Gegevensuitwisseling in de zorg / gegevensbescherming (4882)	Het deel over de middelen voor financiële bewustwording wordt in september in een brief aan de Kamer gestuurd en die van het medisch loket pas aan het einde van dit jaar.
Ik zal de NZa, als onafhankelijke partij, vragen hoe en met welke frequentie monitoring, met betrekking tot het verwijzen van basiszorgpatiënten door umc naar een ander (algemeen) ziekenhuis, mogelijk is en of dit meegenomen kan worden in een van hun reguliere monitoringinstrumenten en de Kamer hierover informeren.	Uitgaande brief [28-10-2019] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake Schriftelijk overleg over de Maatschappelijke rol van de universitaire medische centra (umc's) in het medische zorglandschap – 33278, nr. 8 (33278, nr. 9) (23752)	De kamer wordt in september 2021 geïnformeerd.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De NFU verwacht de visie op netwerkvorming in het eerste kwartaal van 2020 af te ronden. Zodra ik deze ontvangen heb, zal ik de Kamer hierover informeren.	Uitgaande brief [28-10-2019] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake Schriftelijk overleg over de Maatschappelijke rol van de universitaire medische centra (umc's) in het medische zorglandschap – 33278, nr. 8 (33278, nr. 9) (23752)	Door de coronacrisis is dit uitgesteld. En de coronacrisis biedt wellicht weer andere uitgangspunten voor dit onderwerp.
In 2020 zal ik uw Kamer opnieuw informeren over de financiële arrangementen aan de hand van een nieuwe voortgangsbrief.	Uitgaande brief [03-11-2019] - Voortgangsbrief financiële arrangementen 2019 (29477, nr. 623) (23789)	In oktober 2020 wordt de Kamer geïnformeerd over de financiële arrangementen aan de hand van een voortgangsbrief.
Zodra de ontwikkelingen t.a.v. functiefifferentiatie daartoe aanleiding geven, wordt uw Kamer daarover geïnformeerd.	Uitgaande brief [05-11-2019] - Terugkoppeling overleg bevindingen de heer Rinnooy Kan (29282, nr. 386) (23805)	Op 14 januari jl. heeft het vervolgoverleg over functiedifferentiatie plaatsgevonden met Brancheorganisaties Zorg (BoZ), V&VN, Actiecomité BIG II in overgang, FNV, CNV en NU'91. Afgesproken is dat deze partijen gezamenlijk een schriftelijk voorstel t.a.v. functiedifferentiatie zullen maken.
De minister stuurt in het eerste kwartaal van 2020 een inhoudelijke kabinetsreactie op de RIVM rapportage Evaluatie distributie jodiumtabletten.	Uitgaande brief [01-11-2019] - Aanbieding briefrapport Evaluatie distributie jodiumtabletten (32645, nr. 91) (23788)	De verwachting is dat de Kamer eind 2020 wordt geïnformeerd.
De kamer informeren over de uitkomsten van de evaluatie van het ZIN eind 2020.	Uitgaande brief [22-10-2019] - Kaderwetevaluatie Zorginstituut (33147, nr. 9) (23741)	De kamer informeren over de uitkomsten van de evaluatie van het ZIN eind 2020.
Voortgang van de implementatie van het actieplan hulpmiddelen toezenden aan TK.	Uitgaande brief [06-11-2019] - Stand van zaken acties verbetering verstrekking hulpmiddelen (32805, nr. 87) (23815)	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd over de Voortgang implementatie actieplan hulpmiddelen.
In Q1 2020 ontvangt de Kamer de agenda medtech.	Parlementaire agenda [07-11-2019] - AO E-health/Slimme zorg (4956)	De agenda stond voor eerder dit jaar gepland, maar de COVID-19 crisis heeft de agenda in een nieuw perspectief geplaatst. Samen met de sector wil VWS lessen trekken uit de corona crisis en deze meenemen in het verder vormgeven van de acties in de Nationale Agenda. De verwachting is dat de agenda in het najaar gereed zal zijn. De Kamer zal dan worden geïnformeerd.
Brief aan de Kamer over Hii-Holland waarin wordt ingegaan op de betrokkenheid van patiënten en de uitkomstgerichtheid (samen beslissen).	Parlementaire agenda [07-11-2019] - AO E-health/Slimme zorg (4956)	De Kamer zal hierover worden geïnformeerd in een voortgangsbrief over Medische Hulpmiddelen in den brede.
Brief aan de Kamer met eerste resultaten van MedMij/PGO's. Hierbij wordt ook ingegaan op de wijze van vergoeding van PGO's met voor- en nadelen.	Parlementaire agenda [07-11-2019] - AO E-health/Slimme zorg (4956)	Het voornemen is om na het zomerreces de Kamer te informeren over de stand van zaken rond het programma Innovatie & Zorgvernieuwing. Daarbij wordt ook ingegaan op de stand van zaken rond de toezegging over de brief met de eerste resultaten van MedMij/PGO's. Het streven is om deze brief in het najaar van 2020 aan de Tweede Kamer te sturen.
Zorginstituut stelt lijst op met stand van zaken rond veldnormen e-health.	Parlementaire agenda [07-11-2019] - AO E-health/Slimme zorg (4956)	Het voornemen is om na het zomerreces de Kamer te informeren over de stand van zaken rond het programma Innovatie & Zorgvernieuwing. Daarbij wordt ook ingegaan op de stand van zaken rond de toezegging over de lijst van het Zorginstituut met de stand van zaken rond veldnormen e-health.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Toezending fase 2 onderzoek juli 2020 aan TK.	Uitgaande brief [15-11-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om stand van zakenbrief over de moties inzake onderzoek naar blootstelling aan homogenezingstherapieen en de motie m.b.t. strafbaarstelling (28345, nr. 225) (23848)	na de zomer zal de TK een brief ontvangen met daarin de uitkomsten van de 2e fase van het onderzoek.
Zoals ik uw Kamer tijdens het Algemeen Overleg over spoedzorg LUMC/Bronovo op 26 juni jl. heb gezegd, is beoogd om de agenda met concrete acties in het voorjaar van 2020 bestuurlijk vast te stellen. Uiteraard zal ik de agenda te zijner tijd aan uw Kamer toezenden.	Uitgaande brief [07-11-2019] - Agenda acute zorg (29247, nr. 295) (23819)	Naar verwachting wordt de Kamer eind 2020 geïnformeerd.
In voorjaar de stand van denken te schetsen m.b.t. contourennota.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	In het najaar zal de contourennota aan de kamer worden gestuurd.
Bij de schets van de stand van het denken rondom die contourennota in het voorjaar, ook de stand van het denken uit die regiobeelden en de stand van denken uit die regionale samenwerkingsagenda van ZN en VNG aan Kamer sturen.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	In het najaar zal de contourennota aan de kamer worden gestuurd.
In gesprek gaan met werkgevers over idee van voltijdsbonus, analyse van kosten en baten van verschillende uitvoeringsvarianten, en Kamer daarover informeren.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	De Kamer wordt hierover naar verwachting eind september 2020, met de vierde voortgangsrapportage van het programma Werken in de Zorg, geïnformeerd.
Nader in beeld brengen zzp 4 en dit meenemen in het lopende onderzoek naar actief – niet actief wachtende.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	De Tweede Kamer zal in december 2020 worden geïnformeerd via een brief over de stand van zaken capaciteit en wachtlijsten verpleeghuissector.
Brief over intensieve neurorevalidatie (eerst advies, dan beleidsreactie).	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	De Kamer wordt hier in het najaar van 2020 over geïnformeerd.
N.a.v aangehouden motie over groepsgebonden pgb: Kamer informeren over twee onderzoeken die raken aan het centraal stellen van de budgethouder en aan het versimpelen en terugdringen van de administratieve lasten voor woon- en oudereninitiatieven.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	De rapporten worden binnenkort gepubliceerd op de site van de Rijksoverheid. De inhoudelijke reactie vanuit VWS volgt iets later.
VWS vraagt bij zorgverzekeraars en ziekenhuizen met kracht aandacht voor capaciteit in ziekenhuizen rondom Lyme. De minister gaat hierover in gesprek en zal de Kamer hierover op een later moment in een logische rapportage op de hoogte stellen van het overleg met zorgverzekeraars en ziekenhuizen.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS: Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	De Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.
Terugkomen op uitkomsten van gesprekken met betrokken klinieken over bevolkingsonderzoeken baarmoederhalskanker en borstkanker voor mensen met een transgenderachtergrond.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS: Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	De verwachting is dat de Kamer eind 2020 wordt geïnformeerd.
Roken in de auto: Wij hebben die campagne nog niet klaar, maar we nemen deze gedachte zeker mee. Als we om wat voor reden ook daarvan afzien, zullen we daarover met de Kamer communiceren.	Parlementaire agenda [03-09-2019] - Debat preventieakkoord (4920)	Deze suggestie wordt meegenomen bij het voortzetten van de anti-roken campagne de komende jaren.
Handhaving shishalounges: We zouden het gesprek nog weleens kunnen voeren of we niet een hardere sanctionering zouden moeten loslaten op notoire overtreders van het rookverbod. Ik zal de Kamer informeren over de uitkomsten.	Parlementaire agenda [03-09-2019] - Debat preventieakkoord (4920)	De Kamer wordt hier in het najaar over geinformeerd.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
We willen met z'n allen minder tabaksverkooppunten. Dat kan via een vergunningenstelsel, maar ook via een andere route. Ik beloof dat ik hierop terugkom richting de Kamer.	Parlementaire agenda [03-09-2019] - Debat preventieakkoord (4920)	Het onderzoek heeft vertraging opgelopen door COVID-19 maatregelen, gaat nu na het zomerreces naar de Kamer.
Als signalen over veranderingen in de (tijdige) beschikbaarheid van geneesmiddelen daarvoor aanleiding geven, zullen de Kamers hierover worden geïnformeerd.	Uitgaande brief [20-11-2019] - Voorstel van wet tot wijziging van de Wet geneesmiddelenprijzen in verband met een aanpassing van de referentielanden (Eerste Kamer) (23863)	Wanneer er signalen zijn van veranderingen in beschikbaarheid als gevolg van wetswijziging Wgp zal de Kamer hierover worden geïnformeerd.
Dan zal ik de SER inderdaad vragen wat de sociale partners nou nog meer zouden kunnen doen om werk en mantelzorg beter te kunnen combineren.	Parlementaire agenda [31-10-2019] - Begrotingsbehandeling VWS : Antwoord Regering, inclusief tweede termijn Kamer, re- en dupliek. (4964)	De TK wordt in het najaar 2020 met VGR Langer Thuis geïnformeerd over de stand van zaken betreffende deze toezegging.
Ik zal uw Kamer in het najaar van 2020 informeren over de uitkomsten van het RIVM onderzoek naar de verbeter mogelijkheden om de perinatale sterfte verder terug te dringen.	Uitgaande brief [25-11-2019] - stand van zaken geboortezorg (32279, nr. 179) (23884)	De kamer wordt naar verwachting eind 2020 geïnformeerd.
Wij kunnen u wel toezeggen u in het vroege voorjaar te informeren over de stand van het denken bij de Contourennota (in relatie tot leerpunten uit Scandinavische landen meenemen in contourennota).	Uitgaande brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	In het najaar zal de contourennota aan de kamer worden gestuurd.
Naar aanleiding van de motie-Ellemeet/Bergkamp is met de deelnemende partnerorganisaties uit het programma Langer Thuis besproken dat voor het komende jaar een 'werkagenda' van knelpunten zal worden vastgesteld waarop met voorrang zal worden ingezet (Kamerstukken 2019/20, 31 765, nr. 439.). Ik verwacht u hierover begin 2020 te kunnen informeren.	Uitgaande brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Langer Thuis over deze toezegging.
Pilots integraal pgb: Uw Kamer wordt geïnformeerd over de tussenresultaten (de 1-meting) in het najaar van 2020 en de uitkomsten van het experiment in het najaar van 2021 (eindrapport).	Uitgaande brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de agenda Voortgangsrapportage pgb.
Over de resultaten van de onderzoeken naar bundelen van pgb's informeer ik uw Kamer in maart 2020.	Uitgaande brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	De rapporten worden binnenkort gepubliceerd op de site van de Rijksoverheid. De inhoudelijke reactie vanuit VWS volgt iets later.
De Kamer zal op meerdere momenten op de hoogte gehouden worden over het in kaart brengen van de trends ten aanzien van meer gepersonaliseerd gebruik van geneesmiddelen en medische techniek en de effecten daarvan voor toelatings- en vergoedingsprocedures en zorguitgaven.	Uitgaande brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	De Kamer zal op meerdere momenten op de hoogte gehouden worden over het in kaart brengen van de trends ten aanzien van meer gepersonaliseerd gebruik van geneesmiddelen en medische techniek en de effecten daarvan voor toelatings- en vergoedingsprocedures en zorguitgaven.
Er wordt een stand van denken over de Contourennota naar de Kamer gezonden.	Uitgaande brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	In het najaar zal de contourennota aan de kamer worden gestuurd.
In de contourennota, die wij voor de zomer van 2020 aan uw Kamer willen sturen, zal worden ingegaan op de toekomstbestendigheid van het zorgstelsel en ook hierbij zal aandacht zijn voor de rollen en bevoegdheden van toezichthouders. Hieronder valt ook de NZa.	Uitgaande brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	In het najaar zal de contourennota aan de kamer worden gestuurd.
Begin 2020 wordt opnieuw onderzocht hoe het uitgangspunt van landelijke toegankelijkheid in de praktijk wordt toegepast. Ik informeer de Kamer over de uitkomsten.	Uitgaande brief [31-10-2019] - Antwoorden begrotingsbehandeling VWS 2020 (2019Z20783)(35300 XVI, nr. 88) (23780)	De TK wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met Voortgangsrapportage Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (kerst 2020) over deze toezegging.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Het is niet eenvoudig grip te krijgen op de verkoop van voedingssupplementen die vaak via internet en alternatieve verkoopkanalen (o.a. sportschool, social media) worden verkocht. Ik ben daarom in gesprek met toezichthouders om te kijken welke concrete stappen we kunnen zetten om de handhaafbaarheid te verbeteren.Ik zal de Tweede Kamer in het voorjaar informeren over onze aanpak om de verkoop van voedingssupplementen veiliger te maken.	Uitgaande brief [20-11-2019] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Ploumen (PvdA) over borstvergrotingen pillen (2019Z19069) (23861)	De Kamer ontvangt na het zomerreces een brief.
Ik zal u voor de zomer van 2020 informeren over de voortgang van de door de NVWA aan Ferroli opgelegde corrigerende acties.	Uitgaande brief [27-11-2019] - Beantwoording kamervragen over gevaarlijke AGPO Ferroli CV-ketels (23896)	De Kamer zal over deze toezegging na de zomer worden geïnformeerd.
Ik ga over de adviezen in dit rapport in gesprek met de koepels van patiëntenverenigingen en beroepsorganisaties en verwacht dit najaar met een inhoudelijke reactie te komen.	Uitgaande brief [01-07-2019] - Advies Gezondheidsraad Goede vertegenwoordiging (31476, nr. 27) (23309)	De kamer zal hierover voor het einde van dit jaar worden geïnformeerd.
Ik zal u het uitgewerkte plan in het tweede kwartaal van 2020 doen toekomen.	Uitgaande brief [02-12-2019] - Reactie op gewijzigde motie van de leden Van Esch en Raemakers over borgen van de ondersteuning van patiënten met Q-koorts (25295, nr. 74) (23912)	De Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.
Ik zal het reisgedrag van pashouders blijven monitoren. In het najaar van 2020 zal ik op basis van deze monitoring en het beschikbare bedrag voor het Valys vervoer in de begroting van VWS een besluit nemen over de hoogte van de pkb's in 2021.	Uitgaande brief [29-11-2019] - Hoogte persoonlijk kilometerbudgetten Valys (24170, nr. 200) (23904)	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd over de hoogte van de pkb's Valys vervoer 2021.
De minister van VWS zal de Kamer informeren over de uitkomsten van de pilots en het evaluatieonderzoek over het kader voor pgb-vaardigheid (TKV).	Uitgaande brief [28-10-2019] - Voortgangsrapportage Agenda pgb (25657, nr. 325) (23766)	De Kamer wordt hier in het najaar van 2020 over geïnformeerd.
In de volgende voortgangsrapportage (PGB) wordt de Kamer geïnformeerd over de resultaten van de werkgroep gemeenten en zorgkantoren over gegevensuitwisseling.	Uitgaande brief [28-10-2019] - Voortgangsrapportage Agenda pgb (25657, nr. 325) (23766)	De voortgangsrapportage PGB gaat in oktober naar de Tweede Kamer.
De uitwerking van de nationale dementiestrategie 2021-2030, met concrete doelen en governance, stuur ik uw Kamer in het voorjaar van 2020 toe.	Uitgaande brief [03-12-2019] - nationale dementie strategie (25424, nr. 491) (23924)	De Kamer wordt hier in het najaar van 2020 over geïnformeerd.
In het najaar van 2020 ontvangt uw Kamer de volgende voortgangsrapportage over het programma Onbeperkt meedoen!	Uitgaande brief [02-12-2019] - Indicatoren programma Onbeperkt Meedoen! (24170, nr. 201) (23915)	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Programma Onbeperkt Meedoen.
Kabinetsreactie over de regulering van cybriden en iPS-chimaeren.	Uitgaande brief [29-11-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen medische ethiek (32011, nr. 76) (23910)	De Kamer wordt in het najaar geïnformeerd.
De minister van VWS informeert de Kamer over de resultaten van het onderzoek en de vervolgstappen naar de knelpunten die mensen ervaren bij de zoektocht naar een geschikte woonvorm. Hiermee geef ik invulling aan de motie van de leden Bergkamp en Dik-Faber[1] over een onderzoek naar woonzorgarrangementen voor mensen met een beperking. Tevens geef ik invulling aan de motie van het lid Hijink[2] over het stimuleren van ouderinitiatieven bij zorg in natura.	Uitgaande brief [05-07-2019] - Ouderinitiatieven (24170, nr. 194) (23379)	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage pgb over deze toezegging.
Mijn streven is de evaluatie in het eerste kwartaal van 2020 te starten. Ik zal u eind 2020 informeren over de uitkomsten van het onderzoek.	Uitgaande brief [22-10-2019] - Kaderwetevaluatie Zorginstituut (33147, nr. 9) (23741)	De kamer wordt eind 2020 geïnformeerd.
Ten slotte kan ik u meedelen dat ik volgend jaar twee soortgelijke onderzoeken naar verkoopbonussen laat uitvoeren door de NVWA, gericht op supermarkten en tankstations. Ik zal u over de uitkomsten van beide onderzoeken informeren.	Uitgaande brief [05-12-2019] - Verkoopbonussen tabaksindustrie en naleving testkoopmethode tabak (23936)	Voor einde jaar gaan beide onderzoeken naar de Kamer.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Volgend jaar, eind tweede kwartaal, stuurt de minister het wetsvoorstel met hierin de wettelijke basis voor het waarschuwingsregister en het Informatie Knooppunt Zorgfraude aan de Kamer.	Parlementaire agenda [13-11-2019] - AO IGJ (4846)	Het wetsvoorstel Wbsrz wordt in juli 2020 aan de TK aangeboden.
In de eerste helft van volgend jaar ontvangt de Kamer het wetsvoorstel met betrekking tot het waarschuwingsregister professionals.	Parlementaire agenda [13-11-2019] - AO IGJ (4846)	Najaar 2020 naar de Kamer.
De minister komt begin 2020 met een beleidsreactie op het onderzoek over medische beslissingen rond het levenseinde bij kinderen.	Parlementaire agenda [04-12-2019] - AO Medische ethiek (4814)	De Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.
Komend voorjaar stuurt de minister de Kamer een update op de Geneesmiddelenvisie uit 2016.	Parlementaire agenda [06-11-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4891)	De update van de geneesmiddelenvisie zal worden meegenomen in de brief over de voortgang van het geneesmiddelenbeleid in den brede, die in het najaar is voorzien.
De minister stuurt de Kamer voor het eind van dit jaar een brief over de vergoedingssystematiek van terugroepacties van geneesmiddelen.	Parlementaire agenda [06-11-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4891)	De koepelorganisaties zijn hierover in gesprek. Door de coronacrisis is hier vertraging in opgetreden. De Kamer wordt geïnformeerd zodra de minister beschikt over de uitkomst van de gesprekken.
In het eerste kwartaal van 2020 ontvangt de Kamer een update van de vorderingen van de antwoorden van zorgverzekeraars op vragen die de minister hen zal stellen over hun beleggingsbeleid.	Parlementaire agenda [06-11-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4891)	Het streven is de Kamer hier eind september over te informeren.
De Kamer ontvangt in het eerste kwartaal van 2020 een brief van de minister over de stand van zaken van het convenant van zorgverzekeraars m.b.t. toegankelijkheid van medicijnen.	Parlementaire agenda [06-11-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4891)	Het streven is de Kamer hier eind september over te informeren.
In de eerste helft van 2020 wordt een brief aan de Kamer gestuurd met daarin een top 10 van de best practices uit het veld m.b.t. verspillen en gepast gebruik van medicatie.	Parlementaire agenda [06-11-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4891)	De inventarisatie van best practices is enigszins vertraagd door COVID-19. De Kamer ontvangt hierover in de zomer een brief.
In het eerste kwartaal van 2020 stuurt de minister een brief over de winsten die worden gemaakt bij de export van medicinale cannabis.	Parlementaire agenda [06-11-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4891)	In het najaar wordt de Kamer geïnformeerd over de winsten die worden gemaakt bij de export van medicinale cannabis.
Volgend jaar informeert de minister de Kamer over de uitkomst van het overleg met zorgverzekeraars over de mogelijkheden van inzet van e-health en innovatie bij de beschikbaarheid van medicatie (nachtapotheken).	Parlementaire agenda [06-11-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4891)	Voor het einde van 2020 zal de Kamer worden geïnformeerd over de uitkomst van het overleg met zorgverzekeraars over de mogelijkheden van inzet van e-health en innovatie bij de beschikbaarheid van medicatie (nachtapotheken).
De minister stuurt een reactie op het Healthcare Report van the Economist over de overlevingskansen bij longkanker.	Parlementaire agenda [06-11-2019] - AO Geneesmiddelenbeleid (4891)	De Kamer wordt hierover in het vierde kwartaal geïnformeerd.
Ik vertrouw erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben over de implementatie van de Wet cliëntenrechten bij elektronische verwerking van gegevens in de zorg welke is ondergebracht in de Wabvpz. Volgend jaar zal ik u verder informeren over de voortgang.	Uitgaande brief [13-12-2019] - Derde Voortgangsrapportage Wet Cliëntrechten bij elektronische verwerking van gegevens (33 509) (Eerste Kamer) (23979)	De verwachting is dat de Kamers in het najaar geïnformeerd worden middels een voortgangsrapportage.
Gelet op de veelheid van digitale diensten in de zorg is het noodzakelijk om het aansluiten van al deze partijen op een slimme en betaalbare wijze te regelen. Hierover ben ik in nauw overleg met het ministerie van BZK. Ik zal, gezien het belang van veilig inloggen voor het voort kunnen gaan van de digitalisering in de zorg, uw Kamer informeren over de voortgang.	Uitgaande brief [13-12-2019] - Derde Voortgangsrapportage Wet Cliëntrechten bij elektronische verwerking van gegevens (33 509) (Eerste Kamer) (23979)	Er loopt een implementatieprogramma voor veilig inloggen in de zorg. De Kamer zal voor het einde van het jaar worden geïnformeerd over de voortgang.
Ik ga verkennen hoe het publiek houderschap op het beheer van informatiestandaarden vorm kan krijgen. Daarbij wordt afgestemd met de kwartiermaker van de programma-organisatie 'governance van kwaliteitsregistraties. De ambitie is in de eerste helft van 2020 duidelijk te hebben bij welke organisatie het houderschap (tijdelijk) wordt neergelegd met een duidelijk takenpakket. Zodra dit bekend is, zal ik uw Kamer informeren.	Uitgaande brief [16-12-2019] - Aanbieding rapport Governance van beheer en onderhoud van informatiebouwstenen in de zorg (27529, nr. 210) (24002)	Door de coronacrisis is een en ander vertraagd. De ambitie is eind 2020 duidelijk te hebben bij welke organisatie het houderschap (tijdelijk) wordt neergelegd met een duidelijk takenpakket.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Pilots CSG eigen bijdrage kamer geinformeerd bij afronding pilots.	Uitgaande brief [18-12-2019] - Aanbieding derde Voortgangsrapportage programma Geweld hoort nergens thuis (28345, nr. 226) (24024)	Voor de zomer 2021 zal de Kamer geïnformeerd worden over de afronding van de pilots.
Een andere is de module «Deprescriptie» van de richtlijn Polyfarmacie bij ouderen, over het verantwoord stoppen van medicijnen. Daar zijn veel partijen bij betrokken en dit vereist nauwkeurige afstemming. Daarom verwacht ik de voltooiing in de zomer van 2020. Ik zal u daarna hierover informeren.	Uitgaande brief [19-12-2019] - Medicatiebeoordelingen (29477, nr. 640) (24028)	De Kamer zal voor het einde van 2020 worden geïnformeerd over de «Deprescriptie» module van de richtlijn Polyfarmacie bij ouderen, over het verwantwoord stoppen van medicijnen. Vanwege de betrokkenheid van veel partijen vereist dit nauwkeurige afstemming.
Een nulmeting voor de immunoglobulinen en Gaucher enzymen zal in 2020 plaats gaan vinden. Uiteraard zal uw Kamer geïnformeerd worden over de verdere voortgang van de overhevelingen en de monitoring.	Uitgaande brief [19-12-2019] - Overheveling aanvullende geneesmiddelengroepen (29477, nr. 641) (24036)	De Kamer zal voor het einde van 2020 worden geïnformeerd over de voortgang van de overheveling voor de middelen voor Gaucher en de monitoring daarvan. De overheveling van de immunoglobulines is, zoals vermeld in de pakketbrief 2021, met een jaar uitgesteld naar 2022.
De minister van VWS zal op basis van het uitgevoerde onderzoek en enquête tot een standpunt en vervolgstappen komen wat betreft meer mogelijkheden van ondersteuning bij borstvoeding door de JGZ. De Kamer wordt hierover in het eerste kwartaal van 2020 geïnformeerd.	Uitgaande brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)	De Kamer wordt eind 2020 geïnformeerd.
In het verlengde van de jaarlijkse rapportage van de IGJ over het Wmo-toezicht, heb ik de IGJ gevraagd ook een compacte rapportage te maken over het toezicht op de RIBW's.	Uitgaande brief [12-11-2019] - Beleidsreactie n.a.v. rapportage IGJ over Wmo-toezicht (2018) (29538, nr. 308) (23838)	In Kamerbrief d.d. 10 februari staat over deze toezegging: «De inspectie zal daarnaast een compacte rapportage verzorgen over het toezicht op locaties voor beschermd wonen. Tenslotte is daarna ook een evaluatie voorzien om vast te stellen of de beoogde doelstellingen van dit gecombineerde thematisch toezicht zijn gehaald.»
Het doel is om in nauw overleg met het zorgveld te komen tot een lange termijn visie ten behoeve van een toekomstbestendige Wet BIG en uw Kamer na de zomer 2020 hierover te informeren.	Uitgaande brief [19-12-2019] - Ontwikkelingen Wet BIG (29282, nr. 392) (24030)	De Kamer wordt hier in het najaar over geïnformeerd.
Het komende jaar monitort de staatssecretaris de maatregelen van het stimuleringsplan onderwijs. In voortgangsrapportage zevenpuntenplan (najaar 2020) informeert de stas de kamer.	Uitgaande brief [12-12-2019] - Voortgang Zevenpuntenplan Onbedoelde (tiener) zwangerschappen, inclusief stimuleringsplan preventie onderwijs, (32279, nr. 181) (23976)	De Kamer wordt in het najaar geïnformeerd.
Een voortgangsrapportage over het zevenpuntenplan in het najaar 2020. In de voortgangsrapportage van het zevenpuntenplan worden de resultaten van de toetsing van de open house Keuzehulp door de onafhankelijk deskundigen gemeld.	Uitgaande brief [12-12-2019] - Voortgang Zevenpuntenplan Onbedoelde (tiener) zwangerschappen, inclusief stimuleringsplan preventie onderwijs, (32279, nr. 181) (23976)	De Kamer wordt in het najaar geïnformeerd.
De volgende voortgangsrapportage van het programma Werken in de Zorg ontvangt u voor de zomer van 2020.	Uitgaande brief [20-12-2019] – 3e Voortgangsrapportage Werken in de Zorg (29282, nr. 391) (24045)	De Kamer ontvangt de vierde voortgangsrapportage van het programma Werken in de Zorg naar verwachting eind september 2020.
Begin 2020 treed ik opnieuw in overleg met Leadiant en daarna zal ik u informeren over verdere stappen.	Uitgaande brief [19-12-2019] - Voortgang besprekingen CDCA en update financiële arrangementen(29477, nr. 643) (24041)	De kamer wordt hierover in het vierde kwartaal van 2020 geïnformeerd.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De eerste wetsevaluatie wordt binnen twee jaar na inwerkingtreding toegestuurd naar beide Kamers. Tijdens de behandeling van de Aanpassingswet Wzd in juni 2019 is toegezegd om de opzet van de evaluatie naar de Tweede Kamer te sturen. Ik zal u hierover aan het begin van 2020 informeren. In de brief aan de Eerste Kamer wordt ook toegezegd hen aan het begin van 2020 te informeren.	Uitgaande brief [20-12-2019] - Wet zorg en dwang (35370, nr. 1) (24056)	De kamer wordt hierover in het najaar van 2020 geïnformeerd.
In de eerste helft van 2020 doet de – begin 2020 in te stellen – Taskforce beschermd wonen en maatschappelijke opvang onderzoek naar de stand van zaken in de regio's. Bij de volgende voortgangsrapportage over een half jaar informeer ik uw Kamer over de uitkomsten van dit onderzoek.	Uitgaande brief [13-12-2019] - Voortgangsrapportage BW MO december 2019 (29325, nr. 104) (23984)	De Kamer wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.
In het voorjaar van 2020 zal daarom actieonderzoek plaatsvinden dat gemeenten enerzijds moet helpen om hun toegangsproces beter vorm te geven, en anderzijds inzicht moet geven in het effect van de verbetermaatregelen van het afgelopen jaar. Zodra dit onderzoek beschikbaar is, deel ik dit met uw Kamer.	Uitgaande brief [13-12-2019] - Voortgangsrapportage BW MO december 2019 (29325, nr. 104) (23984)	De Kamer wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.
Uw Kamer ontvangt volgens planning in het voorjaar van 2020 een voorstel voor het nieuwe verdeelmodel beschermd wonen van de fondsbeheerders (de minister van BZK en de staatssecretaris van Financiën), als onderdeel van een brief over een nieuwe verdeling voor het gehele gemeentefonds.	Uitgaande brief [13-12-2019] - Voortgangsrapportage BW MO december 2019 (29325, nr. 104) (23984)	De Kamer wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.
Ik zal de Tweede kamer voor de zomer 2020 informeren over de voortgang n.a.v. het TNO-rapport over de bouwopgave.	Uitgaande brief [20-12-2019] - (bouw)opgave verpleeghuiszorg in komende decennia (31765, nr. 458) (24046)	Eind jul ontvangt VWS het rapport. VWS zal het naar de Tweede Kamer sturen.
Om fraude met persoonsgebonden budget tegen te gaan is het trekkingsrecht ingevoerd. De periode waarop de fraude betrekking heeft loopt van 2014 tot 2018. De fraude valt voor een deel onder de AWBZ-tijd en voor een deel onder het trekkingsrecht. Ik zal de Kamer informeren over de verdere uitkomsten van het onderzoek.	Uitgaande brief [15-01-2020] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Agema (PVV) over het bericht «Turkse appartementen gebouwd met Nederlandse zorgmiljoenen: gemeente onderzoekt rol 47 Utrechters» (2019Z23702) (24076)	De Tweede Kamer zal ofwel in de pgb voortgangsrapportage (oktober 2020) of in de derde voortgangsrapportage (begin 2021) hierover worden geïnformeerd.
Begin mei stuurt de NZa mij de eindevaluatie Zorgclustermodel, overige door mij gevraagde analyses en een externe toets op het uitgewerkte voorstel voor een nieuwe bekostiging ggz en fz met een duiding van de NZa. Ik zal de Tweede Kamer over deze zaken voor het zomerreces informeren en dan ook mijn beleidsreactie doen toekomen.	Uitgaande brief [19-12-2019] - Stand van zaken moties en toezeggingen VWS kerst 2019 (35300 XVI, nr. 150) (24040)	De Kamer is over nieuwe planning geïnformeerd met de verzamelbrief ggz die op 4 juni, vlak voor het AO GGZ is uitgegaan. (25 424, nr. 531) De oplevering van de definitieve uitwerking van de geadviseerde nieuwe bekostiging door de NZa vindt plaats in juli. Bij oplevering door de NZa van de gevraagde producten in juli, is het streven de kabinetsbesluitvorming over de nieuwe bekostiging in de zomer te laten plaatsvinden. Daarover zal de staatssecretaris de Kamer dan uiterlijk half september informeren.
Domeinoverstijgende samenwerking: In het voorjaar informeer ik uw Kamer nader over de voortgang van de hierboven beschreven verkenning en de gewenste oplossing en het bijbehorende tijdpad.	Uitgaande brief [23-12-2019] - Domeinoverstijgende samenwerking (31765, nr. 459) (24059)	Het streven is de Kamer hierover voor het eind van het jaar te informeren.
Terugkoppeling thema 5 mei als nationale vrije dag breder op de agenda.	Parlementaire agenda [03-10-2019] - AO Voortgang beleid Oorlogsgetroffenen (4906)	De TK wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met de VGR Oorlogsgetroffenen over deze toezeggingen.
Brief over welke standaarden er zijn rond informatie-uitwisseling.	Parlementaire agenda [12-12-2019] - Debat inzake inschattingsfouten van instanties bij de begeleiding van de dader van de metromoord (4987)	De Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.
Ik zal uw Kamer voor eind 2020 informeren over de uitkomsten van het Platform tegengaan stijging drugsgebruik.	Parlementaire agenda [10-10-2019] - AO Verslavingszorg /Drugsbeleid (4791)	Kamer voor eind 2020 informeren over de uitkomsten van het Platform tegengaan stijging drugsgebruik.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Ik zal uw Kamer voor eind 2020 informeren over de uitkomsten van het personas onderzoek.	Parlementaire agenda [10-10-2019] - AO Verslavingszorg /Drugsbeleid (4791)	Kamer voor eind 2020 informeren over de uitkomsten van het personas onderzoek.
Ik zal uw Kamer informeren over de inzet op informeren van ouders.	Parlementaire agenda [07-11-2019] – 2e termijn AO verslavingszorg/ drugsbeleid (4973)	Kamer wordt in het najaar van 2020 geïnformeerd.
Bij de quickscan inzet ervaringsdeskundigen zal ook worden gekeken naar de wijze van inzet, bijvoorbeeld de confronterende aanpak. Ik zal uw Kamer daarover informeren.	Parlementaire agenda [07-11-2019] – 2e termijn AO verslavingszorg/ drugsbeleid (4973)	Kamer wordt in het najaar van 2020 geïnformeerd.
Ik zal uw Kamer informeren over het gesprek met de Nederlandse Vereniging van Spoedeisende Hulp Artsen in het kader van de monitor drugsincidenten.	Parlementaire agenda [07-11-2019] – 2e termijn AO verslavingszorg/ drugsbeleid (4973)	Ivm coronacrisis is Vereniging overbelast met andere zaken. Wordt na de zomer weer opgepakt.
Voor de zomer van 2020 ontvangt de Kamer een brief over het nieuwe systeem voor productverbetering.	Parlementaire agenda [12-12-2019] - AO Leefstijlpreventie (4893)	In de voortgangsbrief Nationaal Preventieakkoord (Kamerstuk 32793, nr. 484, 22 juni 2020) is aangegeven dat de Kamer na de zomer wordt geïnformeerd over het nieuwe systeem voor productverbetering.
In de 2e helft van 2020 wordt de Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van verkenning naar impact en haalbaarheid van brede toepassing van meer bewegen en gezonde lunches in het basisonderwijs (voortgang van Gezonde Scholen). Dit naar aanleiding van eerdere studies en resultaten van de 'Gezonde Basisschool van de Toekomst'. Universiteit Wageningen, Amsterdam UMC en Universiteit Maastricht zullen hierin samen optrekken, RIVM is ook aangesloten.	Parlementaire agenda [12-12-2019] - AO Leefstijlpreventie (4893)	In november wordt de verkenning met VWS gedeeld. Verkenning zou starten in april, maar is begonnen in mei. RIVM heeft coördinerende rol in dit traject. Wegens corona omstandigheden is de verkenning met een maand ongeveer vertraagd. Dit voldoet wel aan de toezegging aangezien het in de 2e helft van 2020 is. Definitieve offerte is onlangs binnen. Opdrachtbrief voor RIVM wordt in de lijn gezet. In oktober/november 2020 wordt verkenning afgerond.
MZS komt terug op slimme oplossingen voor bijvoorbeeld wachtdienstregeling bij CAO-onderhandelingen.	Parlementaire agenda [18-12-2019] - AO Zwangerschap en geboorte (4843)	Met de brancheorganisatie BO Geboortezorg wordt gekeken of door middel van een pilot in kaart kan worden gebracht wat de mogelijkheden zijn om wachtdiensten in de kraamzorg binnen verschillende organisaties te bundelen en wat het effect hiervan is op de kwaliteit en het aanbod van de kraamzorg. De Kamer wordt hierover later dit jaar (2020) geïnformeerd.
MZS gaat nadenken over andere vormen van financiering voor zorg die niet in de Zvw past en informeert de TK hierover.	Parlementaire agenda [18-12-2019] - AO Zwangerschap en geboorte (4843)	De verwachting is dat de Kamer in het najaar wordt geïnformeerd.
Stas informeert TK over de cijfers van 2019 van het aantal keuzehulpgesprekken.	Parlementaire agenda [18-12-2019] - AO Zwangerschap en geboorte (4843)	De verwachting is dat de Kamer in het najaar wordt geïnformeerd.
Stas informeert TK over de mogelijkheden om de vervolgstappen op de campagne omtrent post-partumdepressies meer toe te spitsen op de doelgroep.	Parlementaire agenda [18-12-2019] - AO Zwangerschap en geboorte (4843)	De Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.
Stas informeert TK bij de monitor in de voortgangsrapportage (voorjaar en najaar) over de 'prijsstelling' van hulp in scholen (of coördinator/adviseur niet teveel beslag op budget leggen).	Parlementaire agenda [18-12-2019] - AO Zwangerschap en geboorte (4843)	De Kamer wordt in het najaar geïnformeerd.
Minister zegt toe om de Tweede Kamer schriftelijk te informeren over het actieplan Voedselveiligheid, met als focus de ervaring van de gezamenlijke opdrachtverlenging LNV/VWS aan de NVWA.	Parlementaire agenda [16-01-2020] - AO Voedselveiligheid (4742)	Deze toezegging wordt onderdeel van de eindrapportage van het Actieplan Voedselveiligheid. Volgt in oktober 2020.
Minister zegt toe om de NVWA-evaluatie over hoe zorginstellingen zijn omgegaan met het listeria-incident in vleeswaren naar de Tweede Kamer te sturen.	Parlementaire agenda [16-01-2020] - AO Voedselveiligheid (4742)	De evaluatie is gedaan en de uitkomst wordt meegenomen in de kamerbrief na het zomerreces.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Minister zegt toe om uit te zoeken of er een verband is tussen het aantal recalls/meldingen dat bij de NVWA binnenkomt en het aantal aan voedsel gerelateerde ziektegevallen. Hierbij zal gekeken worden of er informatie hierover staat in het jaarverslag van de NVWA.	Parlementaire agenda [16-01-2020] - AO Voedselveiligheid (4742)	Dit kan worden afgedaan met de publicatie van het rapport Registratie Voedselinfecties (RIVM). Hierin wordt zowel het aantal voedselinfecties, als resultaten brononderzoek vermeld. Dit wordt meegenomen in de kamerbrief na het zomerreces.
Minister gaat na in het werkplan van EFSA wanneer de methode gereed is om cumulatieve effecten van residuen te meten die van invloed zijn op het endocriene systeem. Zo nodig zal de minister bij EFSA het belang van het snel beschikbaar komen van de methodiek voor met name jonge kinderen aankaarten. De TK zal over de uitkomsten (schriftelijk) worden geïnformeerd.	Parlementaire agenda [16-01-2020] - AO Voedselveiligheid (4742)	Deze toezegging zal worden afgedaan in de kamerbrief die na het zomerreces uitgaat met de resultaten van het (op hetzelfde moment toegezegde) onderzoek naar cumulatieve blootstelling (brief van 4 maart 2020).
Minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de ketenanalyses die in het project van Krouwel (private borging voedselketens) worden opgesteld en volgens planning in september 2020 gereed zijn.	Parlementaire agenda [16-01-2020] - AO Voedselveiligheid (4742)	Deze toezegging wordt onderdeel van de eindrapportage van het Actieplan Voedselveiligheid. Volgt in oktober 2020.
TK wordt voor het AO 2020 geïnformeerd over de uitkomst van de navraag bij NOC*NSF over de behoefte van schrapsessies bij vrijwilligers in de amateursport.	Parlementaire agenda [02-12-2019] - Wetgevingsoverleg Sport en Bewegen (4999)	De Verkenning van NOC*NSF bij de bonden loopt, maar is door de komst van het COVID-19 virus vertraagd. In de brief voorafgaand aan het WGO 2020 wordt de TK hierover geinformeerd.
De TK wordt in de zomer 2020 geïnformeerd over het onderzoek naar de effecten van de investeringen in sport en bewegen.	Parlementaire agenda [02-12-2019] - Wetgevingsoverleg Sport en Bewegen (4999)	Factsheet sport en zorgkosten van het RIVM verschijnt 24 augustus 2020.
De volgende voortgangsrapportage komt eind 2020.	Uitgaande brief [15-01-2020] - Tweede voortgangsrapportage actieprogramma 'Eén tegen eenzaamheid'(29538, nr. 311) (24078)	De TK wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Een ten Eenzaamheid over deze toezegging.
Op de volgende verschillende momenten in 2020 en 2021 komt informatie uit deze [Gezondheidsmonitor, LASA] onderzoeken. Ik zal de WAC vragen mij te adviseren over de interpretatie van deze verschillende data en wat dit dan zegt over de beoogde trendbreuk en bijbehorende opgave waar we als maatschappij voor staan. In de volgende voortgangsrapportage zal ik u hierover informeren.		De TK wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Een ten Eenzaamheid over deze toezegging.
Voorafgaand aan het AO Sport 2020 wordt de TK geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom topsporters die een uitkering én een stipendium hebben alsook het niet kunnen deelnemen aan stages en toernooien buiten Europa.	Uitgaande brief [25-11-2019] - Voortgangsrapportage sport (WGO 2019) (30234, nr. 240) (23877)	In verband met de wetswijziging Wajong en de huidige Corona crisis wordt de TK op een later moment geïnformeerd.
Minister van VWS is bereid om een gesprek met BZK en J&V te voeren over het nader rubriceren van de wetgevingstoets op het VN-verdrag handicap en de Kamer hierover te informeren, zonder vooruit te lopen op de uitkomsten, omdat dit een precedent schept voor allerlei andere internationale verdragen waaraan getoetst wordt.	Parlementaire agenda [19-12-2019] - Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (4986)	De TK wordt in november 2020 geïnformeerd met brief over de realisatie van de ambities van het SamenSpeel Akkoord over deze toezegging.
Minister van VWS informeert de Kamer over initiatieven op het ministerie van VWS die zorgen voor een prettige werkomgeving voor werknemers met een beperking.	Parlementaire agenda [19-12-2019] - Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (4986)	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de VGR Onbeperkt Meedoen over deze toezegging.
De Kamer wordt op de hoogte gehouden over de voortgang van de werkzaamheden Taskforce Wonen en Zorg via de voortgangsrapportages over het Programma Langer Thuis.	Uitgaande brief [21-01-2020] - Plan van aanpak Taskforce Wonen en Zorg (31765, nr. 477) (24099)	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de VGR Langer Thuis over de voortgang van de werkzaamheden van het Taskforce Wonen en Zorg.
Ik wil samen met het Zorginstituut de knelpunten rondom de toegankelijkheid van deze vaccinaties in kaart brengen en bezien op welke wijze deze opgelost kunnen worden. Ik verwacht de Kamer hierover in de tweede helft van 2020 te informeren.	Uitgaande brief [27-01-2020] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Van Gerven (SP) over het op medische noodzaak ontvangen van vaccins die niet zijn opgenomen in het	De Kamer wordt hierover voor het kerstreces van 2020 geïnformeerd.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
	Geneesmiddelenvergoedingssysteem omdat de fabrikant geen vergoedingsdossier heeft ingediend (2019Z25162) (24131)	
Ik zal u voor de zomer van 2020 wederom informeren over de stand van zaken van de modernisering van het GVS.	Uitgaande brief [27-01-2020] - Modernisering geneesmiddelenvergoedingssysteem (GVS) (29477, nr. 644) (24132)	Ìn de brief van 26 juni jl. over de herijking van de Wgp-maximumprijzen is de Kamer ook geïnformeerd over de stand van zaken van de modernisering van het GVS. In deze brief is tevens toegezegd de Kamer hierover opnieuw te informeren voor het einde van dit jaar.
Informeren TK welke capaciteitsopgaven al op korte termijn te realiseren zijn.	Parlementaire agenda [15-01-2020] - Debat over de toenemende wachtlijsten voor de verpleeghuizen (4985)	Voorbereidende activiteiten zijn uitgezet in het kader van het project wachtlijsten verpleeghuizen
TK informeren over plan van aanpak per regio.	Parlementaire agenda [15-01-2020] - Debat over de toenemende wachtlijsten voor de verpleeghuizen (4985)	Voorbereidende activiteiten zijn uitgezet in het kader van het project wachtlijsten verpleeghuizen.
Kamer schriftelijk informeren over Motie van de leden Geluk-Poortvliet en Bergkamp mbt het stimuleren van de bouw van diverse vormen van mantelzorgwoningen.	Parlementaire agenda [15-01-2020] - Debat over de toenemende wachtlijsten voor de verpleeghuizen (4985)	De Kamer wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de VGR Langer Thuis over deze toezegging.
Mevrouw Agema zegt dat er nog een rekening van 3 miljard ligt, die niet is betaald aan medisch specialisten. ZKN herkent dit bedrag niet. Als ik iets meer informatie krijg op schrift, zodat de hele Kamer dat weet en het vervolg daarvan kan meemaken, wil ik ook kijken of ik uw vraag ten genoegen van heel de Kamer kan beantwoorden.	Parlementaire agenda [20-01-2020] - Notaoverleg Initiatiefnota van het lid Van Gerven over het ziekenhuis dichtbij voor iedereen – 35227 (4977)	In de brief van 4 februari jl. heeft voorgaande minister van MSZ aangegeven niet over deze informatie te beschikken. De minister zal de Kamer informeren zodra deze gegevens aangeleverd zijn.
Na de zomer zal ik de Kamer een resultaat aanbieden van het programma Zorgevaluatie en Gepast Gebruik en een inhoudelijke reactie geven.	Parlementaire agenda [28-11-2019] - AO Medisch Zorglandschap incl. Juiste Zorg op de Juiste Plek (4959)	De Kamer wordt hierover in het najaar geïnformeerd.
Ik ga in de contourennota, of eerder, in op de elementen om het vak van huisarts aantrekkelijk te houden.	Parlementaire agenda [28-11-2019] - AO Medisch Zorglandschap incl. Juiste Zorg op de Juiste Plek (4959)	In het najaar zal de contourennota aan de kamer worden gestuurd.
Zoals ik uw Kamer eerder heb gemeld zal ik in overleg met de NZa bekijken welke informatie over dit nadere onderzoek op welk moment met uw Kamer kan worden gedeeld; in elk geval in de nieuwe monitor acute zorg die eind 2020 / begin 2021 verschijnt.	Uitgaande brief [29-01-2020] - NZa Informatiekaart acute zorg (29247, nr. 311) (24141)	De kamer wordt naar verwachting uiterlijk begin 2021 geïnformeerd.
De minister informeert de TK schriftelijk november van dit jaar over de vergelijking van de coördinatiekosten in het onderzoek van KPMG en Berenschot.	Parlementaire agenda [22-01-2020] - Wijziging van de Jeugdwet in verband met de verduidelijking van het woonplaatsbeginsel (Wet wijziging woonplaatsbeginsel) (35219) (5024)	De toezegging zal worden meegenomen in de voortgangsbrief Jeugd die in november 2020 aan de Kamer zal worden gezonden.
De minister maakt de budgettaire impact en de dekking Wtza voor de Kamer inzichtelijk in de VWS begroting 2021.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - Wet toetreding zorgaanbieders (34 767) + Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders (34 768) (4989)	Deze toezegging wordt deels met de VWS-begroting 2021 en deels inzichtelijk worden gemaakt in de VWS-begroting 2022.
Toezegging van de minister van VWS om te onderzoeken of informatie uit het Landelijk Register Zorgaanbieders (LRZA) openbaar beschikbaar kan worden gemaakt voor het brede publiek en de Kamer hier voor zomer van 2020 over te informeren.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - Wet toetreding zorgaanbieders (34 767) + Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders (34 768) (4989)	De Kamer wordt zo kort mogelijk na het zomerreces hierover geïnformeerd.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Toezegging van de minister MZS om te bekijken of het ook voor ons mogelijk is om naar Engels voorbeeld de interne controle via ICT automatisch aan de voorkant te doen en de Kamer daar op een later moment over informeren.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - Wet toetreding zorgaanbieders (34 767) + Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders (34 768) (4989)	De Tweede Kamer wordt in het najaar 2020 geïnformeerd.
Toezegging van de minister van MZS of het verslag cq. de verslagen van het gesprek/de gesprekken met accountants over een eenduidig verantwoordingsmodel met de Kamer te delen.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - Wet toetreding zorgaanbieders (34 767) + Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders (34 768) (4989)	De Tweede Kamer wordt in het najaar 2020 geïnformeerd.
Brief te sturen waarin Minister onderzoekt wat de voordelen en nadelen zijn van het Franse voorstel mbt transparantie en te kijken wat dit betekent voor de Nederlandse situatie in de brede zin.	Parlementaire agenda [05-12-2019] - AO EU Gezondheidsraad (4913)	De Kamer wordt hierover geïnformeerd in de geneesmiddelenbrief in het najaar van 2020.
Op deze manier doe ik recht aan de zorgvuldigheid waarmee uw commissie het evaluatierapport heeft opgesteld, de inzet die door vele partijen is geleverd aan de totstandkoming van het evaluatierapport en de inspanningen die nu al worden gepleegd om verschillende aanbevelingen op te volgen. Ik streef ernaar in het najaar van 2020 de uitkomsten van dit proces met u te delen.	Uitgaande brief [20-01-2020] - Reactie op evaluatierapport GREVIO ihkv Verdrag van Istanbul (28345, nr. 227) (24087)	De TK wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met Vijfde Voortgangsrapportage Geweld Hoort Nergens Thuis over deze toezegging.
Minister voor MZS zal de TK het actieplan 'Nederland naar een mondgezonde generatie' toesturen, zodra dit door de veldpartijen is vastgesteld.	Uitgaande brief [03-02-2020] - Mondzorg Jeugdigen (33578, nr. 78) (24167)	De Kamer wordt uiterlijk in het eerste kwartaal 2021 geïnformeerd.
Minister voor MZS zal kamer informeren over overleg met veldpartijen over aanpassing bekostiging als er relevante ontwikkelingen zijn.	Uitgaande brief [03-02-2020] - Mondzorg Jeugdigen (33578-78) (24167)	De Kamer wordt uiterlijk in het eerste kwartaal 2021 geïnformeerd.
De IGJ constateert dat het nog niet gelukt is een landelijk (dekkend) netwerk van Wmo-toezichthouders te realiseren. Door in 2020 de kennis van de GGD-GHOR en de kennis van de KCHN (rechtmatigheid en handhaving) te combineren, wordt verwacht een (structureel) landelijk kennisnetwerk opgebouwd kan worden, voor alle Wmo-toezichthouders. De verkenning hieromtrent is ambtelijk gestart en men ziet genoeg aanknopingspunten in dit kader samen op te trekken. VWS ondersteunt deze actie. U geeft aan in de beleidsreactie over het Wmo-toezicht 2019 de Kamer te informeren over de voortgang van de intensivering van de samenwerking tussen de GGD-GHOR en de KCHN in dit kader.	Uitgaande brief [10-02-2020] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake VSO Wmo-toezicht 29538, nr. 308 (totaal) Zorg en maatschappelijke ondersteuning (29538, nr. 313) (24213)	De Kamer wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met de Voortgangsbrief inzake Wmo-toezicht.
U geeft aan de IGJ te vragen om te onderzoeken of het mogelijk is elementen uit de rapportage van 2018 ook terug te laten komen in de rapportage over 2019, om maximale vergelijkbaarheid mogelijk te maken.	Uitgaande brief [10-02-2020] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake VSO Wmo-toezicht 29538, nr. 308 (totaal) Zorg en maatschappelijke ondersteuning (29538, nr. 313) (24213)	De Kamer wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met de Voortgangsbrief inzake Wmo-toezicht.
U geeft aan de IGJ te vragen in de volgende rapportage over de stand van zaken van het gemeentelijk toezicht (over het jaar 2019) specifiek stil te staan bij het uitgangspunt van onafhankelijk toezicht in de praktijk.	Uitgaande brief [10-02-2020] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake VSO Wmo-toezicht 29538, nr. 308 (totaal) Zorg en maatschappelijke ondersteuning (29538, nr. 313) (24213)	De Kamer wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met de Voortgangsbrief inzake Wmo-toezicht.
Tevens zal de IGJ – conform wettelijke verplichting – komend jaar weer de stand van zaken aan mij rapporteren. Uw Kamer wordt hierover vanzelfsprekend geïnformeerd.	Uitgaande brief [10-02-2020] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake VSO Wmo-toezicht 29538, nr. 308 (totaal) Zorg en maatschappelijke ondersteuning (29538, nr. 313) (24213)	

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Tijdens het Algemeen Overleg Zwangerschap en geboorte heb ik toegezegd om met de branche te gaan verkennen welke slimme oplossingen er zijn om de kraamverzorgenden minder te belasten en de flexibiliteit te behouden, en hoe deze oplossingen verder gebracht kunnen worden. Het ministerie van VWS gaat aan de slag met Bo geboortezorg. Dit voorjaar nog komt er een aanpak. Onderdeel daarvan wordt in elk geval het in kaart brengen van goede voorbeelden binnen de branche en daarbuiten en op basis hiervan de start van een aantal pilots om goed te testen welke oplossingen toepasbaar zijn voor de kraamzorg en welke randvoorwaarden nodig zijn. Ik zal u hierover op een later moment informeren.	Uitgaande brief [10-02-2020] - Toezeggingen Algemeen overleg zwangerschap en geboorte (32279, nr. 183) (24216)	Met de brancheorganisatie BO Geboortezorg wordt gekeken of door middel van een pilot in kaart kan worden gebracht wat de mogelijkheden zijn om wachtdiensten in de kraamzorg binnen verschillende organisaties te bundelen en wat het effect hiervan is op de kwaliteit en het aanbod van de kraamzorg. De Kamer wordt hierover later dit jaar (2020) geïnformeerd.
Minister MZS: Zo snel en feitelijk mogelijk blijven informeren over het coronavirus.	Parlementaire agenda [06-02-2020] - AO Medische preventie/ Infectieziekten (4910)	De Kamer wordt voortdurend geïnformeerd over ontwikkelingen rondom het coronavirus.
Minster MZS: Met minister van landbouw spreken over illegale handel in wilde dieren nav nieuwe coronavirus en hierover de Kamer rapporteren (zie ook aangehouden motie).	Parlementaire agenda [06-02-2020] - AO Medische preventie/ Infectieziekten (4910)	De Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.
Minister MZS: De Kamer informeren over de voortgang van het expertisecentrum Lyme en wachtlijsten.	Parlementaire agenda [06-02-2020] - AO Medische preventie/ Infectieziekten (4910)	De Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.
Minister MZS: De Kamer informeren over het nieuwe ABR- beleidsplan inclusief internationale paragraaf.	Parlementaire agenda [06-02-2020] - AO Medische preventie/ Infectieziekten (4910)	De Kamer wordt in het najaar geïnformeerd.
Staatssecretaris: in brief terugkomen op strafrechtelijke mogelijkheden om acties zoals de blenderactie van Miss Natural aan te pakken.	Parlementaire agenda [06-02-2020] - AO Medische preventie/ Infectieziekten (4910)	De verwachting is dat de Kamer in het najaar wordt geïnformeerd.
Staatssecretaris: in brief terugkomen op de meting van de vaccinatiegraad in relatie tot AVG-wetgeving.	Parlementaire agenda [06-02-2020] - AO Medische preventie/ Infectieziekten (4910)	De verwachting is dat de Kamer in het najaar 2020 wordt geïnformeerd.
De Kamer ontvangt nadere informatie over de meldingen bij «Veilig thuis» en het aandeel van conflicten over wel of geen Passend onderwijs.	Parlementaire agenda [05-02-2020] - AO Onderwijs en Zorg (4974)	De Kamer wordt hierover in het najaar geïnformeerd.
Ik zal de evaluatie van het Acute Zorgnetwerk Noord-Nederland over de toegankelijkheid van de acute zorg in Drenthe / Zuidoost-Groningen z.s.m. na 25 juni toesturen.	Uitgaande brief [04-02-2020] - Moties en toezeggingen 30-leden debat Drenthe en Zuidoost Groningen en Notaoverleg Initiatiefnota Van Gerven 20 januari jl. en VAO Ambulancezorg/Acute zorg 4 december 2019 (31016, nr. 279) (24192)	De kamer wordt na de zomer geïnformeerd.
De rapportage van de Gezondheidsraad over de 45 minuten-norm verwacht ik in de zomer, en zal ik deze te zijner tijd aan de Kamer toesturen.	Uitgaande brief [04-02-2020] - Moties en toezeggingen 30-leden debat Drenthe en Zuidoost Groningen en Notaoverleg Initiatiefnota Van Gerven 20 januari jl. en VAO Ambulancezorg/Acute zorg 4 december 2019 (31016, nr. 279) (24192)	Naar verwachting wordt de Kamer eind september 2020 geïnformeerd.
in het voorjaar ontvangt de TK de kabinetsreactie op het onderzoek naar de persisterende en actieve wens tot levensbeëindiging van ouderen die niet ernstig ziek zijn.	Uitgaande brief [30-01-2020] - Aanbieding onderzoek doodswens bij 55+ die niet ernstig ziek zijn, (34990, nr. 5) (24146)	De Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Op basis van dit onderzoek en de te verwachten cijfers over de wachttijden casemanagement dementie van de NZa zal ik met partijen bezien of aanvullende acties noodzakelijk zijn en waar deze, bij voorkeur binnen de structuur van het huidige hoofdlijnenakkoord wijkverpleging, belegd kunnen worden. Ik zal u hier voor de zomer over informeren.	Uitgaande brief [18-02-2020] - Kamerbrief casemanagement dementie februari 2020 (24258)	De Kamer wordt uiterlijk begin 2021 geïnformeerd.
Minister heeft de toezegging gedaan om binnen acht weken een uitgebreide beleidsreactie op het OVV rapport naar de Kamer te sturen.	Uitgaande brief [18-02-2020] - OVV onderzoek naar digitale veiligheid van ziekenhuizen 'Patiëntveiligheid bij ICT-uitval in ziekenhuizen' (24261)	Dit najaar zal de Tweede Kamer per brief worden geïnformeerd over de laatste stand van zaken van informatieveiligheid in de zorg.
In 2021 is een integrale evaluatie naar het lopende darmkankeronderzoek gepland. Ik sta ervoor open de leeftijdsgrens te verlagen mits de voordelen in termen van geredde levens ook opwegen tegen de nadelen van overbodig vervolgonderzoek en behandeling. Op basis van de evaluatie van het programma zal ik de Gezondheidsraad vragen hier een oordeel over te geven.		De verwachting is dat de Kamer in het najaar van 2022 wordt geïnformeerd.
De Gezondheidsraad en RIVM zullen hun adviezen mede baseren op de publicatie in The New England Journal of Medicine. Inzet van beide organisaties is om hun adviezen en de verbindende notitie rond de zomer 2020 te kunnen opleveren. Daarna zal ik uw Kamer informeren over mijn standpunt.	Uitgaande brief [27-11-2019] - Adviesaanvraag Gezondheidsraad MRI in bevolkingsonderzoek borstkanker (32793, nr. 458) (23897)	De verwachting is dat de Kamer eind 2020 wordt geïnformeerd.
De TK wordt over de voortgang schadelijke traditionele praktijken periodiek geïnformeerd via de VGR Programma Geweld hoort nergens thuis.	Uitgaande brief [18-02-2020] - Actieagenda Schadelijke Praktijken (24262)	De Kamer wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met de 5e VGR Geweld hoort nergens thuis over de voortgang schadelijke traditionele praktijken.
Voor het zomerreces zullen de bewindslieden van VWS een contourennota aan uw Kamer sturen die schetst hoe we de zorg het beste kunnen organiseren. Hierbij zullen we ook ingaan op de knelpunten bij zorg die zich op de grenzen van de zorgwetten bevinden en met oplossingsrichtingen komen.	Uitgaande brief [31-01-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Aanbieding Rapport Patiënt tussen wal en schip. Hoe gebrek aan samenhang vooral de kwetsbare patiënten treft van Actiecomité Het Roer Moet Om, (32620, nr. 247) (24156)	In het najaar zal de contourennota aan de kamer worden gestuurd.
De Tweede Kamer wordt in de loop van dit voorjaar geïnformeerd over het overleg met de Indische gemeenschap.	Uitgaande brief [11-02-2020] - Kamerbrief overleg Indische gemeenschap (20454, nr. 160) (24225)	De Kamer wordt in september 2020 geïnformeerd de Voortgang Overleg met Indische gemeenschap.
Na de sessie van de Commission on Narcotic Drugs, zal ik uw Kamer informeren over de uitkomsten.	Uitgaande brief [05-02-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek kabinetsreactie op twee Europese voorstellen (24198)	Er vindt interdepartementale afstemming plaats. De Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.
Kamer informeren op moment dat stap verder zijn in de casus Zorg in Nederland.	Parlementaire agenda [13-02-2020] - AO Zwangerschap en geboorte (5036)	Naar verwachting wordt de Kamer in november 2020 geïnformeerd.
De Kamer informeren over de resultaten van onderzoek van ZonMw over de kraamzorg.	Parlementaire agenda [13-02-2020] - AO Zwangerschap en geboorte (5036)	De kamer wordt in het eerste kwartaal 2021 geïnformeerd.
Bij het verschijnen van de contourennota wordt de Kamer nader geïnformeerd over de financiering van preventie.	Parlementaire agenda [06-02-2020] - Voortzetting AO Medisch Zorglandschap incl. Juiste Zorg op de Juiste Plek (4992)	In het najaar zal de contourennota aan de kamer worden gestuurd.
In het 2e kwartaal van 2021 ontvangt de Kamer de wet over integere bedrijfsvoering.	Parlementaire agenda [06-02-2020] - Voortzetting AO Medisch Zorglandschap incl. Juiste Zorg op de Juiste Plek (4992)	Deze wordt in het 2e kwartaal 2021, d.m.v. het wetsvoorstel Integere bedrijfsvoering zorgaanbieders aangeboden aan de Tweede Kamer.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Voor de zomer zal de minister voor Medische Zorg de Kamer nader informeren over het versterken van de zorgbemiddeling.	Parlementaire agenda [06-02-2020] - Voortzetting AO Medisch Zorglandschap incl. Juiste Zorg op de Juiste Plek (4992)	25-06-2020 In de brief van d.d. 24-6-20 n.a.v. het AO Medisch Zorglandschap is de Kamer kort geïnformeerd over deze toezegging. Voor het eind van het jaar ontvangt de Kamer nadere informatie over deze toezegging.
De Kamer ontvangt rondom het verschijnen van de contourennota de terugkoppeling van de navraag bij de NVZ over het honorarium van medisch specialisten in het kader van een nadere duiding van het bedrag van drie ton. Daarover zal nog een duiding plaatsvinden.	Parlementaire agenda [06-02-2020] - Voortzetting AO Medisch Zorglandschap incl. Juiste Zorg op de Juiste Plek (4992)	De kamer wordt geïnformeerd na de zomer.
In het tweede of derde kwartaal komt de minister terug op het betrekken van de uitkomsteninformatie bij het samen beslissen.	Parlementaire agenda [06-02-2020] - Voortzetting AO Medisch Zorglandschap incl. Juiste Zorg op de Juiste Plek (4992)	De voortgangsrapportage Uitkomstgerichte Zorg zal voor het einde van dit jaar aan de kamer worden gezonden.
Voor de zomer van 2020 wordt de Kamer geïnformeerd over de voortgang van de ziektelast uitkomsteninformatie.	Parlementaire agenda [28-11-2019] - AO Medisch Zorglandschap incl. Juiste Zorg op de Juiste Plek (4959)	De Voortgangsrapportage Uitkomstgerichte zorg zal voor het einde van dit jaar aan de Kamer worden gestuurd.
Na gesprek met NGO's kom ik met een reactie op het GREVIO-rapport. De commissie heeft gezien dat in Nederland te weinig genderspecifiek beleid is op het gebied van huiselijk geweld, ingegeven door verschillende NGO's.	Parlementaire agenda [12-02-2020] - AO Verpleeghuiszorg (4939)	De Kamer wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met Vijfde Voortgangsrapportage Geweld Hoort Nergens Thuis over deze toezegging.
De minister stuurt een aparte brief over de structurele financiering van nieuwe (woon-)zorginitiatieven naar de Tweede Kamer.	Parlementaire agenda [12-02-2020] - AO Verpleeghuiszorg (4939)	De Kamer wordt hierover in het najaar van 2020 geïnformeerd.
De minister stuurt zijn bevindingen van het overleg met zorgkantoren en actiz en CIZ over de gedragseffecten van het kostendekkend maken van de zorgprofiel-tarieven naar de Tweede Kamer.	Parlementaire agenda [12-02-2020] - AO Verpleeghuiszorg (4939)	De Tweede Kamer zal in december 2020 worden geïnformeerd via een brief over de stand van zaken capaciteit en wachtlijsten verpleeghuissector.
De minister neemt de vraag over multidisciplinaire initiatieven mee in de volgende voortgangsrapportage Langer Thuis.	Parlementaire agenda [12-02-2020] - AO Verpleeghuiszorg (4939)	De Kamer wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Langer Thuis over deze toezegging.
De minister stuurt de inzet en verklaring bij het meerjarig inkoopkader Wlz naar de Tweede Kamer.	Parlementaire agenda [12-02-2020] - AO Verpleeghuiszorg (4939)	De Kamer wordt hierover in het voorjaar van 2021 geïnformeerd.
De minister MZS zegt toe voor de zomer met de voortgangsrapportage Uitkomstgerichte Zorg te komen.	Parlementaire agenda [19-02-2020] - AO Zorgfraude/ Governance in de zorgsector (4699)	De Voortgangsrapportage Uitkomstgerichte zorg zal voor het einde van dit jaar aan de Kamer worden gestuurd.
De minister voor MZS zegt toe voor de zomer een brief te sturen over de vorderingen met betrekking tot de gesprekken met de NVZ en de CNO (chief nursing officer) over de verbetering van de positie van de verpleegkundigen.	Parlementaire agenda [19-02-2020] - AO Zorgfraude/ Governance in de zorgsector (4699)	Conform mijn brief van 24 juni jl. (Kamerstuknummer 25295-428), informeer ik uw Kamer hierover na de zomer, naar verwachting in september.
De minister MZS zegt toe de beleidsreactie op de twee rapporten van het SiRM (over o.a. gelijkgerichtheid) voor de zomer naar de Kamer te sturen.	Parlementaire agenda [19-02-2020] - AO Zorgfraude/ Governance in de zorgsector (4699)	De Kamer wordt geïnformeerd na de zomer.
De minister MZS zegt toe eind dit jaar de Kamer de evaluatie met de bestuurders in de zorg te sturen.	Parlementaire agenda [19-02-2020] - AO Zorgfraude/ Governance in de zorgsector (4699)	De onderzoeken worden eind 2020 verwacht. De minister zal de kamer in het eerste kwartaal van 2021 informeren.
Toezending rapport cumulatie met residugegevens 2018 toesturen aan Kamer.	Uitgaande brief [04-03-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om nadere informatie over de nieuwe berekeningen van de cumulatieve blootstelling van gifresiduen op voedsel (24322)	De verwachting is dat de Kamer in het najaar van 2020 wordt geïnformeerd.
Na de publicatie van het advies zal ik een beslissing nemen over de bekostiging. De zakelijke inhoud van het voorgenomen besluit zal ik schriftelijk mededelen middels een voorhangprocedure.	Uitgaande brief [25-02-2020] - Stand van zaken doorontwikkeling bekostiging wijkverpleging (24281)	De verwachting is dat de Kamer na de zomer wordt geïnformeerd.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De minister VWS zegt toe dat de Kamer een brief ontvangt van de ministers van Justitie & Veiligheid en Financiën – mede namens hem – over de zorgfraude in relatie tot het financieren van terrorisme. De minister gaat bij de ministers van JenV en Financiën na wanneer deze brief aan de Kamer kan worden verstuurd.	Parlementaire agenda [19-02-2020] - AO Zorgfraude/ Governance in de zorgsector (4699)	De Tweede Kamer ontvangt deze brief in het najaar 2020.
De minister VWS zegt toe de Kamer in maart te laten weten of hij de signalen over franchiseconstructies kan meenemen in de komende wetgeving.	Parlementaire agenda [19-02-2020] - AO Zorgfraude/ Governance in de zorgsector (4699)	Deze toezegging wordt dit jaar nog in de eerst volgende stand van zaken brief meegenomen.
De minister VWS zegt toe dat de resultaten van de werkgroep gegevensuitwisseling gemeenten en zorgkantoren terugkomen in de derde voortgangsrapportage Rechtmatige Zorg.	Parlementaire agenda [19-02-2020] - AO Zorgfraude/ Governance in de zorgsector (4699)	De minister van VWS zal de derde voortgangsrapportage rz (tevens eindrapportage) begin 2021 aan de TK verzenden.
De minister stuurt voor de zomer een stand van zaken brief over palliatieve zorg en geeft daarin tevens aan wanneer het advies over de (transmurale) bekostiging komt.	Parlementaire agenda [04-03-2020] - AO Wijkverpleging (5015)	De Kamer wordt hierover voor het eind van het jaar geïnformeerd.
De minister stuurt een brief over de voortgang van de vijf minuten registratie en neemt daarin op wanneer monitoring plaatsvindt.	Parlementaire agenda [04-03-2020] - AO Wijkverpleging (5015)	Uiterlijk in het derde kwartaal van 2020 zal deze brief aan de kamer worden gestuurd.
De minister vraagt Vektis om een analyse van kleine aanbieders (< €100.000,-) die nu geen contract krijgen.	Parlementaire agenda [04-03-2020] - AO Wijkverpleging (5015)	De Kamer wordt hierover voor het eind van het jaar geïnformeerd.
In de volgende voortgangsrapportage: a. uitsplitsing uitstroom 55-plussers waaruit blijkt welk deel met pensioen gaat en welk deel een uitkering krijgt. b. CBS vragen of het mogelijk is cijfers te presenteren met en zonder bijbaantjes en vakantiewerk c. Stand van zaken Stichting het Potentieel pakken d. Aanvullende acties die in de regio's zijn ingezet en de programmatische aanpak per regio op behoud en anders werken. e. Resultaten Ontregel de zorg èn daarbij antwoord op het signaal dat zorgverzekeraars verschillende formulieren gebruiken om de transformatiegelden te kunnen aanvragen. f. Uitkomsten FNV rapport over stagemisbruik meenemen naar de landelijke actietafel en daarover rapporteren in de voortgangsrapportage g. Terugkomen op praktische en juridische kanten van invoeren van voltijdsbonus, vakantiedoorwerkbonus, piekurenbonus.	Parlementaire agenda [13-02-2020] - AO Arbeidsmarktbeleid in de zorg (4975)	De Kamer ontvangt de vierde voortgangsrapportage van het programma Werken in de Zorg naar verwachting eind september 2020.
Min voor MZS reageert binnenkort op het advies van het Capaciteitsorgaan.	Parlementaire agenda [13-02-2020] - AO Arbeidsmarktbeleid in de zorg (4975)	De Kamer wordt voor het herfstreces geïnformeerd.
Rapporteren van de uitkomsten van de evaluatie van de pilot met PFZW (minVWS).	Parlementaire agenda [13-02-2020] - AO Arbeidsmarktbeleid in de zorg (4975)	De Kamer wordt hierover naar verwachting eind september 2020, met de vierde voortgangsrapportage van het programma Werken in de Zorg, geïnformeerd.
Terugkoppelen van resultaat van gesprek met ZN en Actiz over signalen dat door eisen die zorgverzekeraars stellen verzorgenden niveau 2 niet meer worden ingezet (minVWS).	Parlementaire agenda [13-02-2020] - AO Arbeidsmarktbeleid in de zorg (4975)	De Kamer wordt hierover naar verwachting eind september 2020, met de vierde voortgangsrapportage van het programma Werken in de Zorg, geïnformeerd.
Min voor MZS komt met advies van ZIN over twee beroepen wel/niet in BIG plus kabinetsreactie.	Parlementaire agenda [13-02-2020] - AO Arbeidsmarktbeleid in de zorg (4975)	De adviezen worden voor eind september naar de Tweede Kamer gestuurd.
De evaluatie van het Stagefonds eind 2020 naar de TK.	Parlementaire agenda [13-02-2020] - AO Arbeidsmarktbeleid in de zorg (4975)	De verwachting is dat de Kamer hierover voor het eind van het jaar over geïnformeerd wordt.
In mijn volgende brief aan uw Kamer om u te informeren over de stand van zaken van mijn Europa Strategie Inkoop en Aanbesteden Sociaal Domein hoop ik u nader te kunnen berichten over het standpunt van de Europese Commissie.	Uitgaande brief [10-02-2020] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake Nader verslag vaste TK commissie (34477, nr. 70) (24214)	De verwachting is dat de Kamer in de tweede helft van 2020 wordt geïnformeerd.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Ik heb de Monitor gemeentelijke zorginkoop 2019 bij deze brief gevoegd. Omdat deze monitor ziet op een kwantitatieve analyse van de inkoopdocumenten van gemeenten, wordt deze aangevuld met een meer kwalitatief onderzoek naar de stand van de inkoop. Dit onderzoek zal naar verwachting rond de zomer gereed zijn. Ik zal u in samenhang over de onderzoeken informeren bij de volgende voortgangsrapportage van het programma rond de zomer.	Uitgaande brief [10-02-2020] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake Nader verslag vaste TK commissie(34477, nr. 70) (24214)	De kwalitatieve monitor heeft onder andere wegens de COVID-19 maatregelen vertraging opgelopen en wordt in najaar 2020 (Q4 2020) opgeleverd. De Kamer zal in het najaar door middel van een voortgangsrapportage nader worden geïnformeerd.
Het ondersteuningsprogramma ontwikkelt in samenspraak met gemeenten en aanbieders modelbepalingen, die door gemeenten als standaarden in inkoopdocumenten kunnen worden gehanteerd. Voor de zomer van dit jaar zijn modelbepalingen voor gemeenten beschikbaar.	Uitgaande brief [10-02-2020] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake Nader verslag vaste TK commissie(34477, nr. 70) (24214)	De modelbepalingen voor inkoopdocumenten zijn opgeleverd. Met een select aantal gemeenten/regio's zal worden bezien hoe het gebruik van deze bepalingen in de praktijk uitwerkt.
Ik ben bezig met het voorbereiden van het wetsvoorstel Bevorderen Samenwerking en Rechtmatige Zorg (Wbsrz). Het streven is dit wetsvoorstel eind tweede kwartaal 2020 aan de Tweede Kamer te verzenden.	Uitgaande brief [10-02-2020] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake Nader verslag vaste TK commissie(34477, nr. 70) (24214)	Het wetsvoorstel Wbsrz wordt in juli 2020 aan de TK aangeboden.
Ik streef er naar het wetsvoorstel Maatschappelijk verantwoord gunnen Jeugdwet en Wmo 2015 voor de zomer aan uw Kamer toe te sturen. Daaraan voorafgaand zal ik een brede consultatie houden onder de belangrijkste stakeholders.	Uitgaande brief [10-02-2020] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake Nader verslag vaste TK commissie(34477, nr. 70) (24214)	De consultatie is wegens COVID-19 verlengd en heeft hierdoor enige vertraging opgelopen. De consultatie is inmiddels afgerond en de verzamelde input wordt nu in het voorstel verwerkt. Het wetsvoorstel wordt na deze zomer naar de Raad van State gestuurd.
Ik zal de handreiking van de IGJ en NZa voor een zorgvuldige proces- en besluitvorming bij wijzigingen in het zorglandschap naar verwachting in oktober 2019 aan uw Kamer doen toekomen.	Uitgaande brief [06-09-2019] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om reactie op de Initiatiefnota van het lid Van Gerven over het ziekenhuis dichtbij voor iedereen (35227) (35227, nr. 3) (23526)	De Kamer wordt naar verwachting na de zomer geïnformeerd.
in gesprek te gaan met de Universiteit Groningen en de heer Postmes over de effectiviteit van de in te zetten gelden aangaande de in te zetten geestelijke zorg.	Parlementaire agenda [06-02-2020] - AO Mijnbouw/Groningen (5016)	De Kamer wordt naar verwachting voor het eind van het jaar geïnformeerd.
De minister zal over vraagstuk van verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van de arts bij hulpmiddelen/implantaten een brief sturen.	Parlementaire agenda [27-11-2019] - AO Hulpmiddelenbeleid (4788)	Vanwege de Corona crisis is hierin vertraging ontstaan. De Kamer zal hierover worden geïnformeerd in een voortgangsbrief over Medische Hulpmiddelen in den brede.
De minister zal aan de TK terugkoppelen over het opzetten van kwaliteitsregisters.	Parlementaire agenda [27-11-2019] - AO Hulpmiddelenbeleid (4788)	Terugkoppeling over opzetten van kwaliteitsregisters zal plaatsvinden in een voortgangsbrief over Medische Hulpmiddelen die voor de begrotingsbehandeling aan de Kamer zal worden verstuurd.
De minister zal de TK schriftelijk informeren over de planning van het vervolgonderzoek Nivel over eigen bijdragen.	Parlementaire agenda [27-11-2019] - AO Hulpmiddelenbeleid (4788)	Als gevolg van de Coronacrisis heeft dit vertraging opgelopen. Het onderzoek wordt na de zomer in gang gezet.
De minister zal het verslag van de Dialoogtafel Hoorzorg naar de TK sturen.	Parlementaire agenda [27-11-2019] - AO Hulpmiddelenbeleid (4788)	Het verslag zal voor de begrotingsbehandeling aan de Kamer worden gestuurd.
De minister zal de TK informeren over de uitkomsten van het gesprek met de FMS over de uitvoering van de motie Ellemeet/Ploumen/Vd Berg.	Parlementaire agenda [27-11-2019] - AO Hulpmiddelenbeleid (4788)	Naar verwachting zal de Kamer hierover worden geïnformeerd in een voortgangsbrief over Medische Hulpmiddelen in den brede.
De minister zal bezien hoe hij de stapeling van eigen bijdragen en de effecten van het gebruik ervan kan laten onderzoeken.	Parlementaire agenda [27-11-2019] - AO Hulpmiddelenbeleid (4788)	Als gevolg van de Coronacrisis is dit vertraagd. Het onderzoek wordt na de zomer in gang gezet.
De minister zal de TK informeren over de eerste resultaten van de campagne Hii Holland.	Parlementaire agenda [27-11-2019] - AO Hulpmiddelenbeleid (4788)	De Kamer zal hierover in het najaar van 2020 worden geïnformeerd in een brief over de (update van) de Nationale Agenda Medische Technologie.
De minister zal de TK informeren over de resultaten van de hulpmiddelentafels.	Parlementaire agenda [27-11-2019] - AO Hulpmiddelenbeleid (4788)	De laatste tafels worden begin december gehouden. Daarna zal de Kamer over de resultaten worden geïnformeerd.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De Kamer wordt geïnformeerd over: Protocol sluitingen/stoppen behandelingen GGZ instellingen, intern en extern overleg en borging zorgcontinuiteit. Graag afstemmen in concept met IGJ en Nza.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - AO GGZ (4915)	In verband met coronacrisis vertraging.
De visie zorglandschap ggz wordt dit najaar naar de Kamer gestuurd.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - AO GGZ (4915)	De Kamer wordt in het najaar 2020 geïnformeerd.
Nav Motie van de leden Diertens en Van den Berg (verzoekt de regering om voor de zomer per regio zo veel mogelijk op eenzelfde wijze doorzettingsmacht op complexe casuïstiek te organiseren, daar probleemeigenaarschap aan toe te kennen, en de Kamer voor december 2020 te informeren over de voortgang hiervan). De stuurgroep wachttijden (bestaande uit ZN, GGZ Nederland, Mind en MeerGGZ) brengt medio 2020 regionale stand van zaken rond complexe casuïstiek in beeld. Daarom heb ik ook toegezegd dat ik de regio's waar dit nog niet goed gaat scherp in beeld wil brengen en daarmee in gesprek wil gaan. Ik bezoek op basis van het beeld dat de stuurgroep wachttijden oplevert de betreffende regio's en bespreek met hen hoe zij nog kunnen verbeteren in oplossingen en opschalingen. Hierover wordt de Kamer geïnformeerd.	Parlementaire agenda [29-01-2020] - AO GGZ (4915)	De Kamer wordt naar verwachting voor het einde van het jaar geïnformeerd.
Brief over Visie zorglandsch GGZ- Probleemanalyse (waar komen de problemen in GGZ nu door) motie 519 PVV• Voorkomen dat mensen in GGZ komen, Preventie in de ggz• Patienten betrekken bij visie• Stop afbouw bedden• Concentratie en spreiding• Regierol in regionale overleggen (voorbeelden genoemd zorg en veiligheidshuis/Rotterdam met regieconsul); Suggestie D66 om analoog aan de aanpak in de zorg- en Veiligheidshuizen te kijken of er één persoon in het overleg kan zijn die als een soort gangmaker de boel bij elkaar houdt en die iedereen wijst op zijn verantwoordelijkheden. • Veiligheid medepatiënten Met aandacht voor taak justitie en politie);• Basis pyramide te breed, top de smal (te weinig spec zorg)• Financiele prikkels (juiste en perverse);• Diagnosesysteem in de ggz• Lengte • Concentratie en spreiding• Stop beddenafbouw• Lerende cultuur (evidence based werken en goede voorbeelden van elders overnemen).	Parlementaire agenda [29-01-2020] - AO GGZ (4915)	De verwachting is dat de kamer eind van het jaar wordt geïnformeerd.
Voortgang gegevensuitwisseling bij spoed: U wordt over de voortgang geïnformeerd.	Uitgaande brief [16-03-2020] - Voortgang gegevensuitwisseling bij spoed (27529, nr. 214) (24369)	Dit najaar zal de Tweede Kamer worden geïnformeerd over de laatste stand van zaken van de informatievoorziening op de SEH.
De leden van de PVV-fractie vragen om geïnformeerd te worden over de vraagstukken waar zorgaanbieders gedurende het overgangsjaar nog tegen aan zullen lopen. Antwoord 2.21. Uiteraard is het kabinet bereid de Kamer hierover te informeren.	Uitgaande brief [13-03-2020] - Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake VSO Wzd en Wvggz 35370 en 32399 (35370, nr. 2) (24359)	De tweede Kamer wordt in het najaar van 2020 geïnformeerd.
Ik zal de Kamer op de hoogte houden van de voortgang van de ontwikkelingen in Drenthe en Zuidoost-Groningen.	Uitgaande brief [12-07-2019] - Toekomst van de zorg in Drenthe en Zuidoost-Groningen (31016, nr. 246) (23437)	De tweede Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.
Ik ben voornemens een inventarisatie te laten uitvoeren naar de aard en de omvang van dergelijke 'accessoires' die de aantrekkelijkheid van het roken van sigaretten en shagtabak kunnen vergroten. Ik zal de uitkomst van deze inventarisatie met u delen. Het is mijn intentie om te bezien hoe we deze praktijk vervolgens door een verbod kunnen tegen gaan.	Uitgaande brief [21-02-2020] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Van Gerven (SP) over het bericht 'Vileine truc om verbod op mentholsigaretten te omzeilen: menthol-inlegkaarten' (2020Z00175). (24275)	De staatssecretaris zal na de zomer de Kamer informeren over het rapport.
Ik plan een overleg tussen de NVWA en de onderwijsraden en zal een verslag van dat gesprek voor de inwerkingtreding van dit besluit (1 augustus 2020) naar de Kamer sturen.	Parlementaire agenda [10-03-2020] - VSO Tabaks- en rookwarenwet (5066)	Dit overleg wordt vanwege corona en de verplaatste startdatum van het toezicht door de NVWA verplaatst naar het najaar van 2020. Het verslag van het overleg wordt in het najaar van 2020 naar de Kamer gestuurd.
Ik bekijk of het nodig is dat het ministerie van VWS hierin een aanvullende stimulerende rol neemt. Indien extra activiteiten worden opgepakt, zal ik uw Kamer uiteraard daarover informeren.	Uitgaande brief [02-04-2020] - Rapport expertbijeenkomst Afbouwen antidepressiva hoe?' (29477, nr. 652) (24419)	Indien extra activiteiten worden opgepakt zal de Kamer daarover uiteraard worden geïnformeerd.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
In het debat heb ik gezegd dat we gaan zien wat de ervaring en de beleving met die budget-polis is. Daarover informeer ik de Kamer in de eerste helft van 2020.	Parlementaire agenda [16-04-2019] - VAO Zorgverzekeringswet (4890)	De Kamer wordt hierover voor de begrotingsbehandeling geïnformeerd.
In het vervolgonderzoek naar de ervaringen en behoeften van transgenders, dat ik in 2021 zal laten uitvoeren, zal ik ook vragen meenemen met betrekking tot zelfmedicatie. Ik zal dat onderzoek te zijner tijd uiteraard aan de Kamer toesturen.	Uitgaande brief [02-04-2020] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Bergkamp (D66) over het bericht 'Veel transgenders gaan zelf aan de slag met hormonen, met alle risico's van dien' (2020Z03670). (24418)	De Kamer wordt naar verwachting uiterlijk eind 2021 geïnformeerd.
Ik zal u uiterlijk in het najaar van 2020 informeren over de sluiskandidaten die naar verwachting in de eerste helft van 2021 geregistreerd worden. Ik zal dan ook weer een overzicht geven van de stand van zaken van de eerder aangekondigde sluiskandidaten.	Uitgaande brief [25-03-2020] - Aankondiging sluiskandidaten 2e helft 2020 (29477, nr. 650) (24398)	In het najaar van 2020 wordt de Kamer geïnformeerd over de sluiskandidaten die naar verwachting in de eerste helft van 2021 geregistreerd worden en wordt een overzicht gegeven van de stand van zaken van de eerder aangekondigde sluiskandidaten.
De Kamer informeren over de duiding van de cijfers uit Ladis over de verslavingszorg de afgelopen jaren, inclusief een oordeel over de toegang tot de verslavingszorg.	Uitgaande brief [15-04-2020] - VSO Drugspreventie (24077, nr. 462) (24440)	Wetsvoorstel om cijfers in LADIS te kunnen verwerken is in voorbereiding.
De Kamer informeren over de eerste resultaten van de Strategische Verkenning Cocaïne.	Uitgaande brief [15-04-2020] - VSO Drugspreventie (24077, nr. 462) (24440)	Onderzoek loopt, eind 2020 wordt TK geïnformeerd over resultaten.
Indien de ARK besluit om onderzoek te doen naar de governance van de structurele beheerorganisatie, zal ik aanbevelingen die hieruit naar voren komen met u delen en waar van toepassing doorvoeren in de opzet en werking van het de structureel beheer.	Uitgaande brief [02-03-2020] - Inrichting structureel beheer PGB2.0 (24296)	Indien de ARK het besluit neemt om onderzoek te doen en dit vervolgens heeft uitgevoerd, zal de Kamer worden geïnformeerd. Dit heeft nog niet plaats gevonden.
Reactie toegezegd op het (bijgestelde) advies van het Capaciteitsorgaan.	Uitgaande brief [15-05-2020] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Van Gerven (SP) over het bijgesteld advies van het Capaciteitsorgaan 'Capaciteitsplan 2011-2024' en de opleidingscapaciteit van tandartsen (2020Z06654), (24541)	
Tijdens het verantwoordingsdebat heeft FIN de volgende toezegging gedaan (woordelijk): Bruins: Afgelopen jaar alle nieuwe VWS subsidies aan staatssteuntoets onderworpen. Wat ik nu heel graag zou zien door wat de rekenkamer stelt, dat we volgend jaar bij verantwoordingsdag ook kunnen concluderen dat de bestaande VWS subsidies een staatsteuntoets hebben gehad. Hoekstra: Ambtelijk en poltiek hernemen, met erkenning van wat er op dit onderwerp gedaan is en met erkenning van de huidige situatie, alles op alles zetten om te kijken hoe we dit kunnen wegpoetsen volgend jaar en daar waar nodig met de kamer over in gesprek treden. Bruins: Misschien ook mogelijk in de zomer of net na de zomer de kamer te laten weten welk deel van die subsidies volgend jaar aan staatsteuntoesten denkt te hebben onderworpen. Hoekstra: ja	Verantwoordingsdebat over het jaar 2019	
Ik zal de Tweede Kamer voor de zomer van 2021 informeren over de voortgang van de gehele GZSP, en ook de quickscan GZSP van de NZa toesturen.	Uitgaande brief [29-05-2020] - Voortgang en afronding overheveling geneeskundige zorg voor specifieke patiëntgroepen naar de Zvw (Eerste Kamer) (24599)	De kamer wordt voor de zomer 2021 geïnformeerd.
De evaluatie van volgend jaar om te kijken of de inzet van beide nummers (0800-0113 en 113) door 113 Zelfmoordpreventie tot knelpunten of klachten leidt.	Uitgaande brief [04-06-2020] - Stand van zaken suïcidepreventie (32793, nr. 482) (24628)	Kamer wordt eind volgend jaar (2021) geïnformeerd.
De Kamer te informeren over de nieuwe landelijke suicidecijfers van het CBS (zijn naar verwachting begin juli beschikbaar) en de stand van zaken van de activiteiten die lopen in het kader van de huidige Landelijke Agenda Suïcidepreventie (2018-2021).	Uitgaande brief [04-06-2020] - Stand van zaken suïcidepreventie (32793, nr. 482) (24628)	Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Daarom zal ik de resultaten uit het rapport van Defence for Children bespreken met CoMensha, de VNG, Jeugdzorg Nederland en Valente. In de voortgangsbrief van het programma Samen tegen Mensenhandel rapporteer ik over de uitkomsten hiervan.	Uitgaande brief [05-06-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Aangeboden petitie Help ook na mijn 18e door Defence for Children - ECPAT en Kind meet recht d.d. 14 januari 2020 (28638, nr. 181) (24638)	De Kamer zal in de voortgangsbrief Samen tegen Mensenhandel vanuit JenV geïnformeerd worden over de uitkomsten van de resultaten.
In de voortgangsrapportages zorg voor de jeugd terugkomen op stand van zaken acties versterken eigen kracht van kinderen en gezinnen. Dit zijn twee jaarlijkse rapportages. Programma loopt tot eind 2021.	Uitgaande brief [10-06-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake SO - Reactie op verzoek commissie over de wijze van uitvoering van de motie Van der Staaij cs (31839, nr. 728) (24658)	In het voorjaar van 2021 zal de Kamer in de voortgangsbrief Zorg voor de Jeugd geïnformeerd worden over de stand van zaken.
Uitvraag in regio plus navraag door NZa bij verzekeraars over capaciteitsproblemen in de verloskunde.	Parlementaire agenda [13-02-2020] - AO Zwangerschap en geboorte (5036)	Conform aangenomen motie/toezegging dat CPZ hierbij betrokken wordt zijn we samen met NZA en CPZ aan het kijken hoe we de inventarisatie van de NZa en rapport CPZ kunnen koppelen. Voorstel voor planning ligt voor bij deze partijen. De Kamer wordt naar verwachting in september 2020 geïnformeerd.
De andere onderzoeken (naar de doodsoorzaak en of hier strafbare feiten zijn gepleegd, het handelen van de politie ter plaatse en de zorg en begeleiding van de zorginstelling) lopen op dit moment nog en zijn naar verwachting over enkele maanden afgerond. Vanwege de samenhang tussen deze onderzoeken informeren wij uw Kamer zo spoedig mogelijk nadat al deze onderzoeken afgerond zijn.	Uitgaande brief [12-06-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om een reactie op bericht dat er een dode en gewonden zijn gevallen bij een begeleid woonvorm in Wageningen (25424, nr. 533) (24674)	De TK wordt in najaar 2020 geïnformeerd over de andere onderzoeken.
Daarom heb ik zowel Zorgverzekeraars Nederland (ZN) als Verenso uitgenodigd om over de inkoopvoorwaarden in gesprek te gaan. Dit gesprek zal op de korte termijn plaatsvinden. Over de uitkomsten van dit gesprek zal ik uw Kamer in het najaar berichten.	Uitgaande brief [12-06-2020] - de antwoorden op de vragen van het Kamerlid Hijink (SP) over het bericht dat zorgverzekeraars specialisten ouderenzorg in de wijk frustreren(2020Z10215) (24677)	De kamer wordt naar verwachting in het najaar 2020 geïnformeerd.
Daarom heb ik zowel Zorgverzekeraars Nederland (ZN) als Verenso uitgenodigd om over de inkoopvoorwaarden in gesprek te gaan. Dit gesprek zal op de korte termijn plaatsvinden. Over de uitkomsten van dit gesprek zal ik uw Kamer in het najaar berichten.	Uitgaande brief [12-06-2020] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Kerstens (PvdA) over het artikel 'Zorgverzekeraars frustreren specialistische ouderenzorg in de wijk' (2020Z10099) (24675)	De kamer wordt naar verwachting in het najaar 2020 geïnformeerd.
Informeren Kamer over concrete vervolgstappen inzake hoofddiagnosegroepen van de Stuurgroep wachttijden ggz.	Parlementaire agenda [08-06-2020] - AO GGZ/MO/Suïcidepreventie (5080)	Procesvoorstel in Kamerbrief 1 juli 2020 (2020D27558), tussenstand in Kamerbrief die is aangekondigd voor september 2020, uitgewerkt kader doorzettingsmacht eind 2020. De kamer wordt hierover geïnformeerd.
Preventie als onderwerp meenemen in toekomstvisie ggz.	Parlementaire agenda [08-06-2020] - AO GGZ/MO/Suïcidepreventie (5080)	De kamer wordt na verwachting eind 2020 geïnformeerd.
Aan de Kamer een brief sturen over de mogelijkheden binnen de Wet marktordening gezondheidszorg in relatie tot het ggz-stelsel en het organiseren van doorzettingsmacht.	Parlementaire agenda [08-06-2020] - AO GGZ/MO/Suïcidepreventie (5080)	Aan de Kamer een brief sturen over de mogelijkheden binnen de Wet marktordening gezondheidszorg in relatie tot het ggz-stelsel en het organiseren van doorzettingsmacht.
In de voortgangsrapportage MO/BW die eind 2020 naar de Tweede Kamer wordt gestuurd wordt ingegaan op de uitgangspositie van het aantal dak- en thuislozen aan de start van het plan 'een (t)huis, een toekomst' en de stappen die vanaf dat moment zijn gezet (incl. concrete resultaten).	Parlementaire agenda [08-06-2020] - AO GGZ/MO/Suïcidepreventie (5080)	De TK wordt voor het kerstreces 2020 geïnformeerd met de VGR BW-MO over deze toezegging.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Daarnaast zal de staatssecretaris in de VGR ingaan op de zogenoemde 'meerjarentransitiestrategie' n.a.v. de vraag van het lid Faber en de niet-rechthebbenden n.a.v. de vraag van het lid Regterschot.		
«Wij houden uw Kamer op de hoogte van de voortgang op deze maatregelen [over zorg in onderwijstijd] en de wijze waarop we een collectieve financiering vorm willen geven. In het najaar zullen wij u opnieuw informeren over de voortgang van de maatregelen» [op onderwijs en zorg].»	Uitgaande brief [18-06-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Reactie op motie-Van Meenen over ontschotten van de middelen voor onderwijs, ondersteuning en zorg (31497, nr. 361) (24713)	In het najaar van 2020 zal de Kamer geïnformeerd worden over de voortgang van de maatregelen Zorg in Onderwijstijd.
In september zal ik u informeren over de definitieve vormgeving van het risicovereveningsmodel 2021, inclusief de besluiten over bovengenoemde COVID-19 effecten op het risicovereveningsmodel.	Uitgaande brief [18-06-2020] - Risicovereveningsmodel 2021 (29689, nr. 1067) (24714)	De Kamer wordt hierover na het zomerreces geïnformeerd.
In overleg met zorgverzekeraars, het Zorginstituut en onderzoekers wordt het onderzoeksprogramma voor de komende jaren verder uitgewerkt. In september zal ik u hierover in meer detail informeren.	Uitgaande brief [18-06-2020] - Risicovereveningsmodel 2021 (29689, nr. 1067) (24714)	De Kamer wordt hierover na het zomerreces geïnformeerd.
Na de zomer ontvangt de Kamer een lijst van randvoorwaarden die vervuld moeten zijn om stappen te kunnen zetten in de discussie over gepaste en zinnige zorg en actieve uitstroom van onnodige behandelingen uit het basispakket.	Parlementaire agenda [17-06-2020] - AO Pakketbeheer (5087)	De Kamer wordt hierover in het najaar geïnformeerd.
Medio juli wordt de Kamer middels een brief geïnformeerd over het advies van het Zorginstituut over vergoeding uit het basispakket van zorg bij Covid 19. Dat advies is naar verwachting eind juni gereed. Zo mogelijk wordt in deze brief ook de kwaliteitsrichtlijn, die door ZonMw wordt ontwikkeld over de revalidatie en nazorg van Covid 19-patiënten, meegenomen.	Parlementaire agenda [17-06-2020] - AO Pakketbeheer (5087)	16 juli 2020 heeft de Kamer de brief ontvangen over de voorwaardelijke toelating eerstelijns paramedische zorg voor patiënten na ernstige Covid-19. Het streven is de Kamer begin 2021 te informeren over de kwaliteitsrichtlijn die door ZonMw wordt ontwikkeld over de revalidatie en nazorg van Covid-19 patiënten.
De Kamer ontvangt na de zomer een agenderende notitie over alternatieve vergoedingswijzen van bijvoorbeeld anticonceptie.	Parlementaire agenda [17-06-2020] - AO Pakketbeheer (5087)	De Kamer wordt hierover in het najaar geïnformeerd.
De Kamer ontvangt t.z.t. informatie over het gevoerde gesprek met de zorgverzekeraar Zilveren Kruis over de pilot m.b.t. de eigen bijdrage bij kraamzorg.	Parlementaire agenda [17-06-2020] - AO Pakketbeheer (5087)	Het streven is de Kamer hier medio 2022 over te informeren.
In het tweede deel van 2020 ontvangt de Kamer de richtlijn 'afbouw medicatie bij pijnstilling'.	Parlementaire agenda [17-06-2020] - AO Pakketbeheer (5087)	In het tweede deel van 2020 zal de Kamer de richtlijn «afbouw medicatie bij pijnstillen» ontvangen.
In de jaarlijkse premieraming die onderdeel uitmaakt van de begrotingsbrief, zal ook worden ingegaan op de gevolgen van covid voor de risicoverevening.	Parlementaire agenda [17-06-2020] - AO Pakketbeheer (5087)	Deze toezegging wordt afgedaan in de financieringsparagraaf van de begroting waar wordt ingegaan op de premie.
Vóór het zomerreces ontvangt de Kamer de monitor zorgverzekeringen. In de begeleidende brief zal worden ingegaan op de vraag of zorgverzekeraars inderdaad moeten aangeven welke polissen nagenoeg gelijk zijn volgens de definitie van de NZa en de ACM.	Parlementaire agenda [17-06-2020] - AO Pakketbeheer (5087)	De Monitor Polisaanbod is 24-6-20 naar de Kamer gestuurd. Voor de begrotingsbehandeling wordt de Kamer inhoudelijk over deze toezegging geïnformeerd.
In dit najaar ontvangt de Kamer de 5-jaarlijkse evaluatie van het Zorginstituut. Hierbij wordt ingegaan op de toetsingskaders van nieuwe technieken.	Parlementaire agenda [17-06-2020] - AO Pakketbeheer (5087)	De Kamer wordt hierover voor het eind van het jaar geïnformeerd.
Vóór het zomerreces ontvangt de Kamer het antwoord op de brief over de behandeling van de ziekte SMA.	Parlementaire agenda [17-06-2020] - AO Pakketbeheer (5087)	Op 23 juni 2020 heeft de minister de ingekomen burgerbrief beantwoord. Deze beantwoording wordt op korte termijn gedeeld met de Kamer.
In de brief met hierin de brede afweging voor vergoedingen uit het basispakket wordt tevens ingegaan op de leefstijlgeneeskunde en preventie.	Parlementaire agenda [17-06-2020] - AO Pakketbeheer (5087)	De Kamer wordt hierover in het najaar geïnformeerd.
De Kamer ontvangt informatie over de gevoerde gesprekken over het initiatief in West-Friesland. Er wordt nog gekeken op welke wijze deze informatie naar de Kamer komt.	Parlementaire agenda [17-06-2020] - AO Pakketbeheer (5087)	Informatie over dit initiatief wordt meegenomen in de brede geneesmiddelenbrief in het najaar.
De minister zal een terugkoppeling geven van het gesprek met beroepsgroepen en het expertisecentrum over vrouwelijke genitale verminking (met name t.a.v. de groep vrouwen die alleen psychische klachten hebben).	Parlementaire agenda [17-06-2020] - AO Pakketbeheer (5087)	Het streven is de Kamer hierover te informeren rond de zomer van 2021.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Ik zal mijn opvolger vragen om na de zomer met een beleidsreactie te komen ten aanzien van deze bevindingen en hierbij het aandachtspunt van de collectiviteitskorting mee te nemen.	Uitgaande brief [24-06-2020] - Monitor polisaanbod 2020 (29689, nr. 1069) (24727)	Het streven is de Kamer hierover voor de begrotingsbehandeling te informeren.
De NZa adviseert mij in augustus opnieuw over de toereikendheid van het Wlz-kader 2020. Op dit augustusadvies reageer ik na Prinsjesdag in de definitieve kaderbrief Wlz 2021.	Uitgaande brief [10-06-2020] - Voorlopige kaderbrief WLZ 2021 (34104, nr. 282) (24667)	Stand van zaken definitieve kaderbrief is als volgt: De Kamer wordt hier na Prinsjesdag 2020 over geïnformeerd.
'Na de zomer ontvang ik van het RIVM de eerste jaarrapportage die inzicht biedt in de PrEP-verstrekking sinds de inwerkingtreding van de Subsidieregeling PrEP. Ik zal uw Kamer in het najaar informeren over de jaarrapportage.'	Uitgaande brief [29-06-2020] - antwoorden op de vragen van de Kamerleden Dijkstra (D66) en Bergkamp (D66) over het bericht dat Amsterdam streeft naar nul nieuwe hiv-infecties in 2026 (2020Z10879) (24767)	De Kamer wordt in het najaar geïnformeerd.
In het voorjaar van 2021 informeer ik uw Kamer over de stand van zaken van de implementatie van de expertisecentra.	Uitgaande brief [17-06-2020] - stand van zaken expertisecentra jeugdhulp (31839, nr. 729) (24707)	In het voorjaar van 2021 zal de Kamer in de voortgangsbrief Zorg voor de Jeugd geïnformeerd worden over de stand van zaken.
De rapportages wijkverpleging en huisartsen volgen nog en uw Kamer wordt daarover te zijner tijd geïnformeerd.	Uitgaande brief [29-06-2020] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Dik-Faber (CU) over het weer opschalen van de reguliere ziekenhuiszorg (2020Z09966). (24768)	De Kamer wordt naar verwachting in de maand augustus geïnformeerd.
Het kabinet hoopt uw Kamer dit najaar te informeren over de stand van zaken rondom de uitwerking van het advies van de Commissie Vermeij en de bijbehorende vraagstukken.	Uitgaande brief [29-06-2020] - Kamerbrief Aanbieding Vaccinatiegraadrapport 2019 en Voortgang 'Verder met vaccineren' (24774)	De verwachting is dat de Kamer in het najaar van 2020 wordt geïnformeerd.
«Hierbij stuur ik u, zoals toegezegd[1][2] het advies van de NZa. Mijn ambtsopvolger zal nader standpunt bepalen over het advies en u daar in het najaar van dit jaar over informeren.»	Uitgaande brief [30-06-2020] - Advies NZa eigen risico in combinatie met de dbc-systematiek (24777)	De Kamer wordt hierover in het najaar geïnformeerd.
In het najaar van 2020 wordt de Kamer geïnformeerd over de eerste inzichten van de lerende evaluatie.	Uitgaande brief [26-06-2020] - Voortgangsbrief 'De Juiste Zorg op de Juiste Plek' doen we samen (2020Z12367) (24746); Geplande brief [31-12-2020] - Brief inzake eerste inzichten van de lerende evaluatie (3173)	In het najaar van 2020 wordt de Kamer geïnformeerd.
In het najaar van 2020 zal de Kamer nader worden geïnformeerd over de voortgang van de subsidieregeling JZOJP.	Uitgaande brief [26-06-2020] - Voortgangsbrief 'De Juiste Zorg op de Juiste Plek' doen we samen (2020Z12367) (24746)	De Kamer wordt hierover voor het eind van het jaar geïnformeerd.
Ik zal u uiterlijk begin 2021 over de uitkomst van de uitvoeringstoets en de verdere implementatie informeren.	Uitgaande brief [29-06-2020] - Vitamine K-profylaxe bij pasgeborenen (2020Z12578) (24772)	De TK wordt geïnformeerd over de volgende stap in het besluitvormingsproces, namelijk een uitvoeringstoets.
Het kabinet hoopt uw Kamer dit najaar te informeren over de stand van zaken rondom de uitwerking van het advies van de Commissie Vermeij en de bijbehorende vraagstukken.	Uitgaande brief [29-06-2020] - Kamerbrief Aanbieding Vaccinatiegraadrapport 2019 en Voortgang 'Verder met vaccineren' (24774)	De verwachting is dat de Kamer in het najaar van 2020 wordt geïnformeerd.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Ik zal de Kamer voor september een overzicht sturen. Hierin zal ik aangeven op welke momenten in het komende parlementaire jaar de voortgangsrapportages van de lopende beleidsprogramma's.	Uitgaande brief [29-06-2020] - Verzoek om reactie op de rapportage bij (schriftelijke) behandeling van de verantwoordingsstukken VWS over 2019 (2020Z12521) (24761)	De Kamer wordt voor september 2020 hierover geïnformeerd.
Zodra wij samen met de werkgroep in kaart gebracht hebben met welke aanbevelingen wij aan de slag gaan en op welke termijn zullen wij uw Kamer daarover nader informeren. Dit zal naar verwachting tegen het eind van het jaar het geval zijn.	Uitgaande brief [26-06-2020] - Advies cannabispreventie experiment gesloten coffeeshopketen (2020Z12382) (24745)	De verwachting is dat de Kamer hierover in 2020 wordt geïnformeerd.
Zowel de uitkomsten van dat overleg, de integrale visie op de ouderenzorg als de Contourennota kunt u in het najaar tegemoet zien.	Uitgaande brief [02-07-2020] - aanbieding advies Commissie Toekomst zorg thuiswonende ouderen (24809)	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de brief Integrale visie op de ouderenzorg over deze toezegging.
Over de voortgang en opbrengsten ontvangt uw Kamer na het reces wederom een brief van ons.	Uitgaande brief [03-07-2020] - Brief aanpak gericht op personen met verward gedrag (24814)	Na de zomer wordt de Kamer geïnformeerd.
Een nadere beschouwing van de conclusies en aanbevelingen volgend uit de evaluatie van de Wet afbreking zwangerschap ontvangt u van mij in de tweede helft van 2020.	Uitgaande brief [26-06-2020] - Aanbieden rapport van de tweede evaluatie Wet afbreking zwangerschap (2020Z12364) (24751)	De Kamer wordt in het najaar geïnformeerd.
Een beleidsreactie op de monitor ontvangt u dit najaar in de tweede voortgangsrapportage van het programma.	Uitgaande brief [03-07-2020] - tweede monitor programma Langer Thuis (24815)	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met de Voortgangsrapportage Langer Thuis met een beleidsreactie op de monitor.
De gebundelde reacties op de houtskoolschets acute zorg worden aangeboden aan de Tweede Kamer.	Uitgaande brief [03-07-2020] - Houtskoolschets acute zorg (24817)	De Kamer wordt in het eerste kwartaal 2021 geïnformeerd.
Rapportage uitkomsten overleg met collega bewindslieden over aanbevelingen commissie Toekomst zorg thuiswonende ouderen.	Uitgaande brief [02-07-2020] - aanbieding advies Commissie Toekomst zorg thuiswonende ouderen (24809)	De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd met Rapportage over aanbevelingen commissie Toekomst zorg thuiswonende ouderen.
Begin 2021 verwacht ik u te kunnen informeren over de verdere voortgang van het actieplan.	Parlementaire agenda [24-06-2020] - Debat Wet Ambulancevoorzieningen (5092)	De Kamer wordt naar verwachting begin 2021 geïnformeerd.
Wanneer de ronde tafel bijeenkomst over grensoverschrijdende ambulancezorg heeft plaatsgevonden, zal ik uiteraard de Kamer daarover informeren.	Parlementaire agenda [24-06-2020] - Debat Wet Ambulancevoorzieningen (5092)	Deze ronde tafel is door de corona-crisis niet doorgegaan in juni. Er is gezien de geldende maatregelen nog geen nieuwe datum gepland. De Kamer wordt naar verwachting eind van het jaar geïnformeerd.
Ik zal aan Ambulancezorg Nederland vragen om mij de impactanalyse nieuwe urgentie-indeling toe te sturen als die gereed is en dan zal ik die ook terstond aan de Kamer toezenden.	Parlementaire agenda [24-06-2020] - Debat Wet Ambulancevoorzieningen (5092)	De Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.
In de contourennota wordt teruggekomen op de wenselijkheid om meer functies (bijvoorbeeld SEH of Acute Verloskunde) aan te merken als een NEDAB.	Parlementaire agenda [24-06-2020] - Debat Wet Ambulancevoorzieningen (5092)	De contourennota zal in het najaar aan de kamer worden gezonden.
De Kamer wordt na het zomerreces geïnformeerd over het gesprek over voorschrijfgedrag dat naar aanleiding van de uitkomsten van het Nivel onderzoek met huisartsen zal worden gevoerd.	Uitgaande brief [16-06-2020] - Monitor vitaminen, mineralen en paracetamol uit het pakket (29689, nr. 1056) (24691)	In september 2020 wordt de Kamer geïnformeerd over het gesprek over het voorschrijfgedrag dat naar aanleiding van de uitkomsten van het Nivel onderzoek met huisartsen zal worden gevoerd.
Ik zal er bij zorgverzekeraars op aan dringen met het Zorginstituut in gesprek te gaan over de omstandigheden waarin de explantatie van borstimplantaten verzekerde zorg is. Bij dit gesprek dienen de inzichten van beroepsgroepen betrokken te worden.	Uitgaande brief [08-07-2020] - antwoorden op de vragen van het Kamerlid Ploumen (PvdA) over het	Het streven is de Kamer hierover voor het eind van het jaar te informeren.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
	niet vergoeden van explantatie van borstimplantaten (2020Z11026). (24839)	
Over de uitkomsten van deze activiteiten (met betrekking tot de toegang van jeugdigen met een psychische stoornis tot de Wlz) zal ik u eind van het jaar (2020) informeren.	Uitgaande brief [08-07-2020] - Voortgang implementatie wetswijziging «Toegang tot de Wlz voor mensen met een psychische stoornis». (24843)	De Kamer wordt hier eind 2020 over geïnformeerd.
De staatssecretaris zal de Kamer in het najaar (2020) informeren over de stand van zaken omtrent ALD, MPS1, het gezondheidsraadadvies over niet-behandelbare aandoeningen en de uitvoeringstoets van het RIVM over de toevoeging van SMA aan de hielprikscreening.	Uitgaande brief [08-07-2020] - Voortgang ontwikkelingen hielprik 2020 (24841)	De Kamer wordt in najaar geïnformeerd
Mijn streven is om 1 oktober 2020 het loket voor het indienen van de aanvragen te openen.	Uitgaande brief [25-06-2020] - Bonus voor zorgprofessionals (2020Z12157) (24736)	Het streven is om 1 oktober 2020 het loket voor het indienen van de aanvragen te openen.
Beleidsreactie over de uitkomsten van quickscan (in beeld te brengen wanneer het voor gemeenten financieel rendabel is om te investeren in het creëren van extra woonplekken in plaats van extra opvangplekken).	Uitgaande brief [10-07-2020] - Versnellen van transformatie maatschappelijke opvang (24850)	De TK wordt in het derde kwartaal 2020 geïnformeerd met een Beleidsreactie over de uitkomsten van quickscan (in beeld te brengen wanneer het voor gemeenten financieel rendabel is om te investeren in het creëren van extra woonplekken in plaats van extra opvangplekken).
De inzichten en lessen uit dit onderzoek zullen daarom ook betrokken worden bij de contourennota, die naar verwachting dit najaar zal verschijnen.	Uitgaande brief [08-07-2020] - Evaluatie verbeterprogramma's Bernhoven en Rivas (24848)	In het najaar wordt de Kamer geïnformeerd.
Na de zomer zal mijn opvolger uw Kamer nog nader informeren over het bevorderen van gelijkgerichtheid in de medisch specialistische zorg.	Uitgaande brief [08-07-2020] - Evaluatie verbeterprogramma's Bernhoven en Rivas (24848)	Na de zomer wordt de Kamer nader geïnformeerd.
De TK ontvangt voorafgaand aan het WGO 2020 de beleidsreactie op de in september geactualiseerde Monitor Sport en Corona.	Uitgaande brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)	Onlangs heeft de Tweede Kamer een eerste rapportage ontvangen die een tussentijds inzicht geeft in de gevolgen van de coronamaatregelen voor de sportsector. In de komende maanden gaat het kennisconsortium de inzichten uit deze rapportage toetsen en waar mogelijk verrijken bij de vele betrokken veldpartijen.
De TK wordt om de vier jaar (voor 't eerst 2024) geïnformeerd over de uitkomsten van het Prevalentie onderzoek seksuele intimidatie en misbruik in de sport van NOC*NSF.	Uitgaande brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)	De uitkomsten van het prevalentieonderzoek worden deze zomer gepubliceerd op de website van het CVS.
Voor het Algemeen Overleg Sportbeleid 2021 ontvangt de TK de definitieve handreiking sporthulpmiddelen.	Uitgaande brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)	De TK heeft de conceptversie ontvangen en deze zal in de pilots sporthulpmiddelen worden getest. Op basis van de pilots kan de handreiking worden aangepast.
De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd over de aanpak voor het programma bewegen in het dagelijks leven.	Uitgaande brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)	Deze zomer vinden er interdepartemetale gesprekken plaats om te inventariseren op welke terreinen er stappen gemaakt kunnen worden om te komen tot een routekaart bewegen in het dagelijks leven, waarbij de initiatiefnemers uit de sport en de zorg worden betrokken.
De TK wordt in het najaar 2020 geïnformeerd over de uitkomsten van de verkenning of en hoe VWS (financieel) kan bijdragen aan een specifiek fonds voor sporthulpmiddelen.	Uitgaande brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)	VWS is in gesprek met onder andere Fonds gehandicaptensport om te verkennen of een specifiek fonds voor sporthulpmiddelen een meer duurzame oplossing kan zijn.

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Voor de zomer 2021 ontvangt de TK het plan met betrekking tot de Human Capital Agenda (HCA).	Uitgaande brief [30-06-2020] - Schriftelijk Overleg (SO) inzake Sportbeleid (24778)	Het Mulier Instituut voert momenteel een arbeidsmarktonderzoek uit. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd en worden er na deze zomer bijeenkomsten georganiseerd met stakeholders om tot een gemeenschappelijke visie en routekaart te komen.
Lesson learned voor 1 september 2020 naar TK met daarbij gevoegd de ontvangen adviezen.	Parlementaire agenda [25-06-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5102)	
Contact opnemen met Nu'91 en GGD GHOR NL om te kijken hoe omgegaan kan worden met het snel testen van zorgverleners en hun patiënten (VVT-sector).	Parlementaire agenda [25-06-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5102)	De Kamer wordt na de zomer geïnformeerd.
Gaat met RIVM en GGD gesprek aan om het traject tussen klacht/besmetting en BCO zo kort mogelijk te laten zijn en te optimaliseren (kortere doorlooptijd). Welke normering kan je daarop afspreken (wat is haalbaar).	Parlementaire agenda [04-06-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5090)	
Kamer informeren over de manier waarop het NL vaccin toch voor de NL markt beschikbaar blijft en komt en niet door b.v. USA wordt opgeëist.	Parlementaire agenda [25-06-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5102)	20-07-2020 De Kamer wordt eind 2020 geïnformeerd.
Onderzoek naar of mensen die Q-koorts hebben gehad ook vatbaarder zijn voor corona.	Parlementaire agenda [07-05-2020] - Plenair debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5085)	
Resultaten van het onderzoek naar hydroxychloroquine naar de TK sturen.	Parlementaire agenda [20-05-2020] - Plenair debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5100)	
De TK informeren zodra er meer bekend is over het «on-hold» zijn van de verkoop van Intravac.	Parlementaire agenda [16-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5074)	Als gevolg van de Coronacrisis is de privatisering dit voorjaar on hold gezet, zodra er meer bekend is wordt de Kamer geïnformeerd. Naar verwachting zal dat in het najaar 2020 gebeuren.
In brief van week voor 28 april beschrijven hoe om te gaan met al dan niet vrijwillige deelname aan de app, inclusief in hoeverre gebruikers vn de app anoniem kunnen blijven.	Parlementaire agenda [08-04-2020] - Debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus (5073)	
Schriftelijk informeren van de Kamer over de juridische mogelijkheden die de minister heeft om beschikking te houden over voldoende beschermingsmaterialen, naast de Vorderingswet.	Parlementaire agenda [05-03-2020] - Plenair debat coronavirus (5064)	
Punt van stoppen export van beschermingsmaterialen onder de aandacht brengen van Macron tijdens EU-top ministers Volksgezondheid.	Parlementaire agenda [05-03-2020] - Plenair debat coronavirus (5064)	
Informeren kamer over protocol besmette personen van de GGD.	Parlementaire agenda [05-03-2020] - Plenair debat coronavirus (5064)	
I.o.m. MJenV en MEZK nagaan of woekerprijzen voor persoonlijke beschermingsmaterialen als economisch delict kunnen worden bestempeld.	Parlementaire agenda [05-03-2020] - Plenair debat coronavirus (5064)	
Samen met Min JenV ontwikkelen van afwegingskader voor Veiligheidsregio's m.b.t. evenementen en deze o.a. via de websites ontsluiten.	Parlementaire agenda [05-03-2020] - Plenair debat coronavirus (5064)	
Kamerbrief met daarin antwoord hoe de begrijpelijkheid en eenduidigheid van informatie wordt verbeterd, incl. werken met gebarentolk.	Parlementaire agenda [05-03-2020] - Plenair debat coronavirus (5064)	
Informeren van de Kamer over relevante uitkomsten van de EPSCO-raad d.d. 6 maart 2020.	Parlementaire agenda [05-03-2020] - Plenair debat coronavirus (5064)	
Informatie over het afwegingskader evenementen ook al zo veel als mogelijk betrekken in de Kamerbrief.	Parlementaire agenda [05-03-2020] - Plenair debat coronavirus (5064)	
Najaar 2020 zal TK over voortgang en verder te ondernemen stappen t.a.v. duurzame inrichting geïnformeerd worden.	Uitgaande brief [03-07-2020] - Voortgang Maatschappelijke Diensttijd (24826)	

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Ik zal uw Kamer half augustus informeren over de stand van zaken rondom de landingsplek van de backend, het advies van de AP en de resultaten van de andere geplande tests en checks.	Uitgaande brief [16-07-2020] - Landelijke introductie «CoronaMelder», (24858)	
De kamer wordt na ieder evaluatiemoment t.a.v. de voortgang ijzeren voorraad geïnformeerd (evaluatiemomenten staan gepland in januari 2021, juni 2021, januari 2022 en juni 2022).	Uitgaande brief [07-07-2020] - Aanpak geneesmiddelentekorten en ijzeren voorraad (24833)	De kamer wordt na ieder evaluatiemoment t.a.v. de voortgang ijzeren voorraad geïnformeerd (evaluatiemomenten staan gepland in januari 2021, juni 2021, januari 2022 en juni 2022).
Ik wil graag dit najaar nog met uw Kamer bespreken hoe ik met de opbrengst uit de consultatie wil omgaan.	Uitgaande brief [17-07-2020] - antwoorden op de vragen van de Kamerleden Wörsdörfer (VVD) en Raemakers (D66) over de consultatie van de Wet houdende wijziging van de Jeugdwet en enige andere wetten (2020Z13908). (24869)	22-07-2020 In de voortgangsbrief Jeugd die in november aan de Kamer zal worden gezonden wordt deze toezegging beantwoord.
Ik zal de aanbevelingen van de kwartiermaker transgenderzorg m.b.t. het herzien van het regelkader van het Zorginstituut voor de machtigingenprocedures bij zorgverzekeraars, en m.b.t. het gebruik van de ICD-11 als leidende classificatie voor transgenderzorg (in plaats van de DSM 5), de komende periode samen met het Zorginstituut nader bezien, en zal u na de zomer een reactie op deze punten toesturen.	Uitgaande brief [26-06-2020] - Toekomstvisie Transgenderzorg (2020Z12369) (24755)	De kamer wordt na de zomer hieronder geïnformeerd.
Ik verwacht u in mijn brief aan uw Kamer naar aanleiding van de volgende voortgangsbrief van de kwartiermaker transgenderzorg te kunnen informeren over de resultaten van 1) de uitvoering van de motie-Van Kooten Arissen c.s. over het actief attenderen van mensen die een geslachtsverandering hebben ondergaan over de gevolgen die dit heeft voor uitnodigingen voor bevolkingsonderzoek (TK 2019-2020, 35 300 XVI nr. 84); en 2) de toezegging om terug te komen op uitkomsten van gesprekken met betrokken klinieken over dit onderwerp.	Uitgaande brief [26-06-2020] - Toekomstvisie Transgenderzorg (2020Z12369) (24755)	De Kamer wordt in het najaar geïnformeerd.
In de tweede helft van 2020 opnieuw een aantal regiobijeenkomsten in het land te organiseren. Dit zal tot concrete oplossingen moeten leiden in de regio's waar problemen spelen rondom de ANW-diensten. Ik verwacht dat deze inzet ertoe zal leiden dat dit vraagstuk dit jaar in belangrijke mate wordt opgelost. Ik zal uw Kamer op de hoogte houden van de voortgang.	Uitgaande brief [04-06-2020] - Verzamelbrief ggz, opstart reguliere ggz, uitvoering motie Segers (25424, nr. 531) (24630)	Naar verwachting wordt de Kamer in de tweede helft van 2020 geïnformeerd.
Ik ga na de zomervakantie in gesprek met de betrokken partijen (V&VN, ZN, Per Saldo, Stichting Kind en Ziekenhuis, Bvikz) om te spreken over het vervolgproces dat partijen voor zich zien. Ik zal uw kamer informeren over de vervolgstappen.	Uitgaande brief [17-07-2020] - Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om reactie uitzending Op1 betreffende handreiking ouders die hun ernstig zieke kind verzorgen (24881)	In oktober wordt de Kamer hierover geïnformeerd.
Opvolging NZa-advies digitale zorg: Voor het onderwerp digitale zorg heeft de NZa gekeken naar vervolgstappen die op korte termijn al relevant zijn. Ik wil uw Kamer daar in september nader over informeren via de voortgangsrapportage Innovatie en Zorgvernieuwing.	Uitgaande brief [21-07-2020] - Aanbieding NZa-advies het stimuleren van passende zorg en digitale zorg (24895)	De Kamer in september informeren via de voortgangsrapportage Innovatie en Zorgvernieuwing.
Opvolging NZa-advies gepast gebruik: Voor wat betreft het onderwerp gepast gebruik heeft mijn ambtsvoorganger tijdens de algemeen overleggen pakketbeer (17 juni jl.) en cure (2 juli jl.) aangegeven dat de NZa en het Zorginstituut om een tweede advies in navolging op dit advies zijn gevraagd. Zij zijn gevraagd om de randvoorwaarden in het stelsel in kaart te brengen die nodig zijn voor gepast gebruik en daarbij de geleerde lessen te betrekken. Ik verwacht u dit advies voor de begrotingsbehandeling te kunnen doen toekomen.	Uitgaande brief [21-07-2020] - Aanbieding NZa-advies het stimuleren van passende zorg en digitale zorg (24895)	De Kamer wordt hierover in het najaar geïnformeerd.

Tabel 72 Subsidies (bedragen x 1.000 euro)

Art.	Naam Subsidie (regeling)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Laatste evaluatie	Volgende evaluatie (jaartal)	Einddatum Subsidie (regeling)
1	Kaderregeling VWS-subsidies / Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS	93.737	102.970	93.602	95.422	89.586	88.936	87.836	1)[1]	1)	1)
1	Subsidieregeling Abortusklinieken	18.264	17.878	17.881	17.881	17.881	17.883	17.887	Onderzoeksrapport doorlichting administraties abortusklinieken in het kader van subsidies	2024	2025
1	Subsidieregeling NIPT	15.497	16.475	15.570	15.268	15.271	15.275	15.275	In werking getreden per 1 april 2017.	2022	1-apr-23
1	Beleidsregel tegemoetkoming Q-koorts	27.630	4.060	0	0	0	0		In werking getreden per 1 oktober 2018		2020
1	Subsidieregeling NODOK 2019-2023	453	500	500	500	500	500		2018 TK 35000-XVI-92	2023	2024
1	Subsidieregeling Preventiecoalities	755	1.850	1.600	500	500	0		In werking getreden per 1 januari 2017.	2021	2021
1	Subsidieregeling Publieke Gezondheid	198.783	226.099	235.576	230.723	230.345	230.694	230.694	2016	2021	2022
1	Beleidsregels subsidiëring regionale centra prenatale screening	4.022	4.255	4.365	4.530	4.530	4.530	4.530	In werking getreden per 1 januari 2017	2021	2022
1	Subsidieregeling PrEP	2.041	3.696	3.725	3.725	3.725	3.725	3.725	In werking getreden per 1 april 2019	2021	2021
1	Subsidieregeling kunstmatige inseminatie met donorsemen	0	7.172	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	In werking getreden per 1 januari 2020	2023	2024
1											
2	Kaderregeling VWS-subsidies / Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS	144.844	137.918	140.416	138.849	111.387	120.178		1)	1)	1)
2	Beleidskader Eerstelijnscentra in grootschalige nieuwbouwlocaties (VINEX)	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2015	Subsidieregeling eindigt in 2018.	2018
2	Beleidskader Subsidiëring anonieme e-mental health								De evaluatie van de regeling is uitgevoerd en wordt waarschijnlijk nog voor het	2018	2017

Art.	Naam Subsidie (regeling)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Laatste evaluatie	Volgende evaluatie (jaartal)	Einddatum Subsidie (regeling)
									zomerreces aan de TK aangeboden		
2	Beleidskader Subsidiëring farmaceutische ANZ-dienstverlening	150							Deze regeling is niet geëvalueerd.	Deze regeling wordt niet geëvalueerd.	2018
2	Beleidskader Subsidiëring versnellingsprogramma Informatie-uitwisseling Patiënt en Professional	1.805	0						Is nog niet bekend.	Is nog niet bekend.	2020
2	Beleidsregels Subsidiëring versnellingsprogramma Informatie-uitwisseling Patiënt en Professional fase 2	8.545							Is nog niet bekend.	Is nog niet bekend.	2020
2	Beleidsregels Subsidiering versnellingsprogramma Informatie-uitwisseling Patient en Professional - fase 3	62.468	25.201	11.539	10.101				Is nog niet bekend.	Is nog niet bekend.	2021
2	HLA MSZ Toekomstbestendige digitalisering (vervolg VIPP MSZ)		6.719	27.225	27.056	14.000			Is nog niet bekend.	Is nog niet bekend.	2022
2	Subsidieregeling Donatie bij leven	750	750	750	750	750	750		2015	2020	2021
2	Subsidieregeling Medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden	7.779	8.215	8.672	482	4.632	1.984		Derde kwartaal 2017; regeling is aangepast wijzigingen zijn meegenomen per 1 maart 2018 .	Na het derde kwartaal van 2017 geëvalueerd, zodat we wijzigingen kunnen meenemen voor 1 januari 2018.	2022
2	Subsidieregeling Overgang integrale tarieven medisch-specialistische zorg 2017-2019	16.227	18.000	8.680	680	4.640	2.000		https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/05/14/evaluatie-subsidieregeling-overgang-integrale-tarieven-msz	deze regeling is in 2019 geevalueerd	2019
2	Subsidieregeling borstvergroting transvrouwen	3.881	4.200	2.800	2.800	2.800	2.800		Is nog niet bekend.	Is nog niet bekend.	2024
3	Kaderregeling VWS-subsidies / Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS	135.700	252.881	191.441	165.437	110.110	111.382	116.253	1)	1)	1)
3	Regeling Palliatieve Terminale Zorg	32.268	35.173	33.401	33.401	33.401	33.401	33.401	2015	Start in 2020.	2021
4	Kaderregeling VWS-subsidies / Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS	70.683	59.986	60.403	54.862	54.936	54.936		1)	1)	1)
4	Beleidskader Subsidiëring transparantie in de kwaliteit van zorg	6.488	6.822	3.000	5.000	5.000	5.000		Deze regeling is gestart in 2016 en is bedoeld als een (tijdelijke)	2024	2025

Art.	Naam Subsidie (regeling)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Laatste evaluatie	Volgende evaluatie (jaartal)	Einddatum Subsidie (regeling)
									impuls om transparantie te bevorderen.		
4	Beleidskader Subsidiëring van patiënten- en gehandicaptenorganisaties	16.148	16.465	17.000	17.000	21.000	21.000		2015	2022	2023
4	Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg	207.138	205.761	205.761	205.761	205.761	205.761		2016	2019	2022
4	Subsidieregeling Opleiding tot advanced nurse practitioner en opleiding tot physician assistant	29.821	33.980	38.000	39.053	39.353	39.353		2016	2021	2022
4	Subsidieregeling Opleidingen in een Jeugd ggz-instelling 2015-2017	1.908	2.248	2.300	2.300	2.300	2.300		2016	2019	2020
4	Subsidieregeling Stageplaatsen zorg II	111.955	0	224.000	112.000	112.000	112.000		2016	2021	2021
4	Subsidieregeling Vaccinatie stageplaatsen zorg	5.285	5.805	5.200	5.200	5.200	5.200		2016	2021	2022
4	Subsidieregelingen Opleidingen publieke gezondheidszorg 2013-2017								2016	Subsidieregeling eindigt in 2018.	2018
4	Subsidieregeling impulsfinanciering PGO-leveranciers 2018–2021	0	0	0	0	0	0		In werking getreden per 2018.	2021	2021
5	Kaderregeling VWS-subsidies / Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS	9.421	7.942	24.513	13.415	10.512			1)	1)	1)
5	Subsidieregeling Huisvestingslasten gesloten jeugdhulp	18.700	18.700	0	0	0			Eenmalige regeling die niet wordt geëvalueerd.	Eenmalige regeling die niet wordt geëvalueerd.	Regeling vervalt per 1-1-2021
5	Subsidieregeling Opvang kinderen van ouders met trekkend/ varend bestaan	16.513	16.513	15.522	15.522	15.522	15.522		2016	2021	Regeling vervalt per 1-1-2022
5	Subsidieregeling continuïteit cruciale jeugdzorg	20.000	20.000	20.000							Regeling vervalt per 1-10-2022
5	Subsidieregeling EVC Jeugd- en gezinsprofessional		207	311	311	518					Regeling vervalt per 1-10-2023
6	Kaderregeling VWS-subsidies / Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS	87.064	78.198	80.428	89.925	91.767	91.768		1)	1)	1)
6	Subsidieregeling Gemeentelijke uitgaven aan sport	152.000	155.924	155.925	155.925	155.928	155.932		In werking getreden per 2019.	2021	2024
6	Subsidieregeling Bouw en het onderhoud van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen	87.000	89.246	89.247	89.247	89.248	89.251		In werking getreden per 2019.	2021	2024
6	Subsidieregeling tegemoetkoming amateursportorganisaties COVID-19		20.000						Eenmalige regeling agv COVID-19	Eenmalige regeling agv COVID-19	2020

Art.	Naam Subsidie (regeling)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Laatste evaluatie	Volgende evaluatie (jaartal)	Einddatum Subsidie (regeling)
6	Subsidieregeling tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties		90.000						Eenmalige regeling agv COVID-19	Eenmalige regeling agv COVID-19	2020
6	Subsidieregeling Specifieke uitkering lokale Sportakkoord 2020-2022	0	12.601	10.397	10.000	0	0		In werking getreden per 2020.	2022	2022
7	Kaderregeling VWS-subsidies / Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS	22.553	27.309	35.474	22.684	21.484	21.021	21.014	1)	1)	1)
7	Subsidieregeling Collectieve erkenning van Indisch en Moluks Nederland	1.000	1.000	1.000	1.000	333	333	333	1)	1)	1)
7	Beleidskader Subsidiëring van projecten en activiteiten ten behoeve van de participatie en emancipatie van de Sinti en Roma in Nederland	533	547	356	356	356	356	356	1)	1)	1)
	Totaal Subsidies (regelingen)	1.641.809	1.745.266	1.793.580	1.594.666	1.482.276	1.460.771	538.304			

1 Vanwege het algemene, kaderstellende karakter van de Kaderregeling heeft deze geen einddatum en is een evaluatie van doelmatigheid en doeltreffendheid als zodanig niet mogelijk. Evaluatie van verstrekte subsidies op basis van de kaderregeling kan deel uitmaken van beleidsevaluaties. In de reguliere beleidsdoorlichtingen van de verschillende begrotingsartikelen worden ook de subsidies van het betreffende begrotingsartikel verstrekt onder de Kaderregeling doorgelicht: de planning beleidsdoorlichtingen staat als tabel in de beleidsagenda).

Bijlage 5: Evaluatie- en overig onderzoek

In deze bijlage bij de begroting wordt een overzicht opgenomen van het evaluatie- en overig onderzoek dat is gekoppeld aan de begrotingsartikelen voor het ministerie van VWS.
Daarnaast is VWS in 2018 de pilot Lerend evalueren gestart. Zie voor de toelichting hoofdstuk 2 van deze begroting. De evaluaties die worden uitgevoerd in het kader van de pilot zijn niet opgenomen in onderstaande tabellen, omdat hierbij een beleidsvraagstuk centraal staat en niet een begrotingsartikel, daardoor zijn de evaluaties niet een op een te koppelen aan een artikel van de begroting. Daardoor wordt 1a. Beleidsdoorlichtingen steeds minder gevuld.

Tabel 73 Artikel 1 - Volksgezondheid

Soort onderzoek	Titel/onderwerp	Start	Afronding
1. Ex-post onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid			
1a. Beleidsdoorlichtingen			
1b. Ander ex-post onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid			
	Evaluatie Regeling beoordelingscommissie late zwangerschapsafbreking en levensbeëindiging bij pasgeborenen	2020	2021
2. Ex-ante onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid			
2a. MKBA's			
2b. Ander ex-ante onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid			
3. Overig onderzoek			
	Monitoring en evaluatie preventie in het zorgstelsel	2017	2021

Tabel 74 Artikel 2 - Curatieve zorg			
Soort onderzoek	Titel/onderwerp	Start	Afronding
1. Ex-post onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid			
1a. Beleidsdoorlichtingen			
1b. Ander ex-post onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid			
	Effectonderzoek campagne orgaandonatie	Jaarlijks	Jaarlijks
	Evaluatie Nederlandse Transplantatiestichting	2020	2021
	Evaluatie subsidieregeling Donatie bij Leven	2020	2021
	Evaluatie effect financiering diverse informatiebronnen over geneesmiddelen ten behoeve van zorgprofessionals	2019	2021
	Evaluatie subsidie stimulering competentie-ontwikkeling openbaar apotheker in de eerste lijn	2019	2021
	Wetsevaluatie Wet verplichte ggz en Wet zorg en dwang	2020	2021
2. Ex-ante onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid			
2a. MKBA's			
2b. Ander ex-ante onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid			
3. Overig onderzoek			
	Monitor zorggerelateerde schade	2019	2023
	Monitor overheveling geneesmiddelen voor de ziekte van Gaucher	2020	2022
	Monitor ZVW/PGB 2020/2021	2020	2021
	Monitoren overstapseizoen 2020/2021	2020	2021
	Monitor overheveling immunoglobulinen	2020	2023

Tabel 75 Artikel 3 - Langdurige zorg en ondersteuning

Soort onderzoek	Titel/onderwerp	Start	Afronding
1. Ex-post onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid			
1a. Beleidsdoorlichtingen			
1b. Ander ex-post onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid			
	Evaluatie experiment Domeinoverstijgend samenwerken	2019	2020
	Kaderwet evaluatie CIZ	2020	2020
	Evaluatie regeling palliatieve zorg en geestelijke verzorging	2020	2020
	Kader voor pgb-vaardigheid	2020	2020
	In het kader van de pilot Lerend Evalueren vindt er een evaluatie plaats van het koplopertraject cliënt ondersteuning.	2020	2021
	Evaluatie Wet zorg en dwang	2020	2022
2. Ex-ante onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid			
2a. MKBA's			
2b. Ander ex-ante onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid			
	In het kader van de pilot Lerend Evalueren vindt er een evaluatie plaats van het koplopertraject cliënt ondersteuning.	2019	2020
3. Overig onderzoek			
	Monitoring VN-verdrag Handicap door College voor de rechten van de Mens	jaarlijks	jaarlijks
	Monitor Wet zorg en dwang	2020	2021
	Monitor effecten abonnementstarief eigen bijdragen Wmo 2015	2019	2022
	'Voor elkaar' SCP-onderzoek naar inzet vrijwilligers en mantelzorgers	2020	2022

Tabel 76 Artikel 4 - Zorgbreed beleid

Soort onderzoek	Titel/onderwerp	Start	Afronding
1. Ex-post onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid			
1a. Beleidsdoorlichtingen			
1b. Ander ex-post onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid			
	Evaluatie experiment art. 36a wet BIG BMH	2018	2023
	Evaluatie artikel 36A Wet BIG Mondhygiënisten	2018	2023
	Evaluatie subsidieregeling Patiënten- en gehandicaptenorganisaties	2022	2023
2. Ex-ante onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid			
2a. MKBA's			
2b. Ander ex-ante onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid			
3. Overig onderzoek			
	Evaluatie PGO-support	2021	2022

Tabel 77 Artikel 5 - Jeugd

Soort onderzoek	Titel/onderwerp	Start	Afronding
1. Ex-post onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid			
1a. Beleidsdoorlichtingen			
1b. Ander ex-post onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid			
2. Ex-ante onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid			
2a. MKBA's			
2b. Ander ex-ante onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid			
3. Overig onderzoek			

Tabel 78 Artikel 6 - Sport

Soort onderzoek	Titel/onderwerp	Start	Afronding
1. Ex-post onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid			
1a. Beleidsdoorlichtingen			
1b. Ander ex-post onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid			
2. Ex-ante onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid			
2a. MKBA's			
2b. Ander ex-ante onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid			
3. Overig onderzoek			
	Monitoring kernindicatoren sport; digitale actualisatie via Vzinfo	Doorlopend	
	Monitoring Sportakkoord	2018	2022
	Monitoring Buurtsportcoaches	Doorlopend	2022
	Monitor Sport en Corona	2020	2021

Tabel 79 Artikel 7 - Oorlogsgetroffenen en Herinnering WO II

Soort onderzoek	Titel/onderwerp	Start	Afronding
1. Ex-post onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid			
1a. Beleidsdoorlichtingen			
1b. Ander ex-post onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid			
2. Ex-ante onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid			
2a. MKBA's			
2b. Ander ex-ante onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid			
3. Overig onderzoek			

Tabel 80 Artikel 8 - Tegemoetkoming specifieke kosten

Soort onderzoek	Titel/onderwerp	Start	Afronding
1. Ex-post onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid			
1a. Beleidsdoorlichtingen			
1b. Ander ex-post onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid			
2. Ex-ante onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid			
2a. MKBA's			
2b. Ander ex-ante onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid			
3. Overig onderzoek			

Bijlage 6: Lijst van afkortingen

ACBG	Agentschap College ter Beoordeling van Geneesmiddelen
ACM	Autoriteit Consument en Markt
AFBZ	Algemeen Fonds Bijzondere Ziektenkosten
Aids	Acquired immune deficiency syndrome
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AOR	Algemene Oorlogsongevallenregeling Indonesië
APG	Wet Geneesmiddelenprijzen
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BBP	Bruto binnenlands product
BES	Bonaire, Sint Eustatius en Saba
BIG	Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg
BIKK	Bijdrage in de kosten van kortingen
BKZ	Budgettair Kader Zorg
BMR	Bof, Mazelen, Rodehond
BRV	Bovenregionale gehandicaptenvervoer
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Ministerie van -
C2000	Communicatie 2000
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBG	College ter Beoordeling van Geneesmiddelen
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCE	Centra voor Consultatie en Expertise
CCMO	Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek
CIBG	Centraal Informatiepunt Beroepen Gezondheidszorg, agentschap
CIO	Chief Information Officer
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
CJIB	Centraal Justitieel Incasso Bureau
CPZ	College Perinatale Zorg
CSZ	Commissie sanering ziekenhuisvoorzieningen
DALY	Disability Adjusted Life Year
dbc	diagnose- behandelcombinatie
DCP	Decentrale Procedure
DG	Directoraat-Generaal
DICA	Dutch Institute for Clinical Auditing
DKTP	Difterie, kinkhoest, tetanus en polio
EMA	European Medicines Agency
ESTT	Eenheid Secretariaten Medische Tuchtcolleges
EU	Europese Unie
EZK	Economische Zaken en Klimaat, Ministerie van -
FBZ	Financieel Beeld Zorg
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
FO	Federatie Opvang
FTE	fulltime equivalent
G4	Vier grootste gemeenten van Nederland (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht)
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GMT	Directie Geneesmiddelen en Medische Technologie
GR	Gezondheidsraad
GRIP	Generiek Register, Informatievoorziening & Proces

GVS	Geneesmiddelenvergoedingensysteem
HBO	Hoger beroepsonderwijs
Hiv	Human immunodeficiency virus
HLZ	Hervorming Langdurige Zorg
HPV	Humaan Papillomavirus
IBO	Interdepartementaal Beleidsonderzoek
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
ICP	International Collaboration Program
ICV	In Control Verklaring
IenW	Infrastructuur en Waterstaat, Ministerie van -
IGZ	Inspectie voor de Gezondheidszorg
IJZ	Inspectie Jeugdzorg
IKNL	Integraal Kankercentrum Nederland
IOC	Internationaal Olympisch Comité
IT	Informatietechnologie
IVvM	Informatievoorziening van Morgen
IVZ	InVoorZorg
JenV	Justitie en Veiligheid, Ministerie van -
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JMV	Jaardocument Maatschappelijke Verantwoording
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
KNMG	Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst
KNMI	Koninklijk Nererlands Meteorologisch Instituut
LNV	Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Ministerie van -
Lvb	Licht verstandelijke beperking
LZ	Langdurige Zorg
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
MC	Directie Markt en Consument
MC	Medisch Centrum
MEE	Vereniging voor ondersteuning bij leven met een beperking
METC	Medisch Ethische Commissie
MEVA	Directie Macro-Economische Vraagstukken en arbeidsmarkt
MO	Maatschappelijke Opvang
Movisie	Kennis en advies voor maatschappelijke ontwikkeling
MRP	Mutual Recognition Procedure
n.v.t.	Niet van toepassing
NIVEL	Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg
NKI	Nederlands Kanker Instituut
NOC*NSF	Nederlands Olympisch Comité*Nederlandse Sport Federatie
NTS	Nederlandse Transplantatie Stichting
NvW	Nota van Wijziging
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit
NZa	Nederlandse Zorgautoriteit
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Ministerie van -
OPaz	Ondersteuning Passend Zorgaanbod
OSAS	Obstructief Slaap Apnoe Syndroom
ova	overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling
p*q	price*quantity

PALGA	Pathologisch anatomisch landelijk geautomatiseerd archief
PG	Directie Publieke Gezondheid
pg	patiënten- en gehandicaptenorganisaties
pgb	Persoonsgebonden budget
PGO	Patiënten- en Gehandicaptenorganisaties
PIA	Privacy Impact Assessment
Pkb	Persoonlijk kilometer budget
PSIE	Prenatale screening van infectieziekten en erytrocytenimmunisatie
PTSS	Post Traumatisch Stress Syndroom
PUR	Pensioen- en Uitkeringsraad
PVP	Patiëntenvertrouwenspersoon
RBV	Rijksbegrotingsvoorschriften
RCN	Rijksdienst Caribisch Nederland
RHB	Rijkshoofdboekhouding
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RTE	Regionale Toetsingcommissie Euthanasie
RVB	Rijksvastgoed bedrijf
RVP	Rijksvaccinatieprogramma
RVS	Raad voor Volksgezondheid en Samenleving
RVZ	Raad voor de Volksgezondheid en Zorg
RWT	Rechtspersoon met een wettelijke taak
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
SER	Sociaal Economische Raad
SLA	Service Level Agreement
Soa	Seksueel overdraagbare aandoening
SPR	Strategisch Programma RIVM
SSO	Shared Service Organisatie
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SVB-Z	Sectorale Berichten Voorziening in de Zorg
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Ministerie van -
TAJ	Transitieautoriteit Jeugd
TK	Tweede Kamer
TSZ	Tegemoetkoming Specifieke Zorgkosten
UMC	Universitair Medisch Centrum
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
UZI	Unieke Zorgverlener Identificatie
V&O	Verzetsdeelnemers en Oorlogsgetroffenen
VINEX	Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra
VN	Verenigde Naties
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VOG	Verklaring Omtrent Gedrag
VTV	Volksgezondheid Toekomst Verkenning
VUT	Vervroegde Uittreding
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Ministerie van -
Wbp	Wet buitengewoon pensioen 1940-1945
WFZ	Waarborgfonds voor de Zorgsector
WGP	Wet geneesmiddelenprijzen
WHO	World Health Organization – Wereldgezondheidsorganisatie
Wkkgz	Wetsvoorstel kwaliteit, klachten en geschillen zorg
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmg	Wet marktordening gezondheidszorg

Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WMO	Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen
WO II	Tweede wereldoorlog
Wpg	Wet publieke gezondheid
WRR	Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid
Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
WTZi	Wet toelating zorginstellingen
WUBO	Wet uitkeringen burger-oorlogsslachtoffers 1940-1945
WUV	Wet uitkeringen vervolgingsslachtoffers 1940-1945
ZBO	Zelfstandig bestuursorgaan
ZiNL	Zorginstituut Nederland
ZN	Zorgverzekeraars Nederland
ZonMw	Zorgonderzoek Nederland Medische Wetenschappen
Zvw	Zorgverzekeringswet
ZZP	Zorgzwaartepakket